ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

14582α

ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΗ
ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ
ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΑΤΛΑΝΤΟΣ.

Συντεθεῖσα Γερμανιστὶ
ὑπὸ τοῦ
Ἀδὰμ Χριστιάνου Γασπάρεως
ἀξιώσει δὲ
τοῦ
ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΠΟΥΜΠΑ,
μεταφρασθεῖσα
εἰς τὴν νῦν
Ἑλληνικὴν διάλεκτον
ἐκ τῆς τελευταίας ὀγδόης ἐκδόσεως
ὑπὸ τοῦ
Κυριακοῦ Καπετανάκη.
Πρὸς χρῆσιν
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ.

Ἐν Βιέννῃ, 1808.
Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Λεοπόλδου Γρεύνδ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἁπλῶς δὲ, κοινὸν εἶναι τὸ συγγραμμα τοῦτο δεῖ, καὶ πολιτικὸν, καὶ δημωφελὲς ὁμοίως, ὥσπερ καὶ τὴν τῆς Ἱστορίας γραφήν.

Στράβων. Βιβλ. 1. σελ. 13.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΚΥΡΙΕ

ΣΤΕΦΑΝΕ ΜΠΟΥΜΠΑ!

Πρὸς σὲ ἔκρινα δίκαιον φίλτατε νὰ ἀφιερώσω ταύτην μου τὴν μικρὰν πρώτην μετάφρασιν τῆς τοῦ Γασπάρεως Γεωγραφίας: ἐπειδὴ σὺ πρῶτος νοήσας τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν, ἔκρινας ἄξιον νὰ κοινωθῇ εἰς τὸ γένος. Δὲν εἶναι βέβαια καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ὅσοι νέοι φωτισθῶσι δι' αὐτῆς, ὄχι μόνον θέλει σοὶ ὁμολογοῦν τὴν χάριν αἰωνίως, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ διερεθιζόμενοι πρὸς μίμησιν τῆς ἀγα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

θοεργίας σου, θέλει ἀποδειχθῶσιν ἐν καιρῷ κηδεμόνες τῶν μεταγενεστέρων· καὶ οὕτω νὰ ἀναχαλέσωσιν ἐν ἑαυτοῖς τοῦτον τὸν πρώτιστον χαρακτῆρα τῶν λαμπροτάτων αὐτῶν προγόνων.

ο εἰλικρινὴς φίλος σου

Κυριακὸς Καπετανάκης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Πρὸς τοὺς φιλομαθεῖς ὁμογενεῖς.

Ὅταν παρατηρήσῃ τις προσεκτικῶς τὴν ἔμφυτον καὶ ἀκαταδάμαστον κλίσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις πάντοτε τὸν βιάζει πρὸς τὴν ἔρευναν τῆς ἰδιότητος τῶν ὄντων, δύναται νὰ συμπεράνῃ ὀρθῶς, ὅτι καὶ τὸ περὶ τῆς Γῆς ἔρευνα ἐστάθη ἕνα ἀρχαιότατον ἀντικείμενον τοῦ νοός του, καὶ σχεδὸν σύγχρονον μὲ αὐτόν *). Πλὴν ὅλαι

*) Ὅτι ἡ Γεωγραφία ἦτον γνωστὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐξ ἀμνημονεύτων αἰώνων, συμπεραίνεται προδηλότατα ἐκ τῆς ἀρχαιοτάτης ἱερᾶς βίβλου Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅπου ἀντὸς λέγει πρὸς τοὺς ἐκλεχθέντας ἄνδρας „πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν Γῆν, καὶ παραγενή-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αἱ ἔρευναι καὶ σκέψεις, τὰς ὁποίας αὐτὸς ἔκαμε περὶ αὐτῆς μεταξὺ τοσούτων αἰώνων, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσι τὴν ἐπιθυμίαν του, ἀλλ' εὑρίσκετο εἰς μίαν παντοτεινὴν ἀμφιβολίαν, ἕως οὗ τελευταῖον, μὴ ὑποφέρων νὰ κατακρατῆται περιωρισμένος εἰς ἕνα μικρὸν μέρος τῆς Γῆς, ἐρρίφθη ὡς κῆτος εἰς τὴν ἀπειρίαν τῶν ὑδάτων αὐτῆς· καὶ περιπλεύσας αὐτὴν, ἔμαθε καὶ διεσάφησεν ὄχι μόνον τὸ σχῆμα, τὴν ἔκτασιν καὶ τὰς λοιπὰς αὐτῆς ἰδιότητας, ἀλλ' ἀνεκάλυψε καὶ τὴν ἔκτασιν τοῦ εἴδους του, καὶ συνέδησε πρὸς ἄλληλα τὰ πολλὰ αὐτοῦ συστήματα, καὶ πρὸς τούτοις ἐξιχνίασε σχεδὸν ὅλα τὰ εἴδη τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, τὰ ὁποῖα ἡ πάνσοφος Πρόνοια διέσπειρε δι' αὐτὸν εἰς τὴν γηΐνον ἐπιφάνειαν, καὶ εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν. Τοῦτο λοιπὸν δὲν ἐδια-

---

θητε πρὸς μ.ε. Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν Γῆν καὶ εἴδοσαν αὐτὴν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις, ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἰησοῦν. (I. N. K. 18. M. 8. καὶ 9.)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λυσε μόνον τὰς περὶ τῆς Γῆς ἀμφιβολίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐλέπτυνε καὶ ἐλάμπρυνε τὰ φρονήματάτου, καὶ ἀπεκατέστησε τὸν νοῦν του πολὺ ὑψηλότερον.

Πλὴν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐχόρτασε μὲ τοῦτο τὴν ἐπιθυμίαν του, ἀλλὰ κεντούμενος ὑπὸ τοῦ ἀξιεπαίνου φίλτρου τῶν ἀπογόνων του, ἐπεθύμησε νὰ διατηρήσῃ καὶ νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀλληλοδιαδόχως ταύτας τὰς ἐπιπόνους καὶ πολυχρονίους εὑρέσεις του· ὅθεν ἐπενόησε μέσα τοιαῦτα, διὰ τῶν ὁποίων διδασκόμενος ὁ φιλομαθὴς νοῦς, δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὰ μέρη καὶ τὰς ἰδιότητας τῆς Γῆς, καὶ προσέτι τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς ἀξιόλογα ἀντικείμενα. Ταῦτα δὲ τὰ μέσα εἶναι αἱ σφαῖραι, οἱ χάρται καὶ τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα κοινῶς ὠνομάσθησαν Γεωγραφία.

Αὕτη λοιπὸν θεωρουμένη ἀκριβῶς, δὲν εἶναι μόνον ἡδονικωτάτη καὶ πλήρης χαρίτων μάθησις, καὶ στολὴ τοῦ ἀνθρωπί-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νου πνεύματος, ἀλλὰ κρίνεται καὶ ἀναγκαιοτάτη εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρωπίνους βαθμούς: διότι οἱ μὲν βασιλεῖς, μανθάνοντες δι' αὐτῆς τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐπικρατείας των, καὶ τῶν λοιπῶν ἐπικρατειῶν, δύνονται νὰ τὰς παραβάλλωσι πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἐκ τούτου νὰ ἐξαντλῶσι τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα, τὰ ἀποβλέποντα πρὸς τὴν ὠφέλειαν τῶν ἰδίων αὐτῶν ὑπηκόων· οἱ δὲ Ἀρχιστράτηγοι χειραγωγούμενοι ὑπ' αὐτῆς ἀσφαλῶς εἰς τοὺς ἀγνώστους τῶν ἐχθρῶν τόπους, ἀποφεύγουσι πολλὰ ἐπιζήμια πταίσματα. Ἡ Γεωγραφία σαφηνίζουσα τὸν πληθυσμὸν καὶ τὰς αἰτίας τῆς εὐτυχίας, ἢ τῆς δυστυχίας τοῦ γένους, ἐνώνει τὰς ψυχὰς ὅλων τῶν συμπατριωτῶν, καὶ ἐμπνέει εἰς αὐτὰς τὸν ἐνθουσιασμόν, καὶ οὕτω γίνονται πρόθυμοι πρὸς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τὴν θεραπείαν τῆς δυστυχίας των. Αὐτὴ ὁμοίως εἶναι ἀναγκαία καὶ εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἄνδρας: ἐπειδὴ δι' αὐτῆς ἐννοοῦσι σαφέστερον πολλὰς ἱστορικὰς περικοπὰς τῆς παλαιᾶς καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νέας Διαθήκης· μανθάνουσι τοὺς τόπους τῶν ἐθνῶν, ὅπου περιῆλθον οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, κηρύττοντες τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον· ἐννοοῦσι τὰς ἀναφερομένας ἐν τοῖς ἱεροῖς βίοις τῶν ἁγίων πόλεις καὶ πατρίδας αὐτῶν, καὶ προσέτι τοὺς τόπους καὶ πόλεις, ὅπου συνεκροτήθησαν αἱ Ἱεραὶ Οἰκουμενικαὶ καὶ τοπικαὶ Σύνοδοι· βλέπουν τὴν παλαιὰν καὶ νέαν ἔκτασιν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, καὶ κατανοοῦσιν ὀρθῶς ὅλην τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν. Ἡ Γεωγραφία ὁμοίως ἑρμηνεύει εἰς τοὺς πραγματευτὰς τὰς διαφόρους ἐμπορικὰς πόλεις, καὶ τὰς πατρίδας τῶν διαφόρων φυσικῶν καὶ τεχνικῶν προϊόντων, καὶ πῶς δι' αὐτῶν ἐνεργεῖται ὁ μεγάλος ἐμπορικὸς γύρος τῶν ἀνθρωπίνων γενῶν. Τελευταῖον διὰ τῆς Γεωγραφίας μανθάνεται σαφῶς ἡ γενικὴ Ἱστορία, ἡ τόσον ἀναγκαία εἰς τὸν ἄνθρωπον: ἐπειδὴ αὕτη μόνη παριστάνει τὰ προτερήματα τῶν γενῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἔφθασαν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἔφε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρον αὐτὰ εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπώλειαν καὶ δυστυχίαν· καὶ ἐν συντόμῳ ἡ Γεωγραφία εἶναι εἰς ὅλους σύμβουλος ὠφελιμωτάτη.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν ἡ Γεωγραφία, καθὼς καὶ ἡ γενικὴ Ἱστορία, ἔγινε μάθημα κοινὸν εἰς ὅλας τὰς Ἀκαδημίας, τὰ Γυμνάσια καὶ τὰ Σχολεῖα τῆς Εὐρώπης· ὥστε ὅλοι οἱ πολεμικοί, οἱ πολιτικοί, οἱ ἐκκλησιαστικοί, οἱ πραγματευταί, οἱ τεχνῖται καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες μανθάνοντες ταύτην τὴν ἐπιστήμην, γίνονται ἱκανοὶ νὰ φρονῶσιν ὀρθῶς περὶ τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος.

Ταῦτα ἐπειδὴ ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἔβλεπον καὶ ἐσυλλογιζόμην, καὶ ἔξευρα καλῶς, ὅτι ἀμελεῖται εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα τοῦτο τὸ ὠφελιμώτατον μάθημα τῆς Γεωγραφίας διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο βιβλίων, καὶ τῶν λοιπῶν βοηθητικῶν μέσων, ἢ καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τινῶν διδασκάλων, ἐπεθύμουν νὰ προσφέρω ἕνα τοιοῦτον πολύτιμον δῶρον εἰς τὸ γένος

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μου· καὶ μάλιστα ἐν ᾧ διηχεῖ διαπρυσίως εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν περισσοτέρων ἡ ἡδύπνοος φωνὴ τοῦ παρόντος καιροῦ, ὅς τις πρὸ πολλοῦ μᾶς κάμνει νεῦμα νὰ ἀποδυθῶμεν τὸ παμπάλαιον καὶ καταμπαλωμένον φόρεμα τῆς ἀμαθείας, καὶ νὰ ἐνδυθῶμεν τὸ νέον καὶ φωτεινὸν τῆς μαθήσεως· ἂν θέλωμεν νὰ ἀποτινάξωμεν τὴν δυστυχίαν, χωρὶς νὰ ὑποπέσωμεν εἰς ἄλλην δεινοτέραν, ἂν θέλωμεν νὰ παρρησιασθῶμεν λαμπροὶ εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀρετῆς, νὰ συγκαταριθμηθῶμεν εἰς τὸν κατάλογον τῶν εὐγενῶν λαῶν, καὶ νὰ ἀποδειχθῶμεν ἀπόγονοι ἄξιοι τῶν ἐπιφανεστάτων ἡμῶν προγόνων. Ἐρευνήσας λοιπὸν καὶ συγκρίνας πρὸς ἀλλήλους πολλοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς τῆς Γεωγραφίας, ἀπέδωκα τελευταῖον τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ παρὸν σχολαστικὸν σύγγραμα τοῦ περικλεοῦς κυρίου Γασπάρεως. Ὑπολαμβάνω δὲ τὴν ἐκλογήν μου ὀρθήν· ἐπειδὴ πολλοὶ πεπαιδευμένοι ὁμογενεῖς του ἀποδίδουσι τὴν ὑπεροχὴν εἰς αὐτόν· διότι ἡ μέθοδός του εἶναι σαφής, ἡδύνει τὸ πνεῦ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μα, καὶ μὲ μίαν μικρὰν χειραγωγίαν τοῦ διδασκάλου, ἐντυπώνει ἀνεπαισθήτως καὶ συντόμως εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ νέου μαθητοῦ τὸ σχῆμα τῆς Γῆς, καὶ τὰ λοιπὰ ἀξιόλογα αὐτῆς μέρη.

Εἰς πόσας ὅμως περιόδους ἐδιαιρέθη ὑπὸ τοῦ κυρίου Γαπάρεως ὅλη ἡ γεωγραφικὴ αὐτοῦ σειρά, καὶ τίς ὁ λόγος τῆς τοιαύτης διαιρέσεως, καὶ ποῖαι περίοδοι εἶναι ἀναγκαῖαι εἰς τὸν φιλόσοφον, ποῖ, αι εἰς τὸν πολίτην, ἢ τὸν πραγματευτὴν καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς βαθμοὺς, καὶ πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ παράδοσις αὐτῶν, δύναται νὰ πληροφορηθῇ ἕκαστος ἐκ τοῦ ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης περιόδου προστεθέντος συγγράμματος τοῦ αὐτοῦ κυρίου Γασπάρεως. Ἐγὼ ἐδῶ μόνον λέγω, ὅτι εἰς τὴν μετάφρασίν μου ἐφύλαξα, ὅσον ἐδυνήθην ἀκριβῶς, τοὺς εὐλογοφανεῖς κανόνας τοῦ κυρίου Γασπάρεως· ἤτοι ὡμίλησα ἐκτενέστερον περὶ τῆς πατρίδος μας, ἠκολούθησα φράσιν μεσαίαν τῆς γλώσσης μας, ἥτις ἐμπορεῖ νὰ ἦναι εὔ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λπτος εἰς τὸν μαθητην, ὅς τις ἐδιδάχθη τὴν γραμματικὴν τῆς νῦν Ἑλληνικῆς γλώσσης, μετὰ τὴν ὁποίαν αὐτὸς πρέπει νὰ διδάσκηται τὴν Γεωγραφίαν. Εἰς τὰ περισσότερα ὀνόματα τῶν ξένων ἐπαρχιῶν, πόλεων, ποταμῶν κ. τ. ὅπου ἡ πολυσυλλαβία τῶν πτώσεων δὲν τὰ μακρύνει ἀπὸ τοῦ ἔθνους τὴν προφορὰν, ἔκαμα μίαν μικρὰν μεταβολὴν τῆς ληγούσης μόνον — ἂν καὶ εἶναι ἐναντίον τῆς ὀρθῆς Γνώμης τοῦ κυρίου Γασπάρεως — διὰ νὰ ὑποπίπτωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κλίσιν, καὶ νὰ μὴ γίνωνται ἀγνώριστα εἰς τοὺς νέους, ὅταν τὰ ἀναγινώσκωσιν ἀμεταβλήτως εἰς ἑτερογλώσσους πίνακας, ἐφημερίδας, ἱστορίας καὶ ἄλλα· καὶ ἐν ταὐτῷ πολλὰ ἐσημείωσα, καθὼς προφέρονται, ἀμέσως μετὰ τὰ ἐξελληνισθέντα· ἔτι ὅπου ἡ ὁδηγία τοῦ βιβλίου δὲν ἐσαφήνιζεν ὀρθῶς τοὺς πίνακας, διά τινας συμβάσας μεταβολὰς νεωτέρας, ἐκεῖ πρὸς σαφήνειαν ἐπρόσθεσα τοὺς ἀναγκαίους ὅρους. Πρὸς δὲ τούτοις ἐπεμελήθην νὰ τυπωθῇ τὸ βιβλίον εἰς χαρτὶ καλὸν μὲ τοὺς ἐντᾶυθα ὡραιοτέρους χα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρακτῆρας τῶν Ἑλληνικῶν στοιχείων· ὁμοίως νὰ ἐγχαραχθῇ καὶ χρωματισθῇ καὶ ὁ Ἄτλας αὐτοῦ κατὰ τὸ πρωτότυπον, διὰ νὰ διερεθίζωνται τὰ παιδία διὰ τούτων εἰς τὴν μελέτην, καὶ ἐπομένως νὰ ἀποκτῶσιν ἐγκαίρως τὴν αἴσθησιν καὶ τὸν ἔρωτα τοῦ ὡραίου καὶ τῆς καθαρότητος.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τούτων ὁμολογῶ κατ' ἐξοχὴν τὴν χάριν πρὸς τὸν ἐν Μόσχᾳ εἰλικρινέστατον φίλον μου κύριον Στέφανον Μπούμπαν: ἐπειδὴ πρῶτος αὐτὸς μὲ ἐμψύχωσεν εἰς τοῦτο τὸ πολύπονον καὶ πολυέξοδον ἔργον διὰ τῆς ἐμφύτου αὐτοῦ ἐλευθεριότητος, καθὼς καὶ εἰς ἄλλα πολλά. Ὁμοίως εἶμαι ὑπόχρεος καὶ πρὸς τοὺς ἐν Βιέννῃ ἀδελφούς μας καὶ τοὺς λοιποὺς, οἵτινες προθύμως καὶ ἀφθόνως συνέδραμον διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλίου, ὄντες εἰς ἄκρον ἐρασταὶ τῆς βελτιώσεως καὶ ἐπιδόσεως τοῦ γένους. Δὲν δύνομαι νὰ ἀποσιωπήσω καὶ τὴν ἄοκνον ἐπιμέλειαν τοῦ τυπογράφου κυρίου Λεοπόλδου Γρούνδ: ἐπειδὴ κατεσκεύασεν ἐκ νέου

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κατὰ τὸ ζήτημά μου — διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ἐδυνήθην νὰ ἐκδώσω ταχύτερον τὸ βιβλίον — τὰ φαινομένα ἐν τῷ παρόντι Ἑλληνικὰ στοιχεῖα μὲ κόπους καὶ ἔξοδα ἱκανά, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς θέλει τὰ καταστήσει τελειότερα μὲ τὴν ἐπιδιόρθωσιν, καὶ τὴν χαραγὴν ἄλλων πολυποικίλων Ἑλληνικῶν τύπων, διὰ νὰ παριστάνωνται εἰς τὰ βιβλία αἱ διάφοροι ὑποθέσεις μὲ χαρακτῆρας διαφόρους, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἀναλόγου ποικιλίας νὰ ἡδύνεται ἡ ὅρασις, καὶ νὰ βοηθῆται ἡ μνήμη.

Ἡμεῖς ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν εἰς τὴν γλῶσσαν μας οὔτε Ἄτλαντας, οὔτε χάρτας πλήρεις, ἀλλ' οὔτε Φυσικὴν Ἱστορίαν, ἐνδέχεται νὰ δυσαρεστηθῇ τις ἐξ ἀπειρίας, καὶ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἔχρηζε νὰ γράψω εἰς τὸν ἄτλαντα τὰ ὀνόματα τῶν περιγραφομένων εἰς τὸ βιβλίον πόλεων, ποταμῶν κ. τ. καὶ πρὸς τούτοις νὰ περιγράψω μὲ ὑποσημειώσεις τὰ συναναφερόμενα ἀγνώριστα ζῶα καὶ φυτά *) · καὶ ἐγὼ ἤθελα κάμη

*) Τοῦτο ὅμως ἤθελε συγχίσῃ βέβαια τὴν ἑναρμόνιον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦτο, ἐὰν δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ ἐκδώσω ὅλην τὴν Γεωγραφικὴν σειρὰν τοῦ κυρίου Γασπάρεως, καὶ ὅσα βοηθητικὰ μέσα τῆς Γεωγραφικῆς παραδόσεως αὐτὸς προβάλλει· πλὴν ἐπειδὴ τρέφω τὸν τοιοῦτον σκοπὸν, παρακαλῶ τοὺς ὁμογενεῖς διδασκάλους νὰ προσμείνωσιν ἀκόμη ὀλίγον, καὶ ὅταν ἐκδοθῇ ὁ μετὰ τῶν ὀνομάτων Ἄτλας τῆς τρίτης περιόδου, καὶ τὸ εἰκονογραφικὸν ταμεῖον τῆς Γεωγραφίας, τότε διὰ μὲν τοῦ ἄτλαντος εὐκολύνεται εἰς αὐτοὺς ἡ παράδοσις τῶν ἀτλάντων τῆς πρώτης καὶ δευτέρας περιόδου· διὰ δὲ τοῦ εἰκονογραφικοῦ ταμείου, ἡ σαφὴς παράστασις τῶν σπανίων ζωων καὶ φυτῶν, καὶ τῶν διαφόρων ἀνθρωπίνων φυλῶν· ἂν καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι οἱ εἰδήμονες τῆς Γεωγραφίας, ἔχοντες τὴν ὁδηγίαν τοῦ παρόντος διδακτικοῦ βιβλίου, δὲν θέλουν δοκιμάσει τινὰ δυσκολίαν εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ἀνωνύμου αὐτοῦ ἄτλαντος.

ολικὴν ἔκθεσιν τῆς κατὰ τὸν Γάσπαριν Γεωγραφίας, καὶ ἐπομένως νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐξ αὐτῆς ὠφέλειαν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Πρὸ πολλοῦ ἐδημοσίευσα, ὅτι τὸ βιβλίον ἦτον ἕτοιμον νὰ τυπωθῇ, καὶ μόλις τώρα ἐφάνη εἰς τὸ φῶς· διὰ τοῦτο ἴσως τινὲς συμπεράνωσιν, ὅτι θέλω δείξει τὴν αὐτὴν ἀργοπορίαν καὶ εἰς τὰ μετὰ ταῦτα ἐπιχειρήματά μου· πλὴν ἐγὼ ὑπακούσας εἰς τὰς συμβουλὰς τινῶν πεπαιδευμένων φίλων μου, καὶ αἰσθανόμενος καὶ μόνος, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναβάλω τὸν καιρὸν τῆς ἐκδόσεως, ἕως τὴν ἀποκατάστασιν τῶν νῦν πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, δὲν ἐδυνήθην νὰ ἀποδειχθῶ ἀληθὴς εἰς τὴν τότε ὑπόσχεσίν μου. Ἴσως ὅμως μοὶ προβάλλει ἄλλος τις: καὶ μήπως τώρα ἐξωμαλίσθησαν αἱ τοιαῦται ἀνωμαλίαι; πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποκρίνομαι, ὅτι ἂν ἀκόμη ἤθελα προσμείνῃ ἕως τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν, ἴσως καὶ μετὰ πολλοὺς χρόνους δὲν ἤθελεν ἐκδοθῇ τὸ βιβλίον· καὶ τί λοιπόν; νὰ λείψῃ ἕως τότε ἀπὸ τὰ σχολεῖα μας τὸ οὕτως ὠφελιμώτατον μάθημα τῆς Γεωγραφίας, καὶ νὰ καταπίνωσιν ἀκόμη οἱ νέοι μας τὸ ὄπιον τῶν ἐπὶ τὰ φωνηέντων καὶ τῶν ἓξ διφθόγγων, τὴν ἐκ πολλῶν

***

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αἰώνων τερπνὴν καὶ δουλοπρεπῆ διατριβήν μας, διὰ νὰ μὴ δυνηθῶσι ποτὲ νὰ ἀνανήψωσι, ἀλλὰ νὰ κοιμῶνται μέχρι θανάτου ὑπὸ τὸν τύφον τοῦ μακροῦ τοῦ βραχέως καὶ τοῦ διχρόνου, τῶν ἀκαταλήπτων αἰνιγμάτων, τῶν ὁποίων τὴν ὠφέλειαν ὅλος ὁ αἰὼν δὲν θέλει ἀνακαλύψει! καὶ οὕτως ἐν ᾧ τὰ φωτισμένα γένη τῆς Εὐρώπης ἐξιχνιάζουσι τὴν φύσιν, στολίζουν τὸ πνεῦμά των μὲ τὰς γνώσεις τῶν ὄντων, καὶ ἐπομένως ὑπερασπίζονται γενναίως τὴν ὑπερτάτην εὐδαιμονίαν, ἥτις εἶναι ἡ θεοδώρητος ἐλευθερία, ἡμεῖς νὰ κατακοσκινίζωμεν τὰ ἑπτὰ φωνήεντα, καὶ νὰ τὰ ὑπερασπίζώμεθα ὡς ἕνα τι πατροπαράδοτον καὶ μέγα κειμήλιον! Ἐὰν εἴχαμεν ἄλλα εὐμέθοδα σχολαστικὰ συγγράμματα τῆς Γεωγραφίας, ἴσως μόλις τότε ἦτον εὔλογον νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἔκδοσις τοῦ παρόντος, πλὴν εἰς ἡμᾶς δὲν εὑρίσκεται σχεδὸν κανένα *). Ἂς μὴ νομίσῃ λοιπὸν κα-

*) Εἰς τὴν γλῶσσαν μας εὑρίσκονται τρία παλαιὰ σχολαστικὰ βιβλία τῆς Γεωγραφίας χωρὶς ἄτλαντας. ἐκ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νεὶς ὁμογενὴς ἄκαιρον τὸ παρὸν, ἀλλὰ μάλιστα ἂς στοχασϑῇ, ὅτι ἐκδίδοται εἰς καιρὸν ἁρμοδιώτατον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ εἰδήμονες τῆς Γεωγραφίας ἐννοοῦν, κρίνουσι, συμπεραίνουν καὶ προμαντεύονται τὸ ἴδιον καὶ κοινὸν συμφέρον, δέχονται τὴν πιϑανότητα καὶ τὴν ἀληϑει-

---

τῶν ὁποίων τὸ ἐπιγραφόμενον Γραμματικὴ Γεωγραφικὴ, μετεφράσθη ἐκ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης εἰς τὴν νῦν Ἑλληνικὴν παρὰ τοῦ κυρίου Γεωργίου ἱερέως Φατσέα, καὶ ἐξεδόθη τῷ 1760. Τὸ δὲ ἄλλο συνετέθη κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιερέως Θεοτόκη, καὶ ἐξεδόθη τῷ 1804. Καὶ τὸ τρίτον, ὅ,που περιγράφει μόνον ἕνα μέρος τῆς Εὐρώπης, ἐξεδόθη τῷ 1791, ὑπὸ τῶν κυρίων Δανιὴλ Ἱερομονάχου καὶ Γρηγορίου Ἱεροδιακόνου. Περὶ τούτων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς περιττολογίας ἐγὼ δὲν κάμνω ἐδῶ τινὰ κρίσιν: ἐπειδὴ ὅς τις ἐπιθυμεῖ νὰ πληροφορηϑῇ, ἐὰν αὐτὰ εἶναι ἁρμόδια πρὸς παράδοσιν, δύναται νὰ ἀναγνώσῃ προσεκτικῶς τὸ ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος συγγραμματίου. Τὸ δὲ γνωσὸν Γεωγραφικὸν πόνημα τοῦ Ἀειμνήστου Μελετίου — ὅ,που πρὸ ὀλίγου ἐξεδόθη ἤδη δεύτερον ἐν τῇ Βενετίᾳ ὑπὸ τοῦ κυρίου Ἀνθίμου Γαζῆ — ἐπειδὴ περιέχει εἰς πλάτος τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Γεωγραφίαν, δὲν εἶναι χρήσιμον εἰς τοὺς πρωτοπείρους, ἀλλ' εἰς τοὺς εἰδήμονας τῆς Γεωγραφίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αν, καὶ ἀπολακτίζουσι τὸ ἀπίθανον καὶ τὸ ψεῦδος.

Κατὰ τὸ παρὸν ἔκρινα εὔλογον νὰ ἐκδώσω τὴν τεχνιτὴν ὑδρόγειον καὶ οὐράνιον σφαῖραν τοῦ κυρίου Γάσπάρεως, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν διὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίοδον· ἐπειδὴ χωρὶς τὴν βοήθειαν αὐτῶν εἶναι δυσκολώτατον καὶ εἰς τὸν διδάσκαλον νὰ παραδώσῃ, καὶ εἰς τὸν μαθητὴν νὰ ἐννοήσῃ τοὺς ἀναγκαίους ὅρους τῆς Γεωγραφίας. Μετὰ δὲ τὴν ἔκδοσιν τῶν σφαιρῶν, Θεοῦ διδόντος, καταχειρῶ τὴν ἔκδοσιν καὶ τῆς δευτέρας περιόδου·

ὁ Μεταφραστής.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Προοίμιον τῆς πρώτης ἐκδόσεως.

Εἶναι περιττὸς, καὶ κατὰ πρώτην προσβολὴν παντάπασι μάταιος κόπος, τὸ να αὐξάνη τις τὸν ἀριθμὸν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς Γεωγραφίας, ἐν ᾧ εὑρίσκονται ὄχι μόνον πολλὰ, ἀλλὰ καὶ πολυειδῆ καὶ παντοδαπῆ, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι ἱκανὰ πολὺ ἀξιέπαινα καὶ ἀρεστά. Ὅς τις ζητεῖ ἀπολογίαν τινὰ τούτου τοῦ ἐπιχειρήματός μου, τοῦτον παραπέμπω εἰς τὴν μικράν μου προδιατριβὴν, τὴν περὶ τῆς μεθοδικῆς παραδόσεως τῆς Γεωγραφίας, καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν ἀφορόντων βοηθητικῶν μέσων. Ἐκεῖ ἐξέθεσα τοὺς κανόνας, τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν γνώμην μου πρέ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πει νὰ φυλάττῃ τις εἰς τὴν παράδοσιν ταύτης τῆς ἐπιστήμης· παρέστησα τὰ σφάλματα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνονται εἰς αὐτὴν· ἔδειξα τὰ μέσα εἰς ἀποφυγὴν αὐτῶν, καὶ ἔκρινα ἀπαθῶς περὶ τῶν μέχρι τοῦ νῦν ὑπ' ἐμοῦ ἐξιχνιασθέντων βοηθητικῶν μέσων τῆς διδασκαλίας τούτου τοῦ ἀξιολόγου μαθήματος. Ὅσοι λοιπὸν θέλουν νὰ ἐξετάσωσι τὸ σχέδιον καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος βιβλίου, τούτους παρακαλῶ νὰ ἀξιώσωσι πρότερον τῆς προσοχῆς των τὴν ῥηθεῖσαν προδιατριβήν μου, χωρὶς νὰ ἀφήσωσι ποσῶς τι ἀπρομελέτητον, καθὼς ηὐχόμην νὰ τὴν ἀναγνώσωσι, καὶ ὅσοι ἤθελαν νὰ παραδώσωσι αὐτὸ τοῦτο τὸ βιβλίον εἰς ἄλλους: ἐπειδὴ ἐδὼ ἀπεσιώπησα, ὅσα ἐκεῖ εἶπον περὶ τοῦ σχεδίου ὅλου μου τοῦ πονήματος, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ταυτολογίας. Εἰς ταύτην ὅμως τὴν πρώτην περίοδον δὲν φαίνεται μήτε ἡ καθόλου ἰδέα τοῦ σχεδίου, μήτε ἡ συνεχὴς πρόοδος καὶ ἁρμονία τοῦ ὅλου.

Ἐδὼ εἶναι ἄξια θεωρίας μόνον ταῦτα τὰ ζητήματα: ἐὰν ἠκολούθησα πιστῶς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὸ σχεδίόν μου, καὶ ἐὰν ἡ πρᾶξις συμφωνῇ μὲ τὰς προτεθείσας ἀρχάς, τὰ ὁποῖα ἀφίνω εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀπαθῶν καὶ εἰδημόνων κριτῶν· πλὴν ἐλπίζω, ὅτι μοὶ συγχωρεῖται νὰ εἰπῶ ὀλίγα τινὰ πρὸς ὑπόμνησιν.

Ἐγὼ ὁμολογῶ, ὅτι εἰς ταύτην τὴν πρώτην περίοδον ὑπερέβην ὀλίγον τοὺς ὅρους, τοὺς ἐν τῷ ῥηθέντι μικρῷ μου ποιήματίῳ προεκτεθέντας, πλὴν, ὡς νομίζω, πάνυ εὐλόγως καὶ χωρὶς τινὸς βλάβης τοῦ συγγράμματος. Ἔκαμα δὲ τοῦτο, ἀφορῶν εἰς ἐκείνους, τῶν ὁποίων ἡ Γεωγραφικὴ μελέτη περιορίζεται μόνον εἰς τὴν μίαν περίοδον· καθώς, φερ' εἰπεῖν, εἶναι οἱ εἰς τὰ κοινὰ σχολεῖα διδασκόμενοι, ὅπου δὲν προετοιμάζονται νέοι διὰ μεγάλα ἐπαγγέλματα. Ὡς πρὸς τοῦτο τὸ τέλος ἐλπίζω, ὅτι ὡμίλησα μὲν ἱκανῶς, πλὴν ὄχι καὶ περιττά! Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπερέβην τοὺς ὅρους μου εἰς τὰ περὶ τῆς μαθηματικῆς Γεωγραφίας· ὥστε ἐλλείπει ἐκ ταύτης μόνον ἡ περὶ τοῦ μήκους καὶ πλάτους ἑρμηνεία, τὴν ὁποίαν ἀφίνω εἰς τὴν ὀδηγίαν τοῦ διδασκάλου, ἢ εἰς τὴν ἑπομέ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νην δευτέραν περίοδον. Βέβαια δὲν θέλει μὲ κατηγορήσει τις, ὅτι παρέβλεψα ταύτην τὴν διδασκαλίαν εἰς τὴν πρώτην περίοδον, ἴσως ὅμως φανῶ ἀξιοκατηγόρητος, διότι ὑπερέβην τοσοῦτον τοὺς ὅρους μου· ἀλλ' εἰς τοῦτο ἀπολογούμενος λέγω, ὅτι βιαζόμενος ἐκ τῶν πινάκων, προεῖπον τινά, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀναβάλω εἰς τὴν δευτέραν περίοδον· ἐπειδὴ κατὰ τὸ προτεθὲν σχέδιόν μου, ἀφεύκτως πρέπει εἰς τὴν παράδοσιν τοὐλάχιστον νὰ διασαφηνίζωνται ὅλα τὰ φαινόμενα ἀντικείμενα ἐπὶ τοῦ πίνακος. Ἐὰν ἐγὼ παρέβλεπον τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς νοουμένων κύκλων, τότε ἔπρεπε οὔτε εἰς τὰ ἐπίπεδα ἡμισφαίρια νὰ τοὺς σημειώσω· καὶ τί ἐμποροῦσα νὰ εἰπῶ περὶ τούτων, χωρὶς τῶν μεσημβρινῶν καὶ παραλλήλων κύκλων; εἰ δὲ καὶ ἦτον ἀναγκαῖον νὰ τοὺς σημειώσω, ἀνάγκη ἄρα ἦτον καὶ να ὁμιλήσω πῶς ἐννοοῦνται.

Περὶ πολλῶν ἀντικειμένων ἐβιάσθην νὰ ὁμιλήσω οὕτω, καθὼς ὑποπίπτουσιν εἰς τὴν ὄρασίν μας, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐκφράσεων: ἐπειδὴ δὲν ἠ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

θέλησα νὰ προβάλω εἰς τοὺς μαθητὰς μαθηματικὰς ἰδέας· διὰ τοῦτο οἱ εἰδήμονες ἴσως γελάσωσι περὶ τούτων τῶν φράσεων καὶ τρόπων τοῦ λέγειν, πλὴν ἐγὼ ἐπρόκρινα νὰ μὲ γελάσωσιν εἰς τοῦτο, παρὰ νὰ φανῶ ἀσαφής.

Διὰ νὰ ἐπιτύχω δὲ βεβαιότερον τὸ σαφὲς, καὶ νὰ δώσω τροφὴν εἰς τὴν μελέτην, μετεχειρίσθην εἰς τὴν εἰσαγωγήν μου τὴν ἀναλυτικὴν μέθοδον, καὶ ἠγωνίσθην νὰ σαφηνίσω τὸ πρᾶγμα, πρὶν νὰ προσδιορίσω τὸ ὄνομα· ὅπου ἐνδέχεται, προέταξα τὴν πεῖραν, καὶ μετ' αὐτὴν τὸ ἐξ αὐτῆς προκύπτον συμπέρασμα, διὰ νὰ δώσω εἰς τοὺς νέους νύξιν διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου, νὰ ἀνακαλύπτωσι καὶ μόνοι τὰς ἀληθείας, καὶ οὕτω νὰ ὁδύνωνται εἰς τὰς θεωρίας, αἱ ὁποῖαι ὁδηγοῦσιν εἰς αὐτάς· καὶ ἐν γένει ἐξετέλεσα, ὅσον δύναται νὰ ἐνασχολῇ τὸν νοῦν εἰς μίαν ἐπιστήμην τῆς μνήμης, τοῦ ὁποίου ἡ δραστικότης, ὅταν ἐνεργῇ ὀρθῶς εἰς τὴν καρδίαν, δὲν παύει ποτέ.

Ἐγὼ ἠγωνίσθην νὰ ἐκθέσω τοῦτο τὸ βιβλίον οὕτως, ὥστε νὰ δύνωνται οἱ μα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Θηται νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνωσι πολλάκις μὲ προϑυμίαν, ὅταν ϑέλουν νὰ προετοιμάζωνται πρὸς ἐξέτασιν, πλὴν ὅλον ἐσαφίνισα τὰ πάντα: ἐπειδὴ εἰς ἕνα κλασικὸν βιβλίον δὲν πρέπει νὰ περιέχεται ὅλη ἡ διδασκαλία, ἀλλὰ μόνον ἡ σειρὰ τῆς διδασκαλίας. Οἱ μαϑηται πρέπει νὰ αἰσϑάνωνται τὴν χρείαν τοῦ διδασκάλου, καὶ νὰ γνωρίζωσι πόσον εἰς αὐτὸν εἶναι ὑπόχρεοι· διὰ τοῦτο εἰς διάφορα μέρη ἐνέσπειρα πολλὰς αἰτίας, αἱ ὁποῖαι χρειάζονται ἐρωτήσεως. Ἡ δὲ ἐρώτησις, ἥτις δὲν ἀναφέρεται ῥητῶς εἰς τὸ διδακτικὸν βιβλίον, ἀλλ' ἐννοεῖται ἐκ τῆς μελέτης, εἶναι ἀπόδειξις προφανὴς τῆς σκεπτικῆς μελέτης τοῦ μαϑητοῦ, καὶ προτρέπει τὸν διδάσκαλον νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω τοῦ προτέρου σκοποῦτου· ἄυτη σημαίνει, ὅτι οὗτος ὁ μαϑητὴς ἔχει ἱκανὰς ὡρίμους ἰδέας, ἥτις, ἐὰν αὐτὸς δὲν στερῆται ἔτι ἄλλων ἀναγκαίων πρὸς κατάληψιν, ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηϑῇ εἰς αὐτὸν ἐπωφελῶς. Πλὴν πρέπει νὰ διακρίνεται ἡ ἄκαιρος περιέργεια ἀπὸ τῆς ὀρϑῆς πρὸς τὰς μαϑήσεις ἐφέσεως· τοῦτο δὲ γνωρίζεται εὐκολώτατα, ὅ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ταν παρατηρηθῇ ἡ ἐρώτησις, ἐὰν ἦναι μία συνέπεια τῆς διδασκαλίας, ἐὰν ἐμπεριέχηται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐὰν προέρχηται ἐκ ταύτης φυσικῶς, χωρὶς τινὸς πηδήματος τοῦ λογικοῦ. Τὰ παιδία ἐρωτῶσι συχνὰ καὶ μὲ ἀπορίαν, μάλιστα τὰ ἔξυπνα. Ἐὰν ἡ ἐρώτησις αὐτῶν ἦναι ἐξαπροόπτου, μόλις προσμένουσι τὴν ἀπόκρισιν, καὶ τότε ἡ ἐρώτησις οὔτε εἶναι ἀξία ἀποκρίσεως· ἐὰν δὲ ἦναι καρπὸς τῆς μελέτης καὶ τῆς θεωρίας τῶν ὅσων ἔμαθον, τότε δὲν μεταβαίνουσιν εὐκόλως εἰς ἄλλην ἐρώτησιν, πρὸ τοῦ νὰ λάβωσι τὴν ἀπόκρισιν τῆς προτέρας, ἥτις πρέπει νὰ διαλύεται εἰς αὐτά.

Περὶ δὲ τῆς φράσεως ὑπολαμβάνω, ὅτι καὶ μὲ τὰ παιδία πρεπει νὰ ὁμιλῇ τις μὲ ἕνα εὐγενικώτερον ὕφος, διὰ νὰ σχηματίσῃ ἐγκαίρως τὴν ἡδονὴν εἰς αὐτά, καὶ ὅτι ἐνίοτε πρέπει νὰ προκρίνεται ἡ δεινὴ φράσις τῆς ἁπλουστέρας, διὰ νὰ συνεθίζωνται εἰς τὴν σκέψιν, καὶ νὰ παρακαλοῦν νὰ μανθάνωσι: διότι ἐὰν εὑρίσκωσι πανταχοῦ τὴν ἀνάγνωσιν εὔληπτον, τότε

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

θέλει ἀποκατασταθῶσι μηχανικοὶ ἀναγνῶσται.

Διὰ τοὺς πίνακας χρεωστῶ τῷ φίλῳ μου κυρίῳ Συμβούλῳ Γκισεφέλδῃ τὴν ἐγκάρδιον καὶ εἰλικρινῆ εὐγνωμοσύνην, διὰ τὴν ὑπομονὴν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε, καὶ τὸν κόπον, τὸν ὁποῖον ὑπέφερε, ἕως οὗ να ἐκθέσῃ τὰ σχέδια αὐτῶν ἀναλόγως μὲ τὰς βάσεις καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μου. Διὰ νὰ φυλαχθῇ πανταχοῦ τὸ αὐτὸ μέτρον, ὑπετέθη τὸ τῆς Ῥωσσίας μέτρον, ὡς τοῦ μεγίστου βασιλείου τῆς Εὐρώπης, τὸ κοινὸν μέτρον ὅλων μου τῶν πινάκων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἑλβετία, ἡ Ὁλάνδα, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ἔπρεπε κατὰ τοῦτο τὸ τῆς Ῥωσσίας μέτρον νὰ λάβωσι μίαν ἔκτασιν συνεσταλμένην, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ σημειωθῶσιν ὅλα τὰ ἀξιοσημείωτα πράγματα αὐτῶν, διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὴν Ὁλάνδαν ἐπενταπλασιάσθη, εἰς δὲ τὴν Γερμανίαν καὶ Ἰταλίαν ἐδιπλασιάσθη. Οἱ πίνακες ὅμως τῆς Ἑλβετίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ὁλάνδας περιέχουσιν ἐν ταὐτῷ καὶ ἄλλους μικροὺς πίνακας, οἱ ὁποῖοι παριστάνουσι

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὸ σχῆμα τῶν αὐτῶν τόπων, προσδιωρισμένον ἀκριβῶς κατὰ τὸ ληφθὲν γενικὸν μέτρον τῆς Ῥωσσίας. Εἰς τὴν Γερμανίαν τοῦτο μοὶ ἐφάνη περιττόν: ἐπειδὴ τὸ σχῆμα αὐτῆς φαίνεται σχεδὸν εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς πίνακας. Ὁ πινὰξ τῆς Εὐρώπης ἔπρεπε κατὰ τὸ μέτρον τῆς Ῥωσσίας νὰ λάβῃ μίαν πολὺ μεγάλην ἔκτασιν, ὥστε νὰ ὑπερβῇ πολὺ τὸ διορισθὲν σχῆμα τῶν πινάκων τοῦ ἄτλαντος, καὶ διὰ τοῦτο ἐλάβομεν τὸ ἥμισυ τούτου. Λοιπὸν ὁ λόγος τοῦ μέτρου εἶναι ὁ παρών: ἡ Εὐρώπη 1· ἡ Ῥωσσία καὶ οἱ λοιποὶ Εὐρωπαϊκοὶ τόποι 2· ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία 4· ἡ Ἑλβετία καὶ ἡ Ὁλάνδα 10. Τὴν προξενουμένην ὠφέλειαν ἐκ τούτων τῶν διαφόρων λόγων τῶν μεγεθῶν — οἱ ὁποῖοι καὶ οὕτως εἶναι εὐπαρατήρητοι — οἱ διδάσκαλοι δύνονται εὐκόλως καὶ χωρὶς τὴν ἑρμηνείαν μου νὰ τὴν ἐννοήσωσι.

Ὅλαι αἱ κατηγορίαι, τὰς ὁποίας ἤκουσα καὶ ἀνέγνωσα διὰ τὴν ἐν τοῖς πίναξί μου ἔλλειψιν τῶν ὀνομασιῶν, μὲ ἐπληροφόρησαν τόσον ὀλίγον περὶ τοῦ προβαλλομένου ἀναγκαίου, ὥστε ἐγὼ τὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νομίζω ἔτι καὶ ἐπιβλαβές: διότι εἰς τοὺς φερωνύμους πίνακας τὸ παιδίον πάντοτε ζητεῖ νὰ εὕρῃ μόνον τὸ ὄνομα, χωρὶς σχεδὸν ποσῶς νὰ παρατηρῇ τὴν προσάλληλον θέσιν τῶν ἀντικειμένων: ἐπειδὴ αὐτὸ φρονεῖ ὡς βέβαιον, ὅτι ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐξεύρῃ νὰ ἀναγινώσκῃ, καὶ εὑρίσκει ἀσφαλῶς ἐπὶ τοῦ πίνακος τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον· ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην περίοδον τὰ ἀντικείμενα ἐπειδὴ εἶναι τόσον ὀλίγα, καὶ μάλιστα ἐν ᾧ τὸ βιβλίον δὲν ἀφίνει κανένα ἀνερμήνευτον, δύναται τὸ παιδίον εὐκόλως — χωρὶς νὰ ἀναγκάζηται νὰ ὑπερπηδᾷ πολλὰ ἄγνωστα ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν διδασκαλίαν — νὰ εὕρῃ ὅ,τι ζητεῖ· ὥστε οὔτε ὁ διδάσκαλος, οὔτε τὸ παιδίον θέλει δυσκολευθῆ νὰ σημειώσῃ καὶ νὰ εὕρῃ τὸ ζητούμενον ἀντικείμενον κατὰ τὴν θέσιν του. Ἐγὼ ἠγωνίσθην, ὅσον ἐνδέχεται, νὰ προσδιορίσω ἀκριβῶς εἰς τὸ διδακτικόν μου βιβλίον τὴν θέσιν τῶν ἀντικειμένων οὕτως, ὥστε εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον εἰς ἕνα προσεκτικὸν παιδίον νὰ φανῇ ἀκατάληπτον τὸ τυχὸν ἀντικείμενον: φθάνει μόνον νὰ δια-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κρίνῃ ἐπὶ τοῦ πίνακος τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ Κόσμου, καὶ νὰ ἐξεύρῃ ποῖον εἶναι τὸ δεξιόν, καὶ ποῖον τὸ ἀριστερὸν μέρος. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου θελήσῃ τις νὰ ἦναι τὰ ὀνόματα ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἂς καταβάλῃ καὶ αὐτὸς ὀλίγον κόπον νὰ τὰ ἐπιγράψῃ· ὁ τόπος εἶναι ἀρκετὸς, ὅθεν ἐμπορεῖ καθεὶς κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, ἢ νὰ τὰ γράψῃ ὁλόγραφα, ἢ μόνον νὰ τὰ σημειώσῃ μὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, ἢ μὲ ἀριθμούς.

Ὁ φρονιμώτατος κριτὴς τοῦ περὶ τῆς Γεωγραφικῆς διδασκαλίας μικροῦ μου πονήματος γνωμοδοτεῖ εἰς τὴν γενικὴν φιλολογικὴν ἐφημερίδα (1791. σελ. 331.) ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν γενικῶν Γεωγραφικῶν πινάκων σημειώσις τῶν προϊόντων δὲν εἶναι οὔτε ἀναγκαία, ἀλλ' οὔτε ὠφέλιμος: ἐπειδὴ, λέγει, διὰ τὴν μικρὰν ἔκτασιν τοῦ τόπου οὔτε ὅλα, οὔτε πανταχοῦ, ἀλλ' οὔτε ἐν ᾧ εὑρίσκονται τόπῳ δύνονται νὰ σημειωθῶσι. Ἡ κρίσις αὐτοῦ εἶναι ὀρθὴ ὡς πρὸς τοὺς Κρομικοὺς πίνακας· μεταξὺ ὅμως τούτων καὶ τῶν ἰδικῶν μου εἶναι μικρά τις διαφορά. Οἱ κρομικοὶ πίνακες κατε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σκευάσθησαν διὰ ἄνδρας, καὶ δι' αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα βέβαια εἶναι παιγνίδια· οἱ δὲ ἰδικοί μου ἐξετέθησαν διὰ παιδία ἀνήλικα, καὶ μάλιστα διὰ τοὺς πρωτοπείρους. Τὰ παιδία πρέπει νὰ ἐξεύρωσι τὰ ἀξιολογώτερα προϊόντα παντὸς τόπου, ὁπλαδὴ τὰ συνιστῶντα τὰ πρώτιστα ἄρθρα τοῦ ἐμπορίου του· ὥστε δὲν εἶναι χρεία νὰ ἐξεύρωσιν ὅλα τὰ προϊόντα τοῦ τόπου, ὅθεν οὔτε ἀναγκαῖον εἶναι νὰ σημειώνωνται ὅλα ἐπὶ τῶν πινάκων τῶν τόπων. Τὰ παιδία πρέπει ἐν πρώτοις νὰ ἀποκτήσωσι μίαν γενικὴν ἰδέαν τοῦ τόπου· τὸ δὲ νὰ προχωρήσωσιν ἐν ταὐτῷ εἰς τὰ διακεκριμένα αὐτοῦ μέρη, εἶναι ἄκαιρον. Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ μάθῃ τὸ παιδίον, ὅτι οὗτος ὁ τόπος παράγει τοῦτο τὸ προϊόν, καὶ οὗτος τοῦτο· πρὸς τί λοιπὸν ἡ ἀκριβὴς σημείωσις τοῦ μέρους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται; ἐὰν τὸ παιδίον εὑρίσκῃ τὸ σημεῖον τοῦ προϊόντος εἰς τὸν ἀνήκοντα τόπον, τοῦτο εἶναι ἱκανὸν πρὸς τὸ σκοπούμενον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐγὼ δὲν ἐδειλίασα τὴν προρρηθεῖσαν κρίσιν, ὥστε νὰ ἀποβάλω τὰ τῶν προϊόντων σημεῖα ἀπὸ τῶν πινάκων μου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ, διὰ νὰ εἴπω οὕτω, σημαίνουσι μόνον τὰ κεφαλαιώδη προϊόντα τοῦ Κόσμου, ἐλπίζω, ὅτι οἱ μὲν θέλει εὐχαριστηθῶσι διὰ τὴν τοιαύτην ἐκλογήν· οἱ δὲ δὲν θέλει ζητήσουσι τὰ ἀδύνατα, καὶ ἐν ταὐτῷ παντελῶς ἀνωφελῆ. Πλὴν καὶ οὕτω θέλει πληροφορηθῶσιν, ὅταν περιεργασθῶσι τοὺς πίνακάς μου, ὅτι δὲν ἠμέλησα, ἀλλ' ἐδιώρισα τὴν σημείωσιν παντὸς προϊόντος, ἀποβλέπων μόνον εἰς τὴν γενικὴν διαίρεσιν, ἤτοι εἰς τὰς ὁλοκλήρους ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον ἦτον ὁ κύριος σκοπός μου.

Ἡ Γεωγραφία δὲν εἶναι Φυσικὴ Ἱστορία· διὰ τοῦτο τὰ προϊόντα εἰς τὸ βιβλίον μόνον ὀνομάζονται, εἰς δὲ τοὺς πίνακας ἐδηλώθησαν μόνον διὰ σημείων· πλὴν καὶ οὕτως εἶναι διὰ τὰ παιδία ὠφελιμότατον, ἐὰν διὰ καλῶν περιγραφῶν καὶ εἰκόνων συνηθῶσι νὰ τὰ γνωρίσωσι σαφέστερον. Ἠθέλα νὰ ἀναφέρω ἐντεῦθα πολλὰ σπάνια καὶ πολύτιμα συγγράμματα, ἐὰν δὲν εὑρίσκετο ἕνα ἄλλο, ὅ,που καλῇ μας τύχῃ ἐμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ ἀντὶ πάντων τῶν λοιπῶν. Τοῦτο εἶναι τὸ ὑπὸ πάντων ἐπαι-

***

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νούμενον, καὶ μεθ' ἁπάσης προθυμίας ἐναγκαλιζόμενον ἐξαίρετον πόνημα, τὸ ἐπονομασθὲν Εἰκονογραφία παιδική, τοῦ ὁποίου ἡ θαυμασία μέθοδος ὑπόσχεται πολλὴν τὴν ὠφέλειαν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ὁ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων Σύμβουλος κύριος Μπέρτουχ — τῷ ὁποίῳ πρέπει νὰ εὐχώμεθα τὴν καλὴν καὶ εὐτυχῆ ἔκβασιν τοῦ ἐπιχειρήματός του — θέλει απολάυσει παρὰ τῶν γονέων, τῶν διδασκάλων, τῶν παίδων, τῶν φίλων τῆς Φύσεως, καὶ τῶν φιλοτέχνων καὶ φιλεπιστημόνων ἀνδρῶν τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς ἀθανασίας. Εἰς τοῦτο τὸ ὡραῖον πόνημα εὑρίσκονται σχεδὸν αἱ ζωηρότεραι χαλκογραφικαὶ εἰκόνες τῶν περισσοτέρων προϊόντων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τῇ παρούσῃ Γεωγραφίᾳ, αἱ ὁποῖαι ἀντεσχεδιάσθησαν ἀπὸ τῶν καλλιστων νεωτέρων πρωτοτύπων, ἐχρωματίσθησαν μὲ μεγάλην ἐπιτηδειότητα, καὶ ἐξηγήθησαν μὲ περιγραφὰς βραχείας, ἀλλὰ τεχνικάς. Εἴθε ἕκαστος διδάσκαλος νὰ εἶχε πρόχειρον ἕνα σῶμα τούτου τοῦ ὡραιοτάτου, πλουσίου καὶ κοινωφελοῦς πονήματος! ὦ, πόσον δύνονται νὰ ὠφεληθῶ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σιν ἡ Γεωγραφία καὶ ἡ Φυσικὴ Ἱστορία, αὗται αἱ δύω ἀναγκαῖαι μαθήσεις, διὰ τούτων τῶν βοηθητικῶν μέσων, χωρὶς τῶν ὁποίων εἶναι μόνον μία ψυχρὰ καὶ δυσπερίληπτος παράδοσις! τὸ δὲ μετὰ τοῦ πονήματος τούτου συνηνωμένον διεξοδικὸν σύγγραμμα τοῦ τῆς ἀνατροφῆς συμβούλου κυρίου Φούνκε προσφέρει εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους, διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πολυμαθῆ διατριβὴν μετὰ τῶν παίδων, μίαν ὠφελιμοτάτην βιβλιοθήκην καὶ χρησιμωτέραν ἀπὸ ἄλλας πολυτιμωτέρας.

Πρὸς τούτοις ὁ ἀξιοσέβαστός μοι φίλος κύριος Μπέρτουχ, ὑπακούσας εἰς τὴν παρακάλεσίν μου, μοὶ ὑπεσχέθη νὰ ἐκδώσῃ εἰς τὸ ἑξῆς τὰ ἐλλείποντα προϊόντα ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀναλόγως μὲ τὸ ὡς θεμέλιον προϋποτεθὲν ἅπαξ, καὶ διατηρηθησόμενον ὑπ' αὐτοῦ σχέδιον ἐν τῇ εἰκονογραφικῇ αὐτοῦ βίβλῳ, καὶ νὰ ἐκλέξῃ ἀντικείμενα τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ ἀναπληρώσι τὴν ὑπομνησθεῖσαν ἐν τῷ πονηματίῳ μου, τῷ περὶ τῆς μεθοδικῆς μελέτης τῆς Γεωγραφίας, εὐκταίαν μοι συνάθροισιν τῶν τῆς Γεωγραφίας χαλκογραφικῶν εἰκό-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

νων· ὥστε νὰ γίνῃ ἡ εἰκονογραφικὴ αὐτοῦ βίβλος κατὰ τὴν προκήρυξίν του (ἐφημερὶς τῶν νεοτερισμῶν· φευρ. 1792) ἕνα σύστημα εἰκονογραφικον, ἐπίσης ἁρμόδιον εἰς τὴν ἐμὴν κκὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην εὐμέθοδον Γεωγραφίαν, ἕως ὅτου νὰ ἐκδῇ εἰς φῶς τὸ ἐν τῇ προκηρύξει τῆς τρίτης περιόδου ῥηθὲν γεωγραφικὸν εἰκονοταμεῖον.

Περὶ τῶν λοιπῶν βοηθητικῶν μέσων, τὰ ὁποῖα δύναται νὰ μεταχειρισθῇ ὁ διδάσκαλος πρὸς εὐκολωτέραν διασάφησιν, συγχωρήσατέμοι νὰ εἴπω τὰ ἑφεξῆς: Περὶ τοῦ μαθηματικοῦ μέρους ἐμπορεῖ νὰ εὕρῃ τις, ἐν τῇ μαθηματικῇ Γεωγραφίᾳ τοῦ ἐν τῇ Σλαϊσίγῃ χρηματίσαντος ποτὲ σεβασμίου μοι διδασκάλου κυρίου προφέσορος Βάλξ, μίαν εὐληπτοτάτην καὶ κατὰ τοῦτον τὸν σκοπὸν πλήρη διδασκαλίαν. (*) Ἡ μικρὰ ὑδρόγειος τεχνιτὴ σφαῖρα, ἥτις ἐκδίδεται· ἐν ταὐτῷ μετὰ τῆς πρώτης περιό-

---

*) Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα περίοδος τοῦ Συγγραφέως ἦτον ἀκόμη ἀνέκδοτος, διὰ τοῦτο παραπέμπει τὸν διδάσκαλον εἰς τὴν Γεωγραφίαν τοῦ Βάλξ. πλὴν τώρα ἐπειδὴ ἔχομεν τὴν δευτέραν περίοδον, εἶναι περιττὸς ὁ Βάλξ πρὸς τοῦτο.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σου, καὶ εἶναι διωρισμένη ἐπίσης πρὸς χρῆσιν τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας περιόδου, θέλει ὑποδεχθῆ ἀναμφιβόλως ὑπὸ πάντων τῶν διδασκάλων μὲ προθυμίαν πρὸς διδασκαλίαν τοῦ μαθηματικοῦ μέρους τῆς Γεωγραφίας: ἐπειδὴ αὕτη κατεσκευάσθη μόνον διὰ τοῦτο τὸ τέλος· ὅθεν τὰ σημεῖα τῶν προϊόντων, καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶναι ἔξω τοῦ παρόντος σκοποῦ ἀφέθησαν, ἐκτὸς τῶν δύω τελευταίων περιηγήσεων τοῦ ἀθανάτου Κόοκ, αἱ ὁποῖαι ἐξέτειναν, ἐβεβαίωσαν καὶ ἐδιώρθωσαν τόσον τὰς περὶ τῆς Γῆς γνώσεις μας.

Ἐκ δὲ τῆς φυσικῆς Γεωγραφίας διὰ τὴν πρώτην περίοδον ἀρκεῖ μόνον μία γενικὴ ἐπιθεώρησις τῶν διασημοτάτων συστατικῶν μορίων τῆς Γῆς. Πρὸς τοῦτο δὲν μοὶ εἶναι γνωστὸν κανένα ἄλλο βοηθητικὸν μέσον, εἰμὴ τὸ ταμεῖον τῶν ὀρέων τοῦ κυρίου Βουάκτου, τοῦ ἐκ τῆς συμμορίας τῶν Ὀρυκτολόγων. Τούτου ἐφάνη τῷ 1792 ἐν τῷ κατὰ τὴν Βαϊμάρην βιβλιοπωλείῳ τῆς ἑταιρίας τῶν βιβλιοεκδοτῶν μία ἠυξημένη, καὶ διὰ τοῦ διερμηνευτικοῦ πίνακος ἱκανῶς διορθωμένη ἔκδοσις, ὁμοῦ μετὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῶν πρακτικῶν αὐτοῦ ὀρυκτολογικῶν ἰδεῶν. Ταῦτα τὰ ταμεῖα περιέχουσι μόνον λίθους· ἀλλ' οἱ λίθοι εἶναι τὰ κόκκαλα καὶ τὰ πλευρὰ τῆς ἡμετέρας Ὑδρογείου σφαίρας· ἡ δὲ Γῆ καὶ αἱ πέτραι, καθ' ὅσον μᾶς εἶναι γνωστόν, ἔχουσι τὴν αὐτὴν ὕλην.

Τὴν περιγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος τῶν γενῶν, τῶν εἰς τὰ λοιπὰ μέρη, παρέβλεψα. Εὑρίσκω καλῶς, ὅτι τὰ παιδία ἀκούουσιν ἀσμένως τοὺς διηγουμένους τὰς συνηθείας καὶ τοὺς τρόπους τῆς ζωῆς αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ ποίαν ἄλλην περισσοτέραν ὠφέλειαν τοῖς προξενεῖ ἡ διεξοδικὴ περιγραφὴ τῶν τοιούτων, εἰ μὴ μόνον τὴν θεραπείαν τῆς φιλοπραγμοσύνης αὐτῶν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἀξίζει νὰ ἐξοδεύεται ὁ πολύτιμος καιρός των. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ προφανέστατοι αὐτῶν χαρακτηρισμοὶ δὲν πρέπει νὰ ἀποσιωπῶνται, διὰ τοῦτο ἐμπορεῖ ὁ διδάσκαλος — ὅς τις ἀφεύκτως πρέπει νὰ ἔχῃ μίαν ἐκτενεστέραν Γεωγραφίαν — νὰ εὕρῃ εἰς τὸν πρῶτον τόμον τῆς στοιχειώδους Γεωγραφίας τοῦ κυρίου προφέσορος Φαβρῆ μίαν πλουσίαν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

συνάϑροισιν ὑποσημειώσεων, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἐκλέξῃ τὸ οὐσιῶδες μέρος, καὶ ἔπειτα νὰ τὸ ἑνώσῃ μὲ τὸν 16 τόμον τοῦ παιδικοῦ εἰκονογραφικοῦ βιβλίου τοῦ κυρίου Βέρτουχ, ἔνϑα παριστάνονται ἐντελέστατα ἡ μορφὴ καὶ αἱ στολαὶ τῶν ἐν ταῖς πέντε Ἠπείροις διαφόρων γενῶν. Εἰς τὴν γεωγραφικὴν παράδοσιν τῆς Ἀουστραλίας ἠυχόμην νὰ ἤϑελε ἐκλέξῃ ὁ διδάσκαλος ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Κόοκ τὸ πλεῖον, καὶ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ, ἢ νὰ τὸ διηγηϑῇ εἰς τὰ παιδία, καὶ νὰ δείχνῃ εἰς αὐτὰ πρὸς τούτοις τὴν ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων ἡμισφαιρίων, ἢ ἐπὶ τῆς τεχνιτῆς σφαίρας σημείωσιν αὐτῶν. Ἐξαιρουμένων τῶν λοιπῶν ὠφελειῶν, τας ὁποίας δύνονται ἐκ τούτου νὰ ἀποκτήσωσι τὰ παιδία, ϑέλει δυνηϑῶσι προσέτι νὰ διακρίνωσι πολὺ εὐκολώτερον καὶ ὀρϑώτερον, καὶ νὰ ἐννοήσωσι σαφέστερον τὸν χαρακτῆρα τῶν γενῶν ἀπὸ τῶν τυχηρῶν συμβεβηκότων· διὰ δὲ τῆς τοιαύτης ζωηρᾶς παραστάσεως τῶν διαφόρων σχέσεων, τῶν φρονημάτων καὶ τῶν συνδιατριβῶν, τῶν ϑεωρουμένων μεταξὺ τῶν Εὐρωπαίων, καὶ τῶν οὕτω κα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λουμένων Ἀγρίων, θέλει ὁδηγηθῶσιν ἐμπράκτως εἰς τὴν γύμνασιν τοῦ συγκρίνειν· καὶ μὲ ἕνα λόγον ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν γενῶν πρέπει νὰ ἦναι ἐνδεδυμένος μὲ τὴν ἱστορίαν, καὶ οὕτως ἐντυπώνεται εὐκόλως καὶ διαρκῶς εἰς τὴν φαντασίαν. Ἐκ τῶν περιηγήσεων εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωσι πολλαὶ τοιαῦται ἐκλογαί, αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦ νῦν δὲν ἔγιναν· στοχάζομαι, ὅτι ἴσως ἠμποροῦσε νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς τοῦτο ἐπωφελῶς ἡ σύναξις τῶν περιηγήσεων τοῦ κυρίου Καμπέ.

Ἐν Βαϊμάρῃ, τῇ 31 Μαρτίου τοῦ 1792.

ὁ Α. Χ. Γάσπαρις.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἀθανασίου Φωκίδη

Βιβλιοθήκη Δημ. Ν. Βαρνακιώτου

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Α.Π.647
Δ.Β.Ν.Β

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΓΕΝΙΚΗ.

§. 1. Ἰδέα τῆς Γεωγραφίας.

Ὁ μὲν χυδαῖος ἄνθρωπος ἐξεύρει μόνον τὸν τόπον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατοικεῖ· περὶ δὲ τῶν ἀπωτέρων τόπων καὶ ἐθνῶν φροντίζει πάνυ ὀλίγον, καὶ ἔτι ὀλιγώτερον περὶ τοῦ σχήματος, τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ποιότητος τούτου τοῦ μεγάλου σώματος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ζῶντες, ὀνομάζομεν αὐτὸ Γῆν, ἢ ἡμέτερον Κόσμον· ὁ δὲ φρόνιμος καὶ χρησόθης ἐπιμελεῖται νὰ μάθῃ ὁποίατις δημιουργία εἶναι αὐτὸς ὁ Κόσμος, καὶ ὁποῖα πράγματα περιέχει καὶ παράγει πρὸς ὠφέλειαν καὶ εὐαρέσησιν τοῦ Ἀνθρώπου, πῶς, καὶ ποῦ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, οἱ ἀδελφοίμας, ζῶσιν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ ὁποίας διοικήσεις μεταξὺ αὐτῶν σώζουσι. Ἐκ τούτου λοιπὸν προκύπτει μία τις ἐπιςήμη, ἥτις καταγίνεται περὶ τὴν γνῶσιν τῆς γῆς, καὶ ὀνομάζεται Γεωγραφία. Δι' αὐτῆς ἡμεῖς μανθάνομεν τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς γῆς, τὴν ποιότητα τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἐπιφανείας αὐτῆς, τὰ ἐπ' αὐτῆς Ζῶα καὶ Φυτά, τὰ διεξῶτα μέρη αὐτῆς, τοὺς τόπους καὶ Θαλάσσας, τὰς διαφόρους καταςάσεις τῶν λογικῶν αὐτῆς κατοίκων τῶν Ἀνθρώπων, καὶ τὰ βασίλεια. Αὕτη ἡ γνῶσις εἶναι ἀναμφιβόλως τερπνότάτη, ὠφελιμωτάτη καὶ ἀναγκαία εἰς ὅλους τοὺς ὀρθῶς φρονοῦντας.

§. 2. Ἰδέα τῶν Γεωγραφικῶν Πινάκων.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς περιγραφῆς μόνης καὶ διηγήσεως εἶναι ἀδύνατον νὰ παρασαθῇ εὐκρινῶς τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος ἑνὸς τόπου, τὸ ῥεῦμα τινὸς ποταμοῦ, ἢ ἡ τοποθεσία μιᾶς πόλεως, διὰ τοῦτο σχεδιάζουσιν ἐπὶ τοῦ χαρτίου τὰ σχήματα τῶν τόπων, καὶ ὀνομάζουσιν αὐτὰ Γεωγραφικοὺς Χάρτας, ἢ πίνακας. πῶς εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ παρασαθῇ τὸ μέγεθος ἑνὸς τόπου ἐπὶ μιᾶς κόλλας χαρτίου, σαφηνίζεται διὰ τῶν ἑφεξῆς.

Ἐὰν θέλῃ τις νὰ μάθῃ τὸ μέγεθος τῆς τραπέζης του, πρέπει βέβαια νὰ μετρήσῃ τὰς πλευρὰς αὐτῆς ἀπὸ μίαν ἕως ἄλλην γωνίαν· πρὸς τοῦτο δὲ ἀναμφιβόλως θέλει χρειασθῇ ἕνα μέτρον· τὸ κοινὸν μέτρον εἶναι ἡ πῆχη, διὰ τῆς ὁποίας μετρῶνται τὰ ὑφάσματα· αὕτη διαιρεῖται εἰς δύο ἴσα μέρη, ὀνομαζόμενα πόδας, ὁ δὲ ποῦς πάλιν ὑποδιαιρεῖται εἰς Δακτύλους· δι' αὐτῆς λοιπὸν καταμετρᾷ τὴν περιφέρειαν τῆς τραπέζης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἐὰν δὲ θελήσῃ νὰ σχεδιάσῃ καὶ ἐπὶ τινος χαρτίου τὰς μετρηθείσας γραμμάς, τότε πρέπει ἡ πήχη νὰ μικρυνθῇ, τοῦτ' ἔστι νὰ κατασκευασθῇ ἕνα μικρότατον μέτρον, παρασατικὸν τοῦ ἀληθινοῦ μέτρου τῆς πήχης, δηλαδὴ μεμερισμένον ἀναλόγως, καθὼς καὶ ἡ πήχη, εἰς πόδας καὶ δακτύλους, καὶ δι' αὐτοῦ να ἐκταυθῶσιν ἐπὶ τοῦ χαρτίου αἱ τέσσαρες πλευραὶ τῆς τραπέζης ἐπὶ τοσούτους πόδας καὶ δακτύλους, ὅσους αὐταὶ πραγματικῶς περιέχουσι. Τὸ τοιοῦτον μικρότατον μέτρον ὀνομάζεται Μέτρον Ἐπίτομον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δύναται νὰ καταγραφθῇ τὸ σχέδιον ἑνὸς θαλάμου, μιᾶς οἰκίας, ἑνὸς κήπου, ἑνὸς δρόμου, μιᾶς πόλεως μετὰ τῶν περιχώρων αὐτῆς, καὶ τελευταῖον μιᾶς ὁλοκλήρου ἐπαρχίας· πλὴν πρὸς τὴν καταμέτρησιν τῶν μεγάλων ἀντικειμένων, ἤτοι τινὸς πόλεως, τόπου καὶ ἄλλων τοιούτων, εἶναι ἀδύνατον νὰ μεταχειρισθῇ τις ἕνα ποδιαῖον μέτρον. διὰ τοῦτο λοιπὸν μεταχειρίζονται ἄλλο τι μεγαλήτερον μέτρον τὴν Ὀργυιάν, ἥτις περιέχει πήχας 6, ἤτοι πόδας 12. Τελευταῖον δὲ πρὸς τὴν καταμέτρησιν μιᾶς ὁλοκλήρου ἐπαρχίας μεταχειρίζονται ἄλλο τι μέτρον ἱκανῶς μεγαλήτερον, ὅ, που ὀνομάζεται Μίλιον, καὶ περιέχει σχεδὸν 2 χιλιάδας ὀργυιάς, ἢ 24 χιλιάδας πόδας. Ἕνα τοσοῦτον διάστημα δύναται ἕνας ταχὺς ὁδοιπόρος νὰ διαβῇ ἐλεύθερα σχεδὸν μεταξὺ δύω ὡρῶν.

Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ἐξεύρωμεν, ὅτι ὅσον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μεγάλον εἶναι τὸ σχεδιαζόμενον ἀντικείμενον, τοσοῦτον πρέπει νὰ μικρύνηται τὸ Ἐπίτομον μέτρον· καὶ ὅτι τὸ σχεδιασθὲν ἀντικείμενον ἐπὶ τινος μεγάλης κόλλας δι' ἑνὸς μέτρου μεγάλου, ἐπ' ἄλλης μικροτέρας πρέπει νὰ σχεδιάζηται καὶ διὰ μικροτέρου μέτρου. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ μέγεθος τοῦ Ἐπιτόμου μέτρου γίνεται, ποτὲ μὲν κατὰ τὸ σχεδιαζόμενον ἀντικείμενον, ποτὲ δὲ κατὰ τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ἔκτασιν, διὰ τοῦτο εἶναι πολυσχεδὲς καὶ ἀόριστον. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ἐσχεδιάσθησαν μὲν καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἄτλαντι ὅλοι οἱ εὐρωπαϊκοὶ τόποι διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτρου, διὰ νὰ δύνηται ἕκαστος δι' ἑνὸς μόνου βλέμματος νὰ διακρίνῃ, ποῖος τόπος εἶναι μεγαλήτερος, ἢ μικρότερος ἀπὸ τὸν ἄλλον· ἀλλ' ἐπειδὴ τινὲς ἐξ αὐτῶν ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς εἶναι μικρότατοι, διὰ τοῦτο ἐσχεδιάσθησαν διπλασίως μεγαλήτεροι ὡς πρὸς τὸ μέτρον ἐκείνων, καὶ τινες πενταπλασίως, εἴτινες ἑπομένως ἔγιναν πεντάκις μεγαλήτεροι ἀπὸ τὸ πρῶτον μέτρον, διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τὴν ὅρασιν εὐκρινέστερον, καὶ νὰ δυνηθῶμεν νὰ παραστήσωμεν εἰς αὐτοὺς περισσότερα ἀξιοσημείωτα πράγματα. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐδιπλασιάσαμεν τὸ μέτρον τοῦ μερικοῦ πίνακος τῆς Γερμανίας· τὸ δὲ μέτρον τοῦ Γενικοῦ Πίνακος τῆς Εὐρώπης εἶναι μόνον τὸ ἥμισυ ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς κατὰ μέρος αὐτῆς τόπους· ἐπειδὴ ἡ ἔκτασις δὲν ἐσυγχώρει νὰ μεταχειρισθῶμεν ἄλλο τι μεγαλήτερον μέτρον.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ὁμοίως εὐκόλως δυνόμεθα νά ἐννοήσωμεν, ὅτι, ὅταν σχεδιάζωμεν ἐπὶ τοῦ χαρτίου ἕνα μεγάλον ἀντικείμενον, εἶναι ἀδύνατον νά σημειώσωμεν τὰ μικρὰ αὐτοῦ μέρη, οἷον: δὲν δυνόμεθα νὰ σημειώσωμεν ὅλα τὰ δένδρα ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἑνὸς μικροῦ τόπου, οὔτε ὅλας τὰς οἰκίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἑνὸς μεγαλητέρου, οὔτε ὅλα τὰ χωρία ἑνὸς τόπου ἔτι μεγαλητέρου, καὶ τελευταῖον οὔτε ὅλας τάς πόλεις, ἀλλὰ σημειώνουσι μόνον ἐπὶ τῶν τοιούτων τὰς περιφανεῖς πόλεις, τοὺς μεγάλους ποταμοὺς καὶ τὰ βουνά, ἀποδίδοντες ἑκάστῳ τὴν ἀνάλογον αὐτῷ θέσιν.

Τό σχεδίασμα τῶν τοιούτων ἀντικειμένων, διὰ τοῦ ὁποίου δὲν φανερώνεται ἄλλο, εἰμὴ ἡ ἐπὶ τῆς γηΐνου ἐπιφανείας ἀνάλογος θέσις αὐτῶν, ἐὰν παρισάνη τόπου τινὸς μέρος, ὀνομάζεται Ἰχνογραφία· ἐὰν δὲ τόπον ὅλον, ὀνομάζεται Χάρτης, ἢ Πίναξ γεωγραφικός. Οἱ Χάρται διαιροῦνται πρὸς διάκρισιν εἰς Γενικούς, καὶ Μερικούς· οἱ Μερικοὶ παρισάνουσι μόνον μέρη τινὰ τοῦ Γενικοῦ χάρτου· οὕτω λοιπὸν καὶ οἱ ἡμέτεροι Χάρται τῶν κατὰ μέρος τόπων τῆς Εὐρώπης εἶναι Μερικοί, ὁ δὲ Χάρτης τῆς Εὐρώπης Γενικός.

Σημείωσις. Δάκτυλοι, πόδες, ὀργυιαὶ καὶ μίλια εἶναι κυρίως μέτρα τοῦ μήκους, ἢ τῶν γραμμῶν· οἱ τόποι ὅμως ἔχουν ἔκτασιν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, ἥτις ὀνομάζεται Ἐπιφάνεια. Ἐὰν τὸ μῆκος καὶ πλάτος ἑνὸς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τόπου εἶναι παντοχόθεν ἴσον, τότε ἀρκεῖ νὰ μετρηθῶσι μόνον αὐτὰ τὰ δύω, καὶ θέλει λάβῃ τις μίαν ὀρθὴν περίληψιν τοῦ μεγέθους τοῦ τόπου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἕκαστος τόπος ἔχει τινὰ μέρη βραχύτερα καὶ γενώτερα τῶν λοιπῶν, καὶ ἐκ τούτου δὲν δύναται νὰ λάβῃ τις μίαν ἐντελῆ περίληψιν διὰ μόνης τῆς καταμετρήσεως τοῦ πλάτους καὶ μήκους αὐτοῦ, διὰ τοῦτο καταμετροῦσιν ὀρθότερον τὰς Ἐπιφανείας διὰ τετραγωνικῶν Ἐπιπέδων μέτρων. Τὸ δὲ Ἐπίπεδον μέτρον εἶναι ἕνα ἐντελὲς τετράγωνον, τοῦ ὁποίου πᾶσα πλευρὰ ἐξισοῦται μὲ ἕνα δάκτυλον τυχόν, ἢ πόδα, ἢ ὀργυιὰν, ἢ μίλιον. Ἕνα τετραγωνικὸν μίλιον λοιπὸν εἶναι ἕνα τοιοῦτον □, ἤτοι ἕνα Τετράγωνον ἐπίπεδον, τοῦ ὁποίου ἑκάστη τῶν τεσσάρων πλευρῶν περιέχει μῆκος ἑνὸς μιλίου, ἤτοι ὅλη ἡ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος αὐτοῦ περιοχὴ εἶναι ἕνα μίλιον. Ἐὰν λοιπὸν τὸ μέγεθος ἑνὸς τόπου ὑποτίθηται εἰς τοιαῦτα □ μίλια, καὶ ἐξεύρωμεν ποσάκις ἐμπεριέχεται τὸ τοιοῦτον μέτρον εἰς αὐτὸν, μὴ ἀποβλέποντες ποσῶς εἰς τὸ σχῆμα αὐτοῦ, τότε ἡ τοιαύτη καταμέτρησις ὀνομάζεται Τετραγωνισμὸς τῆς ἐπιφανείας ἐκείνου τοῦ τόπου.

§. 3. Σχῆμα τῆς Γῆς.

Ὅτι ἡ Γῆ εἶναι μεγαλωτάτη, δυνόμεθα νὰ τὸ συμπεράνωμεν, ὅταν ἀκούωμεν περὶ τῶν εὑρισκομένων ἐν αὐτῇ πολλῶν τόπων καὶ εὐρυχώρων βασιλείων. Ἀλλὰ τὸ νὰ γνωρίσωμεν καὶ τὸ σχῆμα

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αὐτῆς, εἶναι ὀλίγον δεινότερον: διότι μόλις δυνόμεθα νὰ θεωρήσωμεν ἕνα μικρότατον μέρος αὐτῆς: ἐπειδὴ ὡς πρὸς ἡμᾶς εἶναι μεγαλωτάτη, καὶ ἡμεῖς εὑρισκόμεθα πλησιέστατα αὐτῆς. Ὅταν ἀναβαίνωμεν ἐπί τινος ὑψηλοῦ πύργου, ἢ βουνοῦ, μᾶς φαίνεται πάντοτε ἡ περιφέρεια τῆς Γῆς στρογγυλή, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ τὴν ὅρασίν μας ἄλλο τι βουνὸν ὑψηλότερον, ἢ πύργος. Ἐκ τούτου σχεδὸν ἐδυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ Γῆ εἶναι στρογγυλή, ὡσὰν σφαῖρα· πλὴν ἡμεῖς ζητοῦμεν καὶ σαφεστέρας ἀποδείξεις.

Ἐκ τῆς σκιᾶς ἑνὸς σώματος πολλάκις δυνόμεθα νὰ γνωρίσωμεν μεθ' ἱκανῆς βεβαιότητος καὶ τὸ σχῆμα αὐτοῦ, ἐὰν εἶναι δηλαδὴ στρογγυλόν, ἐπίπεδον, κυρτογώνιον, ἢ ὀξυκατάληκτον. Ὅταν λοιπὸν ἕνα σῶμα, στρεφόμενον πανταχόθεν, ἀποπέμπῃ πάντοτε σκιὰν στρογγυλήν, τότε δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλωμεν, ἐὰν καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα εἶναι στρογγυλόν. Ἕνα τοιοῦτον ἰδίωμα παρατηρεῖται καὶ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας Γῆς. Εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι αἱ ἐκλείψεις τῆς Σελήνης δὲν προέρχονται ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας, εἰμὴ ἐκ τῆς σκιᾶς, τὴν ὁποίαν ἡ ἡμετέρα Γῆ πρὸς αὐτὴν ἀποπέμπει, ὅταν παρεμπίπτῃ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἡλίου. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐπαρατηρήθη ἐπί τινος ἐκλείψεως, ὅτι ἡ σκιὰ τῆς Γῆς ἔχει ἄλλο τι σχῆμα, εἰμὴ μόνον στρογγυλόν· λοιπὸν καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία Γῆ ἔχει τὸ σχῆμα σφαιρικόν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ὅς τις κινεῖται κατ' εὐθεῖαν ἐπί τινος σφαιρικοῦ σώματος, δύναται νὰ περιέλθῃ ὅλον τὸν γύρον, ἕως οὗ νὰ ἀποκαταντήσῃ εἰς τὸ σημεῖον, ὅθεν ἤρχισε. Ἔπεται λοιπόν, ἐὰν καὶ ἡ Γῆ εἶναι σφαιρική, ὅταν τις ταξιδεύῃ ἐκ τῆς κατοικίας του, καὶ διευθύνηται ἀπαρασαλεύτως πρὸς τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, νὰ ἀποκαταντᾷ πάλιν εἰς τὴν κατοικίαν του ἀπὸ τοῦ ἀπέναντι μέρους, δηλ. ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς. Τοῦτο τὸ πείραμα ἔγινε ἤδη πολλάκις, καὶ γίνεται σχεδὸν κατ' ἔτος.

Τὰ τοιαῦτα ταξίδια — τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἀπώτατα, ὡς πρὸς τὰ λοιπά, τὰ γινόμενα ἐπὶ τῆς Γῆς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων — ὀνομάζονται Περιηγήσεις, ἢ Περίπλοι περὶ τὸν Κόσμον. Αὐταὶ γίνονται κοινῶς διὰ πλοίων: ἐπειδὴ τὸ περισσότερον μέρος τῆς Γηΐνου ἐπιφανείας καλύπτεται ὑπὸ τῆς Θαλάσσης. Ἕνα πλοῖον ἐξορμᾷ ἀπό τινος λιμένος, καὶ θαλασσοπορῶν διηνεκῶς κατ' εὐθεῖαν — περιπλέον μόνον τοὺς προκειμένους ἐν τῷ μέσῳ τόπους — ἀναφαίνεται εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος· καὶ ἐκεῖθεν ἀποκαταντᾷ πάλιν ἀπαρασαλεύτως εἰς τὸν ἴδιον λιμένα, ὅθεν ἐξώρμησεν. Ἐδύνατο ὁμοίως νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ διὰ ξηρᾶς κατὰ μέρος μία τοιαύτη Περιήγησις, ἥτις ἤθελε εἶναι καὶ ἀκριβεξέρα: ἐπειδὴ δὲν ἐβιάζετο ὁ Περιηγητὴς νὰ κάμνῃ μακροὺς ἀπογύρους, καθὼς τὸ πλοῖον ἐπὶ τῆς Θαλάσσης διὰ τοὺς προκειμένους τόπους, ἀλλ' ἤθελε προβαίνῃ διηνεκῶς κατ' εὐθεῖαν·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πλὴν τοῦτο συμβάινει σπανίως, ἐξ αἰτίας τῶν μεγάλων δυσκολιῶν καὶ κινδύνων, τοὺς ὁποίους οἱ Περιηγηταὶ ἀπαντῶσιν ἐπὶ τῶν ξένων τόπων. Μία τοιαύτη Περιήγησις περὶ τὸν Κόσμον ἐδύνατο νὰ τελειωθῇ μεταξὺ ἑνὸς χρόνου, ἐὰν δὲν συνέβαινε κἀνένα ἐμπόδιον, ἀλλ' ἦτον ὁ καιρὸς βοηθητικός, καὶ ἐὰν ἐδύνατο τὸ πλοῖον καθ' ὅλον τὸν δρόμον νὰ προβαίνῃ κατ' εὐθείαν· τὸ δὲ μῆκος αὐτῆς ἤθελε εἶναι 5400 μιλίων Γεωγραφικῶν.

Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων περισσοτέρων, πλὴν δυσκαταληπτοτέρων βάσεων, ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ Γῆ εἶναι μία μεγίστη Σφαῖρα, πλὴν ἀνώμαλος διὰ τὰ ἐν αὐτῇ πολλὰ βουνά, τὰ ὁποῖα ὅμως ὡς πρὸς αὐτὴν εἶναι τοσοῦτον μικρά, ὅσον ἕνας μικρὸς κόκκος ἄμμου πρὸς μίαν μεγάλην σφαῖραν τοῦ κανονίου.

§. 4. Σφαῖρα, καὶ Ἐπίπεδα ἡμισφαίρια.

Ἀφ' οὗ ἀνεκαλύφθη τὸ σχῆμα τῆς Γῆς, ἐδυνήθησαν νὰ τὴν παρασήσωσι καὶ μικράν, τοῦτ' ἔστι κατεσκεύασαν μίαν σφαῖραν, καὶ σημειώσαντες ἐπ' αὐτῆς τοὺς τόπους καὶ τὰ νερὰ τῆς Γῆς, τὴν ὠνόμασαν Τεχνιτὴν ὑδρόγειον σφαῖραν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τῆς τοιαύτης Σφαίρας ἡ κατασκευὴ εἶναι δυσκολωτάτη, διὰ τοῦτο σχηματίζουσι τὴν Γῆν ἀπαραλλάκτως μὲ ὅλας τὰς ἰδίας γραμμὰς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀπὶ δύω ἐπιπέδων ἐπιφανειῶν, ὀνομάζοντες αὐτὰς Ἐπίπεδα ἡμισφαίρια: διότι εἰς τὴν ὅρασιν μας ὑποπίπτει μόνον τὸ ἥμισυ μέρος μιᾶς σφαίρας· ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ θεωρήσωμεν καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ, τότε τὴν βλέπομεν ἀπὸ τοῦ ἀπέναντι μέρους. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ ἀντικρὺ κείμενα δύο ἡμίσεα μέρη τῆς Γῆς παριστάνονται ὑπὸ τῶν Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων.

§. 5. Περιφορὰ τῆς Γῆς, Ἡμέρα, καὶ Νύκτα.

Ἡ Γῆ δέχεται παρὰ τοῦ Ἡλίου τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητα· ὅθεν τὸ μὲν πρὸς τὸν Ἥλιον γυρισμένον μέρος αὐτῆς ἔχει ἡμέραν, τὸ δὲ ὑπὸ τὴν σκιάν, νύκτα. Ἐὰν ἡ Γῆ ἴστατο πάντοτε ἀκίνητος, ἔπρεπε καὶ τὸ πρὸς τὸν Ἥλιον γυρισμένον μέρος αὐτῆς νὰ ἔχῃ αἰωνίως ἡμέραν, τὸ δὲ ἄλλο αἰωνίως νύκτα· πλὴν αἱ ἡμέραι καὶ αἱ νύκτες μεταβάλλονται τακτικῶς ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς· καὶ πάντοτε μεταξὺ 24 ὡρῶν συμπληροῦται ἕνα ἡμερονύκτιον. Αὕτη λοιπὸν ἡ τακτικὴ μεταβολὴ τοῦ φωτὸς εἰς σκότος, ἤτοι τῆς ἡμέρας εἰς νύκτα, προξενεῖται μόνον ἐκ τῆς τακτικῆς περιφορᾶς τῆς Γῆς, ἥτις γίνεται μίαν φορὰν μεταξὺ 24 ὡρῶν.

Ἐκ ταύτης τῆς Γηΐνου περιφορᾶς προξενεῖται καὶ ἡ φαινομένη Ἀνατολὴ καὶ Δύσις τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἤτοι τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελή-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νης, καὶ τῶν Ἀ'στέρων, ὅ, που ἀλλέως δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ ὁ ὀρθῶς φρονῶν: ἐπειδὴ ἕνας νουνεχής, ὅς τις ἤθελε ἐξεύρῃ τὰ μεγέθη τῶν οὐρανίων σωμάτων — τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀπειροπλασίως μεγαλήτερα ἀπὸ τὴν Γῆν — καὶ τὸ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Γῆς θαυμάσιον διάστημα, δὲν ἐπίστευε παντελῶς, ὅτι ὁ Οὐρανὸς μετὰ τοῦ Ἡ'λίου, τῆς Σελήνης, καὶ τῶν Ἀ'στέρων κινεῖται περὶ τὴν Γῆν μίαν φορὰν μεταξὺ ὡρῶν 24. Τοῦτο ἤθελε εἶναι τοσοῦτον ἀξιογέλαστον, ὅσον ἐὰν ἕνας, περιστρεφόμενος ἐπὶ τῆς πτέρνης αὐτοῦ, ἤθελε νομίζῃ, ὅτι αὐτὸς μένει ἀκίνητος· τὰ δὲ πλησίον αὐτοῦ βουνὰ, αἱ Καλύβες, αἱ Πόλεις, καὶ τὰ χωρία κινοῦνται περὶ αὐτὸν.

Ἡ'μεῖς δὲν δυνόμεθα τελείως, ὄντες ἐπὶ τῆς Γῆς, νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν κίνησιν αὐτῆς, ἐξ αἰτίας τῆς ἀκλονήτου καὶ τακτικῆς αὐτῆς κινήσεως, καὶ τῆς ἰσοχρόνου συμπεριφορᾶς τοῦ Ἀ'έρος. Τοῦτο αὐτὸ παρισάνεται πολλάκις, ὅταν ἕνας κάθηται ἐπί τινος πλοίου, ἢ ἁμάξης διευθυνομένων ἀκλονήτως, καὶ φαίνεται, ὅτι αἱ ἀπέχουσαι οἰκίαι καὶ τὰ δένδρα διέρχονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ, τὸ δὲ πλοῖον, ἢ ἡ ἅμαξα μένουσιν ἀκίνητα. Ἐ'πὶ δὲ τῆς περιφορᾶς τῆς Γῆς, ἐπειδὴ δὲν δυνόμεθα νὰ φαντασθῶμεν κανένα ἐμπόδιον, διὰ τοῦτο δὲν αἰσθανόμεθα, ὅτι αὐτὴ περιφέρεται.

Πρὸς τούτοις δὲν πρεπει νὰ ὑπολαμβάνω-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη-Μυτιλήνης

μεν, ὅτι ἡμεῖς, ἐν ᾧ κινεῖται ἡ Γῆ, εὑρισκόμεθα ποτὲ μὲν ἐπάνω, ποτὲ δὲ κάτω: ἐπειδὴ καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς γηΐνου ἐπιφανείας εἶναι τὸ ἐπάνω· καὶ πάντοτε ἔχουσι τὸν Οὐρανὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὴν Γῆν ὑπὸ τοὺς πόδας· παντοχοῦ οἱ Ἄνθρωποι ἵστανται, καὶ περιπατοῦσι, καθὼς ἡμεῖς, ὡς καὶ οἱ Περιηγηταὶ ἐδοκίμασαν ἐπίσης ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Γενῶν, τὰ ὁποῖα ἠπήντησαν διεσπαρμένα ἐφ' ὅλης τῆς γηΐνου ἐπιφανείας.

Ἡ ὑπόθεσις, ὅτι ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη καὶ οἱ Ἀστέρες βεβαίως ἀνατέλλουσι καὶ καταδύονται, ἢδὲ Γῆ ἵσταται ἀκίνητος, ἀνήκει μόνον τοῖς χυδαίοις, ὅιτινες οὔτε μελετῶσι, οὔτε διδάσκονται τὰ τοιαῦτα· οἱ δὲ ὀρθῶς διδαχθέντες γινώσκουσιν, ὅτι τοῦτο εἶναι μόνον μία ἀπάτη τῆς αἰσθήσεως, ἥτις διαλύεται εὐκόλως, ὅταν ἐννοηθῇ ἡ περιφορὰ τῆς Γῆς.

§. 6. Ἄξων καὶ Πόλοι.

Πῶς ἡ μεταβολὴ τοῦ ἡμερονυκτίου συμβαίνει διὰ τῆς γηΐνου περιφορᾶς, δύναται νὰ παραδειγματισθῇ σαφῶς ἐπὶ τινος σφαίρας, ἥτις ἂς κρατηθῇ ἀντικρὺ τοῦ φωτός, καὶ ἂς περισρέφηται μεταξὺ τῶν δακτύλων, ἢ μᾶλλον ἂς διαπερασθῇ ἀπὸ τοῦ μέσου αὐτῆς μία σούβλα, ἢ ἕνα λεπτὸν σύρμα, καὶ ἂς σρέφηται περὶ αὐτό. Ἡ Γῆ βέβαια

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δὲν εἶναι διαπεπερασμένη μὲ συρμα, πλὴν ἐννοοῦσιν εἰς τὴν περιφορὰν αὐτῆς μίαν εὐθεῖαν γραμμήν, διερχομένην διὰ τοῦ κέντρου αὐτῆς, περὶ τὴν ὁποίαν στρέφεται, καθὼς ὁ τροχὸς περὶ τὸν ἄξωνα αὐτοῦ· ὅθεν καὶ τὴν ὀνομάζουσιν Ἄξωνα τῆς Γῆς.

Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτὸς ὁ Ἄξων εἶναι μία νοητὴ εὐθεῖα γραμμή, ἥτις ἀρχινᾷ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς σημείου τῆς Γηΐνου ἐπιφανείας, καὶ διερχομένη διὰ τοῦ κέντρου αὐτῆς, τελειώνει εἰς τὸ ἀντικρυνὸν σημεῖον, δία τοῦτο πρέπει αἱ δύω ἄκραι αὐτοῦ νὰ ἐγγίζωσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς εἰς δύο σημεῖα, κατὰ διάμετρον ἀντικείμενα, ἤτοι κείμενα τὸ ἕνα κατ' εὐθεῖαν ἀντικρὺ τοῦ ἄλλου, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται Πόλοι.

§. 7. Ὁρίζων καὶ Μέρη τοῦ Κόσμου.

Ἡ ἀνατολὴ καὶ δύσις τοῦ Ἡλίου μᾶς ἔδωκεν αἰτίαν, νὰ ἀποδώσωμεν διὰ τὸ εὔληπτον ἰδίας ὀνομασίας εἴς τινα σημεῖα, εὑρισκόμενα ἐπὶ τῆς εὐρυχώρου ἐκτάσεως τοῦ Οὐρανοῦ, ἥτις βλεπομένη ἀπό τινος ὑψηλοῦ μέρους, φαίνεται ὅτι κεῖται ἐπὶ τῆς Γῆς ὡσὰν κύκλος. Αὐτὸς οὗτος ὁ κύκλος, καθ' ὃν ἡ Γῆ καὶ ὁ Οὐρανὸς φαίνονται, ὅτι συνορεύουσιν, ὀνομάζεται Ὁρίζων, τὰ δὲ παρατηρούμενα ἐν αὐτῷ σημεῖα, τοῦ Οὐρανοῦ, ἢ τοῦ Κόσμου μέρη. Ὁ Ἥλιος μόνος δεικνύει

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὴν θέσιν τούτων τῶν σημείων· αἱ δὲ ὀνομασίαι αὐτῶν ἐλήφθησαν ἐκ τῶν μερῶν τοῦ ἡμερονυκτίου οὕτως: ὅταν ὁ Ἥλιος ἀνατέλλῃ εἶναι Ἀνατολή, ὁμοίως ὀνομάζεται καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ Οὐρανοῦ, ὅθεν αὐτὸς ἀνατέλλει. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμέρας, ἤτοι μεταξὺ τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τοῦ Ἡλίου, ὅταν ὁ Ἥλιος εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ, εἶναι Μεσημβρία· ὁμοίως ὀνομάζεται καὶ τὸ μέρος, καθ' ὃ αὐτὸς τότε εἶναι. Ὅταν ὁ Ἥλιος δύηται, εἶναι Δύσις· ὁμοίως ὀνομάζεται καὶ τὸ μέρος, ὅθεν αὐτὸς δύεται. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς, ἤτοι μεταξὺ τῆς δύσεως καὶ ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου εἶναι Μεσονύκτιον, ὅ, ποὺ διαιρεῖ τὴν νύκτα εἰς δύο ἴσα μέρη, καὶ ἀντίκειται κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Μεσημβρίαν: ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ἑνός, ἕως τοῦ ἄλλου μέρους ἀριθμοῦνται ἀνελλειπῶς 12 ὧραι· ἐκ τούτου ὀνομάζεται ὁμοίως καὶ τὸ μέρος, τὸ ἀντικείμενον κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν μεσημβρίαν Μεσονύκτιον, καὶ κοινότερον Ἄρκτος. Ὁ Ἥλιος τὸ μεσονύκτιον ἵσταται κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τούτου τοῦ σημείου, πλὴν κατὰ τὸ ἄλλο μέρος τῆς Γῆς, ὅθεν δὲν δυνόμεθα νὰ τὸν ἰδῶμεν. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς τότε εὑρίσκεται εἰς τὸ κατώτατον μέρος τοῦ Ὁρίζοντος, ἤτοι ἀποτάτω τῆς ὁράσεώς μας, διὰ τοῦτο κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἡ νύκτα εἶναι σκοτεινοτάτη.

Καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου ὁ Ἥλιος ἵσταται τὴν ὥραν τῆς Μεσημβρίας ἐν τῷ αὐτῷ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μέρει, ἤτοι ἐν τῷ αὐτῷ σημείῳ τοῦ Ὁρίζοντος. Ἐκ τούτου εὐκόλως εὑρίσκεται τὸ σημεῖον τῆς Μεσημβρίας, καὶ τὸ ἀντικρὺ αὐτῆς κείμενον τῆς Ἄρκτου. Πλὴν ἡ Ἀνατολὴ καὶ Δύσις τοῦ Ἡλίου δὲν εἶναι πάντοτε ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ: διότι τὰς μικροτάτας ἡμέρας τοῦ χειμῶνος ὁ Ἥλιος ἀφίσταται ἀπώτατον τοῦ σημείου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰς μακροτάτας ἡμέρας τοῦ θέρους πλανᾶται. Ποῖα εἶναι λοιπὸν τὰ ἀληθῆ σημεῖα τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως; ἀποκρ. κανὲν ἐκ τῶν δύο, ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν κείμενα, ἤτοι τὰ σημεῖα τὰ μεταξὺ τῆς μακροτάτης, καὶ μικροτάτης ἡμέρας καὶ νυκτός, ὅθεν ὁ Ἥλιος ἀνατέλλει καὶ καταδύεται. Εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσι τὰ μέρη τοῦ Κόσμου καὶ οὕτως· ἐὰν καθῇς τὴν ὥραν τῆς Μεσημβρίας ἀντικρὺ τοῦ Ἡλίου, τότε ἔχεις ἐξ ἀριστερῶν μὲν τὴν Ἀνατολήν, ἐκ δεξιῶν δὲ τὴν Δύσιν, καὶ ὄπισθεν τὸ Μεσονύκτιον, ἢ τὴν Ἄρκτον.

Τὰ τέσσαρα μέρη λοιπὸν τοῦ Κόσμου εἶναι τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, τὰ ὁποῖα ἀντικρίζουν πρὸς ἄλληλα, δηλ. ἡ μὲν Ἀνατολὴ πρὸς τὴν Δύσιν, ἡ δὲ Μεσημβρία πρὸς τὴν Ἄρκτον, καὶ διαιροῦσιν ὅλον τὸν Ὁρίζοντα εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη: καθὼς καὶ κατὰ τὴν Ἰσημερίαν τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ ἡμερονυκτίου διαιροῦσιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐξ 24 ὡρῶν συμπληρούμενον ἡμερονύκτιον εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη. Γίνωσκε ὅμως, ὅτι, ὅταν μετατοπίζῃς, μεταβάλλονται τὰ μέρη

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ Κόσμου ἢ παντελῶς, ἢ κατὰ μέρος, τὰ ὁποῖα πάλιν διά τινος μικρᾶς ἐρεύνης εὑρίσκονται εὐκόλως.

Σημ. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι, ὅταν σχεδιάζωνται οἱ γεωγραφικοὶ Πίνακες, τάττεται πάντοτε ἡ μὲν Ἄρκτος ἄνω, ἡ δὲ Δύσις ἐξ ἀριστερῶν, ἡ δὲ Ἀνατολὴ ἐκ δεξιῶν, καὶ ἡ Μεσημβρία κάτω.

§. 8. Μεσημβρινός.

Κατ' εὐθεῖαν ἀπέναντι τῆς Ἄρκτου καὶ τῆς Μεσημβρίας κεῖνται οἱ δύο Πόλοι, ἤτοι τὰ δύο πέρατα τοῦ γηΐνου Ἄξωνος, ὅιτινες ἐξ αὐτῆς τῆς θέσεως ἔλαβον καὶ τὰς διαφορετικὰς ὀνομασίας· καὶ ὁ μὲν πρὸς τὴν Ἄρκτον κείμενος ὠνομάσθη Ἀρκτικὸς Πόλος, ὁ δὲ πρὸς τὴν Μεσημβρίαν Μεσημβρινὸς, ἢ Ἀνταρκτικὸς Πόλος. Ἐὰν ἐννοήσωμεν μίαν εὐθεῖαν γραμμήν, ἥτις νὰ ἀρχηνᾷ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς Πόλου, καὶ διερχομένη διὰ τοῦ τόπου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς εἴμεθα νὰ φθάνῃ εἰς τὸν ἄλλον Πόλον, τότε πρέπει ὁ Ἥλιος, ἐπειδὴ ὁ εἷς Πόλος κεῖται κατ' εὐθεῖαν ἀντικρὺ τοῦ ἄλλου, πάντοτε τὴν ὥραν τῆς Μεσημβρίας νὰ ἴσταται ἀκριβῶς κατ' εὐθεῖαν ἀπὶ ταύτης τῆς γραμμῆς, ἥτις ἐκ τούτου ὠνομάσθη καὶ Μεσημβρινός. Ὅσα λοιπὸν σημεῖα κεῖνται πέριξ τοῦ Πόλου, τόσοι Μεσημβρινοὶ εἶναι δυνατὸν νὰ καταγραφθῶσι· καὶ ὅλοι οἱ τόποι,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ποι, οἱ κείμενοι κατ' εὐθεῖαν μεταξὺ τῶν δύο Πόλων, ἔχουσι τὸν αὐτὸν Μεσημβρινόν.

Σημ. 1. Αἱ γραμμαί, αἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ονομάζονται διὰ τοῦτο Εὐθεῖαι: διότι γράφονται διὰ τοῦ εὐθυτάτου καὶ βραχυτάτου διαστήματος, τοῦ μεταξὺ δύο σημείων, χωρὶς νὰ κλίνωσι δεξιὰ, ἢ ἀριστερά. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς ἐκ τοῦ σφαιρικοῦ αὐτῆς σχήματος εἶναι στρογγυλή, διὰ τοῦτο καὶ οἱ καταγραφόμενοι Μεσημβρινοὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἕως τοῦ ἄλλου Πόλου, καὶ ἐπομένως ἐπὶ παντὸς τοῦ γηΐνου ἡμισφαιρίου εἶναι ἡμικύκλια.

Σημ. 2. Ὁ Μεσημβρινός, καθὼς καὶ πᾶς ἄλλος μικρὸς, ἢ μεγάλος Κύκλος διαιρεῖται εἰς δύο ἴσα μέρη, τὰ ὁποῖα ονομάζονται Μοῖραι. Ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων ἐγράφησαν πολλοὶ Μεσημβρινοί, πλὴν μόνον ἐκεῖνος, ὅς τις ἐλήφθη ὡς γραμμὴ, διαιροῦσα τὴν Γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια, καὶ περιορίζει καὶ τὰ δύο ἡμισφαίρια, ἐμερίσθη εἰς τοιαύτας Μοίρας.

§. 9. Κύκλοι Παράλληλοι.

Περὶξ τῶν Πόλων στρέφονται ὅλα τὰ λοιπὰ σημεῖα τῆς γηΐνου ἐπιφανείας μίαν φορὰν μεταξὺ 24 ὡρῶν. Ἕνα σημεῖον ὅσον εὑρίσκεται πλησιέστερον εἰς ἕνα τῶν Πόλων, τοσοῦτον μικρότερος εἶναι ὁ καταγραφόμενος ὑπ' αὐτοῦ κύκλος

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

περὶ τὸν Πόλον, ὅταν ἡ Γῆ περιστρέφηται· καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ὅσον ἀπώτερον εὑρίσκεται τῶν Πόλων, τοσοῦτον μεγαλήτερον καταγράφει κύκλον. ὅλοι αὐτοὶ οἱ κύκλοι ὀνομάζονται Παράλληλοι: διότι φυλάττουσι μεταξὺ αὐτῶν τὴν ἴσην ἀπόστασιν παντοχοῦ· καὶ ὅλοι περικλείουσι τὸν πλησιέστερον αὐτοῖς Πόλον· καὶ εἶναι τοσοῦτον μικρότεροι, ὅσον εὑρίσκονται πλησιέστερον εἰς τὸν Πόλον· καὶ πάλιν τοσοῦτον μεγαλήτεροι, ὅσον εὑρίσκονται ἀπώτερον αὐτοῦ.

§. 10. Ἰσημερινός.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεταξὺ τῶν Πόλων ἀποστήματος κεῖται ὁ μέγιστος Παράλληλος. Ἐδὼ ἐννοοῦσιν ἕνα κύκλον περὶ τὴν Γῆν, ὅστις, ἐπειδὴ ἀφίσαται ἐπίσης καὶ τῶν δύο Πόλων, ὀνομάζεται Μεσαία Γραμμή, ἔτι δὲ καὶ Ἰσημερινός: ἐπειδὴ, ὅταν ὁ Ἥλιος κινῆται περὶ αὐτὸν τὸν κύκλον, ἡ ἡμέρα εἶναι ἴση μὲ τὴν νύκτα.

Σημ. 1. Ἐπειδὴ οὗτος ὁ κύκλος μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν, τῶν νοουμένων ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαίρας, εἶναι μόνον ἕνας καὶ ὁ πλέον ἀξιοσημείωτος, ὀνομάζεται ἁπλῶς πρὸς διακρισιν καὶ Γραμμή.

Σημ. 2. Μόνον ὁ Ἰσημερινὸς καὶ ὄχι ἄλλος τις κύκλος ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων ἡμισφαιρίων διηρέθη εἰς Μοίρας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 11. Τροπικοί.

Ἂν καὶ κατὰ τὸ μέρος, τὸ κατοικούμενον ὑφ' ἡμῶν ὁ Ἥλιος ποτὲ δὲν ἀναβαίνει τοσοῦτον ὑψηλά, ὥστε νὰ εἶναι κατὰ κάθετον εἰς τὴν κορυφήν μας: ἐπειδὴ τοῦτο δὲν περιστρέφεται ποτὲ ἀντικρὺ τοῦ Ἡλίου· πλὴν εὑρίσκονται ἄλλα μέρη τῆς Γῆς, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι τὴν ὥραν τῆς Μεσημβρίας ἔχουσι τὸν Ἥλιον κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῶν: ἐπειδὴ αὐτὰ κεῖνται ἀντικρύ, ἢ ὑποκάτω αὐτοῦ· ταῦτα δὲ εἶναι τὰ περὶ τὸν Ἰσημερινὸν μέρη.

Ἐὰν ὁ Ἥλιος περιεφέρετο πάντοτε περὶ τὸν Ἰσημερινόν, ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν αἰωνίως ἴσας τὰς ἡμέρας μὲ τὰς νύκτας, καὶ νὰ βλέπωμεν τὴν ἀνατολήν, τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου πάντοτε ἐπὶ τῶν αὐτῶν σημείων, καὶ νὰ φαίνηται, ὅτι αὐτὸς τρέχει πάντοτε τὸν αὐτὸν δρόμον· πλὴν τοῦτο δὲν συμβαίνει οὕτως, ἀλλ' ἔχομεν τακτικῶς, τὸ μὲν θέρος τὰς μεγίστας ἡμέρας, τὸν δὲ χειμῶνα τὰς μικροτάτας. Ὁ Ἥλιος τὸ θέρος κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μεσημερίου πλησιάζει περισσότερον πρὸς τὸ οὐράνιον σημεῖον, τὸ κατ' εὐθεῖαν κείμενον εἰς τὴν κεφαλήν μας, παρὰ τὸν χειμῶνα. Τοῦτο τὸ σημεῖον ὀνομάζεται Ζενίθ, ἢ Κορυφαῖον σημεῖον. Ὁ Ἥλιος λοιπὸν ἀπομακρύνεται τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ ποτὲ μὲν πλησιάζει πρὸς τὸν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἀρκτικὸν πόλον, ἤτοι πρὸς ἡμᾶς τοὺς κατοικοῦντας πρὸς τὸν Ἀρκτικὸν πόλον, ποτὲ δὲ πρὸς τὸν Ἀνταρκτικόν· πλὴν ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἀπόφασις γίνεται ἐπίσης ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Περὶ τοὺς ἀπωτάτω κειμένους τόπους, τῶν ὁποίων τὸ Ζενὶθ ὁ Ἥλιος δύναται νὰ φθάνῃ ἐν καιρῷ μεσημβρίας, καταγράφουσι δύο Παραλλήλους κύκλους, οἵτινες ὀνομάζονται Τροπικοί: ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος φθάνων εἰς αὐτοὺς, δὲν προχωρεῖ περαιτέρω, οὔτε πρὸς Ἄρκτον, οὔτε πρὸς Μεσημβρίαν· ἀλλὰ πάλιν τρεπόμενος, πλησιάζει πρὸς τὸν Ἰσημερινόν. Αὐτοὶ καὶ οἱ δύο ἀπέχουσιν ἐπίσης ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ· καὶ ὁμὲν περὶ τὸ ἀρκτικὸν ἡμισφαίριον γραφόμενος, ὀνομάζεται Τροπικὸς Θερινός, ἢ τοῦ Καρκίνου· ὁ δὲ περὶ τὸ ἀνταρκτικὸν Τροπικὸς Χειμερινός, ἢ τοῦ Αἰγοκέρου: ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος, ὅταν τὸ Θέρος περιοδεύῃ τὸν πρῶτον, φαίνεται, ὅτι ἵσταται κατὰ τὸ Ζώδιον Καρκῖνον, ἀξερισμὸν τινα τοῦ Οὐρανοῦ· καὶ ὅταν τὸν Χειμῶνα περιοδεύῃ τὸν ἄλλον, ἵσταται κατά τινα ἄλλον ἀξερισμόν, ὀνομαζόμενον Αἰγόκερον.

§. 12. Καιροὶ τοῦ χρόνου.

Ἐκ ταύτης τῆς μεταβάσεως τοῦ Ἡλίου ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἄρκτον,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

προέρχονται οἱ Τέσσαρες Καιροὶ τοῦ χρόνου. Ὅταν ὁ Ἥλιος εὑρίσκηται κατὰ τὸν Θερινὸν Τροπικόν, καὶ ἐπομένως κατὰ τὸ ἀπώτατον ἀπόσημα τοῦ Ἰσημερινοῦ ἀπὸ τῆς Ἄρκτου, ὡς πρὸς ἡμᾶς δὲ κατὰ τὸ πλησιέστατον, τότε ἔχομεν τὰς μεγίστας ἡμέρας καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Θέρους· ἀφ' οὗ δὲ πάλιν ἐπιστραφῇ, καὶ φθάσῃ εἰς τὸν Ἰσημερινόν, τότε εἶναι αἱ ἡμέραι ἴσαι μὲ τὰς νύκτας, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Φθινοπώρου· ὅταν δὲ ἀπομακρυνόμενος τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς μεσημβρίαν, φθάσῃ εἰς τὸν Χειμερινὸν Τροπικόν, τότε ἔχομεν τὰς μικροτάτας ἡμέρας καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Χειμῶνος· καὶ ὅταν πάλιν ἐπιστραφῇ, καὶ φθάσῃ εἰς τὸν Ἰσημερινόν, τότε συμβαίνει ἡ δευτέρα Ἰσημερία καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀνοίξεως· ἐντεῦθεν δὲ ἀναβαίνων ἀδιακόπως πρὸς τὸ Ζενίθ ἡμῶν, ἀποκαταντᾷ πάλιν εἰς τὸν Θερινὸν Τροπικόν, καὶ τότε τελειώνει ἡ κυκλικὴ αὐτοῦ περίοδος μίαν φοράν, ὁμοίως καὶ ὁ ἕνας Χρόνος, καὶ ἄρχεται ὁ ἄλλος.

§. 13. Κύκλοι Πολικοὶ καὶ Ζῶναι.

Ἐὰν παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡμεῖς τότε ἔχομεν θέρος, ἤτοι τὰς μεγίσας θερμότητας, ὅταν ὁ Ἥλιος εὑρίσκηται πλησιέστατα τοῦ ἰδικοῦ μας Ζενίθ, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχομεν χειμῶνα, ἤτοι τὰς μεγίσας ψυχρότητας, ὅταν αὐτὸς εὑρίσκηται ἀπωτάτω αὐτοῦ τοῦ Ζενίθ· τότε δυνόμεθα νὰ ἐννοήσωμεν εὐκόλως, ὅτι ἡ θερμότης ἀναβαί-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νει εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἥλιος φθάνει μίαν, ἢ δύω φορὰς τὸν χρόνον εἰς τὸ κυρίως Ζενίθ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν ἀπομακρύνεται ποτὲ πολύ· καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅτι πλησίον τῶν Πόλων, ἐπειδὴ ὁ Ἥλιος ἀφίσαται πάντοτε ἀπωτάτω τοῦ ἐκεῖ Ζενίθ, κυριεύει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον μία ὑπερβολικὴ ψυχρότης.

Ἐκ τούτου κινηθέντες, διήρεσαν τὴν Γῆν εἰς τμήματα τινὰ μεγάλα, τὰ ὁποῖα ὠνόμασαν Ζώνας. Ἐκ τούτων τὸ μέγιστον καὶ πλατύτατον τμῆμα — τὸ ὁποῖον ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἕως τοῦ ἄλλου Τροπικοῦ, ἔχει κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ τὸν Ἰσημερινόν, καὶ περικυκλώνει ὅλην τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν, ὡσὰν μία ζώνη — ὠνομάσθη Ζώνη Διακεκαυμένη.

Ἐπίσης τόσον μακρὰν ἐξ ἑκατέρων τῶν Πόλων, ὅσον ἑκάτερος τῶν Τροπικῶν ἀπέχει τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἔγραψαν πέριξ τῶν Πόλων κύκλους, καὶ ὠνόμασαν αὐτοὺς Πολικούς. Οὗτοι οἱ Πολικοὶ κύκλοι, οἱ καὶ παράλληλοι ὄντες, περιορίζουσι τὰς Κατεψυγμένας Ζώνας, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι περιφερείας ἐπιφανείας, κατὰ δὲ τὸ κέντρον αὐτῶν τοὺς Πόλους· καὶ ἡ μὲν περὶ τὸν Ἀρκτικὸν Πόλον, ὀνομάζεται Ἀρκτικὴ· ἡ δὲ περὶ τὸν Ἀνταρκτικόν, Ἀνταρκτικὴ Κατεψυγμένη Ζώνη.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Μεταξὺ τῆς Διακεκαυμένης καὶ τῶν δύω Κατεψυγμένων Ζωνῶν μένουσι δύο μεγάλα τμήματα τῆς Γῆς, τὰ ὁποῖα περικυκλοῦσι τὴν γήϊνον Σφαῖραν. Ταῦτα εἶναι αἱ δύω Εὔκρατοι Ζῶναι· καὶ ἡ μὲν μεταξὺ τῆς Ἀρκτικῆς Κατεψυγμένης Ζώνης, καὶ τῆς Διακεκαυμένης, ὀνομάζεται Ἀρκτικὴ Εὔκρατος Ζώνη· ἡ δὲ μεταξὺ τῆς Ἀνταρκτικῆς Κατεψυγμένης Ζώνης καὶ τῆς Διακεκαυμένης, Ἀνταρκτικὴ Εὔκρατος Ζώνη.

§. 14. Συστατικὰ Μόρια τῆς Γῆς.

Ἡ Ὑδρόγειος σφαῖρα ὠνομάσθη γενικῶς Γῆ, ἀπὸ τοῦ ἀξιολογωτάτου καὶ διασημοτάτου αὐτῆς μέρους τῆς Γῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας κατοικοῦμεν, καὶ ἐκ τῆς ὁποίας λαμβάνομεν τὸ πλεῖσον μέρος τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Τὰ οὐσιώδη μόρια ταύτης τῆς Γῆς, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκεινται ὅλα τὰ γνωστὰ σώματα, ὀνομάζονται Στοιχεῖα, καὶ ἀριθμοῦνται κοινῶς Τέσσαρα: Γῆ, Ὕδωρ, Πῦρ, καὶ Ἀήρ· αὐτὰ ἴσως εἶναι περισσότερα, ἢ ὀλιγώτερα, πλὴν δὲν δυνόμεθα νὰ ἐξεύρωμεν ἀκριβῶς. Ἡμεῖς ἐν γένει τίποτε ἄλλο δὲν γινώσκομεν ἀπὸ τὰ τῆς Γῆς, εἰμὴ μόνον τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς, ἥτις σύγκειται ἐκ Ξηρᾶς, καὶ Ὕδατος· καὶ ἡ μὲν Ξηρὰ κατέχει τὸ ἓν τεταρτημόριον αὐτῆς· τὸ δὲ Ὕδωρ καλύπτει τὰ λοιπὰ τρία. Λοιπὸν τοῦ Νεροῦ ἡ ἐπιφάνεια εἶναι σχεδὸν τριπλασία τῆς Γηΐνου ἐπιφανείας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 15. Ξηρά.

Ἡ Ξηρά, ἤτοι ἡ Γῆ εἶναι ἕνας σφαιρικὸς σύμμικτος ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων σωμάτων, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται γενικῶς Ὀρυκτά. Ἐκτὸς τῆς κυρίως Γῆς — εἰς τὴν ὁποίαν ἀνάγονται καὶ αἱ πέτραι, αἱ διαφέρουσαι ἀπ' αὐτῆς μόνον κατὰ τὴν στερεὰν συνέχειαν — συγκαταλέγονται μετὰ τῶν Ὀρυκτῶν καὶ τὰ Μέταλλα, αἱ εὔθραυστοι Γ῎λαι καὶ τὰ Α῎λατα. Ὁμοίως καὶ τὰ εἴδη τῆς Γῆς εἶναι πολλά, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ κοινότερα εἶναι: 1) τὸ Ἀμμῶδες, ἐκ τοῦ ὁποίου σύγκειται ἡ ἄμμος, τὰ χαλίκια, οἱ πυροβόλοι λίθοι καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἀδάμαντος, 2) τὸ Ἀσβεστῶδες, ἐκ τοῦ ὁποίου σύγκειται ἡ ἀσβεστόπετρα, ὁ γύψος καὶ τὸ μάρμαρον, 3) τὸ Πηλῶδες, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνάγεται ὁ καθαρώτατος πηλὸς τοῦ φαρφουρίου, ὁ τῶν λουλέδων, τῶν πηλίνων ἀγγείων καὶ τῶν πλίνθων, τὸ σαπουνόχωμα, τὸ κοκκινόχωμα, ὁμοῦ καὶ ἄλλα γήϊνα χρώματα καὶ ὁ ἴασπος. Σχεδὸν πάντοτε αὐτὰ τὰ εἴδη τῆς Γῆς εὑρίσκονται μετ' ἀλλήλων μεμιγμένα διαφοροτρόπως. Οἱ ἀξιολογώτεροι λίθοι εἶναι: ὁ Πορφυροῦς, ὅς τις εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν ὑψηλοτάτων βουνῶν, καὶ ὁ Βαζάλτης, ὁ παραγόμενος ὑπότινος βιαίου ἐνεργείας τῆς Φύσεως· πλὴν οἱ γνωστότεροι εἶναι: ἡ Ἀμμόπετρα, καὶ ἡ Ἀσβεστόπετρα: ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρησιμεύουσιν εἰς τὰ κτίρια· οἱ δὲ στερεώτατοι εἶναι οἱ Πολύτιμοι. Ἡ λιπαρω-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τάτη Γῆ μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν εἶναι τὸ Κη-
πόχωμα, τὸ ὁποῖον γίνεται ἐκ διαλελυμένων,
ἢ σεσηπότων φυτῶν καὶ ζώων.

Τῆς Ξηρᾶς ἡ ἐπιφάνεια περιέχει Πεδιάδας
καὶ Βουνά· καὶ αἱ μὲν Πεδιάδες ἔχουν κοινῶς
Λόφους καὶ Γηλόφους· τὰ δὲ Βουνά, τὰ ἱκανῶς
ὑψηλότερα τούτων, συνδεόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον
πρὸς ἄλληλα, ἀποτελοῦσι μίαν μακρὰν σειράν,
ἥτις ὀνομάζεται Ὄρος, ἢ Σειρὰ Βουνῶν. Ἐκ τῶν
ὑψηλῶν καὶ μεγάλων Ὀρῶν ἐξέρχονται Βραχίο-
νες, ἢ Κλάδοι, ἥτοι ἄλλαι Σειραὶ Βουνῶν, αἱ
ὁποῖαι, πολλάκις ἐκτεινόμεναι ἱκανῶς μακράν, συ-
νάπτουσιν ἕνα Ὄρος μὲ ἄλλο. Ὅταν ἕνας ὁλόκλη-
ρος τόπος εἶναι ἀρκετᾷ ὑψηλότερος ἀπὸ τοὺς περὶ
αὐτὸν τόπους, ὀναμάζεται Γήϊνος Ῥάχη. Τὰ
μεταξὺ τῶν Βουνῶν κοιλώματα ὀνομάζονται Κοι-
λάδες. Τὰ Ὄρη ἔχουσι πολυειδεῖς καὶ διαφόρους
ἐκτάσεις· τὰ δὲ Βουνὰ διάφορα Ὕψη. Ὅλα τὰ
μεγάλα Ὄρη τῆς Γῆς συνάπτονται πρὸς ἄλληλα·
ἂν δὲ ἕνα Ὄρος φαίνεται, ὅτι τελειώνει πρὸς τὰς
ἄκρας τῆς Θαλάσσης — ἐντὸς τῆς ὁποίας αὐτὰ
ἐνγένει ὑπερεκτείνονται — καὶ ὀνομάζεται Ἀκρω-
τήριον, πλὴν αὐτὸ προχωρεῖ ὑπὸ τὴν Θάλασ-
σαν, καθὼς ἐκ τῶν Νήσων γίνεται δῆλον, αἱ ὁποῖαι
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ κορυ-
φαὶ βουνῶν ὑπερέχουσαι τοῦ Ὕδατος.

Τὰ μεγάλα Ὄρη σχηματίζουσιν ὡς ἐπὶ τὸ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πλεῖσον ὑψηλήν, καὶ πολλάκις ἐκπληκτικὴν καὶ ὡραίαν θέαν. Πλὴν τὰ φοβερώτατα Βουνὰ εἶναι τὰ ὀνομαζόμενα Πυρίπνοα, ἢ Ἠφαίστια. Τοιαῦτα εἶναι διεσκορπισμένα ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς· καὶ εὑρίσκονται σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ νήσων, ἢ τοὐλάχιστον πλησίον τῆς Θαλάσσης. Αὐτὰ, ἢ κἂν αἱ κορυφαὶ αὐτῶν ἔχουσι σχῆμα κωνοειδές, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς ἕνα Χάσμα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὅταν ἐκπνέῃ μόνον καπνός, τότε εὑρίσκεται τὸ βουνὸν εἰς ἡσυχίαν· ἀλλ' ὅταν ἀρχινᾷ νὰ ἐνεργῇ, ἐκπέμπονται μεγαλώτατοι κτύποι, ὑπερβαίνοντες ἀσυγκρίτως καὶ τὰς ὑπερμεγέθεις βροντάς, οἵτινες διασείουσιν ὅλον τὸ βουνὸν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸ τόπων· καὶ τότε ἀναπηδᾷ ἐξ αὐτοῦ μία φλόγα, ἥτις τὴν νύκτα διαφωτίζει τοὺς ἱκανῶς μακρὰν περιχειμένους τόπους, ὡσὰν μία πολλαπλάσιος σεληνιαία λάμψις. Ἐκ τούτης τῆς φλογὸς συνιστῶνται νέφη μαῦρα καὶ πεπυκνωμένα, τῶν ὁποίων αἱ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ ἐνώνονται μὲ ἐκείνους τοὺς τρομεροὺς κρότους, τοὺς ἐκ τοῦ Χάσματος ἐκπεμπομένους, ἢ τὸ Χάσμα ἐκρίπτει τοσαύτην ἐκπεπυρωμένην ῥάκτην καὶ λίθους, ὥστε ἡ ἡμέρα μεταβάλλεται εἰς σκότος, καὶ σχεδὸν ὁλόκληραι ἐπαρχίαι καλύπτονται, καὶ κατακαίονται ὑπ' αὐτῆς: ἐπειδὴ ὁ Ἄνεμος τὴν διασκορπίζει εἰς πολλῶν μιλίων διάστημα. Πρὸς τούτοις ἐξ αὐτοῦ τοῦ Χάσματος καταῤῥέει μία ὑπέρμετρος ὕλη ῥευστὴ καὶ πυρώδης, ὀνομαζομένη Λάβα, ἥτις, ἐὰν γίνῃ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ βουνοῦ ἄλλο τι χάσμα, κρημ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νίζεται ἐκεῖθεν, καταῤῥέουσα ὡσὰν πηκτὸς πύρινος ποταμός, καὶ καλύπτει τὰς πεδιάδας εἰς ἱκανῶν πηχῶν ὕψος, κατασύρει ὅλα τὰ τυχόντα, διαφθείρει δρόμους, καταβάλλει τείχη καὶ οἰκοδομάς· ὥςε κανένα ἀντικείμενον δὲν δύναται νὰ ἀντιςαθῇ ὁπωσοῦν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ μόνη ἡ φυγὴ λυτρώνει. Πλὴν ὅσον τρομερὰ καὶ ἂν εἶναι ταῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς Φύσεως, οἱ Ἄνθρωποι δὲν μακρύνονται ἀπὸ τῶν πέριξ τῶν Πυριπνόων βουνῶν: ἐπειδὴ αὐτὰ γενικῶς εἶναι εὐφορώτατα.

Σημ. Ἡ Γῆ ἡ περιῤῥεομένη ὑπὸ τοῦ ὕδατος ὀνομάζεται Νῆσος· ἐὰν δὲ τὸ ἥμισυ, ἢ τό περισσότερον μέρος αὐτῆς περικυκλοῦται ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ὀνομάζεται Χερσόνησος. Τὸ ςενὸν μέρος τῆς Γῆς, διὰ τοῦ ὁποίου μία Χερσόνησος συνέχεται μετὰ τῆς Ξηρᾶς, ὀνομάζεται Ἰσθμός. Τὸ ςενὸν καὶ χαμηλὸν μέρος τῆς Γῆς, τὸ ἐκτεινόμενον μακρὰν ἐντὸς τῆς Θαλάσσης, λέγεται Γῆϊνος γλῶσσα. Τὰ δὲ κατὰ συνέχειαν κείμενα μέγιςα μέρη τῆς Γῆς, ὀνομάζονται Ξηρά, ἢ Ἤπειρος.

§. 16. Ὕδωρ.

Τὸ Νερὸν ἢ εἶναι συνηγμένον ἐντὸς τῶν ἀπειρομεγεθῶν δοχείων τῶν Θαλασσῶν — αἱ ὁποῖαι καλύπτουσι σχεδὸν τὰ τρία τέταρτα τῆς γηΐνου ἐπιφανείας —, ἢ πίπτει ἀπὸ τοῦ Ἀέρος εἰς εἶδος

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

βροχῆς, χιόνος καὶ χαλάζης, ἢ ἀναβρύει ἐπὶ τῆς Γῆς ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ ῥέει εἰς τὴν Θάλασσαν. Ἡ ἐκροὴ μιᾶς Πηγῆς ἀποτελεῖ ἕνα Ῥύακα· ἐκ δὲ τῆς ἑνώσεως πολλῶν Ρυάκων συνίσταται ἕνας Ποταμός· καὶ ἐκ τῆς ἑνώσεως πολλῶν Ποταμῶν συμπληροῦται ἕνα Μεγαλοπόταμον, ὅ, που τελευταῖον χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν. Λοιπὸν τὰ Μεγαλοπόταμα διαφέρουσι τῶν Ποταμῶν, καὶ οἱ Ποταμοὶ τῶν Ῥυάκων μόνον κατὰ τὴν ποσότητα τοῦ ἐν αὐτοῖς νεροῦ. Αὐτοὶ προσέτι συνίστῶνται ἐκ βροχῶν, καὶ ἐκ τῶν διαλυομένων χιόνων, καὶ τότε ὀνομάζονται χείμαῤῥοι.

Κεφαλαιοπόταμα ὀνομάζονται οἱ Ποταμοὶ, οἱ ῥέοντες δι ἑνὸς μεγάλου διαζήματος τινὸς τόπου, τοῦ ὁποίου δέχονται τοὺς μικροτέρους ποταμούς. Οἱ ἀξιολογώτεροι Ποταμοὶ ἑκάστου τόπου εἶναι αὐτὰ τὰ Κεφαλαιοπόταμα, τὰ ὁποῖα συμβαίνει νὰ ἦναι μεγάλα καὶ μικρά. Οἱ ἐνούμενοι μικροὶ ποταμοὶ μετά τινος Κεφαλαιοποτάμου ὀνομάζονται Παραπόταμα.

Ὁ ποταμός, ὅς τις ἔχει τὰς ἰδίας πηγὰς ὄχι τόσον μακρὰν τῆς Θαλάσσης, ὀνομάζεται Θαλασσοπόταμον. Ταῦτα σπανίως γίνονται Μεγαλοπόταμα· ἐπειδὴ εἰς τὸ μικρὸν ῥεῦμα αὐτῶν προσίθενται ὀλίγοι ποταμοί.

Παραθάλασσιον ὀνομάζεται τὸ σύνορον

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Θαλάσσης μετὰ τῆς Ξηρᾶς· Ὀχθη δὲ τὸ σύνορον τοῦ ποταμοῦ μετὰ τῆς Ξηρᾶς.

Δὲν χύνονται ὅλοι οἱ Ποταμοὶ εἰς τὴν Θάλασσαν: ἐπειδὴ εἰς τινὰ μεγάλα, ἀμμώδη καὶ ὁμαλὰ μέρη τῆς Γῆς, τὰ ὀνομαζόμενα Ἐρήμους, βυθίζονται οἱ Ποταμοὶ εἰς τὴν ἄμμον, χωρὶς νὰ φθάνωσιν εἰς τὴν Θάλασσαν· ὅθεν ὠνομάσθησαν οἱ τοιοῦτοι Ἐρημοπόταμα.

Αἱ Λίμναι συνίστανται ἢ ὑπὸ Ποταμῶν, τῶν ὁποίων τὸ ῥεῦμα ἐμποδίζεται ὑπὸ τῶν προκειμένων ὑψηλῶν τόπων, ἢ ὑπὸ Πηγῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι τόσον βαθεῖαι, ὥστε ἀφ' οὗ φθάσῃ τὸ νερὸν αὐτῶν μέχρι τινὸς ὕψους, καὶ ἀρχήσῃ νὰ ἐκτείνηται, εὑρίσκει ποθενὰ τὴν ἔξοδον. Αὗται περικυκλοῦνται παντοχόθεν ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς, ἀπὸ τῆς εἰσόδου ἕως τῆς ἐξόδου τοῦ νεροῦ· καὶ εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς Ξηρᾶς οὕτως, καθὼς αἱ Νῆσοι ἐπὶ τῆς Θαλάσσης.

Τὰ Νερὰ ἔχουν ἐπὶ τῆς Γῆς μίαν διηνεκῆ περίοδον. Ὅλη ἡ Θάλασσα, ὅλαι αἱ Λίμναι καὶ οἱ Ποταμοὶ ἐξατμίζονται ἀκαταπάυστως· οἱ δὲ ἀτμοί, συναθροιζόμενοι εἰς νέφη, πίπτουσιν ἔπειτα εἰς εἶδος βροχῆς, χιόνος καὶ χαλάζης. Ἐκ τούτων λαμβάνουσιν αἱ Πηγαὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀρχήν, αἱ ὁποῖαι χύνουσι τὰ νερά των πάλιν εἰς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὴν Θάλασσαν. Ὅσον δὲ ἡ Ξηρὰ καὶ τὰ Φυτὰ αὐτῆς πίνουσιν, ἐξατμίζεται πάλιν.

Αἱ Πηγαὶ πανταχοῦ σχεδὸν περιέχουσιν ὅλαι κρύον, καθαρὸν καὶ Γλυκὺ Νερόν, τὸ ὁποῖον εἶναι τόσον καθαρώτερον καὶ καλήτερον, ὅσον ἔχει ὀλιγωτέραν ὀσμὴν καὶ γλυφάδαν. Τὸ καθαρώτατον νερὸν εἶναι τὸ βρόχινον. Πλὴν αἱ Πηγαὶ εἶναι πολυειδεῖς· διότι εὑρίσκονται Πηγαί, τῶν ὁποίων τὰ νερὰ γέμουσιν ἀτόμων παντοίων Ὀρυκτῶν· εἶναι ἄλλαι θερμότεραι· τοιαῦται εἶναι αἱ ἁλμυραί, αἱ ἰαματικαί, αἱ ξυναὶ καὶ αἱ θερμαὶ Πηγαί. Τὸ καθαρὸν ἀναβρυσικὸν νερὸν εἶναι τὸ ὑγιεινότατον μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν ποτῶν. Ἐκ τῶν ἁλμυρῶν Πηγῶν κατασκευάζεται ἅλας· τῶν δὲ λοιπῶν Πηγῶν τὰ νερὰ μεταχειρίζονται ὡς θεραπευτικά.

Ἡ Θάλασσα — ἥτις περικυκλώνει πανταχόθεν τὴν Ξηράν, καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ ὡς ἕνα ὑπερμέγεθες κοίλωμα τῆς Γῆς, πεπληρωμένον ὕδατος — περιέχει νερὸν παντάπασι διαφορετικόν· τοῦτο εἶναι ἁλμυρόν, πικρὸν καὶ ἄνοσον, ὅθεν προξενεῖ ναυτίασιν καὶ ἐμετόν. Ὁ πάτος τῆς Θαλάσσης εἶναι συνέχεια τῆς ξηρᾶς Γῆς, καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν κατασκευὴν τῆς Γῆς. Ἡ Θάλασσα λοιπὸν πανταχοῦ ἔχει πάτον· ὅπου δὲ δὲν εὑρίσκεται ὁ πάτος αὐτῆς, ἐκεῖ δὲν φθάνουσι τὰ ἐρευνητικὰ ἐργαλεῖα. εἶναι ὁμοίως ἀξιοκαταγέ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λαγον τὸ νὰ νομίζῃ τις τὴν Θάλασσαν ἄπατον, ὡσὰν νὰ ἐνόμιζε καὶ μίαν Λίμνην οὕτω. Τὰ ὄρη τῆς Θαλάσσης, τὰ ὁποῖα ὑπερέχουσι τοῦ νεροῦ, σχηματίζουσι τὰς Νήσους.

Σημ. Τινὰ μέρη τῆς Θαλάσσης ἐκ τῶν θέσεων, τὰς ὁποίας ἔχουν ὡς πρὸς τὴν Γῆν, λαμβάνουσιν ἰδίας ὀνομασίας, οὕτως: ἐκεῖνο τὸ ξενὸν μέρος τῆς Θαλάσσης, ὅ, που διαιρεῖ τὴν Γῆν, καὶ ἑνώνει δύω Θαλάσσας, ὀνομάζεται Πορθμός, ὅς τις ἐν τῇ Θαλάσσῃ εὑρίσκεται οὕτως, καθὼς ὁ Ἰσθμὸς ἐπὶ τῆς Ξηρᾶς. Ἐὰν δὲ ὁ Πορθμὸς εἶναι ἱκανῶς εὐρύχωρος καὶ μακρός, ὀνομάζεται Κανάλι. Ἐκεῖνο τὸ μεγάλον μέρος τῆς Θαλάσσης, ὅ, που προχωρεῖ εὐρυχωρώτατα εἰς τὴν Ξηράν, καὶ περικυκλοῦται τὸ ἥμισυ, ἢ καὶ περισσότερον ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς, ὀνομάζεται Κόλπος. Ἐὰν δὲ τὸ τοιοῦτον εἶναι μικρόν, ὀνομάζεται Λιμήν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου προφυλάττονται τὰ πλοῖα ἀπὸ τῶν θαλασσοταραχῶν. Οὗτος πολλαχοῦ εὑρίσκεται Χειροποίητος.

§. 17. Κλίμα.

Ἡ Γῆ δὲν ἔχει παντοχοῦ τὴν αὐτὴν θερμότητα καὶ ψυχρότητα, οὔτε συμβαίνουσιν εἰς αὐτὴν οἱ καιροὶ τοῦ χρόνου ἐν ταὐτῷ καὶ ὁμοίως. Ἡ θερμότης ἑνὸς τόπου προέρχεται κυρίως ἐκ τῆς περὶ τὰς Ζώνας αὐτοῦ θέσεις (ὅρα περὶ Ζων. §. 13). Κατὰ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην εἶναι διηνε-

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κῶς ἡ θερμότης οὕτω μεγάλη· καθὼς εἰς ἡμᾶς συμβαίνει τὰς θερμοτάτας ἡμέρας τοῦ Θέρους· καὶ πολλάκις ὁ Ἀὴρ γίνεται τοσοῦτον θερμός, ὡσὰν νὰ ἐκπνέῃ ἀπό τινος φούρνου. Ἐκεῖ λοιπὸν δὲν μεταβάλλεται ἡ θερμότης εἰς ψυχρότητα, ἀλλ' ὁ χειμὼν συνίσταται μόνον ἐκ τῶν ῥαγδαίων βροχῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ θερμότης τοῦ Ἀέρος μετριάζεται ἱκανῶς, ἥτις χωρὶς αὐτῶν βέβαια ἦτον ἀνυπόφορος. Κατὰ δὲ τὰς δύω Εὐκράτους Ζώνας συμμεταβάλλονται τακτικῶς αἱ θερμότητες καὶ ψυχρότητες μὲ τοὺς καιροὺς τοῦ χρόνου. Εἰς τινὰς θερινὰς ἡμέρας συμβαίνει καὶ εἰς αὐτὰς ἡ θερμότης ὑπερβολική, καθὼς καὶ εἰς τὴν Διακεκαυμένην Ζώνην, πλὴν δὲν διαρκεῖ· ὁμοίως συμβαίνουσι καὶ ψυχρότητες δριμεῖαι, ἀλλὰ σπανίως γίνονται ἀνυπόφοροι. Αὕτη λοιπὸν ἡ μεταβολὴ καὶ μετρίασις τῆς θερμότητος καὶ ψυχρότητος ἀποκαθιᾷ τοὺς κατὰ τὰς Εὐκράτους Ζώνας τόπους χαριεστάτους καὶ εὐφορωτάτους. Αἱ δὲ Κατεψυγμέναι Ζῶναι ὠνομάσθησαν ἐκ τῶν Ὑπερβολικῶν ψυχροτήτων, αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦσιν ἐκεῖ τὸ πλεῖσον μέρος τοῦ χρόνου, καὶ ὑπερβαίνουσι πολὺ τὰς εἰς ἡμᾶς ψυχρότητας τοῦ χειμῶνος. Κατὰ τὸ μικρὸν θέρος αὐτῶν διαλύεται μὲν ἡ χιὼν ἐπὶ τῆς Γῆς, πλὴν ἡ θερμότης δὲν γίνεται οὔτε διαπερασική, οὔτε διαρκής. Ἐντὸς τῶν ἐκεῖ Θαλασσῶν περιπλέουσι μεγαλώτατοι σωροὶ πάγων, οἵτινες πολλάκις συνεπισωρευόμενοι, κατακάθονται ἐπὶ τοῦ πάτου τῆς Θαλασσης, καὶ γίνονται ὡσάν τινα

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σινα αὐτόφυῆ χρυσάλλινα βουνά, τὰ ὁποῖα αἱ μικραὶ θερμαὶ θερμότητες δὲν δύνονται νὰ διαλύσωσιν, ἀλλὰ μάλιστα ἀδυνατίζονται ὑπ' αὐτῶν.

Πλὴν τὰ κατὰ τὰς διαφόρους Ζώνας διάφορα Κλίματα δὲν διαιροῦνται, καθὼς αἱ Ζῶναι διὰ γραμμῶν, ἀλλὰ τὸ Κλίμα μεταβαίνει ἀπὸ τῆς μιᾶς Ζώνης εἰς τὴν ἄλλην κατὰ μικρὸν καὶ ἀνεπαισθήτως, ὥστε ἡ διαφορὰ γίνεται αἰσθητὴ μετὰ μακρὰ ἀποσήματα· οὕτω, φερ' εἰπεῖν, ἡ κατὰ τὰς Εὐκράτους Ζώνας διαφορὰ τῶν Κλιμάτων τότε ὑποπίπτει εἰς τὴν αἴσθησιν, ὅταν τις ἀπό τινος τόπου μακρυνθῇ, ἢ πλησιάσῃ πρὸς τὴν Διακεκαυμένην Ζώνην ἕως 100 μιλίων διάστημα. Αὐτὸ τοῦτο παρατηρεῖται προφανῶς καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ.

Δύο τινὰ μεταβάλλουσι πολλάκις τὸ τακτικὸν ἰδίωμα τῶν Κλιμάτων: 1) ἡ Θάλασσα. Ἡ ἰσόμετρος θερμότης τῆς Θαλάσσης, συγκιρνωμένη μὲ τὰς ἐξ αὐτῆς ἀναπηδώσας εἰς τὸν Ἀέρα ἀναθυμιάσεις, ἐξαπλοῦται, ὅσον ἐνδέχεται, πρὸς τοὺς περὶ αὐτὴν τόπους, καὶ οὕτως ἀποκαθιστᾷ τὸν Ἀέρα εὔκρατον καὶ ὑγρόν. Ἐκ τούτου ἡ ψυχρότης κατὰ τὰς Νήσους καὶ τοὺς παραθαλασσίους τόπους ἐλαττοῦται· ἡ δὲ θερμότης, συγκιρνωμένη μετὰ τοῦ καταψυκτικοῦ Θαλασσίου Ἀέρος, γίνεται μετριωτέρα. 2) τὰ Ὄρη καὶ αἱ Ῥάχαι, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐναντίαν τινὰ ἐνέργειαν. Ὅποιος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀναβαίνει ἕνα βουνόν, αἰσθάνεται τὴν ἐνυπάρχουσαν διαφορὰν τῆς θερμότητος κατὰ τοὺς πρόποδας καὶ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ: ἐπειδὴ ὅσον ὑψηλότερον ἀναβαίνει, τόσον ψυχρότερον εὑρίσκει τὸν Ἀέρα· διὰ τοῦτο ὅταν βρέχῃ ἐπὶ τῶν κοιλάδων, τότε ἐπὶ τῶν βουνῶν χιονίζει· καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν διαρκεῖ περισσότερον ἡ χιών, παρὰ εἰς τοὺς χαμηλοὺς τόπους. Ἐκ τούτου λοιπὸν οἱ ὑψηλοὶ τόποι ἔχουν ψυχρότερον Ἀέρα, πλὴν καθαρώτερόν καὶ ξυγνότερον. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον τὰ ὑψηλὰ βουνὰ μένουν χιονοσκέπασα, διὰ τοῦτο ἀποκαθιστῶσι τὸν Ἀέρα ψυχρὸν καὶ δριμύν. Πρὸς τούτοις ἡ κρᾶσις ἑνὸς τόπου ἐξήρτηται μάλιστα καὶ ἐκ τῆς θέσεως καὶ ἐκτάσεως τῶν ὀρέων: ἐπειδὴ ὅταν αὐτὰ ἐμποδίζωσι τὴν πνοὴν τοῦ ψυχροῦ Βορέως, κατὰ δὲ τὸ μεσημβρινὸν μέρος εἶναι ἀνοικτά, τότε προξενοῦσιν αὔξησιν εἰς τὰς θερμότητας τῶν κοιλάδων. Ὁμοίως αἱ ἀκίνητοι Λίμναι, καὶ τὰ εἴδη τῶν χωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων σύγκειται τὸ ἔδαφος ἑνὸς τόπου, καὶ ἄλλα συμβεβηκότα, ἀποτελοῦσι μίαν μεγάλην εἰσροὴν εἰς τὸν Ἀέρα καὶ εἰς τὸ Κλίμα. Ἐκ πάντων τούτων τῶν συμβεβηκότων, τὰ ὁποῖα γενικώτερον ὀνομάζονται Κλίμα, ἐξήρτηται ἡ εὐκρασία καὶ ἡ εὐφορία ἑνὸς τόπου.

§. 18. Προϊόντα τῆς Γῆς.

Προϊόντα τῆς φύσεως ὀνομάζομεν ἐν γενεῖ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὅλα, ὅσα ἡ φύσις παράγει διὰ τῆς ἐπιπόνου βοηθείας τοῦ Ἀνθρώπου.

Αὐτά, ἐπειδὴ εἶναι πάμπολλα, διηρέθησαν εἰς τρία Γένη, διὰ νὰ κρατῶνται εὐκολώτερον ἐν τῇ μνήμῃ: καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὠνομάσθη Γένος τῶν Ζώων· τὸ δὲ δεύτερον Γένος τῶν Φυτῶν· καὶ τὸ τρίτον Γένος τῶν Ὀρυκτῶν. Περὶ τῆς λεπτομεροῦς παραξάσεως καὶ περιγραφῆς ὅλων τῶν προϊόντων τούτων τῶν τριῶν Γενῶν καταγίνεται μία ἰδιαιτέρα ἐπιστήμη, ὀνομαζομένη Φυσικὴ Ἱστορία· ἡ δὲ Γεωγραφία ἐπαριθμεῖ μόνον τὰ ἀξιόλογα, ἢ ἴδια Προϊόντα ἑνὸς τόπου. Καὶ τῶν τριῶν τούτων Γενῶν τὰ Προϊόντα εἶναι κοινῶς ὠφέλιμα εἰς τὸν Ἄνθρωπον· πολλῶν ὅμως ἡ ὠφέλεια δὲν ἀνεκαλύφθη ἀκόμη. Ὁμοίως καὶ τὰ ἔχοντα γνωστὴν τὴν ὠφέλειαν δὲν σημειώνονται ὅλα ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ, ἐὰν ἦναι κοινὰ καθ' ὑπερβολήν, ἢ μικροπρεπῆ.

Εἶναι μία εὐεργετικὴ διαταγὴ τῆς Φύσεως, τὸ νὰ παράγῃ ἕκαστος τόπος τόσα, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς τροφὴν καὶ ἐνδυμασίαν τῶν κατοίκων αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τοὺς Ἀνθρώπους ἐμφωλεύει, πρὸς ὠφέλειαν αὐτῶν, μία ἔμφυτος καὶ ἀκαταδάμαστος κλίσις, εἰς τὸ νὰ ἐπιθυμῶσι πάντοτε τὸ καλήτερον, διὰ τοῦτο τὰ μὲν φρονιμώτερα καὶ διερεθιζόμενα Γένη, ἀκολουθοῦντα τὴν ἰδίαν αὐτῶν κλίσιν, ἀποκτῶσιν ὅσα δὲν ἔχουν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δίδοντες τὰ περισσεύοντα αὐτοῖς· καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἀλλαγῆς δὲν αὐξάνουσι μόνον τῆς ζωῆς τὰς ἀπολαύσεις, ἀλλ' ἐκτείνουσι πρὸς τούτοις τὰς ἰδέας αὐτῶν, καὶ λεπτύνουσι τὰς οἰκείας αἰσθήσεις. Τὰ δὲ εὐρύθη καὶ ἀδιερέθιστα Γένη, ἐπειδὴ οὔτε γινώσκουσι τοὺς θησαυροὺς ἄλλων τόπων, οὔτε εἶναι ἱκανοὶ νὰ τοὺς μετοχετεύωσιν εἰς τὰς Πατρίδας αὐτῶν, ἀρκοῦνται μόνον εἰς τὰ δῶρα τοῦ τόπου των. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἀμοιβαίας δαψιλείας καὶ ἐλλείψεως καταγίνεται τὸ Ἐμπόριον· ὅλα δὲ τὰ Προϊόντα, ὅσα εἶναι τὸ ὑποκείμενον τοῦ Ἐμπορίου, ὀνομάζονται πραγματεῖαι.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐμπόριον προξενεῖ τὰ ὠφελιμώτατα ἀποτελέσματα εἰς τὸ Ἀνθρώπινον γένος — διότι χωρὶς τούτου δὲν ἐδύνοντο οἱ Ἄνθρωποι νὰ ἐξεύρωσι οὔτε τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἔκτασιν, οὔτε τὴν κατοικίαν αὐτῶν, τὴν Γῆν — διὰ τοῦτο εἶναι λυσιτελέστατον, ὅτι ἕκαστον μέρος τῆς Γῆς ἔχει τινὰ ἴδια Προϊόντα, τὰ ὁποῖα εἰς ἄλλα μέρη ἢ παντάπασι δὲν εὑρίσκονται, ἢ ὄχι τόσον ἐντελῆ, καὶ δὲν αὐξάνουσι χωρὶς νὰ διερεθισθῇ τεχνικῶς ἡ ὁρμὴ αὐτῶν· καὶ ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Κλίματος σχεδὸν ἕκαστος τόπος ἔχει ἕνα τι ἴδιον Προϊόν, ὅ, που εἰς ἄλλον τόπον ἢ εἶναι κατωτέρας ποιότητος, ἢ αὐξάνει δυσκολώτερον. Αὕτη ἡ διαφορὰ εὑρίσκεται ἔτι ἀσυγκρίτως θαυμασιωτέρα μεταξὺ τῶν Ζωῶν· ὅθεν εἶναι ἕνα προφανὲς θαῦμα

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Θείας Προνοίας, ὅτι τὰ Προϊόντα ἑκάστης Ζώνης συμφωνοῦσιν ἀκριβῶς μὲ τὴν κρᾶσιν αὐτῆς, καὶ μὲ τὰς ἐξ αὐτῆς ἐξηρτημένας ἀνάγκας.

Ἡ Διακεκαυμένη Ζώνη ἔχει τὰ εὐωδέστατα, δυναμοτικώτατα καὶ δροσερώτατα Πωρικά, τὰ μέγιστα καὶ δυνατώτατα χερσαῖα Ζῶα, καὶ τὸν ἄμετρον πλοῦτον τῶν Ὀρυκτῶν. Ἐδῶ ἡ φύσις εἶναι διηνεκῶς γόνιμος, αἰωνίως ἀκμάζουσα καὶ ἀειθαλής· τὰ ἄνθη, οἱ καρποί, ἡ σπορὰ καὶ τὸ θέρος ἀκολουθοῦσιν ἀλληλοδιαδόχως χωρὶς τὴν ἐλαχίστην ἄνεσιν. Ὁ Κάτοικος αὐτῆς τῆς Ζώνης δύναται νὰ φορῇ μόνον ἕνα ἐλαφρὸν σκέπασμα πρὸς παίγνιον τοῦ Ἀνέμου· ἕνας σκώληξ κλώθει εἰς αὐτὸν τὸ λεπτότατον νῆμα· ἕνας θάμνος τοῦ προσφέρει τὰς ἁπαλωτάτας ἐριώδεις ἴνας του. Τὸ κρέας δὲν δύναται νὰ ᾖναι εἰς αὐτὸν ἡ οὐσιωδεστέρα τροφή, διὰ τὰς ἀδιακόπους καυσικὰς θερμότητας, καὶ διὰ τὰ ἐκεῖ ἁρπακτικὰ θηρία, τὰ ὁποῖα ἀποκαθιστῶσιν εἰς αὐτὸν δυσυπόφορον τὴν Κτηνοτροφίαν· πλὴν τὸ Γένος τῶν Φυτῶν τὸν τρέφει, καὶ τὸν ἡδύνει ὑπὲρ πάσας τὰς ἐπιθυμίας τῆς φαντασίας. Ἡ θερμότης ἀτονίζει τὰς ἐνεργητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἔδαφος τῆς Γῆς τοῦ μόλις ἔχει χρείαν· τὸ καχλάζον αὐτοῦ αἷμα, διερεθίζον τὰς αἰσθήσεις του, ζητεῖ λαμπρότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν· πρὸς δὲ τὴν θεραπείαν αὐτῶν ἔχει τὸν κάλλιστον χρυσόν, καὶ τοὺς ὡραιοτάτους ἀδάμαντας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ὅλον τὸ ἐναντίον φαίνεται εἰς τὰς Κατεψυγμένας Ζώνας. Ἐκεῖ ἀναφύονται κατὰ τὰς μακρὰς θερινὰς ἡμέρας τινὰ φυτὰ μὲ μίαν ἀπίστευτον ταχύτητα· πρὶν ὅμως νὰ ὡριμάσωσιν ἱκανῶς, καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ κρύους καὶ ἀποθνήσκουσιν· ὅθεν τὰ φυτὰ ἐκεῖ ἀποδίδουσιν ὀλιγωτάτην τροφήν· πλὴν ταύτην τὴν ἔλλειψιν ἀναπληροῖ ἕνα ἀπίστευτον πλῆθος ψαρίων, τῶν ὁποίων ἡ ἀγαπητοτέρα κατοικία εἶναι ἡ παγωμένη Θάλασσα. Ὁ κάτοικος ἐκεῖ δὲν ἔχει ἄλλον βλαπτικώτερον ἐχθρὸν παρὰ τὸ κρύον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διὰ νὰ προφυλάττηται ἔχει ἕνα πλῆθος ζώων μὲ ὡραιότατα δέρματα· τούτων τὸ κυνήγημα προξενεῖ εἰς αὐτὸν τὴν ἀναγκαίαν κίνησιν, καὶ διατηρεῖ τὸν βρασμὸν τοῦ ἡσύχου του αἵματος. Ὁ Ρ'έννος, ὅσις μόνος εὑρίσκει τὸν ὑπὸ τὴν χιόνα Μόον, συνιζᾷ ὅλην τὴν Κτηνοτροφίαν καὶ τὴν περιουσίαντου.

Αἱ μεταξὺ τῆς Διακεκαυμένης καὶ τῶν Κατεψυγμένων Εὔκρατοι Ζῶναι, ἔχουν μίαν εὐτυχῆ συμμετρίασιν καὶ χρᾶσιν πολὺ καλητέραν ἀπὸ τὰς δύω. Ἡ μεγάλη διαφορὰ τοῦ Κλίματος τῶν τόπων αὐτῶν τὰς ἀποκαθιστᾷ ἁρμοδίας πρὸς παραγωγὴν καὶ διατήρησιν τῶν περισσοτέρων Προϊόντων· διὰ τοῦτο εἰς αὐτὰς εὑρίσκεται ἡ πολυποικιλία τῶν γεννημάτων τῆς Γῆς, τῶν πωρικῶν καὶ τῶν ζώων· ὅθεν ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Κτηνοτροφία γίνεται τὸ πρώτιστον ἔργον τῶν κατοίκων. Τὸ Κλῆμα εἶναι ἴδιον φυτὸν τῶν Εὐκράτων Ζωνῶν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Μεταξὺ ὅλων τῶν γηΐνων Προϊόντων, ἐκεῖνα εἶναι τὰ πλέον ἀξιοσημείωτα ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ, πρὸς τὴν παραγωγὴν τῶν ὁποίων, καλλιέργειαν καὶ πώλησιν καταγίνονται οἱ περισσότεροι Ἄνθρωποι, καὶ ἐκτελοῦσι τὸν μεγαλήτερον ἐμπορικὸν γύρον. Αὐτὰ σημειώνονται μόνον ἐκεῖ, ὅπου παράγονται δαψιλῶς· καὶ ἐπομένως αὐτὰ εἶναι τὸ ὑποκείμενον τοῦ μεγάλου ἐμπορίου, τοῦ γινομένου μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν λαῶν, καὶ ἔτι τῆς Εὐρώπης μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου. Τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ ἑφεξῆς;

Α. Ἐκ μὲν τοῦ Γένους τῶν Φυτῶν εἶναι, ὅσα μάλιστα χρησιμεύουσι πρὸς τροφήν, οἷον:

1. Τὰ Γεννήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ πρωτίστη ἀνάγκη τοῦ Ἀνθρώπου, καὶ τὰ κοινότερα προϊόντα τῆς Φύσεως· πλὴν αὐτὰ χρειάζονται καὶ μίαν τεχνικὴν καλλιέργειαν. Ἐδὼ δὲν ἐννοοῦνται μόνον τὰ συνειθισμένα εἴδη τῶν Γεννημάτων, ἀλλὰ πρὸς τούτοις τὸ Ῥύζι, τὸ Ἀραποσίτι καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα εἰς πολλὰ μέρη τῆς Γῆς συνιστῶσι τὴν οὐσιώδη τροφὴν τῶν Ἀνθρώπων.

2. Οἱ Καρποὶ τῶν Δένδρων, ἤτοι τὰ μῆλα, ἀπίδια, δαμάσκηνα, κεράσια καὶ τὰ λοιπά· ὁμοίως καὶ τὰ ὀνομαζόμενα Εὐγενῆ, ἢ Μεσημβρινὰ Πωρικά, οἷον: τὰ λεμόνια,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νεράντζια, πορτογάλλεια, σῦκα, οἱ φοίνικες καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ὑποφέρουσι πολλὰ ὀλίγον κρύον, καί, ἐπειδὴ εἶναι σπάνια κατὰ τοὺς τόπους μας, νομίζονται ὡς εὐγενῆ.

3. Τὸ Ἐλαιόλαδον, τὸ ὁποῖον ἐκθλίβεται ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς Ἐλαίας, καὶ εἶναι ὁμοίως ἕνα προϊὸν τῶν θερμοτέρων τόπων.

4. Τὸ Κρασί, τὸ ἐκθλιβόμενον ἀπὸ τὰ κλη-ματίσα σαφύλια, ἐκ τῶν ὁποίων γίνονται καὶ αἱ Σταφίδαι. Τὸ Κλῆμα ὑποφέρει τὸ κρύον ὑπὲρ τὴν Ἐλαίαν, καὶ εἶναι ἴδιον τῶν θερμοτέρων μερῶν τῆς Εὐκράτου ζώνης: ἐπειδὴ δὲν ὑποφέρει τὴν ὑπερβολικὴν θερμότητα καὶ ψυχρότητα.

5. Ὁ Καφές, ὅσις εἶναι τὸ κουκούτσι ἑνὸς πωρικοῦ, ὅ, που αὐξάνει εἰς ἕνα δένδρον ὡσὰν κεράσι, καὶ γίνεται μόνον κατὰ τὴν Διακεκαυμένην ζώνην.

6. Τὸ Τσάϊ· τοῦτο εἶναι φύλλα ἑνὸς θάμνου, ὅσις φυτρώνει εἰς ὀλίγους τόπους, δηλ. εἰς τὴν Κίναν καὶ Ἰαπονίαν.

7. Ἡ Ζάχαρις, ἥτις κατασκευάζεται ἐκ τοῦ θλιβομένου καὶ βραζομένου ζωμοῦ ἑνὸς φυτοῦ, τὸ ὁποῖον φυτρώνει ὁμοίως, ὡσὰν κα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λάμι, ἐπὶ τῶν θερμοτέρων μερῶν, τῆς Εὐκράτου ζώνης, οἷον: ἐπὶ τῶν μεσημβρινῶν τόπων τῆς Εὐρώπης. Δύναται νὰ ἐκβλιφθῇ ἡ Ζάχαρις καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ φυτά, πλὴν ὄχι τόσον πολλὴ καὶ καλή, καθὼς ἀπὸ τὸ ζαχαροκάλαμον.

8. Τὰ Ἀρώματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἀρτύουσι τὰ φαγητά, διὰ νὰ λαμβάνωσι γεῦσιν νόστιμον καὶ ἐρεθιστικήν. Ταῦτα εἶναι μὲν πολυειδῆ, πλὴν ἐντᾶυθα ἀναφέρονται μόνον τὰ λεπτότερα, οἷον: τὰ Μοσχοκάρφια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξηραμμένοι κόμποι τοῦ ἄνθους καὶ καρποῦ ἑνὸς δένδρου· τὰ Μοσχοκάρυδα, τὰ ὁποῖα εἶναι καρύδια ἑνὸς δένδρου· αἱ Μοσχοκαρυδόφλουδαι, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ ἁπαλὴ φλούδα τοῦ μοσχοκαρυδίου· ἡ Κανέλα, ἥτις εἶναι φλούδα δένδρου· καὶ τὸ Πιπέρι, ὅ, που εἶναι καρπὸς δένδρου. Ὅλα ταῦτα τὰ δένδρα εὑρίσκονται ἕως τοῦ νῦν μόνον κατὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας.

Πρὸς θεραπείαν πολλῶν ἐξωτερικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἀνθρώπου χρησιμεύει

9. Τὸ Ξύλον, τοῦ ὁποίου μεταχειρίζονται μέρος μὲν διὰ κάυσιμον, μέρος δὲ διὰ οἰκοδομίαν, καὶ μέρος πρὸς κατασκευὴν παντοίων σκευῶν καὶ ἐργαλείων. Τοῦτο κατὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ χρήσεις εἶναι καὶ παμ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πόλλων εἰδῶν, οἷον: ἡ Οἰκοδομικὴ ὕλη, ἥτις χρησιμεύει πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν οἰκιῶν, καὶ μάλιστα τῶν πλοίων· τὸ Χρωματουργόξυλον, τὸ ἐμπεριέχον μίαν χρωματοποιὸν ὕλην, ἥτις ἐξάγεται διὰ τοῦ βρασίματος κ. τ. λ. Ὅλα τά μέχρι τούτου ἐπαριθμηθέντα εἶναι καθ' ὑπεροχὴν ἀξιόλογα, διὰ τὸ μεταξὺ τῶν διαφόρων γενῶν ἐμπόριον.

Διὰ μίαν διατριβὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνωφελῆ καὶ πολλάκις ἐπιβλαβῆ, τὴν ὁποίαν ἀποκαθιστᾷ ἀναγκαίαν ἡ συνήθεια, χρησιμεύει

10. Ὁ Ταμπάκος καὶ ὁ Καπνός, τὰ ἑτοιμαζόμενα ἐκ φύλλων φυτοῦ, ὅ, που φυτρώνει εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ἄλλα ψυχρότερα μέρη, πλὴν εἰς τὰ θερμότερα γίνεται καλητέρας ποιότητος.

Πρὸς δὲ ἐνδυμασίαν χρησιμεύουν

11. Τὸ Λινάρι· τοῦτο εἶναι φυτόν, ὑφαίνονται δὲ ἐξ αὐτοῦ τὰ Λινόπανα, ἐκ δὲ τοῦ σπόρου αὐτοῦ ἐκθλίβεται τὸ Λινόλαδον. καὶ

12. Τὸ Βαμβάκι, ὅ, που εἶναι καρπός, ἐμπεριεχόμενος εἰς τὸ καρύδι ἑνὸς θάμνου, ὅσις δὲν ὑποφέρει τελείως τὴν ψυχρότητα.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Β. Ἐκ δὲ τοῦ Γένους τῶν Ζώων χρησιμεύουσι πρὸς ἐνδυμασίαν

13. Τὸ Μετάξι, ὅ, που μεταβαίνει ἐκ τῶν φυτῶν εἰς τὰ ζῶα: ἐπειδὴ ἡ νήθουσα αὐτὸ Κάμπη ὡς ἀράχνην, καὶ ὀνομαζομένη Σηρικὸς σκώληξ, τρέφεται μόνον ἐκ τῶν φύλλων τῆς Συκαμινέας. Οὔτε ἡ Συκαμινέα, οὔτε αὐτὸς ὁ σκώληξ βλάπτεται τοσοῦτον ὑπὸ τῆς ψυχρότητος, ὅσον ὁ θάμνος τοῦ βαμβακίου, ὅθεν γίνεται καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ.

14. Τὰ Γουναρικά. Αἱ Γοῦναι εἶναι δέρματα ἀγρίων ζώων, τὰ ὁποῖα καλύπτονται μὲ μίαν ἁπαλὴν καὶ πυκνὴν τρίχα· τοιαῦτα εἶναι ὁ Λύκος, ἡ Ἀλώπηξ, ὁ Λύγξ, ὁ Ρῖσος, τὸ Ζιντσάπι, ὁ Κάσωρ, ἡ Ποταμόσκυλος, τὸ Σαμούρι, τὸ Κακούμι, ἡ Βίδρα καὶ ἄλλα. Ταῦτα τὰ ζῶα διαιτῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἐπὶ τῶν ψυχροτέρων μερῶν. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ Γουναρικὰ ζητῶνται ὁμοίως καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν θερμοτέρων τόπων, μέρος μὲν πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κρύους, μέρος δὲ διὰ σολὴν ἐκ φιλαυτίας, διὰ τοῦτο εἶναι μία ἀξιόλογος ὕλη τοῦ ἐμπορίου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Πρὸς τούτοις διὰ τροφὴν καὶ ἐνδυμασίαν καὶ εὐκολίαν τῶν κοπιαστικῶν ἐργασιῶν, καὶ δι' ἄλλας πολλὰς ὠφελείας χρησιμεύει

15. Ἡ Κτηνοτροφία, ἥτις συνίσταται ἐκ διαφόρων ἡμέρων ζώων, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὰ εὐχρηστότερα εἶναι, ἐκ μὲν τῶν ἀχθοφόρων ὁ Ἵππος, καὶ ὁ Γαϊδαρος· ἐκ δὲ τῶν φαγωσίμων τὰ Βόδια καὶ τὰ Πρόβατα — τῶν ὁποίων τὸ κρέας καὶ τὸ γάλα χρησιμεύει πρὸς τροφήν· τὰ δὲ δέρματα πρὸς ἐνδυμασίαν· τὸ Πρόβατον ὅμως εἶναι ἀξιολογώτερον διὰ τὸ μαλλί του — ὁ Χοῖρος, ὁ χρήσιμος διὰ τὰς τρίχας καὶ τὸ κρέας, καὶ τὰ Πτηνά, τὰ διὰ τὸ κρέας καὶ τὰ πτερὰ ὠφέλιμα.

16. Ἡ Ψαρική· ὁ κύριος σκοπὸς ταύτης ἀποβλέπει πρὸς τροφὴν τῶν Ἀνθρώπων· ἀπολαμβάνουσιν ὅμως δι' αὐτῆς καὶ ἄλλας πολλὰς ὠφελείας. Αὐτὴ γίνεται καθ' ὅλους τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς Θαλάσσης, εἰς ποταμούς, λίμνας καὶ ἰχθυοτροφεῖα (χειροποιήτους λίμνας)· ἐκείνη δὲ, ἥτις γίνεται μακρὰν τῆς πατρίδος τῶν ψαράδων, καὶ ἐνεργεῖται ὑπὸ ὁλοκλήρων σόλων, ὀνομάζεται Μεγάλη Ψαρική, διὰ τὴν ὁποίαν γίνονται πολλαὶ προπαρασκευαί, προφυλάξεις καὶ ἔξοδα· τοιαύτη εἶναι:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

α. Τῶν Χερίγγων (εἶδος σκουμπρίων)· αὗται ἐξορμῶσαι πάντοτε τὸ Θέρος ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἐμβαίνουσιν εἰς ἀναρίθμητα κοπάδια ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ, ἀπὸ τῆς ὁποίας ψαρεύονται πολλὰ μιλιόνια ἐξ αὐτῶν, καὶ ἁλατίζονται.

β. Τῶν Φαλαίνων, τὸ κρέας τῶν ὁποίων ἀπολαμβάνουσι καὶ νομίζουσι νόστιμον μόνον οἱ ἄγριοι Ἄνθρωποι· οἱ δὲ Εὐρωπαῖοι λαμβάνοντες ἐξ αὐτῶν τὸ πάχος καὶ τὰ ὀδόντια, ἑτοιμάζουσι τὸ ψαρόλαδον καὶ τὸ ψαρόδοντον. Τοῦτο τὸ ψάρι εὑρίσκεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ὑπὸ τὴν παγωμένην Θάλασσαν, καὶ πλησίον αὐτῆς· τὸ δὲ ψάρευμάτου εἶναι συμπεριπεπλεγμένον μὲ κόπους πολλοὺς καὶ κινδύνους. Ἕνα τοιοῦτον ψαρόλαδον ἐξάγεται καὶ ἀπὸ τοῦ πάχους τῆς Φώκιας, τὰς ὁποίας φονεύουσι παρὰ τὰς ἄκρας τῆς Θαλάσσης, κατὰ τὴν ὁποίαν διαιτῶνται αἱ Φαλαῖναι· ὅθεν οἱ ψαράδες αὐτῶν συνταξιδεύουσι μὲ τοὺς ψαράδες τῶν Φαλαίνων.

γ. Τοῦ Στοκοφίς. κανένα ἄλλο ψάρι, ἐκτὸς τῶν χερίγγων, δὲν ψαρεύεται τοσοῦτον δαψιλῶς, ὅσον αὐτό· ὅθεν διὰ τὸ ψάρευμά του καταγίνονται ὁμοίως ὁλόκληροι σόλοι.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Μόνον πρὸς σολήν, καὶ μάλιστα τῶν κυράδων χρησιμεύουσι

17. Τὰ Μαργαριτάρια, τὰ ὁποῖα αὐξάνουσιν ἐντὸς τινῶν ὀστρακοδερμάτων, εὑρισκομένων κατὰ μέρος εἰς τὴν Θάλασσαν, καὶ εἰς τινὰς ποταμούς. Ὁ τόπος, ὅπου εὑρίσκονται τὰ καλήτερα, εἶναι ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ πολύτιμον καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς χρήσεως αὐτῶν. Τὸ ψάρευμα τούτων τῶν μαργαριτοφόρων ὀστρακοδερμάτων — εἰς τὸ ὁποῖον καταγίνονται ἐπιτήδειοι βουτηκταί, ζητοῦτές τα εἰς τὸν πάτον τῆς Θαλάσσης — εἶναι τὸ δεινότατον καὶ ἐπικινδυνωδέσατον ἔργον.

Γ. Ἐκ τοῦ Γένους τῶν Ὀρυκτῶν χρησιμεύουσι μόνον πρὸς σολήν

18. Οἱ Πολύτιμοι Λίθοι, οἵτινες εἶναι ἀκριβώτεροι ἀπὸ ὅλας τὰς λοιπὰς πραγματείας, ὥσε δι' αὐτῶν δύναται ἕκασος νὰ φέρῃ εἰς τὸν κόρφον του πολλῶν μιλιονίων τιμήν. Αὐτοὶ εἶναι μικροί, καὶ ὑπερβαίνουσιν ὅλους τοὺς λοιποὺς λίθους κατὰ τὴν σερρότητα, τὸ διαφανὲς καὶ τὴν λάμψιν, εὑρισκόμενοι εἰς τοὺς βράχους καὶ τοὺς τάφρους τῶν ποταμῶν τινῶν τόπων, ὅπου μόλις διαφέρουσι τῶν χοχλαδίων· ἀφ' οὗ ὅμως σιλεθωθῶσι καὶ δεθῶσι, τότε φαίνεται ἡ ὡραιότης αὐτῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ὁ σερεώτατος καὶ πολυτιμώτατος ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ Ἀδάμας, ὅς τις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον εἶναι ἀχρωμάτισος, καθὼς τὸ καθαρώτατον νερόν· μετ' αὐτὸν εἶναι τὸ Ῥουβίνι τὸ κόκκινον, τὸ Σαπφεῖρι τὸ γαλάζιον, τὸ Σμαράγδι τὸ βαθὺ πράσινον, τὸ Τοπάζι τὸ κίτρινον, ὁ Ἀμέθυσος καὶ ἄλλοι εὐτελέσατοι. Οἱ Προλύτιμοι λίθοι συνιζῶσι τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τῶν θησαυρῶν τῶν μεγάλων αὐθεντῶν· ἡ χρῆσις ὅμως αὐτῶν, καὶ μάλισα ἡ διὰ τῶν δακτυλιδίων, εἶναι σχεδὸν καὶ εἰς τὰς κλάσεις τῶν πολιτῶν κοινή· ὅθεν προξενεῖται ἀξιολογώτατον ἐμπόριον δι' αὐτῶν. Οἱ ὡραιότατοι φέρονται ἀπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Βρασιλίας.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου κοινότατα εἰς τὴν χρῆσιν, ἀξιολογώτατα καὶ ἐγνωσμένα σχεδὸν καὶ εἰς τὰ βαρβαρώτατα γένη εἶναι

19. Τὰ Μέταλλα, τὰ ὁποῖα σχεδὸν παντα-χοῦ ἀποκτῶνται διὰ τῆς Μεταλλευτικῆς. Τα-ῦτα διαιροῦνται εἰς Πολύτιμα καὶ Ὀλιγό-τιμα· καὶ Πολύτιμα μέν εἶναι τὸ Χρυ-σίον καὶ τὸ Ἀργύριον, τῶν ὁποίων ἡ τι-μὴ εἶναι κοινῶς τόσον ἐγνωσμένη, ὥσε σχε-δὸν παντα-χοῦ, ὅταν δὲν εἶναι ἄλλαι πρα-γματεῖαι πρὸς ἀλλαγήν, δίδονται καὶ λαμ-βάνονται προθύμως ὡς πραγματεῖαι· διὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦτο κατασκευάζουσιν ἐξ αὐτῶν καὶ νομίσματα, διὰ τῶν ὁποίων διορίζουσι τὴν τιμὴν τῶν πραγματειῶν, καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν πραγμάτων. Ὀλιγότιμα δὲ εἶναι τὸ Χάλκωμα, ὁ Κασσίτερος τὸ Καλάϊ, τὸ Μολίβι καὶ τὸ Σίδηρον, τὸ πάντων ὠφελιμώτατον, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζεται ἕνα ἀναρίθμητον πλῆθος σκευῶν καὶ ἐργαλείων, συνδεδεμένων τινῶν ἐν μέρει καὶ μὲ ξύλον. Ἐπειδὴ λοιπὸν εἶναι τὰ μέταλλα τόσον ἀξιολογώτατα, καταγίνονται εἰς αὐτὰ ἀναρίθμητοι ἄνθρωποι, καὶ ἐκ τούτου προξενεῖται ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς ἕνα ἐκτεταμένον ἐμπόριον.

Αὐτὰ ταῦτα τὰ ἐπαριθμηθέντα Προϊόντα τῆς Γῆς ἐδηλώθησαν καὶ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων γεωγραφικῶν πινάκων διὰ τινων σημείων.

§. 19. Κάτοικοι τῆς Γῆς.

Ὁ Ἄνθρωπος δύναται νὰ ὑποφέρῃ εἰς ὅλα τὰ κλίματα τῆς Γῆς· λοιπὸν ἡ Φύσις τὸν ἔκαμεν ἱκανὸν καὶ ἐπιτήδειον, νὰ κατοικήσῃ ὅλην τὴν Γῆν. Τὸ σῶμα του λαμβάνει κατὰ μικρὸν τὴν κρᾶσιν τοῦ κλίματος ἑνὸς τόπου· συνεθίζει εἰς τὴν τροφήν, τὴν προσφερομένην ὑπὸ τῆς κατοικίας του· μανθάνει κατ' ὀλίγον νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ μεταχειρίζηται τὰς ὠφελείας τοῦ κλίματός του, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου νὰ ἐλαττώνῃ καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὰς ἐπι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἐπιβλαβεῖς αὐτοῦ περιςάσεις εἰς τὴν ὑγείαν του. Διὰ τῆς τοιάυτης λοιπὸν συνηθείας καὶ πείρας γίνεται ἱκανὸς νὰ ζήσῃ ἐπὶ τοῦ τυχόντος κλίματος.

Ἐκ τούτου οἱ Ἄνθρωποι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τι ζῶον ἐξηπλώθησαν ἐφ' ὅλης τῆς Γῆς, ἕως αὐτὰς τὰς κατὰ τοὺς πόλους ἐσχατιὰς αὐτῆς, ὅπου δὲν εὑρίσκεται τίποτε ἀξιεπιθύμητον, ὥςε νὰ ἑλκυσθῇ τις πρὸς κατοίκησιν· καὶ ἕως τὰ ἐνδότατα τῶν ὀρέων, ὅπου συζῶντες μετὰ τῶν ἀγρίων θηρίων, τρέφονται ἐξ αὐτῶν· καὶ ἔτι ἕως τὰς ἀπωτάτας νήσους, τὰς ἐν τῷ μέσῳ τῆς Θαλάσσης, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἀδύνατον νὰ συμπεράνῃ τις, πῶς καὶ πόθεν ἦλθον. Αὐτοὶ λοιπὸν δύνονται παντὰχοῦ, ἐὰν μόνον θελήσωσι νὰ μεταχειρισθῶσι τὴν ἑαυτῶν διάθεσιν καὶ δύναμιν, νὰ ζήσωσιν εἰρηνικῶς καὶ εὐαρέσως.

Μεταξὺ αὐτῶν φαίνονται δύω εὐπαρατήρητοι διαφοραί: ὁ Σωματικὸς Ὀργανισμός, καὶ ὁ Τρόπος τῆς ζωῆς· καὶ ἡ μὲν πρώτη ὑποπίπτει εὐθὺς εἰς τὴν ὅρασιν· ἡ δὲ δευτέρα ἀπαιτεῖ τινὰ προσοχὴν εἰς τὰς πράξεις αὐτῶν. Πλὴν καὶ μεταξὺ τούτων τῶν διαφορῶν διαμένει πάντοτε εἰς αὐτοὺς ἡ ἀνθρώπινος φύσις, ὥςε δύναται ἕκαςος νὰ συμπεράνῃ εὐκόλως, ὅτι ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος εἶναι τοῦ αὐτοῦ εἴδους, καὶ κατάγεται ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ὁ Σωματικὸς ὅμως Ὀργανισμὸς αὐτῶν δὲν εἶναι τόσον ἀλλοῖος, ὥστε ὁ πρῶτον φανεὶς ἄνθρωπος νὰ διακρίνηται ποῖος εἶναι, ἀλλ' ἐννοοῦνται διὰ τούτου μόνον τινὲς παρεκτροπαὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ σώματος, καὶ μάλιστα τῆς κεφαλῆς, κυρίως δὲ τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος, ἐξαιρουμένου τοῦ τεχνικοῦ χρώματος καὶ τῆς ἀκαθαρσίας. Ὡς πρὸς τὸ Χρῶμα καὶ τὰς ἄλλας σωματικὰς διαφοράς, διαιρεῖται ὅλον τὸ Ἀνθρώπινον Γένος εἰς Ἑπτὰ Γενικὰς Φυλάς.

Ἡ Πρώτη Φυλὴ ὅσον πλησιάζει πρὸς Ἄρκτον, τοσοῦτον ἔχει τὸ δέρμα Λευκότερον, τὴν κόμην μακρὰν, ὁμαλὴν καὶ ξανθοτέραν, καὶ τὰ ὄμματα γαλανώτερα· ὅσον δὲ πλησιάζει πρὸς Μεσημβρίαν, τοσοῦτον ἔχει τὸ δέρμα μελαχροινότερον, καὶ τὴν κόμην μετὰ τῶν ὀμμάτων μελανώτερα. Εἰς ταύτην τὴν Λευκὴν Φυλὴν ἀνάγονται οἱ Κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, τῆς ἀσιατικῆς Τουρκίας, τῆς Ταρταρίας, τῆς ἀρκτικῆς Περσίας, τῆς Ἀραβίας, καὶ οἱ μελαχροινοὶ τῆς ἀρκτικῆς Ἀφρικῆς.

Ἡ Δευτέρα Φυλὴ ἔχει μελανώτατον καὶ ἁπαλὸν δέρμα, ὀγκώδη, ἀνωφερῆ καὶ κόκκινα χείλη, πλατείας καὶ ἀνωφερεῖς μύτας, βραχεῖαν, ἐριώδη καὶ μελανωτάτην κόμην. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ Νίγροι, οἱ κατοικοῦντες τὰ θερμότατα μέρη τῆς Γῆς, ἤτοι τὴν μεσαίαν καὶ μεσημβρινὴν Ἀφρι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κήν, ὁμοίως τὴν νέαν Ὀλανδίαν, καὶ τὴν νέαν Κβινέαν.

Ἡ Τρίτη Φυλὴ ἔχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου κατὰ τὴν πρώτην, πλὴν χρῶμα ἐλαιῶδες, ἢ ἀκάθαρτον κίτρινον. Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀφρικῇ Ἀβυσινοί· ἐκ δὲ τῆς Ἀσίας οἱ οἰκηταὶ τῆς μεσημβρινῆς Ἀραβίας καὶ Περσίας, καὶ μάλιστα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν.

Ἡ Τετάρτη Φυλὴ διακρίνεται ἱκανῶς ἀπὸ τῶν λοιπῶν διὰ τοῦ χαρακτῆρος. Αὕτη ἔχει χρῶμα βαθὺ κίτρινον καὶ ἐν μέρει μελανοκίτρινον, μικρὰς καὶ πλατείας μύτας, μικρὰ ὄμματα, μεγάλα καὶ ὄρθια ἀυτία. Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται οἱ οἰκηταὶ τῆς πέραν τοῦ Γάγγης μεσημβρινῆς Ἀσίας, οἱ Κινέζοι, οἱ Ἰαπόνοι, οἱ Μογγόλοι καὶ οἱ Καλμοῦκοι.

Ἡ Πέμπτη Φυλὴ εἶναι λευκή, καθὼς ἡ πρώτη, ὅμως μικρόσωμος, καὶ σπανίως ὑπὲρ τοὺς τέσσαρας πόδας, καὶ πολὺ δύσμορφος. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς ἀρκτικῆς κατεψυγμένης Ζώνης, ἐξαιρουμένων τῶν Ἀμερικάνων, οἵτινες ἔχουσι χρῶμα βαθὺ κίτρινον.

Ἡ Ἕκτη Φυλὴ ἔχει χρῶμα μελανόκοκκινον, γιγαντιαῖον ἀνάστημα καὶ βαθυλὰ ὄμματα.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται ὅλοι οἱ παλαιοὶ κάτοικοι τῆς Α'μερικῆς, οἱ ὀνομαζόμενοι κοινῶς Ἰνδιάνοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκεται τὸ πλέον μεγαλόσωμον γένος τῆς Γῆς, οἱ λεγόμενοι Παταγόνες, οἵτινες κοινῶς, ὡς καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες, εἶναι ὑπὲρ τὰς τρεῖς πήχας ὑψηλοί.

Ἡ Ἑβδόμη Φυλὴ ἔχει ἱκανὸν ἀνάστημα, νόστιμον καὶ ἐν μέρει ὡραιότατον πρόσωπον, μακρὰν καὶ ὁμαλὴν κόμην, καὶ χρῶμα λευκόν, σύμμικτον μὲ μελανάδαν καὶ κιτρινάδαν. Εἰς αὐτὴν ἀνάγονται οἱ οἰκηταὶ τῶν Νήσων τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, καὶ μάλιστα τῶν Ἀνατολικῶν.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς Ζωῆς διαιροῦνται οἱ Ἄνθρωποι εἰς τρεῖς Γενικὰς Κλάσεις: εἰς Ἀγρίους, Σκηνίτας, καὶ Πεπολισμένους.

Οἱ Ἄγριοι δὲν συνεθίζουσι νὰ προοικονομῶσι τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα, ἀλλ' ἐξέρχονται πρὸς ἔρευναν τῆς τροφῆς, καθὼς τὰ ζῶα, ὅταν βιασθῶσιν ὑπὸ τῆς πείνας. Ἡ δὲ τροφὴ αὐτῶν εἶναι τὸ κρέας τῶν ἀγρίων ζώων, ἢ τὰ ψάρια, ἐὰν ζῶσι πλησίον τῆς Θαλάσσης· οἱ δὲ κατὰ τὰ θερμότερα μέρη ζῶντες, τρέφονται καὶ διὰ πωρικῶν καὶ ριζῶν αὐτοφυῶν. Ἐκ τούτου γίνονται ἐπιτηδειότατοι εἰς τὸ κυνήγι καὶ τὸ ψάρευμα· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν ἀποκτοῦσι δύναμιν ὑπερβολικὴν καὶ εὐρωστίαν, καὶ συνεθίζουσι νὰ ὑποφέρω-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κόπους μεγίσους. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν τίποτε ἄλλο, εἰμὴ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς ψαρικῆς· ζῶσιν ἰσοτίμως, χωρὶς νόμους καὶ διοικήσεις τακτικάς· ὁ δυνατώτατος καὶ ἐπιτηδειότατος πάντοτε γίνεται ἀρχηγὸς αὐτῶν· τὰ δὲ ἔθιμα τῶν ἰδίων αὐτῶν προγόνων εἶναι εἰς αὐτοὺς ὁ μόνος κανὼν τῆς διαγωγῆς. Τὰ ψυχικὰ αὐτῶν πάθη εἶναι ὁρμητικώτατα, ἐξαιρέτως δὲ ὁ θυμός, τὸ μῖσος καὶ τὸ φιλέκδικον ἀπεριόρισα. Καταφρονοῦσι τοὺς ξένους, ὑπολαμβάνοντες αὐτοὺς ὡς ἐχθρούς. Τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου αἰχμαλώτους τιμωροῦσιν ἀπανθρωπότατα μέχρι θανάτου, ἢ τοὺς τρώγουσιν· οἱ δὲ τιμωρούμενοι ὑποφέρουσιν ὅλας τὰς τιμωρίας μὲ ἀκαταγόητον σαθερότητα. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν παραδίδονται ἀκρατῶς εἰς τὴν μέθην ἐκ τῆς δινηεκοῦς ἀργίας: ἐπειδὴ δὲν ἐξέρχονται διὰ προμήθειαν τροφῆς, πρὶν νὰ βιασθῶσιν ὑπὸ τῆς πείνας· ὥςε ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ ἀργία ἔγιναν εἰς αὐτοὺς ὡς ἰδίωμα φυσικόν. Σχεδὸν ὅλοι συνεθίζουσι νὰ ἐπαλείφωσι τὸ σῶμα, καὶ νὰ ποικίλωσι τὸ πρόσωπον μὲ χρώματα. Εἰς τὴν κλάσιν τῶν Ἀγρίων ἀνάγονται ἐκ τῶν προειρημένων Φυλῶν ὅλη ἡ πέμπτη, ἡ ἕκτη καὶ κατὰ μέρος ἡ δευτέρα καὶ ἡ ἑβδόμη.

Οἱ Σκηνῖται εἶναι ὀλίγον τι λογικώτεροι καὶ ἠθικώτεροι: ἐπειδὴ τοῦ ζώου ἡ κυβέρνησις χρειάζεται ἀκριβεσέραν προσοχὴν καὶ ἰδέαν παρὰ τὸ κυνήγι. Τὸ γάλα καὶ τὸ κρέας τῶν ἀγέλων εἶναι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἡ τροφὴ αὐτῶν· καὶ τοῦτο τοὺς ὁδηγεῖ νὰ γνωρίζῃ ἕκαστος τὸ ἀπόκτημά του: ἐπειδὴ ὁ καταβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν κόπος εἰς τὰς ἀγέλας, ἀποδίδει εἰς αὐτοὺς τὸ δίκαιον νὰ τὰς οἰκειοποιῶνται. Ἡ ζωὴ αὐτῶν, διερχομένη μὲ μίαν καθημερινὴν ἐνασχολίαν, εἶναι πολὺ ἡσυχοτέρα, καὶ κρατεῖ τὸ πνεῦμα αὐτῶν εἰς διηνεκῆ ἐνέργειαν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ μεταβάινουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, διὰ νὰ εὑρίσκωσι θρεπτικωτέρας βοσκὰς εἰς τὰ θρέμματά των, διὰ τοῦτο ἀναγκάζονται νὰ ἔχωσι σκηνὰς καὶ καλύβας — τὰς ὁποίας τὸ μὲν πρωῒ χαλοῦσι· τὸ δὲ ἑσπέρας ἀνορθώνουσιν εἰς ἄλλον τόπον — καὶ νὰ ἀναλογῶσι τὰ περὶ αὐτοὺς σκεύη μὲ τὰς κατοικίας αὐτῶν. Αὐτοὶ χρειάζονται ὀλίγα, πλὴν καὶ οὕτω ζῶσι μὲ μίαν μόνιμον δαψίλειαν· ὅθεν ἡ φιλοξενία εἶναι ἡ ὑπεραίρουσα αὐτοὺς ἀρετή. Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ἐπιμέλεια δύνονται νὰ τοὺς ἀποκαταστήσωσι πλουσίους, τὰ δὲ ἐναντία τούτων πτωχούς· ἐκ τούτου μεταξὺ αὐτῶν εὑρίσκονται μεγάλοι καὶ μικροί, κύριοι καὶ δοῦλοι.

Πεπολισμένοι Λαοὶ ὀνομάζονται, ὅσοι μεταχειρίζονται τὴν Γεωργικὴν καὶ τὰς τέχνας, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι τελειοτέραν φρόνησιν καὶ ἰδέας, καὶ μονιμωτέρας κατοικίας: διότι, ὅταν ἕνας τόπος καλλιεργηθῇ, καὶ ἀποκαταστασθῇ καρποφόρος μὲ κόπους πολλούς, τότε ὁ γεωργὸς αὐτοῦ ζητεῖ καὶ ἕνα βέβαιον ὄφελος ἐξ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λοιπὸν οἰκοδομεῖ τὴν κατοικίαν του μετα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ξὺ τῶν ἀγρῶντου· καὶ μὴ βουλόμενος νὰ μετοικίσῃ, τὴν οἰκοδομεῖ ἐκ ξερεᾶς ὕλης· καὶ γ'νεται ἐκ μιᾶς καλύβης, ἢ σκηνῆς ἕνα ὀσπήτιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Γεωργικὴ δύναται νὰ εὐκολυνθῇ πολὺ διά τινος ἀμοιβαίας συμβοηθείας, διὰ τοῦτο οἰκοδομοῦσι πολλοὶ γεωργοὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν ὁ ἕνας πλησίον τοῦ ἄλλου, καὶ οὕτω συνιζῶνται τὰ Χωρία. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τούτοις ἡ Γεωργικὴ ἀπαιτεῖ προσοχὴν ἀδιάκοπον καὶ ἐργασίαν, ἤθελε γίνῃ εἰς τὸν γεωργὸν μία μεγάλη εὐκολία καὶ ἕνα ἀληθὲς κέρδος, ἐὰν αὐτὸς εὕρισκε τοιούτους ἀνθρώπους, οἵτινες ἤθελαν δώσῃ αὐτῷ αὐτὶ τῶν καρπῶν τοῦ ἀγροῦτου — τῶν ὁποίων αὐτὸς εὐκόλως ὑποφέρει τὴν ξέρησιν — ἄλλα πράγματα ἀναγκαῖα εἰς αὐτόν, τὰ ὁποῖα μόνος δὲν ἐδύνατο νὰ κάμῃ χωρὶς ἐμπόδιον τῶν ἔργων του, ἢ καὶ δὲν τὰ ἔκαμνε τόσον καλὰ καὶ εὔμορφα, ὅσον οἱ καταγινόμενοι μόνον εἰς αὐτά· ἐκ τούτου λοιπὸν συνεσήθησαν οἱ διάφοροι Βάναυσοι καὶ Τεχνῖται. Ἦτον μία ἄλλη ἐλάφρωσις εἰς τὸν γεωργὸν καὶ τὸν τεχνίτην, ἐὰν ὅλοι οἱ εἰς αὐτὸν ὠφέλιμοι τεχνῖται ἤθελαν συγκατοικῶσιν εἰς ἕνα τόπον· διὰ τοῦτο αὐτοὶ ἔκτισαν ὁμοίως τὰς οἰκίας αὐτῶν τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην, ὁμοῦ μὲ τοὺς πραγματευτάς, ὅτινες ἐφρόντιζον διὰ τὴν πώλησιν τῶν περιττῶν καὶ ἀναγκαίων τοῦ χωρίου, καὶ οὕτω συνεσήθησαν αἱ Πόλεις. Ἐδὼ αὐτοὶ ἐπειδὴ μετεχειρίσθησαν τὰς διαφόρους δυνάμεις καὶ προτερήματα τοῦ πνεύματος, ἔπρεπε νὰ γίνῃ δυνατωτέρα καὶ ἐπιφανε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τέρα ἡ διαφορά, ἡ μεταξὺ πλουσίου καὶ πτωχοῦ, ὑπερέχοντος καὶ ὑποκειμένου, δεσπότου καὶ δούλου· ἐκ τούτου προέκυψεν ἡ ποικιλότης τῶν βαθμῶν, ἐν ᾧ ἡ Φύσις γνωρίζει κυρίως μόνον δύο βαθμούς: τὸν Γεωργικὸν ὡς πρῶτον καὶ ἐπισημότερον, ὅς τις ἀποδίδει τὰ αὐτοσχέδια προϊόντα τῆς Φύσεως, καὶ τὸν Πολιτικόν, ὅς τις τὰ καλλιεργεῖ.

Ἂν καὶ αἱ ῥηθεῖσαι ἑπτὰ γενικαὶ φυλαὶ τῶν ἀνθρώπων, αἱ διαφέρουσαι κατὰ τὸν σωματικὸν ὀργανισμόν, καθὼς καὶ αἱ τρεῖς γενικαὶ κλάσεις αὐτῶν, αἱ διαφέρουσαι κατὰ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς, πλησιάζουσιν, ἢ ἀφίσανται ἀπ' ἀλλήλων δι' ἑνὸς πλήθους μικρῶν διαφορῶν καὶ ἐθίμων, ἐνίοτε μὲν ὁλόκληρα γένη, ἐνίοτε δὲ τινὲς ἄνθρωποι· πλὴν εὑρίσκονται καὶ ἄλλα προφανῆ γνωρίσματα, διὰ τῶν ὁποίων ἕνα γένος διαφέρει τοῦ ἄλλου. Εἰς ἕνα γένος ἀνάγονται ὅλοι, οἱ ἔχοντες μίαν κοινὴν ἀρχὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, τῆς διαλέκτου καὶ τῶν ἠθῶν. Ἡ συμβαίνουσα μεταξὺ τῶν γενῶν διαφορὰ ἐκ τῶν κλίσεων, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν δοξῶν ὀνομάζεται Χαρακτὴρ τοῦ Γένους. Ἕνα γένος διὰ τὰς μεταξὺ αὐτοῦ μικρὰς παρεκτροπὰς διαιρεῖται εἰς Κοινότητας καὶ Πατριάς, αἵ ὁποῖαι πάλιν σύγκεινται ἐκ μικρῶν οἴκων.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 20. Πολιτεῖαι.

Ἐὰν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἐντελῶς καλοί, ἠδυνάμεθα ἀναμφιβόλως νὰ συζῶμεν βεβαίως, ἡσύχως καὶ εὐαρέσως χωρὶς προφυλάξεις. Ἐπειδὴ ὅμως τύχη κακὴ δὲν εἶναι τοιοῦτοι, διὰ τοῦτο ἀναγκαίως πρέπει νὰ συγκρατῶνται μὲ χαλινὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐμποδίζηται ἕκαστος ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἄλλον ἀδικίας, καὶ νὰ ἀφίνῃ ἑκάστῳ τὰ αὐτοῦ. Οὗτος ὁ χαλινὸς εἶναι οἱ Νόμοι, τοῦτ' ἔστιν αἱ δημόσιαι προσαγαὶ καὶ ἀπαγορεύσεις: ἐπειδὴ αὐτοὶ προφυλάττουσι τὴν ζωήν μας ἀπὸ τοῦ φόνου, ἡμᾶς ἀπὸ τῆς καταδυναστείας, τὴν τιμήν μας ἀπὸ τῆς ἀδικίας, καὶ τὰς περιουσίας μας ἀπὸ τῆς ἀπάτης, ἁρπαγῆς καὶ κλοπῆς· ὥστε ὁ μόνος σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ βεβαίωσις τῆς κοινῆς ἡσυχίας, ἀφοβίας καὶ εὐδαιμονίας.

Μία κοινότης ἀνθρώπων, ἥτις ἔχει ἰδίους νόμους, καὶ ζῇ μόνον κατ' αὐτούς, ἢ μικρὰ εἶναι, ἢ μεγάλη ὀνομάζεται Πολιτεία. Ἕνα γένος συμβαίνει νὰ ἔχῃ μίαν, ἢ πολλὰς Πολιτείας, ἢ νὰ ὑπόκηται εἰς ἄλλην τινὰ Πολιτείαν, καὶ ἀναγκαζόμενον νὰ λαμβάνῃ παρ' αὐτῆς νόμους.

Εἰς πᾶσαν Πολιτείαν πρέπει νὰ εὑρίσκωνται ἄνθρωποι, οἵτινες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδωσι νόμους, καὶ ἄλλοι, οἵτινες χρεωστοῦσι νὰ τοὺς δέχωνται. Ἡ τήρησις τῶν νόμων εἶναι

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κοινὴ εἰς ὅλα τὰ μέλη μιᾶς Πολιτείας χωρὶς ἐξαίρεσιν. Οἱ ἐκδίδοντες τοὺς νόμους, ὀνομάζονται Νομοδόται, ἢ Διοικηταί· οἱ δὲ δεχόμενοι αὐτούς, Ὑπήκοοι. Οἱ ἐπιφάται τῆς διατηρήσεως καὶ ἐκπληρώσεως τῶν νόμων, καὶ τιμωρηταὶ τῶν παραβατῶν ὀνομάζονται Ἀστυνόμοι, ἢ νομοφύλακες· κἄποτε ἔχουσι τάυτην τὴν ἐπισασίαν οἱ ἴδιοι διοικηταί, καὶ ἐνίοτε ἄλλοι διὰ τῆς προσαγῆς αὐτῶν.

Ὁ τρόπος καὶ ἡ μορφὴ τῆς ἐκδόσεως καὶ διατηρήσεως τῶν νόμων μεταξὺ τῶν πολλῶν Πολιτειῶν, τὰς ὁποίας οἱ Ἄνθρωποι ἐσχημάτισαν, εἶναι πολὺ διαφορετικός. Ὡς πρὸς τὸ δίκαιον τῆς νομοδοσίας εὑρίσκονται δύο εἴδη Πολιτειῶν: Μοναρχική, εἰς τὴν ὁποίαν μόνον ἕνας ἔχει τοῦτο τὸ δίκαιον, καὶ Ἀριστοκρατική, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἔχουσι πολλοί. Ἐὰν ἕνας ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ νομοδοτῇ ἀορίσως, μόνον κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του, λέγεται Ἀπεριόριστος Μονάρχης, ἡ δὲ πολιτεία, Ἀπεριόριστος Μοναρχία. Ἐὰν δὲ ὁ νομοδότης ὑπόκηται εἰς τὴν ὁμόνοιαν ἄλλων, ἢ εἰς ὁρισμένας συμφωνίας, κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐκδίδῃ τοὺς νόμους, τότε ὀνομάζεται Περιωρισμένος Μονάρχης, ἡ δὲ Πολιτεία, Περιωρισμένη Μοναρχία. Ἐὰν ἡ διοίκησις μεταβαίνῃ κατὰ διαδοχὴν εἰς τὸ γένος τοῦ διοικητοῦ, ἡ Πολιτεία λέγεται Διαδοχική· εἰδὲ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐκλέγεται ἄλλος νέος, λέγεται Αἱρεταρχική. Ἐὰν δὲ ἔχωσι πολλοὶ τὸ δικαίω-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μα τῆς νομοθεσίας, ὀνομάζονται Ἀριστοκρατία, ἡ δὲ Πολιτεία Ἀριστοκρατικὴ Ἐλευθέρα: ἐπειδὴ εἶναι οἱ Ἄριστοι τῆς πόλεως, ἤτοι τὰ γνωσὰ γένη καὶ οἱ ἀξιωματικοί, οἷον οἱ Εὐγενεῖς καὶ οἱ διασημότατοι Κληρικοί. Ἐὰν ὅμως καὶ ὁλαὸς μετέχῃ τῆς νομοθεσίας, λέγονται Δημοκρατία, ἡ δὲ Πολιτεία Δημοκρατικὴ Ἐλευθέρα. Ἐλεύθεραι δὲ Πολιτεῖαι ὀνομάζονται αὗται: ἐπειδὴ δὲν ὑπόκεινται εἰς ἕνα μόνον· πλὴν οἱ κάτοικοι αὐτῶν ὑπόκεινται οὕτως εἰς τοὺς νόμους, καθὼς καὶ κατὰ τὰς μοναρχικὰς πολιτείας. Εὑρίσκονται λοιπὸν

Πολιτεῖαι
- μοναρχική
  - ἀπεριόριστος
  - καὶ περιωρισμένη.
- καὶ ἐλευθέρα
  - ἀριστοκρατική
  - καὶ δημοκρατική.

Ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς τινὸς Πολετείας ἔχῃ τίτλον Αὐτοκράτορος, ἢ Βασιλέως, τότε καὶ ἡ Πολιτεία ὀνομάζεται Αὐτοκρατορία, ἢ Βασίλειον. Εὑρίσκονται ὅμως καὶ Μοναρχικαὶ Πολιτεῖαι, αἱ ὁποῖαι εἶναι μόνον Δουκάτα, ἢ Ἡγεμονίαι, πλὴν οἱ διοικηταὶ αὐτῶν, ἂν καὶ διοικοῦσι μοναρχικῶς, δὲν ὀνομάζονται Μονάρχαι: ἐπειδὴ μόνον οἱ Αὐτοκράτορες καὶ οἱ Βασιλεῖς ὀνομάζονται οὕτως. Ἐὰν ἕνας διοικητής, ὅταν ἐνεργῇ τὴν ἐξουσίαν του, δὲν ὑπόκηται εἰς νόμους, λέγεται Δε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σπότης· ἐὰν δὲ ὁ τοιοῦτος καταχρᾶται τὴν ἐξουσίαν του, βιάζων καὶ καταδυνασεύων σκληρῶς τοὺς ὑπηκόους του, τότε ὀνομάζεται Τύραννος. ἐπειδὴ ὅμως κανεὶς λαὸς δὲν ςέργει νὰ διοικῆται τοιούτῳ τρόπῳ, διὰ τοῦτο καὶ δὲν εὑρίσκεται νομίμως οὐδεμία τοιαύτη Δεσποτεία καὶ Τυραννία· εἰδὲ εὑρεθῇ, ὁ λαὸς ὅταν ἀποκτήσῃ ἱκανὴν φρόνησιν, ὥςε νὰ ἐννοήσῃ τὴν γινομένην κατ' αὐτοῦ ἀδικίαν, καὶ δύναμιν ἱκανὴν νὰ ἀντισαθῇ εἰς τὸν Τύραννόν του, ἀμέσως δίδει τὸ τέλος τῆς τοιαύτης ἀδίκου διοικήσεως.

Σημ. Ὁποιανδήποτε Πολιτείαν ἔχει ἕνας τόπος, θέλει ὀνομάζεται ἐν τοῖς ἑφεξῆς βαθμὸς αὐτοῦ.

§. 21. Διαίρεσις τῆς Γῆς.

(Πι. 1. καὶ 2.)

Μόνον τὰ πεπολισμένα γένη, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται τέχνας, ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορείαν, ἐδυνήθησαν νὰ μάθωσι τὰ διάφορα μέρη τῆς Γῆς, τοὺς τόπους, τὰς Θαλάσσας καὶ τὸν μεταξὺ αὐτῶν σύνδεσμον· πλὴν ἐπέρασαν πολλοὶ αἰῶνες, ἕως αὐτοὶ νὰ φέρωσιν αὐτὰς τὰς γνώσεις εἰς τινὰ τελειότητα. Τὰ πεπολισμένα γένη τῆς παλαιότητος — τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα καὶ αἱ εἰδήσεις ἔφθασαν καὶ ἕως ἡμᾶς — ἐκατοίκουν πέριξ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἥτις κεῖται

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μεταξὺ Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς· ἄυτη λοιπὸν εἶναι τὸ κέντρον, ὅθεν ἤρχησαν αἱ γεωγραφικαὶ ἀνακαλύψεις νά ἐκτείνωνται. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖνοι οἱ λαοὶ ἐγνώριζον ὀλίγον τοὺς τόπους, τοὺς ἀπέχοντας τῶν πέριξ τάυτης τῆς Θαλάσσης, καὶ γενικῶς ἐγνώριζον ἕνα τμῆμα τῆς Γῆς, ἀπὸ μὲν δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἱκανῶς ἐκτεταμένον, ἀπὸ δὲ ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν συνεσταλμένον, διὰ τοῦτο ὠνόμασαν τὴν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἔκτασιν ἑνὸς τόπου Μῆκος· τὴν δὲ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον Πλάτος, καθὼς καὶ ἡμεῖς μέχρι τοῦ νῦν ἐξακολουθοῦμεν. Αὐτοὶ ἐγίνωσκον λοιπὸν μόνον τὰ τρία μεγάλα μέρη τῆς Γῆς, ἤγουν τὴν Εὐρώπην, τήν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικήν, πλὴν καὶ αὐτὰ ἀτελῶς: ἐπειδὴ περὶ μὲν τῆς ἀρκτικῆς Εὐρώπης εἶχον πολὺ σφαλερὰς ἰδέας, ἐὰν αὐτὴ τὸν τότε καιρὸν δὲν εἶχε σχῆμα διαφορετικόν· ἐκ δὲ τῆς Ἀσίας ἐγίνωσκον μόνον τὸ δυτικὸν καὶ μεσημβρινὸν μέρος αὐτῆς μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν αὐτῆς μερῶν εἶχον τινὰς σκοτεινὰς καὶ ἀλλοκότους ἰδέας· τὴν δὲ Ἀφρικὴν φαίνεται, ὅτι περιέπλευσαν ὅλην, πλὴν ἐγνώριζον μόνον τὰ ἀρκτικὰ αὐτῆς μέρη.

Μεταξὺ τῆς ἐξουσίας τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων — οἵτινες ἐξουσίαζον ὅλα τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, πλὴν δὲν ἦτον γένος φιλέμπορον — ἐχάθησαν πάλιν τινὲς ἀνακαλύψεις,

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

οἶον: ὁ περίπλους τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἔμειναν μόνον γνωστὰ τὰ ἀρκτικὰ τῆς Εὐρώπης μέρη, ὅπου οἱ ῥηθέντες Ῥωμαῖοι ἔφερον τὰ ὅπλατων, καὶ ὅθεν ἦλθον οἱ νικηταὶ αὐτῶν. Ἀρκούμενοι ἐπὶ πολὺ οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτὰς τὰς γνώσεις, δὲν ἐγίνωσκον ἄλλον τινὰ τόπον, εἰμὴ τὰ ῥηθέντα τρία μέρη τοῦ Κόσμου· ἔπρεπε ὅμως νὰ προδιορθωθῇ ἱκανῶς ἡ Ναυτική, καὶ ἔπειτα νὰ δυνηθῶσι νὰ ἐκτελέσωσιν εἰς τὴν Θάλασσαν ἀπωτάτας ἀνακαλύψεις. Μόνον ὀλίγοι τινὲς ἄνδρες, φρονοῦντες ὀρθῶς, ὑπέθεττον εἰς μακρὰ ἀποσήματα ἀγνώσους τόπους.

Μεταξὺ τούτων ἦτον καὶ Χριστόφορος ὁ Κολόμβος, ὁ Γενουβέζος, ὅς τις ἐξ ἰδίας μελέτης, ἢ ἀπὸ κάποιας ἀμυδρὰς εἰδήσεις πλοίων τινῶν, τὰ ὁποῖα ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τρικυμίαν, ὑπέθεττε τόσον τολμήρως, ὅτι πρὸς τὴν δύσιν μετὰ διάστημα ἱκανὸν εὑρίσκετο ἕνας τόπος, ὥστε ἐζήτει μόνον νὰ δωθῶσιν εἰς αὐτὸν πλοῖα διὰ νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ. Τὰ ἔλαβε τελευταῖον παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας, καὶ ἐξέπλευσε ζητῶν τὴν ὑποσχεθεῖσαν γῆν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀνεκάλυψε τῇ 11 ὀκτωβρίου τοῦ 1492. μετὰ ἕνα ἑβδομηκονταήμερον πλοῦν· αὐτὸς ἦυρε ἕνα Νέον Κόσμον, ἀντικείμενον εἰς τὰ πρὸ πολλοῦ τρία ἐγνωσμένα μέρη τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα ἕως τότε ἐνόμιζον, ὅτι ἦτον ὅλος ὁ Κόσμος, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ ὠνόμασαν Παλαιὸν Κόσμον. Τοῦτον τὸν Νέον

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Κόσμον ὠνόμασαν ὄχι μὲ τὸ ὄνομα τοῦ εὑρετοῦ, ἀλλὰ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θαλασσοπόρου Ἀμερικοῦ Βεσπουτσίου, ὅς τις ἐταξίδευσε μὲν ἐκεῖ μετὰ τὸν Κολόμβον· πλὴν ἐξέδωκε πρῶτος τὴν καταγραφὴν ταύτης τῆς εἰς τὸν Νέον Κόσμον θαλασσοπορείας. Σχεδὸν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦυρεν ἕνας Πορτογάλλος, ὀνομαζόμενος Φάσκο δὲ Γκάμα, τὴν πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας θαλασσοπορείαν περὶ τὴν Ἀφρικήν, ὅπου ἕως τότε ἐπραγματεύοντο ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἢ διὰ τῆς Ἀσίας· ἀλλὰ μετὰ τοῦτο τὰ θαλασσοπόρα γένη τῆς Εὐρώπης ἐδύνοντο νὰ ἐπισκέπτωνται τὴν ἀνατολικὴν καὶ μεσημβρινὴν Ἀσίαν. Μετὰ ταῦτα πλέον ὥρμησαν νὰ κάμνουν πάντοτε νεωτέρας ἀνακαλύψεις πρὸς τὴν Δύσιν, τὴν Μεσημβρίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν. Σχεδὸν πρὸ τετρακοσίων χρόνων ἀπὸ τῆς εὑρέσεως τῆς Ἀμερικῆς εὑρέθη ἡ Ἰσλανδία, καὶ μετ' ὀλίγον ἡ Σπιτσμπέργη καὶ ἡ Νόβα Ζέμλα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τῶν Ρώσσων καὶ Κοζάκων.

Πρὸ πολλοῦ πλέον ἔπλεον εἰς τὴν Ἀμερικήν, καὶ δὲν ἔξευρον ἀκόμη ἕως ποῦ αὐτὴ ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν. Ὁ Ἱσπανὸς Θαλασσοπόρος Μαγελάνος ἔπλευσεν ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν παραθαλασσίων τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τόσον μακράν, ἕως οὗ ἀνεκάλυψεν ἕνα Πορθμόν, διὰ τοῦ ὁποίου πλεύσας τολμηρῶς, κατευωδώθη εὐτυχῶς εἰς τὸν Μέγαν Ὠκεανόν, τὸν ὁποῖον καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

διέπλευσε κατὰ τὸ μῆκος· φθάσας δὲ εἰς μίαν νῆσον τούτου τοῦ Ὠκεανοῦ ἀπέθανε· ἕνα ὅμως ἐκ τῶν πλοίων του ἐξηκολούθησε τὴν θαλασσοπορείαν του, καὶ ἔφθασε πάλιν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ οὕτως ἐξετέλεσε τὸν πρῶτον Περίπλουν τῆς Γῆς. Εὑρέθησαν μεταγενέστεροι, οἵτινες ἀνεκάλυψαν, ὅτι ὁ τόπος, ὅς τις ἔκειτο πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τοῦ Μαγελανικοῦ πορθμοῦ, συνίστατο μόνον ἐκ νήσων, καὶ εὗρον τὸ Ἀκρωτήριον Καπογόρνο, ἤτοι τὴν μεσημβρινωτάτην ἄκραν τῆς Ἀμερικῆς· ἤλπιζον προσέτι νὰ εὕρωσι καὶ τὴν ἀρκτικὴν αὐτῆς ἄκραν, καὶ τὸν περὶ αὐτὴν, ἢ δὶ αὐτῆς πλοῦν εἰς τὸν Μεγάλον Ὠκεανὸν, πλὴν ὅλαι αἱ δοκιμαὶ αὐτῶν ἀπέτυχον τοῦ σκοποῦ.

Τώρα πλέον ὑπελείπετο ἔτι νὰ ἐρευνήσωσιν εἰς τὸν Μεγάλον ὠκεανόν, ὥστε νὰ διαλύσωσι τὸ πρόβλημα: ἐὰν αἱ δυτικαὶ ἄκραι τοῦ νέου Κόσμου συνείχοντο μετὰ τῶν ἀνατολικῶν τοῦ Παλαιοῦ. Κατὰ τὸν Μεγάλον Ὠκεανὸν εὗρόν τῷ ὄντι ἕνα πλῆθος νήσων τόσον μεγάλων ἐν μέρει, καὶ ἀφεξῶτων τοσοῦτον τῆς Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς, ὥστε οἱ Γεωγράφοι ἔκριναν εὔλογον νὰ συσήσωσιν ἐξ αὐτῶν ἕνα πέμπτον μέρος τοῦ Κόσμου, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν μεσημβρινὴν αὐτοῦ θέσιν ὠνόμασαν Ἀουστραλίαν καὶ Μεσημβρινὰς Ἰνδίας. Εἰς τινὰ μέρη τούτου τοῦ νεωτέρου Κόσμου ἤγγισαν καὶ παρετήρησαν καὶ παλαιότεροι θαλασσοπόροι, πλὴν κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν ἀνεκάλυψε περισσότερα καὶ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ καλήτερα, ὅσον ὁ μέγας Θαλασσοπόρος Κόοκ ὁ Ἄγγλος· αὐτὸς ἐξετέλεσε σχεδὸν μεταξὺ 12 χρόνων, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1768, ἕως τοῦ 1780, δύω θαλασσοπορείας περὶ τὸν Κόσμον, καὶ ἀνεκάλυψε μίαν ἄλλην ἀξιολογωτάτην θαλασσοπορείαν εἰς τὸν Μεγάλον Ὠκεανόν: ἐξ αὐτῶν ἐσημειώσαμεν τὰς δύω τελευταίας ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων —. Δι' αὐτῆς τῆς θαλασσοπορείας αὐτὸς ἐξήπλωσε καὶ ἐδιώρθωσε τὰς περὶ τῆς Αὐστραλίας γνώσεις, ἥτις ἔκτοτε ὠνομάσθη ἕνα μέρος τοῦ Κόσμου. Ἔτι δὲ διέπλευσε ὅλην τὴν μεσημβρίαν τοῦ Μεγάλου Ὠκεανοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρότερον ὑπέθεττον μεγάλους τόπους, ἀλλ' αὐτὸς ἐκεῖ εὑρέθη ἀδιάπλευστος ἐκ τῶν πάγων· πλεύσας δὲ πρὸς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τούτου τοῦ Ὠκεανοῦ, ἀπέδειξε πρῶτος διὰ τῶν ἀκριβῶν αὐτοῦ ἐξερευνήσεων τὴν ὕπαρξιν τοῦ μεταξὺ Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς Πορθμοῦ, ἂν καὶ πρὸ τούτου διέπλευσαν αὐτὸν Ῥωσσικὰ πλοῖα· ὁμοίως καὶ αὐτοῦ τὸν ἐμπόδιζον οἱ κατὰ τὴν ἀρκτικὴν παγωμένην Θάλασσαν πάγοι ἀπὸ τῶν περαιτέρω ἀνακαλύψεων· τελευταῖον δὲ ἡ ἐξακολούθησις τούτων τῶν μακρῶν ζητήσεων ἐπετάχυναν τὸν δυσυχῆ αὐτοῦ θάνατον.

Ἔκτοτε λοιπὸν ἐπληροφορήθησαν οἱ Ἄνθρωποι, ὅτι δὲν εἶναι ἐλπὶς νὰ γίνωσιν ἄλλαι ἀνακαλύψεις, ἢ νὰ φαντασθῶσι κανένα νέον μέρος τοῦ Κόσμου. Μόλις ὑπέπεσον εἰς τὴν ὅρασιν τῶν θα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λασσοπόρων μέχρι τοῦ νῦν μικραὶ τινὲς νῆσοι ὡσὰν τινὰ ἐλλειπῆ λείψανα πρὸς τὴν ἀπαθανάτησιν τῶν μεταγενεσέρων θαλασσοπόρων. Τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς ἐγνώσθησαν νεωστὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν Γρουνλανδικῶν, ὅ, που τινὲς ἐνεργοῦσι κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, κυρίως δὲ διὰ τοῦ Ἀγγλου Βαγκουφέρ. Μόνον τὰ ἐνδότερα μέρη ταύτης τῆς Ἠπείρου, καὶ τῆς μεγάλης Ἀουστραλιακῆς Νήσου καὶ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τινὰ μέρη τῆς Ἀσίας μένουσιν, ἄλλα μὲν παντελῶς ἄγνωστα· ἄλλα δὲ ὄχι τοσοῦτον ἀκριβῶς ἐγνωσμένα. Ὁμοίως καὶ τοὺς Πόλους καγεὶς δὲν εἶδε, οὔτε βάν ποτὲ τις προεχώρησεν ἕως αὐτοὺς ὑπὸ βίας, ἢ περιεργείας ἐπέστρεψεν ἐκεῖθεν.

Ὅλη ἡ Γῆ λοιπὸν συμπληροῦται ὑπὸ δύο γενικῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τρεῖς μεγίσας Ἠπείρους, ἢ τρεῖς ὑπερμεγέθεις Νήσους, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, καὶ ὑπὸ τοῦ Νέου, ὅς τις περιέχει τὰς δύω ἐξ αὐτῶν τῶν μεγάλων Νήσων. Ἐπίσης καὶ ὁ Παλαιὸς καὶ ὁ Νέος Κόσμος σύγκεινται ὑπό τινων μεγάλων τόπων, οἵτινες ὀνομάζονται Ἠπειροι.

Ὁ Παλαιὸς Κόσμος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ζῶμεν, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου ἀρχηνᾷ ἡ παγκόσμιος ἡμῶν ἱστορία, εἶναι ὁ μέγιστος ὄγκος τῶν συνεχομένων ἐπὶ τῆς Γῆς Ἠπείρων. Οὗτος κεῖται σχεδὸν ὅλος ἐπὶ τοῦ ὑφ' ἡμῶν ὀνομαζομένου Ἀνα

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡμισφαιρίου (Π. 1.): διότι ζῶμεν ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ σύγκειται ὑπὸ τριῶν Ἠπείρων, αἱ ὁποῖαι εἶναι:

1) Ἡ Ἀσία, ἥτις εἶναι ἡ μεγαλωτάτη: ἐπειδὴ ἀρχηνᾷ ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν παραθαλασσίων τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ ἐκτεινομένη πρὸς ἀνατολάς, φθάνει ἕως τὸ ἄλλο Ἡμισφαίριον.

2) Ἡ Ἀφρική, ἡ μεσαία κατὰ τὸ μέγεθος, ἥτις ἀρχηνᾷ ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν παραθαλασσίων τῆς Μεσογείου, καὶ ἐκτείνεται ἱκανῶς πέραν τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς μεσημβρίαν· συνέχεται δὲ μετὰ τῆς Ἀσίας μόνον δι' ἑνὸς μικροῦ Ἰσθμοῦ.

3) Ἡ Εὐρώπη ἡ μικροτάτη, πλὴν ὡς πρὸς ἡμᾶς τοὺς κατοίκους ἡ πρώτη καὶ διασημοτάτη Ἤπειρος τοῦ Κόσμου, ἥτις κεῖται πρὸς τὰ ἀρκτῶα μέρη τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ σχεδὸν συνέχεται καθ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτῆς μετὰ τῆς Ἀσίας, τῆς ὁποίας φαίνεται ὡσὰν μία χερσόνησος.

Τοῦ δὲ Νέου Κόσμου τὸ πλεῖσον μέρος κεῖται ἐπὶ τοῦ Κάτω Ἡμισφαιρίου (Π. 2.)· αὐτοῦ εἶναι ἡ Τετάρτη Ἤπειρος καὶ τὸ κάλλιστον μέρος τῆς Πέμπτης, ἤτοι

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

4) Ἡ Ἀμερικὴ, τῆς ὁποίας τὰ ἀρκτικώτατα ἄκρα εἶναι ἔτι ἄγνωστα. Αὕτη ἐκτείνεται πολὺ μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, καὶ κρατεῖ σχεδὸν ὅλον τὸ πλάτος τῆς Γῆς· σύγκειται δὲ ὑπὸ δύω μεγίστων χερσονήσων, αἱ ὁποῖαι σχεδὸν κατὰ τὸ μέσον, πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ, συνέχονται δι' ἑνὸς μακροῦ ἰσθμοῦ, ὅς τις συνάπτει τὴν ἀρκτικὴν Ἀμερικὴν μετὰ τῆς μεσημβρινῆς, αἱ ὁποῖαι ἐδύνοντο ἑκάστη νὰ σχηματίσωσι μίαν ἰδιαιτέραν Ἤπειρον.

5) Καὶ τελευταῖον ἡ Αὐστραλία, ἥτις ἐκτὸς τῆς Ἠπείρου τῆς Νέας Ὁλανδίας συμπεριέχει καὶ ἕνα ἀναρίθμητον πλῆθος νήσων. Αὕτη κεῖται διεσπαρμένη καὶ ἐπὶ τῶν δύο Ἡμισφαιρίων, δηλονότι ἡ μὲν Ἤπειρος μετὰ τῶν μεγίστων νήσων ἐπὶ τοῦ Ἄνω, αἱ δὲ κάλλισαι καὶ εὐφορώταται νῆσοι ἐπὶ τοῦ Κάτω Ἡμισφαιρίου.

Σημ. Μεταξὺ τούτων τῶν πέντε Ἠπείρων ἐμπεριέχονται ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς, μ' ὅλον ὅτι ἡ διαίρεσις τινῶν μερῶν ἀμφισβητεῖται: ἐπειδὴ γίνεται διαφοροτρόπως· πλὴν ἴσως μετὰ καιρὸν διαιρέσωσι τὴν Γῆν εἰς περισσότερα μέρη, καὶ ἀποδώσωσιν εἰς αὐτὰ ἄλλας ὀνομασίας· καὶ ἴσως ὀνομάσωσι καὶ τὴν Ἀμερικὴν μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθοῦς εὑρετοῦ αὐτῆς Κολόμβου, καὶ οὕτω νὰ παύσῃ μία τριακοσιετὴς ἀδικία.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ὅλη ἡ ἀνοικτὴ Θάλασσα, δηλονότι ἡ μὴ περικλειομένη ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς, ὀνομάζεται γενικῶς Ὠκεανός, ἢ Περίγειος Θάλασσα: ἐπειδὴ αὕτη περιῤῥέει ὅλην τὴν Γῆν, καὶ συνέχεται ὅλη ὁμοῦ. Τοῦτο τὸ ὄνομα δὲν ἦτον ἱκανὸν πρὸς τὴν διάκρισιν τῶν διαφόρων μερῶν αὐτῆς τῆς Θαλάσσης, ἐὰν δὲν ἔδιδον καὶ ἄλλας ἰδιαιτέρας ὀνομασίας εἰς τινὰ χωρισὰ μέρη αὐτῆς· πλὴν οὔτε ὅλα τὰ ὀνόματα, οὔτε ὅλα τὰ σύνορα τῆς Θαλάσσης εἶναι οὕτως ἀκριβῶς προσδιωρισμένα, καθὼς αἱ ὀνομασίαι καὶ τὰ σύνορα τῆς Γῆς. Ἐὰν λοιπὸν τὰ τῆς Γῆς σύνορα συχνάκις ἀμφιβάλλωνται, πολλῷ μᾶλλον τὰ τῆς Θαλάσσης! Ἡμεῖς ἐνταῦθα ὁμιλοῦμεν μόνον περὶ τῶν μεγάλων Θαλασσῶν· τὰς δὲ ὀνομασίας τῶν μικροτέρων ἀναβάλλομεν εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν περὶ αὐτὰς τόπων· καὶ οὕτω θέλομεν παρατηρήσει μόνον Πέντε Θαλάσσας, ἤτοι πέντε γενικὰ μέρη τῆς Περιγείου Θαλάσσης, εἴτε τοῦ Ὠκεανοῦ· ταῦτα δὲ εἶναι:

1) Ἡ Ἀρκτικὴ Παγωμένη Θάλασσα, ἡ ἐνδον τοῦ ἀρκτικοῦ πολικοῦ κύκλου. Τὸ πλεῖσον μέρος αὐτῆς περικυκλοῦται ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς· καὶ μέρος μὲν αὐτῆς ἀποδίδεται εἰς τὴν Εὐρώπην, μέρος δὲ εἰς τὴν Ἀμερικήν, καὶ μέρος ἀμφισβητεῖται ἔτι εἰς ποίαν αὐτῶν ἀνήκει. Τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἀμερικὴν αὐτῆς παραθαλάσσια δὲν εἶναι μέχρι τοῦ νῦν γνωστά.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

2) Η' Μεσημβρινὴ Παγωμένη Θάλασσα, ἡ περὶ τὸν ἀνταρκτικὸν Πόλον, τῆς ὁποίας ὅμως οἱ πάγοι ἐκτείνουσιν ἱκανῶς μακρὰν ἔξω τοῦ πολικοῦ κύκλου. Αὕτη ἡ Θάλασσα περιέχει, καθ' ὅσον εἶναι γνωστόν, ὅλην τὴν μεσημβρινὴν Κατεψυγμένην Ζώνην: ἐπειδὴ ἐντὸς αὐτῆς μέχρι τοῦ νῦν δὲν ἀνεκαλύφθη κανεὶς τόπος· ἐὰν ὅμως καὶ ἀνεκαλύπτετο, δὲν ἤθελε ἦτον ἀντάξιος τοῦ κόπου τῆς ἀνακαλύψεως.

Καὶ αἱ δύω αὗται Θάλασσαι ὠνομάσθησαν ἐκ τῶν αἰωνίων πάγων, οἵτινες τὰς καλύπτουσιν, ἢ περιπλέουσι σωρηδὸν ἐπ' αὐτῶν, ὡσὰν μεγάλοι ὄγκοι βουνῶν, καὶ ἐκ τούτου ἀποκαθιστῶσι τὴν εἰς τὰ ἐκεῖσε θαλασσοπορείαν ἢ παντελῶς ἀδύνατον, ἢ σφόδρα δύσκολον καὶ ἐπικίνδυνον.

Αἱ ἐφεξῆς τρεῖς Θάλασσαι ὀνομάζονται κατ' ἐξοχὴν Ω'κεανός, καὶ διαιροῦσι τὸν Νέον Κόσμον ἀπὸ τοῦ Παλαιοῦ. Ἐκ τούτων ἡ μὲν πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου κειμένη ὀνομάζεται

3) Δυτικός, ἢ Α'τλαντικὸς Ω'κεανός. Τούτου τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια σχηματίζουσιν ἡ Ε'υρώπη καὶ ἡ Α'φρική, τὰ δὲ δυτικὰ ἡ Α'μερική. Συνέχεται δὲ μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης διὰ τοῦ μεταξὺ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀφρικῆς ποροθμοῦ, καὶ ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς ἕως τῆς μεσημβρινῆς παγωμένης Θαλάσσης, καὶ διὰ τὴν τοσαύτην αὐτοῦ ἔκτασιν διαιρεῖται εἰς δύω Θαλάσσας: α) εἰς Ἀτλαντικήν, ἥτις εἶναι τὸ ἀρκτικὸν αὐτοῦ μέρος, καὶ β) εἰς Αἰθιοπικήν, ἥτις εἶναι τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐκνεῦον αὐτοῦ μέρος πρὸς μεσημβρίαν. Δι' αὐτῶν τῶν δύω Θαλασσῶν, ἤτοι διὰ τοῦ Δυτικοῦ Ὠκεανοῦ διέρχεται ἡ διαιρετικὴ γραμμὴ τῆς Ὑδρογείου Σφαίρας ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων.

Μεταξὺ δὲ τοῦ Παλαιοῦ καὶ Νέου Κόσμου, καὶ μάλιστα πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Παλαιοῦ κεῖται

4) Ὁ Ἰνδικὸς Ὠκεανός, ὅς τις περατοῦται πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Ἀφρικῆς, πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Ἠπείρου τῆς Ἀουσραλίας, πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς μεσημβρινῆς παγωμένης Θαλάσσης.

Μεταξὺ τοῦ Παλαιοῦ καὶ τοῦ Νέου Κόσμου, καὶ μάλιστα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Παλαιοῦ εἶναι

5) Ὁ Μέγας Ὠκεανός, ὅς τις βρέχει πρὸς ἀνατολὰς τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀμε-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρικῆς, καὶ πρὸς δυσμὰς τὰ ἀνατολικὰ τῆς Ἀσίας, καὶ τὴν Ἀουσραλιακὴν Ἤπειρον. Δι' αὐτοῦ διέρχεται καὶ ἡ διαιρετικὴ γραμμὴ τῶν ἡμετέρων Ἐπιπέδων Ἡμισφαιρίων. Αὐτὸς συνέχεται πρὸς μὲν τὴν ἄρκτον διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κόοκ, ὅς τις διαιρεῖ τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τῆς Ἀσίας, μετὰ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης· πρὸς δὲ τὴν μεσημβρίαν περατοῦται ὑπὸ τῆς μεσημβρινῆς παγωμένης Θαλάσσης. Οὗτος ὀνομάζεται προσέτι καὶ Εἰρηνικὸς Ὠκεανός, ἂν καὶ εἶναι τόσον ταραχώδης, ὅσον καὶ αἱ λοιπαὶ Θάλασσαι· ὁμοίως ὀνομάζεται καὶ Μεσημβρινὴ Θάλασσα.

Ὅλαι δὲ αἱ λοιπαὶ Θάλασσαι εἶναι ἢ μέρη κυρίως τούτων τῶν πέντε Θαλασσῶν, ἢ συνέχονται πολὺ, ἢ ὀλίγον μετ' αὐτῶν διὰ πορθμῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ε Υ Ρ Ω Π Η.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

(Πι. 3.)

§. 1. Σύνορα.

Τῆς Εὐρώπης τὰ μὲν τρία μέρη περιορίζονται ὑπὸ τῆς Θαλάσσης, τὸ δὲ τέταρτον διὰ μιᾶς μακρᾶς γραμμῆς συνέχεται μετὰ τῆς Ἀσίας· ἤτοι ἔχει πρὸς μεσημβρίαν μὲν τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν· πρὸς δὲ δυσμὰς τὸν δυτικόν, καὶ κυρίως τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν· καὶ πρὸς ἄρκτον αὐτὸν τὸν ἴδιον καὶ τὴν Ἀρκτικὴν Παγωμένην Θάλασσαν· πρὸς ἀνατολὰς δὲ, ἤτοι πρὸς τὴν Ἀσίαν ἡ Φύσις δὲν ἔθεσε τὰ ὅριά της, ὅθεν προσδιορίζονται ἀπολύτως, καὶ ποτὲ μὲν ἀπώτερον, ποτὲ δὲ ἐγγύτερον κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῶν Γεωγράφων. Ἡμεῖς ἐτηρήσαμεν τὰ ἔκπαλαι ληφθέν-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τα σύνορα, τὰ ὁποῖα διά τινων ποταμῶν καὶ ὀρέων ἔχουσιν ἱκανῶς βεβαίαν τὴν προσδιόρισιν.

§. 2. Μέγεθος.

Ἡ Εὐρώπη μεταξὺ τῶν πέντε μερῶν τοῦ Κόσμου εἶναι τὸ μικρότατον, ὥστε μόλις ἐξισοῦται μὲ τὸ ἕκτον μέρος τῆς Ἀσίας, μὲ τὸ τέταρτον τῆς Ἀφρικῆς, καὶ μὲ τὸ ἕβδομον τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς κατὰ μῆκος μεγίστη αὐτῆς ἔκτασις εἶναι σχεδὸν 800 μιλίων, ἡ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον κατὰ πλάτος σχεδὸν 750. Εἰς αὐτὴν χωροῦσι 14, ἢ 15 τόποι, ἴσοι μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν τουρκίαν.

§. 3. Ὄρη.

Τὰ διασημότατα Ὄρη τῆς Εὐρώπης εἶναι: 1) αἱ Ἄλπεις, αἱ ὁποῖαι διαιροῦσι τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας, Ἑλβετίας καὶ Γερμανίας, καὶ περιέχουσι τὰ ὑψηλότατα βουνὰ τῆς Εὐρώπης καὶ ὅλου τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου· 2) τὰ Πυρηναῖα, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τὰ μεταξὺ τῆς Ἱσπανίας καὶ Φράνσας ὅρια· 3) τὰ Καρπάθια, τὰ ἀποτελοῦντα τὰ μεταξὺ τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Γαλίτζιας σύνορα. Ἡ Εὐρώπη ἔχει καὶ πολλὰ Πυρίπνοα, ἢ Ἡφαίστια Βουνά, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ γνωστότερα εἶναι τρία: 1) ἡ Αἴτνη, ἡ κατὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὴν Σικελίαν νῆσον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης· 2) ὁ Βεσούβιος, ὁ ἐπὶ τῆς Χερσονήσου Ἰταλίας, καὶ 3) ἡ Γέκλη, ἡ ἐπὶ τῆς νήσου Ἰσλανδίας, ἥτις κεῖται ἐν τῇ Ἀτλαντικῇ Θαλάσσῃ, πρὸς τὸν ἀρκτικὸν πολικὸν κύκλον.

Σημ. Ταῦτα, ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ ἀξιοσημείωτα ὄρη τῆς Εὐρώπης δύναται νὰ εὕρῃ ὁ βουλόμενος ἐπὶ τῶν μερικῶν εὐρωπαϊκῶν Πινάκων, καὶ νὰ λάβῃ περὶ αὐτῶν διεξοδικωτέρας εἰδήσεις ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτῶν περιγραφῆς· τὰ δὲ Ἡφαίστια ἐσημειώθησαν καὶ ἐπὶ τοῦ γενικοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πίνακος.

§. 4. Ὕδατα.

Τὰ διασημότατα εὐρωπαϊκὰ Νερὰ εἶναι τὰ μέρη καὶ οἱ Κόλποι τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἰδίας ὀνομασίας. Τὸ μέγιστον ἐξ αὐτῶν εἶναι:

1) Ἡ Μεσόγειος Θάλασσα, περὶ τὴν ὁποίαν κεῖται ἕνα μέρος τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας. Αὕτη ὠνομάσθη ἐκ τῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν ἔχει μεταξὺ τῶν τριῶν Ἠπείρων τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου· συνέχεται δὲ μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ διὰ τοῦ Πορθμοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Γιμπραλτάρ, ὅς τις ἔχει μῆκος σχεδὸν 6 μιλίων καὶ πλάτος 4. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι μεγάλη, ὠνόμασαν τινὰ μέρη αὐτῆς ἰδιαιτέρως πρὸς εὐκρίνειαν. Ἐάν τις ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς διαπλέων αὐτὴν κατὰ μῆκος, περιπλεύσῃ τὴν Σικελίαν, θέλει εὕρει ἐξ ἀριστερῶν ἕνα διεξοδικώτατον Κόλπον, πρὸς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία, πρὸς δὲ τὰ ἀριστερὰ ἡ Ἰταλία, καὶ μετὰ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ συνορεύει ἡ Γερμανία. αὐτὸς οὗτος ὁ Κόλπος ὀνομάζεται

2) Ἀδριατικὸν Πέλαγος καὶ Κόλπος τῆς Βενετίας. Ἐὰν δὲ διαπλεύσῃ τις ἐγγύθεν τῆς εἰσόδου τούτου τοῦ Κόλπου ἀπώτερον πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἀφίσῃ πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ μίαν νῆσον μετρίου μεγέθους (τὴν Κρήτην) πρὸς δὲ τὰ ἀριστερὰ μίαν Χερσόνησον, τότε παρίσαται πάλιν πρὸς ἄρκτον ἕνας μεγάλος Κόλπος, ὅς τις γέμει νήσων μικρῶν καὶ ὀνομάζεται

3) Αἰγαῖον Πέλαγος, καὶ καθὼς κοινότερον ὀνομάζονται αἱ πολύνησοι Θάλασσαι, Ἀρχιπέλαγος. Ἐὰν δὲ πλεύσῃ τις δι' αὐτοῦ τοῦ πελάγους, θέλει εὕρει σχεδὸν κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ ἄκραν τὸν Πορθμὸν τῶν Δαρδανέλων, ἢ τὸν Ἑλλη-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἔποντον, ὅπου φαίνεται δεξιόθεν μὲν ἡ Ἀσία, ἀριστερόθεν δὲ ἡ Εὐρώπη. Τὸ νερὸν ἐκτεινόμενον σχηματίζει τὴν Προποντίδα, ἢ Θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, διὰ τῆς ὁποίας τελευταῖον προχωρῶν τις πρὸς ἀνατολὰς πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, θέλει φθάσει διὰ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου

4) εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, ὅπου τελευταῖον τὰ νερὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης — τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν ἐκτείνεται ἕως αὐτοῦ — χάνονται εἰς τὴν Ρωσσίαν.

Πρὸς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Γερμανίας καὶ τῶν κατωχωρῶν, καὶ τὰ ἀνατολικὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας, καὶ πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς Δανιμαρκίας εἶναι

5) ἡ Γερμανικὴ Θάλασσα, ἡ ὀνομαζομένη καὶ Ἀρκτική: διότι κεῖται πρὸς τὰ ἀρκτικὰ τῆς Γερμανίας μέρη. Ταύτης ἡ μεσημβρινὴ ἄκρα συνέχεται μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ δι' ἑνὸς Πορθμοῦ, ὅς τις διαιρεῖ τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας, καὶ εἶναι κατ' ἀρχὰς στενός, ἐκτεινόμενος δὲ πρὸς δυσμὰς εὑρίσκεται πλατύτερος. καὶ τὸ μὲν στενὸν αὐτοῦ μέρος ὀνομάζεται Πορθμὸς τοῦ Καλέ, τὸ δὲ πλατύ, Κανάλι. Μεταξὺ τῆς Δανιμαρκίας, Νορβεγίας καὶ Σβεκίας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εἶναι ὁ Κόλπος Κατεγάτης, ὅς τις συγκελλόμενος μεταξὺ τῶν Δανικῶν νήσων καὶ τῆς Σβεκίας, σχηματίζει τρεῖς Πορθμούς: τὸν Σουνδικὸν, τὸν Μέγαν Βέλτην καὶ τὸν Μικρὸν Βέλτην, διὰ τῶν ὁποίων διεκπλέεται.

6) ἡ Βαλτικὴ Θάλασσα, ἥτις ἀρχομένη ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς Σβεκίας, ἐκτείνεται ἕως πλησίον τοῦ πολικοῦ κύκλου. Αὕτη ἀπὸ τῶν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς μικρῶν νήσων, ἕως τὰς ἀρκτικὰς αὐτῆς ἄκρας ὀνομάζεται Βοθνικὸς Κόλπος, πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ὁποίου σχηματίζεται πρὸς ἀνατολὰς ἄλλος τις βραχύτερος Κόλπος μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Σβεκίας, ὀνομαζόμενος Φινικός, κατὰ τὰς ἄκρας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Πετρούπολις.

7) ἡ Λευκὴ Θάλασσα εἶναι ἕνας διεξοδικὸς Κόλπος τῆς Παγωμένης Θαλάσσης, ὅς τις προχωρεῖ μεσημβρινῶς ἐντὸς τῆς Ρωσσίας ἀπὸ τοῦ πέραν μέρους τοῦ πολικοῦ κύκλου.

Περὶ τῶν Μεγαλοποτάμων τῆς Εὐρώπης θέλομεν ὁμιλήσει ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν μερικῶν αὐτῆς τόπων· οἱ δὲ μέγιστοι Ποταμοὶ αὐτῆς εἶναι:

1) ὁ Δούναβις, ὅς τις διαβρέχει τὴν Γερμα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νίαν, τὴν Οὐγκαρίαν καὶ τὴν Τουρκίαν καὶ

2) ὁ Νῖπρος μεγαλοπόταμον τῆς Ῥωσσίας· οὗτοι καὶ οἱ δύο χύνονται εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν.

Ἡ Ῥωσσία περιέχει τὰς μεγίσας εὐρωπαϊκὰς ναῦς, αἱ ὁποῖαι περιγράφονται ἐκτενέστερον ἐν περιγραφῇ τῶν μερικῶν τόπων τῆς Εὐρώπης.

§. 5. Κλίμα.

Ἡ Εὐρώπη κεῖται κατὰ τὸ πρὸς ἄρκτον ἥμισυ μέρος τῆς Εὐκράτου Ζώνης· ὅθεν αἱ ψυχρότητες συμβαίνουσιν ἐπὶ τῶν πλείστων αὐτῆς τόπων τοσοῦτον σφοδραὶ καὶ διαρκεῖς, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωνται τὰ μεσημβρινὰ πωρικὰ καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι χρείαν ἱκανῆς θερμότητος. Μόνον τὰ μεσημβρινώτατα αὐτῆς μέρη ἔχουν ἀέρα θερμότερον, καὶ χειμῶνα μετριώτερον. Ἀπὸ τοῦ ἐναντίου δὲ τὰ ἀρκτικώτατα αὐτῆς μέρη ἐκτείνονται ἕως τὴν ἀρκτικὴν κατεψυγμένην Ζώνην, ὅπου ἐπικρατεῖ σχεδὸν ὁ χειμὼν αἰωνίως.

Εὐρώπη λοιπὸν ἔχει διαφορετικόν, ἀλλ' ὡς τὸ πλεῖστον εὔκρατον καὶ ὑγιεινὸν Ἀέρα καὶ Κλίμα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 6. Προϊόντα.

Μόνη ἡ Φύσις ὡδήγησε τοὺς Εὐρωπαίους πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς Γεωργικῆς καὶ Κτηνοτροφίας: ἐπειδὴ σχεδὸν καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς κατεψυγμένης Ζώνης, εἶναι καὶ εἰς τὰ δύο, ἢ τοὐλάχιστον εἰς τὸ ἕνα οἱ ἄνθρωποι ἐπιτήδειοι. Ἡ Εὐρώπη δὲν ἔχει κἀμμίαν ἀμμώδη ἔρημον, εἰμὴ μόνον ὀλίγας ἀφόρους πεδιάδας, αἱ ὁποῖαι καὶ οὕτω δὲν εἶναι παντελῶς ἄκαρποι. Ὥστε οὐδεμία ἄλλη τῶν λοιπῶν Ἠπείρων εἶναι τόσον ἐπιτηδεία πρὸς καλλιέργειαν, παθὼς ἡ Εὐρώπη· ἀλλ' οὔτε εἶναι ἄλλη τόσον ἐπιμελῶς καλλιεργημένη καθ' ὅλα τὰ μέρη, καθὼς αὐτή. Πλὴν ἡ Γεωργικὴ αὐτῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκαταστηθῇ πολὺ ἐντελεστέρα· ὅθεν καὶ καθ' ἑκάστην προάγεται εἰς τὸ τελειότερον.

Ἡ Εὐρώπη διὰ τὰ περισσότερα Προϊόντα τῶν φυτῶν χρεωστεῖ νὰ ἀποδίδῃ τὴν εὐχαρίστησιν μᾶλλον εἰς τὴν φιλοπονίαν τῶν κατοίκων αὐτῆς, παρὰ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν Φύσιν: ἐπειδὴ ἡ Φύσις δὲν ἐχάρισε εἰς αὐτὴν ἄλλο, εἰμὴ βελανίδια, ἀγριόμηλα καὶ ἄλλα τινὰ ἐντελῆ δῶρα. Οἱ Εὐρωπαῖοι ὅμως συνήθροισαν τὰ νῦν παρ' αὐτοῖς φυσικὰ πλούτη ἐκ τῶν λοιπῶν Ἠπείρων τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα ἐδέχθη τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κλίμα τῆς Εὐρώπης, καὶ πάντοτε ἀγωνίζονται νὰ μεταφυτεύωσιν εἰς αὐτὴν τὰ ὠφέλιμα προϊόντα τῶν λοιπῶν μερῶν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μερῶν τοῦ Κόσμου. Ἡ Ἀσία, ἡ πλουσιωτάτη κατὰ τὰ δῶρα τῆς Φύσεως, ἐπρόσφερεν ἐξαιρέτως εἰς τὴν Εὐρώπην πολλὰ ἐξ αὐτῶν. Πολλῶν Εὐρωπαϊκῶν προϊόντων ἐξεύρομεν τοὐλάχιστον συμπερασματικῶς τὰς πατρίδας· εἶναι δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐξεύρομεν καλῶς ὅτι δὲν εἶναι ἴδια αὐτῆς τῆς Ἠπείρου, πλὴν δὲν δυνόμεθα νὰ ἀποδώσωμεν τὸν λόγον, πότε καὶ πόθεν μετεφέρθησαν εἰς αὐτήν.

Τὸ Σιτάρι καὶ τὴν Βρίζαν ἐξηγοῦσιν ὡς προϊόντα τῆς κατὰ τὴν ἀρκτικὴν Ἀσίαν Σιβηρίας, καὶ τῆς μικρᾶς Ταρταρίας, ὅπου καὶ ἔτι φυτρώνουσιν αὐτόματα, τὰ ὁποῖα ἴσως ἔκπαλαι μετέφερον εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ μετοικήσαντα εἰς αὐτὴν γένη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν πέριξ τῆς Μαύρης καὶ τῆς Κασπίας Θαλάσσης. Τὸ Κριθάρι καὶ ἡ Βρόμη ὁμοίως εἶναι ξένα προϊόντα: ἐπειδὴ ἀλλέως ἤθελαν ἔχωσι ὀλιγωτάτην χρείαν τῆς καλλιεργείας. Τὸ Ῥύζι εἶναι προϊὸν τῆς κατὰ τὴν Ἀφρικὴν Αἰθιοπίας, ὅθεν μετεκομίσθη πρῶτον εἰς τὴν δυτικὴν Ἀσίαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν· οἱ Εὐρωπαῖοι τὸ μετεκόμισαν ὅμως καὶ εἰς τὴν Ἀμερικήν. Τὸ Σαρακηνὸν Σιτάρι εἶναι Ἀσιατικὸν φυτόν· μετεφέρθη δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸν καιρὸν τῆς ἐκστρατείας τῶν Σταυροφόρων, καὶ ἐκεῖθεν ἔπειτα εἰς τὴν Γερμανίαν. Τὸ Κεχρὶ εἶναι ἴδιον τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἡ δὲ Ζειὰ ὁμοίως τῆς Ἀσίας. Μίαν τοιαύτην ἀρχὴν ἔχουσι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ τὰ περισσότερα κηπόχορτα, τὰ ἄνθη καὶ τὰ πωρικὰ τῆς Εὐρώπης· οὕτω, φερ' εἰπεῖν, εἶναι ἡ πατρὶς τοῦ Ἡδυόσμου ἡ Κρήτη, τῶν Κουνουπιδίων ἡ Κύπρος, τῶν Ἀσπαράγων ἡ Ἀσία, τοῦ Μανδανοῦ ἡ Αἴγυπτος, τῶν Ῥαπάνων ἡ Κίνα, τῶν Κολοκυνθῶν τὸ Ἀσραχάν, καὶ τῶν Πεπονίων ἡ Καλμουκία. Ὁμοίως τὰ Ζέρδελα μετεφέρθησαν ἐκ τῆς Ἀρμενίας, τὰ Δαμάσκηνα ἐκ τῆς Συρίας, τὰ Κεράσια ἐκ τῶν Ἀσιατικῶν παραθαλασσίων τῆς Μαύρης Θαλάσσης, τὰ Λεμόνια καὶ Κίτρα ἐκ τῆς Μηδίας, ἡ Ἐλαία καὶ ἡ Συκῆ ἀπὸ τῆς Ἀσίας, τὰ Πορτογάλλεια καὶ ἡ Συκαμινέα ἀπὸ τῆς Κίνας, τὸ Κλῆμα ἐκ τῶν βουνωδῶν μερῶν τῆς Ἀσσυρίας εἰς τὴν Παλαισίνην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἰταλίαν· πλὴν ἡ καλλιέργειάτου ἐξεπλώθη χρόνους ἑκατὸν πρὸ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἰταλίαν, Φράνσαν καὶ Οὐγγαρίαν, καὶ πολὺ ὕστερον εἰς τὴν Γερμανίαν. Ὁμοίως καὶ ἡ Ἀμερικὴ μᾶς ἐπρόσφερε ἕνα πολυτιμώτατον δῶρον τὰ Γεώμηλα καὶ τὸ Ἀραποσίτι, πλὴν καὶ ἕνα ἄλλο ἀνωφελέστατον τὸν Καπνόν. Τὰ Γεώμηλα ἐφέρθησαν ἐν πρώτοις εἰς τὴν Εὐρώπην τῷ 1623. ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Βάλτερ Κάλαϊγ, τὰ ὁποῖα ἐχρημάτισαν καιρὸν πολὺν σπανιώτατα, καὶ ἐνομίζοντο ὡς τράγημα τῶν βασιλικῶν τραπεζῶν, ἕως οὗ ἔγιναν κοινὰ σχεδὸν πρὸ ἑκατῶν χρόνων. Αὐτὸς ὁ ἴδιος Βάλτερ ἔφερε πρῶτος τῷ 1610. εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὴν χρῆσιν τοῦ καπνισμοῦ, τὴν ὁποίαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἐμάθε παρὰ τῶν ἀγρίων τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἥτις τώρα ἔγινε κοινὴ σχεδὸν εἰς τὸ ἥμισυ μέρος τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας· ὅθεν ἡ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ ἀπεκατέστη εἰς τόπους πόλλους μέσον ἀξιολογώτατον πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ζωοτροφίας.

Ἐκ τῶν σημειωθέντων Προϊόντων ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Πινάκων, τὰ περισσότερα καὶ ὠφελιμώτατα εὑρίσκονται ἐν τῇ Εὐρώπῃ, τὰ ὁποῖα ἐδηλώθησαν ἐπὶ τῶν μερικῶν αὐτῆς πινάκων.

Γεννήματα ἡ Εὐρώπη δὲν ἔχει περιττά, πλὴν ἱκανά. Αὐτὴ ἐδύνατο νὰ ἔχῃ πολὺ περισσότερα, ἐὰν εἰς τινὰς τόπους αὐτῆς δὲν ἠμελῆτο ἡ Γεωργική. Ἡ Ἰταλία, ἡ Γερμανία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Δανιμαρκία, ἡ Σουηδία, ἡ Προυσία, ἡ Γαλλία καὶ τινὲς ἐπαρχίαι τῆς Ῥωσσίας παράγουσι τὰ περισσότερα γεννήματα, καὶ οὕτως ἀναπληροῦσι τὴν ἔλλειψιν τῶν λοιπῶν τόπων. Εἰς καιρὸν πείνας φέρουν ἐκ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς Ῥύζι πολύ. Ἡ Εὐρώπη ἔχει Πωρικὰ ἱκανά· τὰ μεσαῖα μέρη τῆς Φράνσας καὶ Γερμανίας παράγουσι τόσα, ὥστε βοηθεῖται δι' αὐτῶν ἡ ἔλλειψις τῶν ἀρκτικῶν αὐτῶν μερῶν. Τὰ ἐπικερδέστατα εἴδη τῶν Μεσημβρινῶν Πωρικῶν παράγει ἡ Πορτογαλλία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἰταλία, τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Φράνσας καὶ ἡ Τουρκία, καὶ ἐξ αὐτῶν μεταχειρίζεται ὅλη ἡ Εὐρώπη· αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τόποι παρά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

γουσι καὶ Ἐλαιόλαδον ἱκανῆς ποσότητος. Πρὸς τὰ μετὰ τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης μεσημβρινὰ μέρη ἑτοιμάζεται Κρασί, ὅσον εἶναι ἱκανὸν νὰ μεταχειρισθῶσι καὶ οἱ κάτοικοι ἐκείνων τῶν τόπων, καὶ οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῶν μετὰ τὸ μέσον ἀρκτικῶν αὐτῆς μερῶν. Ὁ Καφὲς καὶ τὸ Τεῖ — τῶν ὁποίων ἡ καθημερινὴ χρῆσις βλάπτει τὴν ὑγίαν — δὲν γίνεται εἰς τὴν Εὐρώπην· πλὴν ἐδύνοντο νὰ μεταχειρισθῶσιν οἱ οἰκηταὶ αὐτῆς ἀντὶ τοῦ Τείου τὰ ἐκεῖ διάφορα ἀρωματικὰ χόρτα, καθὼς ἐδοκίμασαν τὰς ῥίζας τῶν πικραλίδων καὶ ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ φυτὰ ἀντὶ τοῦ Καφὲ μὲ καλὴν ἔκβασιν. Ζαχαροκάλαμον γίνεται κατὰ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Ἰταλίας, ὅμως εἶναι ἀνωφελές· ἐπειδὴ κατ' αὐτὰ τὰ μέρη ἡ καλλιέργειά του εἶναι δυσκολωτέρα, παρὰ εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἀπὸ τῆς ὁποίας σχεδὸν κατὰ τὸ παρὸν μετακομίζεται ὅλη ἡ μεταχειριζομένη ἐν τῇ Εὐρώπῃ Ζάχαρις. Τὰ λεπτὰ Ἀρώματα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν δὲν εἶναι ἴδια τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κλίματος· τὶς οἶδεν, ὅτι ἴσως ἦτον ὠφελιμώτερον, ἐὰν μετεχειρίζωντο οἱ Εὐρωπαῖοι ἀντ' αὐτῶν τὸ Κίμινον, τὸ Ἄνιθον καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐντόπια; Ξίλα εὑρίσκονται μόνον εἰς ὀλίγα τινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης πολλά, ὅμως δὲν ἐλλείπουσι παντελῶς εἰς τινὰ τόπον της. Τὰ μεγαλώτατα δάση, μὲ τὰ ὁποῖα τὰ περισσότερα μέρη τῆς Εὐρώπης κατὰ τοὺς ἀρχαίους καιροὺς ἐσκεπάζοντο, ἔδωκαν τόπον εἰς τὴν Γεωργικήν. Ἡ Νορβεγία, ἡ Σβεκία, ἡ Ρωσ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σία καὶ ἡ Λεχία ἔχουν ἀκόμη τὰ περισσότερα ξύλα. Ἡ Τόρφα καὶ τὰ Πετροκάρβουνα μεταχειρίζονται συχνάκις διὰ καύσιμον. Κατὰ τὸ παρὸν οἱ Εὐρωπαῖοι οἰκοδομοῦσιν ἐκ λίθων, καὶ ὄχι καθὼς τὸ πάλαι ἐκ ξύλων· ἔπεται λοιπόν, ὅτι τώρα ἔχουν ὀλιγωτέραν χρείαν τῶν ξύλων, παρὰ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους καιρούς. Ἡ καλλίεια Ναυτοξυλικὴ αὐξάνει κατὰ τὴν ἀρκτικὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Προυσίαν, ἕως τὸν Φινικὸν Κόλπον. Ἡ Καλλιέργεια τοῦ Καπνοῦ ἐξηπλώθη πολὺ ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν Γερμανίαν, πλὴν πάλιν δὲν εἶναι ἀρκετὸς ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν. Τὸ Λινάρι εἶναι διασημότατον Προϊὸν τῆς Εὐρώπης, καὶ μάλιστα τῆς Γερμανίας· ὅθεν ἐκφέρεται μία μεγάλη ποσότης ὑφασμάτων, κατασκευαζομένων ὑπὸ τῶν κατοίκων, καὶ διαμοίζεται περὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου, καὶ ἀντ' αὐτῶν λαμβάνουσιν οἱ Γερμανοὶ ξένα προϊόντα. Τὸ Βαμβάκι μόλις συγκαταλέγεται μετὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν προϊόντων, ἂν καὶ αὐξάνη μετρίως πρὸς τὰ μεσημβρινώτερα μέρη τῆς Ἱσπανίας καὶ Ἰταλίας, καὶ ἱκανῶς ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ· πλὴν ὄχι μόνον αὐτὸ εἶναι ὀλιγώτατον διὰ τὰ ἐργόχειρα τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τὸ φερόμενον εἰς αὐτὴν ἀλλαχόθεν· διὰ τοῦτο φέρονται εἰς αὐτὴν καὶ ἕτοιμα βαμβακερὰ ὑφάσματα ἱκανῆς ποσότητος ἀπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Τὸ Μετάξι γίνεται δαψιλέστερον κατὰ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης· πλὴν καὶ τοῦτο δὲν ἐξαρκεῖ, ἀλ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λὰ φέρουσιν ἱκανὴν ποσότητα ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἀσιατικῶν μερῶν. Οἱ παράγοντες τὸ Μετάξι διασημότατοι τόποι τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία. Τὰ Γουναρικὰ ἔγιναν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τὸν ἐξολοθρευμὸν τῶν δασῶν αὐτῆς σπανιώτατα· ὅθεν τώρα φέρονται σχεδὸν ὅλα ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν τῆς Ρωσσίας, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ Κτηνοτροφία, ἂν καὶ δὲν γίνεται καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης μὲ τὴν αὐτὴν ἐπιμέλειαν, πλὴν ἀποδίδει τὴν ῥυσιωδεστάτην τροφὴν πρὸς τοὺς κατοίκους της. Τοὺς ἀρίστους Ἵππους παράγουσιν ἡ Ἱσπανία, ἡ Ἰταλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γερμανία· τὰ δὲ κάλλιστα Βόδια ἡ Ἑλβετία, ἡ Ὁλάνδα, ἡ Δανιμαρκία, αἱ ἐπαρχίαι τῆς πάλαι Λεχίας καὶ ἡ Οὐγγαρία. Τὰ μεγαλήτερα Ποίμνια ἔχει ἡ Ἱσπανία, ἡ Πορτογαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία, ὅπου γίνεται καὶ τὸ καλήτερον μαλλί· πλὴν τώρα ἠυξήθη καὶ ἐδιωρθώθη ἡ Ποιμαντικὴ καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ Λεχίαν. Ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ μαλλία δουλεύονται ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζοντες οἱ Εὐρωπαῖοι διαφόρων εἰδῶν ὑφάσματα, ἐνεργοῦσι δὲ αὐτῶν ἐμπόριον μεγαλώτατον μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου. Τὴν μεγάλην Ψάρικὴν ἐνεργοῦσιν οἱ Εὐρωπαῖοι μόνον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον δὲ οἱ Ὁλανδοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι· καὶ τὰς μὲν Χερίγγας ψαρεύουν ἐκ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, τὰς δὲ Φαλαίνας ἐκ τῆς ἀρκτικῆς καὶ μεσημβρινῆς παγωμένης Θαλάσσης

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σης, καὶ τὰ Στοκοφίσια ἐκ τῶν ἀνατολικῶν παραθαλασσίων τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Μαργαρίτάρια καὶ Πολύτιμοι Λίθοι εὑρίσκονται μὲν καὶ εἰς διαφόρους τόπους τῆς Εὐρώπης, πλὴν κατωτέρας ποιότητος· διὰ τοῦτο φέρουν ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀσίας πλῆθος πολὺ ἐξ αὐτῶν. Ἡ Εὐρώπη ὅμως εὐπορεῖ καθ' ὅλα τὰ εἴδη τῶν Μεταλλείων. Τὸ περισσότερον Χρυσίον τῆς Εὐρώπης εὑρίσκεται κατὰ τὴν Οὐγγαρίαν, τὸ Ἀσήμι κατὰ τὴν Γερμανίαν, τὸ δὲ Χάλκωμα καὶ τὸ καλήτερον Σίδηρον κατὰ τὴν Γερμανίαν, τὴν Σβεκίαν καὶ τὴν Ῥωσσίαν. Ὁ Κασσίτερος (τὸ καλάϊ) εὑρίσκεται μόνον κατὰ τὴν Γερμανίαν καὶ Ἀγγλίαν, πλὴν τῆς Ἀγγλίας εἶναι καλήτερος. Τὸ δὲ Μολύβι κατὰ τὴν Σοτλανδίαν εὑρίσκεται παμπληθῶς. Μὴ ἐξαρκούμενοι ὅμως οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς ταῦτα τὰ κολύτιμα αὐτῶν Μέταλλα, ἤνοιξαν καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν πλουσιωτάτας μεταλλικὰς πηγάς, αἱ ὁποῖαι ὡδηγήθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐκεῖθεν ἔῤῥευσαν παμπληθῶς εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ μάλιστα τὴν Κίναν. Τὰ ξένα προϊόντα — τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Εὐρώπην, ἢ τελείως δὲν γίνονται, ἢ γίνονται κατωτέρας ποσότητος, ποιότητος καὶ ὡριμότητος, ἐκ τούτου δὲ καὶ δυσπόριστα — οἱ Εὐρωπαῖοι τὰ οἰκειοποιήθησαν, ὑποτάξαντες τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου· ὅθεν αὐτοὶ τώρα ἀπολαμβάνουσιν ἕνα ἄπειρον πλῆθος ὡραιοτάτων προϊόντων ἐκ τῶν ἐκεῖ αὐτῶν τόπων· ἐξαιρεῖται μόνον τὸ Τέϊ: ἐπειδὴ ἀκόμη

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δὲν ἐδυνήθησαν ἕως τοῦ νῦν νὰ τὸ ἁρπάξωσι παρὰ τῶν Κινέζων.

§. 7. Κάτοικοι.

Ἡ Εὐρώπη κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν γενῶν, τὰ ὁποῖα διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὴν παραγωγήν, τὴν διάλεκτον καὶ τὰ ἤθη· συμφωνοῦσι δὲ γενικῶς κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ ζῆν ἀνάγονται εἰς τὴν τρίτην Κλάσιν τῶν ἀνθρώπων, τῶν καταγινομένων εἰς τὴν Γεωργικήν, ἤγουν εἰς τὴν Κλάσιν τῶν πεπολισμένων λαῶν· ἐξαιροῦνται ὀλίγοι τινὲς κάτοικοι τῶν ἀρκτικωτάτων αὐτῆς μερῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ποιότης τοῦ τόπου αὐτῶν δὲν συγχωρεῖ ἄλλο, εἰ μὴ μόνον τὰ ποίμνια τῶν Ρένων, τὸ κυνήγι καὶ τὴν ψαρικήν. Ἔτι ἐξαιροῦνται καὶ τινὲς τόποι περὶ τὴν Μαύρην Θάλασσαν, καὶ πρὸς τὰ ἀσιατικὰ σύνορα τῆς Εὐρώπης, ὅπου ἀκόμη τινὰ Γένη διάγουσι ζωὴν νομαδικήν, ἥτις διαφέρει πολὺ τῆς Κτηνοτροφίας, τῆς ἐνεργουμένης πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῆς Γῆς. Ἡ περὶ τὰ ἤθη καὶ τὰ φρονήματα διαφορὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν γενῶν κατὰ μικρὸν διηνεκῶς ἐλαττοῦται τοσοῦτον, ὅσον ἐπιμελοῦνται σχεδὸν ὅλα — ἐξαιρουμένων τῶν Τούρκων — νὰ λαμπρύνωσι τὰς ἰδέας των, νὰ διορθώνωσι τὰ ἤθη των, νὰ μιμῶνται καὶ νὰ μανθάνωσι τὸ ἓν τὰ τοῦ ἄλλου· μέσα διὰ τῶν ὁποίων πάντοτε

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

συμπλησιάζουσι καὶ συνεξομοιοῦνται. Μεταξὺ τῶν καλῶς ἀνατεθραμμένων ἀνθρώπων ἐφ' ὅλης τῆς Εὐρώπης, μόλις δύναται νὰ παρατηρήσῃ τις τὴν διαφορὰν τῆς πατρίδος αὐτῶν. Τὸ ἐκλεπτυνθὲν αὐτῶν πνεῦμα, καὶ ἡ ἄοκνος σπουδὴ εἰς τὸ νὰ τελειοποιῶνται, τοὺς ἀπεκατέστησαν περιφανεῖς μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν γενῶν τοῦ Κόσμου. Ἡμεῖς πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν τὰς ἐφεξῆς τρεῖς Περιστάσεις ὡς ἀποτελέσματα τούτου τοῦ πνεύματος, διὰ τῶν ὁποίων οἱ Εὐρωπαῖοι ἐδυνήθησαν νὰ προξενήσωσιν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν Ἤπειρον, ἂν καὶ μικροτάτην, τὸ πρώτιστον σέβας καὶ τὴν ὑπεροχὴν μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἠπείρων· αὗται δὲ αἱ Περιστάσεις εἶναι:

1) Αἱ Ἐφευρέσεις αὐτῶν, τὰς ὁποίας ἔκαμαν διὰ τῆς μελέτης καὶ πείρας, καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναρίθμητοι, καὶ ἔτι κατ' ἔτος αὐξάνονται. Αἱ ἀξιοσημείωτοι ἐξ αὐτῶν, διὰ τὴν ἐκτεταμένην καὶ παντὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἀξιόλογον αὐτῶν χρῆσιν, εἶναι: α) τὸ Μπαροῦτι, τοῦ ὁποίου ἂν καὶ ἀμφισβητῆται ἡ εὕρεσις, πλὴν εἶναι βέβαιον, ὅτι πρῶτοι οἱ Εὐρωπαῖοι τὸ μετεχειρίσθησαν εἰς τοὺς πολέμους, διὰ τοῦ ὁποίου δὲν ἀπεδείχθησαν αὐτοὶ μόνον φοβεροὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ γένη, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἐπειδὴ δὲν μονομαχοῦσι πλέον οἱ ἄνθρωποι πρὸς ἀλλήλους, ἔγινε φιλανθρωπότερος καὶ ὀλιγώτερον ἐπιβλαβής, θανατηφόρος καὶ ἐρημωτής· β) ἡ Τυπογραφία,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

διὰ τῆς ὁποίας προάγεται ἡ ἔκτασις πάσης ἐνοίας ταχύτατα καὶ βεβαιότατα, καὶ εὐκολύνεται ἀπείρως ὁ φωτισμός· γ) ἡ Ναυτικὴ, ἢ Μαγνητικὴ Πυξὶς, καὶ ὅλαι αἱ μηχαναὶ καὶ τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἕνα καράβι δύναται νὰ πλεύσῃ ἀπώτατα διά τινος εὐρυχώρου πελάγους, καὶ νὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὸν σκοπούμενον τόπον, χωρὶς ποσῶς νὰ ἀποπλανηθῇ.

2) Αἱ Περιηγήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμαν μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν διόρθωσιν τῆς Ναυτικῆς πέριξ ὅλης τῆς Γῆς, καὶ μέχρι τῶν ἀπωτάτων αὐτῆς μερῶν, ὅπου μόνη ἡ Φύσις ἐμποδίζει τὴν περαιτέρω προχώρησιν, τινὲς μὲν ὑπὸ περιεργείας, οἱ πλείονες δὲ ὑπὸ φιλοκερδείας κινούμενοι. Κανένα γένος ἄλλου τινὸς μέρους τοῦ Κόσμου δὲν ἔκαμεν ἕως τοῦ νῦν τινὰ περιήγησιν περὶ αὐτὸν, ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἐπεσκέφθη ἕνα ἀπομεμακρυσμένον μέρος αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ Εὐρωπαῖοι μόνοι διερευνήσαντες τὴν Οἰκουμένην, συνέδησαν τὰ πολυάριθμα γένη αὐτῆς.

3) Ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα αὐτοί, ἐὰν φθάνῃ μόνον ἡ δύναμίς των, νομίζουσιν ὡς ἴδια ἀποκτήματα, καὶ ἐὰν ὁ φθόνος καὶ ἡ ζηλοτυπία ἐσυγχώρει, ἐδύνοντο νὰ τὰ διαμερίσωσι μεταξύ των ἡσυχότατα, ὡσὰν νὰ ἦτον παντελῶς ἀκατοίκητα· πλὴν πολλάκις διὰ μικρὰς νήσους καὶ ἐπαρχίας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῶν ἄλλων Ἠπείρων διηγέρθησαν πόλεμοι αἱματώδεις ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Εἰς τοὺς Εὐρωπαίους ἀνήκει ὅλη ἡ μεγίστη Ἤπειρος τῆς Ἀμερικῆς, οἵτινες, ἂν καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὴν κατεξουσιάσωσιν ὅλην, πλὴν διεμερίσθησαν τὸ περισσότερον μέρος καὶ τῶν μὴ ἐξερευνηθέντων αὐτῆς τόπων. Αὐτοὶ ἐβεβαίωσαν εἰς αὐτὴν τὴν Ἤπειρον μίαν χωρισὴν πόλιν, ἥτις κατοικεῖται μόνον ὑπὸ Εὐρωπαίων. Ἔτι δὲ οἱ Εὐρωπαῖοι κατεξουσιάζουσιν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ μέρος τῆς Ἀσίας, ἕνα μεγάλον μέρος τῶν παραθαλασσίων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ τινὰς μεγάλους τόπους αὐτῆς. Ἐπὶ δὲ τῆς Ξηρᾶς τῆς Ἀουστραλίας ἐκατοίκησαν πρὸ ὀλίγου· πλὴν εἰς πολλὰς νήσους, τὰς ὁποίας μὲ κοινὴν γνώμην ἀπέκτησαν, ἐμποδίσθησαν νὰ σερεωθῶσι, διὰ τὸ μεγάλον ἀπόσημα καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἐπικερδῶν προϊόντων. Οἱ Εὐρωπαῖοι λοιπὸν κατεξουσιάζουσι καὶ κυριεύουσιν ὑπὲρ τὸ ἕνα τρίτον, καὶ σχεδὸν τὸ ἥμισυ ὅλης τῆς Ξηρᾶς, ἂν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐξισοῦται μόλις μὲ τὸ Ἕκτον μέρος ὅλων τῶν κατοίκων αὐτῆς. Ὥσε μόνοι αὐτοὶ ζῶσι καὶ ἐξουσιάζουσι καθ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς, καὶ συνέχουσι τὸν δεσμόν, διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι πρὸς ἄλληλα συνδεδεμένα ὅλα τὰ γένη αὐτῆς, τά ὁποῖα αὐτοὶ ὑπερέβησαν διὰ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἰδίου αὐτῶν πνεύματος, καὶ διὰ τῶν ἐφευρέσεων καὶ γνώσεων.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡ Εὐρώπη διαιρεῖται εἰς Ἐπικρατείας καὶ Πολιτείας. Πᾶσα ἐπικράτεια δὲν συνίσταται ὑπὸ μιᾶς Πολιτείας, οὔτε μία Πολιτεία περιέχει μίαν ὁλόκληρον Ἐπικράτειαν. Λοιπὸν αἱ Ἐπικράτειαι καὶ αἱ Πολιτεῖαι διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων· καὶ τὰ μὲν τῶν Ἐπικρατειῶν σύνορα περιετέθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς Φύσεως δι' ὀρέων, θαλασσῶν καὶ ποταμῶν μεγάλων· τὰ δὲ τῶν Πολιτειῶν περιτίθενται μόνον ἐκ συνθήκης. Ἐπὶ τῶν ἡμετέρων Πινάκων ἐδιαιρέθησαν μόνον αἱ Ἐπικράτειαι, πλὴν ὄχι καὶ ὅλαι αἱ Πολιτεῖαι.

Αἱ Ἐπικράτειαι τῆς Εὐρώπης εἶναι:

1) Ἡ Πορτογαλλία, ὁ δυτικώτατος τῆς Εὐρώπης τόπος, ἥτις εἶναι Βασίλειον, ἔχον πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν τὴν Λισαβόνα. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πορτογαλλίας κεῖται

2) Ἡ Ἱσπανία, ἥτις εἶναι Βασίλειον, ἔχον πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν πόλιν τὴν Μαδρίτην. Πρὸς ἄρκτον τῆς Ἱσπανίας κεῖται

3) Ἡ Φράνσα, ἥτις εἶναι Αὐτοκρατορία, ἔχουσα πόλιν καθεδρικὴν τὸ Παρίσιον. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῆς Φράνσας κεῖται

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

4) Ἡ Ἑλβετία, ἤ Σφεϊτζαρία, ἥτις συνίσταται ἐκ μιᾶς συμμαχικῆς Ἀριστοκρατίας, ἢ ἐκ μιᾶς Πολιτείας, συγκειμένης ἔκ τινων Ἀριστοκρατιῶν, ἤτοι ἐκ τῆς Ἑλβετικῆς Ἀριστοκρατίας καὶ τῆς Ἀριστοκρατίας Βαλὶς (τῆς νῦν ἐκ τῆς ἑλβετικῆς ἀριστοκρατίας ἀποσπασθείσης ἐλευθέρας πολιτείας) καὶ ἐκ τοῦ Προυσιακοῦ Κομητάτου Νεϊφσατέλου καὶ Βαλεντίνου. Αἱ πρῶται αὐτῆς πόλεις εἶναι ἡ Μπέρνη καὶ ἡ Τσιρίχη. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἑλβετίας κεῖται

5) Ἡ Ἰταλία, ἥτις ὁμοίως σύγκειται ἐκ πολλῶν Πολιτειῶν, πλὴν ἀσυνδέτων. Μεταξὺ τῶν πρωτευουσῶν αὐτῆς πόλεων αἱ διασημότεραι εἶναι: τὸ Μιλάνον, τὸ κείμενον κατὰ τὴν Ἄνω Ἰταλίαν, καὶ πρωτεῦον τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου· ἡ Ῥώμη, ἡ κατὰ τὴν Μεσαίαν Ἰταλίαν καθεδρεύουσα τοῦ Πάπα· καὶ ἡ Νεάπολις, ἡ κατὰ τὴν Κάτω Ἰταλίαν καθεδρεύουσα τῶν Δύω Σικελιῶν. Πρὸς ἄρκτον τῆς Ἰταλίας κεῖται

6) Ἡ Γερμανία, ἥτις εὑρίσκεται κατὰ τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης. Τὸ Γερμανικὸν Βασίλειον σύγκειται ἐκ πολλῶν Πολιτειῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι συνδεδεμέναι μὲ ἕνα Βασιλέα, τὸν Καίσαρα τῆς Ῥώμης, πλὴν δὲν ἔχουσι τινὰ γενικὴν καθεδρεύουσαν πόλιν, ἀλλὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πᾶσα Γερμανικὴ Πολιτεία ἔχει ἰδίαν. Αἱ ἐπισημότεραι πόλεις τῆς Γερμανίας εἶναι: ἡ Βιέννα, ἥτις κεῖται πρὸς τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη, καὶ εἶναι Καθέδρα τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Καίσαρος καὶ Βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας, Βοεμίας καὶ Γαλίτσιας· ἡ Περλίνη, ἡ πρὸς τὰ ἀρκτῶα μέρη τῆς Γερμανίας κειμένη, καὶ ἡ Αὐτοκρατορικὴ Πόλις Χαμβούργη, ἡ κειμένη ἀρκτικώτερον τῆς Προυσίας. Πρὸς δυσμὰς τῆς Βιέννης κεῖται ἡ Μίνχη, ἡ καθεδρεύουσα τοῦ Βασιλέως τῆς Παβαρίας, καὶ ἔτι δυτικώτερον ἡ Στουτγάρτη, ἡ καθεδρεύουσα τοῦ Βασιλέως τῆς Βιρτεμπέργης. Πρὸς δυσμὰς τῆς ἀρκτικῆς Γερμανίας κεῖται

7) Τὸ Ὀλανδικὸν βασίλειον, τοῦ ὁποίου ἡ διασημοτάτη πόλις εἶναι ἡ Ἀμστερδάμη. Αἱ δύω μεγάλαι Νῆσοι, αἱ μεταξὺ τοῦ Ατλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης κείμεναι, εἶναι

8) Ἡ Μεγάλη Βρετανία καὶ ἡ Ἰρλανδία, αὗται εἶναι δύο Βασίλεια, τὰ ὁποῖα τώρα ἡνώθησαν καὶ ὑπετάγησαν εἰς ἕνα Βασιλέα, τοῦ ὁποίου καθέδρα εἶναι ἡ Λονδών, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Μεγάλης Βρετανίας· ἡ δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἰρλανδίας εἶναι ἡ Δουπλίνη. Πρὸς ἄρκτον τῆς Γερμανίας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μεταξὺ τῆς Γερμανικῆς καὶ Βαλτικῆς Θαλάσσης, ἐπὶ μιᾶς χερσονήσου καί τινων νήσων κεῖται

9) Ἡ Δανιμαρκία, ἥτις εἶναι Βασίλειον, ἔχον καθεδρεύουσαν τὴν Κοπενχάγην. Πρὸς ἄρκτον τῆς Δανιμαρκίας κεῖται

10) Ἡ Νορβεγία, ἥτις χωρίζομένη ἀπὸ τῆς Δανιμαρκίας διὰ τοῦ Κατεγάτου, ἐκτείνεται κατὰ τὸ μῆκος τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, μέχρι τῶν ἐντὸς τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι Βασίλειον, ὑποκείμενον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας· ἡ δὲ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ ὀνομάζεται Χριστιανία. Μακρὰν πρὸς δυσμὰς τῆς Νορβεγίας, πλησίον τῶν τῆς Γρενλανδίας, ἢ τῆς Ἀμερικῆς παραθαλασσίων κεῖται ἡ μεγάλη νῆσος Ἰσλανδία, ἥτις συγκαταλέγεται μετὰ τῆς Εὐρώπης, καὶ ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας καὶ Νορβεγίας, πλὴν δὲν ἔχει τινὰ βαθμόν. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νόρβεγίας, κατὰ τὸ μῆκος τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης καὶ πέριξ τοῦ Βοθνικοῦ Κόλπου κεῖται

11) Ἡ Σβεκία, ἥτις εἶναι Βασίλειον, ἔχον πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν πόλιν τὴν Στοκόλμην. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σβεκίας καὶ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, καὶ γενικῶς ὁ ἀνατολικώτατος τόπος τῆς Εὐρώπης εἶναι

12) Ἡ Ῥωσσία, ἥτις εἶναι Αὐτοκρατορία καὶ ἡ μεγίστη ἐπικράτεια καὶ τὸ εὐρυχωρότατον Βασίλειον τῆς Εὐρώπης. Ἡ Μόσχα, ἡ κειμένη κατὰ τὸ μέσον τοῦ Βασιλείου, ἐχρημάτισε τὸ πάλαι ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ· ἡ δὲ νῦν πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ αὐτοῦ πόλις εἶναι ἡ Ἁγία Πετρούπολις, ἡ κειμένη πρὸς τὰς ἀνατολικὰς ἄκρας τοῦ Φινικοῦ Κόλπου. Πρὸς δυσμὰς τῆς Ῥωσσίας καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γερμανίας κεῖται

13) Ἡ Λεχία, ἥτις πρότερον ἦτον χωρισὸν Βασίλειον, καὶ εἶχε τὴν Βαρσάβαν πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν πόλιν· ἀλλ' ἀφ' οὗ διεμερίσθη μεταξὺ τῶν γειτονευόντων Βασιλείων, σημειώνεται μόνον ὡς μία ἐπικράτεια. Ἡ καθεδρικὴ αὐτῆς πόλις ἀνήκει τώρα εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς

14) Προυσίας, ἥτις εἶναι Βασίλειον, κείμενον πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἀρκτικῆς Γερμανίας, πλησίον τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, τοῦ ὁποίου ἡ πρωτεύουσα πόλις ὀνομάζεται Κενιξμπέργη. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Προυσίας καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς μεσημβρινῆς Γερμανίας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μανίας κεῖται περικυκλουμένη ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς.

15) Ἡ Γαλίτζια μετὰ τῆς Λονδομιρίας, αἱ ὁποῖαι ἠνώθησαν εἰς ἕνα Βασίλειον, ὑποκείμενον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας (τὸν νῦν Καίσαρα τῆς Αὐστρίας) τοῦ ὁποίου ἡ πρωτεύουσα ὀνομάζεται Λεμπέργη. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Γαλίτζιας καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γερμανίας, ἕως τὸ Ἀδριατικὸν Πέλαγος κεῖται

16) Ἡ Οὐγγαρία· διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος δὲν ἐννοεῖται μόνον αὐτὸ τὸ Βασίλειον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα βασίλεια καὶ ἐπαρχίαι, ὑποκείμενα εἰς ἕνα Βασιλέα. Ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ ὀνομάζεται Ὀφένη. Πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς τῆς Οὐγγαρίας καὶ Λεχίας, μεταξὺ τῆς Ἀδριατικῆς, τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης κεῖται

17) Ἡ Τουρκία, ἥτις εἶναι Αὐτοκρατορία, ἔχουσα πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Λοιπὸν εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι πέντε Αὐτοκρατορίαι, ἢ Μοναρχίαι, πολλὰ Βασίλεια, καὶ τινὲς Ἀριστοκρατίαι, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον μία ἐκλαμβάνεται ὡς ἰδιαιτέρα Εὐρωπαϊκὴ ἐπικρά-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τεια, αἱ δὲ λοιπαί, ὁμοίως καὶ ὅλα τὰ Δουκάτα, καὶ ἄλλαι τινὲς πολιτεῖαι δὲν σημειώνονται ἐδῶ κατὰ μέρος, ἀλλὰ συμπεριλαμβάνονται ἐντὸς τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐπικρατειῶν.

Οἱ μὲν πέντε Αὐτοκράτορες εἶναι: 1) ὁ Καῖσαρ τῆς Ρώμης, ὅς τις πάντοτε εἶναι ἐν ταὐτῷ καὶ Βασιλεὺς τῆς Γερμανίας, χωρὶς τινος διωρισμένης καθέδρας, 2) ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας, 3) ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας, 4) ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Φράνσας, καὶ 5) ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Τουρκίας, ἢ ὁ Μέγας Σουλτάνος. Οἱ δὲ Βασιλεῖς κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὴν Εὐρώπην ἀριθμοῦνται δεκατέσσαρες: 1) ὁ Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας, 2) ὁ Βασιλεὺς τῆς Ισπανίας, 3) ὁ Βασιλεὺς τῆς Ετρουρίας, ἢ Τροσκάνας, 4) τῆς Σαρδινίας, 5) τῶν δύω Σικελιῶν, 6) τῆς Παβαρίας, 7) τῆς Βιρτεμπέργης, 8) τῆς Βεστφαλίας, 9) τῆς Σαξωνίας, 10) τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, 11) τῆς Ὁλάνδας, 12) τῆς Δανιμαρκίας, 13) τῆς Σβεκίας, καὶ 14) ὁ Βασιλεὺς τῆς Προυσίας. Ἡ δὲ Ἀριστοκρατία, ἥτις φαίνεται ὡς ἰδιαιτέρα Εὐρωπαϊκὴ ἐπικράτεια, εἶναι Ἡ Ἑλβετικὴ Ἀριστοκρατία μετὰ τῆς Ἀριστοκρατίας Βαλίς.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ.

(Πιν. 4.)

§. 1. Βαθμός.

Ἡ Πορτογαλλία εἶναι Βασίλειον, διοικούμενον ἀπεριορίστως, καὶ Διαδοχικὸν καὶ εἰς θηλυκὰ πρόσωπα. Ὁ δὲ τούτου διάδοχος ὀνομάζεται Πρίγκιψ τῆς Βρασιλίας, ἔκ τινος ὁμωνύμου τόπου τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ὑποκειμένου τῷ θρόνῳ τῆς Πορτογαλλίας.

Σημ. Κατὰ τὸ παρὸν ὁ Βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας μετέβη εἰς τὴν Βρασιλίαν, ἡ δὲ Πορτογαλλία κυριεύεται ὑπὸ τῶν Φρανσέζων.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Πορτογαλλία εἶναι ὁ δυτικώτατος τόπος τῆς Εὐρώπης· περιορίζεται δὲ ὑπὸ τῆς Ἱσπανίας καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ μῆκος τῆς Πορτογαλλίας ἐκτείνεται ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον, τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς· καὶ τὸ μὲν περιέχει σχεδὸν 75 μιλ. τὸ δὲ πλάτος 20. Αὐτὴ εἶναι ὀλίγοντι μεγαλητέρα ἀπὸ τὸ Ἕκτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Πορτογαλλία οὖσα καθ' ὑπερβολὴν βουνώδης, ἔχει μόνον ὀλίγους τινὰς ὁμαλοὺς τόπους. Τινὰ τῶν βουνῶν αὐτῆς εἶναι ἱκανῶς ὑψηλά, πλὴν δὲν σχηματίζουσι κανένα μεγάλον συνεχὲς ὄρος, ἀλλ' εἶναι μόνον ἐξακολουθήσεις τῶν Ἱσπανικῶν ὀρέων, τὰ ὁποῖα ἀρχινοῦν ἀπὸ τῶν Πυρηναίων, καὶ τελευτῶσιν ἐντὸς τῆς Θαλάσσης, καθὼς φαίνονται προδήλως ἐπὶ τοῦ Πίνακος.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Πορτογαλλία εἶναι γενικῶς πλουσιωτέρα ἀπὸ τὴν Ἱσπανίαν κατὰ τὰ Νερά, πλὴν ὅλα τὰ Μεγαλοπόταμα αὐτῆς λαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῇ Πορτογαλλίᾳ γίνονται πλευσά, εἶναι ὠφελιμώτερα εἰς αὐτήν, παρὰ εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Οἱ ἀξιολογώτατοι ποταμοὶ λοιπὸν τῆς Πορτογαλλίας εἶναι:

1) ὁ Τέϊος (ὁ ἱσπανιστὶ Ταΐος) τὸ Κεφαλαιοπόταμον, διὰ τοῦ ὁποίου πλέουσι τὰ μεγαλώτατα καράβια ἕως τὴν Λισαβόνα — ἥτις κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ — τὰ δὲ μικρὰ πλέουσι σχεδὸν εἰς ὅλην τὴν ἐν τῇ Πορτογαλλίᾳ αὐτοῦ ἔκτασιν.

2) ὁ Δουέρος, ὅς τις δὲν εἶναι πλευσὸς εἰς διάστημα μεγάλον. Ἡ πόλις Πόρτο κεῖται κατὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ. Λίμναι μεγάλαι δὲν εὑρίσκονται ἐν τῇ Πορτογαλλίᾳ.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Πορτογαλλία ἔχει τὸν αὐτὸν Ἀέρα καὶ Κλίμα τῆς Ἱσπανίας· μόνον ἡ ἐγγύτης τῆς Θαλάσσης — ἐπειδὴ ὅλη σχεδὸν εἶναι τόπος παραθαλάσσιος — ἀποκαθιστῶσα εἰς αὐτὴν τὸν Ἀέρα

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὑγρότερον, τοὺς ἀνέμους ψυχροτέρους καὶ τὴν θερμότητα μετριωτέραν, προξενεῖ Κλίμα τακτικώτερον μὲ ὀλιγωτέρας ὁρμητικὰς μεταβολάς. Εἰς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Πορτογαλλίας πίπτουσι τὸν χειμῶνα ῥαγδαῖαι βροχαί. Ὁ Ἀὴρ τῆς Λισαβόνος νομίζεται ὑγιεινότατος, πλὴν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Πορτογαλλίας ὁ πυρετὸς εἶναι ἡ ἐπιδημικὴ ἀσθένεια τῶν ἐγκατοίκων.

§. 7. Προϊόντα.

Τῆς Πορτογαλλίας τὸ ἔδαφος εἶναι εὐφορώτατον, πλὴν ἀμελῶς καλλιεργημένον. Τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων δὲν μεταχειρίζεται τελείως πρὸς ποτισμὸν τοῦ τόπου· διὰ τοῦτο τὰ προϊόντα τῆς Πορτογαλλίας εἶναι ὀλιγώτατα, ὡς πρὸς ἐκεῖνα, ὅπου ἐδύνατο νὰ παράγῃ, ἐὰν ἐκαλλιεργῆτο· ὅθεν αὐτὴ χρειάζεται πολὺ τῶν ἀναγκαίων προϊόντων (τῶν γεννημάτων), τὰ ὁποῖα ἀλλέως ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δαψιλῶς. Διὰ δὲ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον παράγει δαψιλῶς:

1) Κρασὶ ἐκ τῶν καλλίστων εἰδῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ Πόρτο εἶναι τὸ γνωστότατον· τὸ περισσότερον μέρος αὐτοῦ πωλεῖται ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ ὡς κοινὸν κρασὶ τῆς τραπέζης. Ὁμοίως καὶ αἱ σαφίδαι εἶναι ἕνα μεγάλου ἄρθρον τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

2) Μεσημβρινὰ Πωρικά, ἤτοι λεμόνια, νεράντζια, πορτογάλλεια, σῦκα, ἀμύγδαλα, κάσανα καὶ ἄλλα ἐκφέρονται παμπληθῶς.

3) Κατὰ τὸ Ἐλαιόλαδον καὶ Ἐλαίας ἡ Πορτογαλλία ἔχει ὁμοίως μεγάλην δαψίλειαν.

Ἡ Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα ἡ ποιμαντικὴ ἐδύνατο νὰ ἦναι ἐπωφελεστάτη εἰς αὐτὸ τὸ βασίλειον διὰ τὰς καλὰς βοσκὰς τοῦ τόπου, καὶ διὰ τὸ λεπτὸν μαλλὶ τῶν ἐκεῖ προβάτων, ὅ, ποὺ ἐξομοιοῦται σχεδὸν μὲ τὸ τῆς Ἱσπανίας, πλὴν ἀμελεῖται. Ἐκ τοῦ αὐτόθι κατασκευαζομένου θαλασσίου ἅλατος φέρονται εἰς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης πολλὰ φορτωμένα καράβια.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Πορτογάλλοι δὲν διαφέρουσι πολὺ τῶν Ἱσπανῶν. Αὐτοὶ προτιμοῦσι νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τοὺς κόπους καὶ κινδύνους τῆς Θαλάσσης, παρὰ νὰ κάθωνται εἰς τὰ ὑφαντικὰ ἐργαστήρια, καὶ νὰ ἀκολουθῶσι τὰς ἄυλακας τοῦ ἀρότρου. Γενικῶς οἱ ἰδιῶται εἶναι εἰλικρινεῖς, πρόθυμοι καὶ εὐπειθεῖς· ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ περιγράφονται ὡς διεφθαρμένοι καθ' ὑπερβολὴν ὑπὸ τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης καὶ τῆς κακοηθείας. Ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ὅμως συμβαίνει

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

παντελῶς τὸ ἐναντίον: ἐπειδὴ οἱ τοῦ ἀνωτέρου βαθμοῦ εἶναι τῷ ὄντι εὐγενέστεροι ἀπὸ τὸν χυδαῖον λαὸν κατὰ τὰ ἤθη καὶ ἐπιχειρήματα. Καὶ εἰς τὰ δύο μέρη εὑρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμαθεῖς καὶ δυσιδαίμονες: ἐπειδὴ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἀνατρέφονται σχεδὸν ὅλοι κακῶς, στερούμενοι τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀρέσκειαν μετὰ τῶν Ἰσπανῶν. Ὁ περιπόθητος χορὸς αὐτῶν εἶναι ὁ Φόσας, τὸν ὁποῖον χορεύουσι δύο ζευγάρια μετὰ τοῦ κρούσματος τῆς κιθάρας, ἥτις νομίζεται ὑπ' αὐτῶν τὸ ἡδύτατον ὄργανον.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Λισαβών, κυρίως δὲ Λισμπόα, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ βασιλείου εἶναι εὐρύχωρος, καὶ ἐν μέρει καλῶς οἰκοδομημένη· κεῖται δὲ παρὰ τὰς δεξιὰς ὄχθας τοῦ Τείου, ὅσις αὐτοῦ σχηματίζων ἕνα προσφυέστατον λιμένα, χύνεται εἰς τὸν Δυτικὸν Ὠκεανόν. Ἡ πόλις ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν αὐτῆς μορφὴν εἶναι νέα: ἐπειδὴ τῷ 1755 μετεβλήθη σχεδὸν ὅλη εἰς ἕνα σωρὸν συντριμμάτων καὶ ῥάκτης ὑπό τινος τρομεροῦ σεισμοῦ. Τὸ ἐμπόριον αὐτῆς καὶ ἡ θαλασσοπορεία ἐξηπλώθη πολύ, καὶ ἐνέχεται ἐν μέρει εἰς τὰς ἀξιολόγους ἀποικίας τῶν Πορτογάλλων, τὰς βεβαιωθείσας ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὰς λοιπὰς Ἠπείρους

ΔΗΜΟΣΙΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Τὸ Πόρτον, ἢ Ὀπόρτον, τὸ παρὰ τὰς ἄχθας τοῦ Δουέρου κείμενον, πλησίον τῶν εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκβολῶν αὐτοῦ, ἔχει τὰ δευτερεῖα μετὰ τὴν Λισαβόνα κατὰ τὸ μέγεθος, τὴν ὡραιότητα καὶ τὸ ἐμπόριον, ὅ, που ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἐνεργεῖται ὑπὸ ξένων πραγματευτῶν, καὶ μάλιστα τῶν Ἄγγλων. Πρὸς τὰ μέρη ταύτης τῆς πόλεως γίνεται τὸ ὁμώνυμον αὐτῆς κρασὶ Πόρτο.

Σημ. Ἀντικρὺ τῆς Πορτογαλλίας πρὸς δυσμὰς κεῖνται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ αἱ Ἀζορικαὶ Νῆσοι, αἱ ὁποῖαι συνιστῶσιν ἕνα μέρος τούτου τοῦ βασιλείου, καὶ ἐπομένως ἀποδίδονται εἰς τὴν Εὐρώπην: ἐπειδὴ πλησιάζουσιν εἰς αὐτὴν περισσότερον· πλὴν διὰ τὸ μεσολαβοῦν μεγάλον ἀπόσημα δὲν ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ Πίνακος τῆς Εὐρώπης, ἢ τῆς Πορτογαλλίας, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ 2 Πίνακος, ὅπου κεῖνται ἀρκτικῶς πρὸς τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, πλησίον τῶν ἀνατολικῶν ἄκρων τοῦ ἐπιπέδου ἡμισφαιρίου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΙΣΠΑΝΙΑ.

(Πιν. 4.)

§. 1. Βαθμός.

Ἡ Ἱσπανία εἶναι Βασίλειον, τοῦ ὁποίου ὁ Βασιλεὺς νῦν διοικεῖ ἀπεριορίστως. Ἡ Διαδοχὴ τούτου μεταβαίνει καὶ εἰς πρόσωπα θηλυκά· ὁ δὲ Διάδοχος ὀνομάζεται Πρίγκιψ τῆς Ἀστουρίας, ἔκτινος ὁμωνύμου Πριγκιπάτου τοῦ ἰδίου βασιλείου.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Ἱσπανία συνορεύει πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς Φράνσας καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, πρὸς δυσμὰς μετ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ τῆς Πορτογαλλίας, πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Αὕτη ὑπὲρ πάντας τοὺς εὐρωπαϊκοὺς τόπους κεῖται πλησιέστερον

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εἰς τὴν Ἀφρικήν, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὴν διαιρεῖ ὁ Πορθμὸς Γιμπραλτάρ.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μέγιστον μῆκος τῆς Ἱσπανίας περιέχει ὑπὲρ τὰ 130 μίλια, τὸ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον πλάτος αὐτῆς σχεδὸν 120. Ὅλος ὁ τόπος αὐτῆς ἐξισοῦται σχεδὸν μὲ τὰ τρία τέταρτα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Ἱσπανία εἶναι βουνώδης τόπος: ἐπειδὴ περιέχει ὄχι μόνον πολλά, ἀλλὰ καὶ ὑψηλὰ βουνά, ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ εἶναι πάντοτε σχεδὸν χιονοσκέπαστα. Τὸ μέγιστον καὶ διασημότατον ὄρος τῆς Ἱσπανίας εἶναι τὸ Πυρηναῖον, ὅ, που διαιρεῖ τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει ἕνα μέρος τούτου τοῦ ὄρους· αὐτὸ ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Ἀτλαντικῆς, ἕως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ διαιρεῖ τὴν μεγάλην χερσόνησον, τὴν ἐμπεριέχουσαν τὴν Ἱσπανίαν καὶ Πορτογαλλίαν, ἀπὸ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης· εἶναι δὲ τοσοῦτον ὑψηλὸν, ὥστε αἱ κορυφαὶ του εἶναι αἰωνίως χιονοσκέπαστοι· αὐτὸ παρομοιάζει μὲ τὰς ἐλβετι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ Ἄλπεις, πλὴν εἶναι ἐλλειπὲς κατὰ τὰς ὡραίας βοσκάς. Μόνον δὲ ὀλίγων τινῶν δρόμων τούτων τῶν βουνῶν δύναται νὰ μεταβῇ τις ἀπὸ τῆς Ἱσπανίας εἰς τὴν Φράνσαν. Τίνι δὲ τρόπῳ τὰ ἐντὸς ὄρη σαυρώνουσι τὸν τόπον, φαίνεται προδήλως ἐπὶ τοῦ Πίνακος.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Ἱσπανία δὲν ἔχει δαψιλῶς τὰ νερά. Μεταξὺ τῶν ποταμῶν αὐτῆς ὀλίγοι τινὲς εἶναι ἀξιοσημείωτοι, καὶ ἐξ αὐτῶν μόνον δύο κεφαλαιώδεις ἐξουσιάζει αὐτὴ ἕως τῶν εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκβολῶν αὐτῶν, ὅιτινες εἶναι:

1) ὁ Ἔμπρος, ὅς τις ἀναβρύων κατὰ τὰ ἀρκτικώτατα ὄρη τῆς Ἱσπανίας, ῥέει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἐκνεύων ὀλίγον πρὸς μεσημβρίαν, χύνεται ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσῃ. Αὐτὸς εἰς ἱκανὸν διάστημα εἶναι πλευσός, πλὴν δὲν δύναται νὰ ἐκπλεύσῃ ἕνα πλοῖον διὰ τῶν ἐκβολῶν του εἰς τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν, ἢ ἀπ' αὐτῆς νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς αὐτόν. ὅθεν τώρα σκάπτεται μία διώρυξ πρὸς εὐκολίαν τοῦ τοιούτου πλευσίματος.

2) καὶ ὁ Κβαδαλκβιβίρος, τὸ μεσημβρινώ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τατον Κεφαλαιοπόταμον τῆς Ἱσπανίας, ὅ, που χύνεται πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν Θάλασσαν. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Σεβίλλα.

Πρὸς ἄρκτον τοῦ Κβαδαλκβιβίρου ῥέει ὁ Κβαδιάνας, ὅς τις, εἰσερχόμενος εἰς τὴν Πορτογαλλίαν, γίνεται πλευσός· ἐκεῖθεν δὲ κλίνων πρὸς μεσημβρίαν, χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν διὰ τῶν μεταξὺ Πορτογαλλίας καὶ Ἱσπανίας συνόρων. Ὁ Ταῖος εἶναι ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Ἱσπανίας, ὅς τις ἀναβρύει σχεδὸν κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς, καὶ ῥέων δυτικῶς διὰ τῆς Πορτογαλλίας, χύνεται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ ἐγγύθεν τῆς Λισαβόνος. Ἔτι ἀρκτικώτερον κατὰ τὰ ἐνδότερα μέρη τῆς Ἱσπανίας ἀναβρύει ὁ Δουέρος, ὅς τις ῥέων ὁμοίως διὰ τῆς Πορτογαλλίας, χύνεται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. Τὰ ἀρκτικώτατα σύνορα τῆς Πορτογαλλίας πρὸς τὸ μέρος τῆς Ξηρᾶς σχηματίζει τὸ Θαλασσοπόταμον Μίνχος, τὸν ὁποῖον τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὡς Κεφαλαιοπόταμον. Μεγάλαι Λίμναι ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ δὲν εὑρίσκονται.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Ἱσπανία κατὰ τὸ μέσον ἔχει καθαρόν, θερμότατον καὶ ξηρὸν Ἀέρα, θερμοτάτας ἡμέρας, καὶ νύκτας ψυχράς. Οἱ ψυχροὶ καὶ θερμοὶ ἄνεμοι μεταβάλλονται συχνάκις ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πολλῶν ὀρέων· πρὸς δὲ τὰ ἀρκτικὰ παραθαλάσσια ἔχει Ἀέρα ψυχρότερον καὶ ὑγρόν, πλὴν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ γίνεται ἡ θερμότης διὰ τῶν θαλασσίων ἀνέμων μετριωτέρα. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν βρέχει σπανίως· ἡ δὲ ψυχρότης δὲν γίνεται τόσον σφοδρά, ὥστε νὰ παγώνῃ ἡ Γῆ, εἰ μὴ μόνον κατὰ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Ἱσπανία, ἂν καὶ καλλιεργεῖται πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ δέοντος, ἔχει ὅμως πολλὰ κάλλιστα προϊόντα. Τὰ φυσικὰ αὐτῆς πλούτη κατὰ τὸ παρὸν εἶναι κυρίως ταῦτα:

1) ἡ Κτηνοτροφία, ἡ ἀκμάζουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰς ἐνδοτέρας ἐπαρχίας τοῦ βασιλείου, καὶ μάλιστα ἡ ποιμαντικὴ καὶ ἡ Ἱπποτροφία. Τὰ πρόβατα τῆς Ἱσπανίας ἀποδίδουσι τὸ λεπτότατον εὐρωπαϊκὸν μαλλί, τὸ ἀναγκαιότατον εἰς ὅλα τὰ λεπτὰ ῥοῦχα· τὸ κάλλιστον εἶδος τούτου τοῦ μαλλίου κουρεύεται ἀπὸ τὰ πρόβατα, τὰ διαιτώμενα πάντοτε εἰς τόπους ὑπαίθρους, καὶ τὸ μὲν Θέρος ψυχροὺς καὶ βουνώδεις, τὸν δὲ Χειμῶνα θερμοτέρους καὶ ὁμαλούς. Αὐτὰ τὰ πλανώμενα πρόβατα διαιροῦνται εἰς ἀγέλας· πᾶσα ἀγέλη περιέχει δέκα χι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λιάδας πρόβατα, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἕνας ἀρχιποιμήν, ἔχων 50 βοσκοὺς καὶ σκύλους 50· εἰς τὴν Ἰσπανίαν οἱ τοιοῦτοι ἀρχιποιμένες εἶναι ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους. Ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ πρόβατα, τὰ διαιτώμενα πάντοτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου, καὶ ἔχοντα μαλλὶ κατωτέρας ποιότητος, εἶναι τοσαῦτα κατὰ τὸν ἀριθμόν. Ἡ Ἱπποτροφία ἂν καὶ δὲν εἶναι πλέον τόσον ἀξιόλογος, καθὼς τὸ πρότερον, πλὴν καὶ μέχρι τοῦ νῦν γίνονται κάλλιστοι ἵπποι καὶ Γαιδαροι, καὶ Μουλάρια εὐφυέστατα.

2) Μετάξι γίνεται παμπόλυ κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰσπανίας, τὸ ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πωλεῖται εἰς τοὺς ξένους: ἐπειδὴ αὐτόθι μόλις δουλεύεται τὸ τέταρτον μέρος.

3) Κρασὶ παντὸς εἴδους γίνεται δαψιλῶς, καὶ ἐκφέρεται ἱκανόν· τὸ γλυκὸν κρασὶ ζητεῖται πολύ.

4) Μεσημβρινὰ Πωρικὰ παράγονται εἰς ὅλην τὴν Ἰσπανίαν δαψιλέστατα, καὶ ποιότητος ἐξαιρέτου· τὰ δὲ κάλλιστα γίνονται κατὰ τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη, καὶ εἰς τὰ πέριξ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Ἐκ τούτων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή, ὥστε ἡ Ἰσπανία

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

προμηθεύει σχεδὸν εἰς ὅλην τὴν ἀρκτικὴν Εὐρώπην λεμόνια, νεράντζια, κάσανα, ἀμύγδαλα, σῦκα καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

ς) Ἐλαιόλαδον γίνεται εἰς τὴν Ἱσπανίαν πολύ, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ οἱ ἐγκάτοικοι αὐτῆς μεταχειρίζονται κατακόρως, τυγανίζοντες μὲ αὐτὸ ἀντὶ τοῦ βουτύρου, πλὴν καὶ οὕτως ἐκφέρεται ἱκανὸν ἀπὸ τοῦ τόπου.

§. 8. Κάτοικοι.

Κατηγοροῦσι τοὺς Ἱσπανούς, ὅτι εἶναι ἀκάθαρτοι, ὅμως αὐτοὶ ἀμελοῦσι μόνον τὰ τοιαῦτα ἐνασχολήματα: ἐπειδὴ διὰ τοὺς διασρόφους νόμους τῆς διοικήσεως δὲν δύνονται νὰ τὰ ἐνεργῶσιν εὐκόλως· ἀλλέως δὲ αὐτοὶ εἶναι ἀκούρασοι, ὑποφέροντες πᾶσαν δυσκολίαν μὲ ἦθος ἀτάραχον· ἔχουν σαθρὸν καὶ σοβαρὸν σχῆμα· ὑπεραίρονται εἰς τὸ γένος των, καὶ μεγαλαυχοῦσι μάλιστα, ὅτι εἶναι παλαιὸν χριστιανικὸν γένος, ἐπισηριζόμενοι εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἱστορίαν· διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ἄνδρες, σχεδὸν καὶ οἱ γεωργοὶ ὄπισθεν τοῦ ἀρότρου ἐφόρουν πρότερον τὸ γνωστὸν Ἱσπανικὸν ἐπανωφόρεμα καὶ τὸ σπαθί, καὶ ὑπεκρίνοντο ἀδιακόπως εἰς τὰς συναναστροφάς των ἦθος εὐγενὲς καὶ εὐπροσήγορον· πλὴν ἀφ' οὗ ἐδέχθησαν βασιλέα ἐκ τοῦ δυσυχοῦς βασιλικοῦ οἴκου τῆς Φράνσας, ἀφίνοντες πολλὰ σκληρὰ ἤθη, μιμοῦνται δι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

διηνεκῶς τὰ τῶν Φρανσέζων ἤθη. Τὰ ὀμματογιάλια, τὰ ὁποῖα πρότερον ἐφόρουν συχνά, κατ' ἀρχὰς δὲν τὰ μετεχειρίζοντο ἐκ ματαιοφροσύνης, ἀλλ' ἐπροφύλαττον τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὅρασιν ἀπὸ τῶν καυστικῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων: ἐπειδὴ εἰς κανένα μέρος τῆς Εὐρώπης δὲν εὑρίσκονται τοσοῦτοι τυφλοί, ὅσοι εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Προσέτι οἱ Ἱσπανοὶ ἱππεύουσι καὶ χορεύουν ἐπιδέξια, καὶ εἶναι τοιοῦτοι δεινοὶ ἐρασταὶ τῆς Μουσικῆς, ὥστε ἕκαστος τοὐλάχιστον παίζει τὴν κιθάραν. Ὁ πάτριος αὐτῶν χορὸς Φαντάγκο ἀπαιτεῖ ἄκραν ἐπιτηδειότητα. Ὁ κοινὸς λαὸς συναθροιζόμενοι τὸ ἑσπέρας ἐπὶ τόπων ὑπαίθρων χορεύουν. Ἡ διαβόητος Ταυρομαχία, ἡ πρότερον ἐρασμιωτάτη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη, ἀλλὰ καὶ σκληροτάτη εὐφροσύνη τῶν Ἱσπανῶν ἐξηλείφθη πρὸ ὀλίγου. Ὁ Τρύγος εἶναι ἡ κοινὴ χαρμόσυνος ἑορτὴ αὐτῶν, καὶ τότε παραβλέπεται μεταξὺ αὐτῶν πᾶσα διαφορὰ καὶ βαθμός.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Μαδρίτη (Μαδρίτ) ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ βασιλείου, κεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς Ἱσπανίας. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἥτις πρότερον ἐδυσφημεῖτο εἰς ἄκρον διὰ τοὺς ἀσρώτους καὶ βρομεροὺς δρόμους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔρριπτον ὅλας τὰς ἐκ τῶν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὀσπητίων ἀκαθαρσίας· πλὴν τώρα ἴσως εἶναι ἡ καθαρωτάτη πόλις τῆς Εὐρώπης. Τὸ βασιλικὸν παλάτιον εἶναι εὐρύχωρος, μεγαλοπρεπεστάτη καὶ κανονικὴ οἰκοδομή.

Ἡ Σεβίλλα, ἡ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ βασιλείου κειμένη, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Κβαδαλκβιβίρου, εἶναι εὐρυχωροτέρα ἀπὸ τὴν Μαδρίτην, καὶ ἡ μεγίστη πόλις τῆς Ἱσπανίας, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη· εἰς αὐτὴν εὑρίσκεται τὸ μέγιστον ταμπακούργειον τῆς Εὐρώπης, πλὴν τοῦτο μόνον εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Αὐτόθεν ἐκφέρονται πολλὰ καράβια φορτωμένα μὲ προβατόμαλλον, ἐλαιόλαδον καὶ μεσημβρινὰ πωρικά, ἤτοι λεμόνια, νεράντζια, πορτογάλλεια, ὁμοίως μὲ ἐλαίας καὶ ἄλλα προϊόντα τοῦ τόπου· καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου εἰσφέρονται πάμπολλαι ξέναι πραγματεῖαι, κατ' ἐξοχὴν δὲ λινὰ ὑφάσματα τῆς Γερμανίας.

Ἡ Κάδιξ εἶναι μία τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης μὲ λιμένα μεγάλον. Αὕτη κεῖται ἐπί τινος γηίνης γλώσσης, πρὸς τὴν μεσημβρίαν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κβαδαλκβιβίρου, παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν. Οἱ δρόμοι αὐτῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι λοξοὶ καὶ στενοί, πλὴν οὐδεμία ἄλλη πόλις τῆς Ἱσπανίας δὲν ἔχει ἐξίσου τοιούτας μεγάλας, περικαλλεῖς καὶ λιθοξέστους οἰκοδομάς, ὅσας αὐτή. Αὐτὴ προσέτι εἶναι τὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κέντρον τοῦ μετὰ τῆς Ἱσπανικῆς Ἀμερικῆς ἐμπορίου, ὅ, που συγχωρεῖται κυρίως μόνον εἰς τοὺς Ἱσπανούς, πλὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα μετέχουσιν ἐξ αὐτοῦ καὶ ὅλα τὰ ἐμπορικὰ γένη τῆς Εὐρώπης: ἐπειδὴ σχεδὸν ὅλαι αἱ πραγματεῖαι, αἱ ἐξ αὐτῆς πεμπόμεναι εἰς τὴν Ἀμερικήν, εἶναι ξέναι· καὶ ἐκ τούτου κατοικοῦσι πάντοτε ἐν αὐτῇ πολλοὶ ξένοι, καὶ μάλιστα Φρανσέζοι, Ἰταλοὶ καὶ Γερμανοί.

Ἡ Μαλάγα εἶναι ἐμπορικὴ πόλις καὶ ἱκανῶς εὐρύχωρος, κειμένη ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἱσπανίᾳ, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Αὐτοῦ ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον διὰ τῶν μεσημβρινῶν πωρικῶν, ἤτοι τῶν λεμονίων, νεράντζίων, σύκων καὶ ἀμυγδάλων· ὁμοίως διὰ τοῦ ἐλαιολάδου, τῶν ἐλαιῶν, τοῦ κρασίου καὶ τῶν σαφίδων, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτὰ τὰ μέρη γίτονται πολλότατα καὶ κάλλιστα· μὲ αὐτὰ πραγματεύονται τὰ ἀρκτικὰ γένη, ὅθεν ἱκανοὶ πραγματευταὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ μάλιστα Γερμανοὶ κατοικοῦσιν αὐτόθι. Τὰ δὲ ἐκφερόμενα αὐτόθεν κρασὰ εἶναι: τὸ γνωστότατον Σέκτ, τὸ ὀνομαζόμενον καὶ ὁμωνύμως μὲ τὴν πόλιν Μαλάγαν, καὶ τὸ δυνατὸν καὶ γλυκὺ κρασὶ Τίντο.

Ἡ Μπαρτσελόνα, ἡ κειμένη ἐν τοῖς ἀρκτικοῖς μέρεσι τῆς Ἱσπανίας πρὸς τὰ Πυρηναῖα ὄρη, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου, εἶναι μία τῶν εὐρυχωροτάτων καὶ ὡραιοτάτων πόλεων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Ἱσπανίας, καὶ ἐνεργεῖ διάσημον ἐμπόριον, κατ' ἐξοχὴν δὲ μετὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ μετὰ τῶν ἀπωτέρων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Εἰς αὐτὴν γίνονται ὁμοίως κάλλιστα μάλλινα ἐργόχειρα, καὶ λινὰ ὑφάσματα, καὶ εὑρίσκονται μέταλλα.

Σημ. 1. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Μπαρτσελόνας, ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσῃ κεῖνται διάφοροι νῆσοι, ὑποκείμεναι εἰς τὸ βασίλειον τῆς Ἱσπανίας. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ μεγίστη ὀνομάζεται Μαγιόρκα, ἡ δὲ πρὸς ἀνατολὰς ταύτης κειμένη μικροτέρα, Μινόρκα.

Σημ. 2. Τὸ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ κατὰ τὸν πορθμὸν Γιμπραλτὰρ κείμενον κάστρον, ὅ, που ἔγινε διαβόητον διὰ τὰς πολλὰς ματαίας πολιορκίας τῶν Ἱσπανῶν, ἀνήκει τώρα εἰς τοὺς Ἄγγλους. (ὅρα ἐν τῇ Μεγ. Βρε. σημ. 3.)

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΦΡΑΝΣΑ.

(Πιν. ς.)

§. 1. Βαθμός.

Η Φράνσα ὠνομάσθη τὸν καιρὸν τῆς ἐπαναστάσεώς της Δημοκρατία, πλὴν τώρα εἶναι Αὐτοκρατορία, ἐξουσιαζομένη ὑπὸ διαδοχικοῦ Αὐτοκράτορος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξουσία τρόπον τινὰ περιορίζεται ὑπὸ τῶν ἐφεξῆς ὑψηλοτάτων Κολλεγίων (συλλόγων) οἷον: ὑπὸ τοῦ Σενάτου (βουλευτηρίου) τῆς διατηρήσεως, ὅ, που χρεωσεῖ νὰ διατηρῇ τὴν ὀρθότητα τῆς διοικήσεως. Οἱ νόμοι προβάλλονται μόνον ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἔπειτα θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Κολλεγίου Τριμπουνάτ, ὑπὸ δὲ τοῦ Νομοθετικοῦ Κολλεγίου ἐπικυροῦνται, ἢ ἀποβάλλονται· τὰ δὲ λοιπὰ Κολλέγια ἐξήρτηνται ὅλα ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Αὐτοκράτορος.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Φράνσα περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ὁλάνδας, τῆς Γερμανίας — ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ τοῦ Ῥήνου — ὑπὸ τῆς Ἑλβετίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Μεσογείου Θαλάσσης — εἰς τὴν ὁποίαν κεῖνται αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὴν Φράνσαν νῆσοι Κόρσικα καὶ Ἔλμπα — ὑπὸ τῆς Ἱσπανίας — ἔνθα τὸ Πυρηναῖον ὄρος σχηματίζει μεταξὺ μίαν φυσικὴν ὁρικὴν γραμμήν — ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ βραχίονος τῆς Ἀτλαντικῆς Θαλάσσης, τοῦ ὀνομαζομένου Κανάλι — ὅς τις μεταξὺ Φράνσας καὶ Ἀγγλίας ἑνώνει τὸν Ὠκεανὸν μετὰ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης — καὶ τελευταῖον ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς μῆκος τῆς Φράνσας εἶναι 140 μιλίων, τὸ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον πλάτος ὑπὲρ τὰ 120· εἶναι δὲ ἴση μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν.

§. 4. Ὄρη.

Τὰ ὑψηλότατα ὄρη τῆς Φράνσας εἶναι πρὸς μὲν τὴν Ἰταλίαν αἱ Ἄλπεις, πρὸς δὲ τὴν Ἱσπανίαν τὰ Πυρηναῖα. Ἐκ τῶν Ἄλπεων τὰ ὑψηλὰ καὶ αἰωνίως παγοχιονοσκέπασα βουνὰ ἀνήκουσιν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εἰς τὸ πρότερον Δουκάτον τῆς Σαβοΐας, ὅ, που ποτὲ ἠριθμεῖτο μετὰ τῆς Ἰταλίας. Μεταξὺ τούτων εἶναι καὶ τὸ ὑψηλότατον βουνὸν τῆς Εὐρώπης, καὶ, καθ' ὅσον μᾶς εἶναι γνωστόν, ὅλου τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, τὸ ὀνομαζόμενον Μοντεμπλάνκ (λευκὸν βουνόν)· ἐπὶ τῆς κορυφῆς τούτου μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνέβη ἄνθρωπος· αὐτὸ ἐμετρήθη ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Θαλάσσης, καὶ εὑρέθη τὸ κατὰ κάθετον ὕψος αὐτοῦ ὑπὲρ τὸ ἥμισυ μίλιον, ἤτοι 14 χιλιάδων ποδῶν· ὥστε μόλις μὲ μεγάλους κινδύνους καὶ κόπους δύναται νὰ ἀναβῇ ἄνθρωπος εἰς αὐτό. Ἔτι ἐκ τῶν Πυρηναίων ἐμβάινει ἕνα διασημότατον μέρος ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς Φράνσας: διότι ἐξέρχεται ἀπ' αὐτῶν μία σειρά, ἥτις διερχομένη διὰ τῆς Φράνσας, φθάνει ἕως τῶν συνόρων τῆς Γερμανίας, καὶ ἕως τοῦ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Φράνσας Πορθμοῦ, ὅθεν ἀρχηνᾷ τὸ Κανάλι· τὰ διάφορα μέρη τούτου τοῦ ὄρους ὀνομάζονται διαφόρως.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Φράνσα ἔχει τέσσαρα Κεφαλαιοπόταμα:

1) τὸν Σεῖνον (σεῖν) ὅς τις ἔχει τὰς πηγὰς κατὰ τὰ ἐνδότερα ὄρη τῆς Φράνσας, καὶ ῥέων πρὸς ἄρκτον χύνεται εἰς τὸ Κανάλι.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται τὸ Παρίσιον.

2) Τὸν Λουάρην, (λουάρ) τοῦ ὁποίου τὸ μῆκος εἶναι ἐκτενέστερον τῶν λοιπῶν. Οὗτος ἀναβρύει κατὰ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Φράνσας, καὶ ῥέων διὰ τῶν ἐνδοτέρων, φθάνει εἰς τὰ δυτικά, ὅθεν βυθίζεται ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. Πλησίον τούτου κεῖται ἡ πόλις Νάντη.

3) Τὸν Γαρόνα (γκαρών) τὸν ἀναβρύοντα ἐκ τῶν Πυρηναίων ὀρῶν, καὶ ῥέοντα πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Λουάρου, καὶ βυθιζόμενον ὁμοίως ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. Πλησίον τούτου κεῖται ἡ πόλις Μπουρδώ.

Διὰ τῆς περιφήμου Βασιλικῆς διώρυγος, τῆς κατασκευασθείσης τὸν 17 αἰῶνα, συνάπτεται ἡ Μεσόγειος Θάλασσα μετὰ τοῦ Γαρόνος, διὰ δὲ τούτου μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Δι' αὐτῆς τῆς διώρυγος φέρονται αἱ πραγματεῖαι ἐπί τινων πλοίων, πρὸς τοῦτο κατεσκευασμένων.

4) Τὸν Ῥοδανόν (ῥών), ὅστις ἔχει τὰς πηγὰς κατὰ τὴν Ἑλβετίαν, καὶ ῥέων διὰ τῆς παρὰ τὴν Ζενέβαν λίμνης, ἐμβαίνει ἐγγύθεν τῆς Ζενέβας ἐν τῇ Φράνσᾳ, ὅθεν στρέφων τὸ ῥεῦμα του κατ' εὐθεῖαν πρὸς μεσημβρίαν,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χύνεται τελευταῖον ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσῃ. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου τοῦ ποταμοῦ — μετὰ τοῦ ὁποίου ἑνώνεται καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν μερῶν καταῤῥέων Σαών — κεῖται ἡ πόλις Λυών.

Ὁμοίως καὶ οἱ ποταμοὶ Σέλδης, Μάας καὶ Μοζέλος, οἱ ῥέοντες διὰ τοῦ πρὶν Μπουργουνδικοῦ Κύκλου, πρέπει τώρα νὰ ἐπαριθμῶνται μὲ τὰ κεφαλαιοπόταμα τῆς Φράνσας· ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ὁμὲν δυτικώτερος Σέλδης χύνεται εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, ὁδὲ πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ Μάας ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν Φράνσαν, ἑνώνεται μετὰ τοῦ Σάαλ, καὶ ὁ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μάας Μοζέλος χύνεται εἰς τὸν Ῥῆνον.

Ὁ Ῥῆνος σχηματίζει τὰ μεταξὺ Γερμανίας καὶ Φράνσας σύνορα, ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας ἕως τοῦ Ὁλανδικοῦ βασιλείου· δέχεται δὲ τὸν Μοζέλον ἀπὸ τῆς Φράνσας. Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου κεῖνται αἱ πόλεις Στρασμπούργη, Μαΐντση καὶ Κέλνη.

Ἐφ' ὅλης τῆς Φράνσας δὲν εὑρίσκεται οὐδεμία ἀξιόλογος Λίμνη.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Φράνσα ἔχει Ἀέρα θερμὸν καὶ ὑγιεινόν, πλὴν μεταξὺ τοῦ ἀρκτικοῦ καὶ μεσημβρινοῦ κλίτ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ματος εὑρίσκεται μία αἰσθητὴ διαφορά: ἐπειδὴ ἐκεῖνο μὲν ὁμοιάζει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον μὲ τὸ τῆς Γερμανίας κλίμα, τὸ δὲ μεσημβρινὸν μὲ τὸ τῆς Ἰταλίας. Ὁ πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης Ἀὴρ εἶναι θερμότατος, ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ἀκινήτων νερῶν καὶ βάλτων νοσώδης. Τὸ μέσον τοῦ βασιλείου εἶναι τὸ κάλλιστον καὶ χαριέστατον μέρος. Εἰς ὀλίγα μόνον μέρη τὰ ὑψηλὰ βουνά, ἀποκαθιστῶντα τὸν Ἀέρα τραχύν, ἐμποδίζουσι τὴν εὐφορίαν τοῦ τόπου.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Φράνσα εἶναι τόπος εὔφορος, ὥστε παράγει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα δαψιλῶς. Ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Κτηνοτροφία δὲν ἔφθασαν ἀκόμη εἰς τοιαύτην ἀκμήν, ὥστε νὰ γίνεται περίσσεια τῶν προϊόντων, πλὴν ἡ πρώτη διωρθώθη ἱκανῶς. Οἱ Φρανσέζοι προσηλώθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον εἰς τὰ ἐργόχειρα, καὶ ἐνεργοῦσι δι' αὐτῶν καὶ διὰ τῶν πραγματειῶν τῶν ἰδίων αὐτῶν ἀποικιῶν, τῶν κατὰ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου, ἐμπόριον μέγιστον. Τὰ ἀξιολογώτερα προϊόντα τοῦ τόπου, τὰ συμβάλλοντα πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, εἶναι ταῦτα:

1) Κρασί, τὸ διασημότατον μεταξὺ ὅλων τῶν προϊόντων: ἐπειδὴ σχεδὸν καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ βασιλείου — πλὴν τῶν ἀρκτικωτέρων, καὶ τῶν ὑψηλῶν βουνωδῶν μερῶν —

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κατασκευάζεται ἄσπρον καὶ μαῦρον κρασί, καὶ ἐκφέρεται ἐξ αὐτοῦ μεγάλη ποσότης. Τὰ συνήθη κρασὰ ὀνομάζονται κοινῶς Φρανσέζικα, πλὴν μεταξὺ τούτων δὲν ἐμπεριέχονται πολλὰ ἄλλα εἴδη κρασῶν, οἷον: τὸ Σαμπάν, τὸ κάλλιςον πάντων, τὸ Μπουργόν, τὸ Ποντάκ, τὸ Φροντινιὰκ καὶ ἄλλα τινά. Τὰ Φρανσέζικα κρασὰ γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον εἰς τὰ πέριξ μέρη τοῦ Γαρόνος καὶ Λουάρου, καὶ προτιμῶνται καθ' ὅλην τὴν ἀρκτικὴν Εὐρώπην· διότι εἶναι νόσιμα καὶ εὐθυνά. Ὁμοίως ἐκφέρεται ἀπὸ τῆς Φράνσας ῥακὶ καὶ κρασόξυδον πολύ.

2) Πωρικὰ καλλιεργοῦνται πάμπολλα εἰς τὴν Φράνσαν, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐκφέρουσι διὰ τῶν ἀρκτικῶν καὶ δυτικῶν ἐπαρχιῶν πλῆθος μεγάλον, καὶ μάλιςα μῆλα καὶ δαμάσκηνα.

3) Ἐλαιόλαδον γίνεται εἰς τὰ περὶ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν μέρη διαφιλῶς, καὶ ἐξαιρέτου ποιότητος· τὸ ὀνομαζόμενον Προβὰνς εἶναι τὸ κάλλιςον εἶδος, ὅ, που εἶναι συχνάκις εἰς χρῆσιν κατὰ τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης.

Αινάρι καὶ ὡραῖον μαλλί, κατὰ δὲ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας καὶ Μετάξι παράγονται

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δαφιλῶς, πλὴν ἐξοδεύονται εἰς τὰ πολλὰ καὶ κάλλιστα ἐργόχειρα τῆς Φράνσας, διὰ τὰ ὁποῖα μάλιστα δὲν ἐξαρκεῖ τοῦτο τὸ ἐντόπιον μετάξι καὶ μαλλί. Ἡ Φράνσα ἔτι πλουτεῖ κατὰ τὸ θαλάσσιον ἄλας.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Φρανσέζοι εἶναι τὸ ζωηρότατον γένος τῆς Εὐρώπης, καὶ ὀξύνοες ἐκ φύσεως καὶ ἀγεῖοι· εἰς τὰς ὑποθέσεις των φαίνονται ὁρμητικοί, εὐπροσήγοροι καὶ ἱλαροί· μετὰ τῶν ἐχθρῶν φέρονται φιλικῶς, πλὴν εἶναι κοῦφοι, ἄσατοι καὶ εὐμετάβλητοι πρὸς τοὺς νεωτερισμούς, τὰ φρονήματα καὶ τοὺς σχασμούς· πρότερον ἐτραγώδουν καὶ ἐχόρευον ὅλοι· μετὰ δὲ τὴν μεταβολὴν τῆς διοικήσεως αὐτῶν γυμναζόμενοι τὴν πολεμικήν, γίνονται στρατιῶται. Αὐτοὶ ἔχουσι μεγάλην κλίσιν νὰ μεταβαίνωσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου εἰς τὸ ἄλλο· ὅθεν τώρα μὲν εἶναι τοσοῦτον αἰσθητικοί, ὥστε δακρύουσι· τώρα δὲ γίνονται σκληρότατοι ὡς οἱ βάρβαροι. Αὐτοὶ ἀρέσκονται ἀκρατῶς εἰς τοὺς νεωτερισμοὺς καὶ τὰ ἀσυνήθιστα· διὰ τοῦτο ἔχουσι μεγάλην κλίσιν εἰς τὰ μεγαλεῖα καὶ τὴν λαμπρότητα, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύουσι μάλιστα τὰ φορέματά των. Πρὸς τούτοις ἐνασχολοῦνται πολὺ εἰς τὰς οὐτιδανότητας καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν πραγμάτων· διὰ τοῦτο ἔγιναν ἐπιτήδειοι εἰς τὰς διαφόρους ἐφευρέσεις τῆς τρυφῆς, καὶ τὰς ποικί-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λας μεταμορφώσεις· ἔχοντες μεγάλην ὄησιν περὶ ἑαυτῶν, κινοῦνται πρὸς ἐκδίκησιν καὶ ὑπὸ μικρᾶς αἰτίας. Ὁ γηραλαῖος Φρανσέζος διὰ τῆς ὀρθῆς ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας ἐνώνει τὴν ὀρθότητα τῶν ἠθῶν, καὶ τὸν λεπτὸν τρόπον τῆς ζωῆς μὲ τὴν σαθηρότητα, τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν ἀληθινὴν φιλανθρωπίαν.

§. 9. Πόλεις.

Τὸ Παρίσιον εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τῆς ἀνωτάτης ἐξουσίας, καὶ μία τῶν μεγίσων πόλεων τῆς Εὐρώπης. Αὕτη κεῖται παρὰ τὰς δύω ὄχθας τοῦ Σεῖνου, καὶ μέρος ἐπί τινων νήσων αὐτοῦ· δὲν εἶναι κανονικῶς οἰκοδομημένη, πλὴν ἔχει σχεδὸν παντοχοῦ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ὀσπήτια, πλῆθος παλατίων, καὶ καθ' ἑκάσην φέρεται ἐπὶ τὸ κρεῖττον. Τὰ Τουϊλέρια εἶναι ἡ καθέδρα τοῦ γαλλικοῦ Καίσαρος· ἡ δὲ μεγαλοπρεπὴς οἰκοδομὴ τὸ Λουβρί, ἥτις ἔχει πολλὰ ἀξιοθέατα, ἐχρημάτισε καιρὸν πολὺν ἡ κατοικία τῶν προτέρων βασιλέων, ἕως οὗ ἔγινε τὸ Βερσάϊλ. Ἡ ἀξιολογωτάτη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη οἰκοδομὴ εἶναι τὸ παλάτιον τῆς ἀποσασίας (Παλὲ Ῥογιάλ): ἐπειδὴ εἶναι ἡ ἀγορὰ τῶν νεοευρεμένων καὶ πολυτίμων πραγμάτων, καὶ ὁ τόπος τῆς συναθροίσεως τῶν εὐγενῶν τοῦ Παρισίου. Τὸ Μπαστίλ, ἡ δύσφημος φυλακὴ τῆς πόλεως, κατηδαφίσθη τῷ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

1789. Οἱ νεωτερισμοὶ (μόδαι) τοῦ Παρισίου ἀπέκτησαν πρὸ πολλοῦ ἐξουσίαν ἀπεριόριστον εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· οἱ τεχνῖται τῶν λεπτῶν ἐργοχείρων, καὶ αἱ σολίσραι τοῦ Παρισίου, ὄντες κατὰ τὰς νέας ἐφευρέσεις ἀνεξάντλητοι, δίδουσιν εἰς αὐτοὺς τὸν τόνον.

Ἡ Νάντη (Νάντ) εἶναι μεγάλη καὶ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ πόλις, κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Λουάρου. Αὕτη ἐνεργεῖ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὰς ἐμπορικὰς ἀρκτικὰς πόλεις μεγάλον θαλάσσιον ἐμπόριον.

Ἡ Μπουρδώ, ἥτις νομίζεται μία τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Φράνσας καὶ τῆς Εὐρώπης, εἶναι μεγάλη μετὰ πολλῶν καὶ ὡραίων οἰκοδομῶν, κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Γαρόνος· ἀπ' αὐτῆς γίνεται ἐξαγωγὴ ἀξιόλογος μάλισα δὲ ἐκφέρεται κρασὶ πάμπολυ καὶ ῥακί· ἐκ δὲ τῶν ξένων προϊόντων Ζάχαρις πολλὴ καὶ καφές, τὰ ὁποῖα φέρονται εἰς τὴν Φράνσαν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἀποικιῶν αὐτῆς.

Ἡ Μαρσιλία εἶναι ἡ παρὰ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Φράνσας. Ταύτης τὸ ἐμπόριον ἐκτείνεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰς παραθαλασσίους πόλεις τῆς ἰδίας Θαλάσσης, ἤτοι εἰς τὴν Ἀφρικήν, Ἀσίαν, Ἰταλίαν,

ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἱσπανίαν καὶ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν. Προσέτι εἶναι μεγάλη καὶ ἐν μέρει καλῶς οἰκοδομημένη.

Ἡ Λυών, ἡ κειμένη παρὰ τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν Ῥοδανοῦ καὶ Σαόνος, ἦτον πρότερον μετὰ τὸ Παρίσιον ἡ μεγίστη πόλις τῆς Φράνσας, καὶ ἡ καθέδρα τῶν χρυσῶν καὶ μεταξωτῶν Φρανσεζικῶν ἐργοχείρων: ἐπειδὴ αὐτῆς τὰ γαλόυνια, τὰ κεντημένα φορέματα, αἱ ἀργυραῖ καὶ χρυσαῖ μεταξωταὶ σόφαι, αἱ μεταξωταὶ κάλτσαι καὶ τὰ καπέλα μετεκομίζοντο εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην· πλὴν αὐτὴ κατερημώθη τῷ 1793, καὶ ἐσερήθη τὸ κάλλιστον μέρος τῶν κατοίκων καὶ τῶν τεχνῶν της, ἀλλὰ τώρα πάλιν ἀνορθοῦται κατὰ μικρόν.

Ἡ Στρασμπούργη, ἡ κειμένη κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου, εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἥτις παλαιόθεν ἦτον Ἐλευθέρα Αὐτοκρατορική, καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν Γερμανίαν, ἕως οὗ οἱ Φρανσέζοι τὴν οἰκειοποιήθησαν μετὰ δολιότητος τῷ 1681. Ἡ μεγάλη ἐπισκοπικὴ ἐκκλησία, ἡ ὀνομάζομένη Μίνστερ, καὶ ὁ πλησίον αὐτῆς ὑψηλότατος καὶ τεχνικὸς πύργος εἶναι οἰκοδομαὶ ἀξιοθάυμαστοι. Ἐν τάυτῃ τῇ πόλει ὁ Ἰωάννης Γκουτενμπέργης, ὁ γεννηθεὶς εἰς τὴν Μαϊντσην, ἐφεῦρε τῷ 1436 τὴν τυπογραφίαν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

* * *

Ἡ Φράνσα διὰ τῶν παρελθόντων πολέμων ἐξήπλωσε πολὺ τὰ ὅριά της, προσθέσασα εἰς τὸ βασίλειόν της μεγάλους τόπους, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι:

1) ἐκ μὲν τῆς Γερμανίας

α) Ὅλος ὁ Μπουργουνδικὸς Κύκλος, ἢ ἡ Αὐστριακὴ κατωχώρα, τόπος πλούσιος καὶ πολυανθρωπότατος.

Ἡ Πρισέλη (Μπρισέλ) ἡ πρὶν πρωτεύουσα πόλις, ἥτις κεῖται μεταξὺ τοῦ Σέλδου καὶ Μάας, εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὡραία· εἰς αὐτὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλα ἐμπορικὰ ἐργόχειρα τεχνουργοῦνται καὶ τὰ ὡραιότατα τοῦ Κόσμου πλεκτά, ἢ πιτσίλια.

Ἡ Ἀντβέρπη (ἀντβέρπεν) κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Πρισέλης, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σέλδου. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἥτις πρὸ τινῶν αἰώνων ἦτον ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Εὐρώπης· ἐπειδὴ ὅμως ὕστερον ἐμποδίσθη τὸ πλεύσιμον τῶν θαλασσίων πλοίων εἰς τὸν ποταμὸν Σέλδην, κατήντησε τὸ ἐμπόριον αὐτῆς εἰς παντελῆ ἔκπτωσιν· τώρα δέ, ἐπειδὴ τὸ πλεύσιμον ἔγινε πάλιν ἐλεύθερον, εὑρίσκεται εἰς ἀκμὴν καλήν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

6) Ὅλοι οἱ τόποι τῶν Κύκλων: τῆς Βεστφαλίας καὶ τοῦ ἄνω καὶ κάτω Ῥήνου, οἱ κείμενοι κατὰ τὰς ἀριστερὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου.

Ἡ Κέλνη (κέλν) ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου. Αὕτη εἶναι παλαιοτάτη καὶ μεγάλη (πρότερον Ἐλευθέρα Αὐτοκρατορική) πόλις, καὶ ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον: ἐπειδὴ αὐτοῦ ξεφορτώνονται ὅλαι αἱ πραγματεῖαι, αἱ ἀναβάνουσαι καὶ καταβάινουσαι διὰ τοῦ Ῥήνου.

Ἡ Ἀάχη (ἄαχεν) ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς Κέλνης. Αὕτη εἶναι παλαιὰ καὶ περιφανὴς (πρότερον Ἐλευθέρα Αὐτοκρατορική) πόλις, ἔχουσα τεχνουργεῖα (Φάμπρικας) καλῶν ῥούχων, καὶ θερμὰ ἰαματικὰ λουτρά, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομά, ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς τῆς λατινικῆς λέξεως (*aquae*).

Ἡ Μαΐντση (μάϊντσ) ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου, ἀντικρὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μάην κειμένη, ἥτις εἶναι παλαιὰ καὶ διάσημος πόλις, ἐχρημάτισε δὲ πρότερον πρωτεύουσα καὶ καθεδρεύουσα τοῦ Κληρικοῦ Κουρφίρστου, ὅς τις ὠνομάζετο ὁμωνύμως μὲ αὐτήν.

2) Ἐκ δὲ τῆς Ἑλβετίας προσετέθησαν εἰς τὴν Φράνσαν μόνον τόποι τινές, κυρίως δὲ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Ζενέβα, ἥτις εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, κειμένη πρὸς τὰς δυτικὰς ἄκρας τῆς ὁμωνύμου αὐτῆς λίμνης. Εἰς αὐτὴν δουλεύονται πάμπολλα ἐγκόλπια ὡρολόγια, καὶ μετακομίζονται εἰς μέρη διάφορα.

3) Ἐκ τῆς Ἰταλίας ἡ Φράνσα οἰκειοποιήθη ὄχι μόνον τὸ Δουκάτον τῆς Σαβοΐας, τὸ κείμενον κατὰ τὸ ἐντεῦθεν μέρος τῶν Ἄλπεων, ἀλλὰ καὶ τὸ Πριγκιπάτον Πιεμόντου, τὸ κείμενον πρὸς τὸ ἐκεῖθεν μέρος τῶν Ἄλπεων. Καὶ οἱ δύο οὗτοι τόποι ἀνῆκον τὸ πρότερον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Σαρδινίας. Τὸ πρὸς τὰς Ἄλπεις μέρος τοῦ Πιεμόντου εἶναι πολὺ βουνῶδες, πλὴν εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη ἔχει εὐφορώτατον, θερμὸν καὶ ὡραῖον ἔδαφος, ποτιζόμενον ὑπὸ ἀναριθμήτων ῥυάκων, ὅτινες χύνονται εἰς τὸν ποταμὸν Πό, τὸν λαμβάνοντα τὰς ἀρχάς του αὐτόθεν. Εἰς τὸ Πιεμόντον γίνεται μετάξι πολὺ ἐξαιρέτου ποιότητος, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ κάλλιστον τῆς Ἰταλίας.

Τὸ Τουρίνον, τὸ κείμενον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πό, εἶναι μεγάλη, καλῶς οἰκοδομημένη καὶ ἐν μέρει πόλις ὡραιοτάτη, ἥτις ἦτον πρότερον καθέδρα τοῦ Βασιλέως τῆς Σαρδινίας. Τινὲς δρόμοι αὐτῆς εἶναι ἀπὸ τοὺς ὡραιοτάτους τῆς Εὐρώπης· τὸ δὲ μουσικὸν αὐτῆς θέατρον εἶναι ἕνα ἀριστούργημα τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τούτου τοῦ εἴδους.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Περαιτέρω ἡ Φράνσα ὑπέταξε νεωστὶ τὴν Λιγουρικὴν Ἀριστοκρατίαν, ἥτις εἶναι ἕνας μακρὸς καὶ ξενὸς παραθαλάσσιος τόπος, κείμενος κατὰ τὸ μῆκος τῶν παραθαλασσίων τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Πιεμόντου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διαιρεῖται διὰ τῶν Ἀπεννίνων. Οὗτος ὁ τόπος εἶναι πολὺ βουνώδης, πλὴν καλλιεργημένος ἐπιμελῶς· παράγει δὲ μεταξὺ τῶν λοιπῶν καὶ ἐλαιόλαδον ἐξαίρετον.

Ἡ Γένοβα, ἡ πρὶν πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις, κεῖται εἰς τὸ παραθαλάσσιον. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ οἰκοδομημένη ἐπί τινος βουνοῦ· διὰ τοῦτο ἔχει μὲν ἐκ τοῦ μέρους τῆς Θαλάσσης μίαν ὡραιοτάτην θέαν, πλὴν πάνυ ὀλίγους πλατεῖς δρόμους· ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχει πολλὰ ὡραῖα παλάτια, ἐκκλησίας καὶ ὁσπήτια. Αὐτοῦ κατασκευάζεται τὸ ὡραιότατον μαῦρον βελοῦδον τῆς Εὐρώπης. Ὁ μέγας λιμὴν αὐτῆς ἐπισκέπτεται συχνότατα ὑπὸ τῶν ξένων γενῶν· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ἐνεργοῦσι ἐμπόριον ἀξιόλογον μὲ τὰ ἐντόπια προϊόντα καὶ τῆς Λομβαρδίας.

Σημ. Ἡ νῆσος Κόρσικα ὑπόκειται τώρα εἰς τὴν Φράνσαν. Αὕτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Σαρδινίας καὶ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Γένοβας· ἀνῆκε δὲ πρότερον εἰς τὴν Γένοβαν, καὶ συνηριθμεῖτο μετὰ τῆς Ἰταλίας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Ἰταλοί.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΕΛΒΕΤΙΑ
ἢ
ΣΦΕΪΤΣΑΡΙΑ.

(Πν. 6.)

§. 1. Βαθμός.

Ἡ Σφεϊτσαρία, ἢ ὀρθότερον ἡ Ἑλβετία σύγκειται ἐκ δύω Ἀριστοκρατιῶν: τῆς Ἑλβετικῆς καὶ τῆς Βαλίς, καὶ ἐκ τοῦ πριγκιπάτου Ναϊφσατέλου καὶ Βαλεγγίνου. Αὗται, ἂν καὶ ἡ παρ' αὐτοῖς πρώην ὀνομαζομένη συμμαχία ἔπαυσε, εἶναι ὅμως ἡνωμέναι διά τινων δεσμῶν.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Σφεϊτσαρία κεῖται μεταξὺ τῆς Φράνσας, Γερμανίας καὶ Ἰταλίας, οὖσα μεσόγειος· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς Φράνσας καὶ Ἰταλίας διαιρεῖται δι' ὀρέων, ἀπὸ δὲ τῆς Γερμανίας διὰ τοῦ Ῥήνου καὶ τῆς λίμνης Ποτένης.

ΔΗΜΟΣΙΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 3. Μέγεθος.

Αἱ Πολιτεῖαι, αἱ ὁποῖαι ἀνῆκον μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν Ἑλβετικὴν Συμμαχίαν, ἔχον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον περιοχὴν συνεχαλμένην, πλὴν ὅλος ὁ τόπος ὁμοῦ λαμβανόμενος, εἶναι ἱκανῶς μεγάλος, καὶ ἐξισοῦται σχεδὸν μὲ τὸ δωδέκατον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας· ἔχει δὲ μῆκος 50 μιλίων καὶ πλάτος ὑπὲρ τὰ 40.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Σφεϊτσαρία ἶναι πανταχοῦ πολὺ βουνώδης· πρὸς δὲ τὰ μεσημβρινὰ μέρη αὐτῆς κεῖνται αἱ περιώνυμοι Ἄλπεις, τὰ ὑψηλότατα ὄρη τῆς Εὐρώπης, τῶν ὁποίων πολλαὶ βραχώδεις κορυφαὶ φθάνουσιν ἕως ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ Ἀέρος, ὅπου πάντοτε φέρονται τὰ νέφη, καὶ εἶναι ἀιωνίως χιονοσκέπαστοι, καὶ κατὰ μέρος ἄβατοι. Τὸ γνωστότατον, πλὴν ὄχι καὶ ὑψηλότατον ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ Βουνὸν τοῦ Ἁγίου Κοδράτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι δρόμος, ὁδηγῶν ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας εἰς τὴν Ἰταλίαν. Αἱ διὰ τῶν Ἄλπεων ὁδοιπορεῖαι ἔχουσι κινδύνους πολλούς: ἐπειδὴ οἱ δρόμοι κοινῶς ἀποκαταντῶσιν εἰς ὑψηλοὺς βράχους καὶ ἐπικίνδυνα χάσματα, ὅθεν διὰ τοῦ παραμικροῦ παραπατήματος καταπίπτει τις εὐκόλως ἐντὸς ἑνὸς ἀπείρου χάους· ἐδῶ διάζονται ἐνίοτε νὰ διαπε-

ΜΗΤΡΩΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρῶσι τοὺς κρημνοὺς διά τινων χιονοσχηματίσεων γεφύρων, αἱ ὁποῖαι ἀπειλοῦσι τὸν ὁδοιπόρον, ὅτι θέλουν συντριφθῆ ὑπὸ τοὺς πόδας του· μεταξὺ δὲ τούτων πρόκειται καὶ ὁ ἐκ τῆς καταφορᾶς τῶν βώλων κίνδυνος, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕνας ὑπερμεγέθης ὄγκος χιόνος, ὅς τις λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ μικρᾶς χιόνος, ἥτις κινουμένη ἐπὶ τῶν ἀκρωρειῶν ὑπὸ μικροῦ φυσήματος τοῦ Ἀέρος, αὐξάνει καταφερομένη, ἕως οὗ ἀποκαθίσαται τοιαύτη μεγαλωτάτη σφαῖρα, ὥσε πίπτουσα κατὰ τῶν κρημνῶν, ἀποτελεῖ κρότον βροντώδη, κατασυντρίβει δάση, σύρει ὁμοῦ βράχους, διακόπτει ῥοὰς ποταμῶν, σκεπάζει οἰκίας, καὶ θάπτει ἐκ μιᾶς πολλὰς ἑκατοντάδας ἀνθρώπων. Ἐκ τῶν τοιούτων βώλων, καὶ ἄλλων ἐπισεσωρευμένων χιόνων, σχηματίζονται κατὰ τὰς μεταξὺ τῶν ἀκρωρειῶν ὑψηλὰς κοιλάδας, μεγαλώτατοι καὶ χονδροὶ κρυσάλλινοι ὄγκοι, οἵτινες φθάνουσιν ἀφ' ἑνὸς βουνοῦ ἕως ἄλλου, καὶ μεταβάλλουσιν ὅλην τὴν κοιλάδα εἰς μίαν μεγάλην παγωμένην Θάλασσαν, αἰωνίως ἀδιάλυτον, καὶ ὁμοίαν μὲ μίαν Θάλασσαν, ἥτις, ἐνῷ ἐταράττετο, ἐπάγωσεν ἕως τὸν πάτον. Τὰ πολλὰ χάσματα τούτων τῶν πάγων, διὰ τῶν ὁποίων δύναται νὰ κατακρημνισθῆ τις εἰς τὸ χάος αὐτῶν, ἀποκαθιστῶσι τὴν δι' αὐτῶν ὁδοιπορείαν ἐπικινδυνωδεστάτην· πλὴν μὲ ὅλους τούτους τοὺς κινδύνους καὶ κόπους, τοὺς συμβαίνοντας εἰς τὴν διὰ τῶν Ἄλπεων ὁδοιπορείαν — ἥτις μόνον τὸ θέρος γίνεται — οἱ ξένοι περιηγηταὶ συχνάκις

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἐπισκέπτονται αὐτὰ τὰ βουνά, διὰ τὴν ἀπερίγραπτον ἐντύπωσιν τοῦ μεγέθους, τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τοῦ ὕψους αὐτῶν: ἐπειδὴ ἡ θέα αὐτῶν προξενεῖ εἰς τὰς ψυχὰς τοιάυτην τέρψιν, ὁποίαν καὶ ἡ πάντη διάφορος θέα ἑνὸς ἀνοικτοῦ πελάγους.

Τὸ ὄρος τῶν Ἄλπεων ἐκτείνεται ἔτι πολὺ ἀπώτερον τῆς μεσημβρινῆς Ἑλβετίας. Τοῦτο ἔχει τὴν ἀρχὴν πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, καὶ φθάνει εἰς τὴν Ἑλβετίαν, καὶ ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γερμανίαν, καὶ διαιρεῖ καὶ τοὺς δύο τόπους ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ ταπεινούμενον διηνεκῶς, τελειώνει κατὰ τὴν Ἀούσρίαν ἀπέναντι τοῦ Δουνάβεως.

Πρὸς τὰ σύνορα τῆς Φράνσας προχωρεῖ ἕνα ἄλλο ὄρος μετριώτερου ὕψους, ὀνομαζόμενον Γιούρα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀξιοσημείωτον διὰ τοὺς πολυτέχνους κατοίκους του.

§. 5. Ὕδατα.

Ἐκ τῶν Ἑλβετικῶν ὀρέων λαμβάνουσι πολλοὶ ποταμοὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀρχήν, οἵ τινες ῥέουσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου· καὶ τοῦτο μᾶς ἀποδεικνύει, ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος κεῖται ὑψηλότερον πάντων τῶν περὶ αὐτόν. Μεταξὺ τούτων τῶν ποταμῶν δύο εἶναι κατ' ἐξοχὴν οἱ ἀξιοσημείωτοι:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

1) ὁ Ῥῆνος, ὁ σχηματίζων τὰ μεταξὺ Γερμανίας καὶ Φράνσας σύνορα, καὶ

2) ὁ Ῥοδανός (Ῥών) τὸ Κεφαλαιοπόταμον τῆς Φράνσας.

Καὶ οἱ δύο ἀναβρύουσι πλησίον τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἁγίου Κοδράτου· καὶ ὁ μὲν Ῥῆνος συνίσταται ἐκ πολλῶν πηγῶν, αἱ ὁποῖαι ῥέουσι πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἄρκτον, καὶ ἔπειτα ἑνώνονται· ὁ δὲ ἐκ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν σχηματιζόμενος ποταμός, ῥέων διὰ τῆς Ποτένης λίμνης, γίνεται πλευσός, πλὴν διακόπτεται τὸ πλεύσιμόν του ὑπὸ τοῦ πλησίον τοῦ Σαφχάουζεν μεγάλου καὶ ἀξιοθεάτου καταῤῥάκτου, ὅθεν ἐμβαίνει εἰς τὴν Γερμανίαν.

Ὁ δὲ Ῥοδανὸς ῥέων ἀπὸ τῆς πηγῆς του πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν λίμνην τῆς Ζενέβας, καὶ ἐξερχόμενος ἐξ αὐτῆς ἐγχύθεν τῆς Ζενέβας, διαβρέχει τὴν Φράνσαν, καὶ ποιεῖ τὰς ἐκβολάς του ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσῃ.

Μεταξὺ τῶν κυρίως ἐντοπίων ποταμῶν ὁ μέγιστος εἶναι, ὁ χυνόμενος εἰς τὸν Ῥῆνον Ἄαρ.

Πολλοὶ ῥύακες καὶ ποταμοὶ τῆς Ἑλβετίας κατακρημνιζόμενοι ἀφ' ὑψηλῶν βουνῶν καὶ βράχων, σχηματίζουσιν ὡραιοτάτους καταῤῥάκτας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Σφεϊτσαρία ἔχει ἀναριθμήτους λίμνας, ἐκ τῶν ὁποίων πολλαὶ εἶναι μεγάλαι καὶ πλευσαί· ἡ δὲ μεγίστη ἀπὸ ὅλας εἶναι ἡ τῆς Ζενέβας, ἥτις ἔχει σχῆμα διχοτόμου σελήνης. Αὕτη ἡ λίμνη εἶναι περίφημος διὰ τοὺς περὶ αὐτὴν τερπνοὺς καὶ εὐφόρους τόπους, ἡ θεωρία τῶν ὁποίων εἶναι χαριεστάτη.

§. 6. Κλίμα.

Ἐπειδὴ ὁ τόπος εἶναι πολὺ ὑψηλός, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἀὴρ αὐτοῦ εἶναι καθαρὸς καὶ ψυχρός, τὸν ὁποῖον ἀποκαθιστῶσι μὲν ψυχρότερον καὶ δριμύτερον τὰ αἰωνίως χιονοσκέπαστα ὄρη, πλὴν εἶναι ὑγιεινός. Οἱ ὁμαλώτεροι τόποι ἔχουσι πολὺ θερμότερον καὶ χαριέστερον Ἀέρα. Εἰς τὰς μεταξὺ τῶν βουνῶν βαθυτάτας κοιλάδας ἀναβαίνει ἡ θερμότης τὸ θέρος εἰς βαθμὸν ὑψηλόν, ὥστε πολλάκις τὸν αὐτὸν καιρόν, μετὰ μικρά τινα διαστήματα, δύναται νὰ αἰσθανθῇ τις, καὶ νὰ παρατηρήσῃ καὶ εἰς τὰ φυτὰ τὴν καυσικὴν θερμότητα τοῦ Θέρους, τὸ εὔκρατον τῆς Ἀνοίξεως καὶ τὴν δριμύτητα τοῦ Χειμῶνος.

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ ὄρη τῆς Ἑλβετίας εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πλούσια κατὰ τὰ εὐώδη καὶ ἰατρικὰ βότανα, τὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὁποῖα ξηράινοντες οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι, τὰ μεταχειρίζονται ὡς τὸ τσάϊ. Οἱ ὁμαλώτεροι τόποι ἀποδίδουσι πολλὰ πωρικὰ καὶ κρασὶ κάλλιστον, τὸ ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνεται καλήτερον εἰς τὰς κοιλάδας, τὰς πλησίον τῶν ὑψηλοτάτων χιονοσκεπάστων ὀρέων.

Ἡ Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα ἡ Βουκολικὴ εἶναι ὁ οὐσιώδης πλοῦτος τῶν Σφεϊτσάρων. Οἱ κατήφοροι τῶν ὑψηλῶν ὀρέων καλύπτονται μὲ πρασινάδας ὡραιοτάτας, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἀγέλαι τῶν βοσκημάτων διώκονται τὸ θέρος εἰς τὰς ἐκεῖ βοσκάς, μακρὰν τῶν συνειθισμένων χωρικῶν κατοικιῶν. Αὗται αἱ βοσκαὶ ὀνομάζονται Ἄλπεις, ἐκ τῶν ὁποίων ὠνομάσθη καὶ ὅλον τὸ ὄρος. Ἐπάνω τούτων τῶν Ἄλπεων κατασκευάζουσι καλύβας καὶ σκηνάς, ὀνομάζοντες αὐτὰς ποιμενικάς, εἰς τὰς ὁποίας κατοικοῦσιν οἱ ποιμένες ἀπὸ τῆς ἀνοίξεως ἕως τοῦ φθινοπώρου, καὶ μεταξὺ τούτου τοῦ καιροῦ ἑτοιμάζουσι τὸ περίφημον καὶ νόξιμον Σφεϊτσαρικὸν τυρί, τρεφόμενοι μόνον μὲ τυρὶ καὶ γάλα. Διὶ αὐτοῦ τοῦ τυρίου, τοῦ βουτύρου καὶ δι' ἄλλων παντοδαπῶν ζώων ἐνεργεῖται ἐκεῖ ἐμπόριον μεγάλον. Ἐπὶ τῶν Ἄλπεων εὑρίσκονται καὶ ἀγριόγιδα, τὰ ὁποῖα εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον κυνήγι διὰ τὰ αὐτῶν δέρματα, τὰ ὁποῖα ἐργαζόμενα, γίνονται διαρκῆ καὶ μαλακά· αὐτὰ τὰ ἀγριόγιδα παρομοιάζουσι μὲ τὰ γίδια, εἶναι ζωηρὰ καὶ ταχύτατα ζῶα μὲ ἀκοὴν καὶ ὅρασιν ὀξυ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τάτην, ἀναβάινουσιν εἰς τοὺς ὑψηλοτάτους βράχους, καὶ πηδῶσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἕως τοῦ ἄλλου διὰ μέσου τῶν βαθυτάτων χασμάτων, ὅθεν οἱ κυνηγοὶ αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς μεγάλους κόπους καὶ κινδύνους.

Εἰς τὰ ὄρη τῆς Σφεϊτσαρίας δὲν εὑρίσκονται οὔτε χρυσίου, οὔτε ἀργυρίου μεταλλεῖα, εἰμὴ μόνον ὀλίγα τινὰ σιδήρου, πλὴν ἀντ' αὐτῶν πλουτοῦσι κατὰ τὰ λιθοτομεῖα τῶν μαρμάρων καὶ ἄλλων ὡραίων λίθων.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Σφεϊτσάροι ὁμοιάζουσιν εἰς πολλὰ μὲ τοὺς Γερμανούς, πρὸς δὲ τούτοις καὶ εἰς τὴν διάλεκτον. Ὁ καθαρὸς Ἀὴρ καὶ ἡ μετρία διαγωγὴ τοὺς ἀποκαθιστᾷ δυνατοὺς κατὰ τὸ σῶμα καὶ πνεῦμα· διὰ τοῦτο προσηλώθησαν εἰς ὅλας τὰς τέχνας, τὰς ἀπαιτούσας ἀγχίνοιαν καὶ μελέτην. Αὐτοὶ γενικῶς φθάνουσιν εἰς γῆρας βαθύτατον· πρὸ πολλοῦ ἀποδίδοται εἰς αὐτοὺς ἡ φήμη τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ εἰλικρινείας, καὶ διὰ τοῦτο οἱ μεγάλοι αὐθένται τοὺς δέχονται προθύμως διὰ σωματοφύλακας· καθὼς καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ καταχρήσεως καὶ ὄχι ἐκ δυσπιστίας τῶν ὑπηκόων, ἀκολουθοῦσι τινὲς βασιλεῖς καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἡγεμόνες. Αὐτοὶ πρὸ πάντων ἀγαπῶσι τὴν ἑαυτῶν πατρίδα, ὅθεν ἐνίοτε εἰς τοὺς ξένους τόπους ῥέῤῥωσῦσιν, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς αὐτήν· καὶ ὅταν ἀναλαμβάνωσι τὴν ὑγίαν, εὐθὺς ἐπιστρέφουσιν. Αὕτη ἡ παιδικὴ κακοήθεια τοῦ ὑπερβολικοῦ πόθου τῆς πατρίδος προξενεῖται ὑπὸ τῶν ἰδιαζόντων ἠθῶν καὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, εἰς τὸν ὁποῖον αὐτοὶ συνεθίζουσι, καὶ ὅς τις εἰς τοὺς λοιποὺς τόπους ἔναι πολὺ διαφορετικός.

§. 9. Διαίρεσις.

Ἡ Ἑλβετία σύγκειται τώρα ἐκ τριῶν διαφόρων καὶ ἰδιαιτέρων μερῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι:

1) ἡ νῦν Ἑλβετικὴ Ἀριστοκρατία, ἥτις περιέχει 19 κεχωρισμένας μεγάλας καὶ μικρὰς, καὶ πρὸς ἀλλήλας συνδεδεμένας Ἀριστοκρατίας, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Καντόνια. Ὁ ἐν αὐτῇ παντοτεινὸς Λανδάμαν (πρόεδρος) εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ συνδέσμου.

§. 10. Πόλεις.

Ἐπειδὴ ἡ Ἑλβετία διαιρεῖται εἰς τοσαύτας Πολιτείας, διὰ τοῦτο δὲν εἶναι εἰς αὐτήν, καθὼς καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, ὀυδεμία πρωτεύουσα πό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λις ὅλου τοῦ τόπου, ἀλλὰ πᾶσα Πολιτεία ἔχει ἴδιον πρωτεύοντα τόπον, ὅς τις δὲν εἶναι παντα-χοῦ πόλις.

Ἡ Μπαζέλη (Μπαζέλ) κεῖται εἰς τὰς ὄχ-θας τοῦ Ῥήνου κατὰ τὴν γωνίαν, ὅπου συμπί-πτουσι τὰ σύνορα τῆς Σφειτσαρίας, Φράνσας καὶ Γερμανίας, καὶ ὅθεν ὁ Ῥῆνος ἀφίνει παντελῶς τὴν Σφειτσαρίαν. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Σφεῖ-τσαρίας, ἔχουσα πολλὰ ἐξαίρετα ἐργόχειρα καὶ ἐνεργοῦσα ἐμπόριον ἀξιόλογον· κατ' ἐξοχὴν αὐ-τοῦ κατασκευάζουσι πολλὰς μεταξωτὰς κορδέλας καὶ χαρτὶ ὡραῖον, ὀνομαζόμενον Σφειτσαρικόν.

Τὸ Σαφχάουζον (σαφχάουζεν) εἶναι ὁμοίως πόλις ἐμπορικὴ μὲ καλὰ μεταξωτὰ καὶ βαμβακε-ρὰ ἐργόχειρα. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου, πλησίον ἑνὸς μεγάλου καταῤῥάκτου, ὅς-τις διακόπτει τὸ πλεύσιμον τούτου τοῦ μεγάλου ποταμοῦ. Αὐτοῦ ἦτον κατεσκευασμένη ἐπὶ τοῦ Ῥήνου μία ξυλίνη γέφυρα μὲ σέγην, τῆς ὁποίας τὰ μέρη ἦταν τόσον ἐντέχνως συνδεδεμένα, ὥστε χωρὶς τινος ὑποστηρίγματος τὸ ἕνα ἐκράτει τὸ ἄλ-λο, πλὴν οἱ Φρανσέζοι τὴν ἔκαυσαν.

Ἡ Τσιρίχη (τσιρίχ) ἡ κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας μιᾶς μεγαλωτάτης ταυτωνύμου λίμνης, εἶναι πόλις περιφανὴς μὲ πολλὰ μεταξωτὰ καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

βαρβακερὰ ἐργόχειρα. Αὕτη ἡ πόλις ἐπειδὴ ἦτον ὁ πρωτεύων τόπος τοῦ πρώτου τῶν 13 Καντονίων, ὅ, που εἶχε τὸν πρῶτον βαθμὸν ἐφ' ὅλης τῆς συμμαχίας, διὰ τοῦτο τὴν ἐξελάμβανον τινὲς ὡς πόλιν πρωτεύουσαν ὅλης τῆς Σφεϊτσαρίας.

Ἡ Πέρνη (Πέρν) κεῖται κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ἄαρος, ἥτις εἶναι διασημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, καὶ ὁ πρωτεύων τόπος τοῦ Καντονίου Μπέρνου, ὅ, που ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν ἦτον τὸ δεύτερον συμμαχικὸν Καντόνι, ὡς δὲ πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀξιολογότητα τὸ πρῶτον μεταξὺ ὅλων· ἐπειδὴ αὐτὸ μόνον περιεῖχεν ὑπὲρ τὸ τέταρτον μέρος τῆς Σφεϊτσαρίας, καὶ διὰ τοῦτο ἦτον ἐν ὑπολήψει μεγάλη μεταξὺ ὅλων τῶν λοιπῶν Σφεϊτσαρικῶν Πολιτειῶν.

2) Ἡ Ἀριστοκρατία Βαλὶς, ἡ κειμένη μεσημβρυοανατολικῶς πρὸς τὴν λίμνην τῆς Ζενέβας. Αὕτη εἶναι μικρὸς καὶ βουνώδης τόπος.

Ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτῆς ὀνομάζεται Σίτεν, ἢ Σιον.

3) Τὸ Πριγκιπάτον Ναϊφσατέλον (Νεϊφσατέλ) τὸ κειμενον μεταξὺ τῆς Φράνσας καὶ τῆς Ἑλβετικῆς Ἀριστοκρατίας παρὰ τὴν λίμνην Ναϊφσα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τέλην, καὶ ὑποκείμενον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Προυσίας· ἐδὼ κατασκευάζονται πολλὰ μηχανικὰ ἐργόχειρα, ὅιον: ὡρολόγια καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ Ναϊφσατέλη κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας τῆς ῥηθείσης λίμνης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΙΤΑΛΙΑ.

(Πιν. 7.)

§. 1. Βαθμός.

Μόνη ἡ Ἰταλία μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἐυρωπαϊκῶν τόπων δὲν ἔχει τινὰ ἐκ πολλῶν ἡνωμένην Πολιτείαν, ἀλλὰ περιέχει μὲν πολλὰς Πολιτείας, πλὴν δὲν εἶναι πρὸς ἀλλήλας ἡνωμέναι μὲ κανένα συμμαχικὸν δεσμὸν πρὸς κοινὴν ὑπεράσπισιν, καθὼς πρότερον ἡ Ἑλβετία· ἀλλ' ὅυτε ὑπόκεινται εἰς τινὰ γενικὸν ἀρχηγόν, ἢ κοινοὺς νόμους, καθὼς ἡ Γερμανία.

Ἐπὶ τῆς Ἰταλίας ἐυρίσκονται πέντε Βασιλεία, ἕνα Δοὺκάτον, μία μικρὰ Ἀριστοκρατία καὶ μία ἐκκλησιαστικὴ Πολιτεία, ἥτις ζητεῖ τὸν ἀνώτατον βαθμὸν παρὰ τῶν λοιπῶν. Τινὲς τούτων τῶν Πολιτειῶν, καθ' ὃν καιρὸν οἱ Ῥωμαϊκοὶ Καίσαρες ἐκυρίευον τὴν Ἰταλίαν, ἐξήρτηντο ἀπὸ τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, πλὴν πρὸ ὀλίγου αὐτὴ ἡ ἐξάρτησις ἔπαυσε.

Ἐκκλησιαστικὴ Πολιτεία λέγεται ἡ κυριευομένη ὑπὸ τοῦ Πάππα. Τὰ Βασίλεια εἶναι: 1) ἡ Νεάπολις, 2) ἡ Σικελία, 3) ἡ Σαρδινία, 4) ἡ Ἐτρουρία, ἤτοι τὸ πρότερον μεγάλον Δουκάτον Τοσκάνα καὶ 5) τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον. Τὸ μόνον ἐναπολειφθὲν Δουκάτον εἶναι ἡ Πάρμα, πλὴν καὶ τοῦτο κατεξουσιάσθη ὑπὸ τῶν Φρανσέζων τῷ 1802. Ἡ μόνη ἐναπολειφθεῖσα μικρὰ Ἀριστοκρατία ὀνομάζεται Σαντμαρίνος. Ἡ Ἀριστοκρατία τῆς Βενετίας προσετέθη εἰς τὸ νεωστὶ Ἰταλικὸν Βασίλειον· ἡ δὲ τῆς Λιγουρίας Ἀριστοκρατία, τὸ Δουκάτον Σαβοΐα καὶ τὸ Πριγκιπάτον Πιεμόντον ἠνώθησαν μετὰ τῆς Φράνσας.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Ἰταλία τὸ περισσότερον μέρος εἶναι χερσόνησος, προχωροῦσα μακρὰν ἐντὸς τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἥτις περικυκλώνει τὸ πλεῖσον μέρος αὐτῆς· πρὸς ἀνατολὰς τὴν βρέχει ὁ διεξοδικὸς Κόλπος αὐτῆς τῆς Θαλάσσης, ὁ ὀνομαζόμενος Ἀδριατικὸν Πέλαγος· κατὰ τὴν Ξηρὰν συνορεύει μετὰ τῆς Φράνσας, Σφεϊτσαρίας καὶ Γερμανίας· ἀπὸ τῶν δύω τελευταίων τὴν διαι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρῦσιν αἱ ὑψηλαὶ Ἄλπεις, αἱ ὁποῖαι ἀποκαθισῶσι δύσκολον τὴν εἰς αὐτὴν εἴσοδον.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ μέγιστον μῆκος αὐτῆς εἶναι σχεδὸν 200 μιλίων, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος οὔτε τὸ ἥμισυ. Αὕτη ὁμοῦ μὲ τὰς νήσους της δὲν ἐξισοῦται οὔτε μὲ τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Αἱ Ἄλπεις, αἱ περιορίζουσαι ὅλον τὸ ἀρκτικὸν μέρος αὐτῆς, ἔχουν τὸν κεφαλαιώδη κορμὸν ἐν τῇ Σφεϊτσαρίᾳ, πλὴν ἀποκαθισῶσι καὶ τινὰ μέρη τῆς Ἰταλίας πολὺ βουνώδη.

Ἀπὸ τῶν Ἄλπεων ἐκτείνεται μία σειρὰ βουνῶν δι' ὅλου τοῦ μήκους τῆς Ἰταλίας· τοῦτο τὸ περιφανὲς ὄρος ὀνομάζεται Ἀπεννινόν, ἢ Ἀπεννίναι.

Μεταξὺ τῶν μεμονωμένων Βουνῶν τῆς Ἰταλίας τὰ διασημότατα εἶναι ὁ πλησίον τῆς Νεαπόλεως Βεσούβιος καὶ ἡ Αἴτνη τῆς Σικελίας, τὰ ὁποῖα ἀμφότερα εἶναι Πυρίπνοα· τὸ τελευταῖον ἔχει ὕψος σχεδὸν ἐπέκεινα τῶν δέκα χιλιάδων πο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δῶν· τὸ δὲ πρῶτον κατὰ τὸ παρὸν ἐκπνέει φλόγας σφοδροτέρας καὶ τρομερωτέρας· τῷ 1779 ἀνεπήδησεν ἐκ τοῦ χάσματος αὐτοῦ μία πύρινος γλῶσσα, ἥτις ἐφαίνετο τετράκις ὑψηλοτέρα ἀπὸ ὅλον τὸ βουνόν. Ἐπὶ τῶν μικρῶν νήσων, τῶν κειμένων ἔμπροσθεν τῆς Σικελίας, εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ μικρὰ πυρίπνοα βουνά, πλὴν ὀλίγον γνωστὰ καὶ μικροῦ λόγου ἄξια.

§. 5. Ὕδατα.

Ἐπειδὴ ἡ Ἰταλία εἶναι χερσόνησος, καὶ τέμνεται πρὸς τούτοις καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς δι' ἑνὸς ὄρους, διὰ τοῦτο δὲν δύνονται οἱ ποταμοὶ διὰ τῆς αὐτῶν ἐνώσεως νὰ συσήσωσι κανένα Μεγαλοπόταμον, ἀλλὰ φθάνουσι ταχύτατα εἰς τὴν Θάλασσαν· οἱ γνωστότεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι:

1) ὁ Πάδος (Πό) ὁ διασημότατος μεταξὺ τῶν λοιπῶν. Αὐτὸς ἀναβρύει ἐκ τῶν Ἄλπεων κατὰ τὰ πρότερον σύνορα τῆς Φρανσας, καὶ ῥέει πρὸς ἀνατολὰς διὰ μέσου τῆς ἀρκτικῆς Ἰταλίας· δέχεται δὲ πολλοὺς μικροτέρους ποταμούς, δεξιόθεν μὲν ἐκ τῶν Ἀπεννίνων, ἀριστερόθεν δὲ ἐκ τῶν Ἄλπεων· πλὴν καὶ οὕτω δὲν γίνεται ἱκανῶς πλευσός, ἀλλὰ χύνεται τελευταῖον ἐν τῷ Ἀδριατικῷ Πελάγει.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

2) ὁ Τίβερις, ὁ ῥέων διὰ τῆς Ῥώμης, ὅσις εἶναι μὲν διάσημος ἐκ τῆς Ἱσορίας, πλὴν μικρός.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν Λιμνῶν τῆς Ἰταλίας αἱ ἐπισημότεραι εἶναι, αἱ κείμεναι κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἄλπεων, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Σφειτσαρίας. Ἡ ὀνομαζομένη Λάγγο μαγγιόρε (Λίμνη μεγάλη) ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξέρχεται ἕνα παραπόταμον τοῦ Πάδου, εἶναι γνωσοτέρα διὰ τὰς τερπνὰς ὄχθας αὐτῆς, καὶ διὰ τὴν πάλαι ἐν αὐτῇ περίφημον Μπορομαϊκὴν νῆσον μὲ τοὺς χαριεσάτους κήπους καὶ τὴν θέσιν.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Ἰταλία ἔχει θερμόν, πλὴν καθαρόν, τερπνὸν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ὑγιεινὸν Ἀέρα: ἐπειδὴ ἡ θερμότης μετριάζεται ἱκανῶς ὑπὸ τῶν θαλασσίων ἀνέμων καὶ τῶν χιόνων, αἱ ὁποῖαι καλύπτουσι μὲν τὸ περισσότερον μέρος τοῦ χρόνου τὰ ὄρη αὐτῆς, πλὴν σπανίως πίπτουσιν ἐπὶ τῶν ὁμαλῶν τόπων, ἢ τοὐλάχιστον διαρκοῦσι πολὺ ὀλίγον. Διὰ αὐτὸν τὸν ἔυκρατον Ἀέρα οἱ πλούσιοι ἀσθενεῖς τῶν ἀρκτικῶν τόπων ἐρχόμενοι εἰς αὐτὴν ξεχειμάζουσι, καὶ ἀναλαμβάνουσι τὰς δυνάμεις των καὶ τὴν ὑγίαν· πλὴν εἰς τινὰ μέρη αὐτῆς εἶναι μεγάλοι βάλτοι, ὅπου ἀποκαθίσαται ὁ Ἀὴρ νοσώδης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ φοβερωτάτη πληγὴ τῶν Σεισμῶν συμβαίνει εἰς τὴν Ἰταλίαν συχνότερον, παρὰ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης· τῷ 1783 ἔγινε κατὰ τὸ μεσημβρινώτατον μέρος αὐτῆς, πλησίον τῆς Σικελίας ἕνας σεισμὸς τόσον μεγάλος, ὥςε ἐρήμωσεν ὅλον τοῦτον τὸν τόπον, καὶ κατηδάφισε πολλὰς πόλεις καὶ χωρία, ὅπου ἐπλακώθησαν πολλαὶ χιλιάδες ἀνθρώπων· τῷ δὲ 1804 ἠρημώθη πάλιν τὸ βάσιλειον τῆς Νεαπόλεως ὑπό τινος τρομερωτάτου σεισμοῦ· τοιαῦτα δυσυχῆ συμβεβηκότα ἔγιναν πολλάκις.

Πρὸς τούτοις καὶ τὰ Ἡφαίστια Βουνὰ ἀποτελοῦσι πολλάκις μεγάλας ἐρημώσεις, καὶ ξεθάπτουσι πάλιν τώρα ἐκείνας τὰς πόλεις, αἱ ὁποῖαι πρὸ δύο χιλιάδων χρόνων ἤκμαζον, καὶ ἐσκεπάσθησαν ὑπὸ τῶν ἐκρῶν καὶ ἐκβολῶν τοῦ Βεσουβίου. Οἱ σεισμοὶ καὶ τὰ ἡφαίστια βουνὰ μολύνουσιν ἐπίσης τὸν Ἀέρα, καὶ ἀμαυροῦσι τὴν εὐδαιμονίαν τούτου τοῦ ὡραίου τόπου.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Ἰταλία διὰ τὴν εὐφορίαν αὐτῆς καὶ τὴν τερπνότητα ὀνομάζεται Κῆπος τῆς Εὐρώπης. Αὕτη παράγει ὅλα τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, καὶ ἔτι τὰ πρὸς τὴν εὐζωΐαν καὶ τρυφήν. Εἰς αὐτὴν εὑρίσκονται ὁμοθυμαδὸν ὅλα τὰ κατὰ μέρος ἴδια

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

προϊόντα τῶν λοιπῶν εὐρωπαϊκῶν τόπων· κυρίως ὅμως οἱ Εὐρωπαῖοι ἀπέδωκαν εἰς αὐτὴν τὸ τοιοῦτον ὄνομα διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὡραιοτάτων καρποφόρων δένδρων, μὲ τὰ ὁποῖα σκεπάζονται ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς, ἐν ᾧ εἰς ἄλλους τόπους τὰ κρατοῦσιν εἰς τοὺς κήπους μὲ κόπους· τὰ διασημότατα προϊόντα τῆς Ἰταλίας εἶναι ταῦτα:

1) Γεννήματα, οἷον: σιτάρι, σίκαλις, ῥύζι, καὶ ἀραποσίτι. Τὸ κάλλιστον σιτάρι γίνεται κατὰ τὴν Σικελίαν, τὸ δὲ ῥύζι καὶ ἀραποσίτι κατὰ τὰ μεσαῖα μέρη τοῦ Πάδου· ἐκ τούτων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή.

2) Κρασὶ καλλίστης ποιότητος γίνεται εἰς πολλὰ μέρη. Τὰ γνωστότατα κρασὰ ἐκφέρονται ἀπὸ τῆς Σικελίας, τῆς Νεαπόλεως καὶ Τοσκάνας.

3) Μεσημβρινὰ Πωρικά, οἷον: λεμόνια, νεράντζια, πορτογάλλεια, ῥόδια, σῦκα, γλυκὰ κάσανα, ἀμύγδαλα καὶ τὰ κάλλιστα εἴδη τῶν λοιπῶν πωρικῶν αὐξάνουσιν αὐτοῦ δαψιλέστατα εἰς τόπους ὑπαίθρους, καὶ γίνονται ἐξαίρετα· εἰς πολλὰ μέρη σχηματίζουσιν αὐτὰ τὰ καρποφόρα δένδρα μικρά τινα δάση. Ἡ Σικελία, ἡ Νεάπολις, ἡ Γένοβα καὶ ἡ Τοσκάνα εἶναι καθ' ὑπεροχὴν πλούσιαι κατὰ τὰ τοιαῦτα.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

4) Ἐλαιόλαδον ἡ Ἰταλία παράγει πολὺ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Γένοβας, κατὰ τὸ Σάντ Ῥέμον· εἰς δὲ τὴν Φλωρεντίαν καὶ Τοσκάναν γίνεται τὸ κάλλιστον ἐλαιόλαδον τῆς Εὐρώπης: ἐπειδὴ ὑπερβαίνει καὶ τὸ Προβάνς.

5) Μετάξι γίνεται σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν ἀφθόνως, κατ' ἐξοχὴν δὲ κατὰ τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Ἰταλικὴν ἐπικράτειαν τῆς Βενετίας (ἐξερήθη ὅμως ἡ Ἰταλία ὑπὸ τῆς Φράνσας τὸ Πιεμόντον, ὅπου καλλιεργεῖται τὸ καλήτερον μετάξι)· ἐκ τούτου γίνεται ἐξαγωγὴ μεγάλη, πλὴν καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ δουλεύεται πολύ, ὅθεν ἐνεργεῖται ἐμπόριον μεγάλον διὰ τῶν μεταξωτῶν σοφῶν.

6) Ἡ Κτηνοτροφία διατηρεῖται ἐν τῇ Ἰταλίᾳ δαψιλῶς διὰ τῶν πολλῶν καὶ λιπαρωτάτων βοσκῶν αὐτῆς. Οἱ ἵπποι τῆς Νεαπόλεως εἶναι οἱ κάλλιστοι τῆς Εὐρώπης· καὶ τὸ τυρὶ Παρμαζάνον — ὅ, που ἔχει μὲν τὸ ὄνομα τῆς Πάρμας, πλὴν κυρίως κατασκευάζεται εἰς τὴν Λόδην, τὸ Μιλάνον καὶ ἄλλους τινὰς τόπους — εἶναι περίφημον καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Ἡ Ἰταλία δὲν ἔχει πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πλὴν εἰς τινὰ μέρη αὐτῆς εὑρίσκεται καλὸν σίδηρον, πάμπολυ καὶ κάλλιστον

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μάρμαρον παντὸς χρώματος· τὸ ἐν τῷ πρὶν Δουκάτῳ τῆς Μοδένας λευκὸν καραρικὸν μάρμαρον εἶναι τὸ κάλλιστον, εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὁποίου μάλιστα καταγίνονται.

§. 8. Κάτοικοι.

Ὁ σωματικὸς ὀργανισμὸς τῶν Ἰταλῶν εἶναι δυνατὸς καὶ διαρκής, ὁ δὲ νοῦς ἄϋπνος καὶ ὀξύς, ἡ ζωὴ ἐγκρατὴς καὶ μετρία, ἂν καὶ ἔχουσι πολὺ κρασί. Ἡ θερμότης τοὺς βιάζει νὰ ὑπολαμβάνωσι τὸν πάγον ἀναγκαῖον. Ὄντες ζωηρότατοι, γίνονται ζηλότυποι κατὰ τὴν τιμὴν καὶ τὸν ἔρωτα, ὀξύθυμοι καὶ γενικῶς καθ' ὑπερβολὴν φιλέκδικοι, πλὴν ἐξέυρουν καλῶς νὰ προσποιῶνται. Εἰς κανένα μέρος τῆς Εὐρώπης δὲν συμβαίνουσι τόσον συχνάκις οἱ δόλιοι φόνοι, ὅσον εἰς τὴν Ἰταλίαν· πλὴν εἰς τοῦτο εἶναι ὑπεύθυνος ἡ διημαρτημένη διοίκησις, καὶ ὄχι ὁ χαρακτὴρ τῶν κατοίκων. Δι' αἰτίαν τῆς αὐτῶν φειδωλίας καὶ φιλοπονίας ἀποδίδουσιν εἰς αὐτοὺς τὴν φιλαργυρίαν. Ὄντες ἐπιμελεῖς, ἀποδημοῦσιν ἱκανοὶ ἐξ αὐτῶν εἰς διαφόρους ξένους τόπους, ὅπου πολλάκις ἀρχηνοῦν ὡς πραγματευταὶ τοῦ δρόμου — τῶν ὁποίων ἡ πραγματεία ἐμπεριέχεται ὅλη εἰς ἕνα μικρὸν κιβώτιον — καὶ τελειώνουσιν ὡς πλούσιοι πραγματευταί. Εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἄλλας πολλὰς τέχνας αὐτοὶ ἔκαμαν ἀξιολόγους ἐφευρέσεις, καὶ τὰς ἐδίδαξαν εἰς τοὺς λοιποὺς Εὐρωπαίους, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὴν ὀξύνοιαν αὐτῶν· ἡ Λοταρία καὶ ὁ λότος, ἂν καὶ ἀνωφελῆ, ἀποδίδονται εἰς τὰς ἐφευρέσεις αὐτῶν. Οἱ ἐπίσημοι τῶν Ἰταλῶν ἀγαπῶσι τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν μεγαλοπρέπειαν· τοῦτο ἀποδεικνύουσι τὰ αὐτῶν ἐξαίρετα παλάτια, αἱ ἀποσκευαὶ καὶ τὸ πλῆθος τῶν λαμπροφόρων ὑπηρετῶν· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν οἰκιακὴν κατάξασιν εἶναι οἰκονομικώτεροι· τὰ πολυτελῆ συμπόσια γίνονται σπανίως εἰς αὐτούς. Διὰ τὴν μεγάλην ἡμερινὴν θερμότητα τὸ μὲν μεσημέριον κοιμῶνται, τὸ δὲ μεσονύκτιον συνεπισκέπτονται, περιέρχονται, καὶ πορεύονται εἰς τὰ θέατρα. Εἰς αὐτοὺς γίνονται τινὲς ἰδιάζουσαι εὐθυμίαι, τὰς ὁποίας ἀλλοῦ μιμοῦνται ἀτελῶς, οἷον: τὸ Καρναβάλι κατὰ τὰς ἐπισήμους αὐτῶν πόλεις — ὅ, που ἐπικρατεῖ κυρίως μίαν ἑβδομάδα — διέρχονται ὑποχρινόμενοι ἡμέραν καὶ νύκτα, ὥσε κύριοι καὶ δοῦλοι, ἀμαξηλάται καὶ ἵπποι φοροῦσι προσωπεῖα· πρὸς δὲ τούτοις εἶναι δεινοὶ ἐρασταὶ τῆς Μουσικῆς, ὅθεν πᾶσα σχεδὸν μετρία πόλις ἔχει ὀσπήτια διὰ τὰ μουσικὰ δράμματα.

§. 9. Διαίρεσις.

Ἡ Ἰταλία συνίσταται ἐκ μιᾶς χερσονήσου καὶ τινων νήσων· καὶ ἡ μὲν χερσόνησος διαιρεῖται εἰς Ἄνω, Μεσαίαν, καὶ Κάτω Ἰταλίαν· ἐκ δὲ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῶν νήσων ἡ Σικελία, καὶ ἡ Σαρδινία εἶναι μεγάλαι, αἱ δὲ λοιπαὶ μικραί.

Σημ. Ἡ νῆσος Κόρσικα — ἥτις πρότερον ἀπεδίδετο εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ κατοικεῖται μέχρι τοῦ νῦν ὑπὸ Ἰταλῶν, ὑπὸ δὲ τίτλον Βασιλείου ὑπέκειτο εἰς τὴν Ἀριστοκρατίαν τῆς Γένοβας — καὶ ἡ Ἔλμπα τώρα προσετέθησαν εις τὴν Φράνσαν.

Α. Ἡ Ἄνω Ἰταλία — τῆς ὁποίας τὸ μεταξὺ τῶν Ἄλπεων καὶ Ἀπεννίνων μέγιστον μέρος ὀνομάζεται Λομπαρδία: ἐπειδὴ αὐτοῦ πρὸ 1000 χρόνων ἦτον τὸ βασίλειον τῶν Λογγομπάρδων — περιέχει

Τὸ Ἰταλικὸν Βασίλειον.

Τοῦτο συνεχήθη τῷ 1805 ὑπὸ τοῦ Καίσαρος τῆς Φράνσας, τὸ ὁποῖον πρῶτον ὠνομάζετο Κισαλπινική, ἔπειτα Ἰταλικὴ Ἀριστοκρατία· σύγκειται δὲ ἐκ τῶν πρὶν Ἀουστριακῶν Δουκάτων: τοῦ Μιλάνου καὶ τῆς Μάντουας, ἐκ τοῦ Δουκάτου τῆς Μοδένας — τοῦ ὁποίου ὁ Δοὺξ ἔλαβεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἕνα μέρος Γῆς — ἐκ τῆς πρὶν Βενετικῆς Ἀριστοκρατίας, ἐκ τριῶν διασήμων ἐπαρχιῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτείας, καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν μερῶν, ἀφαιρεθέντων ἀπὸ τῆς Σφεϊτσαρίας. Τοῦτο ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν Ἄλπεων καὶ τῶν κατὰ τὸ Πιεμόντον τῆς Φράνσας συνόρων,

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, δι' ἑνὸς δὲ στενοῦ μέρους καὶ ἕως τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Ὁ νῦν Βασιλεὺς αὐτοῦ εἶναι ὁ Καῖσαρ τῆς Φράνσας, τοῦ ὁποίου τὸν τόπον ἐπέχει ἕνας Ἀντιβασιλεύς, ὑποκείμενος εἰς αὐτόν· πλὴν ἀφ' οὗ γίνῃ μεταξὺ τῆς Φράνσας καὶ τῆς Ἀγγλίας εἰρήνη, πρέπει νὰ μείνῃ διαδοχικὸν εἰς τὸν νῦν Ἀντιβασιλέα.

Ἡ Γῆ αὐτοῦ εἶναι σχεδὸν παντοχοῦ εὐφορωτάτη καὶ ἱκανῶς κατοικημένη, κατ' ἐξοχὴν δὲ τὸ μέρος, ὅ, που ὑπέκειτο πρότερον τῇ Ἀουστρίᾳ, εἶναι ὁ κάλλιστος τῆς Εὐρώπης τόπος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀκμάζει ἡ Γεωργικὴ καὶ ἡ Κτηνοτροφία. Ἐκτὸς τῶν ποικίλων γεννημάτων καλλιεργεῖται καὶ πολὺ ἀραποσίτι καὶ ῥύζι, τὸ ὁποῖον ὅμως ἀποκαθιστᾷ τὸν Ἀέρα νοσώδη. Αὐτοῦ γίνεται καὶ τὸ τυρὶ Παρμαζάνον, ἔτι καὶ μετάξι πάμπολυ, πλὴν κατώτερον ἀπὸ τοῦ Πιεμόντου.

Οἱ πρότερον τόποι τῆς Βενετίας, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκουσιν ἡ Ἴστρια καὶ ἡ Δαλματία, οἱ κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, εἶναι εὐφορώτατοι, ἔχοντες καὶ θέσιν προσφυῆ διὰ τὸ ἐμπόριον· ὁ Κεφαλαιώδης τόπος παράγει κατ' ἐξοχὴν διὰ τὸ ἐμπόριον μετάξι.

Τὸ Μιλάνον, τὸ κείμενον πρὸς τὰ ἀριστερὰ μέρη τοῦ Πάδου, ἡ καθεδρικὴ πόλις τῆς διοική-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σεως εἶναι μεγάλη, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον καλῶς οἰκοδομημένη. Διὰ τῶν αὐτόθι τεχνουργουμένων πολλῶν μεταξωτῶν καλτσῶν, χειροθηκῶν καὶ μυξομανδήλων ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον. Ἡ αὐτόθι ἐκκλησία τῆς Θεοτόκου εἶναι μία τῶν μεγίστων ἐκκλησιῶν, τῶν εὑρισκομένων καθ' ὅλα τὰ χριστιανικὰ μέρη.

Ἡ Μοδένα, ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ Πάδου εἶναι ἀξιοσημείωτος: ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου ἦτον ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς Δουκάτου, τῆς ὁποίας εἶναι μὲν τὸ μέγεθος μέτριον, πλὴν ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ ἰδιαιτέρα: ἐπειδὴ τὰ ὁσπήτια, ἐπικείμενα εἰς τοὺς δρόμους, ἐπιστηρίζονται εἰς καμάρας, ὑπὸ τὰς ὁποίας δύνανται νὰ περιέλθῃ ὁ βουλόμενος ὅλην τὴν πόλιν.

Ἡ Βενετία, ἡ πρότερον πρωτεύουσα πόλις τῆς ὁμωνύμου Ἀριστοκρατίας, ἔχει θέσιν ἀσύγκριτον. Αὕτη κεῖται ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει — ὅ, που ὠνομάσθη ἐξ αὐτῆς καὶ Βενετικὸς Κόλπος — ἀπέχουσα ἓν μίλιον τῆς Ξηρᾶς, μέρος εἰς μικρὰς νήσους, καὶ μέρος εἰς πάλους, καρφωμένους εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Θαλάσσης, τὸ ὑψωμένον ὑπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν· ὅλη ἡ μεγάλη πόλις φαίνεται ἐκ τούτου, ὅτι πλέει ἐπὶ τῶν ὑδάτων· τὰ κανάλια, διὰ τῶν ὁποίων ἡ πόλις πανταχοῦ διαιρεῖται, εἶναι ἀντὶ δρόμων: ἐπειδὴ ὄντες οἱ δρόμοι πολὺ στενοί, καὶ ἐμποδίζοντας αἱ εἰς τὰς πλευ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρὰς αὐτῶν πολλαὶ γέφυραι καὶ σκάλαι τὸν περίπατον, προτιμᾶται τὸ διὰ τῶν γονδέλων μικρῶν πλοίων) πλέυσιμον, τὰ ὁποῖα ἐυρίσκονται εἰς πᾶσαν γωνίαν. Ἡ ἀγορὰ τοῦ ἁγίου Μάρκου — εἰς τὴν ὁποίαν κεῖται ἡ μεγάλη ἐκκλησία τούτου τοῦ ἁγίου, τὸ παλάτιον τῆς Ἀριστοκρατίας, καὶ ἡ πρὶν κατοικία τοῦ Δόζε — εἶναι μεγάλη, ὡραιοτάτη καὶ ἡ μόνη δημοσία περιδιάβασις της πόλεως. Οἱ καθρέπται τῆς Βενετίας καὶ τὰ κνικάτα ῥοῦχα εἶναι περίφημα. Ἔτι εἰς τὴν Βενετίαν καὶ ὅλην τὴν ἐπικράτειαν αὐτῆς ἑτοιμάζονται πολλὰ μεταξωτὰ ἐργόχειρα.

Τὸ Δουκάτον τῆς Πάρμας.

Τοῦτο κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πιεμόντου καὶ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Μιλάνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διαιρεῖται διὰ τοῦ Πάδου. Αὐτὸ ὑπέκειτο εἰς ἕνα Πρίγκιπα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Ἱσπανίας, πλὴν τῷ 1802 μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπέπεσεν ὁμοίως εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Φρανσέζων. Ἡ Γῆ αὐτοῦ εἶναι εὐφορωτάτη.

Ἡ Πάρμα ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ, ἥτις πρότερον ἦτον καὶ καθέδρα τοῦ Δουκός, εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις. Τὸ ἐν αὐτῇ θέατρον δὲν θαυμάζεται μόνον διὰ τὸ αὐτοῦ ὑπέρογκον μέγεθος, ἀλλὰ μάλιστα καὶ διὰ τὰς εὐ-

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χρινέσατα ἀκουομένας φωνὰς τῶν ὑποκριτῶν καὶ τῶν μουσικῶν καθ' ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ.

Β. Ἡ Μεσαία Ἰταλία περιέχει

Τὸ Βασίλειον τῆς Ἐτρουρίας, ἢ Τοσκάνας.

Τοῦτο κεῖται πλησίον τῆς Θαλάσσης πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου.

Αὐτὸ ὑπέκειτο πρότερον εἰς τὸν Αὐστριακὸν οἶκον μετὰ τοῦ τίτλου τούτου: Μεγάλον Δουκάτον Τοσκάνα, πλὴν εἶχε ἴδιον διοικητήν: ἐπειδὴ ἐδώθη ποτὲ κληρονομία πρὸς ἕνα δευτερογενῆ Πρίγκιπα, ἢ Ἀρχιδοῦκα· ἀλλὰ τῷ 1801 οἱ Φρανσέζοι μετασχηματίσαντες αὐτὸ εἰς βασίλειον, τὸ ὠνόμασαν μὲ τὸ παλαιὸν του ὄνομα Ἐτρουρίαν, καὶ τὸ ἔδωκαν εἰς τὸν τότε διαδοχικὸν Πρίγκιπα τῆς Πάρμας· ὁ Μέγας Δοὺξ ὅμως ἀντ' αὐτοῦ ἐβραβεύθη εἰς τὴν Γερμανίαν.

Τοῦτο ἔχει τόπον χαριέσατον καὶ εὔφορον, εἰς τὸν ὁποῖον παράγεται, καὶ ἐκφέρεται κατ' ἐξοχὴν εἰς πλῆθος κρασὶ κάλλιστον καὶ ἐλαιόλαδον. Τὸ δὲ γινόμενον αὐτοῦ μετάξι μεταχειρίζεται διὰ τὰ αὐτόθι τεχνουργούμενα ὡραῖα μεταξωτὰ ἐργόχειρα.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Φλωρεντία, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ Βασιλέως, εἶναι μεγάλη, ἤ τις, ως πρὸς τὰς ὡραίας οἰκοδομὰς καὶ τοὺς ςρωμένους εὐπρεπῶς μὲ πλάκας ὁμαλὰς δρόμους, εἶναι μία τῶν μεγαλοπρεπεςάτων πόλεων, ἂν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ δρόμοι της εἶναι ςενοὶ καὶ λοξοί. Εἰς αὐτὴν εὑρίσκονται πολλότατα ἀξιοθέατα πράγματα, καὶ μάλιςα τῆς παλαιότητος ἀριςουργήματα, ὥςε τὸ θησαυροφυλάκιον αὐτῆς περιέχει τὸν μέγιςον θησαυρὸν τοῦ Κόσμου (πλὴν ἡ περίφημος Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων μετεκομίσθη εἰς τὸ Παρίσι). Προσέτι αὐτοῦ εὑρίσκονται τεχνῖται ἄριςοι, οἵτινες τεχνουργοῦσι τὰ περίβλεπτα Μοσαϊκά, ἢ Μουζιβικὰ ἐργόχειρα, τοῦτ' ἔςι συνθέττουσιν ἐκ διαφόρων μικροτάτων, καὶ ἑτεροχρόων πολυτίμων λίθων ἀκεραίας εἰκόνας οὕτως ἀπατηλὰς, ὡσὰν νὰ εἶναι ἐζωγραφισμέναι· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἐργόχειρα γίνονται πολυδάπανα ὑπὲρ τὸ μέτρον, ὄχι μόνον ἐκ τῆς πολυτίμου αὐτῶν ὕλης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πολυχρονίου καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας. Τὰ μαυροβαπτικὰ ἐργαςήρια ταύτης τῆς πόλεως, εἰς τὰ ὁποῖα βάπτεται τὸ μαλλὶ καὶ τὸ μετάξι εἶναι ὠφελιμώτερα, καὶ ἔχουσι τὴν ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τὰ τῶν λοιπῶν τόπων.

Τὸ Λιβόρνον εἶναι διάσημος, καλῶς οἰκοδομημένη καὶ ὡραία πόλις, κειμένη πλησίον τῆς Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι ἡ ἐμπορικωτάτη πό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λις τῆς Ἰταλίας· ὅλα δὲ τὰ θαλασσοπόρα ἐμπορικὰ γένη συχνάζουν εἰς αὐτὴν προθυμότατα: διότι ὁ λιμὴν αὐτῆς εἶναι ἐλεύθερος. Εὑρίσκονται βέβαια πολλοὶ ἐλεύθεροι λιμένες κατὰ τὴν Ἰταλίαν, πλὴν κανεὶς δὲν ἔχει τοιαύτην ἐλευθερίαν, καθὼς ὁ τοῦ Λιβόρνου: ἐπειδὴ αὐτοῦ δὲν γίνεται οὐδεμία ἔρευνα, εἰμὴ μόνον λαμβάνουσιν ἕνα μέτριον δόσιμον ἀφ' ἑκάστης πάλλας, χωρὶς νὰ ἀφορῶσι πρὸς τὸ μέγεθος, ἢ τὴν ἐμπεριεχομένην ὕλην· διὰ τοῦτο εἰς αὐτὴν ἀκμάζει δικαίως τὸ ἐμπόριον, ἂν καὶ ὁ λιμὴν αὐτῆς δὲν εἶναι τοσοῦτον καλός.

Τὰ Πριγκιπάτα Λούκαν καὶ Πιεμπίνον.

Αὐτὰ κεῖνται εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἑτρουρίας, καὶ ἀνήκουσιν εἰς ἕνα Πρίγκιπα, ἐξηρτημένον ἀπὸ τῆς Φράνσας. Ἡ Λούκα ἦτον πρὸ ὀλίγων χρόνων ἰδιαιτέρα Ἀριστοκρατία μὲ ὁμώνυμον πρωτεύουσαν πόλιν.

Τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Πολιτείαν.

Αὕτη περιέχει τὸ μεσαῖον μέρος τῆς Ἰταλίας, κειμένη μεσημβρινοανατολικῶς πρὸς τὴν Τοσκάναν· ἀρχομένη δὲ ἀπὸ τῆς Μεσογείου

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Θαλάσσης, φθάνει ἕως τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, ὅπου συνορεύει μετὰ τοῦ Ἰταλικοῦ Βασιλείου.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Πολιτεία εἶναι ἡ πολιτικὴ ἡγεμονία τοῦ Πάππα, ἡ ἐκείνου τοῦ κληρικοῦ, ὅς τις εἶναι κεφαλὴ ὅλης τῆς Κατολικῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ κλήρου, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀπαιτεῖ τὸν ἀνώτατον βαθμὸν μεταξὺ ὅλων τῶν Βασιλέων καὶ Αὐτοκρατόρων. Ἀλλ' ἐπειδὴ κανεὶς κατολικὸς Κληρικὸς δὲν δύναται νὰ νυμφευθῇ, διὰ τοῦτο οὐδεμία κληρικὴ Πολιτεία εἶναι διαδοχική· ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πάππα ἐκλέγεται ἄλλος νέος ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν Καρδιναλέων διὰ τῆς ψήφου τῶν αὐτῶν, οἵτινες μετὰ τὸν Πάππαν εἶναι οἱ ἐπισημότατοι κληρικοὶ τῆς Κατολικῆς ἐκκλησίας, ὄντες τὸν ἀριθμὸν κοινῶς 60, ἕως 70, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ εὑρισκόμενοι προσωπικῶς ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐπέχουσι τοὺς πρώτους βαθμοὺς, καὶ προσκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ Πάππα πρὸς συμβουλὴν τῶν ἀξιολόγων ὑποθέσεων. Ὅταν αὐτοὶ βούλωνται νὰ ἐκλέξωσι νέον Πάππαν, συνέρχονται εἰς ἕνα μέρος τοῦ παππικοῦ παλατίου, ὅπου περιέχει πολλοὺς θαλάμους, ἔχοντας μίαν μόνην εἴσοδον, καὶ ὀνομάζεται Κονκλάβον. Οἱ θάλαμοι μερίζονται εἰς αὐτοὺς μὲ λαχνούς, ἡ δὲ κοινὴ θύρα κλείεται, καὶ δὲν συγχωρεῖται εἰς τινὰ νὰ ἐξέλθῃ, εἰμὴ ἐὰν βιασθῇ ὑπὸ ἀσθενείας, ἕως νὰ κρατήσῃ ἕνας ἐξ αὐτῶν τὰ δύο τρίτα τῶν ψήφων. Αἱ τροφαὶ πέμπονται πρὸς αὐτοὺς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἔξωθεν· ἕκαστος δὲ ἔχει ἕνα θάλαμον διὰ τὸν ἑαυτόν του, καὶ ἕτερον διὰ τοὺς δύο ὑπηρέτας του. Παρέρχονται δὲ πολλάκις μῆνες πολλοί, ἕως νὰ συμφωνήσωσι τὰ δύο τρίτα εἰς τὴν ἐκλογὴν τινός. Πρὸ ὀλίγου κατεξουσίασαν οἱ Φραγκέζοι καὶ τοῦτον τὸν τόπον.

Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Πολιτεία ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὐφορώτατον ἔδαφος, πλὴν καλλιεργημένον ἀμελῶς, διὰ τοῦτο παράγει ὀλίγα τινὰ προϊόντα, χρήσιμα διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.

Ἡ Ῥώμη, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πολιτείας καὶ ἡ καθεδρεύουσα τοῦ πάππα, ἡ κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Τιβέρεως, εἶναι διὰ τὴν ἱστορίαν, τὰς ὡραίας οἰκοδομὰς καὶ τὰ ἀριστουργήματα, ἡ ἀξιολογωτάτη καὶ διασημοτάτη πόλις τοῦ Κόσμου. Αὕτη τὸ πάλαι ἐχρημάτισε καθέδρα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἀριστοκρατίας, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ῥωμαϊκῶν Καισάρων· ἐξ αὐτῆς ἐπωνομάσθη καὶ ἡ μέχρι τοῦ νῦν διαρκοῦσα ῥωμαϊκὴ Καισαρία. Αὕτη ἡ πόλις εἶναι μεγάλη, ἔχουσα ἴσους καὶ πλατεῖς δρόμους, πολλὰς ὡραίας ἀγορὰς μὲ τοὺς ὡραιοτάτους σίφωνας (σατριβάνια) καὶ πλῆθος ἱκανὸν ἐκκλησιῶν μεγαλοπρεπῶν καὶ παλατίων, ἔτι δὲ καὶ πολλὰ λείψανα τῶν παλαιῶν οἰκοδομῶν, τῶν ὁποίων ἡ ὑψηλὴ καὶ μεγαλοπρεπὴς ἀρχιτεκτονικὴ εἶναι ἀξιοσημείωτος, πλὴν ἡ σεβάσμιος καὶ τὸ ὑπέρογκον αὐ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῶν μέγεθος ἀμίμητα. Μεταξὺ τῶν νεωτέρων οἰκοδομῶν ἡ περιφανεστάτη, καὶ κατὰ τὸ εἶδος ἡ πρωτίστη τοῦ Κόσμου εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Πέτρου, τῆς ὁποίας τὸ προαύλιον περικυκλοῦται ὑπὸ μιᾶς τετραπλῆς σειρᾶς κολόνων, ἐλευθέρως ἱσαμένων, αὐτὴ δὲ ἡ ἐκκλησία ἔχει σχῆμα σαυρικόν, τῆς ὁποίας τὸ ὑπερβολικὸν μέγεθος καὶ ὕψος, καὶ ὁ εὐπρεπέστατος καὶ πολυδάπανος ἐσωτερικὸς καλλωπισμὸς κινοῦσι τοὺς θεατὰς πρὸς θάμβος καὶ ἔκπληξιν. Ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τῶν τοίχων αὐτῆς καλύπτεται ἐκ μαρμάρου, ὁ δὲ διπλοῦς καὶ σφαιροειδὴς αὐτῆς θόλος εἶναι ἕνα ἀρισούργημα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Πλησίον αὐτῆς κεῖται τὸ παππικὸν παλάτιον Βατικάνον, ὅ,που εἶναι τοσοῦτον εὐρύχωρον, ὥςε περιέχει 22 αὐλὰς καὶ ὑπὲρ τὰς ἕνδεκα χιλιάδας θαλάμους· ἐν αὐτῷ φυλάττονται πολλαὶ σπανιότητες, καὶ μάλιςα μία ἄθροισις τῶν ἀρίςων εἰκόνων τῆς παλαιότητος. αὐτοῦ ἐκτελεῖται καὶ τὸ κονκλάβον ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Πάππα. Πλησίον τούτων τῶν δύω οἰκοδομῶν εἶναι τὸ ἀγγελόκαςρον, ὅ,που κατ' ἀρχὰς ἦτον τὸ ταφεῖον τοῦ Καίσαρος Ἀδριανοῦ, πλὴν διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ὀχυρότητα τὸ μετέβαλον εἰς κάςρον. Τὸ Καπιτώλιον, τὸ τόσον περίφημον τὸν καιρὸν τῆς Ἀριςοκρατίας, τώρα περιέχει μόνον ἕνα παλάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται μία θαυμασία ἀποθήκη παλαιῶν ἀρισουργημάτων, πλὴν τὸ παλαιὸν σεβάσμιον Σενάτον κατέντησεν ὑπὸ τὴν διοί-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κησιν ἑνὸς μόνου σενατόρου, ὅπου αὐτὸς καθήμενος κρίνει. Τὸ Πάνθεον, τὸ διὰ τὸ κυκλοφερὲς αὐτοῦ σχῆμα ὀνομασθὲν Ῥοτόντο, εἶναι τὸ μόνον κτίριον τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων, τὸ σωζόμενον μέχρι τοῦ νῦν ἀβλαβές, τὸ ὁποῖον τώρα εἶναι ἐκκλησία, ἥτις δὲν ἔχει παράθυρα, εἰμὴ ἕνα μόνον ἄνοιγμα κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὑψηλοῦ καὶ σφαιρικοῦ αὐτῆς θόλου, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσέρχεται τὸ φῶς, ἡ βροχὴ καὶ ἡ χιών· πλὴν τοῦτο δὲν ἐμποδίζει νὰ ἦναι ἡ ἐκκλησία καθαρωτάτη καὶ φαιδροτάτη: ἐπειδὴ ἔχει τὸ ἔδαφος κατωφερές, καὶ ἐν τῷ μέσῳ μίαν τρύπαν πρὸς ἐκροὴν τοῦ καταπίπτοντος νεροῦ. Οἱ περιφανέστατοι τεχνῖται τοῦ νῦν αἰῶνος, οἱ ἀποθνήσκοντες ἐν τῇ Ῥώμῃ, θάπτονται ἐν αὐτῷ, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπιτίθενται καὶ μνημεῖα. Αἱ ἀξιολογώτεραι εἰκόνες καὶ τὰ ἀγάλματα μετεκομίσθησαν ὑπὸ τῶν Φρανσέζων εἰς τὸ Παρίσι.

Γ. Ἡ Κάτω Ἰταλία περιέχει μόνον

τὸ Βασίλειον τῆς Νεαπόλεως.

Τοῦτο καὶ ἡ Σικελία ἔχουσι τὸν ἴδιον Βασιλέα, ὅς τις δὲν ὀνομάζεται ἀπὸ τῆς Νεαπόλεως, ἀλλ' ὀνομάζεται Βασιλεὺς τῶν Δύω Σικελιῶν, διὰ δὲ τούτου τοῦ τίτλου ἐννοεῖται ἡ Νεάπολις. Ἕνας Πρίγκιψ τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου τῆς Ἱσπανίας ἐξουσιάζει διαδοχικῶς τοῦτο τὸ Βασίλειον, καὶ διοικεῖ σχεδὸν ἀπεριορίστως.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ση. Τώρα εἰς τὴν Νεάπολιν διοικεῖ ἕνας ἐκ τοῦ Καισαρικοῦ οἴκου τῆς Φράνσας· ἡ δὲ Σικελία ἔμεινεν εἰς τὸν μέχρι τοῦδε Βασιλέα τῶν δύω Σικελιῶν.

Τὸ τῆς Νεαπόλεως Βασίλειον ἔχει τόπον θερμότατον, καὶ ὑπὲρ τὸ σύνηθες πολύφορον. Τὰ ἀξιολογώτατα αὐτοῦ προϊόντα εἶναι: Κρασί — τοῦ ὁποίου τινὰ εἴδη εἶναι ἀπὸ τὰ κάλλιστα τοῦ Κόσμου — Μεσημβρινὰ πωρικά, καὶ ἄλλα πωρικὰ σπανιωτέρας ποιότητος καὶ ὡραιότητος, Μετάξι πάμπολυ, καὶ ἐξαίρετος Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα οἱ Ἵπποι, οἱ διὰ τὴν αὐτῶν ὡραιότητα καὶ δύναμιν περίφημοι. Αὐτὰ καὶ ἄλλα προϊόντα ἐκφέρονται ἐκεῖθεν σωρηδόν.

Πρὸς τούτοις αὐτοῦ εὑρίσκεται καὶ ὁ Βεσούβιος, τὸ πυρίπνοον Βουνόν, ὄχι μακρὰν τῆς πρωτευούσης πόλεως, ὅστις ἐπίσης δι' αὐτὴν καὶ ὅλους τοὺς περὶ αὐτὴν τόπους εἶναι γείτων ἐπικίνδυνος: ἐπειδὴ ὅλον τοῦτο τὸ βασίλειον, καὶ μάλιστα τὰ μεσημβρινὰ αὐτοῦ μέρη πάσχουσι συχνάκις ὑπὸ τῆς ὀλεθρίου πληγῆς τῶν σεισμῶν.

Ἡ Νεάπολις, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρική, ἐκ τῆς ὁποίας ὠνομάθη καὶ τὸ Βασίλειον, εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Ἰταλίας· ἕνα μέρος αὐτῆς κεῖται πλησίον ἑνὸς θαλασσίου κόλπου, τὸ δὲ ἄλλο ἐπίτινος βουνοῦ, ὅθεν παρισάνει πρὸς τοὺς μακρόθεν ὁρῶντας θέαν ὡραιοτάτην, καθὼς καὶ πραγματικῶς εἶναι τοιαύτη. Αἱ οἰκοδομαὶ αὐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς εἶναι καλαί, πλὴν ὄχι τοσοῦτον μεγαλοπρεπεῖς, καθὼς εἰς ἄλλας Ἰταλικὰς πόλεις. Τὸ ὡραιότατον κτίριον εἶναι τὸ Βασιλικὸν παλάτιον. Αἱ ἐκκλησίαι εἶναι καταπεφορτισμέναι μὲ πλουσιωτάτας πολυτελείας. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Θεοτόκου ἐκτελεῖται κατ' ἔτος μία ἰδιαιτέρα καὶ δυσιδαίμων τελετὴ μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἁγίου Ἰαννουαρίου, τοῦ τεθαμμένου ἐν αὐτῇ. Αὕτη εἶναι προσέτι ἡ διασημοτάτη ἐμπορικὴ πόλις τοῦ Βασιλείου. Τὰ περίχωρά αὐτῆς ἔχουσι πολλὰ ἴδια θέλγητρα· πρὸ πάντων δὲ διερεθίζουσι τὴν περιέργειαν αἱ πρὸ πολλῶν αἰώνων καταβυθισθεῖσαι, καὶ τώρα ἀνακαλυπτόμεναι πόλεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἔγιναν ἀξιόλογοι συναθροίσεις τῆς παλαιότητος.

Δ. Αἱ δὲ νῆσοι περιέχουσι:

Τὸ Βασίλειον τῆς Σικελίας.

Ἥτις εἶναι ἡ μεγίστη νῆσος τῇ Μεσογείου Θαλάσσης καὶ τῆς Ἰταλίας. Αὕτη κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς ἐξωτέρας ἄκρας τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας διαιρεῖται δι' ἑνὸς στενοῦ πορθμοῦ, καὶ ἔχει σχῆμα τριγώνου.

Αὕτη μετὰ τῆς Νεαπόλεως ἔχει, ὡς προείρηται, τὸν αὐτὸν Βασιλέα, ἤτοι τὸν Βασιλέα τῶν δύω Σικελιῶν, ὅστις πρὸς διοίκησιν αὐτῆς διορίζει ἕνα ἀντιβασιλέα· κατὰ τὸ παρὸν ὅμως διοικεῖ εἰς αὐτὴν ὁ ἴδιος Βασιλεὺς τῶν δύω Σικελιῶν, ὡς ἐδηλώθη ἐν τῇ προλαβούσῃ ὑποσημειώσει.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ νῆσος αὕτη εἶναι πάνυ βουνώδης καὶ πολύδραχος, πλὴν θερμοτάτη καὶ εὔφορος κυρίως κατὰ τὰ γεννήματα, τὰ ἐξαίρετα κρασία, τὰ νόσιμα πωρικά, τὸ ἐλαιόλαδον καὶ τὸ μετάξι, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται ἐξαγωγὴ ἀξιόλογος. Τὸ ἐν αὐτῇ πυρίπνοον βουνὸν Αἴτνη εἶναι ἕνα τῶν ὑψηλοτάτων τῆς Εὐρώπης. Ὁμοίως καὶ αὐτοῦ οἱ σεισμοὶ προξενοῦσι συχνάκις πολλὰς ζημίας.

Τὸ Παλέρμον, ἡ πρωτεύουσα τῆς Σικελίας καὶ ἡ καθέδρα τοῦ ἀντιβασιλέως, εἶναι πόλις εὐρύχωρος, ὡραία καὶ καλῶς οἰκοδομημένη· κεῖται δὲ κατὰ τὰ ἀρκτικὰ παραθαλάσσια τῆς νήσου, ἔχουσα καὶ λιμένα. Ἡ αὐτόθι ἑορταζομένη Πανήγυρις τῆς ἁγίας Ῥόζας μὲ μεγαλοπρεπεῖς τελετὰς, εἶναι περίφημος.

Ἡ Μεσήνα εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὡραία πόλις, κειμένη πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Παλέρμου, τῆς ὁποίας τὸ κάλλιστον μέρος κατηδαφίσθη τῷ 1783 ὑπότινος σφοδροῦ σεισμοῦ, πλὴν ἀνεκαινίσθη τὸ περισσότερον. Αὐτόθι ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον· τὰ δὲ ἐμπορικὰ πλοῖα ἐπισκέπτονται τὸν ἐξαίρετον λιμένα αὐτῆς σωρηδόν.

Καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Σαρδινίας

Τοῦτο περιορίζεται ἐν τῇ νήσῳ Σαρδινίᾳ, ἥτις κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Νεαπόλεως.

Δημόσιες Βιβλιοθήκες

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ ἐπικράτεια τούτου τοῦ Βασιλείου δὲν εἶναι τόσον μεγάλη, ὅσον οἱ τόποι, τοὺς ὁποίους ἐξουσίαζε πρότερον ὁ Βασιλεὺς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἄνω Ἰταλίαν· διὰ τοῦτο αὐτὸς δὲν ἐκατοίκει εἰς τὸ βασίλειόν του τὴν Σαρδινίαν, ἀλλ' εἰς τὸ Τουρίνον, τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Πριγκιπάτου τοῦ Πιεμόντου· καὶ δὲν ἀπελάμβανε ἄλλο σχεδὸν ἐκ τῆς Σαρδινίας, εἰμὴ τὴν τιμὴν τοῦ βασιλικοῦ τίτλου· τώρα ὅμως μόνον εἰς αὐτὴν τὴν νῆσον εἶναι ἡ ἐξουσία του, τοὺς δὲ λοιποὺς τόπους βιασθείς, ἄφησεν ὅλους εἰς τὴν Φράνσαν.

Ὁ τόπος ἔχει πολλὰ καὶ ὑψηλὰ βουνά, τὰ ὁποῖα ἀποκαθιςῶσι τὸ κλίμα σφόδρα εὐμετάβλητον, πλὴν καὶ οὕτω δὲν εἶναι ἄφορος.

Ἡ Καγλιάρη εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τούτου τοῦ μικροῦ Βασιλείου, ἥτις ἔχει καὶ λιμένα.

Ἡ νῆσος Μάλτα.

Μεταξὺ τῶν μικρῶν νήσων τῆς Ἰταλίας εἶναι ἡ ἀξιολογωτέρα. Αὕτη κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σικελίας, καὶ εἶναι ὁ μεσημβρινώτατος τῆς Ἰταλίας τόπος.

Αὕτη ὑπέκειτο μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸ κληρικὸν τάγμα τῶν Ἰωαννιτῶν, τὸ ὁποῖον συγχροτεῖ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ται ὑπὸ εὐγενῶν, οἵτινες ἐχρεώσουν νὰ φέρωσι πόλεμον αἰώνιον κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τῶν θαλασσίων κλεπτῶν· αὐτοὶ ἐξουσιάζουν εἰς τοὺς περισσοτέρους Εὐρωπαϊκοὺς τόπους, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν πολλὰ ἐπίσημα ἀποκτήματα, ὀνομαζόμενα κομεντούρια (ἀφιερώματα) ἐκ τῶν ὁποίων τρέφονται· ἔχοντες δὲ τὴν ἰδίαν αὐτῶν καθέδραν εἰς τὴν Μάλταν, ὀνομάζονται καὶ Ἱππεῖς τῆς Μάλτας. Ὁ μέγας Μαέστρος (ἀρχηγός) τούτου τοῦ τάγματος, ὅς τις καθεδρεύει ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ, ἦτον κύριος αὐτῆς· πλὴν τώρα ἐξουσιάζεται ὑπὸ τῶν Ἄγγλων.

Αὕτη εἶναι ἕνας βράχος, καλυπτόμενος ὑπὸ τοῦ χώματος πολὺ ἀραιῶς, πλὴν καὶ οὕτω γίνεται εἰς αὐτὴν βαμβάκι πολύ, μεταξὺ δὲ τῶν λοιπῶν μεσημβρινῶν πώρικῶν καὶ τὰ κάλλιστα πορτογάλλεια τοῦ Κόσμου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΓΕΡΜΑΝΙΑ.

(Πιν. 8.)

§. 1. Βαθμός.

Η Γερμανία εἶναι καὶ ὀνομάζεται κυρίως Βασίλειον Τευτονικόν, ἢ Γερμανικόν· πλὴν πρὸ πολλῶν αἰώνων ἐκ διαφόρων περιστάσεων — περὶ τῶν ὁποίων ἕκαστος δύναται νὰ πληροφορηθῇ ἐκ τῆς Ἱστορίας — προσετέθη αὐτῇ ὁ τίτλος τῆς παλαιᾶς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ὅθεν ὀνομάζεται ἅγιον Ῥωμαϊκὸν Βασίλειον τοῦ Γερμανικοῦ Γένους.

Ο Ῥωμαϊκὸς Καῖσαρ εἶναι μὲν ὁ ἀνώτατος κύριος ὅλου τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, πλὴν δὲν ἔχει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τὴν Γερμανίαν, ἀλλ' αὐτὴ ἐυρύχωρος ἐπικράτεια σύγκειται ἐκ πολλῶν πο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λιτειῶν διαφόρων βαθμῶν καὶ ἐκτάσεων, αἱ ὁποῖαι ὅμως ἔχουν καὶ τινὰς νόμους κοινοὺς καὶ δίκαια, καὶ ἕνα γενικὸν ἀρχηγόν· ὥστε ἐκ πασῶν συμπληροῦται ἕνα μόνον Βασίλειον. Αὗται συγκροτοῦσι μίαν ἀδιάκοπον συνέλευσιν, ὀνομαζομένην Ρ'αϊχσταγ (βασιλικὴ ἡμέρα) πρὸς τὴν ὁποίαν ἀποστέλλει πᾶσα Πολιτεία τὸν ἑαυτῆς πρέσβυν, πρὸς ἔκδοσιν καὶ διατήρησιν τῶν νόμων καὶ τῶν δικαιωμάτων ὅλου τοῦ βασιλείου. Ὅλοι οἱ ἔχοντες καθέδραν καὶ ψῆφον ἐν ταύτῃ τῇ συνελεύσει, ὀνομάζονται Ρ'αϊχστέηται (ἔφοροι) τοῦ Βασιλείου, ὅιτινες ὅ,τι ἀποφασίσωσι συμφώνως μετὰ τοῦ Καίσαρος, ὑπολαμβάνεται νόμος τοῦ βασιλείου. Ὁ Καῖσαρ λοιπὸν εἶναι ὁ ὑπέρτατος ἔφορος, καὶ ἰσχύει μεγάλως εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ βασιλείου, πλὴν ὄχι ὡς πληρεξούσιος. Ἐκτὸς τούτου πᾶσα γερμανικὴ Πολιτεία ἔχει καὶ ἰδίαν διοίκησιν, εἰς τὴν ὁποίαν οὔτε ὁ Καῖσαρ, οὔτε ἄλλος τις τῶν ἐφόρων ἐνέχεται, εἰμὴ ὅταν συμβῇ τι ἐναντίον εἰς τοὺς κοινοὺς τοῦ βασιλείου νόμους, ὅ,που ἤθελε βλάπτῃ τὰ δίκαια τῶν κατοίκων, καὶ διεγείρῃ τινὰ διχόνοιαν, τότε μόνον ἐνεργοῦσιν ἐλευθέρως οἱ ἔφοροι.

Διὰ νὰ καθησυχάζωσι δὲ τὰς μεταξὺ τῶν ἐφόρων διχονοίας, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἀπηγορευμένος ὁ πρὸς ἀλλήλους πόλεμος, ἔτι δὲ διὰ νὰ καταπραΰνωσι τὰς μεταξὺ τῶν ὑπηκόων καὶ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν ἀσυμφωνίας, οἵτινες δὲν πρέπει νὰ φέρων-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ται δυνασικῶς πρὸς αὐτούς, καὶ τελευταῖον διὰ νὰ διαλύωσι τὰς μεταξὺ τῶν ὑπηκόων διαφοράς, οἵτινες δὲν ἤθελαν ἀρέσκωνται εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν, ἐσύστησαν ἐν τῇ Γερμανίᾳ δύο ἀνώτατα κριτήρια, ὀνομαζόμενα Κριτήρια τοῦ Βασιλείου· διότι ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐξετείνετο κατ' ἀρχὰς εἰς ὅλον τὸ Γερμανικὸν Βασίλειον. Τὸ ἕνα ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν ὕπαρξίντου ἐν τῇ Καισαρικῇ αὐλῇ, καὶ ὀνομάζεται Βασιλικὸν Αὐλικὸν Συμβούλιον· τὸ δὲ ἄλλο εἶναι τὸ Ραϊχσκαμεργκερίχτ. Εἰς αὐτὰ λοιπὸν δύνονται οἱ ὑπήκοοι νὰ ἐγκαλέσωσι τοὺς ἡγεμόνας των, ἐὰν αὐτοὶ βλάπτωσι τὰ δίκαια αὐτῶν, καὶ εἰς τοῦτο ὑφίσταται ἡ ἐλευθερία τῶν γερμανικῶν ὑπηκόων· πλὴν οἱ μεγάλοι ἡγεμόνες τῆς Γερμανίας ἐπινοήσαντες μέσα, ἔλαβον παρὰ τοῦ Καίσαρος προνόμια, καὶ οὕτως ἀπηλλάγησαν τῶν βασιλικῶν τούτων κριτηρίων.

Ὁ καισαρικὸς βαθμὸς δὲν εἶναι διαδοχικός, ἀλλ' ὁ Ρ'ωμαϊκὸς Καῖσαρ ἐκλέγεται. Μέχρι τοῦ νῦν εἶχον τὸ δίκαιον ὀκτὼ Φίρσαι (ἡγεμόνες) τοῦ βασιλείου νὰ ἐκλέγωσι τὸν Κάισαρα, οἵτινες διὰ τοῦτο ὀνομάζονται Κουρφίρσται (ἡγεμόνες τῆς ἐκλογῆς)· αὐτοὶ ἦσαν: 1) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Μαϊντσης, 2) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Τρίρης, 3) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κέλνης, 4) ὁ Βασιλεὺς τῆς Βοεμίας, 5) ὁ Πφάλτσ Γράφος (κόμης παλατῖνος) ὁ πλησίον τοῦ Ρ'ήνου, 6) ὁ Δοὺξ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Σαξωνίας, ὁ Μαρκγράφος (κόμης, τοῦ ὁποίου τὸ κομητάτον κεῖται πρὸς τὰ σύνορα) τοῦ Πραντεπούργου, 8) ὁ Δοὺξ τοῦ Πραουνσβάϊγ Λουνεμπούργου. Οἱ πρῶτοι τρεῖς λοιπὸν ἦσαν κληρικοί, καὶ ἐν ταὐτῷ Ἡγεμόνες τινῶν ἐπαρχιῶν· οἱ δὲ λοιποὶ μόνον πολιτικοὶ διοικηταί· πλὴν ἀφ' οὗ ἡ Γερμανία ἐσερήθη τοὺς κατὰ τὰ ἀριστερὰ τοῦ Ρήνου τόπους, συνέβησαν αὐτοῦ, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν, μεγάλαι μεταβολαί. Ὁ Κουρφίρσης τῆς Μαϊντσης ὀνομάζεται τώρα καὶ Κουρερτσκαντσιλιέρης (ἀρχικαγγελάριος τῆς ἐκλογῆς)· τῆς δὲ Τρίρης καὶ Κέλνης ἐξουθενώθησαν παντελῶς, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἔγιναν Κουρφίσαι: 1) ὁ Μαρκγράφος τοῦ Πάδεν, 2) ὁ Βασιλεὺς τῆς Βιρτεμπέργης, 3) ὁ Λαντγράφος (κόμης ἔχων τὸ κομητάτον ἐντὸς τοῦ βασιλείου) τοῦ Γέσεν Κάσελ, 4) καὶ ὁ πρότερον μὲν Μέγας Δοὺξ τῆς Τοσκάνας, νῦν δὲ κύριος τοῦ Βιτσμπούργου· ὥστε τώρα εἶναι ὅλοι δέκα τὸν ἀριθμόν, οἵτινες διὰ τὰ μεγάλα αὐτῶν προνόμια — διὰ τῶν ὁποίων διακρινόμενοι τῶν λοιπῶν φίρσων, εἶναι δεύτεροι ἀμέσως μετὰ τὸν Βασιλέα — ὀνομάζονται Κουρφίρσται, αἱ δὲ ἡγεμονίαι αὐτῶν, ὡς μετέχουσαι τῶν αὐτῶν προνομίων, Κουρφιρστάτα. Μόνη ἡ Βοεμία, νῦν δὲ καὶ ἡ Παβαρία καὶ ἡ Βιρτεμπέργη ἔχουσι τὸν ἀνώτερον τίτλον, ὀνομαζόμεναι Βασίλεια.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ση. Ἐκ τῶν ἐνταῦθα ὀνομασθέντων Φίρσων καὶ Κουρφίρσων, τῷ 1806 αὐγούστου 1, πολλοὶ ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους, ἀποσάντες τῆς ἑνώσεως τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, καὶ ποιησάμενοι πρὸς ἀλλήλους συμμαχίαν, ὑπετάγησαν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Καίσαρος τῆς Φράνσας· οἱ διασημότατοι ἐξ αὐτῶν εἶναι: 1) ὁ Βασιλεὺς τῆς Παβαρίας, 2) ὁ Βασιλεὺς τῆς Βιρτεμπέργης, 3) ὁ Ἀρχιαγγελάριος τοῦ βασιλείου (νῦν δὲ Ἀρχιφίρσης) 4) ὁ Μέγας Δοὺξ τοῦ Πάδεν, 5) ὁ Μέγας Δοὺξ τῆς Κλέβου καὶ Πέργης, καὶ 6) ὁ Φίρσης τῆς Χοχεντσολέρνης.

Αὐτοὶ οἱ Κουρφίρσαι συνέρχονται ἰδιοπροσώπως, ἢ διὰ τοποτηρητῶν, διὰ νὰ συμβουλευθῶσι περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Καίσαρος τοῦ Γερμανικοῦ, ἢ μᾶλλον περὶ τινων ἄρθρων, ἀφορόντων εἰς τὰ χρέη τοῦ Καίσαρος καὶ τῶν Ἐφόρων, πρὸς διοίκησιν καὶ εὐταξίαν τοῦ βασιλείου. Ταῦτα ἀφ' οὗ συντεθῶσι, γράφονται καὶ ὀνομάζονται συνθήκη τῆς ἐκλογῆς, καὶ κατ' αὐτὴν ἐπικυροῦται ἡ ἐκλογή· μετὰ τοῦτο προσφέρεται εὐθὺς ἡ τοιαύτη συνθήκη πρὸς τὸν ἐκλεγόμενον — ὅς τις πάντοτε εὑρίσκεται πλησίον τοῦ τόπου τῆς ἐκλογῆς: ἐπειδὴ συνεθίζουσι νὰ τὸν ψηφίζωσι συμφώνως πρὸ τῆς ἐκλογῆς — αὐτὸς δὲ εἰσέρχεται μετὰ παράταξεως, καὶ ἐπιβεβαιώνει μεθ' ὅρκου τὴν ἐπιδοθεῖσαν αὐτῷ συνθήκην, καὶ εὐθὺς μετὰ τοῦ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

το διοικεῖ ὡς Καῖσαρ, καὶ λαμβάνει τὸν τίτλον: Ἐκλεκτὸς Ῥωμαϊκὸς Καῖσαρ καὶ Βασιλεὺς τῆς Γερμανίας. Ἡ ἐκλογὴ ἐνεργεῖται ἐν τῇ παρὰ τὸν Μάην Φραγκφούρτῃ.

Μετ' ὀλίγον δὲ χρίεται καὶ σέφεται μετὰ παρατάξεως. Τὸ σέμμα, τὸ σκῆπτρον, τὸ κράτος (χρυσῆ σφαῖρα) τὰ φορέματα καὶ τὰ λοιπά, τὰ τότε μεταχειριζόμενα, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Βασίλειον, τὰ ὁποῖα εἶναι παλαιότατα, καὶ ὀνομάζονται Βασιλικοὶ Θησαυροί, καὶ φυλάττονται εἰς τὴν ἐλευθέραν πόλιν τοῦ Βασιλείου Νιρεμπέργην, καὶ λαμβάνονται ἐκεῖθεν ἐν τῷ καιρῷ τῆς σέψεως.

Εὐθὺς μετὰ τὴν σέψιν κάμνει ὁ Καῖσαρ ἕνα πανηγυρικὸν γεῦμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου παρίσταται ὁ Καισαρικὸς Βαθμὸς μετὰ τῆς ὑψηλοτάτης αὐτοῦ λαμπρότητος: ἐπειδὴ οἱ Κουρφίρσαι, οἵτινες ἔχουσι Βασιλικὰ ὀφφίκια, πρέπει ἐκεῖ νὰ ἐνεργῶσιν ἕκαστος τὴν ὀφειλομένην ὑπηρεσίαν, διὰ τῆς ὁποίας γνωρίζονται ὡς ὑπηρέται τοῦ Καίσαρος. Αὐτοὶ σώζουσι δηλαδὴ ἔκπαλαι αὐλικά τινα ὀφφίκια παρὰ τῷ Καίσαρι, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰσέτι κατὰ τὰς μεγάλας αὐλάς, πλὴν εἰς αὐτοὺς ὀνομάζονται τὰ πρώτισα Ὀφφίκια τοῦ βασιλείου, ὅθεν φέρουσιν αὐτὰ ἐπὶ τῶν ἰδίων τίτλων καὶ τῶν σημαίων, καὶ τὰ ἐνεργοῦσι μόνον ἐν τῷ καιρῷ τῆς σέψεως. Οἱ τρεῖς κληρικοὶ Κουρφί-

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σται ἦσαν ἐν ταὐτῷ καὶ Ἀρχικαγγελαριοι· ὁμὲν ἐκ τῆς Μαϊντσης, τῆς Γερμανίας· ὁδὲ ἐκ τῆς Τρίρης, τῆς Φράνσας, καὶ ὁ ἐκ τῆς Κελνης τῆς Ἰταλίας: ἐπειδὴ πρότερον αὐτοὶ οἱ τρεῖς τόποι ὑπέκειντο ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν Καίσαρα· ἀφ' οὗ δὲ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου ἡ Φράνσα καὶ ἡ Ἰταλία, δύναται μόνον ὁ Κουρφίρσης της Μαϊντσης (ὁ ἐν τῇ Ἀσαφενμπούργῃ) νὰ ἐνεργῇ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Ἀρχικαγγελαρίου· οὗτος εἶναι ὁ ἀνώτατος βαθμὸς ἐπίσης ἐν τῷ ῥηθέντι ῥάϊχσταγ, ἐν τοῖς δύο βασιλικοῖς κριτηρίοις καὶ ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Καίσαρος, ὅθεν ὁ ἔχων αὐτὸν εἶναι ὁ πρώτιστος φίρστης ὅλου τοῦ βασιλείου. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ξέψεως ὑφίστατο κυρίως ἡ ὑπηρεσία τῶν κληρικῶν Κουρφίρστων εἰς τὸ νὰ ξέφωσι καὶ νὰ χρίωσι τὸν Καίσαρα, καὶ νὰ ἀναγινώσκωσι τὴν προσευχὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πανηγυρικοῦ γεύματος· ὁ δὲ Βασιλεὺς τῆς Βοεμίας, ὡς Ἀρχιοινοχόος, ἐγχειρίζει πρὸς τὸν Βασιλέα ἕνα ποτήριον μὲ κρασόνερον· ὁ Κουρφίρστης τοῦ Πφάλτσ, νῦν δὲ Βασιλεὺς τῆς Παβαρίας, ὡς Ἀρχισιτοκόμος, βάλλει ἐπὶ τῆς Καισαρικῆς τραπέζης ἕνα μέρος βοδινοῦ κρέατος ὀπτόν· ὁ Κουρφίρστης τῆς Σαξωνίας, ὡς Ἀρχιπποκόμος, προσφέρει τῷ Καίσαρι ἕνα μέτρον κριθαρίου· ὁ Κουρφίρστης τοῦ Πραντεμπούργου, ὡς Ἀρχιθαλάμιος, φέρει πρὸς τὸν Καίσαρα μίαν λεκάνην καὶ ἕνα προχύτην μεθ' ἑνὸς χειρομάκτρου· ὁ δὲ Κουρφίρστης τοῦ Πραουνσβάϊγ, ὡς Ἀρχιταμίας, σκορπίζει

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ζει πρὸς τὸν λαὸν τῆς μνήμης νομίσματα· ὁ δὲ Βασιλεὺς τῆς Βιρτεμπέργης εἶναι ἀρχισημαιοφόρος· οἱ δὲ λοιποὶ Κουρφίρσαι δὲν ἔχουν ὀφφίκια τοῦ βασιλείου. Τινὲς ἐκ τούτων τῶν ὑπηρεσιῶν γίνονται εἰς τόπους ὑπαίθρους, ὁ δὲ Καῖσαρ βλέπει ἔκ τινος πτερυγίου· ἀντὶ δὲ τῶν Κουρφίρσων ἐκτελοῦσι τὰς ὀφειλομένας ὑπουργίας τινές, ὀνομαζόμενοι Ἑρπεάμται (διάδοχοι τῶν ὀφφικίων) ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστος Κουρφίρσης ἔχει τὸν ἰδικόν του.

Ἐνίοτε, ἔτι ζῶντος τοῦ Καίσαρος, ὀνομάζεται ἕνας διάδοχος αὐτοῦ, ὅστις ὁμοίως ἐκλέγεται καὶ σέφεται, καθὼς καὶ ὁ Καῖσαρ, πλὴν ἐν ὅσῳ ὁ Καῖσαρ ζῇ, ἐκεῖνος ὀνομάζεται μόνον Ῥωμαϊκὸς Βασιλεύς, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος εἶναι Ῥωμαϊκὸς Καῖσαρ, χωρὶς ἄλλης τινὸς ἐκλογῆς καὶ σέψεως.

Οἱ Κουρφίρσαι ἔχουν βέβαια ἀπεριόριστον σχεδὸν ἐλευθερίαν ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ Καίσαρος, ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸν Καίσαρα δὲν προσδιορίζεται κανένα μεγάλον μέρος γῆς, οὔτε πλούτη ἱκανά, διὰ νὰ φέρεται μετὰ τοῦ ἀνήκοντος τρόπου εἰς τὸν βαθμόν του, διὰ τοῦτο ἐκλέγουσι προθύμως ἕνα μεγάλον Φίρσην τοῦ Βασιλείου, ὅς τις ἔχει τὰ ἀρκοῦντα μέσα, νὰ φέρῃ μὲ δόξαν τὸ πρῶτον σέμμα τοῦ Κόσμου, καὶ νὰ διατηρῇ ἀκριβῶς τὰ χρέη καὶ τὰ δίκαια αὐτοῦ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἐκτὸς τῶν Κουρφιρσάτων — τὰ ὁποῖα εἶναι αἱ περιφανέσαται ἐπαρχίαι τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου — εὑρίσκοντο εἰς τὴν Γερμανίαν μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἄλλαι πολλαί, τινὲς μὲν ἱκανῶς εὐρύχωροι, τινὲς δὲ μικραὶ Κληρικαὶ καὶ Πολιτικαὶ Πολιτεῖαι· αἱ κληρικαὶ ἦσαν τὰ Ἀρχιεπισκοπάτα, Ἐπισκοπάτα καὶ Ἡγουμενεῖα, πλὴν αὐτὰ τῷ 1802 μετεβλήθησαν εἰς πολιτικά, ἕως τὸ ἀρχιεπισκοπάτον Ρ' εγγενσμποῦγον, καὶ ἐδόθησαν διαδοχικῶς εἰς πολιτικοὺς ἡγεμόνας. Ἐκ δὲ τῶν Πολιτικῶν μία μόνον ἔχει τίτλον Ἀρχιδουκάτου, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι Δουκάτα, Πφαλτσγραφάτα, Λαντγραφάτα, Μαρκγραφάτα, Φιρσάτα, Γραφάτα ἔχοντα καὶ Βαθμὸν Φιρσάτου, Γραφάτα καὶ Αὐθεντίαι. Κατὰ τὸν Βαθμὸν τῆς ἡγεμονίας ὀνομάζεται καὶ ὁ διοικητὴς αὐτῆς, οἷον: Δούξ, Λαντγράφος, Μαρκγράφος, Φίρσης· ὅλοι δὲ ὁμοῦ ὀνομάζονται γενικώτερον καὶ Φίρσαι. Πολλάκις ἕνας διοικητὴς ἐξουσιάζει πολλὰς ἐπαρχίας, καὶ ὀνομάζεται ἐκ τῆς ἐπιφανεστέρας. Μεταξὺ τῶν ῥηθέντων Ἡγεμόνων κανεὶς Βαθμὸς δὲν ὑπολαμβάνεται ὑπέρτερος, εἰ μὴ ἡ παλαιότης καὶ τὸ γένος, καὶ ταῦτα ὅταν ἐνεργῆται τὸ Ῥάϊχσταγ. Κοινῶς ἡ διοίκησις ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν ἑνὸς ἡγεμονικοῦ ἄκου εἶναι εἰς τὰς χεῖρας ἑνὸς μόνου, καὶ κληρονομία τοῦ πρωτοτόκου· ὁ δὲ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ διοικοῦντος Φίρσου, ἢ Γράφου ὀνομάζεται Διαδοχικὸς Πρίγκιψ. Εὑρίσκονται ὅμως ἔτι καὶ ἄλλοι γερμανικοὶ Φίρσαι τοῦ Βασιλείου, ὅτι-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τινες δὲν τολμῶσι νὰ ἀποδειχθῶσιν ὡς Φίρσαι ἐν τῷ Ρ'άϊχσταγ: ἐπειδὴ ἔλαβον τοῦτον τὸν τίτλον μόνον παρὰ τοῦ Καίσαρος, πλὴν ὄχι καὶ παρὰ τοῦ Βασιλείου· οἱ τοιοῦτοι πολλάκις δὲν ἐξουσιάζουσι τόπους.

Πάλιν εὑρίσκονται πολλαὶ μικραὶ τοπαρχίαι ἐπὶ τῆς Γερμανίας, τῶν ὁποίων ὁ ἐξουσιαστὴς δὲν γνωρίζει ἄλλον τινὰ ἀρχηγὸν παρὰ τὸν Καίσαρα καὶ τὸ Βασίλειον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῷ Ρ'άϊχσταγ δὲν ἔχουν καθέδραν καὶ ψῆφον, δὲν ὀνομάζονται ραϊχστένδαι· οὗτοι δὲ εἶναι οἱ Ἐλεύθεροι ἱππεῖς τοῦ Βασιλείου, τῶν ὁποίων τὸ πλεῖσον μέρος ὑπόκειται νῦν εἰς γερμανικοὺς Φίρσας.

Τελευταῖον εὑρίσκοντο μέχρι τοῦ νῦν πολλαὶ πόλεις ἐπὶ τῆς Γερμανίας, αἱ ὁποῖαι ἐξήρτηντο μόνον ἀπὸ τοῦ Καίσαρος καὶ τοῦ βασιλείου, καὶ ἐδιοικοῦντο μόναι· αὗται ὠνομάζοντο Ἐλεύθεραι Αὐτοκρατορικαὶ Πόλεις, καὶ μετεῖχον τῆς διοικήσεως τοῦ Βασιλείου διὰ τοῦ Ρ'άϊχσταγ, πλὴν ἐν ἑαυταῖς εἶχον πολυειδεῖς διοικήσεις καὶ νόμους· τινῶν ἡ διοίκησις ἦτον εἰς τὰς χεῖρας τινῶν οἴκων, ὑπὸ τῶν ὁποίων συνεκροτεῖτο τὸ Κολλέγιον (οὕτως ὀνομάζεται τὸ ἀνώτατον Βουλευτήριον μιᾶς τοιαύτης πόλεως)· εἰς ἄλλας ἐδύνατο ἕκαστος πολίτης καλῆς καταστάσεως καὶ ὑπολήψεως νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ βουλευτήριον· καὶ εἰς τινὰς ἐδύνατο τὸ Βουλευτήριον νὰ προσάξῃ πολὺ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἐλευθέρως· εἰς ἄλλας δὲ ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῇ τι ἀξιόλογον χωρὶς τὴν συμβουλὴν τῶν πολιτῶν· τινὲς ἐξουσίαζον ἔξω τῶν ἰδίων περιτειχισμάτων πάνυ ὀλίγον τόπον, ἢ παντάπασιν· ἄλλαι δὲ ἐξουσίαζον διασήμους ἐπαρχίας μὲ πόλεις καὶ χωρία. Τῷ δὲ 1802 ἀφαιρήσαντες σχεδὸν ἐκ τούτων ὅλην τὴν βασιλικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν, διεμέρισαν αὐτὰς εἰς διαφόρους Φίρσας, ὥστε τώρα σώζονται μόνον ἔξ· καὶ πάλιν ἐξ αὐτῶν τινὲς ἐξερρήθησαν τῆς ἐλευθερίας τῷ 1806.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Γερμανία κεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς Εὐρώπης, ὅθεν ἔχει πολλοὺς γείτονας, καὶ σύνορα ἐκτεταμένα. Αὐτὴ περιορίζεται ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, τοῦ βασιλείου τῆς Δανιμαρκίας, τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, τοῦ Ὁλανδικοῦ βασιλείου, τῆς Φράνσας, τῆς Ἑλβετικῆς ἀριστοκρατίας, τῆς Ἰταλίας, τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, τοῦ βασιλείου τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Γαλίτσιας καὶ τῆς Προυσίας, καὶ ἀποπερατοῦται πάλιν ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης.

§. 3. Μέγεθος.

Ἡ Γερμανία ἔχει μῆκος 150 μιλίων σχεδόν, καὶ πλάτος ὁμοίως τοσοῦτον· τὴν ὑπερβαίνει δὲ ἡ Εὐρωπαία Τουρκία κατὰ τὸ δέκατον μέρος σχεδόν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Γερμανία ἔχει πολλὰ ὄρη, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη εἶναι καθ' ὑπερβολὴν βουνώδη· πρὸς δὲ τὸ μέρος τῆς Γερμανικῆς καὶ Βαλτικῆς Θαλάσσης ἐκτείνεται μία εὐρύχωρος πεδιάς, ἔχουσα μόνον τινὰς λόφους. Ἐκ τούτου τὸ μὲν μεσημβρινὸν μέρος αὐτῆς ὀνομάζεται Ἄνω Γερμανία, τὸ δὲ ἀρκτικὸν Κάτω Γερμανία· Τὰ πρὸς τὰ μεσημβρινώτατα μέρη τῆς Γερμανίας πολλὰ καὶ ὑψηλὰ βουνὰ συνέχονται μετὰ τῶν Ἀλπεων τῆς Ἑλβετίας. Διὰ τῆς Σφαμπίας ἐκτείνεται ἕνα διάσημον ὄρος, ὀνομαζόμενον Σφάρτσ-βάλδ. Τὸ ὑψηλὸν βουνὸν Τίριγγεν-βάλδ, ἐκτεινόμενον μακρὰν, διαχωρίζει τὴν ἐπαρχίαν Τίριγγεν (μέρος τῆς Ἄνω Σαξωνίας) ἀπὸ τῆς Φραγκονίας. Ἡ Βοεμία περικυκλοῦται ὅλη ὑπὸ ὀρέων· ἐκ τούτων τὰ μάλιστα διασημότερα εἶναι: τὸ Φίχτελμπεργ, τὸ Ἐρτσγεμπίργε καὶ τὸ Ῥίζενγγεμπίργε. Ἀπώτερον πρὸς ἄρκτον εἶναι τὸ Χάρτσ, τοῦ ὁποίου τὸ ὑψηλότατον βουνὸν ὀνομάζεται Μπρόκεν, ἢ Μπλόκσμπεργ.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Γερμανία ἔχει πολλὰ νερά, κυρίως δὲ πέντε Κεφαλαιοπόταμα, εἰς τὰ ὁποῖα χύνονται οἱ περισσότεροι τῶν λοιπῶν ποταμῶν· ταῦτα δὲ εἶναι:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

1) Ὁ Δοῦναβις, ὅς τις λαμβάνει τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Σφαμπίας, καὶ γίνεται ἐκεῖθεν πλευσός· ῥέων δὲ διὰ τῆς Σφαμπίας, τῆς Παβαρίας καὶ Ἀουσρίας, εἶτα διὰ μέσου τῆς Οὐγγαρίας καὶ δι' ἑνὸς μέρους τῆς Τουρκίας, Χύνεται εἰς τὴν μαύρην Θάλασσαν. Αἱ πόλεις Ῥεγγενσμπούργη καὶ Βιέννα κεῖνται κατὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ. Οἱ ἐνούμενοι μετ' αὐτοῦ διασημότεροι ποταμοὶ κατὰ τὴν Γερμανίαν εἶναι: α) Ὁ Ἴζερ, πλησίον τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ πόλις Μίνχη, καὶ β) Ὁ Ἰν.

2) Ὁ Ῥῆνος, ὅς τις ἀναβρύει ἐκ τῆς Ἑλβετίας, μετὰ δὲ τὴν Ἑλβετίαν, ἀφ' οὗ σχηματίσῃ τὰ μεταξὺ Φράνσας καὶ Γερμανίας σύνορα, ἐμβαίνει εἰς τὸ Ὁλανδικὸν βασίλειον, ὅπου διαιρούμενος εἰς πολλοὺς κλάδους, χύνεται εἰς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν· αὐτὸς εἶναι λοιπὸν ποταμὸς συνορικός, μετὰ τοῦ ὁποίου ἑνώνονται οἱ ἐφεξῆς Γερμανικοὶ ποταμοί:

α) Ὁ Νέκαρ ποταμὸς τῆς Σφαμπίας, ὅς τις ἑνώνεται μετὰ τοῦ Ῥήνου πλησίον τῆς πόλεως Μανχαΐμης. Ἡ πόλις Στουτγάρτη κεῖται πλησίον αὐτοῦ,

β) Ὁ Μάην ἕνας τῶν διασημοτάτων ποταμῶν τῆς Γερμανίας, ὅς τις ἀναβρύει κατὰ τὴν Φραγκονίαν, ἐκ τοῦ βουνοῦ Φίχ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τελμπεργ, καὶ γίνεται μετ' ὀλίγον πλευσός. Κατὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ περίφημος πόλις Φραγκφούρτη.

3) ὁ Βέζερ, ὅστις ἔχει τὰς πηγάς του κυρίως εἰς τὴν Φραγκονίαν· ἀυτόθεν ὀνομάζεται ὅμως

Βέρρας, ἕως οὗ ἑνώνεται μετὰ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γέσεν

Φούλδα, ὅστις ῥέει διὰ τῆς πόλεως Κασέλης· ἐντεῦθεν δὲ ὁ ἐξ ἀυτῶν τῶν δύο συντιθέμενος ποταμός, ὀνομάζεται Βέζερ, ὅστις ῥέων διὰ τῆς κάτω Σαξωνίας καὶ τῆς Βεσφαλίας, Χύνεται εἰς τὴν γερμανικὴν Θάλασσαν. Κατὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Πρεμένη.

4) ὁ Ἔλμπας, ὅστις ἀναβρύει ἐκ τοῦ ὄρους, τοῦ περιορίζοντος τὴν Βοεμίαν, κατὰ τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Σλεζίας σύνορα· ῥέων δὲ διὰ τῆς Βοεμίας — ὅπου γίνεται καὶ πλευσός — τῆς ἄνω καὶ κάτω Σαξωνίας, χύνεται ὁμοίως ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖνται αἱ πόλεις Δρέσδη, Μαγδεμπούργη καὶ Χαμπούργη· δέχεται δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἑφεξῆς ποταμούς:

α) τὸν Μολδάον ἐκ τῆς Βοεμίας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ πόλις Πράγα,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

β) τὸν Σαάλην ἐν τῆς ἄνω Σαξωνίας, καὶ

γ) τὸν Χάφελ ποταμὸν ὁμοίως τῆς ἄνω Σαξωνίας, πλησίον τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Περλίνη.

5) ὁ Ὄδερ, ὅστις ἀναβρύει κατὰ τὴν Μοραβίαν, πλησίον τῶν συνόρων τῆς Σλεζίας, καὶ ῥέει διὰ τοῦ μήκους ὅλης τῆς Σλεζίας, καὶ διὰ τῆς ἄνω Σαξωνίας, ὅπου δεχόμενος καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Προυσίας ῥέοντα ποταμὸν Βάρτην, χύνεται ἐν τῇ βαλτικῇ Θαλάσσῃ. Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ὄδερος κεῖνται αἱ πόλεις Πρεσλάβη, Φραγκφούρτη καὶ Στετίνη.

Ἡ Γερμανία ἔχει ἔτι πολλὰς Λίμνας, καὶ μάλιστα πρὸς τὰ ἀρκτικὰ καὶ μεσημβρινὰ αὐτῆς σύνορα, καὶ ὀλίγας τινὰς κατὰ τὸ μέσον· ἡ μεγίστη ἐξ αὐτῶν εἶναι

Ἡ Ποτένη ἐπὶ τῆς Σφαμπίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἑλβετίας· αὕτη ἔχει ὑπὲρ τὰ ἑπτὰ μίλια μῆκος, τρία πλάτος, καὶ βάθος ἱκανόν.

§. 6. Κλίμα.

Τῆς Γερμανίας ὁ Ἀὴρ εἶναι εὐκραέστατος, τὸ δὲ Θέρος ἱκανῶς θερμόν, ὥστε προφθάνουν ἐγκαίρως νὰ ὡριμάζωσιν ὅλα τὰ γεννήματα, οἱ καρποὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ τὰ πωρικά· πλὴν τοῦ Χειμῶνος ἡ ψυχρότης πρὸς τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη συμβαίνει δριμυτέρα, ἐκτῶν ἐκεῖ πολλῶν ὀρέων· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ πρὸς τὰ ἀρκτικὰ γίνεται μετριωτέρα, ἐκ τῆς ὁμαλότητος τοῦ τόπου, καὶ τοῦ προξενουμένου συγκερασμοῦ εἰς τὸ κλίμα ὑπὸ τῆς Θαλάσσης.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Γερμανία ἔχει πολλοὺς εὐφορωτάτους τόπους, οἵτινες παράγουσι δαψιλέστατα διάφορα εἴδη προϊόντων, καὶ ἄλλους μετρίως καρποφόρους, καὶ ὀλιγωτάτους τινὰς ἀκαλλιεργήτους, οἵτινες ὡς ξηροὶ καὶ ἄκαρποι ὀνομάζονται ἄφοροι, καὶ εὑρίσκονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἐπὶ τῆς κάτω Σαξωνίας καὶ Βεσφαλίας.

Τὰ ἐπισημότατα προϊόντα τῆς Γερμανίας εἶναι ταῦτα:

1) Ξύλα. Τὰ πολλὰ αὐτῆς ὄρη καλύπτονται σχεδὸν ὅλα μὲ ὡραῖα δάση, τὰ ὁποῖα παράγουσι πλῆθος ξύλων, ἁρμοδίων πρὸς οἰκοδομίαν καὶ καύσιμον, καὶ πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ξυλίνων ἐργαλείων, οἷον: βαρελλίων καὶ ἄλλων τοιούτων· πλὴν εὑρίσκονται καὶ τινὲς τόποι ὁμαλοί, εἰς τοὺς ὁποίους εἶναι ἔλλειψις

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῶν ξύλων: ἐπειδὴ δὲν εὑρίσκονται εἰς αὐτοὺς πλευσοὶ ποταμοί, καὶ τὸ διὰ τῆς ἁμάξης μετακόμισμα εἶναι πολυέξοδον. Διὰ τῶν ποταμῶν Ὄδερ, Ἔλμπα, Βέζερ καὶ μάλιστα διὰ τοῦ Ῥήνου μετακομίζονται πολλὰ ξύλα καὶ εἰς ξένους τόπους.

2) Γεννήματα γίνονται σχεδὸν ἐφ ὅλης τῆς Γερμανίας δαψιλῶς — ἐξαιρουμένων τῶν βουνωδῶν μερῶν — καὶ ἐκφέρονται πολλά.

3) Λινάρι καλλιεργεῖται ἐπὶ τῆς Γερμανίας ἀφθόνως, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐπὶ τῆς Βοεμίας, τῆς Σλεζίας, τῆς ἄνω καὶ κάτω Σαξωνίας καὶ ἐπὶ τῆς Βεσφαλίας· κατ' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους τόπους ὑφαίνονται καὶ πολλότατα ὑφάσματα λινά, τὸ δὲ περισσότερον μέρος αὐτῶν πωλεῖται εἰς ξένους.

4) Πωρικὰ παράγουσι τὰ περισσότερα μέρη τῆς Γερμανίας· κάλλιστα, ἐκ τῶν ὁποίων ξηραίνονται καὶ ἐκφέρονται πολλά· οἱ κατ' αὐτὰ εὐφορώτατοι τόποι εἶναι ἡ Φραγκονία, ἡ Σφαμπία, τὰ πλησίον τοῦ Ῥήνου μέρη καὶ τὰ μεσημβρινὰ τῆς ἄνω Σαξωνίας.

5) Κρασὶ ἑτοιμάζεται πολὺ ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ ἡμίσεως τῆς Γερμανίας, καὶ μάλιστα κατὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὰ μέρη, τὰ παρὰ τὸν Ῥῆνον καὶ Νέκαρ, ἐκ τῶν ὁποίων παρονομάζονται καὶ τὰ κρασά. Ὡσάυτως γίνεται κρασὶ καλὸν καὶ κατὰ τὴν Φραγκονίαν. Ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων ἐκφέρονται καὶ πολλὰ κρασά· πλὴν εἰς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τῆς Γερμανίας, ὅπου ἡ θερμότης δὲν διαρκεῖ τόσον πρὸς ὡρίμασιν τοῦ ξαφυλίου, φέρουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖξον ἀπὸ τῆς Φράνσας.

6) Ἡ Κτηνοτροφία ἀκμάζει πολὺ ἐν τῇ Γερμανίᾳ, μάλιξα δὲ ἡ Βουκολικὴ κατὰ τὴν Παβαρίαν, τὴν Σφαμπίαν, τὴν Φραγκονίαν τὴν κάτω Σαξωνίαν, καὶ τὴν Βεσφαλίαν, ὅπου γίνεται ἐμπόριον διάσημον διὰ βοδίων, βουτύρου, τυρίου καὶ δερμάτων. Ἡ Ποιμαντικὴ ὅμως ἐνεργεῖται κάλλιξα κατὰ τὴν ἄνω Σαξωνίαν· τὰ πρόβατα τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖξον διὰ τὸ μαλλί, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζονται ἐν τῇ Γερμανίᾳ πολλαὶ τσόχαι καὶ ἄλλα διάφορα ὑφάσματα.

Τρέφονται ἔτι καὶ ἄλλα εἴδη ζώων, οἷον: Ἵπποι — ἐκ τῶν ὁποίων ἡ κάτω Σαξωνία καὶ ἡ Βεσφαλία ἔχει τοὺς καλλίξους — καὶ Χοῖροι πολλοὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας, καὶ ἔτι κατὰ τὴν Βοεμίαν καὶ Παβαρίαν.

7) Μεταλλεῖα εὑρίσκονται εἰς τὰ πολλὰ ὄρη

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Γερμανίας ἀναρίθμητα, τὰ ὁποῖα ἐμπεριέχουσι διάφορα μέταλλα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἀργύριον, Σίδηρον καὶ Χάλκωμα. Ἡ Γερμανία ὑπερβαίνει τοὺς λοιποὺς εὐρωπαϊκοὺς τόπους κατὰ τὸ ἀργύριον, χρυσίον ὅμως ἔχει ὀλίγον. Μεταλλεῖα εἶναι εἰς τὸ Ἐρτσγεμπίργε (μεταλλικὸν ὄρος) — τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη ἐκ τοῦ πλήθους τοῦ ἐν αὐτῷ χαλκώματος καὶ ἄλλων μετάλλων — καὶ εἰς τὸ Χάρτζ, εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται πρασέτι Χάλκωμα καὶ σίδηρον παμμληθῶς· σίδηρον ὁμοίως εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν Ἀουσρίαν ἐξαιρέτου ποιότητος, καὶ σχεδὸν καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ ὄρη τῆς Γερμανίας. Κατὰ τὸ Ἐρτσεγκεμπίργε εὑρίσκεται καὶ Κασσίτερος (καλάϊ). τὸν ὁποῖον μόνον ὀλίγα τινὰ μέρη τοῦ Κόσμου παράγουσι. Ὁ Γ̓γράργυρος εὑρίσκεται κατ' ἐξοχὴν ἐν τῇ Ἀουσρίᾳ.

Ἐν τῇ Βοεμίᾳ εὑρίσκονται διάφοροι λίθοι πολύτιμοι, ὁμοίως καὶ κατὰ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς ἄνω Σαξωνίας, καὶ ἄλλους τόπους τῆς Γερμανίας· ὁι τοιοῦτοι ὅμως λίθοι δὲν εἶναι τόσον καλοὶ, ὅσον οἱ φερόμενοι ἀπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

Ἔτι εἶναι ἀξιοσημείωτοι καὶ αἱ μεταλλικαὶ πηγαὶ. Ἡ Γερμανία εἶναι πλουσιωτέρα ὑπὲρ πάν-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τας τοὺς εὐρωπαϊκοὺς τόπους κατὰ τὰς ἁλμυρὰς, θερμὰς καὶ ζυνὰς πηγάς. Αἱ εὑρισκόμεναι ἁλυκαὶ εἰς ὅλας τὰς Γερμανικὰς ἐπαρχίας, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ἄνω καὶ κάτω Σαξωνίαν καὶ τὴν Παβαρίαν εἶναι ἱκαναί, ἐὰν ἦτον χρεία, νὰ προφθάσωσιν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην ἅλας.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Γερμανοὶ εἶναι ἄνθρωποι σπουδαῖοι, νοήμονες, φιλόπονοι, εὐφυεῖς καὶ ἐφευρετικοί· εἶναι περίεργοι εἰς τὰ ξένα γένη καὶ τοὺς τόπους, καὶ διὰ τοῦτο μανθάνοντες προθύμως ξένας γλῶσσας, ξενιτεύονται, καὶ ἐκ τούτου ἀποκτῶσι πολλὰς ἰδέας. πλὴν αὐτοὶ δέχονται ἑτοίμως ἐπίσης τοὺς καλοὺς καὶ ἐπιβλαβεῖς νεωτερισμούς, καὶ τὰ ἤθη τῶν ξένων γενῶν. Αὐτοὶ εἶναι πρὸς τὴν φιλίαν καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῶν πιστοί· μεγαλαυχοῦσι διὰ τὴν πατρίδα των, χωρὶς ὅμως νὰ καταφρονῶσι τὰ λοιπὰ γένη· διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων πολέμων ἔγιναν ἐπιτήδειοι καὶ γενναῖοι στρατιῶται· εἰς τὰς ἐργασίας των δεικνύουσι τοιαύτην ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν, ἥτις εἶναι σπανία μεταξὺ τῶν ἄλλων γενῶν· διὰ τοῦτο αὐτοὶ κατ' ἐξοχὴν ἐπεχειρίσθησαν πολυχρονίους καὶ δεινὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἀπήτουν ἔρευναν ἐπίπονον καὶ λεπτομερῆ ἀκρίβειαν. Πρότερον ἐκατηγόρουν εἰς τοὺς Γερμανοὺς τὴν φιλοσοφίαν, ὅμως κατὰ τὸ παρὸν αὐτὴ ἡ ἐπιβλα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

βὴς ἕξις ἐξηλείφθη σχεδὸν παντελῶς ἀπ' αὐτῶν πρὸς αὔξησιν τῆς τιμῆς των· ὥστε νομίζουσι τὴν μέθην ὡς καταισχύνην, ἂν καὶ ἔτι κλίνουσιν εἰς τὴν ἡδυπάθειαν. Ἡ περιφανεστάτη καὶ εὐεργετικωτάτη, μεταξὺ ὅλων τῶν κατὰ καιρὸν ἐφευρέσεων τῶν Γερμανῶν, εἶναι ἡ Τυπογραφία· ἀποδίδουσι κοινῶς εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Μπαρουτίου, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀβέβαιον.

§. 9. Διαίρεσις.

Τὸ περισσότερον μέρος τῆς Γερμανίας, ἕως τοῦ νῦν ἦτον διηρημένον εἰς δέκα κύκλους· τώρα δὲ διαιρεῖται εἰς ἐννέα, οἵτινες εἶναι: 1) ὁ Ἀουστριακός, 2) ὁ Παβαρικός, 3) ὁ Σφαμπικός, 4) ὁ Φραγκονικός, 5) ὁ τοῦ Ἄνω Ῥήνου, 6) ὁ τοῦ Κάτω Ῥήνου, 7) ὁ Βεστφαλικός, 8) ὁ Κατωσαξωνικός καὶ 9) ὁ Ἀνωσαξωνικός· (ὁ Κύκλος τῆς Μπουργουνδίας προσετέθη ὅλος εἰς τὴν Φράνσαν τῷ 1801). Ἑκάστῳ Κύκλῳ ἀνήκουσι πολλὰ Φιρσάτα, Γραφάτα καὶ Αὐθεντίαι.

Τὸ Βασίλειον τῆς Βοεμίας, τὸ Δουκάτον τῆς Σλεζίας καὶ ἄλλαι μικρότεραι ἐπαρχίαι δὲν συνισῶσι τινὰ κύκλον, ἀλλ' εἶναι Χωρισά.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

1. Ο Αουστριακὸς Κύκλος.

Ὠνομάσθη ἀπὸ τῆς Αουστρίας, ἥτις μόνη ἐπὶ τῆς Γῆς ἔχει τίτλον Αρχιδουκάτου. Οὗτος εἶναι ὁ μεσημβρινώτατος τόπος τῆς Γερμανίας· συνορεύει δὲ πρὸς μὲν ἀνατολὰς μετὰ τῆς Οὐγγαρίας, πρὸς δὲ μεσημβρίαν μετὰ τῆς Κροατίας καὶ τοῦ Αδριατικοῦ πελάγους, πρὸς δυσμὰς μὲ τὸ ἰταλικὸν Βασίλειον, τὴν Τυρόλην καὶ Παβαρίαν, καὶ πρὸς ἄρκτον μὲ τὴν Βοεμίαν καὶ Μοραβίαν. Εἰς αὐτὸν μετὰ τῆς Αουστρίας ἀνήκουσι καὶ τὰ Δουκάτα Κέρντεν, Κράϊν, Στάερμαρκ, Σάλτσμπουργ καὶ ἄλλοι τινὲς τόποι, οἵτινες ὁμοῦ συνιζῶσι τὴν διαδοχικὴν Αὐτοκρατορίαν τῆς Αουστρίας, τῆς ὁποίας ὁ Καῖσαρ εἶναι ἐν ταὐτῷ καὶ Βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Βοεμίας καὶ Γαλίτσιας, καὶ ἕνας τῶν δυνατωτάτων Μονάρχων τῆς Εὐρώπης: ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν μόνον ἀνήκει σχεδὸν τὸ ἕνα τέταρτον ὅλης τῆς Γερμανίας, τὸ Βασίλειον τῆς Οὐγγαρίας μετὰ τῶν ἀνηκόντων αὐτῷ τόπων, τὸ Βασίλειον τῆς Γαλίτσιας — ὅ,που πρότερον ὑπέκειτο τῇ Λεχίᾳ — καὶ ἕνα μέρος τῆς Ἰταλίας· ὥστε ὅλοι οἱ τόποι αὐτοῦ, λαμβανόμενοι ὁμοῦ, εἶναι μεγαλήτεροι ἀπὸ ὅλην τὴν Γερμανίαν. Τὸ Φιρστεμβεργαφάτον Τυρόλη ἀνάγεται εἰς τοῦτον τὸν Κύκλον, πλὴν πρὸ ὀλίγου προσετέθη εἰς τὴν Παβαρίαν.

Ο Αουστριακὸς κύκλος, διὰ τοῦ ὁποίου ῥέει ὁ Δού-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ναβις, εἶναι πολὺ βουνώδης, πλὴν εὔφορος κατὰ τὰ γεννήματα, τὰ πωρικὰ καὶ τὸ κρασί. Εἰς τὰ ὄρη τούτου τοῦ Κύκλου εὑρίσκονται μεταλλεῖα παμπόλου καὶ ἐξαιρέτου σιδήρου, ὑγραργύρου, ὁμοίως καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν.

Τὸ Φιρσογραφάτον Τιρόλη ἔχει τόσα πολλὰ ὑψηλὰ καὶ δύσβατα βουνά, ὥστε οἱ κάτοικοι, μὴ δυνάμενοι νὰ τρέφωνται ὅλοι ἐν τῇ αὐτῶν πατρίδι, ταξιδεύουσι πολλοὶ καὶ πολλαί, ἔτι δὲ καὶ μικρὰ παιδία· καὶ φέροντες εὐώδη νερά, κατασκευαζόμενα ὑπ' αὐτῶν ἐκ τῶν πολυανθῶν βοτάνων τῶν ἐκεῖ ὀρέων, καὶ πραγματείας ἄλλας μικρὰς καὶ μαρμότα — τὰ ὁποῖα ἐπιπολλάζουσιν εἰς τὰ ἐκεῖ ὄρη — ὁμοίως καὶ κανάρια, περιέρχονται εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν· δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐμπιστεύηταί τις εὐκόλως εἰς τὰ ἰατρικὰ αὐτῶν. Ἔτι καὶ τὸ Δουκάτον Σάλτσμπουργ ἔχει πολλὰ ὑψηλὰ βουνὰ καὶ πλουσίας ἁλυκάς.

Ἡ Βιέννα εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Αὐστρίας, καὶ ἡ καθέδρα ὅλων τῶν Αὐστριακῶν τόπων. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰς δεξιὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, τὸν ὁποῖον διαπερῶσι διὰ μιᾶς ξυλίνης γεφύρας· αὐτὴ εἶναι διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα προάστειά της ἡ εὐρυχωρωτάτη καὶ πολυανθρωποτάτη πόλις τῆς Γερμανίας· ὅμως ἡ κυρίως πόλις δὲν εἶναι τόσον μεγάλη, οὔτε καλῶς διατεθειμένη· διότι οἱ δρόμοι αὐτῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-

σον

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σὸν εἶναι ξενοὶ καὶ λοξοί, πλὴν ἔχει πολλὰς εὐρυχορωτάτας καὶ μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομάς, κατὰ δὲ τὰ προάστεια πολλοὺς ὡραίους κήπους. Ἡ περιφανεστάτη οἰκοδομὴ αὐτῆς εἶναι τὸ βασιλικὸν παλάτιον, τὸ ὀνομαζόμενον μπούργ, ἥτις εἶναι μὲν παλαιά, πλὴν διάσημος καὶ εὐρύχωρος, καὶ εὑρίσκονται ἐν αὐτῇ πολλὰ πολύτιμα πράγματα. Τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἡ Ἐκκλησία, ἥτις εἶναι μητρόπολις τῆς Βιέννης, ἔχει τὸν ὑψηλότατον πύργον τῆς Γερμανίας, καὶ ἐπάνω αὐτοῦ τὴν μεγίστην καμπάναν· εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν φαίνεται περισσοτέρα μεγαλοπρέπεια καὶ πολυτέλεια, παρὰ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Γερμανίας· ἐπειδὴ αὐτοῦ διατρίβουσι πολλοὶ Φίρσαι, Γράφοι καὶ ἄλλοι πλούσιοι ἄνθρωποι. Αὐτοῦ διευθύνεται μεγάλον ἐμπόριον, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ Δουνάβεως εἰς τὴν Τουρκίαν μέχρι τῆς μαύρης Θαλάσσης.

Τὸ Τριέστι εἶναι ἡ διασημοτάτη Γερμανικὴ ἐμπορικὴ πόλις, ἥτις κεῖται παρὰ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, καὶ ἔχει λιμένα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφέρονται αἱ Ἀουστριακαὶ πραγματεῖαι εἰς ὅλους τοὺς περὶ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν Χριστιανικοὺς καὶ Τουρκικοὺς τόπους, καὶ ἀντ' αὐτῶν εἰσφέρονται ἄλλαι. Αὐτοῦ γίνεται λοιπὸν ἐμπόριον μεγάλον, καὶ ἐκτὸς τούτου ἡ πόλις ἔχει καὶ πολλὰ ἀξιόλογα τεχνουργεῖα (φάμπρικας).

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

2. Ὁ Κύκλος ὁ Παβαρικός.

Ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ δουκάτου τῆς Παβαρίας· εἰς αὐτὸν ἀνήκει ἔτι καὶ τὸ Ὀμπερ Πφάλτς, τὸ περιέχον τὸ περισσότερον μέρος τοῦ Κύκλου. Οὗτος κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀουσρίας, καὶ συνορεύει πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν Τυρόλην, πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Σφαμπίαν, καὶ πρὸς ἄρκτον μὲ τὴν Φραγκονίαν καὶ Βοεμίαν· μέχρι τοῦ 1777 ἡ Παβαρία ἦτον Κουρφιρσάτον, οἱ δὲ Κουρφίρσαι ἐννέα· ἐπειδὴ ὅμως ἡ οἰκία τοῦ Κουρφίρσου τῆς Παβαρίας ἔμεινε χωρὶς διάδοχον ἀρσενικόν, ὁ δὲ Κουρφίρσης τοῦ Πφάλτς ἦτον ὁ πλησιέστερος συγγενής, ὑπέπεσεν ὁ τόπος εἰς αὐτόν· ἡ δὲ Παβαρία ἔμεινε πάλιν Δουκάτον, καθὼς καὶ πρότερον ἦτον· ὥστε ἔμειναν μόνον ὀκτὼ Κουρφίρσαι: ἐπειδὴ κανεὶς Κουρφίρσης δὲν δύναται νὰ ἔχῃ δύω ψήφους ἐν τῇ ἐκλογῇ, πλὴν καὶ οὕτως ὠνόμαζον μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1805 τὸν κύριον τοῦ τόπου, Κουρφίρσην τοῦ Πφάλτς καὶ τῆς Παβαρίας· μετὰ δὲ ταῦτα ηὐξήθησαν ἱκανῶς τὰ ἀποκτήματά του, ὥστε ὁ μέχρι τοῦ δε Κουρφίρσης φέρει συμφώνως τὸν τίτλον: Βασιλεὺς τῆς Παβαρίας, ἔχων καὶ ὅλα τὰ ἀνήκοντα δίκαια τοῖς βασιλεῦσι. Μετὰ τὴν Παβαρίαν εἶναι τὸ Κουρφιρσάτον Σάλτσμπουργ ὁ εὐρυχωρότατος τόπος τοῦ Παβαρικοῦ Κύκλου, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ὁ Ἀρχιδοὺξ τῆς Ἀουσρίας ἀντὶ τοῦ μεγάλου Δουκάτου τῆς Τοσκάνας, ὅ, που ἐξουσίαζε κατὰ τὴν Ἰτα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λίαν, καὶ ὕυτω προσετέθη εἰς τὸν Κύκλον τῆς Αὐστρίας.

Ἐν τῷ μέσῳ τούτου τοῦ Κύκλου εὑρίσκονται ὡραῖαι καὶ εὔφοροι πεδιάδες, πλὴν πρὸς τὴν ἄρκτον πολλὰ βουνὰ, καὶ πρὸς τὴν μεσημβρίαν ὑψηλὰ καὶ τραχέα ὄρη. Εἰς τὰς κοιλάδας τῶν ὀρέων διευθύνεται ἡ Κτηνοτροφία εὐτυχῶς· ἀλλέως δὲ ὁ τόπος εἶναι πλουσιώτατος κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὸ ἅλας, ἐκ τοῦ ὁποίου ὠνομάσθη καὶ Σάλτσπουργ (αλατόπολις). Ὁ Δούναβις ῥέει κατὰ τὸ μέσον τούτου τοῦ Κύκλου, καὶ δέχεται αὐτόθεν τοὺς ποταμοὺς Ἴζερ καὶ Ἶν. Τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ μέρος μεταξὺ τῶν Βουνῶν περιέχει πολλὰς λίμνας.

Ἡ πόλις Μίνχη (Μίνχεν) ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἴζερος κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ Δουκάτου τῆς Παβαρίας, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλέως, ἥτις εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἔχουσα καὶ παλάτιον εὐρύχωρον.

Ἡ Ῥεγγενσμπούργη (Ῥέγγενσμπουργ), ἥτις ἦτον μέχρι τοῦ 1802 ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις, καὶ τώρα ἀνήκει εἰς τὸν Ἀρχικαγγελάριον, κεῖται κατὰ τὰς δεξιὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, τὸν ὁποῖον διαπερῶσι διὰ μιᾶς σρεαᾶς λιθίνης γεφύρας. Αὐτοῦ γίνεται τὸ Ῥάϊχσταγ τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, ἤτοι ἡ συνέλευσις

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ Καίσαρος, τῶν Κουρφίρσων, τῶν Φίρσων καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἐλευθέρων πόλεων ἀποσελλομένων, οἵτινες Χρεωσοῦσι νὰ φροντίζωσι καὶ νὰ ἐκδίδωσι νόμους γενικοὺς πρὸς εὐημερίαν ὅλου τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ Ῥάϊχσταγ διαρκεῖ ἀδιακόπως ὑπὲρ τὸν ἕνα αἰῶνα, διὰ τοῦτο οὔτε ὁ Βασιλεύς, οὔτε οἱ Φίρσαι παρίστανται ἐν αὐτῷ προσωπικῶς, ἀλλὰ κρατοῦσιν ἐκεῖ πάντοτε τοποτηρητάς.

3. Ὁ Κύκλος ὁ Σφαμπικός.

Ὠνομάσθη ἔκ τινος παλαιοῦ Γερμανικοῦ γένους τῶν Σφάμπων, οἵτινες ἐκατοίκουν κατ' αὐτὰ τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ὠνομάσθησαν ἐξ αὐτῶν καὶ Σφαμπία. Αὕτη συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Παβαρίαν, πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν Τυρόλην καὶ Ἑλβετίαν, πρὸς δυσμὰς περατοῦται ὑπὸ τοῦ Ῥήνου, καὶ πρὸς ἄρκτον συμπίπτει μὲ τὸν κάτω Ῥῆνον καὶ τὴν Φραγκονίαν. Εἶναι δὲ μία τῶν θερμοτάτων καὶ εὐφορωτάτων ἐπαρχιῶν τῆς Γερμανίας — ἐξαιρουμένου τοῦ Σφαρτζβάλδ καὶ τῶν Σφαμπικῶν Ἄλπεων, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑψηλὰ καὶ τραχέα ὄρη — παράγει δαψιλῶς γεννήματα, κρασὶ καὶ πωρικά. Ὁ Ῥῆνος σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Φράνσας σύνορα· ὁ δὲ Νέκαρ, ὁ μετὰ μικρὸν διάστημα χυνόμενος ἐν τῷ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ρ'ήνῳ, ἀναβρύων ἀυτοῦ, ῥέει ἀρκτικῶς· ὁμοίως καὶ ὁ Δούναβις, λαμβάνων ἀυτόθεν τὰς πηγάς του καὶ γενόμενος πλευσός, ῥέει πρὸς ἀνατολάς. Πρὸς τὰς μεσημβρινὰς ἄκρας τούτου τοῦ τοπου κεῖται ἡ μεγίση λίμνη τῆς Γερμανίας Ποτένη (Μποτενζέε).

Μεταξὺ ὅλων τῶν Γερμανικῶν Κύκλων κανεὶς δὲν περιέχει τοσαῦτα πολλὰ Φιρσάτα, Γραφάτα, Αὐθεντίας καὶ (πρότερον) Αὐτοκρατορικὰς πόλεις, ὅσα ὁ Σφαμπικὸς Κύκλος. Ἡ μεγίση Πολιτεία ἀυτοῦ εἶναι τὸ Δουκάτον Βιρτεμπέργη, τοῦ ὁποίου ὁ Δοὺξ πρὸ ὀλίγου ἀπέκτησε τὸν Κουρφιρσικὸν βαθμόν, καὶ μετὰ ταῦτα τῷ 1805 τὸν Βασιλικόν, καὶ ἀνεπλήρωσε τὰς παλαιὰς ζημίας τοῦ τόπου του μὲ ἱκανὰς προσθήκας. Ἡ δευτέρα μετὰ τοῦτο Πολιτεία εἶναι τὸ Μαρκγραφάτον Μπάδεν, τὸ ὁποῖον ὁμοίως τώρα εἶναι ἱκανῶς ηὐξημένον Κουρφιρσάτον. Ἕνα ἱκανῶς μεγάλον μέρος τῆς Σφαμπίας προσετέθη εἰς τὴν κάτω Παβαρίαν πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν προτέρων ζημιῶν ἀυτῆς.

Ἡ Στουτγάρτη (Στουτγάρτ) ἡ καθέδρα τοῦ Δουκὸς, εἶναι περιφανὴς καὶ ἐν μέρει καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ὄχι μακρὰν τοῦ Νέκαρος.

Τὸ Α'ουξμποῦργον (Α'ουξμπούργ) εἶναι ἡ μόνη ἐναπολειφθεῖσα κατὰ τὴν Σφαμπίαν δια-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σημοτάτη ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις, ἥτις κεῖται κατὰ τὰ σύνορα τῆς Παβαρίας, τῆς ὁποίας ὁ Βασιλεὺς τὴν ὑπέταξε νεωστί. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ ὡραία, ἡ δὲ οἰκοδομὴ τοῦ βουλευτηρίου αὐτῆς εἶναι ἡ περιφανεστάτη τῆς Γερμανίας. Εἰς αὐτὴν κατοικοῦσι πολλοὶ τεχνῖται, τεχνουργοῦντες σκεύη πολλὰ ἀργυρᾶ, χαλκογραφικοὺς καὶ γεωγραφικοὺς Πίνακας, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεργοῦσι μεγάλον ἐμπόριον· αὐτοῦ ὁμοίως κατασκευάζονται καὶ πολλὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα.

4. Ὁ Φραγκονικὸς Κύκλος.

Οὗτος ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Βοεμίαν καὶ Παβαρίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Σφαμπίαν, πρὸς δυσμὰς τὸν κάτω Ῥῆνον, καὶ πρὸς ἄρκτον τὸν ἄνω Ῥῆνον καὶ τὴν ἄνω Σαξωνίαν. Ὠνομάσθη δὲ ἔκ τινος ἀρχαίου Γερμανικοῦ γένους τῶν Φράγκων, τὸ ὁποῖον ἐχρημάτισε τὸ πάλαι ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἱκανῶς πολυάριθμον καὶ δυνατόν. Ἕνα μεγάλον μέρος τούτου τοῦ γένους πρὸ πολλῶν αἰώνων ὥρμησεν εἰς τὴν Φράνσαν, καὶ κατατροπώσαν τοὺς ἐκεῖ τόπους, ἐβεβαίωσε μίαν Πολιτείαν, ἥτις ἐπικρατεῖ καὶ μέχρι τοῦ νῦν, καὶ ὀνομάζεται ἐξ αὐτοῦ, πλὴν ἐκ Φράγκων μετωνομάσθησαν Φρανσέζοι.

Ὁ Φραγκονικὸς Κύκλος, ἢ ἡ Φραγκονία κεῖ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ται κατὰ τὸ μέσον τῆς Γερμανίας, ἔχουσα θερμὸν καὶ εὔφορον τόπον· ὅθεν παράγει πολλὰ γεννήματα, κρασί, πωρικὰ καὶ κτηνοτροφίαν καλήν. Ὁ Μάην, ὁ ἀναβρύων αὐτοῦ, καὶ κατωτέρω χυνόμενος ἐν τῷ Ῥήνῳ, ῥέει διὰ τοῦ μέσου τούτου τοῦ τόπου.

Ὁμοίως καὶ αὐτὸς ὁ Κύκλος, ἂν καὶ ἦτον μικρός, ἐδιαιρεῖτο μέχρι τοῦ νῦν εἰς πολλὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πολιτικὰς Πολιτείας· καὶ ἐκ μὲν τῶν ἐκκλησιαστικῶν αἱ διασημόταται ἦσαν τὸ ἐπισκοπάτον Παμπέργον καὶ Βιρτσεμπούργον· ἐκ δὲ τῶν πολιτικῶν τὰ Φιρσάτα Παϊράϊτ καὶ Ἄνσμπαχ, τὰ ὁποῖα τώρα ἀνήκουσιν εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Παβαρίας· τὸ δὲ Βιρτσεμπούργον, ὡς Κουρφιρσάτον, εἰς ἕνα Πρίγκιπα τοῦ Αὐσριακοῦ οἴκου, καὶ τὸ Παϊράϊτ εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Προυσίας.

Ἡ Νιρενμπέργη (Νιρενμπέργ) ἦτις ἦτον μέχρι τοῦδε ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις, εἶναι ἡ περιφανεστάτη ὅλου τοῦ Κύκλου· ἔχει μέγεθος ἱκανόν, Ἀρχιτεκτονικὴν καλὴν καὶ μίαν ὡραίαν οἰκοδομὴν τοῦ Βουλευτηρίου. Οἱ εἰς αὐτὴν εὑρισκόμενοι πολλοὶ τεχνῖται ἑτοιμάζουσι παντοδαπεῖς μικρὰς πραγματείας, ὀνομαζομένας Νιρενμπεργικάς· αὗται δὲν τεχνουργοῦνται ὅλαι αὐτοῦ, πλὴν δι' αὐτῶν ἐνεργοῦσι μεγάλον ἐμπόριον. Αὐτοῦ ὁμοίως χαλκογραφοῦνται καὶ πωλοῦνται οἱ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν γνωστοί, καὶ εὐθυνοὶ χεωγραφικοὶ πίνακες τοῦ Χόμαν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

5. Ὁ Κύκλος τοῦ ἄνω Ῥήνου.

Οὗτος ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν ἄνω Σαξωνίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Φραγκονίαν καὶ τὸν κάτω Ῥῆνον, πρὸς δὲ δυσμὰς καὶ ἄρκτον τὴν Βεσφαλίαν. Ὠνομάσθη δὲ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ θέσεως: ἐπειδὴ ἕνα μεγάλον μέρος αὐτοῦ κεῖται κατὰ τὸν ἄνω Ῥῆνον, δηλονότι τὸ ἀπὸ τοῦ Μαΐντς μέχρι τῆς Ἑλβετίας ἐκτεινόμενον πρὸς τὰ ἄνω. Τινὲς τῶν ἀνηκόντων αὐτῷ τόπων ἀφίστανται μακρὰν τῶν λοιπῶν· καὶ γενικῶς οἱ τόποι τῶν δυτικῶν Κύκλων τῆς Γερμανίας ἔκειντο πολὺ σποράδην.

Διὰ αὐτὴν τὴν διεσπαρμένην αὐτοῦ θέσιν εἶναι καὶ ἡ εὐφορία αὐτοῦ πολυειδής· τὰ μεσημβρινὰ αὐτοῦ μέρη εἶναι θερμὰ καὶ εὐφορώτατα κατὰ τὰ γεννήματα, πωρικὰ καὶ τὸ κρασί, τὰ δὲ ἀρκτικὰ πολὺ ψυχρότερα καὶ ὀλιγώτερον καρποφόρα.

Ἐκτὸς τοῦ Ῥήνου, ὅς τις σχηματίζει τούτου τοῦ Κύκλου τὰ σύνορα, ῥέει δι' αὐτοῦ καὶ ὁ Μάην, κατὰ δὲ τὰ ἀρκτικὰ αὐτοῦ μέρη ὁ Φούλδας, ὁ ἀναερύων αὐτόθι καὶ ὁ Βέρρας, καὶ τελευταῖον τὸν ἐγγίζει καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν τῶν δύο συμιξώμενον Μεγαλοπόταμον Βέζερ.

Ὁ Κύκλος οὗτος περιέχει πολλὰ Φιρσάτα, Γραφάτα κ. τ. λ. Τὸ δὲ μέγιστον μέρος αὐτοῦ εἶναι τὸ Λαντγραφάτον Γέσεν, τὸ μεριθὲν εἰς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δύο ἀδελφούς — τὸ μὲν Κάσελ εἰς τὸν ἕνα, τὸ δὲ Δάρμσατ εἰς τὸν ἄλλον — καὶ εἰς τινὰς συγγενεῖς τοῦ διοικοῦντος οἴκου· πλὴν ὁ Λαντγράφος τοῦ Γέσεν Κάσελ, ἐξουσιάζων τὸ περισσότερον μέρος, εἶναι τώρα Κουρφίρστης.

Ἡ Κασέλη (Κάσελ) ἡ κειμένη κατὰ τὰς δύω ὄχθας τοῦ Φούλδα, εἶναι ἡ καθεδρεύουσα τοῦ Κουρφίρστου τοῦ Γέσεν, καὶ πόλις περιφανὴς καὶ κατὰ μέρος ὡραιοτάτη, ἔχουσα πολλὰ ἀξιοθέατα· Πλησίον τῆς πόλεως εἶναι ὁ εὐθυμητικὸς πύργος, ὁ πρότερον Βαϊσενστάϊν (λευκὸς λίθος) νῦν δὲ Βιλιέλμσγέχε (ὕψος τοῦ Βιλιέλμου) ὀνομαζόμενος· οἱ εἰς αὐτὸν εὑρισκόμενοι σιφῶνες εἶναι οἱ πρώτιστοι τοῦ Κόσμου.

Ἡ Φραγκφούρτη (Φραγκφούρτ) ἡ μέχρι τοῦδε ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις, κεῖται κατὰ τὰς δύω ὄχθας τοῦ Μάην, καὶ συζεύγνυται διά τινος λιθίνης γεφύρας· εἶναι δὲ ἡ περιφανεστάτη πόλις τούτου τοῦ Κύκλου, καὶ μία τῶν διασημοτάτων τῆς Γερμανίας, οὖσα μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἥτις διὰ τὴν φήμην καὶ τὰ πλούτη πρέπει νὰ ὁμολογῇ τὴν χάριν εἰς τὸ ἐν αὐτῇ ἐνεργούμενον ἐμπόριον, καὶ μάλιστα τὸν καιρὸν τῶν πανηγύρεων αὐτῆς, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν πραγματεύονται μόνον Γερμανοὶ πραγματευταί, ἀλλ' ἔρχονται καὶ ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας, Φράνσας, Ἀγγλίας, Ὁλάνδας καὶ ἄλλων μερῶν τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Εὐρώπας, διὰ νὰ πωλῶσι τὰς πραγματείας των, καὶ ἀντ' αὐτῶν νὰ ἀγοράζωσιν ἄλλας. Ἡ πόλις ἄυτη ἀποκοθίσαται πρὸς τούτοις περιφανεσέρα: ἐπειδὴ ἐν ἀυτῇ ἐκλέγεται καὶ ςέφεται ὑπὸ τῶν Κουρφίρςων ὁ Ῥωμαϊκὸς Καῖσαρ, ἢ Βασιλεύς. Αὐτὴ ἐπειδὴ εἶναι ὁμώνυμος μὲ μίαν ἄλλην πόλιν, κειμένην ἐν τῷ Κύκλῳ τῆς ἄνω Σαξωνίας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ὄδερ, καὶ ἔχουσαν ὡσάυτως ἐμπορικὰς πανηγύρεις, ὀνομάζεται πρὸς διάκρισιν Φραγκφούρτη παρὰ τὸν Μάην· ἐκείνη δὲ Φραγκφούρτη παρὰ τὸν Ὄδερ.

6. Ὁ Κύκλος τοῦ Κάτω Ῥήνου.

Τὸ ὄνομα ἀποδεικνύει τὴν κατὰ τὸν Ῥῆνον θέσιν τούτου τοῦ Κύκλου, ὅστις ὀνομάζεται καὶ Κουρφαῖν: ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν εὑρίσκοντο τὰ ἡμίση Κουρφιρςάτα, ἤτοι τὰ τρία ἐκκλησιαςικὰ καὶ τὸ Παλατινάτον· πλὴν ἐκ μὲν τοῦ Μάϊντς τοῦ πρώτου Κουρφιρςάτου ἔμεινε πάνυ ὀλίγον, τὰ δὲ ἄλλα τρία ἐμερίσθησαν, καὶ τὸ πλεῖςον μέρος αὐτῶν προσετέθη εἰς τὴν Φράνσαν, διὰ τοῦτο αὐτὸς ὁ Κύκλος θέλει ἐξουθενωθῆ. Αὐτὸς ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν Φραγκονίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Σφαμπίαν, πρὸς δυσμὰς τὸν Ῥῆνον, καὶ πρὸς ἄρκτον τὸν ἄνω Ῥῆνον.

Οὗτος ὁ Κύκλος περιέχει ἕνα τῶν ὡραιοτάτων καὶ καλλίςων τόπων τῆς Γερμανίας, ὅστις

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εἶναι πλουσιώτατος μάλιςα κατὰ τὸ κρασὶ καὶ τὰ πωρικά. Ἕνα ἄλλο μέρος ἔτι ἀρκτικώτερον, τὸ νῦν Δουκάτον τοῦ Γεσενδάρμσατ, τὸ ὀνομαζόμενον Βεσφαλία, εἶναι βουνῶδες καὶ ὀλίγον καρποφόρον, πλὴν ἔχει πολλὰ σιδηρὰ μεταλλεῖα.

Ἐκ τοῦ Κουρφιρστάτου Μάϊντς ἔμεινε μόνον τὸ Φιρσάτον Ἀσαφεμποῦργον, τὸ ἐξουσιαζόμενον ὑπὸ τοῦ Αρχικαγγελαρίου. Ἐντᾦθα λοιπὸν πρέπει νὰ σημειώσωμεν:

Τὴν πλησίον τοῦ Μάϊν Ἀσαφενμπούργην (Ἀσάφενπουργ) ἥτις εἶναι πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις μὲ ὡραῖον παλάτιον.

Εἰς τὸ ἀπέναντι τοῦ Ῥήνου ἐναπολειφθὲν μέρος τοῦ Κουρφιρσάτου Πφάλτς κεῖται

Ἡ Μανχαΐμη, (Μανχάϊμ.) ἡ κειμένη κατὰ τὴν σχηματιζομένην γωνίαν ὑπὸ τῶν ἐν τῷ Ῥήνῳ ἐκβολῶν τοῦ Νέκαρος, ἥτις εἶναι διάσημος καὶ κάλλιςα οἰκοδομημένη πόλις μὲ ὡραῖον παλάτιον. Αὕτη ἦτον μέχρι τοῦ νῦν ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Κουρφιρσάτου Πφάλτς, πλὴν τώρα ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρσην τοῦ Μπάδεν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

7. Ὁ Κύκλος ὁ Βεστφαλικός.

Οὗτος ἔχει πρὸς ἀνατολὰς τὴν κάτω Σαξωνίαν, πρὸς ἄρκτον τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Ὁλάνδαν καὶ τὸν Ῥῆνον, καὶ πρὸς μεσημβρίαν τὸν ἄνω Ῥῆνον. Οἱ Ὀσφάλοι καὶ οἱ Βεσφάλοι, οἵτινες κατήγοντο ἐκ τοῦ μεγάλου Γερμανικοῦ γένους τῶς Σάξων, ἐχρημάτισαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους καιρούς· καὶ τὸ μὲν τῶν Ὀσφάλων ὄνομα ἐσβέσθη πρὸ πολλοῦ· τὸ δὲ τῶν Βεσφάλων διετηρήθη καὶ μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸν Βεσφαλικὸν Κύκλον, καὶ ἔτι εἰς τὸ Δουκάτον Βεσφαλίαν, ὅ,που μέχρι τοῦδε ἀνῆκεν εἰς τὸν Κύκλον τοῦ κάτω Ῥήνου, κυρίως δὲ εἰς τὸ Κουρφιρσάτον Κέλεν, πλὴν ἐν τῇ κατὰ τὸ 1802 διαιρέσει ὑπέπεσεν εἰς τὸ Γεσενδάρμσατ.

Τὸ ἀρκτικὸν μέρος τούτου τοῦ Κύκλου εἶναι χαμηλὸν καὶ ὁμαλὸν μετὰ μεγάλων ἀφόρων πεδιάδων, τὸ δὲ μεσημβρινὸν βουνώδες. Αὐτοῦ ἐνεργοῦσι περισσότερον τὴν Κτηνοτροφίαν παρὰ τὴν Γεωργικήν, καὶ τρέφουσι πολλοὺς καὶ καλοὺς ἵππους. Τὰ Βεσφαλικὰ χοιρομέρια εἶναι ὀνομαστά. Αὐτοῦ πρὸς τούτοις καλλιεργεῖται πολὺ λινάρι, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζονται πολλὰ λινὰ ὑφάσματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον. Εἰς τὰ βουνώδη μέρη αὐτοῦ εἶναι μεταλλεῖα, καὶ πολλὰ τεχνουργεῖα σιδήρου καὶ χάλυβος (τσιλικίου).

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Οὗτος ὁ Κύκλος συμπίπτει πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τοῦ Ῥήνου· πρὸς δὲ ἄρκτον ῥέει δι' αὐτοῦ ὁ Βέζερ, ὅστις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κάτω Σαξωνικοῦ Κύκλου βυθίζεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ· ὁ δὲ ἱκανῶς μεγάλος καὶ πλευσὸς Ἔμσης, ὁ χυνόμενος ὁμοίως ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ, εἶναι ἴδιος τούτου τοῦ Κύκλου.

Ὁ Κύκλος οὗτος διαιρεῖται εἰς πολλὰ Δουκάτα, Φιρσάτα, Γραφάτα καὶ Ἀὐθεντίας. Ἕνα ἐπίσημον μέρος αὐτοῦ (τὰ Φιρσάτα Μίνστερ — τὸ κάλλιστον μέρος τοῦ πρότερον ὁμωνύμου ἐπισκοπάτου — Μίνδεν, Ὀσκαμπρὶκ καὶ Ὀστφρισλάνδ, τὰ Γραφάτα Μάρκ, Ῥαφενσμπέργ καὶ ἄλλα) ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρστην τοῦ Πραντεμπούργου, ἢ Βασιλέα τῆς Προυσίας. Τὰ Δουκάτα Κλὲβ καὶ Μπὲργ ἀπέκτησαν νεωστὶ ἕνα ἴδιον Δοῦκα, ὅστις εἶναι ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν ὑπεράσπισιν. Τὸ Δουκάτον Ὀλδενμποῦργον ἀνήκει εἰς ἕνα Πρίγκιπα τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Δανίας. Εἰς τὸν κύκλον τοῦτον πρὸ ὀλίγου ἐβεβαιώθη ἕνας Βασιλεὺς ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Φράνσας.

Ἡ Μινστέρη (Μίνσερ) θεωρεῖται τώρα ὡς πρωτεύουσα πόλις τοῦ Κύκλου, ἥτις εἶναι ἐπίσημος. Ἐν ταύτῃ τῷ 1648 ἐτελειώθη ἡ περίφημος Βεσφαλικὴ εἰρήνη, ἥτις ἔδωκε τὸ τέλος τοῦ φοβεροῦ, καὶ σχεδὸν ὅλην τὴν Γερμανίαν ἐρη-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μώσαντος πολέμου. Αὕτη δὲν ἀφίσαται μακρὰν τοῦ πλευσοῦ ποταμοῦ Ἔμσου.

8. Ὁ Κύκλος ὁ Κατωσαξωνικός.

Καὶ οἱ δύο Κύκλοι τῆς Σαξωνίας ὠνομάσθησαν ἀπ᾽ τινος παλαιοῦ καὶ δυνατοῦ Γερμανικοῦ γένους τῶν Σαξώνων. Ὀνομάζονται δὲ κατωσαξωνικὸς καὶ Ἀνωσαξωνικός: ἐπειδὴ ὁ μὲν ἕνας κεῖται πρὸς τὸ κάτω μέρος τοῦ Ἔλμπα, ὁ δὲ ἄλλος πρὸς τὸ ἄνω. Οὗτος ἔχει πρὸς δυσμὰς τὴν Βεσφαλίαν, πρὸς ἄρκτον τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, τὴν Δανιμαρκίαν καὶ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ μεσημβρίαν τὴν ἄνω Σαξωνίαν.

Ὅλος ὁ Κύκλος σχεδὸν εἶναι τόπος χαμηλὸς καὶ ὁμαλὸς μετὰ μεγάλων ἀφόρων πεδιάδων. Μόνον τὸ μεσημβρινώτατον μέρος αὐτοῦ περιέχει τὸ ὑψηλὸν καὶ τραχύ, πλὴν ἀργυρόπλουτον ὄρος Χάρτς, τοῦ ὁποίου ἡ ὑψηλοτάτη κορυφὴ εἶναι τὸ γνωστότατον Μπλόξμπεργ, ἢ Μπρόκεν. Τινὰ μέρη τούτου τοῦ Κύκλου ἔχουσι δαψίλειαν κατὰ τὰ γεννήματα. Πρὸς δὲ τὴν Γερμανικὴν καὶ Βαλτικὴν Θάλασσαν ἐνεργεῖται μεγάλη Κτηνοτροφία, καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν ἱπποτροφία. Αὐτοῦ εὑρίσκονται ὁμοίως καὶ ἅλυκαὶ πλουσιώταται.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Διὰ μέσου τούτου τοῦ Κύκλου ῥέων ὁ Ἔλμπας, καταχρημνίζεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ.

Ὁ Κύκλος οὗτος διαιρεῖται εἰς πολλὰ Δουκάτα καὶ Φιρσάτα. Τὸ μέγιστον μέρος αὐτοῦ περιέχει τὸ Κουρφιρσάτον Μπραουνσφάϊγλίνεμπουργ. Ἕνα ἄλλο μέρος (τὸ Δουκάτον Μαγδεμποῦργον καὶ τὸ Φιρσάτον Χάλμπερστατ καὶ τὸ πρότερον Ἐπισκοπάτον Χιλδεσχάϊν) ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρστην Πράντεμπουργ, ἢ τὸν Βασιλέα τῆς Προυσίας. Καὶ ἔτι ἕνα ἄλλο μέρος (τὸ Δουκάτον Χολστάϊν) εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανιμαρκίας. Εἰς αὐτὸν τὸν Κύκλον κεῖται ὁμοίως καὶ τὸ περιφανὲς Δουκάτον Μεκλενμποῦργον, καὶ τὸ Δουκάτον Μπραουνσφάϊγ-βολφενμπίτελ.

Τὸ Χανόβερον (Χανόβερ) τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς Βεστφαλίας, εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, καὶ πρωτεύουσα καὶ καθεδρεύουσα τοῦ πρὸ μικροῦ Κουρφιρσάτου Μπραουνσφάϊγ-λίνεμπουργ.

Ἡ Μπραουνσφαΐγη (Μπραουσφάϊγ) ἡ κειμένη πρὸς ἄρκτον τοῦ Χάρτς, εἶναι παλαιὰ καὶ μεγάλη πόλις, καὶ πρωτεύουσα τοῦ Δουκός, ὅς τις κατάγεται ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Κουρφίρσου τοῦ Μπραουνσφάϊγ-λίνεμπουργ. Ἐν ταύτῃ τῇ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πόλει συγκροτοῦνται κατ' ἔτος τινὲς δημοτελεῖς πανηγύρεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον.

Ἡ Μαγδεμπούργη (Μαγδεμπούργ) ἡ διάσημος καὶ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Δουκάτου Μαγδεμπούργου, κεῖται κατὰ τὰς ἀριστερὰς ὄχθας τοῦ Ἔλμπα. Τὸ ἐν αὐτῇ ἐμπόριον εἶναι μεγάλον: ἐπειδὴ ὅλαι αἱ φερόμεναι πραγματεῖαι διὰ τῶν πλοίων ἀπὸ τοῦ ἄνω καὶ κάτω μέρους τοῦ Ἔλπα ξεφορτώνονται εἰς αὐτήν.

Ἡ Χαμπούργη (Χαμπούργ) εἶναι παλαιά, εὐρύχωρος, ἐλευθέρα Αὐτοκρατορική, καὶ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Γερμανίας, καὶ μία τῶν περιφανεστάτων πόλεων τῆς Εὐρώπης. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰς δεξιὰς ὄχθας τοῦ Ἔλμπα, καὶ ἐνεργεῖ μεγάλην θαλασσοπορείαν, καὶ ἀπέχει μὲν τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης μίλια 18, πλὴν τὰ θαλασσινὰ πλοῖα πλέουσι διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἔλμπα ἕως τὸν λιμένα αὐτῆς. Πρὸς εὐκολίαν δὲ τῶν πραγματειῶν τὸ κάτω μέρος αὐτῆς ἐχωρίσθη μὲ διώρυγας, διὰ τῶν ὁποίων αἱ πραγματεῖαι φέρονται μὲ πλοῖα ἕως τὰ ὀσπήτια τῶν πραγματευτῶν. Αὐτοῦ λοιπὸν εἶναι μεγάλαι ἐμπορικαὶ ἑταιρίαι, καὶ μία παντότεινὴ ἀλλαγὴ πραγματειῶν Γερμανικῶν, Εὐρωπαϊκῶν καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου· τὸ δὲ ἐνεργούμενον ἐμπόριον αὐτῆς μετὰ τῆς Ὁλάνδας, Ἀγγλίας καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Φράνσας εἶναι διασημότατον. Τὰ καράβια τῶν ἐν αὐτῇ πραγματευτῶν ταξιδεύουν ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Βαλτικῆς, εἰς τὸν Ἀρχάγγελον τῆς Ρωσσίας, καὶ εἰς τὴν Γρενλανδίαν διὰ νὰ ψαρεύωσι τὰ Κήτη ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Ἱσπανίαν, Πορτογαλλίαν, εἰς δὲ τὴν Ἰταλίαν διὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Αἱ δὲ ὕλαι τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν εἶναι ὅλα τὰ εἴδη τῶν πραγματειῶν, ὅσα ζητοῦνται· ὁμοίως καὶ τὰ νομίσματα, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ Χρυσίον. Ἐκτὸς τούτου τοῦ καθ' ὑπερβολὴν μεγάλου ἐμπορίου, καθαρίζουσι καὶ πολλὴν ζάχαριν, τυλίγουσι καπνόν, καὶ τυπώνουσι διάφορα ὑφάσματα.

Ἡ Λιμπέκη (Λιμπὲκ) εἶναι παλαιὰ καὶ ἐπίσημος, ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις, κειμένη πλησίον ἑνὸς λιμένος τῆς Βαλτικῆς. Αὕτη τὸν παλαιὸν καιρὸν ἦτον πολὺ δυνατωτέρα, τὸ δὲ ἐμπόριον αὐτῆς ἀνθηρότερον, πλὴν καὶ τώρα ἀκόμη εἶναι ἀξιολόγον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον κατὰ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν.

Ἡ Πρεμένη (Μπρέμεν) εἶναι ὁμοίως περιφανὴς, ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις, κειμένη καὶ κατὰ τὰς δύω ὄχθας τοῦ Βέζερ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι κατεσκευασμένη μία γέφυρα. Αὕτη ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορείαν ἐπίσης εἰς τὴν Θάλασσαν διὰ τοῦ Βέζερ, καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Γερμανίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

9. Ὁ Κύκλος ὁ Ἀνωσαξωνικός.

Εἶναι μετὰ τὸν Αὐστριακὸν ὁ μέγιστος Κύκλος τῆς Γερμανίας, ὅθεν διαιρεῖται καὶ εἰς δύο μέρη, ἤτοι μεσημβρινὸν καὶ ἀρκτικόν. Οὗτος ἔχει πρὸς ἄρκτον τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Προυσίαν, πρὸς μεσημβρίαν τὴν Σλεζίαν, Βοεμίαν καὶ Φραγκονίαν, καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν κάτω Σαξωνίαν. Πρὸ ὀλίγου δὲ ἐβεβαιώθη εἰς τὸν Κουρφίρστην αὐτοῦ ὁ Βασιλικὸς Βαθμός.

Τὸ μεσημβρινὸν μέρος ἔχει κατὰ τὰ πρὸς τὴν Βοεμίαν αὐτοῦ σύνορα τὸ μεγάλον ὄρος Ἐρτσγγεμπίργγε, τὸ ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τοῦ πλούτου τῶν ἐν αὐτῷ μετάλλων, καὶ μάλιστα τοῦ ἀργυρίου, τοῦ Χαλκώματος καὶ τοῦ σιδήρου· τούτου αἱ ὑπώρειαι εἶναι εὐφορώταται κατὰ τὰ γεννήματα, καὶ ἔχουν καλὴν Κτηνοτροφίαν, καὶ μάλιστα ἐξαίρετον ποιμαντικήν.

Τὸ δὲ ἀρκτικὸν μέρος ἔχει Χαμηλά, ὁμαλά, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμμώδη ἐδάφη, ὁμοίως καὶ εὐφόρους τόπους, καὶ ἀξιόλογον καραβοξυλικήν, πρὸς δὲ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν γῆν ἁρμοδιωτάτην πρὸς Κτηνοτροφίαν.

Σχεδὸν ὅλος ὁ Κύκλος γέμει ἐργοχείρων καὶ τεχνουργείων. Εἰς τὸ Ἐρτσγγεμπίργγε τεχ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νουργοῦνται τὰ ὀρυκτά, πλέκονται πολλὰ πιτσίλια· ἐκ δὲ τῶν κατασκευαζομένων λοιπῶν ἐργοχείρων τὰ περισσότερα εἶναι μάλλινα, βαμβακερὰ καὶ ἱκανὰ μεταξωτά· δι' αὐτῶν καὶ ἄλλων περισσοτέρων τὸ ἐμπόριον εἶναι ἱκανῶς ἀνθηρόν.

Διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τούτου τοῦ Κύκλου ῥέει ὁ Ἔλμπας, ὅς τις δέχεται ἀυτόθεν τὸν Σαάλην καὶ τὸν Χάφελ· διὰ δὲ τοῦ ἀρκτικοῦ ὁ Ὄδερ, εἰς τὸν ὁποῖον χύνεται ὁ Βάρτης· καὶ οἱ δύο οὗτοι μεγάλοι ποταμοὶ ἑνώνονται δι' ἄλλων ποταμῶν καὶ διωρύγων πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου, ὥστε ἕκαστος δύναται νὰ πλέῃ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον.

Τὸ περισσότερον μεσημβρινὸν μέρος τούτου τοῦ Κύκλου ἀνήκει εἰς τὸν Κουρφίρστην τῆς Σαξωνίας, καὶ εἰς τοὺς κυρίως συγγενεῖς αὐτοῦ, τοὺς Δούκας τῆς Σαξωνίας· τὸ δὲ λοιπὸν μέρος εἶναι μεμερισμένον εἰς διαφόρους Φίρστας καὶ Γράφους.

Τὸ δὲ ἀρκτικὸν ἀνήκει σχεδὸν ὅλον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Προυσίας, ἢ Κουρφίρστην τοῦ Πράντεμπουργ, ἕως τὴν πρὸς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν δυτικὴν γωνίαν, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζει ὁ Βασιλεὺς τῆς Σβεκίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Τὸ Σαξωνικὸν Κουρφίρστάτον εἶναι ὁ κάλλιστος τόπος τῆς Γερμανίας, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκονται τὰ περισσότερα ἐργόχειρα καὶ τεχνουργεῖα ὅλου τοῦ Κύκλου. Εἰς τὸν ἴδιον Κουρφίρστην ἀνήκει ἔτι καὶ τὸ πλησίον αὐτοῦ κείμενον Λάουσιτζ, τὸ ὁποῖον δὲν ἀνάγεται εἰς τινὰ Κύκλον.

Ἡ Τρέσδη (Τρέσδεν) ἡ πρωτεύουσα πόλις καὶ καθέδρα τοῦ Κουρφίρστου, κεῖται κατὰ τὰς δύω ὄχθας τοῦ Ἔλμπα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι μία γέφυρα διάσημος. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη καὶ ὡραία, ἔχουσα πολλὰ ἀξιοθέατα, οἷον: ἕνα πλουσιώτατον θησαυροφυλάκιον, ὀναμαζόμενον γκρίνε γκεβέλμπε (πρασίνη ὁδά), τῆς Θεοτόκου τὴν ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι ὅλη λιθίνη μετὰ σκέπης ὑψηλῆς καὶ θολοκτίστου· τὸ δὲ παλάτιον τῆς καθέδρας εἶναι μόνον κατὰ τὰ ἔνδον ὡραῖον, πλὴν ἔξω παλαιόν.

Ἡ Λειψία, ἡ μεταξὺ τοῦ Ἔλμπα καὶ Σαάλου, εἶναι περιφανὴς καὶ ὡραία πόλις τοῦ Κουρφιρσάτου τῆς Σαξωνίας, καὶ μία τῶν περιφημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Γερμανίας: ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν γίνονται κατ' ἔτος μεγάλαι ἐμπορικαὶ πανηγύρεις, εἰς τὰς ὁποίας οἱ πραγματευταὶ ἔρχονται σωρηδὸν ἀφ' ὅλης τῆς Γερμανίας, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, Φράνσας, Ρωσίας, Λεχίας καὶ Τουρκίας. Πρὸς τούτοις εἰς αὐτὴν γίνεται καὶ ἡ γενικὴ πανήγυρις τῶν βιβλι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

οπώλων τῆς Γερμανίας, καὶ ἄλλων τινῶν Εὐρωπαϊκῶν τόπων, καὶ τότε αὐτοὶ ἐνεργοῦσι τὴν πρὸς ἀλλήλους ληψοδοσίαν τῶν βιβλίων.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Κουρφιρσάτου τῆς Σαξωνίας κεῖται τὸ Τίριγγεν, ὅ,που εἶναι κυρίως Λαντγραφάτον, πλὴν μεμερισμένον εἰς τὸν Δοῦκα, τὸν Κουρφίρσην καὶ ἄλλους τινὰς Φίρσας καὶ Γράφους τῆς Σαξωνίας. Εἰς τοῦτο εὑρίσκεται καλὴ Γεωργικὴ καὶ Κτηνοτροφία. Τὸ ὄρος Τίριγγενβάλτ ὠνομάσθη ἐκ τούτου τοῦ Λαντγραφάτου.

Τὸ Μαρκγραφάτον, ἢ τὸ Κουρφιρστάτον Πράτεμπουργ περιέχει τὸ περισσότερον ἀρκτικὸν μέρος τοῦ Ἀνωσαξωνικοῦ Κύκλου, καὶ τὸ πρὸς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν μακρὸν τμῆμα τοῦ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ περιέχεται τὸ Δουκάτον τῆς Πομερανίας, τοῦ ὁποίου τὸ περισσότερον μέρος ὑπόκειται εἰς τὸν Κουρφίρσην τοῦ Πράτεμπουργ. Πρὸς τούτοις αὐτὸς ὁ Κουρφίρσης ἐξουσιάζει καὶ ἄλλους ἐπισήμους τόπους κατὰ τὸν Κατωσαξωνικὸν καὶ Βεσφαλικὸν Κύκλον, καὶ σχεδὸν ὅλον τὸ εὐρύχωρον Δουκάτον τῆς Σλεζίας, ὅ,που δὲν ἀνάγεται εἴς τινα Κύκλον· ὥςε αὐτὸς μόνος ἐξουσιάζει ὑπὲρ τὸ ἕνα ἐκτημόριον τῆς Γερμανίας, ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι καὶ Βασιλεὺς τῆς Προυσίας, καὶ γενικῶς ἕνας ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς Μονάρχας τῆς Εὐρώπης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Τὸ Μαρκπράντεμπουργ, καθὼς κοινῶς ὀνομάζεται τὸ Κουρφιρσάτον, ἔχει ἀμμωδέσατον τόπον, πλὴν καλλιεργημένον ἐπιμελέσατα.

Ἡ Περλίνη (Μπερλίν) εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτοῦ, καὶ ὅλων τῶν βασιλικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Προυσίας, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλέως. Αὕτη εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὡραιοτάτη μετὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, τὸ δὲ ἐν αὐτῇ καθεδρικὸν παλάτιον εἶναι μία τῶν ὡραιοτάτων εὐρωπαϊκῶν οἰκοδομῶν. Εἰς ἕνα δημόσιον αὐτῆς τόπον παρίσανται ἐκ μαρμάρου οἱ ἀνδριάντες τῶν μεγίσων Προυσιακῶν ἀρχισρατήγων, πρὸς μνήμην τῶν κατορθωμάτων αὐτῶν. Αὐτὴ κεῖται μεταξὺ τοῦ Ὄδερος καὶ Ἔλμπα, κατὰ τὰς ὄχθας ἑνὸς ἄλλου μετρίου ποταμοῦ, ὀνομαζομένου Σπρέου, διὰ τοῦ ὁποίου ὅμως φέρονται μεγάλα φορτωμένα πλοῖα· οὗτος ἑνούμενος μετὰ τοῦ Χάφελ χύνεται ἔπειτα μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἔλμπαν· μετὰ δὲ τοῦ Ὄδερος ἑνώνεται διὰ τινος διώρυγος, ὅθεν δύνονται νὰ μεταχομίζωσι τὰς πραγματείας διὰ τοῦ Ἔλμπα καὶ Ὄδερος εἰς τὴν Περλίνην, καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς Περλίνης εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο μεγάλους ποταμούς, καὶ ἑπομένως εἰς τὴν Γερμανικὴν καὶ Βαλτικὴν Θάλασσαν δινεκῶς διὰ τοῦ ὕδατος. Αὕτη ἡ εὐκολία τῆς μεταχομίσεως τῶν πραγματείων ἀπεκατέστησε τὸ ἐμόριον τῆς πόλεως ἐπωφελέσατον, ἐν τῇ ὁποίᾳ προσέτι τεχνουργοῦνται πολλὰ μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ἐργόχειρα.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΙΣΟΤΗΤΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Η Φραγκφούρτη, ἡ κειμένη πρὸς ἀνατολὰς τῆς Περλίνης, κατὰ τὰς ἀριστερὰς ὄχθας τοῦ Ὄδερος, εἶναι πόλις ἐμπορική· εἰς τὰς πανηγύρεις αὐτῆς ἔρχονται πολλότατοι πραγματευταὶ ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς Γερμανίας, τῆς Λεχίας, Προυσίας καὶ Ῥωσσίας. Αὕτη ὀνομάζεται Φραγκφούρτη παρὰ τὸν Ὄδερ, πρὸς διάκρισιν τῆς ἐλευθέρας Αὐτοκρατορικῆς πόλεως Φραγκφούρτης, τῆς παρὰ τὸν Μαὴν, εἰς τὴν ὁποίαν συγκροτοῦνται ἱκανῶς περιφανέστεραι πανηγύρεις.

Η Στετίνη, ἡ πρωτεύουσα καὶ περιφανὴς πόλις τῆς Πομερανίας, κεῖται πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὄδερος, τῶν γινομένων ἓν τινι κόλπῳ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης. Ἐν τάυτῃ τῇ πόλει ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορεία, μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς περὶ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν κειμένους τόπους, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Φράνσαν καὶ ἄλλα μέρη.

Τόποι τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνάγονται εἰς κανένα Κύκλον.

Ἐκτὸς τῶν μεμερισμένων τόπων εἰς ἐννέα κύκλους εὑρίσκονται ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἄλλοι διάφοροι μεγάλοι τόποι, ἐμπεριεχόμενοι μὲν ἐν τῷ Γερμανικῷ Βασιλείῳ, πλὴν ὄχι εἰς τινὰ Κύκλον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Οἱ μέγιστοι τούτων κεῖνται συνεχῶς πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Γερμανίαν, οἷον: ἡ Βοεμία, ἡ Μοραβία, ἡ Σλεζία καὶ τὸ Λάουσιτς· πολλοὶ δὲ ἄλλοι μικρότεροι κεῖνται εἰς τὴν λοιπὴν Γερμανίαν διεσκορπισμένοι μεταξὺ τῶν Κύκλων. Οἱ ῥηθέντες μέγιστοι κατοικοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τινος γένους, ὑποκειμένου εἰς τοὺς Γερμανούς, ὁ,που διαφέρει ἀπ' αὐτῶν κατὰ τὰ φορέματα, τὰ ἤθη καὶ τὴν διάλεκτον, καὶ ὁμοιάζει μᾶλλον μὲ τοὺς Λέχους· ἀλλὰ μεταξὺ τούτων ζῶσι καὶ πολλοὶ Γερμανοί.

1. Τὸ Βασίλειον τῆς Βοεμίας.

Τοῦτο εἶναι ἐν ταὐτῷ καὶ Καυρφιρστάτον, ὑποκείμενον εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Αὐστρίας, ἡ Βασιλεία τῆς Οὐγγαρίας· συνορεύει δὲ πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Σλεζίαν καὶ Μοραβίαν, πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν Αὐστρίαν, πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Παβαρίαν καὶ Φραγκονίαν, καὶ πρὸς ἄρκτον μὲ τὴν ἄνω Σαξωνίαν καὶ Σλεζίαν.

Αὐτὸ περικυκλοῦται ὑπὸ ὀρέων· ἔχει πολλὰ ὀρυκτά, καὶ κατ' ἐξοχὴν πολυτίμους λίθους, ἀργύριον καὶ κασσίτερον, ἔτι δὲ θερμὰς καὶ μεταλλικὰς πηγὰς μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ Καρλσμπάτ (λουτρὸν τοῦ Κάρλου) εἶναι ἡ περιφημοτέρα. Τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου εἶναι εὐφορώτατα κατὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὰ γεννήματα καὶ λιναρι, καὶ ἔχουσι Κτηνοτροφίαν. Αὐτοῦ τρέφονται καὶ πολλαὶ ἀγέλαι χοίρων. Οἱ κάτοικοι πρὸς τοῖς ἄλλοις τεχνουργοῦσι καὶ πάμπολλα λινὰ ὑφάσματα, καὶ ὕελον ὡραῖον, μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν πραγματειῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐνεργοῦσι μεγάλον ἐμπόριον.

Οἱ διασημότεροι ποταμοὶ αὐτοῦ εἶναι ὁ Ἔλμπας καὶ ὁ Μολδάος.

Ὁ Ἔλμπας ἀναβρύει εἰς τὸ ὑψηλὸν ὄρος, τὸ διαχωρίζον τὴν Βοεμίαν ἀπὸ τῆς Σλεζίας, καὶ ὀνομαζόμενον Ριζενγκεμπίρχγε (γιγαντιαῖον ὄρος), ὅς τις ῥέων διὰ τῆς Βοεμίας, ὅπου γίνεται καὶ πλευσός, ἐμβαίνει ἐν τῇ Σαξωνίᾳ.

Ὁ Μολδάος, ὅς τις ἀπεκατέστη πλευσὸς διὰ μεγάλων ἐξόδων, ἀρχηνᾷ καὶ τελειώνει ἐν τῇ Βοεμίᾳ: ἐπειδὴ αὐτοῦ ἑνώνεται μετὰ τοῦ Ἔλμπα.

Ἡ Πράγα, ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, κεῖται καὶ κατὰ τὰς δύω ὄχθας τοῦ Μολδάου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κεῖται μία μακρὰ λιθίνη γέφυρα. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδεμημένη πόλις, ἔχουσα εὐρύχωρον καὶ μεγαλοπρεπὲς καθεδρικὸν παλάτιον, πλὴν ἀκατοίκητον· ἐπειδὴ ὁ Βασιλεὺς καθεδρεύει ἐν τῇ Βιέννῃ. Τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς εἶναι εἰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χεῖρας τῶν ἐντοπίων πραγματευτῶν· αὐτοῦ τεχνουργοῦνται καὶ πολλὰ ἐργόχειρα.

2. Μοραβία.

Αὕτη εἶναι Μαρχγραφάτον, κείμενον μεταξὺ τῆς Βοεμίας καὶ Α᾽ουστρίας, καὶ ἀνῆκον ὁμοίως εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Α᾽ουστρίας.

Αὐτὸς εἶναι τόπος βουνώδης, τὰ δὲ ὁμαλώτερα αὐτοῦ μέρη περιέχουσι πολλοὺς βάλτους, πλὴν καὶ οὕτως παράγει πολλὰ γεννήματα καὶ Κτηνοτροφίαν ἀρίστην. Αὐτοῦ τεχνουργοῦνται πρόσφατα τσόχαι καλαὶ καὶ λιναὶ ὑφάσματα.

Ὁ Ὄδερ ἀναβρύει αὐτοῦ, ἐμβαίνει ὅμως εὐθὺς εἰς τὴν

3. Σλεζίαν.

Ἥτις εἶναι Δουκάτον, πλὴν ἐμπεριέχει πολλὰ Φιρσάτα, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν ἀνήκουσιν ἀμέσως εἰς τὸν Δοῦκα της Σλεζίας, ἄλλα δὲ εἰς ἄλλους Φίρσας, ὑποκειμένους εἰς αὐτόν, ὅς τις διὰ τοῦτο ὀνομάζεται ἀνώτατος Δοὺξ τῆς Σλεζίας. Αὕτη συνορεύει πρὸς ἄρκτον καὶ ἀνατολὰς μὲ τὴν Προυσίαν, πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν Μοραβίαν, πρὸς δὲ δυσμὰς μὲ τὴν Βοεμίαν καὶ ἄνω Σαξωνίαν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Αὐτὴ ὑπέκειτο ποτὲ ὅλη εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Βοεμίας, καὶ ἐπομένως εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Αὐυσρίας, πλὴν τῷ 1740 ὁ Μέγας Φριδερίκος Βασιλεὺς τῆς Προυσίας τὴν κατετρόπωσε, καὶ τὴν κατεξουσίασε σχεδὸν ὅλην, ἂν καὶ ἐβιάσθη νὰ ὑποφέρῃ τρεῖς δεινοὺς πολέμους ἐναντίον τῆς Αὐυσρίας καὶ τῶν συμμάχων αὐτῆς· ἔκτοτε λοιπὸν τὸ μεγιστον μέρος αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Προυσίας· τὸ δὲ λοιπὸν μικρότατον — ὅ,που καὶ συνεπεριορίσαμεν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων πινάκων μετὰ τῆς Μοραβίας — ἀνήκει ἔτι εἰς τὸν Καίσαρα τῆς Αὐυσρίας.

Ἡ Σλεζία, ἂν καὶ ἔχῃ πρὸς τὸ μέρος τῆς Βοεμίας καὶ Μοραβίας ὑψηλὰ ὄρη, πλὴν εἶναι τόπος εὐφορώτατος, εἰς τὸν ὁποῖον καλλιεργοῦνται πολλὰ γεννήματα καὶ λινάρι, καὶ διατηρεῖται καλὴ Κτηνοτροφία, καὶ γίνονται πρὸς τούτοις πολλότατα ἐργόχειρα. Τὰ Σλεζικὰ λινὰ ὑφάσματα καὶ τὸ πανὶ εἶναι γνωσά, καὶ ἐκφέρονται ἐξ αὐτῶν ἱκανά, ὁμοίως καὶ τσόχαι καὶ ἄλλα εἴδη πραγματειῶν.

Ὁ Ὄδερ τὸ Κεφαλαιοπόταμον τοῦ τόπου διαῤῥέει καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος.

Ἡ Πρεσλάβη, ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλης τῆς Σλεζίας, εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ ἔχει ἐργόχειρα καλὰ ὁμοῦ καὶ μεγάλον ἐμπόριον.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

4. Λάουσιτς.

Τὸ Λάουσιτζ σύγκειται κυρίως ἐκ δύο Μαρκγραφάτων: 1) ἐκ τοῦ ἄνω Λάουσιτς, τοῦ πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ 2) ἐκ τοῦ κάτω Λάουσιτς, τοῦ πρὸς τὴν ἄρκτον. Ταῦτα κεῖνται μεταξὺ τῆς Σλεζίας καὶ Σαξωνίας, τὰ ὁποῖα ἀνῆκον πρότερον ὁμοίως εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Βοεμίας· πλὴν ὑποπεσόντα εἰς τὴν Σαξωνίαν, ἀνήκουσι καὶ τὰ δύο εἰς τὸν Κουρφίρστην τῆς Σαξωνίας.

Τὸ ἄνω Λάουσιτς εἶναι βουνῶδες, πλὴν εὔφορον. Ἐν αὐτῷ ὑφαίνονται ἐξαίρετα λινὰ ὑφάσματα, ὁμοίως καὶ πολλὰ μάλλινα καὶ βαμβακερά, καὶ δι' αὐτῶν ἐνεργεῖται ἐμπόριον ἀξιολογώτατον.

Τὸ κάτω Λαυσιτς ἔχει ὁμαλόν, ἀμμώδες καὶ βαλτῶδες ἔδαφος, εὐφορίαν μετρίαν, πλὴν καλὰ μάλλινα καὶ λινὰ ἐργόχειρα.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΟΛΑΝΔΑ,
ἢ
ΚΑΤΩΧΩΡΑΙ.

(Πιν. 9.)

§. 1. Βαθμός.

Αὕτη συνεχρότειτο πρότερον ὑπὸ ἑπτὰ Ἀριστοκρατικῶν Ἐπαρχιῶν, αἱ ὁποῖαι καθ' ὅλας τὰς κοινὰς ὑποθέσεις ἐθεωροῦντο ὡς ἓν σῶμα, κατὰ δὲ τὰς ἐσωτερικὰς ἰδίας ἐπραγματεύετο καθ' ἑαυτὴν ἑκάστη, ὡς μεμονωμένη καὶ ἀνεξάρτητος πολιτεία. Περὶ τῶν κοινῶν ὑποθέσεων ἐφρόντιζε τὸ Κολλέγιον (ὁ σύλλογος) τοῦ Γενικοῦ Πολιτεύματος, ὅ, που ἐσηνθέττετο ὑπὸ τῶν ἀποστελλομένων λογάδων ὅλων τῶν ἑπτὰ ἐπαρχιῶν, οἵτινες διὰ τὰ ἀξιόλογα

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

συμβεβηκότα ἐδιδεν ἕκαστος εἰδησιν πρὸς τὴν ἐπαρχίαν του, ζητῶν παρ' αὐτῆς τὴν ἀπόφασιν. Ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι ὁμοῦ εἶχον ἕνα Πολιτάρχην, ὅστις ἐδύνατο μόνον νὰ προβάλλῃ νόμους καὶ τάξεις, ὅμως δὲν εἶχε ψῆφον τινὰ εν τῇ συνελεύσει τοῦ γενικοῦ Πολιτεύματος, ὅ,που ἐνήργει καὶ διετήρει τοὺς νόμους, καὶ ἀπεκαθίστα τοὺς πλείονας ἀρχηγούς· ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν βαθμὸς αὐτοῦ ἦτον διαδοχικός, αὐτὸς δὲ ἕνας Φίρστης τοῦ Γερμανικοῦ Βασιλείου (Φίρστης τοῦ Νασάου-ὀρανιεν), διὰ τοῦτο ὠνομάζετο Φιρστερπστατχάλτερ (Φίρστης καὶ πολιτάρχης διαδοχικός). Λοιπὸν αὐτὴ ἦτον μία ἰσχυρῶς συνδεδεμένη Ἀριστοκρατία, ὅθεν ὠνομάζετο ἑνωμένη Κατωχῶραι. Ἡ ἐυρυχορωτάτη καὶ ἀξιολογωτάτη μεταξὺ τῶν ἑπτὰ ἐπαρχιῶν ἦτον ἡ Ὀλάνδα, ὅθεν ὠνομάζετο γενικῶς διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ὅλη ἡ Ἀριστοκρατία. Αὐτη ὅμως ἡ διοίκησις ὁμοῦ καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ Πολιτάρχου διαλύθη παντελῶς· ἡ δὲ ἀριστοκρατία μετεσχηματίσθη κατὰ τὴν προτέραν τῶν Φρανσέζων, ὀνομασθεῖσα Παταβικὴ Ἀριστοκρατία, καὶ διαιρεθεῖσα εἰς ὀκτὼ τμήματα.

Ση. Τώρα δὲ διαλυθείσης πάλιν τῆς Παταβικῆς Ἀριστοκρατίας, προεχειρίσθη ἐν αὐτῇ Βασιλεὺς ἕνας Πρίγκιψ ἐκ τοῦ καισαρικοῦ οἴκου τῆς Φράνσας, ὅστις κρατεῖ τὴν ὑπερτάτην δύναμιν, τὴν διοίκησιν, τὰ εἰσο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δήματα καὶ ἔξοδα τῆς Πολιτείας, τὴν δύναμιν τῆς Θαλάσσης καὶ τῆς Ξηρᾶς, καὶ τὸ δίκαιον νὰ κηρύττῃ πόλεμον, νὰ περικλείῃ εἰρήνην, καὶ νὰ ἐκτελῇ συμμαχίας.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Ὁλάνδα περιορίζεται ὑπὸ τῆς Φράνσας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης· πρὸς τὸ μέρος τῆς Γερμανίας, ἤτοι πρὸς ἀνατολὰς συμπίπτει μάλιστα μετὰ τοῦ Βεστφαλικοῦ Κύκλου.

§. 3. Μέγεθος.

Αὐτη ἡ Πολιτεία μεταξὺ τῶν λοιπῶν, τῶν παριστανομένων ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἀτλαντι δι' ἰδίων πινάκων, εἶναι μὲν ἡ μικροτάτη, πλὴν ὄχι καὶ ἡ εὐτελεστάτη. Τὸ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτῆς εἶναι 60 μιλίων, τὸ δὲ μέγιστον πλάτος 45, ὅλη δὲ ὄχι περισσότερον τοῦ εἰκοσημορίου τῆς Εὐρωπαίας Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Εἰς αὐτὴν δὲν εὑρίσκονται οὔτε βουνὰ, οὔτε ὄρη, ἀλλὰ τινὰ μέρη, καὶ κυρίως τὰ μεταξὺ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ Ῥήνου καὶ Ζιδερζέου περιέχουσι τινὰς ξηρολόφους.

§. 5. Ὕδατα.

Κανεὶς τόπος τῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι τοσοῦτον ὑδατώδης, καθὼς αὐτός: ἐπειδὴ δὲν συντίθεται μόνον κατὰ μέρος ἐκ νήσων, οὔτε περιέχει μόνον πολλοὺς ποταμοὺς καὶ λίμνας, ὀνομαζομένας αὐτοῦ Θαλάσσας, ἀλλ' οἱ κάτοικοι ἔσκαψαν πρὸς τούτοις ἕνα πλῆθος διωρύγων, ἄλλας μὲν πρὸς εὐκολίαν τῆς μεταχομίσεως τῶν πραγματειῶν, τινὰς δὲ πρὸς ἐλάττωσιν τῶν ὑδάτων· ὥστε ὡς πρὸς τὴν συναφειαν τῶν ὑδάτων δὲν δύναται νὰ συγκριθῇ κανεὶς τόπος μὲ αὐτόν· ὅθεν οἱ περισσότεροι περίπατοι γίνονται διὰ τοῦ ὕδατος ἐπὶ τῶν Τρεκουίτων (μικρῶν συρομένων πλοίων). Αὐτὸς περιέχει:

Τὸν Ζιδερζέην (Ζιδερζέε) μεγάλον τινὰ κόλπον τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, ὅς τις, ἀπὸ τῆς ἄρκτου προχωρῶν εἰς τὴν ξηράν, σχηματίζει ἔτι πρὸς τὴν δυτικὴν γωνίαν αὐτοῦ ἕνα μικρὸν κόλπον, ὀνομαζόμενον Υ', ἢ Ἄην, πλησίον τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Ἀμστερδάμη.

Δύο Κεφαλαιοπόταμα, πολλάκις διαιρούμενα εἰς πολλοὺς κλάδους ἑνώνονται, καὶ πάλιν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

διαιρούμενα, χύνονται τελευταῖον αὐτόθεν ἐν τῇ Θαλάσσῃ.

1) Ὁ Ῥῆνος, ὅς τις κατ' αὐτὸν τὸν τόπον ἔχει ἕνα θαυμάσιον συμβεβηκός: ἐπειδὴ ἀφ' οὗ αὐτὸς ὁ μεγάλος ποταμὸς ἀποκαταξαυθῇ τελευταῖον ἕνας ἀδύνατος ῥύαξ, χωνεύει εἰς τὴν ἄμμον. Τοῦτο δὲ συμβαίνει οὕτως: εὐθὺς μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὰς κατωχώρας διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους· ἐκ τούτων ὁ μὲν ἀριστερὸς ὀνομάζεται Βάαλ· ὁ δὲ δεξιὸς, σώζων ἔτι τὸ ὄνομα Ῥῆνος, ῥέει διά τινος μικρᾶς γωνίας τῆς Γερμανίας. Ἐκεῖθεν δὲ διαιρεῖται πάλιν εἰς δύο κλάδους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ δεξιὸς ὀνομάζεται Ἰσελ, ὅς τις ῥέων ἀρκτικῶς, βυθίζεται ἐν τῷ Ζιδερζέῃ· ὁ δὲ ἄλλος προχωρῶν δυτικῶς, φυλάττει τὸ ὄνομα Ῥῆνος. Οὗτος διαιρεῖται πάλιν μακρὰν πρὸς τὰ κάτω εἰς δύο κλάδους· ἐκ τούτων ὁ μὲν ἀριστερὸς, ὁ καὶ ἱκανῶς μεγαλήτερος, ὀνομάζεται Λέκ, καὶ κλίνων ὀλίγον πρὸς μεσημβρίαν, ἑνώνεται μετὰ τοῦ Μάας· ὁ δὲ δεξιὸς, ὁ καὶ μικρότερος, διαιρεῖται ἔτι ἅπαξ, καὶ λαμβάνει ὁ μεγαλήτερος αὐτοῦ κλάδος τὸ ὄνομα Μπέχτε, καὶ οὕτω χύνεται ἐν τῷ Ζιδερζέῃ. Ὁ ἤδη παντελῶς ἀδυνατισμένος Ῥῆνος, ἐλαττούμενος διηνεκῶς διὰ τῶν συχνῶν διωρύγων, ἀποβάλλει τελευταῖον πλησ.ον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς πόλεως Λαϊδένης καὶ αὐτὴν τὴν ἐσχάτην αὐτοῦ δύναμιν, χυνόμενος ἐν τῇ λίμνῃ Λαϊδένῃ· ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξερχόμενος, σχηματίζεται ὡσὰν λάκκος, καὶ χωνεύει εἰς τοὺς ἀμμώδεις λόφους, τοὺς παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης.

2) Ὁ Μάας, ὁ ῥέων πρὸς δυσμὰς τοῦ Ῥήνου, καὶ ἑπομένως ἐρχόμενος ἀπὸ τῆς Φράνσας, ἑνώνεται μετὰ τοῦ Βάαλ, καὶ πάλιν χωριζόμενος ἀπ' αὐτοῦ, ἑνώνεται ἐκ δευτέρου, καὶ οὕτω χύνεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ.

Ὁ Σέλδης ἐμβαίνει εἰς τὰς Κατωχώρας, καὶ μετ' ὀλίγον χύνεται ἔν τινι μεγάλῳ κόλπῳ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης. Οὗτος ὁ κόλπος ἕως τὴν ἀνοικτὴν Θάλασσαν γέμει νήσων, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουσι πόλλὰς διώρυγας, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς σώζουσι τὸ ὄνομα τοῦ Σέλδου.

§. 6. Κλίμα.

Αἱ Κατωχῶραι ὠνομάσθησαν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν χαμηλῆς θέσεως. Αὗται διὰ τὸ περὶ αὐτὰς καὶ ἐν αὐταῖς ὑπέρμετρον θαλάσσιον νερὸν ἔχουν Ἀέρα πυκνόν, ὑγρότατον, ψυχρὸν καὶ θολερόν· αἱ ἀμοιβαῖαι μεταβολαὶ τῆς θερμότητος καὶ ψυχρότητος εἶναι καθ' ὅλους τοὺς καιροὺς τοῦ χρόνου ταχεῖαι καὶ συχνάι· αἱ δὲ καταχνίαι εἶναι τόσον

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μεγάλαι, ὥσε προξενοῦσι τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς εἰς τοὺς περιπατοῦντας. Ἡ σκουριά, ἡ μοῦχλα καὶ ἡ σῆψις αὐτοῦ γίνονται εὐκολώτερον, παρὰ εἰς ἄλλο τι μέρος· οἱ κάτοικοι ὅμως προλαμβάνουσι τὰ ἐπιβλαβῆ ἀποτελέσματα τούτου τοῦ κλίματος μὲ μίαν ὀρθὴν δίαιταν.

§. 7. Προϊόντα.

Τὸ ἔδαφος τοῦ τόπου εἶναι ἢ βαλτῶδες καὶ ἑλῶδες, ἢ ἀμμῶδες καὶ σκληρόν. Ἐκ τούτου δὲν δύνονται νὰ ἔχωσιν αὐτοῦ δαψίλειαν τῶν ποικίλων προϊόντων, πλὴν καὶ οὕτως ὀλίγα γένη καλλιεργοῦσι τοσοῦτον ἐπιμελῶς καὶ ἐπιπόνως τοὺς τόπους των. Ὁ μόνος πλοῦτος, τὸν ὁποῖον ἡ Φύσις ἐχάρισεν εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ὑφίσαται εἰς τὴν.

Κτηνοτροφίαν, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τὴν Βουκολικήν. Τὰ βόδια αὐτοῦ εἶναι πολὺ μεγαλήτερα καὶ καλήτερα, καὶ ἀποδίδουσιν ὁμοίως περισσότερον καὶ παχύτερον γάλα, παρὰ εἰς ἄλλους τόπους. Τὸ τυρὶ καὶ τὸ βούτυρον τῆς Ὁλάνδας εἶναι ἱκανῶς γνωστά, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή. Ὁμοίως καὶ ἡ Ποιμαντικὴ εἶναι εἰς καλὴν ἀκμήν· τὸ δὲ μαλλὶ τῶν ἐντᾶυθα προβάτων ὀλίγον διαφέρει ἀπὸ τὸ τῆς Ἀγγλίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 8. Κάτοικοι.

Οὗτοι ὀνομάζονται Ὁλανδοί, ὁμοίως καὶ ὅλος ὁ τόπος Ὁλάνδα ἀπὸ τῆς ἀξιολογωτάτης ἐπαρχίας Ὁλάνδας. Αὐτοὶ εἶναι γένος ἐμπορικὸν καὶ θαλασσοπόρον. Ἐκτὸς τοῦ βουτύρου καὶ τοῦ τυρίου σχεδὸν ἐλλείπουσιν εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα· πλὴν καὶ οὕτως ἀπολαμβάνουσι τὰ πάντα δαψιλῶς· τοῦτο εἶναι ὁ καρπὸς τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν, ὅ, που ἐκτείνεται ἐφ ὅλης της Γῆς. Ἡ φιλοπονία καὶ ἡ αὐτάρκεια τοὺς ἀπεκατέστησε γένος πλούσιον. Παντοχοῦ φαίνεται ἡ εὐδαιμονία, καὶ οὐδαμοῦ ἡ μεγαλοπρέπεια, πλὴν εἰς κανένα μέρος σχεδὸν δὲν εἶναι ἔλλειψις καὶ πτωχεία. Οἱ Ὁλανδοὶ εἶναι ἐκ συνηθείας φιλοκερδεῖς καὶ φιλάργυροι, καὶ εἰς ἄκρον τακτικοί, θέλοντες νὰ πληροφορῶνται μὲ τακτικὴν καὶ αὐστηροτάτην ἀκρίβειαν. Αὐτοὶ κλίνουσι πρὸς τὴν μετριότητα καὶ οἰκονομίαν, καὶ ὅταν ἀπαιτῇ ἡ τιμή, γίνονται μεγαλόδωροι ἐκ ματαιοφροσύνης· ἡ σοβαρὰ καὶ ψυχρὰ σκέψις αὐτῶν τοὺς ἀποκαθιστᾷ ἐπιτηδείους εἰς ὅλας τὰς πράξεις, τὰς ἀπαιτούσας πολυχρόνιον μελέτην· κανένα πρᾶγμα δὲν τοὺς ταράττει, εἰμὴ μόνον ὁ κίνδυνος τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν προτιμῶσιν ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπά. Ἡ καθαρότης, ἡ μετὰ μεγάλης προσοχῆς ἐκτελουμένη, εἶναι ἡ πρωτίστη ἀρετὴ τούτου τοῦ γένους· πλὴν πρὸς τοῦτο τοὺς βιάζει καὶ τὸ κλίμα τοῦ τόπου. Αὐτοὶ ὄχι μόνον τὰς οἰκίας καὶ τὰ σκεύη αὐτῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

φυλάττουσι καθαρώτατα, ἀλλὰ καὶ τοὺς δρόμους τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων, τὰς φάτνας, τὰ οἰκιακὰ σκεύη καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια ζῶα. Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι οὔτε περιττά, οὔτε ἀξιοκαταγέλαστα: ἐπειδὴ τοὺς προφυλάττουσι μόνον νὰ μὴ καταπνιχθῶσιν ὑπὸ τῆς μούχλας. ὥστε πρέπει νὰ προτιμῶσι τὴν ὑπερβολὴν παρὰ τὴν ἀμέλειαν. Τὸ ἔδαφος τοῦ τόπου των ἀπαιτεῖ χαμηλὰς οἰκοδομὰς, ἡ δὲ ὀλιγότης τοῦ τόπου ἐμποδίζει εἰς αὐτοὺς τὰ μεγάλα κτίρια. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ γλαφυρότης τῆς Ὁλανδικῆς Ἀρχιτεκτονικῆς, ἥτις εἶναι μὲν μικρὰ καὶ ποικίλη, πλὴν καθαρὰ καὶ πλήρης. Ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη τῶν λουλουδίων εἶναι ἡ ἀρέσκεια τούτου τοῦ γένους, τὰ ὁποῖα αὐτοὶ ἐπιμελοῦνται ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ γένη, καὶ γίνονται αἰτία ἀξιολόγου ἐμπορίου.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Ἀμστερδάμη (Ἀμσερδάμ) ἡ μεγίστη καὶ ἀξιολογωτάτη πόλις τῶν κατωχωρῶν, καὶ μετὰ τὴν Λονδόνα ἡ περιφημοτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Εὐρώπης, κεῖται παρὰ τὸν Τ᾽ κόλπον τοῦ Ζιδερζέου. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι βαλτῶδες, ὅθεν τὰ περισσότερα ὀσπήτια εἶναι θεμελιωμένα εἰς πασσάλους, ὁμοίως καὶ αὐτὴ ἡ ἀξιολογωτάτη οἰκοδομὴ τῆς πόλεως καὶ ὅλης τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ὁλάνδας, τὸ Στατχάους (βουλευτήριον). Οἱ δρόμοι αὐτῆς διακόπτονται ἐκ τῶν διωρύγων, τῶν ὁποίων αἱ ὄχθαι εἶναι κατάφυτοι μὲ δένδρα, ὄπισθεν τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ὁσπήτια. Οὕτως εἶναι σχεδὸν οἰκοδομημέναι ὅλαι αἱ πόλεις τῆς Ὁλάνδας. Αἱ διώρυγες ὅμως προξενοῦσι μίαν ἀηδῆ καὶ νοσώδη ὀσμήν. Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀμσερδάμης εἶναι ὑπέρμετρον, ὁμοίως καὶ αἱ πρὸς τοῦτο καὶ τὴν ναυπηγίαν οἰκοδομαὶ καὶ προπαρασκευαὶ εἶναι ὑπερμεγέθεις. Αὕτη ἡ πόλις ἦτον τὸ κέντρον τῆς (νῦν διαλυθείσης) ἀνατολικοϊνδικῆς ἑταιρίας τῶν Ὁλανδῶν, ἥτις, καθὼς καὶ ἡ Ἀγγλική, εἶχε εὐρυχωρώτατα ἀποκτήματα κατὰ τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, καὶ ἐξουσίαζε μόνη μέχρι τοῦ νῦν τὸ ἐμπόριον τῶν γαροφάλων, μοσχοκαρυδίων καὶ τῆς κανέλας. Αὕτη ἔχει πρὸς τούτοις πολλὰ, καὶ κατὰ μέρος σπανιώτατα ἐργόχειρα.

Ἡ Ῥοτερδάμη (Ροτερδάμ) εἶναι μεγάλη καὶ ὡραία πόλις, ἥτις κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀμσερδάμης, κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Μάας — τοῦ αὐτόθι ὀνομαζομένου Μάρβε — πλησίον τῶν ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ ἐκβολῶν αὐτοῦ. Αὕτη εἶναι ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῶν Κατωχωρῶν μετὰ τὴν Ἀμσερδάμην, ἥτις ἐνεργεῖ μετὰ τῆς Ἀγγλίας μεγάλον ἐμπόριον.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Χάκη, κυρίως δὲ Γραφενχάακ ὑπελαμβάνετο ὡς πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἀριστοκρατίας· ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ἦτον ἡ καθέδρα τῆς συνελεύσεως τῶν νομοδοτῶν, καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Ἀριστοκρατίας. Αὕτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Ῥότερδάμης, ὀλίγον τι πρὸς δυσμάς, πλησίον τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης· εἶναι δὲ εὐρύχωρος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἔχουσα ἴσους καὶ πλατεῖς δρόμους, ὡραίας ἀγορὰς, καὶ πολλὰ ὡραῖα ὀσπήτια καὶ παλάτια.

Ἡ Λαϊδένη (Λάϊδεν) κεῖται πλησίον τῆς Χάκης, κατ' εὐθεῖαν πρὸς ἄρκτον τῆς Ῥοτερδάμης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ῥήνου. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Ὁλάνδας μετὰ τὴν Ἀμστερδάμην, καὶ ἡ καθέδρα τῶς Ὁλανδικῶν τσοχῶν.

Ἡ Χαρλέμη (Χάρλεμ) κεῖται ἔτι κατωτέρω πρὸς ἄρκτον τῆς Λαϊδένης, καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀμστερδάμης. Μεταξὺ τούτων τῶν τριῶν πόλεων εἶναι μία λίμνη, ὀνομαζομένη Χαρλεμία, ἥτις πλησίον τῆς πόλεως Λαϊδένης ὀνομάζεται Λαϊδενία. Ἡ Χαρλέμη εἶναι πόλις εὐρύχωρος, καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ περιφημοτάτη διὰ τὰ ἐν αὐτῇ ἐξαίρετα λευκαντήρια· ἐπειδὴ τοιαῦτα δὲν εὑρίσκονται οὐδαμοῦ. Τὰ Ὁλανδικὰ πανία, τὰ ὑφαινόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Γερμανίαν, λαμβάνουσι τὴν ἐξαίρετον ποιότητα εἰς αὐτὰ τὰ λευκαντήρια.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σπ. Ἀμέσως μετὰ τὸν Ζιδερζέην κεῖνται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ πέντε Νῆσοι εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου. Μετὰ τὴν ἐκπλοὴν ἀπὸ τοῦ Ζιδερζέου ἡ ἀπαντωμένη πρῶτον ὀνομάζεται Τεξέλη (Τέξελ) ἥτις ἔχει λιμένα διάσημον, ἐν ᾧ εἰσέρχονται ὅλα τὰ ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης πλέοντα εἰς τὴν Ἀμξερδάμην μεγάλα καὶ βαρυφορτωμένα καράβια, πρὸς ἐλάφρωσιν τοῦ φορτίου: ἐπειδὴ ὁ Ζιδερζέης δὲν εἶναι ἀρκετᾶ βαθύς, ὥσε νὰ πλέωσιν εἰς αὐτὸν βαρυφορτωμένα καράβια. Ὁμοίως αὐτοῦ βαρυφορτώνονται καὶ τὰ ἐξερχόμενα καράβια, καὶ προσμένουσι βοηθητικὸν Ἀέρα· ὅθεν πολλάκις εὑρίσκονται κατὰ τὴν Τεξέλην ἀκέραιοι χρόνοι.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ ΚΑΙ ΙΡΛΑΝΔΙΑ.

(Πιν. 10.)

§. 1. Βαθμός.

Διὰ τοῦ ὀνόματος Μεγάλη Βρετανία συνεννοοῦνται οἱ δύο τόποι: Ἀγγλία καὶ Σοτλανδία, ἢ Σκοτία, οἵτινες πρότερον ἦσαν διηρημένα Βασίλεια, πλὴν τῷ 1706 ἐνωθέντα εἰς ἕνα Βασίλειον, ὠνομάσθησαν Μεγάλη Βρετανία. Τῷ δὲ 1801 τῇ 1, Ἰαννουαρίου ἠνώθη ὁμοίως μετ' αὐτῶν καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Ἰρλανδίας· ὅθεν ὀνομάζονται νῦν, ἡνωμένα Βασίλεια τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Μεγάλη Βρετανία καὶ ἡ Ἰρλανδία λοιπὸν εἶναι ἕνα μόνον Βασίλειον, τοῦ ὁποίου ὁ Βασιλεὺς περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Παρλαμέντου (βουλευτηρίου). Τὸ Βασιλικὸν Παρλαμέντον συμπληροῦται ἐκ δύω οἰκιῶν, ἤτοι τῆς ἄνω οἰκίας καὶ κάτω οἰκίας. Ἐν τῇ πρώτῃ εἰσέρχονται οἱ Μεγάλοι Κληρικοί (Ἀρχιεπίσκοποι καὶ Ἐπίσκοποι) καὶ οἱ Μεγάλοι Εὐγενεῖς, ἤτοι οἱ διαδοχικοὶ Λόρδοι (οἱ ἡλικιωμένοι Πρίγκιπες τῶν μεγάλων εὐγενῶν οἴκων, οἱ φέροντες τίτλους Γράφων, Δουκῶν κ. τ. λ. καὶ αὐτοὶ οἱ Πρίγκιπες τοῦ Βασιλικοῦ οἴκου, ὅταν ὁ Βασιλεὺς δώσῃ εἰς αὐτοὺς ἕνα τοιοῦτον τίτλον). ἐν δὲ τῇ κάτω οἰκίᾳ εἰσέρχονται οἱ Ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τῶν πόλεων καὶ ἐπαρχιῶν τοῦ Βασιλείου εἰς διορισμένον ἀριθμόν, οἵτινες ἐπιφέρουσι τὸ πρόσωπον τοῦ λαοῦ, ὄντες ἐκ τῶν εὐγενῶν τοῦ κατωτέρου βαθμοῦ· καὶ ἡ μὲν πρώτη ὀνομάζεται οἰκία τῶν Λόρδων, ἡ δὲ ἄλλη οἰκία τῶν κοινῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδοθῇ κανεὶς νόμος χωρὶς τῆς συμφωνίας τῶς δύω οἰκιῶν τοῦ Παρλαμέντου, ἤ τις γίνεται διὰ τῶν περισσοτέρων ψήφων τῶν παρόντων ἐν τῷ Παρλαμέντῳ συνάρθρων καὶ τοῦ Βασιλέως. Ὁ τοιοῦτος νόμος ὀνομάζεται ἄκτο, τὸ δὲ ἔγγραφον σχέδιον αὐτοῦ πρὸ τῆς συμφωνίας τῶν τριῶν μερῶν ὀνομάζεται μπίλ, καὶ τὸ γινόμενον περὶ τούτου πρῶτον πρόβλημα, μοτζιών. Πολλάκις συμβαίνουσιν εἰς τὰς οἰκίας τοῦ Παρλαμέντου δεπάτα (δι-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χόνοιαι) πρὸς ὑπεράσπισιν, ἢ ἀθέτησιν τοῦ Μπίλ, ὅ, που μετὰ ταῦτα δέχονται, ἢ ἀποβάλλουσι. Ἕνα παραλεξικὸν γράμμα πρὸς τὸ Παρλαμέντου, ἢ τοῦ Παρλαμέντου πρὸς τὸν Βασιλέα ὀνομάζεται ἀδρέσον. Ἡ ἄνω οἰκία εἶναι ἐν ταυτῷ τὸ ἀνώτατον κριτήριον τῶν ἐπισήμων παραβατῶν. Πρόεδροι τούτων τῶν δύω οἰκιῶν νομίζονται, ἐν μὲν τῇ ἄνω ὁ Καγγελάριος τοῦ Βασιλείου, ὁ διὰ τὸν τοιοῦτον βαθμὸν λεγόμενος καὶ Λόρδος· ἐν δὲ τῇ κάτω ὁ Ῥήτωρ, ὅς τις, ὅταν ἀνοίγεται τὸ Παρλαμέντον, ἐκλέγεται μεταξὺ τῶν συνάρθρων τῆς κάτω οἰκίας. Αὐτοὶ χρεωσοῦσι νὰ διατηρῶσι τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν· ὁ μὲν ἐν τῇ ἄνω οἰκίᾳ, ὁ δὲ Ῥήτωρ ἐν τῇ κάτω. Ἐὰν ὁ Βασιλεὺς εὐδοκῇ, τὸ Παρλαμέντον δισολβίρει (διαλύεται) τὸ πολὺ μετὰ ἑπτὰ χρόνους· καὶ τότε αἱ ἐπαρχίαι καὶ πόλεις ἐκλέγουσιν ἐκ νέου ἀποσόλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκλέγωνται καὶ ἐκ τῆς συμμορίας τοῦ διαλυθέντος Παρλαμέντου. Ὁ Βασιλεὺς ἀνοίγει τὸ νέον Παρλαμέντον προσωπικῶς μετὰ βασιλικῆς σολῆς. Αὐτὸς δύναται, ἐὰν θέλῃ, νὰ προρογγίρῃ (ἀναβάλῃ) τὸ Παρλαμέντον, καὶ νὰ ἀφήσῃ νά πορευθῇ ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν του· καὶ πάλιν κατὰ τὰς περισάσεις δύναται διὰ βασιλικῶν προκλαματσιόνων (δημοσίων προσαγῶν) νὰ τοὺς συναθροίσῃ, καὶ νὰ ἀνοίξῃ τὸ Παρλαμέντον. Πᾶσα οἰκία ὅμως δύναται μόνη νὰ ἀτγγιορνίρῃ (νὰ κάμῃ πρὸς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καιρὸν διακοπήν). Ὁ καιρός, καθ' ὃν διαρκεῖ τὸ Παρλαμέντον, ὀνομάζεται καθεδρία.

Ἂν καὶ ὁ Βασιλεὺς εἶναι τοσοῦτον περιωρισμένος, ἔχων μόνον τὸ ἕνα τρίτον μέρος τῆς νομοθεσίας, πλὴν ἰσχύει πολύ, φερ' εἰπεῖν εἰς τὸ νὰ κινῇ πολέμους, νὰ περικλείῃ εἰρήνην καὶ συμμαχίας, χωρὶς νὰ ἐρωτᾷ τὸ Παρλαμέντον. Ἐπειδὴ ἡ Ἀγγλία εἶναι πολὺ περιφανέστερα ἀπὸ τὰ λοιπὰ δύο μέρη τοῦ Βρετανικοῦ Βασιλείου, καὶ ἔχει ὁμοίως τὸ μέγιστον μέρος τῆς διοικήσεως αὐτοῦ, καὶ εὑρίσκεται ἐν αὐτῇ καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλείου, διὰ τοῦτο συνεθίζουσι νὰ ὀνομάζωσι τὸν Βασιλέα τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐὰν καὶ ἐπισφαλῶς, Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, ὅς τις ἐξουσιάζει τοῦτο τὸ Βασίλειον διαδοχικῶς, τὸ ὁποῖον, ὅταν ἐλλείπωσιν ἀρσενικοὶ ἀπόγονοι, διαδέχονται καὶ Πριγκιπέσαι. Ὁ διαδοχικὸς Πρίγκιψ ἔχει τίτλον τοιοῦτον: Πρίγκιψ τοῦ Βαλίς, τὸν ὁποῖον πάντοτε λαμβάνει παρὰ τοῦ Βασιλέως· οἱ δὲ λοιποὶ Βασιλικοὶ Πρίγκιπες λαμβάνουσιν ὁμοίως παρὰ τοῦ Βασιλέως, ὅταν ἡλικιωθῶσι, τίτλους Δουκῶν κατὰ τὴν ἀρέσκειαν αὐτοῦ.

Ἡ Ἰρλανδία ἦτον πρότερον Βασίλειον ἰδιαίτερον καὶ διαδοχικόν, ὁ δὲ Βασιλεὺς αὐτοῦ ἐπεριωρίζετο ὡσάυτως ὑφ' ἑνὸς Παρλαμέντου, συγκροτουμένου ἐκ δύω οἰκιῶν, καὶ διευθυνομένου ὁμοίως μὲ τὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας· πλὴν τοῦτο

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὸ Βασίλειον ὑπετάχθη ἐντελῶς τῷ 1782 εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐχρεώσει νὰ λαμβάνῃ καὶ νόμους· ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον ἡ Μεγάλη Βρετανία τὸ ἐκήρυξεν αὐτοθελήτως ἐλεύθερον, καὶ παντελῶς ἀνεξάρτητον· ὥστε ἔκτοτε δὲν εἶχε τινὰ συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἀλλ' ἦτον πάντῃ μεμονωμένον Βασίλειον, πλὴν εἶχε μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας τὸν αὐτὸν Βασιλέα καὶ τὴν αὐτὴν διοίκησιν. Τῷ δὲ 1801 ἡνώθη παντελῶς μετὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας· ἐν δὲ τῷ κτόπῳ τοῦ Βασιλέως αὐτοῦ ἐδιωρίσθη ἔνας ἀντιβασιλεύς, προβιβαζόμενος καὶ καταβιβαζόμενος κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ Βασιλέως τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

§. 2. Σύνορα.

Τὸ Βασίλειον τοῦτο συνίσταται ἐκ νήσων, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Βρεταννικαί. Ἡ μεγίστη ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ Μεγάλη Βρετανία, τῆς ὁποίας τὸ μεσημβρινὸν, τὸ καὶ μεγαλήτερον μέρος, περιέχει τὴν Ἀγγλίαν· τὸ δὲ μικρότερον ἀρκτικὸν, τὴν Σκοτλανδίαν, ἢ Σκοτίαν· καθὼς διὰ τῆς συνορικῆς γραμμῆς φαίνονται ἐπὶ τοῦ πίνακος. Λοιπὸν ἡ Μεγάλη Βρετανία περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ ὕδατος, ἤτοι ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τινων μερῶν αὐτοῦ, ὀνομαζομένων διαφόρως· καὶ πρὸς μὲν ἀνατολὰς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αὐτῆς εἶναι ἡ Γερμανική, ἡ Ἀρκτικὴ Θάλασσα, πρὸς δὲ ἄρκτον καὶ δυσμὰς ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανός, ὅς τις συξελλόμενος πρὸς δυσμάς, σχηματίζει διὰ τῆς δυτικῶς κειμένης Ἰρλανδίας ἕνα μεγάλον πορθμόν, ὀνομαζόμενον Θάλασσαν Ἰρλανδικήν· πρὸς δὲ μεσημβρίαν εἶναι τὸ Κανάλι, εἴτε ὁ Βραχίων τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ὁ διαιρῶν τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τῆς Φράνσας.

Ἡ Ἰρλανδία κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὴν διαιρεῖ ἡ Ἰρλανδικὴ Θάλασσα.

§. 3. Μέγεθος.

Ἡ Μεγάλη Βρετανία εἶναι ἡ μεγίστη νῆσος τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτῆς εἶναι σχεδὸν 140 μιλίων, τὸ δὲ κατὰ τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη μέγιστον πλάτος, 70. Μόνη ἡ Ἀγγλία ὑπερβαίνει κατὰ τὸ μέγεθος τὸ τέταρτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Ἡ Ἰρλανδία ἔχει τὴν αὐτὴν θέσιν, μῆκος δὲ 60 μιλίων, καὶ πλάτος σχεδὸν 40· αὕτη εἶναι μετὰ τὴν μεγάλην Βρετανίαν ἡ μεγίστη Εὐρωπαϊκὴ νῆσος. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ Βασίλεια, ὁμοῦ λαμβανόμενα, εἶναι μεγαλήτερα ἀπὸ τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Ἀγγλία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἔχει ἔδαφος ὁμαλόν, συνθλώμενον ὑπὸ γηλόφων καὶ λόφων. Μόνον κατὰ τὰ δυτικὰ αὐτῆς μέρη εὑρίσκονται τινὲς τόποι πολὺ βουνώδεις. Τὸ ἀρκτικὸν ἥμισυ τῆς Σοτλανδίας ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ὑψηλῶν βουνῶν ὀνομάζεται ὑψηλὴ Σοτλανδία, ἢ ὑψηλὸς τόπος. Ἡ δὲ Ἰρλανδία εἶναι ὁμαλωτέρα ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, χωρὶς τινος μεγάλου βουνοῦ.

§. 5. Ὕδατα.

Ἐπὶ τούτων τῶν νήσων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συναθροισθῇ κανεὶς μεγάλος ποταμός· πλὴν οἱ περισσότεροι ποταμοὶ εἶναι πρὸς τὰς ἐκβολὰς βαθεῖς καὶ πλευσοί. Τὸ μόνον Κεφαλαιοπόταμον τῆς Μεγάλης Βρεταvίας εἶναι.

Ὁ Τέμζης, ὅς τις ῥέων ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς Ἀγγλίας ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, χύνεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Λονδων.

Σχεδὸν ὅλους τοὺς κατὰ τὴν μεσαίαν Ἀγγλίαν ποταμοὺς δέχεται ὁ Χούμβερος Χούμβερ) ὁ Χυνόμενος εἰς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν. Λίμ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ναι εὑρίσκονται πολλαί, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς Ἰρλανδίας, ἤ τις γέμει λιμνῶν καὶ βάλτων.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Ἀγγλία ἔχει ὑγρὸν καὶ πυκνόν, πλὴν εὐκραέστατον καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑγιεινὸν ἀέρα. Ὁ καιρὸς εἶναι σφόδρα εὐμετάβλητος καὶ συχνότερον τεθολωμένος, παρὰ καθαρός. Ἐνίοτε ὁ Ἥλιος δὲν φαίνεται εἰς διάστημα τινῶν ἑβδομάδων. Αἱ καταχνίαι καὶ βροχαὶ αὐτοῦ γίνονται καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα συχναὶ καὶ μεγάλαι. Τὸ κρύον γίνεται μέτριον: ἐπειδὴ ἡ χιὼν διαρκεῖ ὀλίγας ἡμέρας· ὥστε σχεδὸν ὅλον τὸν χειμῶνα δύνονται νὰ ἀροτριῶσι καὶ νὰ σπείρωσι, τὰ δὲ ζῶα νὰ εὑρίσκωσι τροφὴν εἰς τὰ λειβάδια, καὶ νὰ μένωσι πάντοτε εἰς ὕπαιθρον τόπον. Ἡ Ἀγγλία διὰ τὴν μεγάλην εὐφορίαν, καὶ τὰς ὡραιοτάτας πρασινάδας τῶν λειβαδίων αὐτῆς καὶ τὰς δοσκάς, πρέπει νὰ εὐχαριστῇ τοῦτον τὸν εὔκρατον θαλάσσιον Ἀέρα. Ἡ Σοτλανδία ἐκ τῶν Βουνῶν ἔχει Ἀέρα ψυχρότερον καὶ καθαρώτερον, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου καὶ συχνὰς ἀνεμοταραχάς. Κατὰ τὴν Ἰρλανδίαν ὁ Ἀὴρ εἶναι πυκνότερος καὶ μεταβλητικώτερος ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας, ὅθεν νομίζεται καὶ ὀλιγώτερον ὑγιής.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 7. Προϊόντα.

Τὸ πολύφορον μέρος τούτου τοῦ Βασιλείου εἶναι ἡ Ἀγγλία, ἥτις διὰ τὸ καλὸν ἔδαφος, τὸ εὔφορον κλίμα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κατοίκων αὐτῆς ἔχει ἀρίστην καλλιέργειαν. Τὰ ἐξαίρετα αὐτῆς προϊόντα εἶναι:

1) ἡ Κτηνοτροφία: Ἐπειδὴ αἱ βοσκαὶ διὰ τὰς πυκνὰς πρασινάδας καὶ τὰ δυναμοτικὰ χόρτα εἶναι λιπαρώταται, ἡ δὲ καλλιέργεια τῶν λειβαδίων ἔφθασεν εἰς μεγίστην ἀκμήν· διὰ τοῦτο τὰ ζῶα αὐτοῦ εἶναι γενικῶς σπανίας ποιότητος, καὶ τὰ σφάκτα ἔχουν χυλώδες, τρυφερὸν καὶ νόστιμον κρέας. Τρία εἴδη τῆς Κτηνοτροφίας ἐνεργοῦνται ἐπιμελέστατα: α) ἡ Ἱπποτροφία ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ. Οἱ Ἀγγλικοὶ ἵπποι εἶναι περιφημότατοι καὶ ἀγαπητότατοι, διὰ τὴν ὡραιότητα καὶ μάλιστα τὴν μεγάλην αὐτῶν ταχύτητα. β) ἡ Ποιμαντικὴ ὁμοίως ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ. Τὸ μαλλὶ τῶν Ἀγγλικῶν προβάτων μετὰ τὸ τῆς Ἱσπανίας καὶ Πορτογαλλίας εἶναι τὸ κάλλιστον τῆς Εὐρώπης, διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ ὁποίου οἱ Ἄγγλοι ἐνεργοῦντες ἐμπόριον λίαν ἐκτεταμένον, ἀπολαμβάνουσι κέρδη μεγάλα. γ) ἡ Βουκολική, ἥτις ἀκμάζει ἐπίσης ἐν τῇ Ἀγ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

γλία καὶ Ἰρλανδία. Τὰ τυρία τῆς Ἀγγλίας, ἀπὸ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή, εἶναι περίφημα, καθὼς τὰ τῆς Σφειτσαρίας. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἰρλανδίας ἐκφέρονται πολλότατα δέρματα, βούτυρον, ἁλατισμένον κρέας καὶ ἄλλα, ὥστε ὅλος ὁ πλοῦτος αὐτῆς ὑφίσταται εἰς τὴν Βουκολικήν.

α) Γεννήματα ποτὲ καιροῦ ἐξεφέροντο ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας πολλά, πλὴν τώρα, ἐπειδὴ πολλὰ χωράφια πρὸς αὔξησιν τῆς Κτηνοτροφίας μετεβλήθησαν εἰς λειβάδια, ἐκφέρονται ὀλίγα, καὶ αὐτὰ σπανίως· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ἔξωθεν εἰσφέρονται συχνότερον. Ἡ εἰς τὴν Ἀγγλίαν βραζομένη δυνατὴ πήθα, διαδίδεται εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην.

3) Δινάρι καὶ Κανάβι καλλιεργεῖται πάντοτε περισσότερον ἐπὶ τῆς Σοτλανδίας καὶ Ἰρλανδίας. ἐξ αὐτῶν δὲ κατασκευάζουσι τὰ ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει, καὶ ὡραιότατα ὑφάσματα τῆς Εὐρώπης.

4) τὰ Μεταλλεῖα τὰ κατὰ τὴν Ἀγγλίαν εἶναι ἐπικερδέσατα. Εἰς αὐτὰ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εἶναι σπανιώτατα, ἀντ' αὐτῶν δὲ εὑρίσκεται ὁ κάλλιστος κασσίτερος τῆς Εὐρώπης, πολὺ χάλκωμα,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μολύβι καὶ σίδηρον, τὰ ὁποῖα ὅλα δουλευόμενα ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, ἐκφέρονται σωρηδόν. Πλὴν ὁ λεπτὸς χάλυψ (τσιλίκι) τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἄλλα σιδηρᾶ ἐργόχειρα δὲν κατασκευάζονται ἐκ τοῦ εὐθραυστοτάτου Ἀγγλικοῦ σιδήρου, ἀλλ' ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ καὶ Σβεκικοῦ. Τὸ ἀξιολογώτατον καὶ ἐξαίρετον εἶδος τῶν μεταλλείων, ὡς πρὸς τὴν ἐκεῖ ἔλλειψιν τῶν δασῶν, εἶναι τὰ ἀνεξάντλητα σπήλαια τῶν Πετροκαρβούνων. Ὁμοίως καὶ ἡ Σοτλανδία ἔχει τινὰ μεταλλεῖα.

5) Ἡ Ψαρικὴ, ἡ γινομένη καθ' ὅλους τοὺς αἰγιαλοὺς ταύτης τῆς νήσου, καὶ μάλιστα τῆς Σοτλανδίας, ἀποδίδει μεγάλον μέρος τροφῆς πρὸς τοὺς κατοίκους. Τὸ ἀξιολογώτατον εἶδος ταύτης τῆς ψαρικῆς εἶναι αἱ Χερίγγαι· ὅπου ἀκμάζει ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην Θάλασσαν παρὰ τὰ ἀρκτικὰ παραθαλάσσια τῆς Σοτλανδίας, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς πρὸς τὴν ἄρκτον αὐτῆς νήσους. Αὕτη ἡ ψαρικὴ δὲν ἀνήκει μόνον εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ Σοτλάνδους: ἐπειδὴ οἱ Δανιμαρκέζοι, οἱ Γερμανοὶ, καὶ πρὸ πάντων οἱ Ὁλανδέζοι ἀπολαμβάνουσι τὸ πλεῖον αὐτῆς μέρος.

Κατ' αὐτὰς τὰς νήσους εὑρίσκονται περισσότεραι ὡραῖα προϊόντα, πλὴν εἶναι μικροῦ λόγου

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἄξια ὡς πρὸς τὸ ἐξώτερικὸν ἐμπόριον. Τὰ εὑρισκόμενα δαψιλῶς πωρικὰ ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας εἶναι τὰ μῆλα, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζεται τὸ Ἄϊδερ, τὸ κοινὸν καὶ πολύχρησον ποτὸν τοῦ λαοῦ. Κρασὶ καὶ μετάξι δὲν γίνεται παντελῶς κατ' αὐτὰς τὰς νήσους.

§. 8. Κάτοικοι.

Τὸ γένος τῶν Ἄγγλων εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἄγρυπνον καὶ φιλόπονον· ὑπερβαίνει πάντα τὰ λοιπὰ Εὐρωπαϊκὰ γένη κατὰ τὴν Γεωργικήν, τὰ ἐργόχειρα, τὴν θαλασσοπορείαν καὶ τὸ ἐμπόριον, διὰ δὲ τούτων καὶ κατὰ τὰ πλούτη. Οἱ Ἄγγλοι ἀποβλέπουσι μᾶλλον εἰς τὸ διαρκὲς, ὀρθὸν, καθαρὸν καὶ ἁρμόδιον, παρὰ εἰς τὰς ἀνωφελεῖς σολὰς καὶ τὰς κατ' ἐπιφάνειαν λαμπρότητας· τοῦτο παρατηρεῖται εἰς τὰ αὐτῶν ἐργόχειρα, τὰ φορέματα, τὰς κατοικίας καὶ εἰς ὅλον τὸν τρόπον τῆς διαγωγῆς αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς χωρικούς. Ἡ αἴσθησις τῆς ἐλευθερίας, ἥτις αὐτοῦ ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ μέρη ἑνώνει τοὺς διαφόρους βαθμοὺς πρὸς ἀλλήλους, διαφθείρει τὰ ἤθη τοῦ χυδαίου, καὶ τὸν ἀποκαθιζᾷ σκληρὸν καὶ μελαγχολικόν. Πλὴν εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους βαθμοὺς ἡ τοιαύτη αἴσθησις προξενεῖ προτέρημα εὐγενικώτερον, καὶ ἀβίαστον τινὰ ἐλευθεριότητα τῆς ψυχῆς. Οἱ Ἄγγλοι δὲν ἀρέσκονται εἰς τὴν κα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λακείαν, ἀλλὰ μία εἰλικρινὴς δέησις τοὺς παρακινεῖ καθ' ὑπερβολὴν πρὸς βοήθειαν· ζητοῦσι τόλμην, καὶ προθυμοποιοῦνται νὰ γίνωνται ἄξιοι αὐτῆς· ὅταν πρόκειται ἀνάγκη καὶ κίνδυνος, δὲν παραβλέπουν οὔτε μίαν σιγμήν, ἀλλ' εὐθὺς συντρέχουν προθύμως εἰς βοήθειαν· ἀγαπῶσι τὰ δριμέα φαγητά, καὶ τρώγουν καὶ πίνουν περισσότερον, καὶ κατὰ μέρος καλήτερα παρὰ πάντα τὰ γένη τῆς Εὐρώπης. Πλὴν ἄυτη ἡ ἀπόλαυσις ἑνωμένη μετὰ τοῦ πυκνοῦ ἀέρος τοῦ τόπου, προξενεῖ εἰς αὐτοὺς τὸ Σπληνιακὸν πάθος, τὴν σκυθρωπότητα καὶ μελαγχολίαν. Σχεδὸν ὅλαι αἱ εὐθυμίαι τούτου τοῦ γένους ἀποβλέπουσι πρὸς κίνησιν καὶ ἰσχυροποίησιν τοῦ σώματος. Μεταξὺ τῶν εὐθυμιῶν αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ παιγνίδιον Μποζέλν — ὅ,που κάμνουσι, ῥίπτοντες εἰς ἕνα σημεῖον βαρείας σφαίρας, ἐπὶ μιᾶς καθαρᾶς πρασινάδας — τὰ πολυειδῆ παιγνίδια τῶν σφαιρῶν, τὸ πήδημα, ἡ πάλη, τὸ τρέξιμον καὶ ἄλλα. Τὸ τίχημα εἰς αὐτοὺς εἶναι μάλιστα σύνηθες. ἀρέσκονται καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὴν Ἱππόδρομίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τρέφουσι τοὺς ταχυτάτους ἵππους τοῦ Κόσμου· ἄυτη προσέτι εἶναι εἰς χρῆσιν μόνον κατὰ τὴν Ἰταλίαν. Ἡ Ἀλεκτρομαχία — διὰ τὴν ὁποίαν προσαρμόζουσι σιδηρᾶ ὀνύχια εἰς τοὺς δυνατωτάτους καὶ ὀξυθύμους πετεινούς — καὶ ἡ Πυγμὴ (τὸ γροθοκτύπημα) — διὰ τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται προγεγυμνασμένοι ἄνθρωποι, ὀνομαζόμενοι Μπόξερ (πύκται), οἵτινες διαπυκτίζον-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ται πολλάκις μέχρι θανάτου — δὲν Χορταίνουσι τὴν πρὸς τὰ στιχήματα κλίσιν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλάκις ἀποκαταντῶσιν εἰς στιχήματα ἀφρονέστατα. Ἕνα κάλλιστον προτέρημα τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν εἶναι ἡ πρὸς τὴν συμπάθειαν, εὐεργεσίαν καὶ φιλανθρωπίαν κλίσις αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουσι καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κακούργους.

Οἱ Σοτλάνδοι, ἢ Σόται εἶναι μὲν ὀλιγώτερον ἐπιμελεῖς, πλὴν πολιτικώτεροι καὶ φιλικώτεροι ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Ἡ ἐρασμιωτάτη αὐτῶν εὐθυμία εἶναι ἡ Μουσικὴ καὶ ὁ χορός, τὸ δὲ κοινὸν παιγνίδιον, τὸ Γκόλφ· τοῦτο εἶναι μία μικρὰ δερματόσφαιρα, τὴν ὁποίαν κτυπῶντες ὀλίγον μὲ ἕνα ξύλον ἐπιτηδείως, διευθύνουσιν εἰς μίαν τρύπαν, σκαμμένην ἐν τῇ Γῇ. Οἱ χοχλάνδοι, ἢ οἱ βουνίσοι Σοτλάνδοι διαφέρουσι πολὺ τῶν ἄλλων. Αὐτοὶ εἶναι πτωχόν, ἀμελὲς καὶ ἁπλούστατον γένος, πλὴν ἀμαθέστατον καὶ δεισιδαιμονέστατον· διὰ τὴν βελτίωσιν τούτων οἱ Ἄγγλοι ἀγωνίζονται τώρα ἀξιεπαίνως· Ἡ πρὸς τὰ παλαιὰ Ῥωμαϊκὰ φορέμματα κλίσις αὐτῶν εἶναι θαυμασία.

Οἱ χωρικοὶ Ἰρλανδοὶ ἔχουν μεγάλην ὁμοιότητα μὲ αὐτούς, οἱ δὲ πολῖται μὲ τοὺς Σόταις τῶν μεσημβρινῶν καὶ ὁμαλῶν μερῶν τῆς Σοτλανδίας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Λονδών, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀγγλίας πόλις καὶ ὅλου τοῦ Βρετανικοῦ Βασιλείου, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλέως, καὶ ὁ τόπος τῆς συνελεύσεως τοῦ Παρλαμέντου, κεῖται πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Ἀγγλίας, παρὰ τὰς δύω ὄχθας τοῦ Τέμζου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι κτισμέναι τρεῖς μεγαλοπρεπεῖς γέφυραι. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Εὐρώπης· τὸ πρὸς τὸν Τέμζην μῆκος αὐτῆς εἶναι τριῶν ὡρῶν, τὸ δὲ πλάτος μιᾶς· εἶναι δὲ καλῶς οἰκοδομημένη, ἔχουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἴσους, πλατεῖς καὶ παντοχοῦ καλοστρωμένους καὶ καθαροὺς δρόμους, καὶ πολλὰς ὡραίας ἀγοράς, ἐκκλησίας καὶ παλάτια. Τὸ Βσιλικὸν παλάτιον τοῦ Σαντγιάμας εἶναι μεγάλον, πλὴν παλαιὸν καὶ χωρὶς ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν καὶ ἐσωτερικὴν εὐρυθμίαν, διὰ τοῦτο δὲν κατοικεῖ εἰς αὐτὸ ὁ Βασιλεύς· εἰς τοῦτο τὸ ἴδιον εὑρίσκεται τοῦ Σαντγιάμας τὸ δάσος, ὅ,που εἶναι ἕνας λειμὼν μὲ διώρυγας καὶ ἀλωάς (δένδρα κατ' εὐθεῖαν πεφυτευμένα). Ἡ πρωτεύουσα ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Παύλου εἶναι κτίριον μεγαλοπρεπέστατον, οἰκοδομημένον κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἁγίου Πέτρου. Ἡ ἐκκλησία Βεστμίνστερ, ἐν τῇ ὁποίᾳ σέφονται καὶ ἐνταφιάζονται οἱ Βασιλεῖς, εἶναι περίφημος διὰ τὰ πολλὰ μεγαλοπρεπῆ μνημεῖα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τοῦ Ἀγ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

γλικοῦ γένους. Ἐκτὸς τούτων εἶναι ἄλλαι πάμπολλαι ἀξιόλογοι καὶ ἀξιοθέατοι δημόσιαι οἰκοδομαὶ καὶ προπαρασκευαί. Διὰ τὰς δημοσίας διατριβὰς εὑρίσκονται αὐτοῦ ἑτοιμασίαι ἀξιολογώτεραι ἀπὸ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης, οἷον: ὁ μεγάλος καὶ ἐξαίρετος κῆπος Μπάουξολ, τοῦ ὁποίου ἡ νυκτερινὴ φωτοχυσία καὶ ἡ Μουσικὴ εἰς ἄλλα μέρη ὑπὸ ταύτην τὴν μορφὴν ἐμιμήθησαν πολὺ ἀτελῶς. Ἡ Λονδὼν προσέτι εἶναι ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τοῦ Κόσμου· τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ θαλασσοπορία αὐτῆς ἐκτείνονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Γῆς, καὶ εἰς ὅλα τὰ ἐμπορικὰ προϊόντα. Αὕτη εἶναι ἡ καθέδρα μιᾶς μεγάλης συμμορίας πραγματευτῶν, ἥτις ὀνομάζεται Ἀγγλοανατολικοϊνδική, καὶ ἔχει μόνη τὰ δίκαια νὰ πραγματεύηται ἀπὸ τῶν Βρεταννικῶν νήσων μέχρι τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, τῆς Κίνας καὶ Ἀσίας, καὶ ἐξουσιάζει ἐπὶ τῆς Ἀσίας τόπους πολὺ εὐρυχωροτέρους τῆς Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας, καὶ πολλὰς ἐμπορικὰς ἑταιρίας. Τὰ καράβια εἰσπλέουσι διὰ τοῦ Τέμζου ἕως τὴν πόλιν· οὗτος ὁ μέγας ποταμὸς ἕως τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ εἶναι ὁ λιμήν, εἰς τὸν ὁποῖον πολλάκις εὑρίσκονται ὑπὲρ τὰς δύω χιλιάδας θαλασσινὰ καράβια, ἐκτὸς τῶν ἀναριθμήτων μικρῶν πλοίων.

Ἡ Πορτσμούτη (Πορτσμούτ) εἶναι εὐρύχωρος ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα λιμένα διασημότατον καὶ προσφυῆ. Αὕτη κεῖται κατὰ τὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

παραθαλάσσια τοῦ Καναλίου, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Λονδόνος. Αὐτοῦ κοινῶς συναθροίζονται οἱ πολεμικοὶ καὶ ἐμπορικοὶ στόλοι.

Ἡ Μπριστόλη (Μπριστόλ) κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Λονδόνος, παρὰ τὴν γωνίαν ἑνὸς ἐκτεταμένου κόλπου, ὀνομαζομένου Καναλὶ τῆς Μπρισόλης. Αὕτη εἶναι εὐρύχωρος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις· αὐτοῦ τοχνουργοῦνται παμπληθῶς αἱ Ἀγγλικαὶ μποτίλιαι, καὶ μετακομίζονται εἰς πολλὰ μακρὰ μέρη.

Ἡ Λεβερπόλη (Λεβερπόολ) κεῖται ὁμοίως πρὸς τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀγγλίας, παρὰ τὴν Ἰρλανδικὴν Θάλασσαν. Αὕτη εἶναι εὐρύχωρος καὶ ὡραία πόλις, ἐνεργοῦσα διὰ θαλάσσης ἐμπόριον εὐρυχωρότατον, καὶ μαλιστα μετὰ τῆς Γερμανίας. Ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται διάσημα τεχνουργεῖα ζαχάρεως καὶ ταμπάκου.

Ἡ Μανχεστέρη (Μάνχεσερ) ἡ κειμένη πλησίον τῆς Λεβερπόλης πρὸς ἀνατολάς, ἔχει μὲν προνόμια Χωρίου, πλὴν εἶναι μετὰ τὴν Λονδόνα ἡ μεγίστη καὶ πολυανθρωποτάτη πόλις τῆς Ἀγγλίας. Αὕτη εἶναι ἡ καθέδρα τῶν Ἀγγλικῶν μαλλίνων, βαμβακερῶν, τιφτικίσων καὶ ἄλλων ἐργοχείρων, ἐκ τῶν ὁποίων ἑτοιμάζεται μία ἀξιοθάυμαστος ποσότης καλῶν πραγματειῶν. Τὸ γνω-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὸν βαμβακερὸν βελοῦδον ἐφευρέθη τὸ πρῶτον ἐν τάυτῃ τῇ πόλει, ὅθεν καὶ ὠνομάσθη ἐξ αὐτῆς.

Ἡ Μπιρμιγκάμη (Μπιρμιγκάμ) ἡ κειμένη μεταξὺ τῆς Μανχέστερης καὶ τῆς Μπριστόλης, καὶ σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἀγγλίας, εἶναι κατὰ τὰ προνόμια μόνον Κωμόπολις· πλὴν ἕνας τῶν ὡραιοτάτων καὶ πλουσιωτάτων τόπων τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἡ καθέδρα τῶν Ἀγγλικῶν τεχνουργείων: τοῦ χάλυβος, προύνζου, Χαλκώματος, τουμπακίου καὶ ἄλλων μετάλλων. Αὐτοῦ γίνονται ἐργόχειρα ἀκριβῶς ἐντελῆ, καὶ στέλλονται εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, οἷον: κομπία, φιοῦμπαι, μανίκια σπαθίων, ἄλυσοι ὡρολογίων, σκεύη παφλένια ζωγραφισὰ καὶ βερνικωμένα, καὶ ἄλλα ἀναρίθμητα σιλβωτὰ πράγματα.

Ἡ Ἐδινμπούργη (Ἐδινμπούργ) ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Σοτλανδίας, εἶναι μεγάλη καὶ ὡραία, κειμένη πλησίον ἑνὸς κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης.

Ἡ Δουπλίνη (Δουπλίν) ἡ πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τῆς Ἰρλανδίας, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ ἀντιβασιλέως, κεῖται πλησίον τῆς Ἰρλανδικῆς Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι εὐρυχωροτάτη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἔχουσα πολλὰ ὡραῖα ὁσπήτια καὶ παλάτια· ὁ μεγάλος δρόμος αὐτῆς νομίζεται ὡς ἕνας τῶν μεγαλοπρεπεστάτων

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Εὐρώπης. Οἱ κάτοικοι ἐνεργοῦσιν ἐμπορίον καὶ θαλασσοπορείαν.

Ἡ Κόρκη (Κόρκ) ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἰρλανδίας, κεῖται ἔν τινι κόλπῳ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Δουπλίνης, καὶ ἔχει λιμένα προσφυέστατον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκφέρονται πάμπολλα λινὰ ὑφάσματα, ἀλατισμένα κρέατα, βούτυρον καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς Ἰρλανδίας. Αὕτη ἡ πόλις, ἐκ τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν ἐν αὐτῇ σραζομένων καὶ ἀλατιζομένων ζώων, ὀνομάζεται μακελλεῖον τοῦ Βασιλείου.

Σημ. 1. Ἡ Ἡγεμονία Βαλίς, ἢ Βαλές, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ διαδοχικὸς Πρίγκιψ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ὀνομάζεται Πρίγκιψ τοῦ Βαλίς, εἶναι ἕνα μέρος τῆς Ἀγγλίας, κείμενον κατὰ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια αὐτῆς, μεταξὺ τῆς Μπριστόλης καὶ τῆς Λεβερπόλης.

Σημ. 2. Ἐκ τῶν περὶ τὴν μεγάλην Βρετανίαν μικρῶν νήσων αἱ ἀξιοσημείωτοι εἶναι αὗται: α) πλησίον τῶν ἀρκτικῶν παραθαλασσίων τῆς Σοτλανδίας κεῖνται σωρηδὸν αἱ Ὀρκάδες νῆσοι, καὶ ἔτι ὀλίγον ἀπώτερον πρὸς ἄρκτον, αἱ Ζετλανδικαί. Αὗται κρίνονται ἀξιοσημείωτοι: ἐπειδὴ πλησίον αὐτῶν ψαρεύουν οἱ Ὁλανδοὶ τὰς χερίγγας· β) πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Σοτλανδίας κεῖνται αἱ Χεβρίδες· γ) ἐν τῷ Καναλίῳ πλησίον τῶν παραθαλασσίων τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Φράνσας κεῖνται δύω μικραὶ νῆσοι: ἡ Γερζάη καὶ ἡ Κβερζάη, αἱ ὁποῖαι ἐκ τῆς θέσεως φαίνονται, ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Φράνσαν, πλὴν ὑπόκεινται εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Αὗται εἶναι τὰ μόνα λείψανα τῆς ποτὲ μεγάλης ἐξουσίας τῶν Ἄγγλων ἐπὶ τῆς Φράνσας.

Σημ. 3. Ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀνήκει ἔτι τῷ θρόνῳ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας ἡ ὀχυρωμένη πόλις Γιμπραλτάρ, ἥτις κεῖται ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ, παρὰ τὰ ἀρκτικὰ παραθαλάσσια τοῦ ὁμωνύμου αὐτῆς πορθμοῦ — διὰ τοῦ ὁποίου ῥέει εἰς τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν ὁ Δυτικὸς Ὠκεανός — ἐπίτινος βράχου, περιῤῥεομένου σχεδὸν πανταχόθεν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΔΑΝΙΑ, Η ΔΑΝΙΜΑΡΚΙΑ
καὶ
ΝΟΡΒΕΓΙΑ.

(Πιν. II.)

§. 1. Βαθμός.

Η Δανία καὶ Νορβεγία εἶναι δύο Βασίλεια τελείως ἡνωμένα: ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο ἔχουσι τὸν αὐτὸν Βασιλέα, καὶ τὴν αὐτὴν διοίκησιν· ἡ δὲ ἐξουσία τοῦ Βασιλέως καὶ ἐπὶ τῶν δύο εἶναι ἀπεριόριστος, καὶ διαδοχικὴ εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ἀπογόνους.

§. 2. Σύνορα.

Καὶ οἱ δύο οὗτοι τόποι κεῖνται ἐπίτινος μακροτάτης καὶ καμπύλης γραμμῆς, ἥτις ἄρχεται

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀπὸ τῆς Γερμανίας, καὶ διερχομένη διὰ τοῦ μήκους τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, φθάνει ἕως τὴν παγωμένην Θάλασσαν· αὐτὴ διαιροῦνται ὑπὸ τοῦ Κατεγάτου, κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, ὅστις σχηματίζει τὴν ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ εἴσοδον. Τὰ σύνορα τῆς Δανίας εἶναι ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γερμανικὴ καὶ Βαλτικὴ Θάλασσα· τὰ δὲ σύνορα τῇ Νορβεγίας, ἡ Γερμανικὴ Θάλασσα καὶ ἡ Σβεκία, κατὰ δὲ τοὺς ἀρκτικωτάτους αὐτῆς τόπους πρὸς ἀνατολὰς συνορεύει ἕνα μικρὸν μέρος αὐτῆς μετὰ τῆς Ῥωσσίας.

§. 3. Μέγεθος.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς τὸ μῆκος καὶ πλάτος τῆς Δανίας: ἐπειδὴ σύγκειται ἐκ διηρημένων μερῶν καὶ πρὸς ἄλληλα ἀσυζεύκτων. Αὕτη εἶναι ὀλίγον τι μεγαλητίρα τοῦ δεκατοπεμπτημορίου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Ἡ δὲ Νορβεγία εἶναι κατὰ τὸ μῆκος ὑπὲρ τὰ 200 μίλια· ἐὰν δὲ ληφθῇ καὶ ἡ πρὸς ἄρκτον καμπυλότης αὐτῆς, εἶναι ὑπὲρ τὰ 350· πλὴν τὸ πλάτος αὐτῆς εἶναι πολὺ ἄνισον· τὸ μεγαλήτερον εἶναι σχεδὸν 60 μιλίων, τὸ δὲ μικρότερον μόλις 6. Καὶ τὰ δύο Βασίλεια ὁμοῦ λαμβανόμενα, ἐξισοῦνται μὲ τὰ δύο τρίτα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Δανία δὲν ἔχει τελείως βουνά· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν Δάνων ὀνομαζόμενα βουνὰ εἶναι μόνον τινὲς γήλοφοι καὶ λόφοι μεσαῖοι. Ἡ δὲ Νορβεγία ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχει πολλὰ βουνά, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἕνα μεγάλον συνεχὲς ὄρος, ὅ,που διά τινος μακροῦ διασήματος σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Σβεκίας σύνορα, ἐκ δὲ τοῦ ὕψους καὶ τῆς ἀρκτικῆς αὐτοῦ θέσεως εἶναι χιονοσκέπαστον. Τοῦτο ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἄρκτου πρὸς τὴν μεσημβρίαν, καὶ ὀνομάζεται Κέλεν, ἢ Κελφέλζεν, κατὰ δὲ τὴν μεσημβρινὴν Νορβεγίαν διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἕνας προχωρῶν δυτικῶς, φθάνει εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Νορβεγίας, ὅπου ὀνομάζεται Ντοφρεφίλδ, καὶ εἶναι τὸ ὑψηλότατον ὄρος τοῦ τόπου· ἐκεῖθεν δὲ στρεφόμενος πάλιν πρὸς μεσημβρίαν, τελειώνει πρὸς τὸ μεσημβρινώτατον ἀκρωτήριον τῆς Νορβεγίας. Ὁ δὲ ἄλλος κλάδος σχηματίζει προσέτι μέχρι τινὸς διασήματος τὰ σύνορα τῆς Σβεκίας, καὶ ἔπειτα προχωρεῖ ἐν αὐτῇ. Ἀπὸ τούτου τοῦ ὄρους ἐξέρχονται πολλαὶ σειραὶ βουνῶν δυτικῶς, πρὸς τὸ μέρος τῆς Θαλάσσης, καὶ σχηματίζουσιν ἀναριθμήτους κοιλάδας, πλησίον δὲ τῆς Θαλάσσης καὶ ἀκρωτήρια. Τὸ διασημότατον ἀκρωτήριον τῆς Νορβεγίας καὶ αὐτῆς τῆς Εὐρώπης εἶναι τὸ Νόρτκαπ (βόρειον

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀκρωτήριον), ὅ,που κεῖται εἰς τὰς ἀρκτικωτάτας ἀναριθμήτους νήσους καὶ σκοπέλους, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ αἰγιαλοὶ τῆς Νορβεγίας φαίνονται ὡσὰν κατάφυτοι, καὶ γενικῶς εἶναι ἡ ἀρκτικωτάτη ἄκρα τῆς Εὐρώπης.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Δανιμαρκία σύγκειται ἐκ τῆς μεγάλης χερσονήσου — ἥτις κατὰ μέρος συνέχεται μετὰ τῆς Γερμανίας — καὶ τινων νήσων, ἐκ τῶν ὁποίων δύω εἶναι μεγάλαι: ἡ Ζελανδία — ἐπὶ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ πρωτεύουσα πόλις — καὶ ἡ Φιονία. Τὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς χερσονήσου ἀξιοσμείωτα ὕδατα σχηματίζουσι πλησίον τῆς Σβεκίας, τῆς πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ζελανδίας κειμένης, τρεῖς πορθμούς, οἵτινες εἶναι ὡσὰν τρεῖς θύραι τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης. Ἐξ αὐτῶν ὁ διαπλευσικώτακος καὶ προσφυέσατος εἶναι ὁ Σούνδ, ὅστις διαιρεῖ τὴν Σβεκίαν ἀπὸ τῆς Ζελανδίας· διὰ τούτου ὅλα σχεδὸν τὰ καράβια διεκπλέουσιν ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ, τὰ ὁποῖα συμποσοῦνται κατ' ἔτος σχεδὸν ὑπὲρ τὰς δώδεκα χιλιάδας. Οἱ δὲ λοιποὶ δύο πορθμοὶ ὀνομάζονται, ὁ μὲν μέγας Βέλτ, ὅστις εὑρίσκεται μεταξὺ τῆς Ζελανδίας καὶ Φιονίας· ὁ δὲ μικρὸς Βέλτ, ὁ εὑρισκόμενος μεταξὺ τῆς Φιονίας καὶ τῆς Γιτλανδίας. Ἐπὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Δανίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκριθῶσι μεγαλοπόταμα· τὸ δὲ Κεφαλαιοπόταμον αὐτῆς εἶναι

ὁ Ἄϊδερος (Ἄϊδερ), ὅστις, ῥέων ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Γερμανίας ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, χύνεται ἐν τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ. Οὗτος ἐμίχθη μετὰ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης διά τινος διώρυγος, καὶ οὕτως ἐσυνήφθη ἡ Βαλτικὴ μετὰ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης· ὥστε ἐμποροῦν νὰ διαπλέωσι τὰ θαλάσσια πλοῖα ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης, χωρὶς νὰ περιπλέωσι τὴν Δανίαν. Καὶ αὐτὴ ἡ διώρυξ εἶναι ὁμοίως ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Γερμανίας, καὶ διαιρεῖ ἀπ' αὐτῆς τὴν Δανίαν.

Ἡ Νορβεγία ἔχει ἱκανῶς μεγαλητέρους ποταμούς, οἵτινες ὅλοι γενικῶς ὀνομάζονται Ἔλβοι, καὶ πλῆθος μικρῶν ῥυάκων, ὀνομαζομένων Ἄουεν, κανεὶς ὅμως δὲν εἶναι ἱκανὸς πρὸς πλεύσιμον: ἐπειδὴ γέμουσι καταῤῥακτῶν καὶ σκοπέλων. Τὸν μακρότατον ποταμὸν Γλομένην (Γλόμεν) δύναται νὰ ἰδῇ ἕκαστος ἐπὶ τοῦ πίνακος. Ὅλοι οἱ κόλποι τῆς Νορβεγίας ἐκτείνονται καθ' ὑπερβολὴν ἐντὸς τῆς ξηρᾶς, καὶ σχηματίζουσι πρόσφυεσάτους λιμένας, οἵτινες αὐ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ εἶναι περισσότεροι, παρὰ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Εὐρώπης. Λίμναι ἐπὶ τῆς Δανίας καὶ Νορβεγίας εὑρίσκονται πολλαί, πλὴν τῆς Νορβεγίας εἶναι μεγαλήτεραι καὶ πλευσαί.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Δανία ἐξομοιοῦται μὲ τὴν Ὁλάνδαν κατὰ τὸν ὑγρόν, ψυχρὸν καὶ βίαιον ἄνεμον, κατὰ τὰς σύχνας μεταβολὰς τοῦ καιροῦ, καὶ τὸ χαμηλὸν καὶ ὁμαλὸν ἔδαφος, ὅπου πρὸς τὴν Γερμανικὴν Θάλασσαν εἶναι τόσον χαμηλόν, ὥσε ὑπόκειται εἰς τὰς πλημμύρας, ἀπὸ τῶν ὁποίων προφυλάττουσι τὸν τόπον μὲ πολυέξοδα μολώματα. Ἡ Νορβεγία κατὰ τὰ παραθαλάσσια ἔχει Ἀέρα μετρίως εὔκρατον, ὅμως πλησίον τῶν ὀρέων ψυχρότατον καὶ καθαρόν· ὅθεν αὐτὴ εἶναι καὶ ὑγιεινοτέρα ἀπὸ τὴν Δανίαν, καὶ εὑρίσκονται ἐν αὐτῇ ἄνθρωποι ἱκανοὶ ὑπέργηροι παρὰ τὴν συνήθειαν. Ἕως τὴν κατεψυγμένην Ζώνην τὸ κλίμα τῆς Νορβεγίας δὲν εἶναι τοσοῦτον τραχύ, καθὼς ἐνδέχεται νὰ ὑπολάβῃ τις ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς.

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ χαμηλὰ καὶ βαλτώδη μέρη, τὰ εὑρισκόμενα σχεδὸν ἐπὶ πασῶν τῶν Δανικῶν νήσων,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ τῶν παραθαλασσίων τῆς Γιτλανδίας, εἶναι εἰς ἄκρον εὔφορα, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἁρμοδιώτατα πρὸς τὴν Γεωργικήν, καὶ μάλιστα τὴν Κτηνοτροφίαν. Εἰς τὴν Νορβεγίαν ὅμως — ἤ τις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι πετρώδης καὶ Βαλτώδης — ὅσον ἀνωφελὴς εἶναι ἡ Γεωργική, τοσοῦτον ἐπωφελεστέρα γίνεται ἡ Κτηνοτροφία καὶ τὸ μεγάλον πλῆθος τῶν δασῶν. Τὰ προϊόντα τούτων τῶν τόπων εἶναι:

1) ἡ Γεωργική, ἥτις ἐνεργουμένη κάλλιστα κατὰ τὰς νήσους τῆς Δανίας, ἀποδίδει περιττὰ Γεννήματα πρὸς ἐξαγωγήν, ὥστε δι' αὐτῶν ἀναπληροῦται ἡ ἔλλειψις τῆς Νορβεγίας.

2) ἡ Κτηνοτροφία εἶναι τὸ πρώτιστον μέσον τῆς τροφῆς τῶν Γιτλανδῶν. Τὰ Βόδια εὑρίσκουν εἰς τοὺς βάλτους, τοὺς κατὰ τὸ μῆκος τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, τὴν παχυτάτην βοσκήν. Οἱ δὲ κάτοικοι διὰ τοῦ βοδινοῦ ὀξυγγίου, τοῦ βουτύρου καὶ τοῦ τυρίου ἐνεργοῦσι μεγάλον ἐμπόριον. Αὐτοῦ ὁμοίως τρέφονται οἱ ὡραῖοι καὶ ἀξιάγαστοι ἵπποι. Ὡσάυτως καὶ εἰς τὴν Νορβεγίαν εἶναι ἡ Κτηνοτροφία καὶ ἡ ἀφορὰ τοῦ ὀξυγγίου ἐπίσημα.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

3) τὰ Ξύλα εἶναι ὁ πλοῦτος τῆς Νορβεγίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκφέρονται κατ' ἔτος πάμπολλα κατάρτια, δοκοί, ῥεδίναι καὶ σανίδια, πρὸς τῶν ὁποίων τὴν ἐργασίαν δουλεύουσι πολλαὶ ἑκατοντάδες πριονομύλων.

4) ἡ Ψαρικὴ καὶ κατὰ τούτους τοὺς τόπους εἶναι δαψιλεσάτη: ἐπειδὴ ἡ Θάλασσα, καὶ μάλιστα οἱ ἀιγιαλοὶ τῆς Νορβεγίας εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἰχθυοτρόφοι· ὅθεν ἡ ψαρικὴ εἶναι ἡ ἐπισημοτάτη τροφὴ τῶν Νορβέγων, καὶ ἐν ταὐτῷ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγὴ ἁλατισμένων καὶ ξηρῶν χερίγγων, σολομῶν, στοκοφίσων καὶ ἄλλων. Πρὸς τὴν ἄρκτον τῆς Δροντχαίμης ἡ ψαρικὴ εἶναι σχεδὸν τὸ μόνον μέσον τῆς τροφῆς τῶν κατοίκων.

5) ὡς πρὸς τὰ Ὀρυκτὰ ἡ μὲν Δανία ἔχει ἔλλειψιν, ἡ δὲ Νορβεγία ὑπερβολικὴν δαψίλειαν, οἷον: ἀκέραια μεγάλα ὄρη μαρμάρου, ἕνα ἐπίσημον ἀργυρομεταλλεῖον, καὶ ἕτερον χαλκώματος καὶ σιδήρου, τά ὁποῖα εἶναι τόσον πλούσια, ὥςε καὶ τὰ δύο ἐπαριθμοῦνται μετὰ τῶν ἐπιχερδεσάτων προϊόντων τῆς Νορβεγίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Δάνοι, ἢ Δανιμάρκοι ἔχουν τὸ ἀργοκίνητον καὶ σκεπτικὸν τῶν Ὁλανδῶν, ὄχι ὅμως καὶ τὴν ἀκούραστον αὐτῶν φιλοπονίαν καὶ τὴν φιλοκερδῆ ἐπιμέλειαν, ἀλλ οὔτε τὴν οἰκονομικὴν αὐτάρκειαν καὶ τὴν εἰς ἄκρον καθαρότητα. Αὐτοὶ κλίνουσι, καθὼς οἱ Ἄγγλοι, εἰς τὴν εὐζωΐαν, πλὴν δὲν ἔχουν καὶ τὴν βάσιν, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι πρὸς τοῦτο μεταχειρίζονται· ποθοῦσι, καθὼς οἱ Γερμανοὶ, τοὺς ξένους νεωτερισμούς, πλὴν δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ θεραπεύωσι τὰς ὀρέξεις των μὲ τὰ ἐργόχειρά των. Ἡ ἀκαταδάμαστος ἐπιθυμία πρὸς τοὺς βαθμοὺς καὶ τίτλους εἶναι ἕνα ἁμάρτημα τούτου τοῦ γένους.

Οἱ Νορβέγοι, ἢ Νορμάνοι εἶναι ὑπερήφανοι, πλὴν πολύλογοι καὶ ἐλεύθερα πνεύματα. Ἡ πατρὶς αὐτῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τοὺς σκληρύνει, καὶ ἀποκαθιστᾷ εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα ζωηρόν· ἐκ τούτου εἶναι καὶ ἐπιτήδειοι θαλασσοπόροι, καὶ εὐφυέστατοι πρὸς τὰς μηχανικὰς τέχνας, καθὼς σχεδὸν ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν βουνῶν. Αὐτοὶ ζῶσι μετρίως, καὶ πολλοὶ, μάλιστα δὲ οἱ ἀρκτῷοι Νορμάνοι, δυσυχέστατα: ἐπειδὴ τρέφονται μὲ ἕνα ταλαίπωρον ψωμί, κατασκευαζόμενον ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς φλούδας τοῦ πεύκου.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ γένη ἀγαπῶσι τὰ δριμέα ποτά.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Κοπενχάγη (Κοπενχάγγ) ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τῆς Δανιμαρκίας, κεῖται ἐπὶ τῆς Ζελανδίας νήσου, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Σούνδ, ἤτοι παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ μία τῶν ὡραιοτάτων Εὐρωπαϊκῶν πόλεων· ἔχει σχεδὸν ὅλους τοὺς δρόμους πλατεῖς καὶ ἴσους, καὶ πολλὰ ὡραῖα ὀσπίτια καὶ παλάτια· τὸ πυρποληθὲν τέταρτον μέρος αὐτῆς τῷ 1795, ἀνοικοδομήθη σχεδὸν ὅλον, πλὴν τὸ μεγαλοπρεπὲς παλάτιον τῆς καθέδρας χριστιανμποῦργον, τὸ ἐρημωθὲν ὑπότινος ἄλλης πυρκαϊᾶς, εἶναι ἔτι ἐρείπιον. Ὁ λιμὴν ταύτης εἶναι προσφυής, τὰ δὲ μεγάλα καράβια πλέουσι διὰ τῶν διωρύγων ἕως τὰ ὀσπίτια τῶν πραγματευτῶν. Αὐτὴ ἡ πόλις εἶναι ὁμοίως τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Δανίας, καὶ τῆς Δανικῆς Ἀνατολικοϊνδικῆς συμμορίας, ἥτις πραγματεύεται εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας — ὅπου ὁ Βασιλεὺς ἔχει τινὰ ἀποκτήματα — καὶ τὴν Κίναν.

Ἡ Σλεσβίκη (Σλέσβικ) ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς μεσημβρινῆς Γιτλανδίας, τῆς ἐκ τάν-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

της ἐπονομασθείσης Δουκάτον Σλέσβικ, εἶναι μετρίως διάσημος, καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ καθέδρα τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπάρχου, ὅς τις ἐπιτηρεῖ τὰ Δουκάτα Σλέσβικ καὶ Χολσάϊν.

Ἡ Χριστιάνα, ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου τῆς Νορβεγίας, κεῖται παρά τινα ἐκτεταμένον κόλπον τοῦ Κατεγάτου. Αὕτη ἔχει μέγεθος μέτριον, εἶναι καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῶν σανιδίων.

Ἡ Μπέργη (Μπέργγεν) ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, ἀντικρὺ τῶν Ζετλανδικῶν νήσων κειμένη, εἶναι ἡ μεγίστη καὶ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Νορβεγίας, ἥτις ἐνεργεῖ ἐμπόριον μεγάλον δὶ ὀψαρίων, δερμάτων, ὀξυγγίου καὶ ξυλικῆς. Ἐν τάυτη ὁμοίως εἶναι καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν ἀρκτικῶν Νορβέγων, οἵτινες φέροντες αὐτοῦ τὰς πραγματείας των, λαμβάνουσιν ἀντ' αὐτῶν τὰ ἀναγκαῖα.

Ἡ Δροντχαΐμη (Δροντχάϊμ) ἡ κειμένη πλησίον ἑνὸς κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης, πρὸς ἄρκτον τῆς Μπέργης, εἶναι ὁμοίως

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

διάσημος ἐμπορικὴ πόλις, ἐνεργοῦσα μεγάλον ἐμπόριον, μέρος μὲν διὰ τῶν ῥηθεισῶν πραγματειῶν, μέρος δὲ διὰ τοῦ χαλκώματος τῶν Νορβεγικῶν μεταλλείων.

Σημ. Αἱ νῆσοι φέρρε, ἂν καὶ εἶναι πολὺ πλησιέστερον εἰς τὴν Σοτλανδίαν, ἀνήκουσιν ὅμως τῇ Νορβεγίᾳ. Αὗται κεῖνται πρὸς ἄρκτον τῶν Ζετλανδικῶν νήσων εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου, καὶ σύγκεινται σχεδὸν δι' ὅλου ἐκ βράχων, οἱ τινες καλύπτονται μόλις μὲ μίαν πήχην χῶμα, πλὴν εἶναι εὐφορώτατοι ἐπίσης κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὰς θρεπτικὰς βοσκάς. Ὁ χειμὼν αὐτοῦ συμβαίνει ἀνελπίστως τερπνός, ὥστε τὰ πρόβατα, τὸ καλήτερον εἶδος τῆς ἐκεῖ κτηνοτροφίας, μένουσι πάντοτε ἐπὶ τόπων ὑπαίθρων.

Σημ. 2. Ἔτι ἀπώτερον πρὸς δυσμὰς κεῖται ὁμοίως ἡ τῇ Νορβεγίᾳ ἀνήκουσα νῆσος Ἰσλανδία, πλὴν τοσοῦτον μακρὰν πρὸς δυσμάς, ὥστε ἐπειδὴ δὲν ἐξήρκει ὁ τόπος νὰ παρασαθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος πίνακος, ἐτέθη ἐπὶ τοῦ δεκάτου, ὅπου κεῖται πρὸς τὴν δυτικὴν γωνίαν τῆς ἄρκτου, καὶ συμπίπτει μετὰ τοῦ πολικοῦ Κύκλου. Αὕτη εἶναι μία τῶν μεγίστων νήσων τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα τόπον βουνώδη, πετρώδη, τραχὺν, ψυχρὸν, ὄθεν καὶ ἄφορον, καὶ κατοικούμενον ὑπὸ ὀλίγων πτωχῶν ἰκητόρων, πλὴν γέμοντα φυσικῶν θαυμά-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

των. Α'υτοῦ εὑρίσκονται πολλὰ Πυρίπνοα Βουνά, τὰ ὁποῖα ὅλα σχεδὸν εἶναι χιονοσκέπαστα· ἐξ αὐτῶν τὸ διασημότατον, καὶ τὸ κατ' ἐξοχὴν σημειωθὲν ἐπὶ τοῦ πίνακος, εἶναι ἡ Γέκλη, ἤ τις ἔχει πολλὰς θερμὰς πηγάς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Γκάϊζερ παρισάνει ἕνα θαυμασιώτατον σίφωνα, ὅς τις καθ' ἑκάστην, καὶ ἐνίοτε μετὰ τρομερῶν βροντῶν, ἀναρρίπτει τοσοῦτον πολὺ νερὸν βραστὸν εἰς ὕψος 60, ἕως 70 ὀργυιῶν, ὥστε τὰ περὶ αὐτὴν καταρρέοντα νερὰ, σχηματίζουσι πολλοὺς θερμοὺς ῥύακας. Ἡ νῆσος αὐτὴ ὑπόκειται εἰς σεισμοὺς καὶ ἄλλα φρικτὰ ἀποτελέσματα τῆς Φύσεως. Α'υτοῦ ἡ Γεωργικὴ ἐνεργεῖται πολλὰ ὀλίγον, πλὴν ἔνθεν κἀκεῖθεν εὑρίσκονται καλαὶ βοσκαὶ διὰ τὰ θρέμματα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι πρόβατα. Ἐφ' ὅλης τῆς νήσου δὲν εὑρίσκεται εὔτε πόλις, οὔτε κανένα τακτικὸν χωρίον· μόνον οἱ κάτοικοι, οἵ τινες πρὸ πολλῶν αἰώνων ἦλθον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Νορβεγίας, ζῶσιν εἰς μεμονωμένας οἰκίας διεσκορπισμένοι, καὶ τρέφονται κυρίως διὰ τῆς ψαρικῆς, ἤ τις κατὰ τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς τῆς νήσου εἶναι δαψιλεστάτη.

Σημ. 3. Πρὸς ἄρκτον τοῦ πίνακος φαίνονται ἔτι προδηλότατα τόποι τινὲς, περὶ τῶν ὁποίων ἤδη λέγομεν. Τὸ κατὰ τὴν δυτικὴν γωνίαν φαινόμενον μέρος τῆς Γρενλανδίας, τὸ ὑποκείμενον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Δανίας, εἶναι ὁ ἀρκτικώτατος τόπος τῆς ἀρκτικῆς Α'μερικῆς. Ἡ δὲ ἐν τῷ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μέσῳ, κατ' εὐθεῖαν πρὸς ἄρκτον, κειμένη μεγάλη νῆσος Σπιτσμπέργη, ὁμοῦ καὶ ἄλλαι μικραὶ εἶναι ἀκατοίκητοι, ὅθεν καὶ δὲν ἐξουσιάζονται ὑπ' τινος. Αἱ δὲ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν κείμεναι νῆσοι εἶναι ἡ Νόβα ζεμλά, ὁμοίως ἀκατοίκητοι καὶ ἀνήκουσαι τῇ Ῥωσσικῇ Ἀσίᾳ.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σ Β Ε Κ Ι Α.

(Πιν. 11.)

§. 1. Βαθμός.

Η Σβεκία εἶναι Βασίλειον, τοῦ ὁποίου ὁ Βασιλεὺς περιορίζεται μόνον ὀλίγον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου, τοῦ συγκροτουμένου ἐξ εὐγενῶν, κληρικῶν, πολιτῶν καὶ Χωρικῶν, οἵτινες συναθροίζονται ἐν τῷ συνεδρίῳ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Βασιλέως. Ὁ θρόνος εἶναι διαδοχικὸς εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ἀπογόνους· ὁ δὲ Βασιλεὺς δίδει τίτλους κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του πρὸς τοὺς Πρίγκιπας τῆς Βασιλικῆς οἰκίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Σβεκία συνορεύει μετὰ τῆς Νορβεγίας, Ῥωσσίας, τοῦ Φινικοῦ κόλπου (εἰσαγ. Εὐρ. §. 4.) μετὰ τῆς Βαλτικῆς καὶ Γερμανικῆς Θαλάσσης, ἢ μετὰ τοῦ Κατεγάτου κόλπου τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης· ἀπὸ δὲ τῆς Δανιμαρκίας διαιρεῖται διὰ τοῦ Σούνδ.

§. 3. Μέγεθος.

Τοῦτο τὸ Βασίλειον εἶναι μία τῶν μεγίσων ἀπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτοῦ περιέχει ὑπὲρ τὰ 200 μίλια, τὸ δὲ πλάτος σχεδὸν 160· εἶναι δὲ μεγαλήτερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὑπὲρ τὲ ἕνα πέμπτον.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Σβεκία εἶναι καθ' ὑπερβολὴν βουνώδης. Ὁ κεφαλαιώδης κορμὸς τῶν ὀρέων αὐτῆς εἶναι τὸ Κέλεν, ὅ,που διά τινος μακροῦ διασήματος σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Νορβεγίας σύνορα, ἔπειτα προβαίνουν ἐντὸς τῆς Σβεκίας, τελευτᾷ ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ αὐτῆς ἀκρωτηρίου. Κατὰ δὲ τὴν ἄρκτον, ὅθεν ἀφίσαται τῆς Νορβεγίας,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χωρεῖται πρὸς τὴν μεσημβρίαν τῆς Σβεκίας, καὶ οὕτως ἐγγίζει τὰ τῆς Ῥωσσίας σύνορα, ἔπειτα διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους· ἐκ τούτων ὁ μὲν ἀνατολικὸς, διαπερῶν τὰ σύνορα, ἐμβαίνει ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ· ὁ δὲ δυτικὸς προχωρῶν ἐντὸς τῆς Σβεκίας, ἐκτείνεται ἕως τὴν κατὰ τὸν Φινικὸν κόλπον μεσημβρινὴν ἄκραν αὐτῆς· αὕτη ἡ ἔκτασις τούτου ὀνομάζεται διαφόρως. Οἱ ἀπὸ τοῦ Κέλεν ἐξερχόμενοι πολλότατοι κλάδοι, φέρονται εἰς τὴν Θάλασσαν, ἥτις πρὸς τὸ μῆκος τῶν Σβεκικῶν παραθαλασσίων ἔχει ἀναρίθμητον πλῆθος σκοπέλων, νήσων καὶ ὑψηλῶν βράχων, οἵτινες προχωροῦσιν ἐν αὐτῇ ὡσὰν γλῶσσαι.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Σβεκία εἶναι πλουσιωτάτη κατὰ τὰ νερά. Εἰς ὅλας τὰς κοιλάδας, τὰς σχηματιζομένας ἐκ τῶν πολλῶν κλάδων τῶν ὀρέων, ῥέουν ποτάμοι, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς εἶναι ἱκανῶς μεγάλοι καὶ πλευσοί, πλὴν οἱ πόλλοι καταῤῥάκται ἐμποδίζουσι πολὺ τὴν πρόοδον τοῦ πλευσίματος. Ὅλοι οἱ μεγάλοι ποταμοὶ ὀνομάζονται αὐτοῦ Ἔλμπαι· ὁ δὲ γνωστότατος ἐξ αὐτῶν εἶναι.

Οἱ Γκεταέλμπας, ὅστις ἐγγύθεν τῆς Γκοτενμπούργης χύνεται ἐν τῷ Κατεγάτῃ, ἢ τῇ Γερμανικῇ Θαλάσσῃ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Λίμναι εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς Σβεκίας πάμπολλαι, καὶ κατάφυτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον μὲ νήσους. Ἐκ τούτων αἱ διασημόταται εἶναι: ἡ Μελερζέη — Παρὰ τὰς ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ ἐκβολὰς ταύτης κεῖται ἡ Στοκχόλμη· — ἡ Βενερζέη, ἡ καὶ μεγίστη, ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς ῥηθείσης, ἀπέναντι τῆς Νορβεγίας κειμένη, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκρέει ὁ Γκεταέλμπας· καὶ ἡ Βετερζέη, ἡ μεταξὺ τῶν ῥηθεισῶν δύω κειμένη ὀλίγον πρὸς μεσημβρίαν. Δύναται πρὸς τούτοις νὰ ἐπαριθμηθῇ ὡς ἕνα ἐντόπιον νερὸν καὶ ὁ Βοθνικὸς Κόλπος: ἐπειδὴ ὅλα τὰ παραθαλάσσια αὐτοῦ εἶναι τῆς Σβεκίας, αὐτὸς δὲ σχεδὸν ὅλος περικυκλοῦται ὑπὸ τῆς Ξηρᾶς, καὶ συνέχεται μετὰ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης μόνον διά τινων στενῶν πορθμῶν, εὑρισκομένων μεταξὺ ἑνὸς σωροῦ ἀναριθμήτων νήσων.

§. 6. Κλίμα.

Κατὰ τὴν Σβεκίαν ὁ Ἀὴρ εἶναι αἴθριος, καθαρὸς καὶ ὑγιεινός· ὁ χειμὼν ψυχρότατος καὶ διαρκής· τὸ θέρος ἐκ τοῦ ἐναντίου θερμὸν καὶ χαριέστατον· ὁ καιρὸς πολὺ σταθερότερος, καὶ ὁ Οὐρανὸς καθαρώτερος, παρὰ εἰς τὴν Νορβεγίαν· αἱ βρονταὶ εἶναι σπάνιαι, καὶ ἔτι σπανιώτεραι αἱ ῥάγδαῖαι βροχαὶ καὶ ἀνεμοταραχαί.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ μεσημβρινώτατα μέρη τῆς Σβεκίας ἔχουν ἔτι καλὴν Γεωργικήν, πωρικὰ καὶ Κτηνοτροφίαν. ἀλλ' ὅσον ὁ τόπος προχωρεῖ πρὸς ἄρκτον, τοσοῦτον ἐλαττώνονται ὅλα αὐτά, ἕως οὗ τελευταῖον ἐκλείπουσι παντελῶς. Πλὴν καὶ οὕτω μένει ἕνα εἶδος κτηνοτροφίας ἕως τὴν ἀρκτικωτάτην γωνίαν τοῦ Βασιλείου· τοῦτ' ἔστιν ὁ Ρ'έννος, ἢ ἡ ἀρκτικὴ Ε'λαφος (ὅρα περὶ τούτου ἐν τῷ ἐφεξῆς 8, §.), τοῦ ὁποίου ἡ πατρὶς εἶναι κατ' αὐτὰ τὰ μέρη. Υ'πὲρ τὸ ἥμισυ τοῦ τόπου εἶναι ἄχρηστον καὶ ἠμελημένον, ὅθεν οἱ Σβέκοι βιάζονται κατ' ἔτος νὰ φέρωσιν ἔξωθεν πολλὰ γεννήματα καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα προζωάρκεια. Τὰ διασημότατα πλούτη τῶν Σβέκων εἶναι τὰ Μεταλλεῖα καὶ τὰ Ο'ρυκτά, κυρίως δὲ τὸ Σίδηρον, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ Χάλκωμα. Ε'κ τοῦ εὑρισκομένου ἐκεῖ πολλοῦ καὶ καλλίστου σιδήρου κατασκευάζεται ἐξαίρετος Χάλυψ. Τὰ Δάση εἶναι ἀξιόλογα, πλὴν ἐλαττώνονται πόλυ· τὰ δὲ καραβόξυλα, τὰ ὁποῖα ζητῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρὰ τῶν ξένων, εἶναι σπάνια. Ε'κ τοῦ ἐναντίου δὲ ἡ Ψαρικὴ ἐπίσης τῶν πολλῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν, καὶ τῆς Θαλάσσης εἶναι διασημοτάτη, καὶ πολλαχοῦ ἡ ἐπικερδεστάτη ἐνασχολία τῶν κατοίκων.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ Σβέκοι εἶναι φιλόπονον καὶ ἐπιτήδειον γένος· διευθύνουσι τὰς ὑποθέσεις των μετὰ σκέψεως, καὶ ἐπιμελοῦνται ἀόκνως πρὸς τὴν βελτίωσιν τῶν κοινωφελῶν τεχνῶν· πρὸς δὲ τούτοις εἶναι εἰλικρινεῖς καὶ ἐγκρατεῖς, οἰκονομικοὶ καὶ μέτριοι, πλὴν ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὰ ἐλαττώματά των. Εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον φιλόδοξοι, καὶ ὑπεραίρονται καθ' ὑπερβολὴν διὰ τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους των. Ἐνίοτε κατηγοροῦσι κατὰ τῶν ἐπισήμων τὸν φθόνον καὶ τὴν πλεονεξίαν. Αὐτοὶ ἔχουν ἕνα φόρεμα ἰδιαίτερον, πλὴν δὲν εἶναι κοινῶς εἰς χρῆσιν.

Τῶν Λαπόνων, ἢ Λαπλάνδων τὸ γένος διαφέρει παντελῶς τῶν Σβέκων. Οὗτοι κατοικοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἐντὸς τοῦ πολικοῦ Κύκλου, ἤτοι ἐν τῇ ἀρκτικῇ κατεψυγμένῃ ζώνῃ, πλὴν αἱ κατοικίαι αὐτῶν ἐκτείνονται ἱκανῶς μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν κατὰ τὸ ὄρος Κέλεν, ἕως ἀντικρὺ σχεδὸν τῆς Δροντχαίμης. Αὐτὸς ὅλος ὁ εὐρύχωρος τόπος ὀνομάζεται ἐξ αὐτῶν Λάπλανδία, ἢ Λαπωνία· καὶ μέρος μὲν αὐτῆς ἀνήκει τῇ Νορβεγίᾳ, μέρος δὲ τῇ Ῥωσσίᾳ, τὸ δὲ περισσότερον τῇ Σβεκίᾳ. Ὅλος αὐτὸς ὁ τόπος σύγκειται ἢ ἐκ βράχων, ἢ βάλτων, ἢ ξηρῶν καὶ ἀμμωδῶν πεδιάδων, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται ὑπὸ τῶν χόρτων Μόος καὶ Χάϊδε. Ἐπὶ τῶν κοιλάδων καὶ πλησίον τῶν πο-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ταμῶν καὶ λιμνῶν εὑρίσκονται ὠφέλιμοι τόποι, ξύλα, πρασινάδαι, χόρτα καὶ Ἀρκοῦδαι. Τὰ δάση τῶν πεύκων εἶναι τὰ χωράφια τῶν κατοίκων: ἐπειδὴ ἐκ τῶν κοπανιζομένων φλουδῶν τοῦ Πεύκου κατασκευάζουν ἕνα εἶδος ψωμίου. Ἐν τούτῃ εὑρίσκονται προσέτι παμπληθῶς διάφορα ζῶα μὲ ὡραῖα δέρματα, ἄγρια πουλία καὶ φάρια, καὶ ἐντὸς τῶν ποταμῶν αὐτῆς κάλλιστον μαργαριτάρι. Ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ μικροῦ θέρους αὐτῆς γίνεται ἡ θερμότης δυνατή, καὶ τότε οἱ κώνωπες — τῶν ὁποίων τὰ πλήθη κρύπτουσι τὸν ἥλιον, καθὼς τὰ νέφη — εἶναι μία μεγάλη πληγή. Οἱ Λαπλάνδοι ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς ἀνάγονται εἰς τοὺς σκηνίτας, ὡς δὲ πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ σώματος, εἰς τὴν πέμπτην φυλὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους (γενικὴ εἰσαγ. §. 19). Αὐτοὶ οὔτε σπείρουσι, οὔτε φυτεύουσι, οὔτε κλώθουσι, οὔτε ὑφαίνουσι, οὔτε πήδαν βράζουν, οὔτε ψωμὶ ψήνουν· δὲν ἔχουν οὔτε ὀσπήτιον, οὔτε αὐλήν, πλὴν καὶ οὕτω διάγουσι ζωὴν εὐάρεστον· μόνη δὲ ἡ Κτηνοτροφία προμηθεύει εἰς αὐτοὺς τὴν τροφήν. Ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τοὺς μακροὺς χειμῶνας καὶ τὰς ὀλίγας βοσκὰς δὲν ἐδύνοντο νὰ κρατῶσιν ἐκ τῶν σηνειθισμένων εἰς ἡμᾶς θρεμμάτων, ὅσα ἦσαν ἱκανὰ δι' αὐτούς· διὰ τοῦτο ἡ Φύσις ἔδωκε κατ' αὐτοὺς τοὺς τόπους ἕνα ζῶον, ὅπου μεταξὺ ὅλων τῶν ἡμέρων ζώων χρειάζεται ὀλιγωτέραν φροντίδα, καὶ ἀποδίδει ποικιλωτέρας τὰς ὠφελείας· τοῦτο εἶναι ὁ ῥηθεὶς Ρ'ένγος, ὅστις φροντίζει μόνος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἐν ᾧ τὸν χειμῶνα ἐκσκάπτει τὸν ὑπὸ τὴν χιόνα μόον, φροντίζει ἐν ταὐτῷ καὶ ὑπὲρ τοῦ κυρίου του, τοῦ ὁποίου τὸ χωράφι, τὸ λειβάδι, ὁ ἵππος καὶ ἡ ἀγελάδα εἶναι αὐτός: ἐπειδὴ ὁ Λάπων τρώγει τὸ κρέας καὶ τὸ παχὺ γάλα τούτου τοῦ ζώου, ὁμοίως καὶ τὸ ἐκ τούτου κατασκευαζόμενον τυρί· ἐκ δὲ τοῦ δέρματος αὐτοῦ κατασκευάζει ὄχι μόνον φορέματα καὶ ερῶμα, ἀλλὰ τὸ ἀλλάσσει καὶ μὲ σκηνάς· τὰ νεῦρα του χρησιμεύουσιν εἰς αὐτὸν ἀντὶ κλωςῆς, τὸν δὲ χειμῶνα ὅταν τὸ ζεύγη εἰς τὴν σανίαν, τρέχει ὡσὰν πτηνόν. Λοιπὸν τοῦτο τὸ ζῶον συνιςᾷ τὸν πλοῦτον τῶν Λαπλάνδων, ὅθεν ἕνας πλούσιος ἐξ αὐτῶν ἔχει τινὰς χιλιάδας. Οἱ Λαπλάνδοι περιπλανῶνται μὲ τὰς ἀγέλας αὐτῶν περὶ αὐτοὺς τοὺς τόπους· καὶ τὰ μὲν ζῶα μένουσι πάντοτε ἐπὶ τόπων ὑπαίθρων· αὐτοὶ δὲ κατοικοῦσιν ὑπὸ σκηνάς, κατασκευαζομένας μὲ βέργας εἰς σχῆμα κωνοειδές· ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ἀφίνουσι μίαν τρύπαν διὰ τὴν ἔξοδον τοῦ καπνοῦ, καὶ τὰς καλύπτουσι ἔξωθεν μὲ ὕφασμα χονδρόν, ἢ μὲ κλάδους πεύκων, καὶ ἔσωθεν μὲ τὰ ἐνδύματά των· καὶ τὸ μὲν θέρος διατρίβουσιν ἐπὶ τῶν ὀρέων, τῶν πρὸς τὰ σύνορα τῆς Νορβεγίας, τὸν δὲ χειμῶνα ἐπὶ τῶν χαμηλῶν καὶ δασωδῶν τόπων. Οἱ πτωχότεροι Λάπονες τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον μὲ τὸ κυνήγι τῶν ἀγρίων ζώων, μὲ τὴν ψαρικήν, μάλιςα οἱ κατὰ τοὺς παραθαλασσίους τόπους ζῶντες, καὶ μὲ διαφόρους ἐργα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σίας. Διὰ τοῦ ἐμπορίου — διὰ τοῦ ὁποίου ἀποδεικνύονται εἰς ἄκρον φιλοκερδεῖς — τῶν γουναρικῶν, τοῦ κρέατος, τῶν δερμάτων καὶ τοῦ τυρίου τῶν Ρέννων, καὶ τῶν ὀψαρίων ἀποκτῶσι τινὲς ἐξ αὐτῶν πολλὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη· πολλάκις ὅμως κρύπτοντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, τοὺς εὑρίσκουσι σπανίως. Ἡ ἀκαθαρσία, ὁ καπνὸς καὶ ὁ Ἀὴρ τοὺς ἀποκαθιεῶσι μαύρους καὶ μελαχροινούς· ἔχουν μικρὰν καὶ μελαχροινὴν κόμην, μεγάλον σῶμα, μυτερὸν σαγώνι, βαθυλοτὰ μάγουλα, πλατὺ πρόσωπον, καὶ ἀνάσημα ἄσχημον· πρὸς τούτοις ὄντες ἀμελεῖς, δὲν δουλεύουσιν ὑπὲρ τὸ ἀναγκαῖον, πλὴν περὶ τὰς ἐργασίας των φαίνονται ἐπιτήδειοι καὶ διακριτικοί.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Στοκχόλμη (Στοκχόλμ), ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ Βασιλείου, ἡ κειμένη παρὰ τὰς ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ ἐκβολὰς τῆς Μελερζέης, εἶναι μεγάλη καὶ ὡραία, οἰκοδομημένη ἐπὶ νήσων καὶ χερσονήσων· ἔχει πλατεῖς καὶ καθαροὺς δρόμους, ὡραῖα ὀσπήτια, ἕνα μεγαλοπρεπὲς βασιλικὸν παλάτιον, καὶ λιμένα προσφυέστατον, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἀξιολογώτατον.

Ἡ Φαλὼν, ἡ πρὸς ἄρκτον τῆς Στοκχόλμης, εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πόλις, καὶ περιφημοτάτη διὰ τὰ πλησίον αὐτῆς μεγάλα μεταλλεῖα τοῦ χαλκώματος.

Π Γκοτενμπούργη, ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Κατεγάτου, πρὸς δυσμὰς τῆς Στοκχόλμης, εἶναι μετὰ τὴν πρωτεύουσαν ἡ καλλίση καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τοῦ Βασιλείου, μεγαλοπρεπῶς καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, ἥτις διὰ τοῦ ἑαυτῆς λιμένος ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορείαν. Αὐτοῦ εἶναι τὸ κέντρον τῆς Ἀνατολικοϊνδικῆς ἑταιρίας τῶν Σβέκων, ἥτις πραγματεύεται εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Κίναν.

Η Καρλσκρόνα, ἡ παρὰ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Στοκχόλμης, εἶναι μία τῶν περιφανεστάτων πόλεων τοῦ Βασιλείου, οἰκοδομημένη κάλλιστα, καὶ ἔχουσα μέγεθος ἱκανὸν καὶ περίφημον θαλάσσιον λιμένα.

Η Ἄβος, ἡ κειμένη πρὸς ἀνατολὰς τῆς Στοκχόλμης, κατὰ τὰ δεξιὰ μέρη τῆς εἰσόδου τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου, εἶναι ὡς πρωτεύουσα πόλις τῆς μεγάλης Ηγεμονίας Φιλανδίας — ἥ τις κεῖται κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου, καὶ τὴν ἀρκτικὴν τοῦ ἀπ' αὐτῆς ὀνομάσθεντος Φινικοῦ, καὶ εἶναι ἐνωμένη μετὰ τοῦ Βασιλείου τῶν Σβέκων — ἐνεργεῖ δὲ διάσημον ἐμπόριον διὰ τροφῶν καὶ ξύλων.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σημ. Ἐκ τῶν τῇ Σβεκίᾳ ὑποκειμένων νήσων αἱ μέγισαι εἶναι αὗται: α) ἡ Γκοτλανδία, ἡ κειμένη ἐν τῷ μέσῳ σχεδὸν τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, μεταξὺ Σβεκίας καὶ Λεχίας, καὶ β) ἡ Ἐλανδία, ἡ κειμένη ὀλίγον ἀνατολικῶς πρὸς τὴν Καρλσχρόναν, πλησίον τῆς Ξηρᾶς.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ρ Ω Σ Σ Ι Α.

(Πιν. 12.)

§. 1. Βαθμός.

Η Ρωσσία εἶναι Αὐτοκρατορία, διοικουμένη ἀπεριορίστως, καὶ Διαδοχικὴ εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ἀπογόνους. Ὅλοι οἱ Πρίγκιπες τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου ὀνομάζονται μεγάλοι Κνιάζοι τῆς Ρ̓ωσσίας: ἐπειδὴ οὗτος ὁ τόπος τὸ πάλαι εἶχε βαθμὸν τοιοῦτον. Οἱ Διοικηταί, πρὶν νὰ προσθέσῃ ὁ μέγας Πέτρος τὸν αὐτοκρατορικὸν τίτλον, ὠνομάζοντο Τσάρ.

§. 2. Σύνορα.

Αὕτη συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀσίας, πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς παγωμένης Θα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λάσσης, καὶ καθ' ἕνα μικρὸν μέρος μετὰ τῆς Νορβεγίας· πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Σβεκίας, τοῦ Φινικοῦ Κόλπου, τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης, τῆς Προυσίας καὶ τῆς Γαλίτσιας· πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τῆς Τουρκίας, τῆς Μαύρης Θαλάσσης καὶ τῆς Ἀσίας.

§. 3. Μέγεθος.

Ἡ Ῥωσσία εἶναι Βασίλειον ὑπερμέγεθες, καὶ τὸ μέγιστον τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μῆκος αὐτοῦ περιέχει 400 μίλια, τὸ δὲ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς πλάτος 120, μέχρι τῶν 250. Τοῦτο εἶναι ἑξάκις, ἕως ἑπτάκις μεγαλήτερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας· ἐὰν δὲ ἦτον ἴσον μὲ αὐτὴν ὀκτάκις, τότε ἤθελε περιέχη τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρώπης. Τῷ 1793, καὶ 1795 ἀφ' οὗ ἐξουσίασε τὸ ἥμισυ τοῦ πρότερον Βασιλείου τῆς Λεχίας, ηὐξήθη ἔτι ἱκανῶς.

Σημ. Τὸ Ῥωσσικὸν Βασίλειον ἐκτείνεται ἔτι πολὺ πέραν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας: ἐπειδὴ ὅλη ἡ ἀρκτικὴ Ἀσία ἀνήκει εἰς αὐτό, καὶ προσέτι τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀμερικῆς. Δι' αὐτὴν τὴν ἄπειρον ἔκτασιν αὐτοῦ εἶναι τὸ μέγιστον Βασίλειον τῆς Γῆς, καὶ μεγαλήτερον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὑπὲρ τὰ εἰκοσιπεντάκις, καὶ σχεδὸν διπλάσιον τῆς Εὐρώπης ὅλης, καὶ ἑπομένως περιέχει τὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

δέκατον μέρος ὅλης τῆς Γῆς. Ἐνταῦθα δὲ ἀναφέρομεν μόνον περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Ῥωσσία εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμαλή, πλὴν διέρχονται δι' αὐτῆς διάφορα ὑψηλὰ ὄρη· ἐκ τούτων ἕνα ἔρχεται ἀπὸ τῆς Λεχίας, καὶ ἕτερον ἀναβαίνει ἀπὸ τοῦ Κέλεν (Σβεκία. §. 4), τὰ ὁποῖα συνέχονται μετὰ τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους, ὅπου εἶναι ἱκανῶς διάσημον, καὶ μετρεῖται ὡς κεφαλαιῶδες τῆς Ῥωσσίας, πλὴν φθάνει ἐπίσης εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην: ἐπειδὴ τοῦτο σχηματίζει τὰ μεταξὺ αὐτῶν σύνορα.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Ῥωσσία ποτίζεται ὑπὸ πολλῶν μεγάλων ποταμῶν, οἵτινες εὐθύνονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου. Ἐκ τούτων οἱ κατ' ἐξοχὴν ἀξιοπαρατήρητοι εἶναι τὰ ἑφεξῆς ἓξ κεφαλαιοπόταμα:

1) Ὁ Νευάς, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκτασις εἶναι ἡ βραχυτάτη ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς. Οὗτος ἐξερχόμενος ἀπὸ τῆς Λαδόγας, ἢ κυρίως ἀπὸ τῆς Ὀνέγας λίμνης, ῥέει δυτικῶς διὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Πετρουπόλεως ἐν τῷ Φινικῷ κόλπῳ· εἶναι δὲ πλατύς, ὁρμητικὸς καὶ πλευσός, ἔχων νερὸν καθαρὸν καὶ ὑγιεινότατον.

2) ὁ Δουνάς, ὅς τις δι' ἑνὸς μετρίου διαζώματος σχηματίζων τὰ μεταξὺ τῆς Ρ'ωσσίας καὶ τῆς Λεχίας σύνορα, χύνεται ὀλίγον κατωτέρω τῆς Ρίγας εἰς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν.

3) ὁ Νῖπρος (Δνιὲπρ) ὅς τις ἀναβρύει πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Δουνᾶ, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους, τοῦ διερχομένου μεταξὺ τούτων τῶν δύο μεγάλων ποταμῶν, καὶ ῥέων πρὸς μεσημβρίαν χύνεται εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν· πλησίον δὲ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ ἑνώνεται μετ' αὐτοῦ ὁ Μπόγ, ὁ ἐρχόμενος ἀπὸ τοῦ προσεθέντος μέρους τῆς Λεχίας εἰς τὴν Ρ'ωσσίαν τῷ 1793. Ἀπώτερον πρὸς δυσμὰς ὁ Νῖστρος, ἢ κοινότερον Δνιέστερ σχηματίζει τὰ μεταξὺ Ρ'ωσσίας καὶ Τουρκίας σύνορα.

4) ὁ Δών (τάναϊς) ὁ ῥέων πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Νίπρου, καὶ διευθύνων σχεδὸν τὸ ῥεῦμα του ὡς ὁ Νῖπρος. Οὗτος θρυλλεῖται ἔκπαλαι ὡς ποταμὸς τῶν μεταξὺ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας συνόρων, χύνεται δὲ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἔν τινι μεγάλῳ κόλπῳ τῆς Μαύρης Θαλάσσης.

5) ὁ Βόλγας, ὁ ἀναβρύων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεταξὺ τῆς Πετρουπόλεως καὶ τῆς Μόσχας διαζήματος. Οὗτος εἶναι ἕνας τῶν μεγίσων ποταμῶν τοῦ Κόσμου: ἐπειδὴ το μεταξὺ τῶν πηγῶν καὶ τῶν εἰς τὴν Κασπίαν Θάλασσαν ἐκβολῶν αὐτοῦ διάζημα εἶναι σχεδὸν 500 μιλίων· ῥέει δὲ ἐκ τῶν πηγῶν του ἀνατολικῶς, καὶ οὕτως ἐξερχόμενος ἀπὸ τῆς Εὐρώπης, ἐμβαίνει εἰς τὴν Ἀσίαν.

6) ὁ Δβινάς, ὁ πρὸς ἄρκτον τοῦ Βόλγα συμπληρούμενος ἐκ τῆς ἑνώσεως δύο ποταμῶν, σχεδὸν καθὼς καὶ ὁ ἐν τῇ Γερμανίᾳ Βέζερ. Οὗτος ῥέων ἀρκτικῶς, καταδύεται ἐγγύθεν τῆς Ἀρχαγγέλου ἐν τῇ Λευκῇ Θαλάσσῃ.

Οἱ Περισσότεροι τούτων τῶν μεγάλων ποταμῶν ἐκ τῶν πολλῶν καταῤῥακτῶν καὶ ῥηχάδων, καὶ ἐκ τῆς δινηκοῦς αὐξήσεως τῆς ἄμμου καὶ τῆς λάσπης εἶναι δυσκολόπλευσοι. Αἱ Λίμναι ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ εἶναι εὐάριθμοι. Τρεῖς ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐπισήμου μεγέθους, καὶ γενικῶς αἱ μέγισαι τῆς Εὐρώπης: 1) ἡ Λαδόγα, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πετρουπόλεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκρέει ὁ Νευάς·

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

2) ἡ Ο'νέγα ἔτι ἀπώτερον πρὸς ἀνατολάς, ἥτις ἐκβάλλει ἐν τῇ Λαδόγα, καὶ 3) ἡ Πάϊπος πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Φινικοῦ κόλπου, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐκβάλλει.

§. 6. Κλίμα.

Ε'πειδὴ ἡ Ρ'ωσσία ἐκτείνεται τόσον μακρὰν ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον, διὰ τοῦτο ὁ Α'ὴρ καὶ τὸ κλίμα μεταξὺ τῶν διαφόρων αὐτῆς τόπων ἔχουσι μεγάλην διαφοράν. Τὰ θερμότατα αὐτῆς μέρη εἶναι τὰ μεσημβρινά· κατὰ δὲ τὰ ἀρκτικώτατα παύει ἡ Γεωργική, ἡ Κτηνοτροφία, ἡ πρασινάδα καὶ τὰ ὑψηλόκορμα δένδρα, καὶ ἐπικρατεῖ ὁ χειμὼν τὸ περισσότερον μέρος τοῦ χρόνου. Πανταχοῦ ὁ Α'ὴρ εἶναι ψυχρότερος ἀπὸ τῶν λοιπῶν Ε'υρωπαϊκῶν τόπων, οἵ τινες ἀπέχουσιν ἐπίσης ἀπὸ τοῦ ἀρκτικοῦ Πόλου· πλὴν ὅπου οἱ βάλτοι καὶ τὰ πυκνὰ δάση δὲν προξενοῦσι τινὰ μεταβολήν, ἐκεῖ ὁ Α'ὴρ εἶναι καθαρὸς καὶ ὑγιεινός. Η' Ρ'ωσσία διαφέρει σχεδὸν ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν τόπων κατὰ τὴν σαθρότητα καὶ τὸ δυσμετάβλητον τοῦ κλίματος: ἐπειδὴ ὅταν ἅπαξ ἀρχήσῃ ὁ χειμών, ἐκτείνεται ἀδιακόπως ἕως τὴν ἄνοιξιν. Αὐτοῦ ὁμοίως συμβαίνουσι σπανίως αἱ ἐπιβλαβεῖς νυκτερινὰι ψυχρότητες, ὅταν ἡ Γῆ ξεπαγώνῃ· αὗται γίνονται μόνον κατὰ τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς μέρη.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Ῥωσσία ὑπερπλουτεῖ κατὰ τὰ διάφορα εἴδη τῶν προϊόντων. Ἡ μεσαία καὶ δυτικὴ Ῥωσσία εἶναι εὐφορωτάτη, τὰ δὲ ἀρκτικὰ αὐτῆς μέρη ψυχρότατα, καὶ τὰ μεσημβρινὰ μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ ὀλίγον κατοικημένα καὶ καλλιεργημένα. Τὰ πρὸς τὸ ἐμπόριον ἀξιόλογα αὐτῆς προϊόντα εἶναι ταῦτα:

1) τὰ Γεννήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν πάνυ δαψιλῶς αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ῥωσσικῆς Φιλανδίας, αἱ κείμεναι μεταξὺ τοῦ Φινικοῦ κόλπου, καὶ τοῦ ποταμοῦ Δουνᾶ, καὶ περατούμεναι ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης. Ὁμοίως γίνονται πολλὰ καὶ ἐν τῇ μεσαίᾳ Ῥωσσίᾳ.

2) Ἡ Κτηνοτροφία εἶναι ἀξιολογωτάτη, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἡ Βουκολική, ἥτις γίνεται αἰτία μεγάλου ἐμπορίου. Τὰ Γιούφτια (ἐργασμένα βοδοδέρματα) τῆς Ῥωσσίας εἶναι ἱκανῶς γνωστά· ὁ δὲ τρόπος τῆς αὐτῶν ἐργασίας εἶναι ἐφεύρεμα Ῥωσσικόν, ὅ, ποῦ ποῦ ποτε ἕως τοῦ νῦν δὲν ἐμιμήθη τοσοῦτον ἐντελῶς. Κρέατα, ὀξύγγιον καὶ κηρίον ἐκφέρονται ὁμοίως σωρηδόν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

3) Τὰ Μεταλλεῖα, τὰ μεταξὺ τῶν λιμνῶν Ὀνέγας καὶ Λαδόγας, ἀποδίδουσι κυρίως σίδηρον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐκφέρεται πολύ, καὶ χάλκωμα· τὰ δὲ κατὰ τὸ Ἀσιατικὸν Οὐραλικὸν ὄρος μεταλλεῖα εἶναι πολὺ ἐπικερδέσερα.

4) Τὰ Ξύλα, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐν τῇ Ρ'ωσσίᾳ ἀφθόνως· ὅθεν ἐκφέρονται πολλὰ δοκάρια καὶ σανίδια, ἐκ δὲ τῆς Λιφλανδίας πολλὰ κατάρτια· πλὴν αὐτὰ φέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς Ρ'ωσσίας διὰ τοῦ Δουνᾶ.

5) Τὸ Λινάρι καὶ τὸ πολὺ Κανάβι καλλιεργεῖται κατὰ τὴν Λιφλανδίαν. Τοῦτο εἶναι τὸ κεφαλαιῶδες ἐμπορικὸν προϊὸν τῆς Ρ'ωσσίας. Ὁ Λιφλανδικὸς λινόσπορος, τὸν ὁποῖον κοινῶς ὑπολαμβάνουσιν ὡς κάλλιστον, ζητεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον διὰ σπορᾶν.

6) Ὁ Καπνός, ὅστις καλλιεργεῖται δαψιλῶς ἐπὶ τῶν εὐφορωτάτων μερῶν τῆς Οὐκραΐνας, διὰ τῶν ὁποίων ῥέει ὁ Νῖπρος, καὶ γίνεται ἐκ τούτου ἐξαγωγὴ μεγάλη οὕτω, καθὼς εἶναι ἀδούλευτος.

Τινὰ προϊόντα τῆς Ρ'ωσσίας σημειώνονται ὡς σπάνια, οἷον: ὁ Σιβηρικὸς ὕελος, ἡ ψαρόκολ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λα, τὸ χαβιάρι καὶ ἄλλα. Τὰ ἐξαίρετα γουνα-ρικά, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ῥωσσία ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἐκτεταμένον, φέρονται ἀπὸ τῆς Ῥωσσικῆς Ἀ-σίας.

§. 8. Κάτοικοι.

Ἡ Ῥωσσία κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν γενῶν. Τὸ διασημότατον καὶ κυριεῦον, ἐκ τοῦ ὁποίου ὀνομάζεται καὶ ὁ τόπος, εἶναι τὸ Ῥωσσικόν.

Ἡ διάλεκτος καὶ τὰ ἤθη ἀποδεικνύουσιν, ὅτι οἱ Ῥῶσσοι κατάγονται ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς μετὰ τῶν Βοέμων, Λέχων, Κροατῶν καὶ ἄλλων γενῶν, εὑρισκομένων κατ' αὐτὰ τὰ μέρη. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ σώματος αὐτῶν εἶναι τραχύτατος καὶ δυνατώτατος, ὥστε δύνονται νὰ ὑποφέρωσιν ὅλας τὰς δυσκολίας, καὶ αὐτοὺς τοὺς δριμυτάτους πόνους μὲ ἀπίστευτον ἀναισθησίαν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατροφῆς καὶ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς, καὶ τῶν χονδρῶν καὶ σκληρῶν τροφῶν. Αὐτοὶ προβάλλουσι τὰ νεογενῆ αὐτῶν βρέφη εἰς τὸ ψυχρότατον κρύον καὶ τὴν θερμότητα, καὶ γενικῶς συνεθίζουσι νὰ μεταβαίνωσιν ὅλοι ἐκ τῶν θερμοτάτων ὁσπητίων εἰς τὴν μεγάλην ψυχρότητα, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν εἰς τὰ φλογώδη καὶ ἐκπεπυρωμένα αὐτῶν λουτρά. Τὸ παρ' αὐτοῖς ἱδρωτικὸν λουτρὸν καὶ τὸ ῥακὶ εἶναι ἄφευκτα, τὸ δὲ σκόρδον τὸ μόνον ἰατρικὸν αὐτῶν. Τὰ τῶν πό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λεων καὶ χωρίων ὀσπήτια οἰκοδομοῦσι, βάλλοντες δοκοὺς ἀλλεπαλλήλους εἰς σχῆμα τετράγωνον, καὶ μετὰ τοῦτο καλαφατίζουσι τὰς τρύπας μὲ συπεῖον, ἢ μὲ τὸ χόρτον μόον, τὴν δὲ σέγην σκεπάζουσι μὲ δένδρων φλούδας. Τοιαῦτα ὀσπήτια πωλοῦνται ἕτοιμα εἰς τὰς ἀγορὰς τῶν Ρ῾ώσσων· ὁ δὲ ἀγορασὴς φέρει τὸ συνθεμένον ὀσπήτιον εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, καὶ τὸ θεμελιώνει δι᾽ ἑνὸς ἁπλουσάτου τρόπου· εἰς πᾶσαν κάμεραν κτίζεται φοῦρνος, ἐπὶ δὲ τοῦ φούρνου κατασκευάζεται μία κοίτη χωρὶς στρῶμα, οὗτος δὲ ὁ φοῦρνος θερμαίνεται ὅλον τὸν χειμῶνα. Πολιτικὸς καὶ πιστὸς εἶναι ὁ Ρ῾ῶσσος, πλὴν τὸ τελευταῖον εἶναι μᾶλλον ἀποτέλεσμα τοῦ φόβου, ἢ τῆς ἀρετῆς· ἡ τραχεῖα διαγωγή, εἰς τὴν ὁποίαν σπαργανίζει παιδιόθεν, τὸν ἀποκαθιστᾷ εἰς ἄκρον εὐπειθῆ εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον ἀμαθὴς καὶ δεισιδαίμων, πλὴν ἔχει πρὸς τούτοις καὶ μέρος τῆς ματαιότητος. Σχεδὸν ὅλαι αἱ οἰκοκυρίαι, καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες τῶν χωρικῶν ψιμυθιάζονται, διὰ νὰ φαίνωνται ὡραῖαι, καὶ ἐκ τούτου γίνονται μετὰ καιρὸν βδελυκταί. Ὁ εὐγενὴς Ρ῾ῶσσος διαφέρει εἰς ἄκρον τοῦ χυδαίου· οἱ μεγάλοι μεταχειρίζονται τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν τρυφὴν κατακόρως ὑπὲρ τὰ λοιπὰ Εὐρωπαϊκὰ γένη.

Οἱ Κοζάκοι, οἱ ζῶντες περὶ τὸν Νίπρον, διατηροῦσι μεγάλας Κτηνοτροφίας, καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν ἱπποτροφίας ἀξιολόγους. Οὗτοι, ὄντες πα-

Δημόσιά Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λεμικοί, χρησιμεύουσιν εἰς τὰς μάχας ὡς ἱππεῖς· ὅθεν ὑπερβαίνουσι τοὺς λοιποὺς Ῥώσσους κατὰ τὰ προνόμια, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ μεγαλαυχοῦσι. Τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ τόπου, τὸ πρὸς δυσμὰς τοῦ Δουνᾶ καὶ τοῦ Νίπρου, κατοικεῖται ὑπὸ τῶν Λέχων· τὸ περισσότερον μέρος τούτου τοῦ μεγάλου γένους ὑπόκειται κατὰ τὸ παρὸν εἰς τοὺς Ῥώσσους, μὲ τοὺς ὁποίους ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα· ἐπειδὴ τὸ πάλαι ἦτον ἕνα γένος. Οἱ Λέχοι πρὸς τούτοις εἶναι συγκαταμεμιγμένοι μετὰ τῶν Ἑβραίων, οἵτινες ὡς ἀπατηλοὶ καὶ ψεῦσαι δὲν ὑποφέρονται εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ῥωσσίας.

Πρὸς τὰ μεσημβρινώτατα μέρη τῆς Ῥωσσίας, πέριξ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, κατοικοῦσι Τατάροι, οἵτινες πρότερον αὐτοῦ εἶχον ἰδίαν Πολιτείαν, καὶ ἀρχηγὸν ἕνα Χάνην, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζον μικράν, ἢ Εὐρωπαϊκὴν Ταταρίαν, πρὸς διαφορὰν τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ μεγάλης Ταταρίας. Ἡ καθέδρα ταύτης τῆς Πολιτείας — ἥτις καιρὸν πολὺν ἐχρημάτισεν ὑπὸ τὴν προσασίαν τῆς Τουρκίας — ἦτον ἡ ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσῃ ἐκτεινομένη χερσόνησος Κρίμι, πλὴν ἄυτη τῷ 1783 ἔγινε μία Ῥωσσικὴ ἐπαρχία.

Εἰς τὴν ἀρκτικὴν Ρωσσίαν, πέριξ τῆς παγωμένης Θαλάσσης, κατοικοῦσιν οἱ Λαπλανδοι (Σβεκία. 8.) ἢ Σαμογέται, οἵτινες ζῶσι καθὼς οἱ Λαπλάνδοι, πλὴν ἔχουσι μορφὴν βδελυρωτέραν καὶ πολλὴν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀκάθαρσίαν, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν πλύνονται. Οὗτοι τὸ μὲν Θέρος ψαρεύουν, τὸν δὲ Χειμῶνα κυνηγοῦσι τὰ ἄγρια ζῶα διὰ τὰ αὐτῶν δέρματα· ὁ Ρ'έννος προξενεῖ εἰς αὐτοὺς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐτυχίαν.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Πετρούπολις, ἡ κειμένη κατὰ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν τοῦ Φινικοῦ κόλπου, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νεβᾶ, ἐπὶ τινων νήσων καὶ τῶν δύω ὄχθων τούτου τοῦ ποταμοῦ, εἶναι ἡ νῦν πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ Βασιλείου. Αὕτη εἶναι εὐρυχορωτάτη καὶ μία τῶν μεγαλοπρεπεστάτων πόλεων τῆς Εὐρώπης· ἔχει πλατεῖς, ἴσους καὶ μακρούς δρόμους, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ὑπερόγκους οἰκοδομάς, πλὴν ἔτι εἶναι ἀτελής. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι ὑπὲρ τὸ ἕνα μίλιον, ὁμοίως καὶ τὸ πλάτος· διαιρεῖται δὲ διὰ πολλῶν διωρύγων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ιη' αἰῶνος αὐτοῦ ἦσαν μόνον τινὲς καλύβαι ψαράδων· ὁ δὲ πρῶτος Αὐτοκράτωρ τῆς Ρ'ωσσίας, ὁ Μέγας Πέτρος, ἐθεμελίωσεν ἀντ' αὐτῶν τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν καὶ καθεδρικήν. Αὐτὴ προσέτι εἶναι ἡ ἀρχτικωτάτη πρωτεύουσα πόλις τοῦ Κόσμου, καὶ ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ τῆς Ρ'ωσσίας· πλὴν τὰ μεγάλα βαρυφορτωμένα καράβια δὲν δύνονται εἰς τὰ ῥηχὰ μέρα τοῦ Νευᾶ νὰ πλεύσουν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Η Κρονστάτη, ἡ κειμένη ἐπί τινος νήσου τοῦ Φινικοῦ κόλπου, εἶναι πόλις διάσημος μετὰ λιμένος προσφυοῦς, ὅστις νομίζεται ὡς λιμὴν τῆς Πετρουπόλεως: ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν ἀράζουν ὅλα τὰ μεγάλα καράβια, ὅταν φορτώνωνται, ἢ ξεφορτώνωνται.

Η Μόσχα, ἡ κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ρωσσίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βόλγα καὶ Δών, ἐπί τινος χαριεστάτου καὶ εὐφορωτάτου τόπου, εἶναι ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ Βασιλείου, ἀπὸ τὴς ὁποίας πρότερον οἱ Ρῶσσοι ὠνομάζοντο Μοσχοβῖται· ἐν ταύτῃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν σέφονται οἱ Βασιλεῖς. Αὕτη ὡς πρὸς τὴν αὐτῆς περιφέρειαν, ἥτις περιέχει ὑπὲρ τὰ 5 μίλια, εἶναι ἡ μεγίστη πόλις τῆς Εὐρώπης· ἔχει πλατεῖς δρόμους, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλὰς οἰκοδομάς, κατὰ δὲ τὸ μέσον ἕνα κάστρον παλαιότατον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τούτου μίαν ὑψηλοτέραν ἀκρόπολιν, ὀνομαζομένην Κρέμλι· ἐν ταύτῃ ἐμπεριέχεται τὸ παλαιὸν καθεδρικὸν παλάτιον, ἡ Μητρόπολις, ἐν τῇ ὁποίᾳ τελεῖται ἡ σέψις τῶν Βασιλέων, καὶ μία ἄλλη ἐκκλησία, ἥτις ἦτον τὸ νεκροταφεῖον τῶν Βασιλέων. Αὐτοῦ εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν πολλῶν καμπάνων καὶ μία ἄλλη, ἥτις ἴσως εἶναι ἡ μεγίστη τοῦ Κόσμου: ἐπειδὴ ἔχει βάρος 4 χιλιάδων κανταρίων.

Η Ρίγα κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Μόσχας,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κατὰ τὰς παρὰ τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν ὄχθας τοῦ Δουνᾶ, καὶ ἑπομένως ἐπὶ τῆς Λιφλανδίας, πλὴν πλησίον τῶν συνόρων τῆς Λεχίας. Αὕτη εἶναι διάσημος ἐμπορικὴ πόλις μετὰ λιμένος μεγαλεμπόρου.

Ἡ Βίλνα, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ῥίγας κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ μεγάλου Δουκάτου τῆς Λιτβανίας, ἥτις πρότερον ἦτον ἐνωμένη μετὰ τοῦ διαιρεθέντος Λεχικοῦ Βασιλείου. Αὕτη εἶναι μεγάλη, πλὴν ἀνώμαλος καὶ κακῶς οἰκοδομημένη, ἐνεργεῖ δὲ μεγάλον ἐμπόριον. Μεταξὺ τῶν πολλῶν Ἑβραίων αὐτοῦ κατοικοῦσι καὶ πολλοὶ Μωαμετάνοι.

Ἡ Ἀρχάγγελος, ἡ μακρὰν πρὸς ἄρκτον τῆς Μόσχας κειμένη, κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δβινᾶ, πλησίον τῶν ἐν τῇ Λευκῇ Θαλάσσῃ ἐκβολῶν αὐτοῦ, εἶναι περίφημος ἐμπορικὴ πολις· αὐτοῦ εὑρίσκεται ὁ πρῶτος ἐμπορικὸς οἶκος (καντόρι) τῆς Σιβηρίας. Αὐτῆς ὅλαι σχεδὸν αἱ οἰκοδομαὶ εἶναι ξύλιναι, οἱ δὲ δρόμοι, καθὼς καὶ ἄλλων Ῥωσσικῶν πόλεων, ἀντὶ πλακῶν εἶναι στρωμένοι μὲ δοκοὺς καὶ σανίδια. Ἡ ψυχρότης αὐτοῦ εἶναι τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνεργηθῇ μήτε ἡ Γεωργικὴ, μήτε ἡ Κτηνοτροφία.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σημ. Κατὰ τὸ μηκος τῆς μεσημβρινοδυτικῆς πλευρᾶς τοῦ Δουνᾶ ἕως τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν κεῖται ἡ Κουρλανδία, ἥτις πρότερον ἦτον Δουκάτον, ὁ δὲ Δοὺξ αὐτῆς ὑπέκειτο εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Λεχίας πλὴν τῷ 1795 ἀπεκατέστη μία Ρωσσικὴ ἐπαρχία.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Λ Ε Χ Ι Α.

(Πιν. 12.)

Σημ. Τοῦτο τὸ εὐρύχωρον, καὶ κατὰ τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ δυνατὸν Βασίλειον, ὅπου ἐν ταὐτῷ ἦτον καὶ Ἀριστοκρατία, διελύθη ὁλοτελῶς καὶ κατεμερίσθη τῷ 1795· ὁ τόπος ὅμως ἔτι ἀναφέρεται, καὶ συχνάκις ὀνομάζουσι διὰ τοῦ παλαιοῦ ὀνόματος τὴν ἐν τοῖς πίναξι περιοχὴν αὐτοῦ, ἂν καὶ ὑπόκειται μέρος μὲν τῇ Ῥωσσίᾳ, μέρος δὲ τῇ Προυσίᾳ, καὶ μέρος συνισᾷ τὸ τῆς Γαλιτσιας Βασίλειον.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΠΡΟΥΣΣΙΑ.

(Πιν. 13.)

§. 1. Βαθμός.

Ἡ Προυσία εἶναι Βασίλειον, διοικούμενον ἀπεριορίστως, καὶ διαδοχικὸν εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκούς.

§. 2. Σύνορα.

Αὕτη συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ῥωσσίας, πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τῆς Γαλίτσιας, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Γερμανίας, καὶ πρὸς ἄρκτον μετὰ τῆς Βαλτικῆς Θαλάσσης.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μῆκος αὐτῆς εἶναι ὑπὲρ τὰ 60 μίλια, τοσοῦτον εὑρίσκεται καὶ τὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον αὐτῆς πλάτος· τὸ δὲ μέγεθος αὐτῆς ἐξισοῦται σχεδὸν μὲ τὸ τέταρτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Σημ. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Προυσίας ἐξουσιάζει ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἄλλους ἐπισημοτάτους τόπους, καὶ ἕνα μεγάλον μέρος τῆς Λεχίας· ὥστε ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι αὐτοῦ, ὁμοῦ λαμβανόμεναι, ἐξισοῦνται μὲ τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Οἱ ἐν τῇ Γερμανίᾳ διασημότεροι αὐτοῦ τόποι εἶναι: τὸ ἐν τῷ Κύκλῳ τῆς ἄνω Σαξωνίας περιεχόμενον Κουρφιρστάτον Πραντεμπούργ — ἐν ᾧ κεῖται ἡ Περλίνη, ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις ὅλων τῶν Βασιλικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Προυσίας — καὶ τὸ Δουκάτον Σλεζία, ὁμοίως καὶ ἄλλοι τόποι εἰς τοὺς Κύκλους τῆς Φραγκονίας, τῆς κάτω Σαξωνίας καὶ Βεσφαλίας.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Προυσία δὲν ἔχει κανένα διάσημον βουνόν, οὔτε ὄρος, ἀλλ' ὁ τόπος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖξον λοφώδης.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Προυσία εἶναι πλουσία κατὰ τὰ ὕδατα· οἱ δὲ διασημότεροι ποταμοὶ αὐτῆς εἶναι:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

1) ὁ Βαΐξέλης (Βάϊξελ), ὅστις ἀναβρύει ἐκ τῆς Σλεζίας, καὶ ῥέων διὰ τῆς Γαλίτσιας καὶ Προυσίας, καταδύεται ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ. Οὗτος ἐκ τῆς Προυσίας δέχεται τὸν Μπόγον, τὸν ἀναβρύοντα κατὰ τὴν Γαλίτσιαν.

2) ὁ Πρέγελις (Πρέγελ), ὅστις κυρτούμενος ἐπὶ πολὺ, διὰ δὲ τῆς ἀνατολικῆς Προυσίας ῥέων, χύνεται κατωτέρω τῆς Κενιξμπέργης ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ. — Ὁ Μέμελις (Μέμελ) ἔρχεται ἀπὸ τῆς Ῥωσσίας, καὶ ῥέει διὰ τῆς Προυσίας εἰς τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν. — Ἕνας ἄλλος ποταμὸς, Νέτσος (Νέτσε) ὀνομαζόμενος, ἔρχεται ἀπὸ τῶν δυτικῶν μερῶν τοῦ Βαΐξέλου ἔκτινος λίμνης, καὶ ῥέων δυτικῶς πρὸς τὴν Γερμανίαν, χύνεται ἐντεῦθεν εἰς τὸν Βάρτην, τὸν ἀναβρύοντα ἐκ τῆς μεσημβρινωτάτης γωνίας τῆς Προυσίας, καὶ ῥέοντα δι' ὅλου τοῦ μήκους αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ Νέτσου μέχρι τοῦ Βαΐξέλου εἶναι μία διώρυξ, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος ὁ μεγάλος ποταμὸς ἑνώνεται μετὰ τοῦ Ὄδερος, καὶ δι' ἄλλων τινῶν διωρύγων μετὰ τοῦ Ἔλμπα, καὶ ἑπομένως μετὰ τῆς Γερμανικῆς Θαλάσσης. Αὗται καὶ ἄλλαι τινὲς διώρυγες, ὁμοίως καὶ ἄλλοι τινὲς πλευσοὶ ποταμοὶ προξενοῦσι μεγάλην εὐκολίαν εἰς τὸ τῆς Προυσίας ἐμ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πόριον. Αἶμναι δὲ εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς Προυσίας πάμπολλαι, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς εἶναι ἱκανῶς μεγάλαι.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ ἀρκτικὴ Προυσία, ὡς παραθαλάσσιος τόπος, ἔχει ὑγρὸν θαλάσσιον Ἀέρα, σφοδροὺς καὶ εὐμεταβλήτους ἀνέμους, καὶ καιρὸν ἄστατον. Ἐνίοτε τὸ θέρος γίνεται πολὺ θερμόν, ὁ δὲ χειμὼν κοινῶς δριμύς. Οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι καθαρίζοντες τὸν ἀέρα, τὸν ἀποκαθιστῶσιν εὔκρατον. Ἡ δὲ μεσημβρινὴ Προυσία ἔχει εὔκρατον, γαληνότερον καὶ ὑγιεινὸν Ἀέρα, μεταβαλλόμενον εἰς τινὰ μέρη μόνον ὑπὸ τῶν μεγάλων δασῶν καὶ βάλτων.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Προυσία ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον ὁμαλὸν καὶ εὔφορον ἔδαφος, καὶ πρὸς τὴν Γεωργικὴν καὶ Κτηνοτροφίαν ἐπιτήδειον· τούτου τὰ διασημότατα προϊόντα εἶναι ταῦτα:

1) Γεννήματα παντοδαπά. Γρίσα καὶ ἀλεύρι ἐκφέρονται παμπληθῶς.

2) ἡ Κτηνοτροφία καὶ μάλιστα ἡ Βουκολικὴ καὶ ἡ ἱπποτροφία.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

3) Δάση μεγάλα, ἐκ τῶν ὁποίων μετακομίζονται συχνὰ εἰς ἄλλους τόπους ἐξαίρετα κατάρτια, σανίδια καὶ ἄλλη ξυλική, καὶ τράνι καὶ ποτάσι.

Αὐτοῦ εὑρίσκονται ὁμοίως Ἄλκαι, Ἀρκοῦδαι καὶ ἄλλα. Πρὸς τούτοις ἡ Ψαρικὴ τῆς Θαλάσσης, τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν εἶναι ἀξιόλογος. Αὐτοῦ ὁμοίως συνάγεται καὶ χαβιάρι ἐκ τῶν μερσινίων, ὅμοιον μὲ τὸ Ῥωσσικόν. Τελευταῖον ἡ Προυσία ἔχει ἕνα προϊόν, ὅ,που διὰ τὴν σπανιότητα, τὸ πολύτιμον, τὴν ποιότητα καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ποσότητα εἶναι ἔκπαλαι πολυθρύλλητον, καὶ δὲν εὑρίσκεται εἰς ἄλλο μέρος τοσοῦτον ὡραῖον καὶ πολύ· τοῦτο εἶναι τὸ Ἤλεκτρον (κεχριμπάρι), τοῦ ὁποίου μέρος μὲν ῥίπτει ἡ Βαλτικὴ Θάλασσα εἰς τὰ παραθαλάσσιά της, μέρος δὲ ἐκσκάπτεται ἀπὸ τῶν ἀμμωδῶν λόφων τῶν αἰγιαλῶν αὐτῆς.

§. 8. Κάτοικοι.

Ἡ παροῦσα ἔκτασις τοῦ Προυσιακοῦ Βασιλείου, καὶ μάλιστα τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ μέρος κατοικεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Λέχων, καὶ κατὰ μέρος ὑπὸ Γερμανῶν, οἵ τινες κατὰ διαφόρους καιροὺς ἦλθον αὐτοῦ ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Γερμανίας· ὅθεν οἱ Προύσιοι δὲν εἶναι γένος

ΔΗΜΟΣΙΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

διαφορετικὸν κατὰ τὰ ἤθη καὶ φρονήματά. Πρὸς τὰ ἀνατολικὰ καὶ δυτικὰ μέρη τοῦ Βασιλείου, καὶ εἰς ὅλας τὰς περιφανεῖς πόλεις ἐπικρατοῦσι τὰ Γερμανικὰ ἤθη· οἱ δὲ κατοικοῦντες ἐν τῷ Βασιλείῳ χυδαῖοι Λέχοι, ἀκολουθοῦσι τὰ πάτρια των ἤθη.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Κενιζμπέργη (Κένιξμπεργ), ἡ κειμένη παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Πρεγέλεως, πλησίον τῶν ἐν τῇ Βαλτικῇ Θαλάσσῃ ἐκβολῶν αὐτοῦ, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλου τοῦ Βασιλείου τῆς Προυσίας. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ μία τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Εὐρώπης, ἥτις διὰ Θαλάσσης ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα μέρη τοῦ Βασιλείου.

Ἡ Ἐλμπίγη (Ἔλμπιγ), ἡ κειμένη μεσημβρινοδυτικῶς πρὸς τὴν Κενιξμπέργην, εἶναι πόλις περίβλεπτος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη κατὰ τὴν παλαιὰν Ἀρχιτεκτονικήν, ἐνεργεῖ δὲ διὰ τῶν προϊόντων τῆς Προυσίας καὶ Λεχίας μεγάλον ἐμπόριον.

Ἡ Δάντσικα, ἡ πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βαϊξέλου, εἶναι μεγάλη καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, καὶ μία τῶν διασημοτάτων ἐμπορικῶν πό-

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λεων τῆς Εὐρώπης. Ἐν ταύτῃ κατ' ἐξοχὴν μέχρι τοῦ νῦν ἐνήργουν διὰ τοῦ Βαΐξέλου τὸ κατὰ τὴν Λεχίαν ἐμπόριον τὰ θαλασσοπόρα γένη. Μέχρι τοῦ 1793 αὕτη ἦταν ἐλευθέρα Αὐτοκρατορικὴ πόλις τῆς Λεχίας μετὰ μεγάλων προνομίων.

Ἡ Ποζένη (Πόζεν), ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Δάντσικας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βάρτου κειμένη, εἶναι μετρίως περιφανής, καλῶς οἰκοδομημένη καὶ τερπνὴ πόλις, ἥτις ἐμπορεῖ μεγάλον ἐμπόριον μετὰ τῆς Γερμανίας.

Ἡ Βαρσάβα, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ποζένης κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βαΐξέλου κειμένη, ἥτις πρότερον ἦτον ἡ καθέδρα τοῦ Βασιλέως τῆς Λεχίας καὶ τῆς Λεχικῆς διοικήσεως, εἶναι μεγάλη, κατὰ μέρος ὡραία, καὶ καλῶς οἰκοδομημένη πόλις, ἔχουσα πολλὰς περιφανεῖς οἰκοδομὰς καὶ παλάτια. Τὸ Βασιλικὸν παλάτιον εἶναι εὐρύχωρον καὶ μεγαλοπρεπές. Τὸ τρίτον μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς εἶναι Γερμανοί.

Σημ. Τὸ κατὰ τὰς δύω πλευρὰς τοῦ Βαΐξέλου δυτικὸν μέρος τοῦ τόπου, ἕως τὴν Βαλτικὴν Θάλασσαν ὠνομάζετο πρότερον Λεχικὴ Προυσία, καὶ ὑπέκειτο τῇ Λεχίᾳ· πλὴν τῷ 1772 τὸ οἰκειοποιήθη πάλιν ὁ Βασιλεὺς τῆς Προυσίας διὰ διάφορα παλαιὰ δικαιολογήματα, καὶ τὸ ἥνωσε

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μετὰ τοῦ Βασιλείου του, καὶ ἔκ τοτε ὀνομάζεται Δυτικὴ Προυσία· τὸ δὲ παλαιὸν κυρίως Βασίλειον τῆς Προυσίας ὀνομάζεται Ἀνατολικὴ Προυσία. Τῷ δὲ 1793 κατεξουσιάσασα ἡ Προυσία τὸ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Δυτικῆς Προυσίας κείμενον μέρος τῆς Λεχίας, ἕως τὰς πηγὰς τοῦ Βάρτου, τὸ ὠνόμασε Μεσημβρινὴν Προυσίαν. Πάλιν τῷ 1795 ἐξουσιάσασα ἔτι ἕνα ἐπίσημον μέρος τῆς Λεχίας πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀνατολικῆς Προυσίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μεσημβρινῆς, τὸ ὠνόμασε Νέαν Ἀνατολικὴν Προυσίαν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΓΑΛΙΤΣΙΑ.

(Πιν. 14.)

§. 1. Βαθμός.

Η Γαλίτσια εἶναι Βασίλειον, ἑνωμένον μετά τινος ἄλλου τῆς Λοδομιρίας. Τοῦτο ὑπέκειτο πρότερον τῇ Λεχίᾳ, ἀλλὰ τῷ 1772, ἐπειδὴ τὸ πάλαι ὑπέκειτο εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Οὐγγαρίας, ἐξουσιάσθη ὑπὸ τῆς Αὐστρίας, καὶ ἐκηρύχθη παντελῶς ἰδία Πολιτεία, ὀνομασθεῖσα Βασίλειον Γαλίτσιας καὶ Λοδομιρίας. Τῷ δὲ 1795, ἐν τῇ παντελῇ καὶ τελευταίᾳ διαιρέσει τῆς Λεχίας, προσετέθη εἰς αὐτὸ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Λεχίας ὑποπεσὸν μέρος εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Αὐστρίας, ὅ,που ὠνομάσθη Ἀνατολικὴ Γαλίτσια. Η διοίκησις αὐτοῦ εἶναι ἀπεριόριστος καὶ διαδοχική.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 2. Σύνορα.

Η Γαλίτσια συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας, πρὸς μεσημβρίαν μετὰ τῆς Οὐγγαρίας — ὅπου τὰ Καρπάθια ὄρη σχηματίζουσι μίαν φυσικὴν συνορικὴν γραμμήν — πρὸς δυσμὰς μεθ' ἑνὸς μικροῦ μέρους τῆς Γερμανίας, πρὸς δὲ τὴν ἄρκτον μετὰ τῆς Προυσίας καὶ Ῥωσσίας.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μῆκος αὐτῆς συμποσοῦται ὑπὲρ τὰ 60 μίλια, ὡσάυτως καὶ τὸ πλάτος· ὅθεν δὲν εἶναι πολὺ μεγαλητέρα ἀπὸ τὸ ἕκτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουκίας.

§. 4. Ὄρη.

Ὅλον τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ τόπου περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Καρπαθίου ὄρους, ὅπου διαιρεῖ τὴν Γαλίτσιαν ἀπὸ τῆς Οὐγγαρίας, καὶ ἐπομένως ἀνήκει ἐπίσης καὶ εἰς τὰς δύω. Προβαίνουσι διάφοροι κλάδοι τούτου τοῦ ὄρους διὰ τῆς Γαλίτσιας, πλὴν δὲν εἶναι ἐπισήμου μεγέθους.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Γαλίτσια δὲν ἔχει κανένα ἴδιον κεφαλαιοπόταμον. Ὁ Βαΐζέλης λαμβάνει τὴν ἀρχὴν πλησίον αὐτῆς, ὅς τις ῥέων δι' αὐτῆς, ἐμβαίνει εἰς τὴν Προυσίαν· ἕνα παραπόταμον τοῦ Βαΐζέλου ὁ Μπόγος (Μπάγ) ἀναβρύει ἐν τῷ μέσῳ τῆς Γαλίτσιας· ὁ Νίτρος (Δνιέστερ) ἀναβρύει κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Καρπαθίου ὄρους, καὶ ῥέων ἀνατολικῶς, ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ τόπου, σχηματίζων τὰ μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας σύνορα· ὁμοίως καὶ ὁ Προῦτος, τὸ τοῦ Δουνάβεως παραπόταμον, ἔχει τὰς πηγάς του αὐτόθεν πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Νίστρου, καὶ ῥέει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραλλήλως μὲ αὐτόν.

§. 6. Κλίμα.

Τὸ ἀρκτικὸν ὁμαλώτερον μέρος τοῦ τόπου ἔχει Ἀέρα εὐκραέστατον, καὶ μετρίως σαθρὸν κλίμα· πλὴν τὸ μεσημβρινὸν βουνῶδες μέρος αὐτοῦ ἔχει Ἀέρα πολὺ ψυχρότερον, καὶ κλίμα τραχύτερον.

§. 7. Προϊόντα.

Τὰ ὁμαλὰ μέρη ἔχουν ἔδαφος εὔφορον ἐπίσης κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὰ λειβάδια, ὅθεν τὰ πρώτιστα προϊόντα τοῦ τόπου εἶναι:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

1) Γεννήματα εἰς δαψίλειαν, καὶ

2) καλλίστη Κτηνοτροφία. Αὐτόθεν ἐξέρχονται πολλαὶ χιλιάδες θρεμμένων βοδίων, καὶ πολλὰ βοδινὰ καὶ ἕτερα δέρματα.

Τὰ βουνώδη μέρη ἐμπεριέχουσι πάμπολλα ὀρυκτά, οἷον: πολύτιμα καὶ ὀλιγότιμα μέταλλα, καὶ λίθους πολυτίμους διαφόρων εἰδῶν, ἐξαιρέτως δὲ

3) ἕνα μέγιστον θησαυρὸν Γηΐνου ἅλατος, τὸ ὁποῖον ἐκβάλλεται ἐκ τινων μεγίστων καὶ βαθέων μεταλλείων, ἀπεχόντων τῆς Κρακόβου μίλιον ἕν· ὥστε τοῦτο εἶναι τὸ μέγιστον ἐμπορικὸν ἄρθρον τοῦ Βασιλείου.

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ οἰκηταὶ τῆς Γαλίτσιας καὶ Λοδομιρίας εἶναι Λέχοι, οἵ τινες σώζουσι μέχρι τοῦ νῦν τὸν Λεχικὸν χαρακτῆρα, ἤ τοι τὰ τραχέα ἤθη, τὸν σκληρὸν τρόπον τῆς ζωῆς, τὴν ἀμάθειαν, καὶ γενικῶς τὰ προτερήματα καὶ ἐλαττώματα τῶν Λέχων. Αὐτοὶ εἶναι συγκαταμεμιγμένοι μετὰ τῶν Ἑβραίων, οἵ τινες γυμνάζονται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Γεωργικὴν καὶ ἄλλα ὠφέλιμα ἐργόχειρα. Ἀφ' οὗ οὗτος ὁ τόπος ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς

Δημόσιες Βιβλιοθήκες
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Αὐστρίας, ἐμετοίκησαν αὐτοῦ πολλοὶ Γερμανοί· ἡ δὲ διοίκησις φροντίζει πρὸς τὴν βελτίωσιν τῶν κατοίκων ἀξιεπαίνως.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Λεϊμπέργη (Λέϊμπεργ), ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, ἔχει μέγεθος μέτριον, οἰκοδομὰς καλὰς καὶ μεγάλον ἐμπόριον.

Ἡ Κράκοβος, ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς Λεϊμπέργης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βαϊξέλου κειμένη, εἶναι κυρίως ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα πόλις τοῦ πρὶν Βασιλείου τῆς Λεχίας, ἥτις εἶναι μετρίως μεγάλη καὶ κατοικημένη, καὶ ἔχει ἕνα κάστρον ἐπί τινος βράχου, ὅμοιον μὲ μίαν μικρὰν πόλιν· ἐν τούτῳ ἦτον τὸ Βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον. Ἐν δὲ τῇ νῦν μητροπόλει τάυτης τῆς πόλεως ἐστέφοντο, καὶ ἐθάπτοντο οἱ Βασιλεῖς τῆς Λεχίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ο Υ Γ Γ Α Ρ Ι Α.

(Πι. 14.)

§. 1. Βαθμός.

Διὰ τοῦ ὀνόματος Οὐγγαρία δὲν ἐννοεῖται μόνον ἡ κυρίως Οὐγγαρία, ἥτις εἶναι Βασίλειον καὶ τόπος πρωτεύων, ἀλλὰ προσέτι καὶ ἡ Ἰλλυρία μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων μικρῶν Βασιλείων: τῆς Κροατίας, Δαλματίας, Σλαβονίας καὶ τοῦ μεγάλου Πριγκιπάτου τῆς Ἑπταπόλεως (Τρανσιλβανίας), τὰ ὁποῖα ὅλα ὑπόκεινται ἑνωμένα εἰς ἕνα Βασιλέα, περιωρισμένον ὑπὸ συνέδρων καὶ νόμων τοῦ Βασιλείου, ὅπου εἶναι διαδοχικὸν εἰς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ἀπογόνους. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τούτου εἶναι ὁ Καῖσαρ τῆς Αὐστρίας· ὥστε ταῦτα εἶναι τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τῆς Αὐστριακῆς ἐξουσίας.

Σημ. 1. Εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Οὐγγαρίας ἀνήκει προσέτι ὑπὲρ τὸ τρίτον μέρος τῆς Γερμανίας, ἔνθα κεῖται τὸ Ἀρχιδουκάτον Αὐστρία, ἥτις εἶναι ὁ πρωτεύων τόπος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ διοικοῦντος οἶκου· εἰς αὐτὸν ὁμοίως ἀνήκει καὶ τὸ Βασίλειον τῆς Γαλίτσιας.

Σημ. 2. Τὸ πλεῖον μέρος τῆς Δαλματίας ὑπέκειτο πρότερον τῇ Ἀριστοκρατίᾳ τῆς Βενετίας, τὸ δὲ λοιπὸν ὑπόκειται εἰς τὸ Βασίλειον τῆς Τουρκίας, ὁμοίως καὶ ἕνα μικρὸν μέρος τῆς Κροατίας. Ἡ Βενετικὴ Δαλματία ἐπεριωρίσθη ἐν μέρει ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἥτις νῦν ὑπόκειται τῇ Φράνσᾳ· οἱ δὲ ὑπὸ τὴν Τουρκίαν τόποι τῆς Δαλματίας καὶ Κροατίας συμπεριλαμβάνονται ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Τουρκίας. Τὸ Βασίλειον τῆς Οὐγγαρίας κεῖται καὶ ἐπὶ τῶν δύω πλευρῶν τοῦ Δουνάβεως. Πρὸς ἀνατολὰς συνορεύει ἡ Οὐγγαρία μετὰ τῆς Ἑπταπόλεως, ἥτις ἐπεριωρίσθη ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος. Ἡ Σλαβονία κεῖται μεταξὺ τοῦ Δράουου, τοῦ Σαύου καὶ τοῦ Δουνάβεως, ἐκτεινομένη μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σαύου. Ἡ δὲ Κροατία κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Σαύου, ἕως τὸ ἀπὸ τῆς Τουρκίας ἐρχόμενον ὄρος. Ἡ δὲ Δαλματία κεῖται ἐπὶ τοῦ τόπου, τοῦ μεταξὺ τούτου τοῦ ὄρους καὶ τῆς Θαλάσσης.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Οὐγγαρία, θεωρουμένη καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, περιορίζεται ὑπὸ τῆς Γερμανίας, τῆς Γαλίτσιας, τῆς Τουρκίας καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 3. Μέγεθος.

Τὰ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μέγιστον μῆκος αὐτῆς περιέχει 90, ἕως 100 μίλια· τὸ δὲ μέγιστον πλάτος μόλις 70. Εἶναι δὲ πολὺ μεγαλητέρα ἀπὸ τὸ τρίτον μέρος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Τὸ περιφανέστατον ὄρος τῆς Οὐγγαρίας εἶναι τὸ Καρπάθιον, ὅπου συγκαταλέγεται μετὰ τῶν διασήμων Εὐρωπαϊκῶν ὀρέων. Τοῦτο εἶναι ὑψηλότατον καὶ ἐσκεφανωμένον μὲ ὑπερόγκους ἀποτόμους λίθους, καὶ αἰωνίως Χιονοσκεπάσους· διαιρεῖ δὲ τὸν Οὐγγαρίαν ἀπὸ τῆς Γερμανίας κατὰ τὴν ἀρκτικὴν πλευρὰν τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἀπὸ τῆς Γαλίτσιας, καὶ περικυκλώνει τὴν ἀρκτικὴν Οὐγγαρίαν εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου. Ἐκ τούτου ἐξέρχονται διάσημοι κλάδοι εἰς διάφορα μέρη, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς περικλείουσιν ὅλην τὴν Ἑπτάπολιν· ἄλλοι δὲ συνάπτουσι τὸ Καρπάθιον ὄρος μετὰ τῶν Γερμανικῶν ὀρέων καὶ τῶν Ἄλπεων.

§. 5. Ὕδατα.

Ἡ Οὐγγαρία ἔχει μόνον ἕνα Κεφαλαιοπόταμον, τὸν Δούναβιν, ὅστις ἐρχόμενος ἀπὸ τῆς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Γερμανίας ῥέει διὰ τῆς Οὐγγαρίας εἰς σχῆμα τόξου μεγάλου· ἀφ' οὗ δὲ διά τινος μετρίου διασήματος σχηματίσῃ τὰ μεταξὺ Οὐγγαρίας καὶ Τουρκίας σύνορα, ἐμβαίνει ὅλος εἰς τὴν Τουρκίαν. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖνται αἱ πόλεις Πρεσμπούργη καὶ Ὄφενη. Θ' ἅλοι οἱ λοιποὶ ποταμοὶ τῆς Οὐγγαρίας εἶναι Παραπόταμα τοῦ Δουνάβεως, πλὴν τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶναι διάσημοι καὶ ἀξιοσημείωτοι. Πρὸς τὰ μεσημβρινὰ μέρη τῆς Οὐγγαρίας ῥέουσι δύο ποταμοί, οἵτινες ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς Γερμανίας, χύνονται ἀνατολικῶς εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ ὀνομάζονται, ὁ μὲν ἀρκτικὸς Δραῦος, ὁδὲ μεσημβρινὸς Σαῦος, ὅστις διάτινος μακροῦ διασήματος σχηματίζει τὰ μεταξὺ Οὐγγαρίας καὶ Τουρκίας σύνορα. Κατωτέρω τοῦ Καρπαθίου ὄρους ῥέει καταρχὰς ὁ Τάϊς δυτικῶς, ἔπειτα στρεφόμενος πρὸς μεσημβρίαν, χύνεται εἰς τὸν Δούναβιν· οὗτος δέχεται τὸν Μάρον, τὸν ἐρχόμενον ἐξ ἀνατολῶν ἀπὸ τῆς Ἑπταπόλεως, ὅθεν ἀναβρύει ἕνα ἄλλο Παραπόταμον τοῦ Δουνάβεως, ὀνομαζόμενον Ἀλούτας, καὶ χυνόμενον εἰς τὸν Δούναβιν ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς ἐπικρατείας.

Μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως καὶ Δραύου κεῖνται δύω μεγάλαι Λίμναι, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μεγαλητέρα ὀνομάζεται Πλατενζέη, ἡ δὲ παρὰ τὰ Γερμανικὰ σύνορα μικροτέρα, Ναϊζιδλερζέη.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 6. Κλίμα.

Τὸ ἀρκτικὸν βουνῶδες μέρος τοῦ τόπου ἔχει ψυχρὸν καὶ ὑγιεινὸν Ἀέρα· τὸ δὲ λοιπὸν ὁμαλώτερον μέρος εἶναι θερμόν, πλὴν βαλτῶδες καὶ βορβορῶδες, ὅθεν αἱ ἐξατμίσεις ἀποκαθιστῶσι τὸν Ἀέρα νοσώδη· κατὰ δὲ τὰς θερμοτάτας ἡμέρας συμβαίνουσι κοινῶς ψυχραὶ νύκτες. Ἐκ τούτων τῶν δύω αἰτιῶν, καὶ προσέτι ἐκ τῆς ἀσυμμετρίας τῆς τροφῆς καὶ πόσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ὁδηγεῖ ἡ μεγάλη δαψίλεια τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, προξενοῦνται συχνοὶ πυρετοί, καὶ μάλιστα ἕνα ἀλλοῖον εἶδος πυρετοῦ, ὅστις ὀνομάζεται Οὐγγαρικὴ ἀσθένεια· ἀπὸ τοῦ κακοῦ τούτου δύναται νὰ προφυλαχθῇ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς διαίτης καὶ τῶν ἱκανῶν πρὸς τοῦτο ἐνδυμάτων.

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Οὐγγαρία ἔχει τόπον εὐφορώτατον, καὶ πεπλουτισμένον ἀφθόνως καθ' ὅλας τὰς χρείας καὶ τὰς τρυφὰς τῆς ζωῆς· τὰ δὲ ἀξιολογώτατα αὐτῆς προϊόντα εἶναι ταῦτα:

1) Γεννήματα, καὶ μάλιστα σιτάρι καὶ βρόμη, ἀπὸ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

2) Ἡ Κτηνοτροφια αὐτῆς εἶναι ἀξιολογωτάτη: ἠπειδὴ τὸ χόρτον αὐξάνει πολλαχοῦ ὑπὲρ τὸ ἀνδρικὸν ἀνάστημα. Αὐτοῦ τρέφονται πάμπολλα πρόβατα, καλοὶ ἵπποι, βόδια καὶ χοῖροι. Τὰ ἐκφορόμενα βόδια ὡς Οὐγγαρικά, φέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον διὰ τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ Τουρκικῶν τόπων.

3) Κραὶ παράγει ἡ Οὐγγαρία πολὺ καὶ καλλίστης ποιότητος, τὸ ὁποῖον εἶναι γενικῶς περίφημον· τὸ πολυτιμώτατον εἶδος τούτου ὀνομάζεται τοκάγερ.

4) Τὰ Μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀξιολογώτατα, καὶ ἀποδίδουσι σχεδὸν πᾶν εἶδος μετάλλου, κυρίως δὲ πολὺν χρυσὸν καὶ ἄργυρον. Ἡ Οὐγγαρία εἶναι ὁ κατὰ τὸ χρυσίον πλουσιώτατος τῆς Εὐρώπης τόπος· τὰ τυπωνόμενα φλωρία εἰς τὴν Κρεμνίτσην τῆς Οὐγγαρίας ἐκ τοῦ ἐντοπίου χρυσίου, εἶναι ἱκανῶς γνωστὰ καὶ ἐν ὑπολήψει διὰ τὸ γνήσιον αὐτῶν χρυσίον.

Ἡ Οὐγγαρία ἔχει μεγάλα καὶ ἐξαίρετα δρυΐνα, καὶ ἕτερα δάση, ἀλλ' ἐκ τῆς θέσεως τοῦ τόπου τὰ ξύλα δὲν χρησιμεύουσι πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 8. Κάτοικοι.

Οἱ τόποι τῆς Οὐγγαρίας κατοικοῦνται ὑπὸ διαφόρων γενῶν, πλὴν αὐτὰ διὰ τῆς καθημερινῆς συναναστροφῆς συνεξομοιώθησαν ἱκανῶς. Ἐκ τούτων τὸ γνωστότερον εἶναι οἱ κυρίως Οὔγγροι, καὶ οἱ Κροάται· καὶ οἱ μὲν Οὔγγροι εἶναι γενναῖοι καὶ φιλόπονοι, οἱ δὲ Κροάται ὅλοι στρατιῶται ἐκ γενετῆς, ὅθεν ὁ πόλεμος εἶναι ἡ ἐρασμιωτάτη αὐτῶν ἐνασχολία. Ὁ κοινὸς λαὸς εἶναι ἀμαθέστατος καὶ τραχὺς κατὰ τὰ ἤθη, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνονται ἔτι πολλὰ ἀσιατικὰ ἴχνη· πλὴν καὶ οὕτως αὐτοὶ εἶναι γενικῶς πιστοὶ καὶ καλῆς διαθέσεως, ὅθεν γίνονται εὐπειθεῖς δι' ἐνὸς τρόπου πράου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου διὰ τὴν ἐλαχίστην ἀδικίαν διερεθίζονται πρὸς ἀγρίαν ἐκδίκησιν. Αὐτοὶ ἐμμένουσι καθηρῶς εἰς τὰς παλαιὰς συνηθείας καὶ διοικήσεις αὐτῶν· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μεγαλόσωμοι καὶ καλοῦ ἀναστήματος· τὰ ἐνδύματά των κοσμοῦσι καλῶς τὸ σῶμα αὐτῶν. Οἱ ἐν ταῖς Εὐρωπαϊκαῖς αὐλαῖς Χαϊδοῦκοι, καὶ οἱ μεταξὺ τῶν στρατευμάτων Γουσάροι ὁμοῦ καὶ ἡ στολὴ αὐτῶν ἐγιναν ἐν πρώτοις κατὰ μίμησιν τῶν Οὐγγρων: ἐπειδὴ Χαϊδοῦκοι ὀνομάζονται τὸ πεζὸν τῆς Οὐγγαρίας, τὸ δὲ ἱππικὸν Γουσάροι. Οἱ εὐγενεῖς εἶναι πολυάριθμοι καὶ κόσμιοι κατὰ τὰ ἤθη, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς Εὐρωπαϊκοῖς τόποις. Αὐτοῦ κατοικοῦσιν ὁμοίως καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πολλότατοι Γερμανοί. Ἐπίσημοι καὶ χυδαῖοι, ἐκτὸς τῆς μητρικῆς αὐτῶν γλώσσης, ὁμιλοῦσι καὶ τὴν Λατινικήν, καθὼς καὶ ἐν τῇ πρώην Λεχίᾳ.

§. 9. Πόλεις.

Ἡ Πρεσμπούργη (Πρέσμπουργ) νομίζεται τώρα κοινῶς ὡς πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, ἥτις εἶναι ὡραία καὶ μετρίως μεγάλη, κεῖται δὲ κατὰ τὰ ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Γερμανίας. Πλησίον τῆς πόλεως ἐπί τινος λόφου εἶναι τὸ βασιλικὸν παλάτιον, πλὴν οἱ Βασιλεῖς τῆς Οὐγγαρίας, ὡς Ἀρχιδοῦκες τῆς Ἀουστρίας, καθεδρεύουσιν ἐν τῇ Βιέννῃ.

Ἡ Ὀφένη (Ὄφεν), ἢ Βουδίμη, ἡ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πρεσμπούργης κειμένη, εἶναι ἡ κυρίως παλαιὰ πρωτεύουσα πόλις τοῦ Βασιλείου, καὶ ἡ πρώην καθέδρα τοῦ Βασιλέως· ἥτις εἶναι διάσημος, ἔχουσα καὶ ἕνα εὐρύχωρον παλάτιον.

Ἡ Πέστα κεῖται ἀντικρὺ τῆς Ὀφένης, παρὰ τὴν ἀπέναντι ὄχθην τοῦ Δουνάβεως. Αὕτη εἶναι διάσημος, διὰ δὲ τοὺς ἴσους δρόμους καὶ ὡραίας οἰκοδομὰς, καὶ ἡ καλλίστη πόλις τῆς Οὐγγαρίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Τεμισβάρη, ἡ ἔτι ἀνατολικώτερον τῶν προτέρων κειμένη, πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἑπταπόλεως καὶ τῆς Τουρκίας, εἶναι πόλις ὡραία, ἔχουσα πλατεῖς καὶ ἴσους δρόμους καὶ οἰκοδομὰς Ἰταλιστὶ ἀρχιτεκτονημένας. Αὐτοῦ γίνεται καὶ μετάξι, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐργόχειρα.

Ἡ Ἑρμανστάτη (Ἑρμανσάτ), ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑπταπόλεως, ἔχει μέτριον μέγεθος καὶ ὡραίας οἰκοδομάς.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΤΟΥΡΚΙΑ.

(Πιν. 15.)

§. 1. Βαθμός.

Τὸ Βασίλειον τῆς Τουρκίας ἔχει τίτλον Αὐτοκρατορικόν: ἐπειδὴ συνεστήθη ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς πρὸ αὐτοῦ Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Αὐτοκράτωρ ὀνομάζεται καὶ μέγας Σουλτάνος, ἤτοι μέγας Βασιλεύς: ἐπειδὴ ἐξήρτηνται ἀπ' αὐτοῦ δυνατοὶ πρίγκιπες· αὐτὸς διοικεῖ δι' ἑνὸς μεγάλου Βεζίρη (συμβούλου) καὶ διὰ τοῦ Διβανίου (ἐπιχωρίου βουλευτηρίου)· ἡ διοίκησις εἶναι ἀπεριόριστος καὶ δεσποτική, πλὴν καὶ οὕτως εἰς τινὰς περιστάσεις περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Κορανίου (τῆς νομοδοσίας τοῦ Μωάμεθ) καὶ τοῦ σασιώδους λαοῦ. Τὸ Βασίλειον διαιρεῖται εἰς πολλὰ Πασαλίκια (πολιταρχίας), διοικούμενα ὑπὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῶν Πασάδων (ἀρχισρατήγων καὶ πολιταρχῶν). Ὁ θρόνος εἶναι διαδοχικὸς εἰς τὸν βασιλικὸν οἶκον· ἡ διαδοχὴ ὅμως εἶναι ἀπεριόριστος, καὶ ἀποδίδοται συνήθως πρὸς τὸν μεγαλήτερον Πρίγκιπα τοῦ διοικοῦντος οἴκου. Οἱ λοιποὶ Πρίγκιπες κρατῶνται εἰς μίαν ὑποφερτὴν φυλακήν. Ὀνομάζουν προσέτι τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλὴν ὑψηλήν, ἢ ὀθωμανικὴν πόρταν, ἐκ τῆς μεγάλης πόρτας τοῦ βασιλικοῦ παλατίου.

§. 2. Σύνορα.

Ἡ Τουρκία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Θαλάσσης: τῆς Μεσογείου, τοῦ Ἀρχιπελάγους τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τῆς Μαύρης, καὶ ὑπὸ τῶν πορθμῶν, οἵτινες ἑνώνουσι τάυτας τὰς τρεῖς θαλάσσας, καὶ ἔτι ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας, τῆς Γαλίτσιας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

§. 3. Μέγεθος.

Τὸ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μῆκος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας εἶναι 190 μιλίων, τὸ δὲ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς πλάτος 160· ὅλη δὲ ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς περιέχει 12 χιλιάδας μίλια τετραγωνικά.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σημ. Τῇ Τουρκίᾳ ὑπόκεινται ἔτι τόποι ἱκανῶς ἐπίσημοι ἐπὶ τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς. Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία εἶναι τριπλασίως καὶ ἐπέκεινα μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκήν· ἡ δὲ ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς τουρκικοὶ τόποι ἐξισοῦνται σχεδὸν μὲ αὐτὴν τὴν Εὐρωκαϊκήν. Ἡ Τουρκία λοιπὸν εἶναι ἕνα τῶν μεγίσων βασιλείων τοῦ Κόσμου. Ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐσχεδιάσθη μὲν ὅλον τὸ Τούρκικὸν βασίλειον, πλὴν ἐνταῦθα γίνεται λογος μόνον περὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

§. 4. Ὄρη.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία συνορεύει πρὸς ἄρκτον μετὰ τοῦ Καρπαθίου ὄρους· τὸ δὲ κεφαλαιῶδες αὐτῆς ὄρος εἶναι ὁ ὑψηλὸς καὶ τραχὺς Αἶμος, ὅστις, ἐγγύθεν τῆς Μαύρης Θαλάσσης ἀρχόμενος, προχωρεῖ πρὸς δυσμάς, ἔπειτα ἐκτείνει πρὸς μεσημβρίαν τοὺς δύω μεγάλους αὐτοῦ κλάδους, ἐκ τῶν ὁποίων, ὁμὲν ἀνατολικὸς ὀνομάζεται Ροδόπη (ἀχρειδὸς, καὶ δεσπότ γιαΐλά), ὁ δὲ δυτικὸς Παγγαῖος (μαλακὰ καὶ κασανιά)· οὗτος τελειώνει μετὰ τοῦ ὑψηλοτάτου καὶ διασημοτάτου βουνοῦ τοῦ Ἄθωνος εἰς τὴν ἀνατολικὴν Χερσόνησον, ἥτις εἶναι μία τῶν τριῶν χερσονήσων, τῶν ἐκτεινομένων πρὸς μεσημβρίαν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει. Τὸ ὄρος Σκάρδος ἑνώνει τὸν Αἶμον μετὰ τοῦ ὄρους, τοῦ προχωροῦντος πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀδριατι-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κοῦ πελάγους, ὅ,που διαιρεῖ τὴν μεγάλην χερσόνησον, τὴν ἐκτεινομένην μακρὰν ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσσῃ, καὶ ὀνομαζομένην Ἑλλάδα. Τοῦτο τὸ ὄρος σχηματίζει τὰ Ακροκεραύνια ὄρη (χειμάρας βουνά) καὶ τὰ περιώνυμα βουνά: τὸν Ὄλυμπον, (πλησίον τούτου κεῖνται τὰ Τέμπη, ἡ πολυθρύλλητος κοιλάς) τὸ Πίνδον (μέσοβο), τὴν Οἴτην, τὸν Παρνασσὸν (λιάκουρα) καὶ τὸν Ἑλικῶνα (λικῶνα), μετὰ τοῦ ὁποίου τε λειώνει τὸ ὄρος ἐπὶ τοῦ πίνακος.

§. 5. Ὕδατα.

Ὁ μόνος κεφαλαιώδης ποταμὸς τούτου τοῦ τόπου εἶναι ὁ Δούναβις, ὅστις ἔρχεται ἀπὸ τῆς Γερμανίας εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, καὶ ἀφ' οὗ σχηματίσῃ τὰ μεταξὺ Οὐγγαρίας καὶ Τουρκίας σύνορα διάτινος μετρίου διαστήματος, ἐμβαίνει εἰς τὴν Τουρκίαν· οὗτος δέχεται τάυτα τὰ παραπόταμα: τὸν μὲν συνορικὸν ποταμὸν Σαῦον, ᾧ τὸν ἀπὸ τῆς Σερβίας πρὸς ἄρκτον καταῤῥέοντα Μωράβαν δεξιόδεν· ἀριστερόθεν δὲ τὸν ἀπὸ τῆς Ἑπταπόλεως καταβαίνοντα, καὶ διαβρέχοντα τὴν Βλαχίαν Ἀλούταν, καὶ τοὺς ἐν τῇ Γαλίτσια ἀναβρύοντας, καὶ διαβρέχοντας τὴν Μπογδανίαν Σερέτην καὶ Προῦτον· τελευταῖον δὲ χύνεται εἰς τὴν Μάυρην Θάλασσαν διὰ τεσσάρων στομάτων. Ὁ Νῖστρος, ὁ ἐρχόμενος ὁμοίως ἀπὸ τῆς Γαλίτσιας, εἶναι

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

συνορικὸς ποταμὸς μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ῥωσσίας. Ὁ ἐν τῇ Θράκῃ ἀναβρύων καὶ διαβρέχων αὐτήν, εἶτα ἐκβάλλων ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει ποταμὸς Μαρίτσα (ἔβρος), καὶ ὁ πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ Βαρδάρις (ἀξιός), ὁ ἔχων τὰς πηγὰς ἐκ τοῦ Σκάρδου ὄρους, καὶ διαβρέχων τὴν Μακεδονίαν, καὶ χυνόμενος ἐν τῷ Θερμαϊκῷ κόλπῳ, εἶναι Θαλασσοπόταμα μετρίου μεγέθους. Τὰ ὁλικῶς, ἢ ἐν μέρει ἀνήκοντα τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ Θαλάσσια ὕδατα εἶναι ταῦτα: ἡ Μαύρη Θάλασσα — ἥτις δὲν ἔχει οὐδεμίαν νῆσον — ἕνας πορθμὸς αὐτῆς, ὁ Θρακικὸς βόσπορος, ἡ Προποντὶς, ἡ Θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ, ὁ Ἑλλήσποντος, ἡ πορθμὸς τῶν Δαρδανέλων, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἡ Ἀρχιπέλαγος, καὶ ἕνα μέρος τῆς Μεσογείου Θαλάσσης.

§. 6. Κλίμα.

Ἡ Τουρκία ἔχει εὔκρατον καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον καθαρὸν, δροσερὸν καὶ πανταχοῦ ὑγιεινὸν Ἀέρα, ὅστις εἰς τὰ ὄρη εἶναι ψυχρὸς καὶ τραχύς· πλὴν καὶ οὕτως ἡ φοβερὰ νόσος τῆς πανώλης ἐμβαίνει συχνάκις εἰς τὴν Τουρκίαν: ἐπειδὴ δὲν γεννᾶται αὐτοῦ, ἀλλὰ φέρεται ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διὰ πλοίων· ἀπ' αὐτῆς ἐδύναντο νὰ προφυλαχθῶσι μὲ αὐστηρὰν προσοχήν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 7. Προϊόντα.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία ὡς πρὸς τὴν εὐφορίαν εἶναι ἕνας τῶν καλλίτερων τόπων τῆς Εὐρώπης. Αὕτη ἔχει δαψίλειαν κατὰ τὰ ὡραῖα καὶ παντοδαπῆ προϊόντα. Ἡ γεωργικὴ ὅμως ἐνεργεῖται κάκιστα, καὶ ἀφίνονται ἔρημοι πολλοὶ εὔφοροι τόποι. Τὰ ἐπισημότατα προϊόντα ταύτης εἶναι:

1) Γεννήματα, καὶ κατ' ἐξοχὴν σιτάρι, κριθάρι, ῥύζι καὶ κεχρί, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἐκφέρονται ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τόπους ξένους, οἱ δὲ ἐντόπιοι λιμώττουσι.

2) ἡ Κτηνοτροφία. Ἡ βουκολικὴ καὶ ἡ ποιμαντικὴ κατὰ τὰς πλησίον τοῦ Δουνάβεως ἐπαρχίας εἶναι ἐπίσης πλουσιωτάτη καὶ ἐπικερδεστάτη: ἐπειδὴ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγὴ βοδίων, ἐργασμένων δερμάτων καὶ μαλλίου λεπτοῦ, χρησίμου εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἐργόχειρα: προσέτι τρέφονται καὶ πολλοὶ ὡραῖοι ἵπποι.

3) Κρασὶ ἂν καὶ οἱ Τοῦρκοι δὲν τολμῶσι νὰ πίνωσι φανερὰ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Μωά-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μεθ, πλὴν καλλιεργεῖται πανταχοῦ πολὺ ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν, καὶ εὑρίσκονται ἐξαιρέτου ποιότητος εἴδη τούτου — τῶν ὁποίων τὸ περιφημότατον εἶναι ἡ Μαλβαζία — καὶ γίνεται μεγάλη ἐξαγωγὴ εἰς τόπους ξένους, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

4) Μεσημβρινὰ πωρικὰ παράγονται καὶ ἐξάγονται παμπληθῶς, τὰ ὁποῖα ἐπαριθμοῦνται μεταξὺ τῶν καλλίστων τῆς Εὐρώπης· ὁμοίως γίνεται καὶ πᾶν εἶδος πωρικοῦ δαψιλῶς.

5) Ἐλαιόλαδον εἰς τὰς νήσους καὶ πλησίον τῶν παραθαλασσίων τόπων γίνεται ἀφθόνως, καὶ ἐξάγεται εἰς τὴν Εὐρώπην πολύ, ὁμοίως καὶ ἐλαῖαι.

6) Βαμβάκι γίνεται καὶ ἐκφέρεται πολλότατον: ἐπειδὴ εἶναι διὰ τὰ ἐργόχειρα τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν τόπων ἀναγκαιότατον.

(7 Μετάξι ὁμοίως ἐκφέρεται σωρηδόν.

§. 8. Κάτοικοι.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία κατοικεῖται ὑπὸ Τούρκων, οἵτινες εἶναι τὸ δεσπόζον γένος, καὶ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὑπὸ Χριστιανῶν πολὺ περισσοτέρων ἀπὸ τοὺς Τούρκους: ἐπειδὴ ἐκατοίκησαν καὶ ἐξουσίασαν τοῦτον τὸν τόπον πολὺ πρότερον τῶν Τούρκων, πλὴν δὲν ἠνώθησαν μὲ αὐτοὺς, μόνον ἐκράτησαν τὰ ἔθιμα, τὰ ἤθη καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν θρησκείαν, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐμμένουσι.

Οἱ Τοῦρκοι εἶναι τὸ τελευταῖον γένος, ὅ,που ἦλθεν ἀπὸ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅθεν ἔχουν ἔτι ἔθιμα καὶ ἤθη Ἀσιατικά· αὐτοὶ πρὸς τούτοις εἶναι τὸ μόνον δεσπόζον γένος ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, ὅ,που δὲν δέχεται τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν: ἐπειδὴ εἶναι ὀπαδοὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Μωάμεθ. Τὸ γένος αὐτῶν κατάγεται ἀπὸ τῶν Τατάρων, καὶ ὀνομάζονται ἔκ τινος παλαιοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν τοῦ Ὀσμὰν Ὀθωμανοί. Εἶναι μεγαλόσωμοι καὶ δυνατοὶ ἄνδρες, καὶ συνεθίζουσι νὰ ὑποφέρωσι μεγάλας δυσκολίας· τὰ μακρὰ καὶ πλατέα φορέματα ὑψώνουσι περισσότερον τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος αὐτῶν· ἐκ τούτων τὸ διασημότατον, καὶ ἐν ταὐτῷ τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῶν διαφόρων βαθμῶν, εἶναι τὸ Καβούκι. Κάθονται διπλοπόδην, τρώγουσι καὶ κοιμῶνται, καθὼς ὅλοι οἱ Ἀσιατικοί, ἐπὶ ἐδάφους, σκεπασμένου μὲ τάπητας καὶ στρώματα, βάλλοντες περὶ τοὺς τοίχους προσκέφαλα· δὲν εἶναι τοσοῦτον κακοί, καθὼς τοὺς νομίζουσιν, ἀλλὰ τίμιοι, εἰλικρινεῖς, μέτριοι καὶ αὐτάρκεις· πλὴν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εἶναι εἰς ἄκρον θυμώδεις καὶ ἐκδικητικοί. Ἀπ' αὐτῶν δὲν λείπει οὔτε ἡ φρόνησις, οὔτε ἡ ἐπιτηδειότης, πλὴν ἐμποδιζόμενοι ὑπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῶν προλήψεων, δὲν θέλουσι νὰ μιμηθῶσι τὰ λοιπὰ Εὐρωπαϊκὰ γένη πρὸς τὴν ἑαυτῶν διόρθωσιν, ἀλλὰ μένουσι πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν ςάσιν· τούτους τοὐλάχιςον δὲν ὑπερβαίνει κανένα Εὐρωπαϊκὸν γένος κατὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐεργεσίαν καὶ φιλανθρωπίαν, καθὼς τὸ ἀποδεικνύουσι τὰ χάνια, αἱ κατὰ τοὺς μεγάλους δρόμους βρύσεις, τὰ γεφύρια καὶ τὰ σχολεῖα, τὰ συχνάκις οἰκοδομούμενα καὶ συνιςώμενα ὑπ' αὐτῶν. Εἶναι σοβαροὶ καὶ σιωπηλοί, ἀγαπῶσι καθ' ὑπερβολὴν τὴν ἱππικήν, πλὴν ὄχι καὶ τας σωματικὰς κινήσεις· τὸν χορὸν νομίζουσιν ἀπρεπῆ εἰς τοὺς ἄνδρας, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ παίζουσι προθύμως τὸ σάχ, τὴν δάμαν καὶ τὸ ταβλί· εἶναι δεινοὶ ἐραςαὶ τῶν ἀνθῶν, τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ καφέ. Ἡ πλεονεξία εἶναι τὸ χείριςον ἐλάττωμα αὐτῶν.

Οἱ Ἕλληνες — οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, οἵ τινες διὰ τὰ λεπτότατα ἤθη, τὸ προτέρημα τῶν τεχνῶν καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν δρασικότητα, ἀνδρίαν καὶ πατριωτισμὸν ἀπεκατέςησαν τὸ πρώτιςον γένος, καὶ διδάσκαλοι ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν γενῶν — εἶναι ὅμοιοι μὲ τοὺς μεγάλους προγόνους αὐτῶν μόνον κατά τινα ἐξωτερικὰ ἔθιμα· εἶναι Χριςιανοί, ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον ἀπατηλοί, κακοήθεις καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καμερπεῖς (*), ὥσε κατοφρονοῦνται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων. Η' Γεωργική, ἡ Κτηνοτροφία καὶ ἡ ἀμπελουργία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον καλλιεργοῦνται ὑπ' αὐτῶν. Ἐκτὸς τούτων εὑρίσκονται ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ἔνθεν κἀκεῖθεν Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι.

---

*) Ἐδὼ ὑπολαμβάνω, ὅτι ὁ ἀξιοσέβαστος κὺρ Γάσπαρις ὁμιλεῖ κατὰ τὰς κριτικὰς περιγραφὰς τινῶν νεωτέρων περιηγητῶν, οἱ ὁποῖοι φαίνεται, ὅτι οὔτε ἐδιδάχθησαν, οὔτε μόνοι ἐδυνήθησαν νὰ ἐννοήσωσι τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἐμφυτεύεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία, ἀλλὰ κρίνουσι κατὰ τὸν χυδαῖον ἄνθρωπον, ὅτι μόνη ἡ φύσις γεννᾷ τὸν ἄνθρωπον καλόν, ἢ κακόν. Ἐπειδὴ ἐὰν αὐτοὶ ἐνόουν κατὰ τὸν Πυθαγορικὸν Ἱππόδαμον, ὅτι „μὴ ὑπαρχούσας εὐνομίας περὶ τὰς πόλιας, οὐκ ἂν δύναιτό τις ἀγαθὸς, ἢ εὐδαίμων πολίτης ἦμεν" (παρὰ Διογ. Λαερ. σελ. 812). καὶ πάλιν κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα, ὅτι „ἥγε σφοδρὰ καὶ ἀγρία δούλωσις, ταπεινοὺς, καὶ ἀνελευθέρους καὶ μισανθρώπους ποιοῦσα, ἀνεπιτηδείους ξυνοίκους ἀποτελεῖ" (Νομ. Βιβλ. 7. σελ. 791.) δὲν ἔπρεπε βέβαια νὰ ἐμμένωσι, καθὼς αἱ μυῖαι ἐπὶ τοῦ ἀσηπότος, εἰς ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα προφανῶς ἀναπηγάζουσιν ἐκ τῆς κακοηθείας τῶν νόμων, καὶ πολλάκις παρατηροῦνται καὶ μεταξὺ τῶν εὐνομουμένων λαῶν τῆς Εὐρώπης· ἀλλὰ νὰ δώσωσι μάλλιστα προσοχὴν εἰς τὰ ὑπὲρ δύναμιν προτερήματα ἑνὸς οὕτω καταπεπονημένου λαοῦ, ὅστις δὲν ἔπαυσε καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυκνοτάτου ζόφου τῶν ἀναριθμήτων δυσχυιῶν του νὰ οἰκειοῦται ὁπωσοῦν μὲ τὴν μητέρα του τὴν φιλοσοφί-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία περιέχει ἐπαρχίας ἀμέσους, καὶ τινὰς ἐμμέσους καὶ παντελῶς ἐξηρτημένας, καὶ ἄλλας ἐλευθέρας ὑπὸ τὴν αὐτῆς ὑπεράσπισιν.

Α. Αἱ ἄμεσοι ἐπαρχίαι αὐτῆς εἶναι: ἡ Ρούμελη, τὸ Ἀρχιπέλαγος, ἡ Σερβία, ἡ Μπόσνα καὶ ἡ Μπασαράβία.

1) Ἡ ἐπαρχία Ρούμελη ἔχει μὲν ἕνα Μπεϊλέρμπεην (ἡγεμόνα τῶν ἡγεμόνων). περιέχει δὲ

αν, καὶ νὰ ἐλπίζῃ παρ' αὐτῆς τὴν σωτηρίαν του, καὶ οὕτω νὰ εἴπωσιν ὡς ὁ Πλάτων „ἐν δὲ τῇ τοιαύτῃ καταςάσει τῶν πολιτειῶν, ὅ,τιπερ ἂν σωθῇ τε καὶ γένηται οἷον δεῖ, Θεοῦ μοῖραν αὐτὸ σῶσαι λέγων, οὐ κακῶς ἐρεῖς“ (περὶ Πολιτ. Βιβλ. 6. σελ. 493). Ἐὰν δὲ πρὸς τούτοις ἐνόουν καὶ τοὺς αἰτίους τῆς δυσχίας τούτου τοῦ γένους, ἔχρηζε νὰ ἐκφωνήσωσι μὲ ἐλευθερότητα καὶ εἰλικρίνειαν, καθὼς ποτὲ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. „Οὐχ ὁ δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν παῦσαι, περιορῶν δὲ, ἀληθέςερον ταῦτα δρᾷ, εἴπερ καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ε. . . φέρεται. (Θουκιδ. ξυγγρα. 1. σελ. 150. παρ. 69.). Ἀξιολύπητοι λοιπὸν εἶναι αἱ πολύπονοι καὶ πολυδάπανοι περιηγήσεις τῶν τοιούτων ἀνδρῶν: ἐπειδὴ ἂν ᾧ ἡ φύσις τοὺς ἐςόλισε μὲ τοιοῦτον περίεργον νοῦν, δὲν ἐφοδιάσθησαν μὲ ὅλας τὰς ἀναγκαίας προπαρασκευὰς τοῦ κριτικοῦ περιηγητοῦ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὴν ἰδίως Ῥούμελην, τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Ἀλβανίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Μωρέαν.

1) Ἡ Ῥούμελη, ἢ Ῥωμυλία (ἡ Θράκη) περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους, καὶ ὑπὸ τῶν πορθμῶν τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ θρακικοῦ Βοσπόρου, οἵ τινες συνάπτουσι ταύτας τὰς τρεῖς Θαλάσσας· πρὸς δὲ δυσμὰς περιορίζεται ὑπὸ τοῦ ὄρους Παγγαίου, καὶ πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τοῦ ὄρους Αἵμου (του αὐτόθι τσιγγὲ καὶ κοτζὰ Μπαλγὰμ ὀνομαζομένου). Ἐντὸς ταύτης ἐκτείνεται τὸ ὄρος Ῥοδόπη, καὶ διαβρέχει αὐτὴν ὁ ποταμὸς Μαρίτσα· ἔχει ἐδάφη μέγιστα καὶ εἰς ἄκρον εὔφορα, πλὴν κακῶς γεωργημένα. Κρασὶ γίνεται αὐτοῦ καὶ ἐξάγεται πολύ, ὁμοίως καὶ καπνὸς κάλλιστος. Οἱ κάτοικοι εἶναι Τοῦρκοι, Γραικοὶ καὶ Βουλγάροι.

Ἡ Κωνσταντινούπολις κεῖται ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς, ἢ Εὐρωπαϊκῆς πλευρᾶς τοῦ θρακικοῦ Βοσπόρου, ὅς τις ἑνώνει τὴν Μαύρην Θάλασσαν μετὰ τῆς Προποντίδος. Αὕτη εἶναι ἡ καθέδρα τοῦ Σουλτάνου καὶ ἡ πρωτεύουσα ὅλου τοῦ Βασιλείου· εἶναι καθ' ὑπερβολὴν μεγάλη καὶ πολυανθρωποτάτη, οἰκοδομημένη ἐπὶ λόφων εἰς τόπον χαριέστατον· ὁ λιμὴν αὐτῆς εἶναι ὁ κάλλιστος τοῦ Κόσμου· αὐτὴ ἔξωθεν παρισάνει μεγαλοπρεπῆ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

θέαν, πλὴν ἔσωθεν ἔχει δρόμους στενούς, λοξούς, ἀκαθάρτους καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατωφερεῖς· αἱ οἰκοδομαὶ αὐτῆς εἶναι χαμηλαὶ καὶ κατεσκευασμέναι ἐκ ξύλων καὶ λάσπης· τὰ παλάτια τῶν μεγάλων ἀνθρώπων εἶναι ἄσημα, χωρὶς τινὰ ἐξωτερικὴν μεγαλοπρέπειαν. Τὸ Σαράϊ, ἢ παλάτιον τοῦ Σουλτάνου εἶναι ἕνας σωρὸς οἰκοδομῶν καὶ κήπων, ἀτάκτως κειμένων· ἐκ τῆς μεγάλης πόρτας τούτου τοῦ Σαραΐου ὠνομάσθη καὶ ἡ αὐλὴ τῆς Κωνσαντινουπόλεως Πόρτα ὑψηλή. Τὸ μεγαλοπρεπέστατον τζαμὶ τῆς ἁγίας σοφίας, καὶ ἄλλα πολυτελῆ τζαμία μετὰ ὑψηλῶν μιναρέδων, τὸ ἱπποδρόμιον μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ αἰγυπτιακῶν ὀβελίσκων, ἡ οἰκοδομὴ τῶν ἑπτὰ κουλέδων, τὰ μπεζεστένια, τὰ μεγάλα χάνια, τὰ ὑδραγωγεῖα, αἱ βρύσεις καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ λουτρὰ προξενοῦσι τὴν σολὴν ταύτης τῆς πόλεως. Αὐτοῦ τυπώνουσι γλαφυρῶς ὑφάσματα, καὶ τεχνουργοῦνται κάλλιστα μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ, ὁμοίως καὶ τὸ κάλλιστον σαγρί, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται μεγάλη ἐξαγωγὴ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Τουρκίας· πρὸς δὲ τούτοις ἐνεργεῖται καὶ ἐμπόριον μεγάλον.

Ἡ Ἀδριανούπολις κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Κωνσαντινουπόλεως, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Μαρίτσας, ἥτις γίνεται πλευσὴ ἕως αὐτοῦ. Αὕτη ἔχει θέσιν χαριεστάτην, καὶ γῆν εὐφορωτάτην καὶ καλλιεργημένην· ἐν αὐτῇ εὑρίσκεται ἕνα παλάτιον τοῦ Σουλτάνου, ὡραῖα τζαμία καὶ ἀγορά,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καλὰ τεχνουργεῖα μεταξωτῶν καὶ δερμάτων, πολλὰ βαφεῖα Τουρκικῶν νημάτων καὶ καρτονίων, καὶ μεταξουργεῖα πολλά· ἐνεργεῖται δὲ καὶ ἐμπόριον μεγάλον.

Ἡ Φιλιππούπολις κεῖται ἀρκτικοδυτικῶς τῆς Ἀδριανουπόλεως παρὰ τὴν Μαρίτσαν. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, παράγει ῥύζι πολὺ, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἱκανόν.

2) Ἡ Βουλγαρία. Αὕτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Ῥωμυλίας, καὶ περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τοῦ ὄρους Αἵμου, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Σερβίας, καὶ πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι εὐκραέστατον, ὁ ἀὴρ ὑγιεινότατος, τὸ ἔδαφος βουνῶδες, αἱ δὲ κοιλάδες εὐφορώτατοι κατὰ τὰ γεννήματα, τὸ κρασί, τὰ ζῶα, καὶ ἐν μέρει κατὰ τὸ μετάξι· τούτου καὶ τῶν ζώων γίνεται ἱκανὴ ἐξαγωγή, ὁμοίως κάι ἐργασμένων δερμάτων. Οἱ κάτοικοι εἶναι Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι· οἱ πρῶτοι εἶναι Βουλγάροι καὶ ἱκανῶς περισσότεροι, ὁμιλοῦσι μίαν Σλαβονικὴν διάλεκτον, εἶναι εἰρηνικοὶ καὶ ἔχουσι διάθεσιν καλήν. Εἰς τινὰ χωρία τῆς παραδουνάβου, καὶ μάλιστα εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Μάρης Θαλάσσης κατοικοῦσι Γραικοὶ ἱκανοί, διατηρηθέντες αὐτοῦ ἔκπαλαι. Αὐτοῦ ἐνεργεῖται καὶ ἐμπόριον μεγάλον.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Σοφία κεῖται ἀρκτικοδυτικῶς τῆς Φιλιππουπόλεως. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, πρωτεύουσα τῆς Βουλγαρίας, καὶ καθέδρα τοῦ Πασᾶ· ἔχει θέσιν ὡραίαν, ἀλλ' ὄχι τόσον ὑγιεινήν, καὶ ἐνεργεῖται ἐν αὐτῇ ἐμπόριον μεγάλον.

Τὸ Βιδίνι, τὸ πρὸς ἄρκτον τῆς Σοφίας κείμενον, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως, εἶναι μεγάλη καὶ ὀχυρὰ πόλις.

Τὸ Ῥουχτσούκι, τὸ κείμενον πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Βιδινίου, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως, εἶναι πόλις μετρίως μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος. Ἐν τάυτῃ γίνεται ἐμπόριον ἱκανόν: διότι δι' αὐτῆς διέρχονται αἱ διὰ τὴν Βλαχομπογδανίαν καὶ Ῥωσσίαν πραγματεῖαι τῆς Βουλγαρίας, καὶ πάλιν αἱ διὰ τὴν Βουλγαρίαν πραγματεῖαι ἐκείνων.

Ἡ Βάρνα κεῖται μεσημβρινοανατολικῶς πρὸς τὸ Ρουχτσούσκι, παρὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν. Αὕτη εἶναι ἐπίσημος καὶ ὀχυρὰ μὲ λιμένα καλόν, ὅστις εἶναι ὁ μόνος λιμὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας παρὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν. Αὐτὴ πρὸς τούτοις εἶναι ὁ σύνδεσμος τοῦ μεταξὺ Βλαχίας, Βουλγαρίας καὶ Κωνσαντινουπόλεως γινομένου ἐμπορίου.

Ὁ Μέγας Τούρναβος κεῖται πρὸς δυσμὰς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Βάρνας. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη καὶ ὀχυρὰ ἐκ φύσεως· ἐχρημάτισε δὲ τὸ πάλαι πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ ὅλης τῆς Βουλγαρίας. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαρχίᾳ παράγεται μετάξι πολὺ καὶ πωλεῖται εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

3) Ἡ Αλβανία περιέχει δύω ἐπαρχίας: τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν κυρίως Ἀλβανίαν.

α) Ἡ Μακεδονία χωρίζεται ἀπὸ μὲν τῆς Ῥωμυλίας διὰ τοῦ Παγγαίου, ἀπὸ δὲ τῆς Βουλγαρίας καὶ Σερβίας διὰ τοῦ Σκάρδου, ἀπὸ τῆς Ἀλβανίας διὰ τῶν ἀκροκεραυνίων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ Ὀλύμπου. Πρὸς μεσημβρίαν ταύτης προχωρεῖ μακρὰν ἐντὸς τῆς Ξηρᾶς ὁ Θερμαϊκὸς κόλπος, ὅστις σχηματίζει πρὸς ἀνατολὰς μίαν χερσόνησον μὲ τρία ἀκρωτήρια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἀνατολικώτατον ἔχει τὸ ὑψηλὸν καὶ διάσημον βουνὸν Ἄθωνα. Κεφαλαιοπόταμον αὐτῆς εἶναι ὁ Βαρδάρις (ἀξιός), ὅστις ἔχει τὰς πηγὰς κατὰ τὰ ἀρκτικὰ σύνορα τῆς Μακεδονίας, ῥέων δὲ δι' αὐτῆς καὶ δεχόμενος καὶ ἄλλα παραπόταμα, χύνεται ἐν τῷ Θερμαϊκῷ κόλπῳ. Αὕτη ἔχει δάση μεγάλα, Κτηνοτροφίαν καλήν, καὶ μάλιστα πρόβατα μὲ μαλλὶ λεπτόν, γεννήματα ἄφθονα, βαμβάκι πάμπολυ, κρασὶ καὶ ἐλαιόλαδον. Ὁ Ἀὴρ αὐτῆς εἶναι καθαρὸς καὶ ὑγιεινότατος. Οἱ πλείονες τῶν κατοίκων εἶναι

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Βλάχοι, Γραικοὶ καὶ Βουλγαροι, ὅλοι τοῦ ἀνατολικοῦ ῥητοῦ.

Ἡ Θεσσαλονίκη κεῖται παρὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, οὖσα πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας καὶ καθέδρα ἑνὸς Πασᾶ. Αὕτη εἶναι μεγάλη, πολυάνθρωπος καὶ ὡραιοτάτη, καὶ ἔτι ἀξιοσημείωτος διὰ τὰ ἐν αὐτῇ σωζόμενα μεγαλοπρεπῆ ὑπομνήματα τῆς παλαιᾶς λαμπρότητος αὐτῆς. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Τοῦρκοι, Γραικοὶ καὶ Ἑβραῖοι πολλοί· ἔχει λιμένα προσφυῆ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον μὲ καπνόν, βαμβάκι, μεταξι, πανικὰ καὶ ὡραίους τάπητας· ἔτι ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται καὶ ἐργαστήρια καλὰ μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ ἀμπάδων.

Αἱ Σέρραι κεῖνται πρὸς ἄρκτον τῆς Θεσσαλονίκης. Αὕτη εἶναι πόλις περιφανὴς καὶ πολυάνθρωπος, ἔχει θέσιν ὡραίαν, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἀξιόλογον διὰ τοῦ ἀπ' αὐτῆς ἐξαγομένου βαμβακίου εἰς τὴν Γερμανίαν.

β) Ἡ Ἀλβανία (ἡ Ἰλλυρία καὶ ἡ Ἤπειρος) κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὸ μῆκος τῆς Ἀδριατικῆς καὶ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἥτις κατ' αὐτὰ τὰ μέρη ὀνομάζεται Ἰόνιον πέλαγος. Αὕτη εἶναι βουνώδης, πλὴν εὔφορος κατὰ τὰ γεννήματα καὶ βοσκάς. Οἱ Ἀλβανῖται, οἱ Τουρκισὶ ἀρναοῦται ὀνομαζόμενοι, ὁμιλοῦσι

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τινὲς μὲν Σλαβωνισί, τινὲς δὲ τὴν παλαιὰν Ἰλυρικὴν γλῶσσαν· καὶ τινὲς εἶναι Χριστιανοὶ, τινὲς δὲ Μωαμετάνοι. Οὗτοι εἶναι πνεύματα ζωηρὰ, πλὴν ἀκαλλιέργητα· εὐφημοῦντα ὡς στρατιῶται γενναῖοι, καὶ μάλιστα οἱ Μαυροβουνῖται, οἵτινες ζῶσιν ἀνεξαρτήτως, ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν μεγαλοψύχως.

Ἡ Σκόδρα, ἡ πρὸς τὰ ἀρκτικὰ μέρη τοῦ τόπου κειμένη, εἶναι ἡ διάσημος καὶ πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἀλβανίας, καὶ ἡ καθέδρα ἑνὸς Πασᾶ· ἔχει φρούριον ὀρεινὸν καὶ ὀχυρὸν, καὶ ἐμπόριον μεγάλον.

Τὰ Ἰωάννινα κεῖνται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σκόδρας. Αὕτη εἶναι πόλις μεσόγειος, πρωτεύουσα τῆς Ἠπείρου, καὶ ἡ καθέδρα τοῦ ἐκεῖ διοικοῦντος Πασᾶ. Οἱ οἰκηταὶ αὐτῆς εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Γραικοί, καὶ Τοῦρκοι ὀλιγώτεροι· οἱ Γραικοὶ εἶναι εἰς ἄκρον φιλέμποροι, καὶ ἐκ τούτου μεταβαίνουσιν εἰς τόπους ἀπωτάτους, καὶ ἀποκτοῦσι πλοῦτον πολὺν, τὸν ὁποῖον δὲν μεταχειρίζονται μόνον αὐτοὶ πρὸς θεραπείαν τῆς ὀρέξεώς των, ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα των ὠφελοῦσι, καταβάλλοντες δαπάνας ἀδρὰς εἰς ἀνόρθωσιν σχολείων, τὰ ὁποῖα ἐπλούτισαν καὶ ἔτι πλουτίζουσι μὲ βιβλιοθήκας ἀξιολόγους πρὸς φωτισμὸν τῶν ὁμογενῶν αὐτοῖς νέων.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

4) Ἡ Ἑλλάς, ἥτις ἐννοουμένη ἀκριβέσερον, ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους μέχρι τοῦ Αἰγαίου. Τὸ κλίμα αὐτῆς καὶ ὁ Ἀὴρ εἶναι εὐκραέσατα καὶ ὑγιεινότατα, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον κατά τε τὰ γεννήματα καὶ τὰς βοσκάς· παράγει δαψιλῶς μεσημβρινὰ πωρικὰ καὶ παῦν εἶδος πωρικοῦ, ὁμοίως καὶ κρασί· ἐξάγεται δὲ πολὺ σιτάρι, κριθάρι καὶ μετάξι, σῦκα, ἐλαιόλαδον, ἐλαῖαι, βαμβάκι, νήματα, σισάμι, δέρματα καὶ ῥύζι. αὐτοῦ ὁμοίως τεχνουργεῖται εἰς πλῆθος τὸ μάλλινον ὕφασμα, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνονται αἱ κάπαι, καὶ ἐντεῦθεν διαδίδονται εἰς τὰ λοιπὰ μέρη· εὑρίσκονται καὶ μέρη βουνώδη καὶ πετρώδη, ὅθεν καὶ ὀλιγώτερον εὔφορα. Οἱ κάτοικοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον εἶναι Ἕλληνες. Αὐτοῦ σώζονται μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ ἀξιόλογα ὑπομνήματα τῶν περιφανεσάτων προγόνων τῶν νῦν Ἑλλήνων.

Ἡ Λάρισσα εἶναι πόλις μεσόγειος, κειμένη πρὸς δυσμὰς τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου. Αὕτη εἶναι μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, τὸ πλεῖσον μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς εἶναι Τοῦρκοι. Αὐτοῦ ἐργάζονται πολλὰ δέρματα· εἰς τινὰς περὶ αὐτὴν κωμοπόλεις εὑρίσκονται καὶ βαφεῖα ἀξιόλογα νημάτων, καὶ ὑφαντουργεῖα βαμβακερῶν καὶ μεταξωτῶν ποικιλωτῶν ὑφασμάτων.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Αἱ Ἀθῆναι κεῖνται κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς χερσονήσου, πλησίον τῆς Θαλάσσης. Ἐδῶ παράγεται λάδι πολὺ καὶ μέλι κάλλιστον, τῶν ὁποίων γίνεται ἱκανὴ ἐξαγωγή. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἕλληνες καὶ μέρος Τοῦρκοι. Αὕτη ἡ πόλις ἐγέννησε τοὺς μεγίστους στρατηγούς, τοὺς νομοθέτας, τοὺς φιλοσόφους, τοὺς ῥήτορας, τοὺς ποιητὰς καὶ τοὺς διαφόρους λεπτουργοὺς τεχνίτας τοῦ παλαιοῦ αἰῶνος, οἵ τινες δικαίως θαυμάζονται καὶ ὀνομάζονται οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι τοῦ Κόσμου· τούτων πολλὰ ἀξιόλογα ὑπομνήματα σώζονται ἀκόμη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ κρατοῦντες ἄλλα μὲν φθείρουσιν, ἄλλα δὲ πωλῶσιν εἰς τοὺς Εὐρωπαίους.

5) Ἡ χερσόνησος Μωρέας (Πελοπόννησος) ἔχει τόπους βουνώδεις καὶ ὁμαλούς, καὶ ἔδαφος εὐφορώτατον. Αὐτοῦ γίνονται δαψιλῶς μεσημβρινὰ πωρικὰ καὶ γεννήματα πάμπολλα, οἷον: σιτάρι, κεχρί, κριθάρι καὶ ῥύζι, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται ἱκανὴ ἐξαγωγή· διατηροῦνται ποίμνια ἀναρίθμητα προβάτων, καὶ γίνεται τούτων ἐξαγωγὴ ἀξιόλογος· τὸ τυρὶ καὶ τὸ βούτυρον τοῦ Μωρέως μετακομίζεται ἀφειδῶς εἰς πολλὰ μέρη, ὁμοίως καὶ τὸ μαλλί· πρὸς τούτοις παράγεται καὶ ἐξάγεται ἀφθόνως μετάξι, μέλι, κηρί, ἐλαιόλαδον, κρασί — τοῦ ὁποίου τὸ κάλλιστον εἶδος εἶναι ἡ περίφημος μαλβαζία — σαφίδαι, σῦκα, κουραντὶ καὶ ἄλλα πολλά· ἐκτὸς δὲ τούτων ἀν-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ γίνεται καὶ τὸ περίφημον πρινοκόκκι, τὸ ὁποῖον ἀλλοῦ εἶναι σπάνιον, ἢ κατωτέρας ποιότητος καὶ ποσότητος. Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἕλληνες καὶ μέρος Τοῦρκοι.

Ἡ Κόρινθος κεῖται πλησίον τοῦ ὁμωνύμου αὐτῇ ἰσθμοῦ, ἥτις τίποτε ἄλλο δὲν σώζει τῆς παλαιᾶς αὐτῆς λαμπρότητος, εἰς μὴ ὀλίγα τινὰ ἐρείπια, καὶ τὴν σεβασμιότητα τοῦ ὀνόματος.

Τὸ Ναύπλιον κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κορίνθου, τοῦτο εἶναι πόλις παραθαλάσσιος ὀχυρά, καὶ ἐνεργεῖ ἐμπόριον ἐπικερδὲς διὰ τῶν ἐντοπίων προϊόντων, ἔχει δὲ καὶ τινὰ λείψανα τῆς παλαιᾶς ἀνθηρᾶς αὐτοῦ καταστάσεως.

Ὁ Μιστρᾶς κεῖται μεσημβρινοδυτικῶς τοῦ Ναυπλίου, ὄχι μακρὰν τῆς Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι πλησίον τῆς περιωνύμου Σπάρτης, ἐκ τῆς ὁποίας τῶν ἐρειπίων ἀνοικοδομήθη· εἶναι καὶ τώρα διάσημος, κατοικουμένη ὑπὸ Χριστιανῶν καὶ Τούρκων. Πλησίον τοῦ ὄρους κατοικοῦσιν οἱ φιλελεύθεροι ἀπόγονοι τῶν Λακεδαιμονίων Μανιάται, οἵτινες ὑπερασπίζονται γενναίως τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐλευθερίαν.

Ἡ Τριπολιτσὰ κεῖται κατ' εὐθεῖαν πρὸς ἄρκτον τοῦ Μιστρᾶ. Αὕτη εἶναι πόλις μεσόγειος,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μεγάλη μετρίως, πρωτεύουσα τῆς Ἀρκαδίας καὶ ὅλου τοῦ Μωρέως, καὶ καθέδρα τοῦ διοικοῦντος Πασᾶ.

11) Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους μετὰ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου συνιζῶσι τὴν τοπαρχίαν τοῦ Καπετὰν Πασᾶ (στολάρχου τῶν Ὀθωμανῶν). Αὗται ὡς ἐκ τῆς θέσεως διαιροῦνται εἰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀσιατικάς· καὶ πρὸς τὸ Εὐρωπαϊκὸν μέρος τάυτης τῆς τοπαρχίας ἀναγόμεναι εἶναι αὗται:

1) Ἡ Θρακικὴ Χερσόνησος, ἥτις εἶναι μακρὰ καὶ ξενή, καὶ ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Θράκης. Αὕτη σχηματίζει τὸν Ἑλλήσποντον πορθμόν (τὰ δαρδανέλια), ὅστις συνδέει τὴν Προποντίδα μετὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ διαιρεῖ τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας. Παρὰ τὴν εἴσοδον τούτου τοῦ πορθμοῦ εὑρίσκονται τέσσαρα φρούρια, δύο ἐπὶ τῆς Ἀσίας καὶ δύο ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, κείμενα τὸ ἓν ἀντικρὺ κατ' εὐθεῖαν τοῦ ἄλλου. Ἐν τάυτῃ τῇ χερσονήσῳ καλλιεργεῖται καὶ ἐξάγεται χρασὶ πολύ.

Ἡ Καλλίπολις κεῖται πρὸς τὴν ἀρκτικοανατολικὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Προποντίδος. Αὕτη ἡ πόλις ἔχει μέτριον μέγεθος, ἱκανοὺς κατοίκους, λιμένα χωρητικὸν καὶ καλὸν ἐμπόριον.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Τὸ Ἀρχιπέλαγος τῆς Ἑλλάδος (τὸ Αἰγαῖον) εἶναι ὡσὰν κατάφυτον μὲ νήσους, αἱ ὁποῖαι γενικῶς εἶναι πολὺ βουνώδεις καὶ βραχώδεις, τινὲς δὲ καὶ λίαν εὔφοροι, μάλιστα κατὰ τὸ κρασί, τὰς σαφίδας, τὸ ἐλαιόλαδον, τὸ βαμβάκι, τὸ κομμύδι, καὶ τὰ μεσημβρινὰ καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ πωρικά. Εὐφημοῦνται κοινῶς ὅλαι διὰ τὸ εὐκρατέστατον αὐτῶν κλίμα, καὶ τὴν παλαιὰν λαμπρότητα, ἥτις ἔτι ἀποδεικνύεται εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ αὐτῶν ἐρείπια, παρὰ διὰ τὴν παροῦσαν αὐτῶν ἐλεεινὴν κατάστασιν. Αὐταὶ σχεδὸν ὅλαι κατοικοῦνται ὑπὸ Ἑλλήνων, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἐκ γενετῆς θαλασσοπόροι, ὑποκείμενοι, ὡς προεἴπομεν, τῷ Καπετὰν Πασᾷ. Αἱ μέγισαι δὲ καὶ ἀξιολογώτεραι Εὐρωκαϊκαὶ νῆσοι εἶναι:

α) Ἡ Λῆμνος, ἥτις κεῖται μεταξὺ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου καὶ τοῦ Ἄθωνος. Ἐκ ταύτης γίνεται ἐξαγωγὴ μαλλίου καὶ τυρίου, καὶ εὑρίσκεται ἐν αὐτῇ ἡ περίφημος λιμνία Γῆ· τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων εἶναι Χριστιανοὶ καὶ μέρος Τοῦρκοι.

β) Ἡ Εὔριπος (Εὔβοια) εἶναι μακροτάτη καὶ στενὴ νῆσος, κειμένη πρὸς τὸ μῆκος τῶν παραθαλασσίων τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τῆς ὁποίας διαιρεῖται διὰ τοῦ πορθμοῦ Εὐρίπου, ὅστις εἶναι γεφυρωμένος, καὶ ἔκπαλαι περίφημος διὰ τὰς ἀνωμάλους αὐτοῦ παλιρροίας. Τὸ ἔδαφος ταύτης

ΔΗΜΟΣΙΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εἶναι εὐφορώτατον καθ' ὅλα τὰ εἴδη τῶν γεννημάτων, καὶ τὴν Κτηνοτροφίαν· γίνεται δὲ ἐντεῦθεν ἐξαγωγὴ γεννημάτων, μεταξίου, ἐλαιολάδου, κρασοῦ, μελίου, ζώων, βουτύρου καὶ πίσσης. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον Χριστιανοὶ καὶ μέρος Τοῦρκοι.

γ) Ἡ Σκύρος κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Εὐρίπου, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Αὕτη εἶναι λίαν βραχώδης καὶ τραχεῖα, ἔχει λιμένα χωρητικώτατον, καὶ τρέφονται εἰς αὐτὴν πολλὰ πρόβατα καὶ γίδια, τὸ τυρὶ τῶν ὁποίων εἶναι νοσιμώτατον. Οἱ κάτοικοι εἶναι Χριστιανοί, οἵτινες ὀλίγον ἐξεύρουσι νὰ ὠφελοῦνται ἀπὸ τὸν καλὸν λιμένα τῆς πατρίδος των.

δ) Ἡ Ἄνδρος κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σκύρου, πλησίον τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας τῆς Εὐρίπου. Αὕτη ἔχει τόπον χαριέστατον, ὑδατώδη, εὐφορώτατον καὶ πολύδασον, καὶ παράγει πᾶν εἶδος πωρικοῦ· πλὴν οἱ κάτοικοι ὄντες ἄνθρωποι ἥσυχοι, καὶ μὴ ἀγαπῶντες τὴν πλεονεξίαν, δὲν μεταχειρίζονται τὴν εὐφορίαν τῆς πατρίδος των πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὠφέλειαν, μήτε φθόνοῦσι τοὺς λοιποὺς νησιώτας, ὅτι ἀποκτῶσι καράβια, καὶ καταγίνονται εἰς τὴν θαλασσοπορείαν καὶ τὸ ἐμπόριον, μόνον ἀδιαφοροῦντες, κάθονται ἀμέριμνοι εἰς τὸ νησίδιον αὐτῶν.

ε) Ἡ Τῆνος κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἄνδρου. Αὕτη ἔχει νερὰ πολλά, ἄερα εὐκράεστατον, ἔδαφος εἰς ἄκρον πετρῶδες, πλὴν διὰ τῆς φιλοπονίας τῶς κατοίκων παράγει πᾶν εἶδος πωρικοῦ ἀφθόνως, μετάξι πολύ, πωλούμενον καὶ εἰς ξένους· εὑρίσκονται λιθοτομίαι μαρμάρου καλλίσου, τοῦ ὁποίου γίνεται ἐξαγωγὴ ἱκανή. Οἱ κάτοικοι εἶναι Χριστιανοί, ζωηροί, εὐφυεῖς, φιλόπονοι καὶ φιλεργοί· ἀποδημοῦσιν εἰς ξένους τόπους· τινὲς μὲν διὰ τὸ ἐμπόριον, τινὲς δὲ θαλασσοπορούντες, καὶ ἄλλοι δουλεύοντες πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς οἰκίας των.

ζ) Ἡ Νάξος, ἢ Ἀξιὰ κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Τήνου. Αὕτη εἶναι ἡ εὐφορωτάτη νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους· ἔχει ἐξαίρετα κρασά, μεσημβρινὰ πωρικά, λάδι, βαμβάκι, μετάξι καὶ τὸ κάλλιστον σμυρίλιον. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Χριστιανοί, οἵτινες ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ εἶναι οἱ πρῶτοι θαλασσοπόροι καὶ ἔμποροι τῶν νησιωτῶν, εἶναι οἱ ἔσχατοι.

η) Ἡ Μῆλος, ἡ ἐμπροσθινωτέρα νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἡ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μωρέως κειμένη, ἔχει θαυμασίαν τινὰ φυσικὴν ποιότητα, πλὴν νοσώδη Ἀέρα, νερὸν ἄνοσον, θειάφι πολὺ καὶ σίψιν, πολλὰ σιδηρὰ μεταλλεῖα, ἅλας καὶ περίφημα θερμὰ λουτρὰ, δαψίλειαν κατὰ τὰ γεννήματα, τὸ κρασί, τὰ μεσημβρινὰ πωρικά, τὸ μέλι καὶ τὰ ζῶα. Οἱ κάτοικοι εἶναι ἐμπειρότατοι

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

θαλασσοπόροι, πλὴν δὲν ἔχουν καράβια, ἀλλὰ μισθόνονται διὰ πρωρεῖς ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, καὶ ταξιδεύουσιν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος μετ' αὐτων· ὅθεν εὑρίσκονται πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἰδήμονες κατὰ πρᾶξιν πεσσάρων, ἢ καὶ πέντε Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν.

δ) Ἡ Νίδρα κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τοῦ ἀνατολικωτάτου ἀκρωτηρίου τοῦ Μωρέως, ὃ, που ὀνομάζεται σκύλαιον. Αὕτη εἶναι ἡ μικροτάτη νῆσος, πλὴν ἡ ἀξιολογωτέρα ἀπὸ ὅλας. Διὰ τὸ πετρῶδες αὐτῆς ἔδαφος κανένα σχεδὸν προϊὸν δὲν ἔχει ἐξαρκοῦν, ὅμως τὰ ἀπολαμβάνει ὅλα δαψιλέσερον ἀπὸ τὰς λοιπὰς νήσους, καὶ ἀπὸ πολλὰς πόλεις τῆς Ξηρᾶς· ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι γένος εἰς ἄκρον θαλασσοπόρον καὶ ἐμπορικόν, ὥςε τὰ καράβιά των εἶναι περισσότερα ἀπὸ τὰ ὀσπήτια τῆς νήσου. Τούτους ἐὰν ἐμιμοῦντο καὶ τῶν λοιπῶν νήσων οἱ κάτοικοι, δὲν ἤθελαν λιμώττουσι καὶ νὰ σεροῦνται τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἐκ τούτου νὰ βιάζωνται νὰ ταξιδεύωσιν, ἄλλοι μὲν εἰς τὴν Ῥούμελην, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Ἀνατολὴν, διὰ νὰ ἀποκτῶσι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον μὲ τόσας κακοπαθείας καὶ κόπους. Κανεὶς σχεδὸν Νιδριώτης δὲν φαίνεται οὔτε εἰς τὴν Ῥούμελην, οὔτε εἰς τὴν Ἀνατολήν, νὰ περιπατῇ χωρὶς βρακὶ ἀπὸ χωρίον ἕως χωρίον· καὶ ποτὲ μὲν νὰ γίνεται ζήτουλας, ποτὲ δὲ νὰ τρέχῃ εἰς τὰ ξένα ἀμπέλια καὶ τοὺς ἀγροὺς νὰ σκάπτῃ καὶ νὰ θερίζῃ, ἢ νὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

βαφῇ εἰς τοὺς ὤμους ἕνα ζεμπίλι μὲ ἕνα μισοί, καὶ ἕνα σκουριασμένον σκεπάρνι καὶ κριόνι διὰ νὰ μαρεμετίζῃ τὰς καλύβας τῶν χωρικῶν· ἀλλ' ὅλοι οἱ Νιδριῶται πλέουσι τὴν Θάλασσαν ὡσὰν δελφίνια, καὶ ἀποκτῶσιν εἰς ἕνα μῆνα τόσα, ὅσα ἕνας ἄλλος νησιώτης δὲν ἀποκτᾷ εἰς ὅλην τὴν ζωήν· ἐπομένως μήτε καμμία Νιδριώτισσα δὲν φαίνεται εἰς ξένον τόπον ὅτι εἶναι μαγείρισσα, ἢ βυζάστρα· ἐπειδὴ οἱ ἄνδρες των τὰς τρέφουν καὶ τὰς ἐνδύνουσι πλουσιοπαράχως.

ι) Αἱ Σπέτσιαι κεῖνται ὁμοίως πρὸς μεσημβρίαν τοῦ σκυλαίου ἀκρωτηρίου, καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς Νίδρας. Καὶ αὕτη ἡ νῆσος ἔχει ἔδαφος καὶ κατοίκους ὁμοίους μὲ τὴν Νίδραν· ἐπειδὴ εἶναι θαλασσοπόροι ἐπιτηδειότατοι, ἔχουσι καράβια ἀρκετὰ καὶ ἀποκτοῦσιν, ὅσα καὶ οἱ Νιδριῶται.

κ) Ἡ Κρήτη εἶναι ἡ μεγίστη νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους. Αὕτη ἔχει πολλὰ βραχώδη βουνά, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μέγιστον εἶναι ἡ Ἴδη (ὑψηλορείτης), ἥτις ἀποδίδει κομμύδι· πλησίον τούτης εὑρίσκεται ἡ ὑπόγειος οἰκοδομὴ, ὁ Λαβύρινθος. Τὸ κλίμα αὐτοῦ εἶναι εὐκρατέστατον, ὁμοίως καὶ τὸ ἔδαφος εὐφορώτατον. Γεννήματα καὶ ζῶα παράγει μέτρια, κρασὶ πολὺ καὶ κάλλιστον, μεσημβρινὰ πωρικὰ καὶ ἄλλα παντοίου εἴδους νοστιμώτατα, μέλι εὐωδέστατον, κηρίον, μαλλί, με-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τάξι ἱκανὸν καὶ καλλίστης ποιότητος, τυρὶ νοστιμώτατον, ἀλάδανον καὶ διάφορα ἀρωματικὰ λάδια, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουσιν οἱ ἐντόπιοι ἀπὸ τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα εὐωδέστατα βότανα· πρὸ παντὸς δὲ ἑτοιμάζεται ἐλαιόλαδον καὶ σαπούνι πάμπολυ, ἐκ τῶν ὁποίων γίνεται ἐξαγωγὴ ἀξιόλογος. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι ἐξ ἡμισείας Χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι. Εἰς τὸ ἀρκτικὸν βουνὸν τῆς δυτικῆς ἄκρας ταύτης τῆς νήσου κεῖνται τὰ Σφακιά, ὅπου ζῶσιν οἱ ἥρωες καὶ φιλελεύθεροι Σφακιανοί, οἵτινες, ὀλίγοι ὄντες, ὑπερασπίζονται τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν γενναίως. Τὸ γινόμενον αὐτοῦ τυρὶ εἶναι τὸ κάλλιστον τῆς νήσου καὶ ὅλης τῆς Τουρκίας· ἡ διοίκησις ταύτης τῆς νήσου εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τριῶν Πασάδων.

Ἡ Κάνδια, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς νήσου καὶ καθέδρα τοῦ πρώτου Πασᾶ, εἶναι μετρίου μεγέθους, ὀχυρωμένη καλῶς, ἔχει λιμένα χωρητικόν, πλὴν κατὰ τὴν εἴσοδον μολωμένον, ὅθεν δὲν δύνονται νὰ εἰσέρχωνται μεγάλα καράβια.

III) Ἡ Σερβία εἶναι τοπαρχία ἰδιαιτέρα, ἥτις πρὸς ἄρκτον περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως καὶ Σάουου, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Μπόσνας, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Μακεδονίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας, καὶ μέρος ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως. Ὁ Δούναβις καὶ ὁ Σαῦος ὡς πρὸς αὐτὴν εἶναι συνοριακοὶ ποταμοί. Τὸ κεφαλαιοπό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ταμον αὐτῆς Μωράβας ἀναβρύει ἀπὸ τοῦ Σκάρδου, καὶ διαβρέχων αὐτὴν δι' ὅλου τοῦ μήκους, χύνεται τελευταῖον εἰς τὸν Δούναβιν. Αὕτη εἶχε τίτλον Βασιλείου, κάι ὑπέκειτο εἰς τὴν Τουρκίαν, διοικουμένη ὑπὸ ἑνὸς Πασᾶ· πλὴν πρὸ ὀλίγου ἐπαναστάντες οἱ κάτοικοι, κατεξουσίασαν τὸν τόπον. Αὐτοὶ εἶναι γένος Σλαβονικόν, καὶ Χρισιανοὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ῥητοῦ. Ὁ τόπος εἶναι βουνώδης, καὶ κατασκεπασμένος μὲ δάση μεγάλα, τὸ ἔδαφος εὔφορον μὲ βοσκὰς λιπαράς, ὅθεν γίνεται καὶ μεγάλη Κτηνοτροφία, μάλιςα δὲ χοιροτροφία.

Ἡ Μπελιγράτη (λευκόπολις), ἡ πρωτεύουσα τῆς Σερβίας, εἶναι διάσημος καὶ ὀχυρὰ πόλις, κειμένη πλησίον τῆς συμβολῆς τοῦ Σαύου καὶ τοῦ Δουνάβεως. Δι' αὐτῆς διέρχονται αἱ Τουρκικαὶ πραγματεῖαι εἰς τὴν Α'ουσρίαν, καὶ πάλιν αἱ τῆς Α'ουσρίας εἰς τὴν Τουρκίαν.

IV) Ἡ Μπόσνα εἶναι ὁμοίως ἰδιαιτέρα τοπαρχία, ἔχουσα τίτλον Βασιλείου. Αὕτη περιορίζεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Σερβίας, πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τῆς Α'λβανίας, πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Δαλματίας καὶ Κροατίας, καὶ μέρος ὑπὸ τοῦ Α'δριατικοῦ πελάγους, καὶ πρὸς ἄρκτον ὑπὸ τῆς Σλαβονίας. Ὁ τόπος εἶναι βουνώδης καὶ δασώδης, γεωργεῖται καλῶς, ἔχει καλοὺς ἀμπελῶνας, μεγάλην Κτηνοτροφίαν καὶ πολλὴν

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

οἰκοδομικὴν ξυλικήν· Οἱ Μποσινάκοι εἶναι γενναῖον καὶ φιλελεύθερον γένος, ὁμιλοῦσι Σλαβονιστί· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εἶναι Μωαμετάνοι, οἱ δὲ πλείονες, Χριστιανοὶ τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ δυτικοῦ δόγματος.

Τὸ Σαράϊον, ἡ πρωτεύουσα τῆς Μπόσνας, εἶναι πόλις μεγάλη, ὀχυρὰ καὶ ἐμπορική, ἔχουσα καὶ τεχνουργεῖα καλὰ ὅπλων.

Υ) Ἡ Μπασαραβία κεῖται μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβεως, τῆς Μάυρης Θαλάσσης, τοῦ Νίστρου καὶ τῆς Μπογδανίας. Αὕτη ἔχει ἔδαφος πανταχοῦ ὁμαλὸν καὶ εὔφορον χωρὶς βουνὰ καὶ δάση, μεγάλην δαφίλειαν γεννημάτων καὶ βοσκῶν, Κτηνοτροφίαν καὶ μάλιστα πρόβατα καὶ ἵππους ἀγρίους. Τὸ θέρος συμβαίνει ἔλειψις τοῦ νεροῦ, τὸν δὲ χειμῶνα βάλτοι. Οἱ κάτοικοι εἶναι Τάταροι Μωαμετάνοι, μεμιγμένοι μὲ Βλάχους· ἐνεργοῦσι Γεωργικὴν ἐπιχείρησιν, μεγάλην ἱπποτροφίαν, βουκολικὴν καὶ μελισσουργίαν. Αὕτη τώρα ἐκυριεύθη, καὶ κρατεῖται ὑπὸ τῶν Ῥώσσων.

Τὸ Κιλὶ κεῖται κατὰ τὸν ἀρκτικώτατον βραχίονα τοῦ Δουνάβεως. Αὕτη εἶναι πόλις ὀχυρὰ καὶ εὐλίμενος, καὶ ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπόριον, κατ' ἐξοχὴν μὲ κηρίον καὶ βοδινὰ δέρματα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Τὸ Ἰσμαήλ, τὸ κείμενον ἀνωτέρω κατὰ τὸν αὐτὸν βραχίονα τοῦ Δουνάβεως, εἶναι διάσημος καὶ ὀχυρὰ πόλις μὲ πολλὰ τεχνουργεῖα κατ' ἐξοχὴν σαγρίου.

Τὸ Πεντέρι, τὸ κείμενον κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νίστρου εἶναι πόλις μεγάλη μὲ κάστρον ὀχυρόν.

Β. Ἔμμεσοι καὶ πολὺ ἐξηρτημέναι Ἐπαρχίαι εἶναι αἱ Ἡγεμονίαι Βλαχία καὶ Μολδαβία.

Αὗται ἔχουσι τὴν αὐτὴν ποιότητα, καὶ τοὺς αὐτοὺς κατοίκους. Λαμβάνουσι παρὰ τῆς ὑψηλῆς Πόρτας Ἡγεμόνας Χριστιανούς, οἵτινες ἐτησίως ἀναβεβαιοῦνται, καὶ χρεωστοῦσι νὰ πληρώνωσι τῷ Σουλτάνῳ κατ' ἔτος φόρον μεγάλον· συχνὰ καταβιβάζονται καὶ φονεύονται, πλὴν καὶ οὕτως διορίζουσι μὲ ἱκανὸν δεσποτισμόν, ἀλλ' ὄχι χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τῶν Μπογιάρων (τῶν πολιτικῶν ἀξιωματικῶν, τῶν συνερχομένων εἰς τὸ Διβάνι) καὶ τῶν Εὐγενῶν. Πρὸς τούτοις ἡ ὑψηλὴ Πόρτα ἔχει καὶ εἰς τὰς δύω Ἡγεμονίας πόλεις τινὰς μὲ ἰδίους ὑποτελεῖς, ἀνήκοντας εἰς αὐτὴν ἀμέσως. Οἱ οἰκηταὶ καὶ τῶν δύω Ἡγεμονιῶν εἶναι Βλάχοι· ἡ γλῶσσα των εἶναι μία μίξις τῶν γλωσσῶν: τῆς Σλαβονικῆς, τῆς παλαιᾶς Δακικῆς,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Λατινικῆς καὶ τῆς Ἰταλικῆς· ἡ μία Ἡγεμονία ὅμως τὴν προφέρει ὀλίγον διαφορετικῶς ἀπὸ τὴν ἄλλην· ἔχουσιν ἤθη Τουρκικά, καὶ εἶναι ὀπαδοὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ δόγματος. Καὶ εἰς τὰς δύω Ἡγεμονίας εὑρίσκονται μετρίως Γραικοί, Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι.

Σημ. Ἐν τῷ παρόντι πολέμῳ καὶ αἱ δύω Ἡγεμονίαι ἐκυριεύθησαν καὶ κρατῶνται ὑπὸ τῶν Ῥώσσων.

ι) Ἡ Ἡγεμονία τῆς Βλαχίας κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Βουλγαρίας, μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἑπταπόλεως· καὶ πρὸς μὲν τὰ ἀρκτῶα μέρη ἔχει πολλὰ ὑψηλὰ βουνά, πρὸς δὲ τὰ μεσημβρινὰ, κατὰ τὸ μῆκος τοῦ Δουνάβεως, εὐφορωτάτας πεδιάδας καὶ πολλοὺς ποταμούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Ἀλούτας καὶ ὁ Σερέτης εἶναι πλευσοί, καὶ χύνονται ἐντεῦθεν εἰς τὸν Δούναβιν. Πρὸς τούτοις ἔχει δαψίλειαν γενημάτων, καλὰ κρᾶσα καὶ πωρικά, ἐπισήμους δρυμῶνας, μεγάλην Κτηνοτροφίαν καὶ μάλιστα ἵππους καλούς, βόδια, πρόβατα καὶ χοίρους, μέλι καὶ κάλλιστον κηρί, πολλὰ ἀγρίμια καὶ ὀφάρια, θειάφι καὶ ἀξιολόγους ἁλυκάς. Ὁ τόπος εἶναι ὀλίγον κατοικημένος καὶ χωρὶς ἐργόχειρα.

Τὸ Βουκορέστιον εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Ἡγεμόνος, κειμένη εἰς τὸ με-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σημερινὸν μέρος τοῦ τόπου. Αὕτη ἔχει πολλὰς ὡραίας καὶ πολυτελεῖς οἰκοδομὰς καὶ χαριεστάτην περιοχήν, πλὴν διάθεσιν ἀνώμαλον.

Αἱ ἀμέσως ὑποκείμεναι τῷ Σουτλάνῳ πόλεις, αἱ ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς Βλαχίας κείμεναι, εἶναι:

Τὸ Γιούργιοβον, ὅπις κεῖται μεσημβρινοδυτικῶς τοῦ Βοκορεσίου, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως· εἶναι δὲ μεγάλη καὶ ὀχυρά, καὶ ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Βλαχίας.

Καὶ ἡ Πραΐλα, ὅπις κεῖται ἀνατολικοβορειοδυτικῶς τοῦ Βουκορεσίου, παρὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Δουνάβεως καὶ Σερέτου· εἶναι δὲ μεγάλη καὶ ὀχυρά.

2) Ἡ Ἡγεμονία τῆς Μολδαβίας κεῖται ἀρκτικοανατολικῶς πρὸς τὴν Βλαχίαν, μεταξὺ τῶν ὀρέων τῆς Ἑπταπόλεως καὶ τοῦ Νίστρου, ὅστις τὴν διαιρεῖ ἀπὸ τῆς Ῥωσσίας· διαβρέχεται δὲ ὑπὸ τοῦ Προύτου καὶ Σερέτου. Αὕτη πρὸς μὲν τὰ δυτικὰ μέρη εἶναι βουνώδης, πρὸς δὲ τὰ ἀνατολικὰ ὁμαλὴ καὶ εἰς ἄκρον εὔφορος, πλὴν κακῶς καλλιεργημένη· ἔχει μεγαλωτάτην Κτηνοτροφίαν, καὶ μάλιστα ποιμαντικὴν καὶ ἱπποτροφίαν, ἔτι δὲ μελισσουργεῖα, πολλὰ γεννήματα, γήϊνον ἅλας, ξυνὰς πηγὰς καὶ ἀμπελουργίαν. Ἐκφέρονται δὲ ἐντεῦθεν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἅλας, κηρίον, μαλλί, πρόβατα πάμπολλα, ὁμοίως παχέα βόδια καὶ ἵπποι, καὶ κρασὶ ἀρκετόν.

Τὸ Ἰάσιον εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ ἡ καθέδρα τοῦ Ἡγεμόνος. Αὕτη κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἡγεμονίας εἰς τόπον νοσώδη καὶ ἀνώμαλον· εἶναι ἐμπορικὴ καὶ εὐρύχωρος, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη.

Τὸ Γαλάτσι κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἰασίου, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως. Αὕτη εἶναι πόλις ἐπίσημος μὲ ναυπηγεῖον· ἐνεργεῖ δὲ διὰ τοῦ Δουνάβεως καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης ἐμπόριον μεγάλον μὲ τὰ προϊόντα τῶν δύω Ἡγεμονιῶν.

Ἡ Χοτίνη κεῖται πρὸς ἄρκτον τοῦ Ἰασίου, κατὰ τὴν μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Γαλίτσιας γωνίαν, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νίστρου. Αὕτη εἶναι καλῶς ὀχυρωμένη, ἔχει βοσκὰς λιπαρὰς καὶ βουκολικὴν ἐπικερδῆ· ἀνήκει δὲ ἀμέσως τῇ ὑψηλῇ Πόρτᾳ.

Γ. Αἱ ἐφεξῆς δύω ἐλεύθεραι Ἀριστοκρατίαι ἦσαν ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Σουλτάνου

1) Ἡ Ἀριστοκρατία Ῥαγούζα, ἡ ἐν τῇ Δαλματίᾳ, ἥτις περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους καὶ τῆς Μπόσνας. Ἡ διοίκησις

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αὐτῆς εἶναι Ἀριστοκρατικὴ κατὰ τὸν τρόπον τῆς πρώην Βενετικῆς Ἀριστοκρατίας. Ἡ μεγάλη βουλὴ ἔχει τὴν ὑπερτάτην δύναμιν, ἥτις συνίσταται ὑπὸ τῶν Εὐγενῶν. Ἐκ τῶν συνάρθρων αὐτῆς ἐκλέγεται ἡ Βουλὴ Πρεγκάλη, ἥτις διοικεῖ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ δέχεται εἰς τὴν κορυφήν της ἕνα διὰ ψήφων ἐκλεγόμενον Ῥέκτορα (ἔπαρχον). Ἡ ἐπικράτεια αὐτῆς εἶναι μικρὰ καὶ ἄφορος, ἐκτὸς τῆς ὡράιας νήσου Μελίδας. Οἱ οἰκηταὶ ὁμιλοῦσι Σλαβονισί, οἱ δὲ περισσότεροι Ἰταλισί, ὄντες ὀπαδοὶ τοῦ Δυτικοῦ δόγματος· ὑποφέρουν ὅμως τοὺς Ἀρμενίους καὶ Μωαμετάνους.

Σημ. Τώρα ἡ Ἀριστοκρατία αὕτη κρατεῖται ὑπὸ τῶν Φραγκέζων.

Ἡ Ῥαγούζα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀριστοκρατίας, ἥτις κεῖται εἰς ἕνα κόλπον τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους· ἔχει πολλὰ ὡραῖα ἐργόχειρα, καὶ λιμένα χωρητικὸν μὲ ναυπηγεῖον καὶ μαγαζία· ἐνεργεῖ δὲ ἴδιον ἐμπόριον μεγάλον, καὶ ἀξιόλογον ναυτοαγώγιον.

2) Καὶ ἡ Ἀριστοκρατία τῶν ἑπτὰ ἑνωμένων νήσων. Αὕτη συνεχήθη ἐκ τῶν πρὶν νήσων τῆς Βενετίας, τῶν ἐν τῷ Ἰονικῷ πελάγει: τῶν Κορυφῶν, τῶν Παξῶν, τῆς Ἁγίας Μαύρας, τῆς Ἰθάκης, τῆς Κεφαληνίας, τῆς Ζακύνθου καὶ τοῦ Τσιρίγου, μὲ αὐτὰς συναριθμοῦνται

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ αἱ μικρότεραι νῆσοι: ἡ Ἀντίπαξος, τὸ Τσιριγότον καὶ αἱ δύω Στροφάδες. Αὗται μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Βενετικῆς Ἀριστοκρατίας ἐξουσιάσθησαν ὑπὸ τῶν Φρανσέζων· ἔπειτα κυριευθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἑνωθέντων Ῥώσσων καὶ Τούρκων, ἀπεκατέστησαν ἰδία Ἀριστοκρατία ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Τουρκίας· τῷ δὲ 1803 ἔλαβον παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας μίαν νέαν Ἀριστοκρατικὴν διοίκησιν. Τὰ αὐτῶν προϊόντα εἶναι σαφίδαι πολλαὶ καὶ κουραντί, κρασὶ κάλλιστον, ἐλαιόλαδον πολὺ, καὶ ἅλας· οἱ δὲ οἰκηταὶ Ἕλληνες.

Σημ. Ὁμοίως καὶ αὕτη ἡ Ἀριστοκρατία κρατεῖται τώρα ὑπὸ τῶν Φρανσέζων.

Οἱ Κορυφοὶ εἶναι μικροτέρα τῆς Κεφαλληνίας, πλὴν ἀξιολογωτέρα ταύτης καὶ τῶν λοιπῶν· ἐπειδὴ εἶναι ὀχυρὰ καὶ πολυάνθρωπος. Αὕτη κεῖται πλησίον τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, πρὸς δυσμὰς τῆς Ἑλλάδος· ἔχει εὐφορίαν ἐλαιολάδου, παράγει ἅλας καὶ μεσημερινὰ πωρικά. Πρὸς τὰ ἀνατολικὰ αὐτῆς παραθαλάσσια ἔχει πόλιν ὁμώνυμον, ἥτις εἶναι καλῶς ὀχυρωμένη, καὶ ἐν ταὐτῷ πρωτεύουσα καὶ καθέδρα τοῦ Βουλευτηρίου τῆς Ἀριστοκρατίας.

Οἱ Παξοὶ κεῖνται πρὸς μεσημβρίαν τῶν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Κορυφῶν. Τὸ μόνον προϊὸν αὐτῶν πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον εἶναι ἐλαιόλαδον κάλλιστον.

Ἡ Ἁγία Μαύρα κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῶν Παξῶν· ἡ δὲ Ἰθάκη πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἁγίας Μαύρας. Οἱ ὀλίγοι οἰκηταὶ τῆς Ἰθάκης καταγίνονται ἐπιμελῶς εἰς τὴν θαλασσοπορείαν.

Ἡ Κεφαλληνία κεῖται πρὸς δυσμὰς τῆς Ἰθάκης. Αὕτη εἶναι ἡ μεγαλητέρα νῆσος τῆς Ἀριστοκρατίας, πλὴν βουνώδης εἰς ἄκρον· παράγει δὲ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἐλαιόλαδον, κρασὶ κάλλιστον, καὶ κυρίως κουραντί. Οἱ οἰκηταὶ αὐτῆς εἶναι ἐκ γενετῆς ναῦται ἐπιτήδειοι, ἀλλ' ἡ πρώην διημαρτημένη διοίκησις τῆς Βενετίας ἐμπόδιζεν ἀλόγως τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν· μετὰ τὴν μεταβολὴν ὅμως τῆς διοικήσεως ταύτης, εὐθὺς ἡ ναυτικὴ αὐτῶν δύναμις ὥρμησεν ἐπὶ τὸ κρεῖττον. Αὐτοὶ εἶναι ὀξύνοες, καθὼς καὶ πολλῶν ἄλλων νήσων οἱ οἰκηταί, πλὴν ἀκαλλιέργητοι· ὅθεν εἶναι ἐλπίς, ἐὰν μετὰ καιρὸν ἀφιερωθῶσιν εἰς τὰς μαθήσεις, ὅτι δύνονται νὰ ἀναφανῶσιν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες μεγάλοι: καθὼς καὶ καθ' ὅλον τὸν ζοφερώτατον αἰῶνα τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους ἀνεφαίνοντο ἐνίοτε ἐκ τάυτης τῆς νήσου τοιοῦτοι τινές.

Ἡ Ζάκυνθος κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Κεφαλληνίας καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ Μωρέως. Αὕτη ἔχει ἔδαφος εὔφορον, προϊόντα τὰ αὐτὰ καὶ πόλιν ὁμώνυμον. Οἱ κάτοικοι δὲν ἐκαταγίνοντο μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν θαλασσοπορείαν, πλὴν ἴσως εἰς τὸ ἐξῆς μιμηθῶσι τοὺς λοιποὺς φιλοναύτας νησιώτας, καὶ ἐκτείνωσι διὰ τούτου τὰς ἰδέας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πατρίδος των.

Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ζακύνθου κεῖνται αἱ Στροφάδες. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν τοῦ Μωρέως τὸ Τσιρίγον. Αὕτη εἶναι νῆσος μικρὰ καὶ ἄφορος, κατοικουμένη ὑπὸ ὀλίγων τινῶν Γραικῶν.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Α Σ Ι Α.

(Πιν. 1. καὶ 2.)

§. 1. Σύνορα.

Ἡ Ἀσία συνορεύει μετὰ τῆς Εὐρώπης, ἥτις μόνη συνέχεται ἀμέσως μετὰ τῆς Ἀσίας· ἡ συνορικὴ ὅμως γραμμὴ δὲν εἶναι ἀκριβῶς προσδιωρισμένη· ἡ παλαιοτάτη καὶ βεβαιοτάτη εἶναι ἡ σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ ὄρους Οὐράλ καὶ τοῦ ποταμοῦ Δών. Ἀπώτερον πρὸς μεσημβρίαν διαιρεῖται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς Μαύρης καὶ Μεσογείου Θαλάσσης. Ἡ Ἀφρικὴ συνέχεται μετὰ τῆς Ἀσίας δι' ἑνὸς ἰσθμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκ μὲν τοῦ ἑνὸς μέρους σχηματίζει ἡ Μεσόγειος,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου ἡ Ἐρυθρὰ Θάλασσα, ἢ ὁ Ἀραβικὸς κόλπος. Ὅλοι οὗτοι οἱ τόποι καὶ αἱ Θάλασσαι κεῖνται πρὸς ὀυσμὰς τῆς Ἀσίας. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν αὐτῆς κεῖται ὁ Ἰνδικὸς Ὠκεανός, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὑρίσκονται πάμπολλαι νῆσοι, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς — αἱ πλησίον τῶν Ἀουσραλιακῶν νήσων — εἶναι αἱ μέγισαι τοῦ Κόσμου. Πρὸς ἀνατολὰς συνορεύει μετὰ τοῦ Μεγάλου Ὠκεανοῦ, τοῦ καὶ εἰρηνικοῦ ὀνομαζομένου, ὅς τις διάτινος μεγάλου ἀποσήματος τὴν διαιρεῖ ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς· πλὴν αὗται αἱ δύω Ἤπειροι ὅσον προχωροῦσι πρὸς ἄρκτον, τοσοῦτον συμπλησιάζουσιν, ἕως οὗ σχηματίζουσιν ἕνα πορθμὸν μέτριον, ἔχοντα πλάτος δέκα μιλίων, ὅς τις ὀνομάζεται πορθμὸς τοῦ Κόοκ, ἢ τοῦ Μπέριγ, καὶ διαιρεῖ τὴν ἀπωτάτην ἀνατολικὴν ἄκραν τῆς Ἀσίας ἀπὸ τὴν δυτικὴν τῆς Ἀμερικῆς· ὅθεν πάλιν ἀπομακρύνονται ἀπ' ἀλλήλων, τὰ μὲν Ἀσιατικὰ παραθαλάσσια πρὸς δυσμάς, τὰ δὲ τῆς Ἀμερικῆς πρὸς ἀνατολάς. Ὅλη ἡ Ἀρκτικὴ Ἀσία συνορεύει μετὰ τῆς ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης, καὶ τυλίττεται εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου περὶ τὸν ἀρκτικὸν πόλον.

§. 2. Μέγεθος.

Ἡ Ἀσία μετὰ τὴν Ἀμερικὴν εἶναι ἡ μεγίστη Ἤπειρος. Ἡ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς με-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

γίση αὐτῆς ἔκτασις ἔχει μῆκος 1300 μιλίων, καὶ πλάτος σχεδὸν τοσοῦτον ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον. Αὕτη εἶναι μεγαλητέρα τῆς Εὐρώπης τετράκις καὶ ἐπέκεινα, τῆς δὲ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἑξηκοντάκις.

§. 3. Ὄρη.

Ἡ Ἀσία ἔχει καθ' ὅλην τὴν ἑαυτῆς ἔκτασιν πολλὰ καὶ μεγάλα ὄρη. Τὰ ἑφεξῆς — τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον συνέχονται πρὸς ἄλληλα, καὶ κατὰ διαφόρους τόπους ὀνομάζονται καὶ διαφόρως — εἶναι τὰ περιφανέστερα καὶ ἀξιοσημείωτα:

1) Τὸ Οὐραλικὸν ὄρος ὑψώνεται ἀπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν συνόρων, τῶν παρὰ τὸν ἀρκτικὸν πολικὸν κύκλον, κατ' εὐθεῖαν πρὸς μεσημβρίαν. Τοῦτο ἐνώνεται διά τινος ὄρους, κυρτουμένου πρὸς μεσημβρίαν 2) μετὰ τοῦ μεγάλου ὄρους Ἰμάου, ἢ Μουστάκ, ὅ,που προχωρεῖ πρῶτον πρὸς μεσημβρίαν, καὶ ἔπειτα στρέφεται πρὸς δυσμάς, καὶ 3) μετὰ τοῦ ὄρους Ἀλτάϊ, ὅ,που προχωρεῖ πρὸς ἀνατολάς, καὶ περικυρτούμενον πρὸς μεσημβρίαν, ἐκπέμπει πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν τινὰς μεγάλους κλάδους. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μάυρης Θαλάσσης ὑψώνεται

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

4) ὁ Καύκασος, ὅς τις συμπίπτει πρὸς δυσμὰς 5) μετὰ τοῦ Ταύρου, τοῦ ἐμπεριέχοντος τὸ βουνὸν Ἀραράτ, καὶ ἐκτεινομένου μέχρι τῆς Μεσογείου Θαλάσσης· αἱ περισσότεραι κορυφαὶ τούτου τοῦ ὄρους εἶναι αἰωνίως χιονοσκέπαστοι.

§. 4. Ὕδατα.

Ἡ Ἀσία ἔχει πολλοὺς διασήμους ποταμούς, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς συναριθμοῦνται μετὰ τῶν μεγίστων ποταμῶν τοῦ Κόσμου. Οὗτοι σχεδὸν ὅλοι ῥέουσιν ἢ πρὸς μεσημβρίαν ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ὠκεανῷ, ἢ πρὸς ἄρκτον ἐν τῇ ἀρκτικῇ παγωμένῃ Θαλάσσῃ· ῥέουσι δὲ καὶ τινες πρὸς ἀνατολὰς ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ. Οἱ πρὸς μεσημβρίαν ῥέοντες εἶναι:

1) Ὁ Εὐφράτης, ὁ πάντων δυτικώτατος. Οὗτος ἀναβρύων παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ταύρου, ἐγκαταδύεται ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, ὅς τις σχηματίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ· πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου σμίγεται μετ' αὐτοῦ καὶ

2) Ὁ Τίγρις, ὁ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Εὐφράτου ῥέων. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται τὸ Μπαγδάτι.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

3) Ὁ Ἴνδος, ὁ ἔτι ἀνατολικώτερος, ἔρχεται ἀπὸ τοῦ ὄρους Μουσάχ, καὶ βυθίζεται ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ὠκεανῷ.

4) Ὁ Γάγγης, ὁ ἔτι ἀνατολικώτερος, εἶναι ἕνας τῶν διασημοτάτων καὶ μεγίστων ποταμῶν τῆς Ἀσίας, καὶ χύνεται ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ὠκεανῷ. Ἡ Καλκούτα κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας ἑνὸς κλάδου τοῦ Γάγγη· ὁ δὲ ἀνατολικὸς αὐτοῦ κλάδος πλησίον τῶν ἐκβολῶν δέχεται τὸν Μπουρεμπούτερ, τὸν ἀναβρύοντα πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Γάγγη.

Ἐκ δὲ τῶν ῥεόντων ἀρκτικῶς ἐν τῇ παγωμένῃ Θαλάσσῃ ποταμῶν, οἱ μέγιστοί εἶναι:

5) Ὁ Ὄμπης (Ὄμπ) ὁ δυτικώτατος, ὅς τις σχεδὸν μέχρι τῶν πηγῶν του εἶναι πλευσός, καὶ πληθύνεται ὑπὸ πολλῶν διασήμων καὶ μέρος πλευσῶν ποταμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μέγιστος εἶναι ὁ Ἴρτης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Τομπόλη.

6) Ὁ Γενισέης, ὁ ῥέων ἀνατολικώτερον· καὶ ἔτι ὁ ἀνατολικώτερος

7) Λένας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Λίμνας ἡ Ἀσία ἔχει πολλάς, καὶ μάλιστα ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς· ἡ μεγίστη καὶ διασημοτάτη πασῶν εἶναι 1) ἡ Κασπία Θάλασσα, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μαύρης Θαλάσσης κειμένη. Αὕτη δὲν ἔχει τινὰ ὁρατὸν σύνδεσμον μετὰ τοῦ Ὠκεανοῦ, οὔτε ἐκβολήν τινα, ἂν καὶ χύνονται εἰς αὐτὴν πολλοὶ ποταμοί, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης ἐρχόμενον μεγαλοπόταμον Βόλγας. Αὐτὴ, ἡ οὕτως ὀνομαζομένη Θάλασσα, εἶναι ἡ μεγίστη Λίμνη τοῦ παλαιοῦ Κόσμου. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίας κεῖται 2) ἡ λίμνη Ἀράλη, ἥτις ἔχει τὰς αὐτὰς ἰδιότητας τῆς Κασπίας, καὶ δέχεται τὸν ποταμὸν Γκιχών, κατὰ τὸ παραπόταμον τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Μπουχάρα. Ἔτι ἀνατολικώτερον, πλησίον τῶν συνόρων τῆς Ῥωσσικῆς ἐπικρατείας εἶναι 3) ἡ λίμνη Μπαϊκάλη, παρὰ τὴν ὁποίαν κεῖται ἡ πόλις Ἰρκοῦτσκο.

§. 5. Κλίμα.

Τὰ μὲν μεσημβρινώτατα παραθαλάσσια τῆς Ἀσίας, καὶ αἱ πλησίον αὐτῶν νῆσοι κεῖνται ἐντὸς τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, ἤτοι κατὰ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην· τὰ δὲ ἀρκτικὰ παραθαλάσσια ἐντὸς τοῦ πολικοῦ κύκλου, ἤτοι κατὰ τὴν ἀρκτικὴν κατεψυγμένην Ζώνην· τὸ δὲ κεφαλαιῶδες αὐτῆς μέρος, καὶ τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια καὶ αἱ νῆσοι κεῖνται ἐν τῇ ἀρκτικῇ εὐκράτῳ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ζώνη· πλὴν τὰ ἀποτελέσματα τῆς κατεψυγμένης Ζώνης ἐκτείνονται πολὺ ἀπώτερον τοῦ πολιτικοῦ κύκλου, καὶ σχεδὸν ἕως τὸ μέσον τῆς εὐκράτου Ζώνης. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ μέσον τῆς Ἀσίας περικλείεται ὑπὸ μεγάλων ὀρέων, τὰ ὁποῖα προχωροῦσιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, διὰ τοῦτο τὴν διαιροῦσιν εἰς τρία μέγιστα τμήματα, τὰ ὁποῖα διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὴν θερμότητα, τὸν Ἀέρα καὶ τὸ κλίμα· δηλονότι εἰς Μεσημβρινήν, Μεσαίαν καὶ Ἀρκτικὴν Ἀσίαν. Δύναται δὲ νὰ ὑποτεθῇ ὡς βάσις τούτης τῆς διαιρέσεως ἡ Κασπία Θάλασσα, ὥστε ὅ,τι κεῖται κατ' εὐθεῖαν τούτης τῆς Θαλάσσης, ἀνάγεται εἰς τὴν Μεσαίαν· ὅσον δὲ πρὸς τὰ ἀρκτικὰ αὐτῆς μέρη, εἰς τὴν Ἀρκτικήν· καὶ ὅσον πρὸς τὰ μεσημβρινὰ, εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Ἀσίαν.

Ἡ Μεσημβρινὴ Ἀσία ἔχει θερμόν, πρὸς δὲ τὰ παραθαλάσσια καὶ ὑγρὸν Ἀέρα· εἰς τινὰς τόπους αὐτῆς ἡ θερμότης συμβαίνει τοσοῦτον σφοδρά, ὥστε μόνον τοὺς ψυχροτέρους καιροὺς τοῦ χρόνου κατοικοῦνται· αὐτοῦ πνέει ὁ διαβόητος ἄνεμος σάμουμ, ὅστις εἶναι θερμὸς μέχρι πυιγμοῦ, καὶ ὅταν πνέῃ σφοδρῶς γίνεται θανατηφόρος. Ἀπώτερον δὲ πρὸς ἄρκτον κατὰ τὰ ὄρη, τὰ περιορίζοντα τὴν Μεσαίαν Ἀσίαν, ὁ Ἀὴρ εἶναι εὐκραέστερος καὶ καθαρώτερος, ὅθεν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

φυτοῦ εὑρίσκονται μέρη τινὰ τῆς Γῆς χαριέστατα καὶ εὐδαιμονέστατα.

Ἡ Μεσαία Ἀσία συνίσταται ἐκ μιᾶς εὐρυχώρου καὶ ὑψηλῆς Ῥάχης, ἥτις πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἄρκτον περικυκλοῦται ὑπὸ χιονοσκεπάστων βουνῶν, καὶ πολλαχοῦ διακόπτεται ὑπὸ ὀρέων, διὰ δὲ τὴν ὑψηλὴν αὐτῆς θέσιν ὠνομάσθη προσέτι καὶ ὑψηλὴ Ἀσία· Αὕτη ἔχει ξηρὸν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τραχὺν Ἀέρα, θέρος θερμὸν καὶ χειμῶνα δριμύν.

Ἡ Ἀρκτικὴ Ἀσία, ἡ περιέχουσα ὅλον τὸ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ Ῥωσσικοῦ Βασιλείου, ὅσον ἐκτείνεται πρὸ τὴν ἀρκτικὴν παγωμένην Θάλασσαν, χαμηλώνει διηνεκῶς, καὶ γίνεται ὁμαλωτέρα· ἔχει δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἀέρα ψυχρότατον, καὶ πλησίον τῆς Θαλάσσης ὑγρόν. Αἱ ψυχρότητες αὐτοῦ εἶναι πολὺ δριμύτεραι καὶ διαρκέστεραι ἀπὸ τὰς συμβαινούσας καθ' ὅλους τοὺς λοιποὺς τόπους, τοὺς ἔχοντας τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἀρκτικοῦ πόλου, πλὴν καὶ οὕτως τὸ μικρὸν θέρος ὁ Ἀὴρ γίνεται ἀρκετὰ θερμός.

§. 6. Προϊόντα.

Εἰς ἕνα τοσοῦτον μεγάλον τόπον, ὅστις ἔχει οὕτω διαφορετικὰ κλίματα, ἕπεται ὁμοίως καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἡ ποιότης τοῦ ἐδάφους, ὁμοῦ καὶ ὅλα, ὅσα ἐπὶ τούτου ζῶσι καὶ φύονται, νὰ εἶναι διαφορετικά. Ἐκ τούτου ἡ Ἀσία εἶναι ὁ πλουσιώτατος τόπος τοῦ Κόσμου κατὰ τὰ παντοδαπῆ, καὶ ἐν μέρει πολύτιμα καὶ παντελῶς εἰς αὐτὴν ἴδια προϊόντα, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ λοιπαὶ Ἤπειροι τοῦ Κόσμου, καὶ μάλιστα ἡ Εὐρώπη, πρέπει νὰ ἀποδίδωσι τὴν εὐχαρίστησιν διὰ ἕνα μέρος τῶν ἐν αὐταῖς καλλίστων προϊόντων, τὰ ὁποῖα οἱ Εὐρωπαῖοι μετέφερον εἰς αὐτὰς ἐκ τῆς Ἀσίας.

Αὕτη ἡ εὐχαρίστησις ἀνήκει μάλιστα εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Ἀσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ἡ Φύσις, ὅτι ἐκένωσε τὸ κέρας τῆς δαψιλείας. Τὰ Φυτὰ αὐτοῦ αὐξάνουσιν ἀσελγέστατα, τὸ δὲ ἔδαφος ἀπαιτεῖ μίαν μικρὰν καλλιέργειαν διὰ νὰ ἀποδώσῃ ὅλα ἐκεῖνα, ὅσα ὑποφέρουσι τοῦτο τὸ θερμὸν κλίμα. Αἱ νῆσοι γεννῶσι τὰ κατὰ τὴν εὐωδίαν καὶ γεῦσιν λεπτότατα φυτά, τὰ γενικῶς ὀνομαζόμενα Ἀρωματικά, ἤτοι τὰ μοσχοκάρφια, τὸ μοσχοκαρυδίσον ἄνθος, τὰ μοσχοκάρυδα καὶ τὴν κανέλαν· τὸ πιπέρι τὸ πάντων κοινότερον καὶ ἡ πιπερόριζα γίνονται ὁμοίως ἐκ περιουσίας κατὰ τοῦτο τὸ κλίμα· τὰ δυναμοτικώτατα ἀρώματα (σπετσαρικά) οἷον: τὸ ὄπιον, ἡ κασία, τὸ μάννα, ἡ κάμφορα, ἡ μαστίχα, τὸ κομμύδι, τὸ κικύδι, ἡ ἀλόη, τὸ λιβάνι καὶ τὸ μύρον εὑρίσκονται ἐν τῇ Ἀσίᾳ. Ἡ ἐλαία, τὸ καφόδενδρον, τὸ ζαχαροκάλαμον, ὁ βαμβακόδα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μνος, ἡ συκαμινέα, ὁμοῦ καὶ ὁ ἐκ τῶν φύλλων αὐτῆς τρεφόμενος σκώληξ, τὸ κλῆμα, ὁ θάμνος τοῦ τσαΐου, πολλῶν μεσημβρινῶν πωρικῶν δένδρα, οἷον: τὸ Πισάγ, οἱ Φοίνικες, οἱ πορτογαλλίαι, αἱ Ῥοδίαι καὶ ἄλλα, τὸ Πέτελ, ἡ Ἀρέκα, τὸ ἀνανάσι, τὰ λεμόνια, τὰ πεπόνια καὶ ἄλλα πολύτιμα πωρικὰ εἶναι ἴδια τούτων τῶν μερῶν. Τὰ δάση περιέχουν τὰ κάλλιστα εἴδη τῆς ξυλουργικῆς, τῆς οἰκοδομίας καὶ τῶν ἀρωματοξύλων, οἷον: κέδρους, κυπαρίσσια, ἀμπανόζι, σάνδαλον καὶ ἄλλα. Ἐκ τῶν Ἰνδικῶν καλαμίων κατάγονται καὶ τὰ τῆς Ἱσπανίας. Κανένα δένδρον ὅμως δὲν εἶναι τοσοῦτον ὠφέλιμον πρὸς τοὺς ἐκεῖ κατοίκους διὰ τῆς πολυποικίλου αὐτοῦ χρήσεως, ὅσον ὁ κόκος. Τὰ κοινότερα γεννήματα αὐτοῦ εἶναι τὸ ἀραποσίτι, πλὴν καὶ ἡ ῥίζα Γιάμι ἀναπληροῖ τὴν χρῆσιν τοῦ ψωμίου.

Προσέτι ἡ Φύσις κατ' αὐτὰ τὰ μέρη ἐποίκιλε καὶ τὸ γένος τῶν Ζώων. Αὐτοῦ μεταβάλλεται εἰς οἰκιακὸν ζῶον ὁ Ἐλέφας, καὶ μεταχειρίζεται διὰ τὸ τράβημα καὶ φόρτωμα. Ἡ Κάμηλος εἶναι τὸ κοινότερον ἀχθοφόρον ζῶον τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, χωρὶς τοῦ ὁποίου πολλὰ μέρη αὐτῆς δὲν ἐδύνοντο οὔτε νὰ κατοικηθῶσιν, οὔτε νὰ ταξιδεύωνται· τοῦτο εἶναι τὸ ἀσχημότατον ζῶον τῆς Γῆς, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ καὶ τὸ ὠφελιμώτατον. Τὸ Βόδι τῶν Ἰνδιῶν εἶναι ὡραῖον καὶ τα-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χύ, ὅθεν τὸ ζεύγουσιν εἰς τὰς ἁμάξας, καὶ κάμουν δὶ αὐτοῦ ὁδοιπορίας μακράς. Οἱ ὡραιότατοι Ἵπποι τοῦ Κόσμου γίνονται κατ' αὐτὰ τὰ μέρη, ἔτι πρόβατα μὲ μεγάλην καὶ παχεῖαν οὐράν, καὶ τὰ Καμηλόγιδα (τὰ γίδια τῆς Ἀγκυρας), τὰ ὁποῖα ἀποδίδουσι τὸ τιφτίκι, τὴν ὅλην τοῦ καμηλότου. Εἰς τοὺς καλαμώδεις βάλτους κατοικεῖ τὸ μεγάλου καὶ εἰρηνικὸν ζῶου, ὁ Ῥινόκερος, εἰς δὲ τὰ δάση αἱ ὡραῖαι Δορκάδες, τὰ Μοσχόγιδα, ὁ Μοσχόγατος, καὶ πλήθη πολυειδῶν Πιθήκων, οἱ γιγαντιαῖοι Ὄφεις, οἱ παλαίοντες καὶ μὲ αὐτὴν τὴν Τίγριδα, οἱ Σκορπίοι, καὶ ἄλλα ἐπιβλαβῆ ζῶα. Ἐκ δὲ τῶν Πτηνῶν αὐτοῦ εὑρίσκονται ἀναρίθμητα πλήθη Παπαγάλων, Στρουθοκαμήλων, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνονται τὰ ὡραῖα πτερά, πουλία τοῦ παραδείσου — περὶ τῶν ὁποίων τὸ πάλαι ἐμυθολόγουν πολλὰ — καὶ ἕνα εἶδος χελιδόνων, αἱ ὁποῖαι κτίζουσι τὰς Ἰνδικὰς χελιδονοφωλίας, τὸ γνωστὸν πράγμα. Αἱ δὲ Θάλασσαι ἀποδίδουσι τὰ ὡραιότατα μαργαριτάρια, πλὴν εἰς τοὺς ποταμοὺς κατοικεῖ ὁ βδελυρότατος Κροκόδειλος.

Ἐκ τῶν Ὀρυκτῶν εὑρίσκονται ἐν τῇ Μεσαίᾳ Ἀσίᾳ: χρυσίον πάμπολυ καὶ καθαρώτατον, ἀργύριον ὑπέρμετρον, χάλκωμα, κασσίτερος καὶ τὰ λοιπὰ μέταλλα· πρὸς δὲ τούτοις καὶ οἱ κάλλιστοι ἀδάμαντες καὶ ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Πλὴν οἱ ὡραιότατοι τόποι μετριάζονται ἀμοιβαίως ὑπὸ τῶν συχνῶν ξηρῶν καὶ ἀφόρων ἐδαφῶν, καὶ τῶν ψυχρῶν βράχων. Αἱ αὐτόθι ἀμμώδεις ἔρημοι εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἐκτεταμέναι· ἡ δὲ ἔλλειψις τοῦ νεροῦ καὶ τῶν δένδρων, τῶν ὑπερασπιστικῶν ἐναντίον τῶν θερμοτάτων ἡλιακῶν ἀκτίνων, τὰς ἀποκαθιστᾷ φοβερὰς, ὅθεν μόνον διὰ τῆς βοηθείας τῶν Καμήλων γίνονται διαβαταί· ὅπου ἀναβρύει μόνον μία πηγή, ἐκεῖ ἐμφανίζεται μία πράσινος νῆσος ἐν τῷ μέσῳ τούτης τῆς ἀμμώδους θαλάσσης· ἡ ἄμμος εἰς τινὰ μέρη εἶναι ξερεά, εἰς τινὰ δὲ εὐκίνητος, ὅθεν κινουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὡς νερόν, καὶ διωκομένη εἰς μεγαλωτάτους ςύλους, ἐπισωρεύεται ὡσὰν βουνόν. Διὰ τοὺς τοιούτους κινδύνους καὶ τοὺς πολλοὺς κλέπτας, τοὺς πλανωμένους περὶ τὰ ὀλιγοκατοικημένα μέρη, συνεθίζουσι νὰ ταξιδεύουν τὰ καρβάνια ἐπὶ τῆς Ἀσίας μετὰ μεγάλων καθωπλισμένων συνοδιῶν.

Ἡ Μεσαία Ἀσία ἔχει πλέον μεγαλητέρας ἀμμώδεις ἐρήμους, καὶ εὐρυχωροτέρας ἀφόρους πεδιάδας. Οἱ εὔφοροι τούτης τόποι εἶναι ἁρμοδιώτατοι πρὸς τὴν Γεωργικήν, καὶ μάλιςα τὴν Κτηνοτροφίαν, ὅθεν παράγουσι δαψιλῶς γεννήματα, πωρικὰ καὶ χρασί. Ἔτι εἰς τινὰ μέρη αὐτῆς γίνεται τὸ κάλλιςον ῥαβέντι, τὸ ὁποῖον ἀλλοῦ δὲν εὑρίσκεται. Τὰ δὲ λοιπὰ φυτὰ καὶ ζῶα ἀυ-

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς ὁμοιάζουσι περισσότερον μὲ τῆς Εὐρώπης, παρὰ μὲ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας.

Τὰ μέρη τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας, τὰ πλησίον τῆς Μεσαίας, ἔχουν τὰς αὐτὰς ποιότητας καὶ τὰ αὐτὰ προϊόντα, καὶ ἐπομένως πολλοὺς τόπους εὐφόρους, ὁμοίως καὶ πεδιάδας ἀφόρους· πλὴν ὅσον ἐκτείνεται πρὸς ἄρκτον ὁ τόπος, τόσον εὑρίσκεται ἄφορος καὶ τραχύς, ἕως οὗ τελευταῖον δὲν ὡριμάζει κανεὶς καρπός, οὔτε φυτρώνει κανένα φυτόν, ἢ ἐὰν φυτρώσῃ ὀλίγον, φθείρεται ὑπὸ τοῦ ψύχους· ἡ δὲ αἰωνίως παγωμένη Γῆ μένει παντελῶς ἀκαλλιέργητος. Ἀντὶ τούτων ὅμως τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἀσίας ὑπερπλουτεῖ κατὰ τὰ μέταλλα καὶ δάση, τὰ ὁποῖα εἶναι ἄχρηστα πρὸς τὸ ἐμπόριον, καὶ ἔτι κατὰ τὰ ὡραιότατα καὶ παντοδαπὴ Γουναρικά.

Ἐκ τούτων τῶν ἐπαριθμηθέντων Ἀσιατικῶν προϊόντων, μόνον τὰ ἑφεξῆς ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος (Π. 1.) διά τινων σημείων:

1) Ἡ Κτηνοτροφία, διὰ τῆς ὁποίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα τοὺς ἵππους καὶ τὰ πρόβατα.

2) Τὸ Βαμβάκι, ὅπου δὲν νήθεται μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ κατασκευάζονται ἐξ αὐ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ ὑφάσματα, ἐκ τῶν ὁποίων φέρονται πάμπολλα εἰς τὴν Εὐρώπην, ὥστε τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ἔγιναν ἱκανῶς γνωστά.

3) Τὸ Μετάξι, ὅ,που ὁμοίως αὐτοῦ κλώθεται καὶ ὑφαίνεται· τοῦτο εἶναι διὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἐργόχειρα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον τραχύ, πλὴν καὶ οὕτω φέρουσιν ἐξ αὐτοῦ πλῆθος πολὺ εἰς τὴν Εὐρώπην.

4) Ὁ Καφὲς, ὅς τις καλλιεργεῖται εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, ὅπου ἐσημειώθη καὶ ἡ πατρὶς αὐτοῦ (Ἀραβία), ἐπὶ τῆς ὁποίας καὶ μέχρι τοῦ νῦν εὑρίσκονται τὰ λεπτότατα εἴδη αὐτοῦ.

5) Τὸ Τσάϊ, τὸ ὁποῖον εἶναι φύλλα ἑνὸς θάμνου, ὅς τις μέχρι τοῦ νῦν ἀλλοῦ δὲν εὑρίσκεται, εἰμὴ ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, κατὰ τὸ σημειωθὲν μέρος (τὴν Κίναν), ἥτις δίδει κατ' ἔτος εἰς τὴν Ἤπειρόν μας πολλῶν μιλιουνίων φούντια.

6) Τὰ Ἀρωματικά, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἕως τοῦ νῦν λαμβάνομεν ἐκ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, τῆς ὁποίας ὅλα τὰ μέρη σχεδὸν, τὰ παράγοντα τὰ τοιαῦτα προϊόντα, ἐξουσιάζονται ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

7) Τὰ **Μεταλλεῖα** τοῦ χρυσίου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται μάλιστα εἰς τὸν πλουσιώτατον κατὰ τὸ χρυσίον τόπον τῆς Ἀσίας (Τιμπέτ). Ἐκ τῶν πολυτίμων ὅμως Ἀσιατικῶν μετάλλων φέρονται πάνυ ὀλίγα εἰς τὴν Εὐρώπην — ἐξαιροῦνται τὰ ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων ἀποκτώμενα ἐκεῖ πλούτη, τὰ ὁποῖα φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν ἐπισρέφοντες — αὐτὰ μάλιστα φέρονται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ κυρίως ἀσήμι διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν προϊόντων αὐτῆς, καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς Κίνας.

8) οἱ **Πολύτιμοι λίθοι**, οἵ τινες εὑρίσκονται εἰς πολλὰ μέρη τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας. Ἐπὶ τοῦ πίνακος ὅμως ἐσημειώθη μόνον ἐκεῖνος ὁ τόπος τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καθ' ὃν εὑρίσκονται οἱ ἀξιολογώτατοι διαμαντόλακκοι, οἵ τινες ἀποδίδουσι τοὺς ὡραιοτάτους ἀδάμαντας τοῦ Κόσμου.

9) Τὰ **Μαργαριτάρια** τὰ κάλλιστα τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὰς Θαλάσσας τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, κατὰ τοὺς ἐπ' αὐτῶν σημειουμένους τόπους.

10) Τὰ **Γουναρικά**, τὸ μόνον προϊόν, καὶ ἡ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ ὕλη τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 7. Κάτοικοι.

Ἡ Ἀσία ὁμοίως διὰ τῶν ἑαυτῆς κατοίκων ἀπεδείχθη τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τοῦ Κόσμου. Αὕτη εἶναι ἡ κούνια τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἡ Ἱστορία μας ἀρχηγᾷ ἐκ τῆς Ἀσίας· αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ἀρχήν του κατὰ πρῶτον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ ἐκεῖθεν διεσκορπίσθη εἰς ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς· αὐτοῦ συνεζήθησαν τὰ πρῶτα βασίλεια· αὐτοῦ ἔζησαν καὶ ἐδίδασκον οἱ θεμελιωταὶ τῶν τριῶν εὐρυχωρωτάτων θρησκειῶν: ὁ θεόπτης Μῶυσῆς, ὁ Ἰησοῦς χριστὸς καὶ ὁ Μωάμεθ· αὐτοῦ ἀνεβλάστησαν αἱ πρῶται τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι.

Ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν μεσημβρινῶν Ἀσιατῶν φαίνονται δύω κλίσεις, αἱ ὁποῖαι σχεδὸν ἐπικρατοῦσι κοινῶς καθ' ὅλην τὴν Ἀσίαν, καὶ θαυμάζονται. Αὗται εἶναι ἡ ἔφεσις τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τῆς ἀπεριορίστου Δεσποτείας· ὅθεν ἡ Ἀσιατικὴ τρυφὴ καὶ ὁ δεσποτισμὸς ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων ὡς παροιμίαι.

Τὰ Ἀσιατικὰ γένη εἶναι πολλὰ, ἔχουσι διάφορα ὀνόματα, διαλέκτους, ἤθη καὶ τρόπους τῆς ζωῆς. Τινὰ ἐξ αὐτῶν ζῶσιν εἰς πόλεις καὶ χωρία, ἐνεργοῦσι τακτικὴν Γεωργικήν, ἔχουν ἐργόχειρα, τέχνας, τεχνουργεῖα καὶ ἐμπόριον·

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὰ τοιαῦτα εὑρίσκονται μάλιστα ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας. Ἄλλα δὲ τρέφονται μόνον διὰ τῆς Κτηνοτροφίας, δὲν ἔχουν κατοικίαν σαθρὰν, ἀλλὰ ζῶσιν ὑπὸ σκηνάς, τὰς ὁποίας χαλῶσι, ὅταν τελειώσῃ ἡ βοσκὴ τοῦ τόπου, καὶ πάλιν τὰς ἀνιστῶσιν εὐκόλως εἰς ἄλλα μέρη· οὗτοι μὲ τὰς ἀγέλας των ἀκολουθοῦσι τὰς βοσκάς, αἱ δὲ πλανώμεναι πόλεις καὶ τὰ χωρία αὐτῶν εἶναι ὡσὰν στρατόπεδα. Αὕτη ἡ νομαδικὴ ζωὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον εἶναι εἰς χρῆσιν κατὰ τὴν Μεσαίαν Ἀσίαν. Ἄλλα δὲ γένη καταγίνονται μόνον εἰς τὸ κυνήγι τῶν ἀγρίων ζώων καὶ τὴν ψαρικήν, καὶ τρέφονται ἐπίσης δι' αὐτῶν καὶ τῶν Ῥ'ένων. Ταῦτα εἶναι τὰ πλέον ἀγριώτατα γένη τῆς Γῆς, τὰ ὁποῖα κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας, πρὸς τὸ μῆκος τῆς παγωμένης Θαλάσσης.

Εἰς τὴν πρώτην κλάσιν, τοῦτ' ἔστι τὴν ἐνεργοῦσαν τὴν Γεωργικὴν, ἀνάγονται:

1) Οἱ Τοῦρκοι, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον κατακρατοῦσι τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας, πλὴν εἶναι συγκαταμεμιγμένοι μετὰ τοῦ φιλεμπόρου γένους τῶν Ἀρμενίων, τῶν Γραικῶν καὶ τῶν Ἑβραίων. Οἱ Τοῦρκοι προσέτι εἶναι ἕνα τῶν κυριευόντων γενῶν τῆς Εὐρώπης.

2) Οἱ Τάταροι, οἵτινες εἶναι γένος ἱκανῶς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πολυάριθμον, ἐκ τοῦ ὁποίου κατάγονται καὶ οἱ Τοῦρκοι. Μέρος τούτων ὅμως ἀνάγεται εἰς τὴν πρώτην κλάσιν, καὶ ἴσως οἱ περισσότεροι ζῶσι νομαδικῶς. Αὐτοὶ κατοικοῦσιν ἐπὶ τῶν δυτικῶν μερῶν τῆς Μεσαίας Ἀσίας, καὶ ἐκτείνονται μέχρι τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας, καὶ τῆς Εὐρώπης.

3) Οἱ Ἄραβες, οἵτινες ὁμοίως εἶναι κατ' ἐξοχὴν πολυάριθμον καὶ ἀξιοσημείωτον γένος. Αὐτοὶ ἔχουσι τὴν καθέδραν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, μετέβησαν ὅμως καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς. Ὡσαύτως καὶ οὗτοι κατὰ μέρος ἀνάγονται εἰς τὴν πρώτην κλάσιν: ἐπειδὴ πολλαὶ φυλαὶ αὐτῶν ζῶσι νομαδικῶς, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ ὀνομαζόμενοι Μπεδουΐνοι Ἄραβες εἶναι ἐν ταὐτῷ σκηνῖται καὶ λῃσταί.

4) Οἱ Πέρσαι, οἱ τὴν Περσίαν οἰκοῦντες καὶ χρηματίσαντες τὸ πάλαι γένος δυνατόν.

5) Οἱ Ἰνδοί, οἱ τῶν Περσῶν γείτονες, οἵτινες εἶναι λαὸς εὐγνώμων, ἐπιμελὴς καὶ ἐπιτήδειος, κατοικοῦσι δὲ μεταξὺ τοῦ Ἴνδου καὶ τοῦ Γάγγη· ἐκ τούτων ὠνομάσθησαν καὶ αἱ Ἰνδίαι.

6) Οἱ Μαλάγοι, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ με-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σημβρινὸν μέρος τῆς πέραν τοῦ Γάγγη χερσονήσου, καὶ σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς Ἀνατολικοϊνδικὰς νήσους.

7) Οἱ Κινέζοι, καὶ

8) Οἱ Ἰάπονες, οἵτινες εἶναι οἱ περιφανέσατοι καὶ ἀξιολογώτατοι μεταξὺ ὅλων τῶν Ἀσιατικῶν γενῶν, διὰ τὰ χρησὰ ἤθη, τὴν μεγάλην Γεωργικὴν καὶ τὴν εἰς πολλὰς τέχνας αὐτῶν ἐπιτηδειότητα.

Εἰς τὴν δευτέραν κλάσιν, ἤτοι εἰς τοὺς Σκηνίτας, ἐκτὸς τῶν ῥηθέντων Τατάρων καὶ Ἀράβων, τῶν κατὰ μέρος νομαδικῶς ζώντων, ἀνάγονται καὶ τὰ ἐφεξῆς γένη:

9) Οἱ Καλμοῦκοι, καὶ

10) Οἱ Μογγόλοι, οἵτινες εἶναι τὸ αὐτὸ γένος, καὶ κατοικοῦσιν ἐπί τινος μακροῦ τμήματος τῆς Μεσαίας Ἀσίας, μέχρι τῶν ἐντὸς τῆς Ἀρκτικῆς, καὶ ἐκ τῆς νομαδικῆς ζωῆς εἶναι μετρίως πεπολισμένοι. Τούτων τὸ μετοικῆσαν μέρος εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ χρηματίσαν ἐκεῖ καιρὸν ἱκανὸν δεσπόζον, ἀνάγεται εἰς τὴν πρώτην κλάσιν.

11) Οἱ Τουγγοῦζοι, οἵτινες εἶναι γένος μι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

γάλον, καὶ κατοικοῦσι τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Μεσαίας καὶ Ἀρκτικῆς Ἀσίας. Τούτων τὸ ὀλιγώτερον μέρος καλλιεργεῖ τὴν Γῆν, τὸ δὲ λοιπὸν κατεξουσιάσαν τὴν Κίναν, ἐδέχθη τὰ τῶν Κινέζων ἤθη. Οἱ νομαδικοὶ λαοὶ τῆς Μεσαίας Ἀσίας εἶναι γενικῶς ἀνήσυχοι, καὶ παλλάκις κατεκλόνησαν τὴν Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην.

Εἰς τὴν τρίτην κλάσιν, ἤτοι τοὺς Ἀγρίους, ἀνάγονται πολλὰ γένη, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πλέον πολυάριθμον καὶ ἐκτεταμένον εἶναι

12) Οἱ Σαμογέται, τῶν ὁποίων αἱ κατοικίαι ἀρχηνοῦν ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν Λευκὴν Θάλασσαν Εὐρώπης, καὶ πλανῶνται πρὸς τὸ μῆκος τῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἕως τὸν Λένναν ποταμόν. Ἔτι ἀπώτερον τούτων πρὸς ἀνατολὰς ζῶσιν ἄλλα τινὰ ὅμοια μὲ αὐτοὺς γένη, τὰ ὁποῖα εἶναι ὀλιγάριθμα.

Οἱ Ἰουδαῖοι, οἵτινες τὸ πάλαι ἐχρημάτισαν ἕνα δεσπόζον Ἀσιατικὸν γένος, εἶναι τώρα διεσκορπισμένοι εἰς ὅλον τὸν παλαιὸν κόσμον, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας εἶναι ἱκανῶς πολυάριθμοι. Αὐτοῦ κατοικοῦσι καὶ πολλαὶ χιλιάδες Εὐρωπαίων, οἵτινες εἶναι Ἄγλοι, Ὁλανδοί, Φρανσέζοι, Ἰσπανοί, Πορτογάλλοι καὶ Δανιμαρ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κέζοι. Οὗτοι δὲ αἰτίαν τοῦ ἐμπορίου οἰκειοποιήθησαν μεγάλους τόπους. Οἱ δὲ Ῥῶσσοι ἐξουσιάζουσιν ὅλην τὴν Ἀρκτικὴν Ἀσίαν.

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡμεῖς πρῶτον σαφηνίζομεν τὰ ὀνόματα καὶ τὰς θέσεις τῶν γενικῶν τόπων τῆς Ἀσίας, καὶ μετὰ τοῦτο μεταβαίνομεν εἰς τὴν θεωρίαν τῶν μερικῶν.

Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσημερινῆς Ἀσίας, τὸ περὶ τὴν Μεσόγειον καὶ Μαύρην Θάλασσαν, ἕως τὸν Περσικὸν κόλπον περιέχει 1) τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν, ἥτις συνορεύει πρὸς μεσημβρίαν 2) μετὰ τῆς Ἀραβίας, ἤτοι τῆς μεγάλης χερσονήσου, τῆς μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης (ἢ ὀρθότερον Ἀραβικοῦ κόλπου) καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου κειμένης. Ἀνὰ μέσον τοῦ Περσικοῦ κόλπου, τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Ἴνδου κεῖται 3) ἡ Περσία. Ἀπὸ τοῦ Ἴνδου ἐκτείνεται μία μεγάλη χερσόνησος πρὸς τὸν Ἰσημερινόν, ἐκ τῆς ὁποίας τῶν ἀνατολικῶν ἄκρων χύνεται εἰς τὴν Θάλασσαν ὁ Γάγγης· ἔτι ἀπώτερον πρὸς ἀνατολὰς προχωρεῖ μία ἄλλη χερσόνησος πλησιέστερον πρὸς τὸν Ἰσημερινόν. Αὗται αἱ δύο χερσόνησοι, ὁμοῦ καὶ ἡ ἐκτεινομένη ξηρὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἕως τὰ πρὸς ἄρκτον ἀπαντῶντα ὄρη, καὶ ὅλαι αἱ προκείμεναι νῆσοι, καὶ μακρὰν πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινόμεναι συμπληροῦσι 4) τὰς Ἰνδίας. Πρὸς ἄρκτον τοῦ Γάγγη κατὰ τὸ ὄρος κεῖται 5) τὸ Τιμπέτ, τὸ συνορεῦον πρὸς ἀνατολὰς 6) μετὰ τῆς Κίνας, ἥτις βρέχεται ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ. Μετὰ τὴν Κίναν ἔτι ἀνατολικώτερον κεῖται 7) ἡ Ἰαπονία, ἡ συμπληρουμένη ἐκ τῶν νήσων, τῶν ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ.

Ἡ Μεσαία Ἀσία κατὰ τὸ παρὸν δὲν περιέχει κανένα περιφανὲς βασίλειον, ἀλλὰ μᾶλιστα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπόκειται εἰς ἄλλα βασίλεια. Μεταξὺ τῆς Μαύρης καὶ Κασπίας Θαλάσσης κεῖνται τινὲς μικροὶ τόποι, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ γνωστότερος εἶναι 8) ἡ Γεωργία. Πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Κασπίας θαλάσσης κεῖται 9) ἡ Ταταρία, ἥτις ἐκτείνεται καὶ πέραν τοῦ Μουσάκ. 10) ἡ Μογγολία, ἡ συμπεριέχουσα καὶ τὴν Καλμουκίαν, καὶ διατεμνομένη ὑπὸ τοῦ ὄρους Ἀλτάϊ, συνορεύει 11) μετὰ τῆς Τουγγουζίας, ἥτις ἐκτείνεται ἕως τὸν μεγάλον Ὠκεανόν.

Ὅλη ἡ Ἀρτικὴ Ἀσία περιέχει τὴν Ἀσιατικὴν Ῥωσσίαν, τῆς ὁποίας τὸ μέγιστον μέρος εἶναι ἡ Σιβηρία.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σημ. 1. Τὰ σύνορα τούτων τῶν τόπων δὲν δυνόμεθα νὰ προσδιορίσωμεν πανταχοῦ ἀκριβῶς, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Μεσαίᾳ Ἀσίᾳ, διὰ τοὺς συχνοὺς πολέμους καὶ καταστροφάς, καὶ τὴν νομαδικὴν ζωὴν τῶν κατοίκων, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν βεβαίων εἰδήσεων ἐκείνων τῶν μερῶν.

Σημ. 2. Ἡ Μεσημβρινὴ καὶ Μεσαία Ἀσία ὀνομάζεται ἔκπαλαι ἀνατολή· ἐπειδὴ ὡς πρὸς ἡμᾶς κεῖται ἀνατολικῶς· κατ' ἐξοχὴν δὲ ἐννοοῦνται διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος οἱ δυτικοὶ τόποι τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας.

Α. Ἡ Μεσημβρινὴ Ἀσία περιέχει τοὺς ἑφεξῆς τόπους;

Τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν.

(Πιν. 15.)

Ἡ Ἀσιατικὴ τουρκία εἶναι τὸ ἐπισημότερον μέρος τοῦ Τουρκικοῦ βασιλείου. Αὕτη εἶναι μεγαλητέρα τριπλασίως καὶ ἐπέκεινα ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, καὶ σύγκειται ἐκ πολλῶν τόπων. Ὁ Ταῦρος εἶναι τὸ κεφαλαιῶδες αὐτῆς ὄρος, ὁ δὲ Εὐφράτης καὶ Τίγρις, τὰ κεφαλαιοπόταμα. Ἡ χερσόνησος, ἡ μεταξὺ τῆς Μαύρης Θαλάσσης, τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους, ὀνομάζεται μικρὰ Ἀσία, ἢ Ἀνα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τολή. Αὕτη εἶναι εἰς ἄκρον βουνώδης· ὁ Τᾶυρος λαμβάνει ἀυτόθεν τὴν ἀρχήν του, πλὴν ἔχει καὶ περιφανεῖς πεδιάδας. Τὸ θέρος ἀυτοῦ γίνεται θερμότατον, ὁ χειμὼν μικρὸς καὶ δριμύς· οἱ εὐφορώτατοι τόποι εἶναι μεμιγμένοι μὲ τοὺς ἀκάρπους· τὸ δὲ ἥμισυ τῶν πεδιάδων μένει ἀκαλλιέργητον. Ἐκτὸς τῶν πολλῶν προϊόντων, καὶ μάλιστα τοῦ ῥυζίου, τοῦ μεταξίου, τοῦ βαμβακίου, τοῦ κρόκου, τοῦ κρασίου καὶ τῶν ἐξαιρέτων μεσημβρινῶν πωρικῶν, ἔχει πρὸς τούτοις ἡ μικρὰ Ἀσία καὶ δύο κεφαλαιώδη προϊόντα: τὸν κάλλιστον τουρκικὸν Καπνὸν καὶ τὰ καμπλόγιδα τῆς Ἄγκυρας. Αὐτοῦ δουλεύονται πολλοὶ ὡραῖοι τάπητες, σαχθιάνια καὶ ἄλλα δέρματα.

Ἡ Σμύρνη, ἡ περιφανεστάτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἶναι μεγάλη, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη· κεῖται εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν ἑνὸς μεγάλου λιμένος τοῦ Ἀρχιπελάγους. Ἀπ' αὐτῆς γίνεται ἐξαγωγὴ ἐπίσημος βαμβακίου, σύκων, σαφίδων, ἐλαιολάδου, μεταξίου, ταπήτων, μαλλίου, τιφτικίου καὶ ἄλλων ἀξιολόγων προϊόντων τῆς μικρᾶς Ἀσίας· ὡσάυτως γίνεται καὶ εἰσαγωγὴ ἀξιόλογος Ἰνδικῶν προϊόντων καὶ Εὐρωπαϊκῶν ἐργοχείρων· ὅθεν συχνάζουσιν εἰς τὸν λιμένα της ὅλα τὰ θαλασσοπόρα γένη τῆς Εὐρώπης.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Προῦσα, ἡ πρὸς ἄρκτον τῆς Σμύρνης κειμένη, εἶναι ἡ μεγίστη καὶ ὡραιοτάτη πόλις τῆς μικρᾶς Ἀσίας· ἔχει ἀξιολογώτατα τεχνουργεῖα τῶν ὡραιοτάτων μεταξωτῶν ταπήτων καὶ μαξιλαρίων, τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν ὀφῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων μεταξωτῶν καὶ μισομετάξων ὑφασμάτων.

Ἡ ἐπαρχία Ἀρμενία κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐπί τινων ὑψηλοτάτων ὀρέων, περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ Τίγρεως. Αὕτη εὑρίσκεται ἁρμοδιωτέρα πρὸς τὴν Κτηνοτροφίαν παρὰ τὴν Γεωργικήν, εἰς αὐτὴν ἐμπεριέχεται καὶ ἡ λίμνη Βάν.

Ἡ Ἀρτσερουμ διάσημος πόλις αὐτῆς ἐνεργεῖ ἐμπόριον μεγάλον διὰ χαλκίνων ἀγγείων, κατασκευαζομένων ἐν αὐτῇ· οἱ κάτοικοι καταγίνονται ἐν μέρει εἰς τὰς Περσικὰς καὶ Ἰνδικὰς πραγματείας.

Ἡ παλαιὰ Ἀσσυρία κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἀρμενίας, μεταξὺ τοῦ Τίγρεως καὶ τῆς Περσίας. Πλησίον τούτων τῶν ἐπαρχιῶν, μεταξὺ τῶν δύο ῥηθέντων ποταμῶν, κεῖται ἡ Μεσοποταμία· καὶ αἱ δύω αὗται ἐπαρχίαι περιέχουσι πολλὰς ἐρήμους.

Ἡ Μουσούλη (Μουσούλ), ἡ κειμένη πα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρὰ τὰς δυτικὰς ὄχθας τοῦ Τίγρεως, εἶναι εὐρύχωρος καὶ μεγαλέμπορος πόλις· τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἐνεργεῖται διὰ βαμβακερῶν ὑφασμάτων, τεχνουργουμένων ἐν αὐτῇ, καὶ ὀνομαζομένων ἐξ αὐτῆς μουσουλινίων, δι' Ἰνδικῶν πραγματειῶν, φερομένων διὰ τῆς Μπάσρας, καὶ δι' Εὐρωπαϊκῶν, φερομένων διὰ τοῦ Χαλεπίου. Ἀντικρὺ τῆς Μουσούλης, παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Τίγρεως, ἔκειτο ἡ πάλαι διάσημος πόλις Νινευή· πλησίον δὲ τῆς Μουσούλης, παρὰ τὴν ὄχθην ὁμοίως τοῦ Τίγρεως, ἔκειτο ἡ ἔτι παλαιοτέρα πόλις Ἀσσούρ, ἐκ τῆς ὁποίας ὠνομάσθη ἡ Ἀσσυρία, ἡ χρηματίσασα ἕνα τῶν παλαιοτάτων βασιλείων τοῦ Κόσμου.

Ἡ ἐπαρχία τῆς Βαβυλωνίας, ἢ Χαλδαίας προχωρεῖ ξενὰ πρὸς μεσημβρίαν τῶν ῥηθέντων, κατὰ τὰς δύω πλευρὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγρεως, ἕως τὸν Περσικὸν κόλπον. Αὕτη ἔχει τόπον ὁμαλόν, ὡραῖον καὶ εὐφορώτατον — ἐξαιρουμένων τῶν ἀνύδρων μερῶν — πλὴν πολὺ ἠμελημένον.

Τὸ Μπαγδάτι, τὸ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ Τίγρεως κείμενον, εἶναι πόλις μεγάλη, διάσημος καὶ ἐμπορικωτάτη. Αὕτη ἦτον τὸ πάλαι ἡ πρωτεύουσα τοῦ μεγάλου Ἀραβικοῦ βασιλείου, τοῦ ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ συσταθέντος, καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἡ καθέδρα τῶν Καλίφων, ἤτοι τῶν διαδόχων τοῦ Μωάμεθ.

Ἡ Μπάσρα, ἢ Βάσσορα κεῖται κατωτέρω τῆς ἑνώσεως τοῦ Εὐφράτου καὶ Τίγρεως, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ἑνωμένου ποταμοῦ. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη· ἐν αὐτῇ ἐνεργεῖται ἐμπόριον μεγάλον ὑπὸ τῶν Ἀράβων, Τούρκων, Ἀρμενίων, Ἑβραίων, Ἰνδῶν καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἰνδίας ἐρχομένων Εὐρωπαίων, διὰ τῶν Ἀραβικῶν, Περσικῶν, Ἰνδικῶν καὶ Εὐρωπαϊκῶν πραγματειῶν.

Μεταξὺ τῆς Μπάσρας καὶ τοῦ Μπαγδάτ, παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Εὐφράτου, τὴν ἀπέναντι τῆς μικροτέρας λίμνης ἐκ τῶν δύω, ἔκειτο ἡ παλαιὰ περιβόητος πόλις Βαβυλών, ἡ πρωτεύουσα τοῦ παλαιοτάτου βαβυλωνικοῦ βασιλείου.

Ἐὰν καταγράψῃ τις μίαν εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τῶν εἰς τὴν Θάλασσαν ἐκβολῶν τοῦ ἑνωμένου Εὐφράτου καὶ Τίγρεως, ἕως τὴν ἀρκτικωτάτην ἄκραν τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, θέλει διαιρέσει μίαν εὐρυχωρωτάτην, ὁμαλὴν καὶ ἀμμώδη ἔρημον, ἀνήκουσαν εἰς τὴν Ἀραβίαν, καὶ ἐγγίζουσαν τὰ μεσημβρινώτατα πέρατα τῆς Συρίας, ἢ τις αὐτόθεν ἐκτείνεται πρὸς τὸ μῆκος τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἕως τὴν μικρὰν Ἀσίαν, καὶ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἑπομένως περιέχει ὅλα τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου. Ἡ Συρία ἐμπεριέχει καὶ τὰς τὸ πάλαι τοσοῦτον διασήμους ἐπαρχίας: Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην, ὅς τις εἶναι τόπος βουνώδης, πετρώδης καὶ ἀμμώδης, ἔχων πολλὰ ἐρημοπόταμα, ἂν καὶ κεῖται πλησίον τῆς Θαλάσσης. Τὸ γνωστότατον ὄρος αὐτοῦ εἶναι ὁ Λίβανος, ὁ δὲ διασημότατος ποταμός, ὁ Ἰορδάνης, ὁ χυνόμενος εἰς τὴν γνωστὴν λίμνην, τὴν ὀνομαζομένην νεκρὰν Θάλασσαν, καὶ μὴ ἔχουσαν τινὰ ἐκβολήν. Ὁ Ἀὴρ αὐτοῦ εἶναι καθαρώτατος καὶ ὑγιεινότατος· ὁ Οὐρανὸς φαίνεται ὅλον τὸ θέρος αἴθριος, πλὴν καὶ ἡ θερμότης γίνεται τοσαύτη, ὥςε τὸν Μάϊον, ὅταν ἐκεῖ συμβαίνῃ τὸ θέρος, ξηραίνονται τὰ χωράφια. Τὰ κεφαλαιώδη προϊόντα τούτου τοῦ τόπου εἶναι ὁ καπνὸς καὶ τὸ μετάξι, ὁμοίως παράγει Βαμβάκι, ἐλαιόλαδον, γεννήματα καὶ πλατύουρα πρόβατα. Τὰ γεννήματα αὐτοῦ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀλωνίζονται διὰ τῶν βοδίων, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ Μωϋσέως, τὰ ὁποῖα, ἐν ᾧ ἀλωνίζουν, τρώγουσιν ἀπὸ τοῦ ἀλωνιζομένου, ὅσον ἐπιθυμοῦν. Ἕνα εἶδος ἀκρίδων — τὰς ὁποίας, ἐπειδὴ μεταβαίνουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ὀνομάζουν πλανωμένας ἀκρίδας — εἶναι ἡ μεγάλη πληγὴ τούτων τῶν μερῶν. Αὗται ἔρχονται εἰς τοσαύτα πλήθη, ὥςε σκοτίζουσι τὴν ἡμέραν, καὶ ὅπου πέσουν, ἐντὸς ὀλίγου κατατρώγουσιν ὅλα τὰ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

φυτά· πλὴν καὶ αὐταὶ γίνονται τροφὴ τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ Χαλέπι, τὸ κείμενον κατὰ τὴν ἀρκτικὴν Συρίαν, μεταξὺ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐφράτου, εἶναι μία τῶν μεγίστων καὶ ἀξιολογωτάτων πόλεων ὅλου τοῦ Τουρκικοῦ βασιλείου. Ἐν ταύτῃ ἐνεργεῖται μεγαλώτατον ἐμπόριον μετὰ τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ εὑρίσκεται ἡ μεγίστη ἀγορὰ τῶν Περσικῶν πραγματειῶν, καὶ μάλιστα τοῦ μεταξίου. Κατ' ἔτος ἔρχεται αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Μπάσρας ἕνα μεγάλον κιρβάνι Ἰνδικῶν πραγματειῶν. Αὐτοῦ ὁμοίως ἑτοιμάζονται πολλὰ βαμβακερὰ καὶ μεταξωτὰ ὑφάσματα. Ἡ γνωστὴ πόσα τῶν περισσείων τοῦ Χαλεπίου δὲν εἶναι πλέον εἰς χρῆσιν.

Ἡ Δαμασκός, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Χαλεπίου, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τόπου κειμένη, εἶναι παραθαλάσσιος, μεγάλη καὶ διάσημος. Αὕτη κεῖται ἐπὶ τῶν ὡραιοτάτων καὶ εὐφορωτάτων πεδιάδων ὅλης τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου ἄνθρωποι, ζῶα καὶ χωράφια εἶναι κατ' ἐξοχὴν μεγάλα, ὡραῖα καὶ κάλλιστα. Τὸ δαμάσκον ὕφασμα, καὶ τὸ σίδηρον δαμασκὶ ἐτεχνουργήθησαν αὐτοῦ καταρχάς, καὶ ὠνομάσθησαν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως· ἔτι καὶ νῦν κατασκευάζονται αὐτοῦ πολλαὶ μεταξωταὶ καὶ μάλλιναι στόφαι καὶ πολὺ δημισκί. Διὰ τού-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀξιομίμητα καὶ λίαν ἀξιέπαινα. Ἐὰν ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ κοινότητες ἐμιμοῦντο τὸ σύστημα, καὶ τοὺς ὀρθοὺς κανόνας τῆς πολιτικῆς τῶν Χίων, πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ ἐπισπάσωσι τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὰς πατρίδας των.

3) Τὰ Ψαρά, τὰ πρὸς ἄρκτον τῆς Χίου κείμενα. Αὕτη εἶναι μικροτάτη καὶ ἄφορος νῆσος, πλὴν ἡ ἄκρα ἐπιμέλεια τῶν κατοίκων αὐτῆς Ἑλλήνων τὴν ἀποκαθιστᾷ ἀξιολογωτέραν ἀπὸ πολλὰς μεγάλας: ἐπειδὴ ὅλοι σχεδὸν εἶναι θαλασσοπόραι ἔμπειροι, καθὼς οἱ Νιδριῶται, καὶ ἔχουν ἱκανὰ ἐμπορικὰ καράβια, διὰ τῶν ὁποίων φέρουσιν εἰς τὴν πατρίδα των τὴν δαφίλειαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν.

4) Ἡ Σάμος, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Σμύρνης κειμένη, πλησίον τῆς ξηρᾶς. Αὕτη εἶναι βραχώδης, παράγει ἐξαίρετον καὶ πάμπολυ μουσχάτον κρασί, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνεται ἐξαγωγὴ ἀξιόλογος, ἐλαιόλαδον, μετάξι, μεσημβρινὰ πωρικά, σαμίαν γῆν, πολλότατα μάρμαρα καὶ κατράνι. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Ἕλληνες ἱκανοὶ τὸν ἀριθμόν, πλὴν εὐήθεις: ἐπειδὴ πνέουσι τὸν Ἀσιατικὸν ἀέρα περισσότερον ἀπὸ ἄλλους. Εἰς αὐτὴν εὑρίσκονται ἔτι καὶ λείψανα τῆς παλαιᾶς αὐτῆς λαμπρότητος.

5) Ἡ Ῥόδος, ἥτις κεῖται πρὸς μεσημβρίαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Σμύρνης, καὶ εἶναι ἡ ἐπὶ τὴν Ἀσιατικὴν πλευρὰν ἐμπροσθινὴ νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους. Αὕτη εἶναι βουνώδης, πλὴν εὔφορος· ἔχει δαψίλειαν τροφῶν καὶ ξύλων, καὶ τὸ ῥοδόξυλον, τὸ ὁποῖον ἀποδίδει τὴν τρεπεντίναν, καὶ πόλιν ὁμώνυμον, ὀχυρὰν, εὔδμητον καὶ παραθαλασσίαν μὲ λιμένα διπλοῦν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴσατο πάλαι ὁ πολυθρύλλητος Κολοσσός. Αὐτοῦ εἶναι τὸ μέγιστον ναυπηγεῖον τῶν Ὀθωμανῶν.

6) Ἡ Κύπρος, ἥτις κεῖται κατὰ τὴν μεταξὺ τῆς Συρίας καὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας γωνίαν. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη νῆσος τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἥτις ἐκ τῆς πολλῆς θερμότητος καὶ τῶν βάλτων ἔχει Ἀέρα νοσώδη, καὶ γέμει ὄφεων, πλὴν καὶ οὕτως εἶναι εἰς ἄκρον εὔφορος· ἔχει ἔλλειψιν τῶν νερῶν· εἶναι ὀλιγάνθρωπος καὶ κακῶς καλλιεργημένη, ἀλλ' ἔχει δαψίλειαν τῶν ζωοτροφιῶν, κρασὶ περίφημον, κάλλιστον ἐλαιόλαδον καὶ διάφορα πολύτιμα βότανα, βαμβάκι, μετάξι, ῥοδόξυλον, καλὴν Κτηνοτροφίαν, μάλιστα δὲ τὰ κάλλιστα μουλάρια τοῦ Λεβάντε, πολλοὺς χοίρους, ἐκ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται ἐξαίρετα χοιρομέρια, πάμπολα ἄγρια πτηνά, ὡραῖον ἅλας ἔκ τινος λίμνης, λεπτὰ γήϊνα χρώματα, ἀμίαντον καὶ πολλὰ ἀκαλλιέργητα μέταλλα, μάλιστα δὲ σίδηρον. Οἱ κάτοικοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι Ἕλληνες, κατασκευάζουσι πολλὰ νήματα βαμβακερά,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πανία, δέρματα, κατράνι, τρεπεντίναν καὶ ἀλάδανον, καὶ ἐνεργοῦσιν ἐπικερδὲς ἐμπόριον.

Ἡ Λάρναξα, ἡ εἰς τὰ μεσημβρινὰ παραθαλάσσια τῆς νήσου κειμένη, εἶναι πόλις πολυάνθρωπος, ἐπιμελῶς καλλιεργημένη καὶ εὐλίμενος. Αὐτοῦ γίνεται τὸ μεγαλήτερον ἐμπόριον τῶν κατοίκων μετὰ τῶν Εὐρωπαίων. Ἡ Λευκωσία εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου, ἐχει τεχνουργεῖα βαμβακίου καὶ δερμάτων, κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς νήσου.

Σημ. 1. Ἡ μικρὰ Ἀσία ὀνομάζεται κατὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἐμπορικὴν διάλεκτον Λεβάντε· πλὴν σύχναις ἐννοοῦνται διὰ τοῦ τοιούτου ὀνόματος ὅλοι οἱ ἐπὶ τῶν τριῶν Ἠπείρων τόποι τοῦ Τουρκικοῦ βασιλείου.

Σημ. 2. Πλησίον τῶν Τουρκικῶν συνόρων κεῖνται δύο διάσημα βουνά, τὰ ὁποῖα ἀναφέρομεν ἐνταῦθα: ἐπειδὴ φαίνονται εὐκρινῶς ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος (Πι. 15.). Τούτων, τὸ μὲν πρὸς τὰς εἰς τὴν Κασπίαν Θάλασσαν ἀνατολὰς τοῦ Ἀρτζερουμ κείμενον, εἶναι τὸ βουνὸν Ἀραράτ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθισε τοῦ Νῶε ἡ κιβωτός· τὸ δὲ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ἱερουσαλήμ, μεταξὺ τῶν δύο κόλπων τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης κείμενον, εἶναι τὸ Σίναιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔλαβον οἱ Ἰσραηλῖται διὰ τοῦ Μωυσέως τοὺς ἑαυτῶν νόμους. Ἐπὶ τού-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

του σώζεται εἰσέτι ἕνα ἐπίσημον μονάστήριον τῶν Χριστιανῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ῥητοῦ.

Τὴν Ἀραβίαν.

Αὕτη εἶναι εὐφορωτάτη, ἔχει πολλὰς ἀμμώδεις πεδιάδας, ἐπὶ δὲ τῶν ὀρέων καὶ μέρη ὑδατώδη. Προϊόντα αὐτῆς εἶναι τὰ κάλλιστα Ἀρώματα, οἷον: ἡ ἀλόη, τὸ μύρον, τὸ λιβάνι, τὸ μάννα καὶ ἕτερα, κυρίως δὲ ὁ κάλλιστος καφὲς — ὅστις εἶναι ἴδιον φυτὸν τῆς Ἀραβίας καὶ ὀνομάζεται κοινῶς ἀπὸ τοῦ θαλασσίου λιμένοςΜόχα — καὶ ἡ Κτηνοτροφία, οἷον: τῶν καμήλων, τῶν προβάτων καὶ τῶν ὡραιοτάτων ἵππων τοῦ Κόσμου. Ἡ Ἀραβία διαιρεῖται εἰς Ἔρημον, Πετραίαν καὶ Εὐδαίμονα. Ἡ πρώτη κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς κυρίως χερσονήσου, καὶ περιέχει τὴν μεγάλην ἀμμώδη ἔρημον, τὴν ἐκτεινομένην μεταξὺ Συρίας καὶ Βαβυλῶνος. Ἡ δευτέρα, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται καὶ τὸ Σίναιον, κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς πρώτης, παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν. Ἡ τρίτη, ἡ καὶ εὐφορωτάτη συνισᾷ τὸ μεσημβρινὸν καὶ ἀνατολικὸν μέρος τῆς χερσονήσου· αὗται δὲ πάλιν ὑποδιαιροῦνται εἰς πολλὰς μικρὰς καὶ αὐτονόμους πολιτείας. Τινὰ μέρη τῆς Πετραίας εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σουλτάνου τῆς Τουρκίας. Οἱ Μπετουίνοι Ἄραβες, οἱ ὡς νομάδες περιπλανώμενοι ἐφ' ὅλης τῆς Ἀραβίας, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ τὴν Ἔρημον, τρέφουσι καμήλας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ πρόβατα, καὶ φέρονται ἐχθρικῶς πρὸς πάντας, ὅσοι δὲν εἶναι φίλοι αὐτῶν, ἢ ὑπὸ τὴν αὐτῶν ὑπεράσπισιν· διοικοῦνται δὲ ὑπὸ Σέχων, τοῦτ' ἔστι Πατριαρχῶν, καθὼς καὶ τὸ πάλαι.

Ἡ Μέκκα, ἡ ἐν τῇ Πετραίᾳ Ἀραβίᾳ κειμένη, εἶναι πόλις μετρίου μεγέθους, καλῶς οἰκοδομημένη καὶ διάσημος: ἐπειδὴ ὁ Μωάμεθ, ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθείσης θρησκείας, ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ, καὶ εὑρίσκεται αὐτόθι ἡ παμπάλαιος ἁγιότης ἐκείνων τῶν μερῶν, ὁ Κιαπές, ἤτοι ὁ ἁγιώτατος ναὸς τῶν Μωαμετάνων, πρὸς τὸν ὁποῖον διευθύνουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν προσευχόμενοι.

Ἡ Μεδινὰ (Μεδινέ), ἡ πρὸς ἄρκτον τῆς Μέκκας, εἶναι μικρὰ καὶ διάσημος πόλις. Ἐν ταύτῃ ἐτάφη ὁ Μωάμεθ. Καὶ εἰς τὰς δύω ταύτας πόλεις ἔρχονται κατ' ἔτος τινὲς ἑκατοντάδες χιλιάδων προσκυνητῶν διὰ κιρβανίων, ἀπὸ ὅλας τὰς Μωαμετανικὰς ἐπικρατείας.

Τὴν Περσίαν.

Ἡ Περσία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Τουρκίας, τῆς Κασπίας Θαλάσσης, τῆς Ταταρίας, τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Αὕτη γέμει βουνῶν καὶ ἐρημοποτάμων· οἱ εὔφο-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ροι καὶ ἄφοροι τόποι κεῖνται ἀλληλοδιαδοχως· ὁ Οὐρανὸς φαίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον αἴθριος· ὁ Ἀὴρ τὸ θέρος συμβαίνει θερμότατος, τὸν χειμῶνα ψυχρός, παγετώδης καὶ χιονώδης. Προϊόντα τοῦ τόπου εἶναι: Γεννήματα, μεσημβρινὰ πωρικά, ἐξαίρετα κρασά, βαμβάκι καὶ τινὰ ῥητικά· τὰ δὲ κεφαλαιώδη, τὸ Μεταξὶ καὶ ἡ Κτηνοτροφία, οἷον: τῶν καλλίστων ἵππων καὶ τῶν προβάτων. Ὁ Περσικὸς κόλπος εἶναι πλούσιος κατὰ τὰ ὡραιότατα Μαργαριτάρια. Οἱ κάτοικοι κατασκευάζουσι πολλὰ ἐξαίρετα βαμβακερὰ, μάλλινα, δερμάτινα, μετάλλινα καὶ μάλιστα μεταξωτὰ ἐργόχειρα· αἱ Περσικαὶ σόφαι νομίζονται αἱ κάλλισται. Τὸ πάλαι δυνατὸν βασίλειον τῆς Περσίας τώρα ἐδιαιρέθη εἰς δύο βασίλεια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἕνα ἐμπεριέχει τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ τόπου, τὸ δὲ ἄλλο, τὸ ἀνατολικὸν· ταῦτα πρὸ τινῶν χρόνων διαιροῦνται καὶ ῥημοῦνται ὑπὸ τῶν ἐσωτερικῶν διχονοιῶν.

Τὸ Ἰσπαχὰν, ἡ παλαιὰ, εὐρυχωροτάτη, μεγαλοπρεπὴς καὶ πρωτεύουσα πόλις τῆς Περσίας, κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τόπου, πλὴν τὸ πλεῖσον αὐτῆς μέρος κατερημώθη.

Ἡ Σιράζ, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἰσπαχὰν, ἐπὶ τῶν ὡραιοτάτων καὶ εὐφορωτάτων μερῶν τῆς Περσίας κειμένη, εἶναι πόλις μεγάλη, καὶ πρὸ χρόνων τινῶν ἡ καθέδρα τοῦ δυτικοῦ βα-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σιλείου τῆς Περσίας. Πλησίον ταύτης κεῖνται τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐρείπια τῆς Περσεπόλεως, ἥτις ἐχρημάτισε πρωτεύουσα ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Ἡ Κανταχάρ, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰσπαχὰν ἐπὶ τοῦ ὄρους κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τοῦ ἀνατολικοῦ βασιλείου τῆς Περσίας, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάκεινται καὶ μέρη τινὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ταταρίας.

Τὰς Ἰνδίας.

Αἱ ὀνομαζόμεναι Ἀνατολικαὶ Ἰνδίαι πρὸς διαχωλὴν τῶν Δυτικῶν Ἰνδιῶν τῆς Ἀμερικῆς, διαιροῦνται εἰς τρία μεγάλα μέρη: εἰς τὴν χερσόνησον τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγη, εἰς τὴν χερσόνησον τὴν ἐκεῖθεν τοῦ Γάγγη, καὶ εἰς νήσους· αἱ ἀνατολικαὶ ἐκβολαὶ τοῦ Γάγγη διαιροῦσι ταύτας τὰς δύω χερσονήσους. Κατὰ τάυτην τὴν ἔκτασιν συνορεύουσιν αἱ Ἰνδίαι μετὰ τῆς Περσίας, τῆς Ταταρίας, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Κίνας καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ.

Ἡ Χερσόνησος ἡ ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγη εἶναι αἱ κυρίως Ἰνδίαι, ἤ τις ἔχει τόπον εἰς ἄκρον εὐφορώτατον καὶ πλουσιώτατον κατὰ τὰ προϊόντα τῆς διακεκαυμένης Ζώνης, βουνὰ καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πεδιάδας, κείμενα ἀλληλοδιαδόχως, χωρὶς μεγάλας ἀφόρους πεδιάδας καὶ ἀμμώδεις ἐρήμους. Τὰ κεφαλαιώδη τάυτης προϊόντα εἶναι: μετάξι καὶ βαμβάκι, ἀμφότερα ἀπείρου ποσότητος, καὶ ποιότητος καλλίστης, ἀδάμαντες κάλλιστοι καὶ ἀρωματικά, μάλιστα δὲ πιπέρι καὶ καρδάμωμον παράγει δαψιλῶς. Οἱ Ἰνδοὶ ἐργάζονται καὶ ὡραιότατα ποικιλωτὰ ὑφάσματα, μουσουλίνια καὶ ἄλλα πράγματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα φέρονται εἰς τὴν Εὐρώπην σωρηδόν. Αὐτοῦ ἦτον πρότερον τὸ βασίλειον τοῦ Μεγάλου Μογόλ, ὅς τις ἦτον ἕνας τῶν πλουσιωτάτων καὶ μεγίστων μονάρχων τοῦ Κόσμου. Ὁ τελευταῖος μέγας Μογόλ, ὁ Σάχ Ἀλουμ, ἀπέθανε τῷ 1790, ὡσὰν ἕνας πτωχὸς πρίγκιψ, ἀφημένος καὶ διωγμένος ἀπὸ τῶν τόπων του, ἐξερημένος τῶν θησαυρῶν, τῶν υἱῶν, τελευταῖον δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν· αἱ δὲ πολιτεῖαι αὐτοῦ κατεδιαιρέθησαν, καὶ ἔτι μεταβάλλουσι συχνὰ τοὺς ἐξουσιαστὰς αὐτῶν· τὸ περιφανέστερον μέρος τούτων κατεξουσιάζουσιν οἱ Μαράται (γένος τι Ἰνδικόν, τὸ νῦν ἰσχυρώτατον)· οἱ δὲ Ἄγγλοι ἐξουσιάζουσι πολλὰς μεγάλας ἐπαρχίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ Πεγγάλα, ἡ πλησίον τοῦ Γάγγη κειμένη, εἶναι ἡ ἀξιολογωτάτη. Ἔτι οἱ Φρανσέζοι, οἱ Πορτογάλλοι, οἱ Δάνοι καὶ οἱ Ὁλανδοὶ ἔχουν ἀποκτήματα καὶ ἀποικίας κατὰ τὰ παραθαλάσσια τάυτης τῆς χερσονήσου, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν ἀνατολικὰ ὀνομά-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ζονται παραθαλάσσια τοῦ Κορομάνδελ, τὰ δὲ δυτικὰ, παραθαλάσσια τοῦ Μαλάμπαρ.

Ἡ Δελή, ἡ πρὸς ἄρκτον τῶν Ἰνδιῶν κειμένη, ἡ πρότερον μεγάλη, πλουσία, πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις τοῦ μεγάλου Μογόλ, εὑρίσκεται τώρα κατερημωμένη.

Ἡ Καλκούτα κεῖται παρὰ τὰς ἐκβολὰς ἑνὸς κλάδου τοῦ Γάγγη, τὰς γινομένας ἐν τῷ Πεγγαλικῷ κόλπῳ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ. Αὕτη εἶναι πόλις εὐρυχορωτάτη καὶ πρωτεύουσα τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἰνδικοῦ βασιλείου, καὶ καθέδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ ὅλων τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας Ἀγγλικῶν ἀποκτημάτων.

Ἡ Γκόα, ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Μαλάμπαρ, εἶναι πόλις περίφημος καὶ ἐμπορικὴ μὲ λιμένα προσφυῆ, καὶ πρωτεύουσα τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας Πορτογαλλικῶν ἀποκτητάτων.

Ἡ Πονδιχέρη, ἡ κατὰ τὰ παραθαλάσσια τοῦ Κορομάνδελ, εἶναι μεγάλη καὶ ἐμπορικὴ πόλις, καὶ πρωτεύουσα τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας ἀποκτημάτων τῆς Φράνσας.

Ἡ χερσόνησος ἡ ἐκεῖθεν τοῦ Γάγγη, ἐπειδὴ ἐπισκέπτεται σπανίως ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, εἶναι ἕως τοῦ νῦν πολλὰ ὀλίγον γνωστή. Ἐκ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὸς τῶν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ῥηθείσης χερσονήσου κοινῶν προϊόντων, εὑρίσκονται ἐν αὐτῇ καὶ δάση μεγάλα πολυτίμων καὶ εὐωδεστάτων ξύλων, πολυάριθμοι ἀγέλαι Ἐλεφάντων καὶ Ἰνδικαὶ χελιδονοφωλίαι, πλὴν καὶ πολλοὶ ἔρημοι τόποι. Αὕτη διαιρεῖται εἰς πολλὰ βασίλεια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ Πεγγού, τὸ Σιάμ, τὸ Τουνκίν καὶ τὸ Κοχειχίνα εἶναι τὰ γνωστότερα· τὰ δύο τελευταῖα κατὰ τὸ παρὸν ἡνώθησαν. Ἐπὶ τῆς μακρᾶς καὶ στενῆς χερσονήσου Μαλάκας, τῆς ἐκτεινομένης μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, ἔχουν οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ὁλανδοὶ τινὰ ἀποκτήματα.

Αἱ Ἰνδικαὶ Νῆσοι εἶναι πάμπολλαι. Πρὸς μεσημβρίαν τῶν παραθαλασσίων τοῦ Μαλόμπαρ κεῖται μέγα πλῆθος μικρῶν νήσων, ἕως τὸ πέραν μέρος τοῦ Ἰσημερινοῦ· αὗται ὀνομάζονται νῆσοι Μαλδίβαι. Πρὸς δὲ μεσημβρίαν τῶν παραθαλασσίων τοῦ Κορομάνδελ κεῖται ἡ νῆσος Κεϊλάνη, κυρίως δὲ Σελάνη· τούτης τὰ παραθαλάσσια ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους, τὰ δὲ ἐνδότερα εἶναι διηρημένα εἰς μικρὰ βασίλεια· αὐτὴ εἶναι ἡ γνησία πατρὶς τῆς κανέλας, καὶ πλησίον αὐτῆς εἶναι ἡ καλλίξη, νῦν δὲ παντελῶς ἐξαλειφθεῖσα, ψαρικὴ τῶν μαργαριταρίων. Πρὸς δυσμὰς τῆς χερσονήσου Μαλάκας κεῖνται αἱ ἀνήκουσαι τοῖς Δάνοις μικραὶ νῆσοι Νικομπόραι. Αἱ ἀφεξῆς τέσσαρες νῆσοι: ἡ Σουμάτρα, ἡ Γιάβα, ἡ Μπόρνεος καὶ ἡ Κελέμπη ὀνομάζονται

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σουνδικαί, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σούνδα. Ἐκ τούτων πρὸς μὲν μεσημβρίαν τῶν Νικομπάρων κεῖται ἡ μεγάλη νῆσος Σουμάτρα, ἐκτεινομένη πέραν τοῦ Ἰσημερινοῦ. Αὕτη μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἰνδικῶν προϊόντων ἔχει καὶ πάμπολυ χρυσίον, χάλκωμα, καφὲ καὶ κατ' ἐξοχὴν ἀρώματα, μάλιστα δὲ πιπέρι, πιπερόριζαν καὶ ἀρωματικά, πλὴν καὶ βουνὰ πυρίπνοα καὶ σεισμοὺς συχνούς. Οἱ Ὁλανδοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι ἔχουν εἰς αὐτὴν τέσσαρα ἀξιόλογα ἀποκτήματα, οἱ δὲ ἐντόπιοι μικροὶ βασιλεῖς ὑπόκεινται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς αὐτούς. Πρὸς τὰ μεσημβρινὰ πέρατα τῆς Σουμάτρας κεῖται ἡ νῆσος Γιάβα, αἱ ὁποῖαι διαιροῦνται ἀπ' ἀλλήλων ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Σούνδα. Αὕτη ἐκτείνεται πρὸς ἀνατολάς, εἶναι δὲ εὐφορωτάτη κατὰ τὸν καφέ, τὴν ζάχαριν, τὰ ἀρωματικά, καὶ κατ' ἐξοχὴν κατὰ τὸ πιπέρι, τὴν πιπερόριζαν καὶ ἄλλα Ἰνδικὰ προϊόντα· πλὴν καταπληγώνεται ὑπὸ τῶν πυριπνόων βουνῶν καὶ τῶν συντρόφων αὐτῶν σεισμῶν. Ἕνα μεγάλον μέρος ταύτης τῆς νήσου ἀνήκει τοῖς Ὁλανδοῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόκεινται καὶ οἱ ἐντόπιοι βασιλεῖς.

Ἡ Παταβία, ἡ πρωτεύουσα ὅλων τῶν κατὰ τὰς Ἰνδίας Ὁλανδικῶν ἀποκτημάτων καὶ καθέδρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τῶν Ὁλανδῶν, εἶναι μία τῶν διασημοτάτων Ἀσιατικῶν πόλεων, ἔχει εὐρυχωρίαν καὶ ἀρχιτεκτονικὴν καλήν, κεῖται δὲ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πρὸς τὰ ἀρκτικὰ πέρατα τῆς Γιάβας, εἰς ἕνα νοτιωδέστατον μέρος.

Πρὸς ἄρκτον τῆς Γιάβας, κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν, κεῖται ἡ μεγίστη νῆσος τῆς Ἀσίας Μπόρνεος, ἥτις πλουτεῖ καθ' ὅλα τὰ Ἰνδικὰ προϊόντα, οἷον: τὸ βαμβάκι, τὰ ἀρωματικά, τὰ ἀρώματα καὶ μάλιστα κατὰ τὸ χρυσίον καὶ τοὺς ἀδάμαντας. Αὕτη διαιρεῖται εἰς πολλὰς πολιτείας· ἕνα δὲ μέρος αὐτῆς ὑπόκειται τοῖς Ὁλανδοῖς, καὶ ἄλλο μικρὸν τοῖς Ἄγγλοις.

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μπορνέου κεῖται ὁμοίως ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν ἡ μεγάλη νῆσος Κελέμπη, ἡ Μακάσαρ, ἥτις ἔχει τὰ αὐτὰ προϊόντα τῆς Μπορνέου, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο βασίλεια: εἰς τὴν πρὸς τὴν ἄρκτον Κελέμπην, καὶ εἰς τὸ πρὸς τὴν μεσημβρίαν Μακάσαρ, τὸ ὁποῖον ὑπόκειται τοῖς Ὁλανδοῖς, οἵτινες ὁμοίως ἐξουσιάζουσι καὶ τὴν πρωτεύουσαν καὶ ὁμώνυμον αὐτοῦ πόλιν.

Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μακάσαρ, καὶ κατὰ τὰ δύο μέρη τοῦ Ἰσημερινοῦ κεῖνται αἱ περίφημοι Μολουκκαί, ἢ Ἀρωματικαὶ νῆσοι. Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἐκλαμβάνονται γενικώτερον ὅλαι αἱ μεταξὺ τοῦ Μακάσαρ, τῆς Γιάβας καὶ τῆς Ἀουστραλίας κείμεναι νῆσοι, αἱ ὁποῖαι εἶναι πάμπολλαι, πλὴν ὀλίγαι τινὲς ἐπισήμου μεγέθους· εἰδικώτερον δὲ ἐννοοῦνται μικραί τινες νῆσοι πλη-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σίον τοῦ Ἰσημερινοῦ. Αὗται ἔχουν Ἀέρα θερμόν, ὑγρὸν καὶ νοσωδέστατον, ὑφαίσια βουνὰ καὶ σεισμοὺς συχνούς, καὶ ἀποδίδουσι κυρίως μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ἰνδικῶν προϊόντων καὶ τὰ λεπτότατα ἀρωματικά, οἷον: τὰ μοσχοκάρυδα, τὰ ἄνθη αὐτῶν καὶ τὰ μοσχοκάρφια· καὶ τὰ μὲν παράγει μόνη ἡ νῆσος Μπάντα, τὰ δὲ μοσχοκάρφια ἡ νῆσος Ἀμβοίνα: ἐπειδὴ οἱ ἐξουσιασταὶ αὐτῶν Ὁλανδοὶ ἐξωλόθρευσαν καὶ ἐξολοθρεύουσιν ἀκόμη ὅλα τὰ τοιαῦτα δένδρα ἀπὸ ὅλας τὰς λοιπὰς νήσους. Πρὸς ἄρκτον τοῦ Μακάσαρ κεῖνται αἱ Φιλιππίναι, ἢ Μανιλικαὶ νῆσοι, αἱ ὁποῖαι εἶναι πάμπολλαι, δύω ὅμως μέγισαι: ἡ πρὸς μεσημβρίαν, ἥτις ὀνομάζεται Μαγγιδάναος, ἢ Μιντάναος, καὶ ἡ πρὸς ἄρκτον, ἡ ὀνομαζομένη Μανίλα, ἢ Λουσών. Αὗται ἔχουν τινὰ πυρίπνοα βουνὰ καὶ τὰ περισσότερα Ἰνδικὰ προϊόντα, οἷον: ἀρωματικὰ καὶ ἀρώματα, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τινὰ ἄλλα, φερμένα ἀπὸ τῆς Ἀμερικῆς, οἷον: τὸ κακάον καὶ τὸν καπνόν. Οἱ Ἰσπανοὶ ἐξουσιάζοντες τινὰς τούτων, οἰκειοποιοῦνται καὶ τὴν ἐξουσίαν ὅλων, πλὴν καὶ οἱ Ἄγγλοι ἔχουν αὐτόθι μικρά τινα ἀποκτήματα.

Τὸ Τιμπέτ.

Πρὸς ἄρκτον τῶν Ἰνδιῶν καὶ μάλισα τοῦ Γάγγη κεῖται τὸ Τιμπέτ, περιοριζόμενον ὑπὸ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Ταταρίας, τῆς Μογγολίας καὶ τῆς Κίνας. Τοῦτο ἔχει θέσιν ὑψηλὴν καὶ καθ' ὑπερβολὴν βουνώδη καὶ τραχεῖαν, καὶ ὄρη χιονοσκέπαστα, καθὼς τὰ τῆς Ἑλβετίας· πλὴν καὶ οὕτως ἔχει τινὰ κεφαλαιώδη προϊόντα, οἷον: μεταλλεῖα, χρυσίον ποτάμιον μεγάλης ποσότητος, καὶ Κτηνοτροφίαν, μέρος τῆς ὁποίας εἶναι ἕνα εἶδος μικρῶν προβάτων, τὰ ὁποῖα ἀποδίδουσι τὸ κάλλιστον μαλλὶ τοῦ Κόσμου, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζονται τὰ λεπτότατα μάλλινα ὑφάσματα (τὰ λαχούρια). Ἡ δεσποτεία τοῦ Τιμπὲτ διαιρεῖται εἰς τὸν Δαλαϊλάμαν καὶ Τισουλάμαν, οἵτινες ὑπὸ τῶν Τιμπετάνων καὶ ὅλων τῶν ὀπαδῶν τῆς Λαμαϊκῆς θρησκείας λατρεύονται ὡς Θεοί, καὶ ἐκλέγουσι τοὺς ἑαυτῶν διαδόχους κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀρέσκειαν· ὁ πρῶτος ὑπόκειται τῷ Αὐτοκράτορι τῆς Κίνας.

Τὴν Κίναν.

Ἡ Κίνα περιορίζεται ὑπὸ τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Μογγολίας, τῆς Τουγγουζίας καὶ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ· σχεδὸν ὅλαι αἱ συνόρικαὶ ἐπικράτειαι ὑπόκεινται εἰς αὐτήν, ὥστε λαμβανόμεναι ὅλαι ὁμοῦ, εἶναι ἱκανῶς μεγαλήτεραι ἀπὸ τὴν ἰδίαν Κίναν. Τοῦτο ὡς πρὸς τὸ μέγεθος εἶναι τὸ δεύτερον βασίλειον

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ Κόσμου· διοικεῖται δὲ δεσποτικῶς ὑπὸ ἑνὸς Μονάρχου — τὸν ὁποῖον διὰ τὴν μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ ὀνομάζουσιν ἐκ συνηθείας Αὐτοκράτορα — καὶ ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ (τῶν Μανδαρίνων)· ἡ διοίκησις εἶναι διαδοχική εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν ῥίζαν. Τὸ νῦν αὐτοκρατορικὸν γένος κατάγεται ἀπὸ τῶν Τουγγούζων, τὸ ὁποῖον ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Κίνας διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὅπλων.

Ἡ Κίνα διαιρεῖται ἀπὸ τῶν λοιπῶν τόπων δι' ὀρέων· ἔτι δὲ καὶ ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται πολλὰ βουνώδη μέρη, πλὴν καὶ μεγάλαι πεδιάδες μετὰ ποταμῶν πλευσίων καὶ διωρύγων. Ἐκ τῶν ποταμῶν αὐτῆς ἐσημειώθησαν δύο ἐπὶ τοῦ πίνακος: ὁ μεγάλος ποταμός, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ Νάνκη, καὶ ὁ κύτρινος ποταμός, ὁ πρὸς ἄρκτον τοῦ προῤῥηθέντος. Ὁ Ἀὴρ εἶναι θερμὸς καὶ ὑγιεινός· μόνον πρὸς τὰ ἀρκτικὰ μέρη συμβαίνει τραχὺς ὁ χειμών. Ὁ τόπος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι εὔφορος καὶ ἐπιμελέστατα καλλιεργημένος, ὅθεν ἔχει πλῆθος ὡραίων προϊόντων, οἷον: μεσημβρινὰ πωρικά, κατ' ἐξοχὴν νεράντζια — ἐκ τῶν ὁποίων κατάγονται τὰ Εὐρωπαϊκά — πορτογάλλεια, βαμβάκι, ζαχαροκάλαμον, βαμβοκάλαμον, κηρόδενδρα, ῥαβέντι, μοσχόγιδα, χρυσοὺς φασιανούς, διαφόρων εἰδῶν μέταλλα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκεται καὶ λευκὸν χάλκωμα· κατ' ἐξοχὴν δὲ ἔχει δύο κε-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

φαλαισῶδη: τὸ μετάξι καὶ τὸ τσάϊ, ὅ,που μόνον αὐτοῦ παράγεται. Οἱ Κινέζοι εἶναι γένος φαντασιῶδες, χαμερπές, φίλαυτον καὶ φιλοπρόσγορον, πλὴν ἐπιμελὲς καὶ ἐπιτήδειον· κατασκευάζουσι πολλὰ ὡραῖα μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ἐργόχειρα, καὶ ἄλλα ἐξαίρετα βερνικωμένα πραγματα. Τὸ φαρφιρί, τὸ μπαρούτι καὶ ἕνα εἶδος τυπογραφίας τὰ εἶχον αὐτοὶ πολὺ πρότερον τῶν Εὐρωπαίων. Ὅλα τὰ ἐμπορικὰ γένη λαμβάνουσι τὰς πραγματείας τῆς Κίνας· οἱ δὲ Κινέζοι πραγματεύονται διὰ Θαλάσσης μετὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἰαπονίας, διὰ ξηρᾶς δὲ καὶ μετὰ τῆς Ῥωσσίας. Τὸ ἐνδότερον τοῦ τόπου δὲν εἶναι ἔτι βεβαίως γνωστόν: ἐπειδὴ εἰς πολλὰ ὀλίγους Εὐρωπαίους συγχωρεῖται ἡ εἴσοδος.

Ἡ Πεκὶν κεῖται πλησίον τῶν ἀρκτικῶν ὁρίων τῆς Κίνας. Αὕτη, ἀφ' οὗ μία φυλὴ τῶν Τουγγούζων ἐξουσίασε τὴν Κίναν, εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ καθεδρικὴ πόλις· ἔχει μέγεθος ὑπερβολικὸν, ὡραίας οἰκοδομὰς, δρόμους ἴσους καὶ πλατεῖς, καὶ πολλὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια.

Ἡ Νάνκη κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῆς Πεκὶν, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μεγάλου ποταμοῦ. Αὕτη ἡ πάλαι πρωτεύουσα πόλις τοῦ βασιλείου εἶναι ὑπερμεγέθης, εἰς τὴν ὁποίαν μεταξὺ τῶν λοιπῶν μεγαλοπρεπῶν κτιρίων εὑρίσκεται καὶ ἕνας περίφημος φαρφίρινος πύργος.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἡ Καντών, ἢ ἔτι ἀπώτερον πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου κειμένη, εἶναι μία τῶν διασήμων παραθαλασσίων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Ἀσίας, ὅπου ἐνεργεῖται ὅλον τὸ ἐμπόριον, τὸ μεταξὺ τῶν θαλασσοπόρων Εὐρωπαίων καὶ τῆς Κίνας: ἐπειδὴ οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν τολμοῦσι νὰ ἀράξωσιν εἰς κανένα ἄλλον λιμένα τῆς Κίνας.

Σημ. Ἡ ἐκτεινομένη χερσόνησος πρὸς ἀνατολὰς τῆς Πεκκῆς ἐν τῷ μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ὀνομάζεται Κορέα; ἥτις εἰς ἡμᾶς εἶναι ὀλίγον γνωστή. Αὕτη ἔχει ἴδιον βασιλέα, πλὴν ὑπόκειται εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κίνας.

Τὴν Ἰαπονίαν.

Αὕτη συμπληροῦται ὑπὸ νήσων, κειμένων πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κίνας καὶ Κορέας ἐν τῷ μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ὅστις αὐτοῦ ὀνομάζεται Ἰαπονικὴ Θάλασσα, καὶ εἶναι εἰς ἄκρον ταραχώδης. Ἡ Ἰαπονία ὀνομάζεται ἐκ συνηθείας Αὐτοκρατορία· ἔχει δὲ δύο Αὐτοκράτορας, ἕνα πνευματικὸν καὶ ἕτερον πολιτικόν· καὶ ὁ μὲν ὀνομάζεται Δαΐρης, ὁ δὲ πολιτικὸς Κοῦμπος· καὶ οἱ δύο ἐξουσιάζουσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν βαθμοὺς διαδοχικῶς. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι καθ' ὑπερβολὴν εὐμετάβλητον· αἱ ἀνεμοταραχαί, αἱ ἀσραποβρονταὶ καὶ οἱ σεισμοὶ συμβαίνουσιν αὐτοῦ ὑπὲρ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὸ σύνηθες· πλὴν καὶ οὕτως ὁ τόπος ἔχει δαψιλῶς πολλὰ προϊόντα διὰ τῆς ὑπερβαλούσης ἐπιμελείας τῶν κατοίκων. Τὸ Ἰαπονικὸν χάλκωμα, τὸ φαρφιρὶ καὶ τὸ βερνίκι εἶναι ἱκανῶς γνωστά· πλὴν οἱ Ἰάπονες πραγματεύονται σχεδὸν μόνον μετὰ τῶν Κινέζων, ἔχοντες ὅρον νὰ μὴ συναναστρέφωνται παντάπασι μετὰ τῶν λοιπῶν γενῶν· διὰ τοῦτο καὶ μέχρι τοῦ νῦν δὲν συγχωροῦσι τὴν εἴσοδον τοῦ τόπου των εἰς κανένα Εὐρωπαῖον· μόνον εἰς ἕνα λιμένα μιᾶς τῶν μικροτέρων νήσων τολμοῦσιν οἱ Ὁλανδοὶ νὰ πραγματεύωνται. Μεταξὺ τῶν ἀναριθμήτων νήσων, ἐκ τῶν ὁποίων συμπληροῦται αὕτη ἡ ἐπικράτεια, μόνον ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου Νιπὼν εἶναι ἀξιοσημείωτος διὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας εὑρίσκονται καὶ αἱ δύω καθεδρικαὶ πόλεις τῶν δύο Αὐτοκρατόρων.

Ἡ Γεδὼν εἶναι ἡ μεγίστη καὶ διασημοτάτη πόλις τοῦ βασιλείου, ἡ καθέδρα τοῦ Κούμπου, καὶ μία τῶν μεγίστων πόλεων τοῦ Κόσμου.

Β. Ἡ Μεσαία, ἢ ὑψηλὴ Ἀσία — περὶ τῆς ὁποίας ἔχομεν πάνυ ἐλλειπεῖς εἰδήσεις: ἐπειδὴ οἱ Εὐρωπαῖοι ἐμβαίνουσιν εἰς αὐτὴν σπανιώτατα — περιέχει τοὺς ἐφεξῆς τόπους:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Τὴν Καυκασίαν.

Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἐννοοῦμεν τὸν μεταξὺ τῆς Κασπίας καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης ἰσθμόν, ὅστις περιέχει διαφόρους μικρὰς πολιτείας, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Γεωργία εἶναι ἡ γνωστοτέρα καὶ εὐθυχωροτέρα. Τὸ περισσότερον μέρος τούτου τοῦ ἰσθμοῦ ὑπόκειται εἰς τοὺς Ῥώσσους· οἱ δὲ Τοῦρκοι ἐξουσιάζουσι μόνον ἕνα μικρὸν αὐτοῦ μέρος. Οὗτος ὁ τόπος ἐπειδὴ περιέχει τὸν ὑψηλὸν Κάυκασον — τοῦ ὁποίου αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ μένουσιν αἰωνίως χιονοσκέπαστοι — εἶναι πολὺ βουνώδης, ὅθεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ τραχύς, πλὴν μεμιγμένος μὲ πολλὰ εὔφορα μέρη.

Τὴν Ταταρίαν.

Ἡ τις ὠνομάζετο Ἀσιατικὴ, ἢ μεγάλη Ταταρία, πρὸς διαφορὰν τῆς Εὐρωπαϊκῆς, ἢ μικρᾶς Ταταρίας· πλὴν ἀφ' οὗ ἡ τελευταία ἀπεκατέστη μία Ῥωσσικὴ ἐπαρχία, καὶ ἐξηλείφθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἔγινε καὶ αὕτη ἡ διαφορὰ περιττή. Αὕτη συνορεύει μετὰ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, τῆς Περσίας, τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Μογγολίας καὶ μετὰ τῆς Ῥωσσικῆς Ἀσίας. Αὐτὸς ὁ μέγας τόπος περιέχει ξηράς, ἀμμώδεις καὶ ἀφόρους πεδιάδας, μεμιγμένας μὲ τὸ ὄρος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Μουσάκ καὶ μὲ ὡραῖα καὶ εὔφορα μέρη· κατοικεῖται δὲ ὅλος ὑπὸ Τατάρων, οἵτινες ὀνομάζονται διαφόρως, οἷον: Τουρκουμένοι, Καρακαλπάκοι, Κιργγίζοι, Οὐσμπέκοι, Μποχάροι καὶ τ. λ. ἀπὸ Αὐτοὺς ἄλλοι μὲν περιπλανῶνται νομαδικῶς, ἄλλοι δὲ καλλιεργοῦσι τὴν Γῆν· πλὴν καὶ τὰ δύο μέρη εἶναι ἱκανῶς συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα, ὅσον ἡ ποιότης τοῦ τόπου συγχωρεῖ. Οἱ πεπολισμένοι Τάταροι ἐνεργοῦσιν ὄχι μόνον Γεωργικὴν καὶ μεγάλην Κτηνοτροφίαν, ἀλλὰ καὶ περιφανῆ ἐργόχειρα καὶ ἐμπόριον διὰ ξηρᾶς, ἔχοντες καὶ πόλεις μεγάλας. Αὐτοὶ εἶναι Μωαμετάνοι, πλὴν δὲν συγκροτοῦσι μίαν γενικὴν πολιτείαν, ἀλλ' εἶναι διηρημένοι εἰς πολλὰς μικράς, διοικουμένας ὑπὸ Χάνιδων καὶ ἄλλων Ἡγεμόνων.

Ἡ Μποχάρα, ἡ πρότερον μεγίστη, εἶναι ἡ διασημοτάτη πόλις τῆς Ταταρίας, κεῖται δὲ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Σόγδου, ὅστις εἶναι παραπόταμον τοῦ Γκιχόνος, τοῦ χυνομένου εἰς τὴν λίμνην Ἀράλη. Αὕτη ἔχει πολλὰ ἐργόχειρα καὶ ἐμπόριον μεγάλον· ἐκ δὲ ταύτης ὠνομάσθη καὶ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Ταταρίας Μποχαρία, τῆς ὁποίας τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ ὑπόκειται εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κίνας.

Τὴν Μογγολίαν.

Αὕτη συνορεύει μετὰ τῆς Ταταρίας, τοῦ Τιμπέτ, τῆς Κίνας, τῆς Τουγγουζίας καὶ μετὰ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Ρωσσικῆς Ἀσίας. Ἡ ὑψηλή, ψυχροτάτη, ἀμμώδης καὶ μεγίστη ἔρημος τῆς Ἀσίας Κόμπη — ἥτις ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς Ταταρίας, καὶ ἔχει ἄμμον, μέρος μὲν κινητήν, μέρος δὲ ἀκίνητον, καὶ ἔνθεν κἀκεῖθεν πρασινάδας μὲ νερά — διέρχεται διὰ τῆς Μογγολίας πλαγίως. Ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Μογγολίας εἶναι ἢ καθ' ὑπερβολὴν βουνώδη, ἢ ἄφοροι πεδιάδες, ἢ ἐν ταὐτῷ ἄφορα καὶ βουνώδη. Τὰ ὄρη αὐτῆς εἶναι τὸ Ἀλτάϊ καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ. Ἐκ τούτης ἀναβρύουσι τὰ κεφαλαιοπόταμα τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας: ὁ Ὄμπης ὁμοῦ καὶ τὸ μεγάλον αὐτοῦ παραπόταμον Ἴρτης, καὶ ὁ Γενισαης. Ἡ Μογγολία διαιρεῖται εἰς δύο κεφαλαιώδη μέρη: εἰς τὴν Καλμουκίαν, τὴν περιέχουσαν τὸ δυτικὸν μέρος, καὶ εἰς τὴν κυρίως Μογγολίαν, τὴν περιλαμβάνουσαν τὸ πλεῖον ἀνατολικὸν μέρος τοῦ τόπου. Οἱ Καλμοῦκοι καὶ Μογγόλοι ζῶσι νομαδικῶς: ἐπειδὴ ὁ τόπος αὐτῶν δὲν συγχωρεῖ τρόπον ἄλλον ζωῆς· πλὴν καὶ οὗτος ἔχουσι τινὰς πόλεις, σχηματιζομένας μόνον ὑπὸ σωρῶν σκηνῶν. Αὐτοὶ λατρεύουσιν, ὡς Θεὸν τὸν Δαλαΐλάμαν τοῦ Τιμπέτ, ὄντες διηρημένοι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν παμπόλλων μεγάλων καὶ μικρῶν Ἡγεμόνων, οἵτινες διοικοῦσι μὲν ἀπεριορίστως, διαδοχικῶς· καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀνεξαρτήτως, πλὴν ὅλοι ὑπόκεινται εἰς ξένας ἐξουσίας, καὶ μάλιστα τὸ μεγαλήτερον αὐτῶν μέρος εἰς τοὺς Κινέζους, τὸ δὲ μι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χρότερον εἰς τοὺς Ῥώσσους. Ὁ περίφημος τροπαιοῦχος Τσιγγὶς Χὰν ἦτον Μογγόλος.

Τὴν Τουγγουζίαν.

Οὗτος ὁ μεγάλος τόπος περιορίζεται ὑπὸ τῆς Μογγολίας, τῆς Κίνας, τῆς Κορέας, τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ καὶ ὑπὸ τῆς Ῥωσσικῆς Ἀσίας. Αὐτοῦ δὲν εὑρίσκονται πλέον πολλοὶ ἄφοροι τόποι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον εὔφοροι, καὶ ποταμοὶ χυνόμενοι εἰς τὴν Θάλασσαν· ἐκ τούτων ὁ κεφαλαιώδης εἶναι ὁ πλευσὸς Ἀμούριος (Ἀμούρ), ἐκ τοῦ ὁποίου ὠνομάσθη καὶ ὁ τόπος Ἀμουρία. Αὕτη ὑπόκειται εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Κίνας. Ἐπειδὴ αἱ σφοδρόταται ψύχραι ἐμποδίζουσιν αὐτοῦ τὴν Γεωργικήν, οἱ Τουγγοῦζοι καταγίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον εἰς τὴν Κτηνοτροφίαν, ἔχοντες πόλεις καὶ χωρία, καὶ ὄντες ὀπαδοὶ τῆς Λαμαϊκῆς θρησκείας. Ἀφ' οὗ μία φυλὴ τούτων κατεξουσίασε τὸ βασίλειον τῶν Κινέζων, κυριεύει ἕνας οἶκος αὐτῆς τὸν θρόνον τῆς Κίνας.

Σημ. Ἐκ τῶν νήσων, τῶν ὄπισθεν τῆς Τουγγουζίας κειμένων ἐν τῷ μεγάλῳ Ὠκεανῷ, ἀνήκει εἰς τὴν Τουγγουζίαν μόνον ἡ πρὸς ἄρκτον κειμένη· αἱ δὲ πρὸς μεσημβρίαν τρεῖς μεγάλαι ὑπόκεινται εἰς τὴν Ἰαπονίαν· αἱ δὲ πολλαὶ μικραί, αἱ προχωροῦσαι πρὸς τὴν ἀρκτικὴν Ἀσίαν εἰς σχῆμα ἁλύ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σου, ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀρκτικὴν Ἀσίαν, καὶ ὀνομάζονται Κουρίλαι.

Γ. Ἡ Ἀρκτικὴ Ἀσία ἀνήκει ὅλη εἰς τὸ ἄπειρον Ῥωσσικὸν βασίλειον, ὅθεν ὀνομάζεται καὶ Ῥωσσικὴ Ἀσία. Αὕτη σύγκειται ἐκ δύο κεφαλαιωδῶν μερῶν: ἐκ τοῦ μικροτέρου δυτικοῦ μέρους, τοῦ πρὸς δυσμὰς τοῦ ὄρους Οὐράλ, ἔνθα περιέχεται τὸ Καζὰν καὶ Ἀστραχάν· καὶ ἐκ τοῦ Ἱκανῶς μεγαλητέρου μέρους, τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Οὐράλ, ἔνθα περιέχεται εἷς καὶ μόνος τόπος ἡ Σιβηρία.

Καζὰν καὶ Ἀστραχάν.

(Πιν. 12.)

Καὶ τὰ δύο ἦσαν πρότερον Ταταρικὰ βασίλεια, ὅμως πρὸ πολλοῦ ἔγιναν Ῥωσσικαὶ ἐπαρχίαι. Ταῦτα, ἂν καὶ περιέχωσι πολλοὺς ἀφόρους τόπους, πλὴν νομίζονται ἐκ τῶν θερμοτάτων καὶ εὐφορωτάτων τόπων τοῦ Ῥωσσικοῦ βασιλείου. Ὁ Βόλγας εἶναι τὸ κεφαλαιοπόταμον αὐτῶν, τὸ δὲ Οὐράλ, τὸ κεφαλεῶδες ὄρος. Τὸ Καζάν, τὸ κείμενον πρὸς ἄρκτον, ἔχει μεγάλην Γεωργικὴν καὶ Κτηνοτροφίαν· τὸ δὲ Ἀστραχὰν κεῖται πλησίον τῆς Κασπίας Θαλάσσης· αὐτοῦ ἡ θερμότης τοῦ θέρους συμβαίνει ὑπερβολική, τὸ ἔδαφος εἶναι ξη-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρόν, πλὴν παράγει ὡραίους καρπούς, βαμβάκι καὶ κασί· τὸ δὲ κεφαλαιῶδες προϊὸν τοῦ τόπου εἶναι τὰ μέταλλα, καὶ κυρίως Χάλκωμα καλλίστης ποιότητος, καὶ Σίδηρον, τὰ ὁποῖα ἐξαντλοῦνται παμπληθῶς ἀπὸ τῶν ἐκεῖ μεταλλείων. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Μωαμετάνοι Τάταροι, ὀνομαζόμενοι διαφόρως καὶ καταγινόμενοι εἰς τὴν Κτηνοτροφίαν· πρὸς δὲ τὰ μεσημβρινὰ μέρη τρέφουσι καμήλας καὶ πρόβατα πλατύουρα καὶ γεωργοῦσι· τινὲς δὲ ἐνασχολοῦνται εἰς ἐργόχειρα καὶ ἐμπόριον· κατὰ δὲ τοὺς ἀφόρους τόπους εὑρίσκονται ἔτι καὶ νομάδες.

Τὸ Ἀστραχὰν κεῖται ἐπί τινος νήσου τοῦ Βόλγα, πλησίον τῶν ἐν τῇ Κασπίᾳ Θαλάσσῃ ἐκβολῶν αὐτοῦ. Αὕτη εἶναι πόλις μεγάλη· οἱ δὲ οἰκηταὶ αὐτῆς κατάγονται σχεδὸν ἐκ πάντων τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀσιατικῶν μερῶν. Αὐτοῦ ἐνεργεῖται μεγάλον ἐμπόριον μετὰ τῆς Περσίας διὰ τῆς Κασπίας Θαλάσσης, καὶ ἑτοιμάζεται πολὺ καὶ ἐξαίρετον χαβιάρι καὶ ἐργασμένα γιδοδέρματα.

Τὸ Καζὰν ὁμοίως κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βόλγα, πρὸς ἄρκτον τοῦ Ἀστραχάν. Αὕτη εἶναι πόλις εὐρύχωρος, πλὴν κακῶς οἰκοδομημένη, ἐργάζουν δὲ αὐτοῦ πολλὰ βοδοδέρματα (γυφύρτια) καὶ κάλλιστα γιδοδέρματα.

Ἡ Ὀρενμπούργη, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῶν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρηθέντων, πλησίον τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους κειμένη, εἶναι πόλις περιφανὴς μὲ δρόμους τακτικούς. Αὕτη εἶναι τὸ κέντρον τοῦ μεταξὺ τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς Ταταρίας ἐμπορίου, καὶ ἔτι τοῦ διὰ τῆς Ταταρίας μετὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ῥωσσίας.

Ἡ Κατερινόπολις (Κατερίνενμπουργ), ἡ κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους κειμένη, πρὸς τὸ μέρος τῆς Σιβηρίας, εἶναι πόλις μετρίου μεγέθους καὶ καλῶς οἰκοδομημένη· πλησίον ταύτης εὑρίσκονται τὰ ἀξιολογώτατα μεταλλεῖα ὅλης τῆς Ῥωσσικῆς Ασίας.

Σιβηρία.

Οὗτος εἶναι ὁ μέγιστος τόπος τοῦ Κόσμου: ἐπειδὴ ὑπερβαίνει ἱκανῶς τὴν Εὐρώπην, τὴν δὲ Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν ὑπὲρ τὰ εἰκοσάκις· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Οὐραλικοῦ ὄρους, καὶ ἐκεῖθεν ἔξω τοῦ ἡμισφαιρίου τοῦ παλαιοῦ Κόσμου (Πι. 1.), φθάνει εἰς τὸ ἡμισφαίριον τοῦ Νέου (Πι. 2). Τὰ προρρηθέντα περὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀσίας (. 5, καὶ), ἀνήκουσι μάλιστα εἰς τοῦτον τὸν τόπον, ὅστις ἔχει Ἀέρα ψυχρότατον, δριμύτατον χειμῶνα καὶ θέρος θερμόν· τὰ κεφαλαιοπόταμα αὐτοῦ εἶναι ὁ Ὄμπης, ὁ Γενισάης καὶ ὁ Ὀλένας, τὸ δὲ κεφαλαιῶδες ὄρος τὸ Οὐραλ καὶ τινὲς κλάδοι τοῦ Ἀλταΐ. Τὸ ἀρκτικὸν μέρισυ τῆς Σιβηρίας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μένει παντελῶς ἀκαλλιέργητον· οἱ δὲ κάτοικοι ζῶσι διὰ τῆς ψαρικῆς, τοῦ κυνηγίου καὶ τῶν Ῥένων. Τὸ μεσημβρινὸν ἥμισυ ὅμως ἔχει εὐφορώτατον, πλὴν καὶ μὲ ἀφόρους πεδιάδας σύμμικτον ἔδαφος· ἀλλ' οἱ ὀλίγοι οἰκηταὶ ἀμελοῦντες τὴν Γεωργικήν, τρέφονται γενικῶς διὰ τῶν ἐξαιρέτων Κτηνοτροφιῶν αὐτῶν. Ὁ τόπος εἶναι πλήρης δασῶν, τῶν ὁποίων τὸ γνωστότατον δένδρον εἶναι ὁ Σιβηρικὸς κέδρος. Τὰ γουναρικὰ τῶν μαύρων Ἀλωπέκων, τῶν Σαμουρίων, τῶν Ἀδηφάγων, τῶν Κακουμίων, τῶν Ζιντσαπίων, τῶν Καζορχίων καὶ τῶν Ῥίσων εἶναι ὁ πλοῦτος καὶ τὸ κεφαλαιῶδες προϊὸν τῆς Σιβηρίας, διὰ τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι αὐτῆς πληρώνουσι τοὺς βασιλικοὺς φόρους. Ἐκ τῶν ὀρυκτῶν τῆς Σιβηρίας — μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκεται πολὺ χάλκωμα καὶ σίδηρον — εἶναι κατ' ἐξοχὴν περίφημος ὁ ἐκεῖ κοινότατος ὕελος, ὅστις εἶναι καθαρώτατος καὶ διαφανέστατος ἀπὸ ὅλα τὰ εἴδη τοῦ ὑέλου, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄθραυστος. Οἱ οἰκηταὶ ἐκτὸς τοῦ κυριεύοντος Ῥωσσικοῦ γένους εἶναι Σαμογέται, Τατάροι, Καλμοῦκοι, ἢ Μογγόλοι καὶ Τουγγοῦζοι.

Ἡ Τομπόλσκη, ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἴρτου, παραποτάμου τοῦ Ὄμπου, κείμενη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλης τῆς Σιβηρίας, ἥτις ἔχει μέγεθος ἱκανόν, καὶ ἐνεργεῖ μεγάλον ἐμπό-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ριον δὶ Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀσιατικῶν πραγματειῶν, διὰ τὸ ὁποῖον ἔρχονται εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ταταρίας καὶ Μογγολίας κιρβάνια.

Τὸ Ἰρκοῦτσκον, ἡ ἀξιολογωτάτη ἐμπορικὴ πόλις ὅλης τῆς Σιβηρίας, κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Τομπόλσκης, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Παϊκάλης. Αὕτη εἶναι διάσημος καὶ καλῶς οἰκοδομημένη· ἐνέργειται δὲ ἐν αὐτῇ κυρίως τὸ μετὰ τῆς Μογγολίας καὶ Κίνας Ῥώσσικὸν ἐμπόριον.

Σημ. Ἡ μεγάλη χερσόνησος, ἡ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σιβηρίας ἐκτεινομένη μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, ἔνδον τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, εἶναι ἡ Καμτσάτκα· ἡ μετὰ τῆς ξηρᾶς αὐτῆς συνέχεια φαίνεται ἐπὶ τοῦ 2 πίνακος. Αὕτη ἔχει βουνὰ Ἡφαίστια καὶ δαψίλειαν γουναρικῶν καὶ θαλασσίων ζώων· αὐτοῦ ζεύγουν τοὺς σκύλους εἰς τὰς σανίας. Μετὰ τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν τῆς Καμτσάτκας πρὸς τὴν Ἰαπονίαν κεῖνται αἱ Κουρίλαι νῆσοι, αἱ ὑποκείμεναι τοῖς Ῥώσσοις ἕως τὰς τρεῖς μεσημβρινωτάτας, τὰς ἀνηκούσας τοῖς Ἰαπόνοις. Πρὸς ἄρκτον τῆς Σιβηρίας, ἐν τῇ παγωμένῃ Θαλάσσῃ κεῖνται αἱ μεγάλαι, πλὴν ἄφοροι καὶ ἀκατοίκητοι νῆσοι Νόβα Ζέμλα, ὅπου οἱ Ῥῶσσοι ἔρχονται διὰ νὰ κυνηγῶσι τοὺς θαλασσίους Ἵππους, τὰς Ἀρκούδας καὶ ἄλλα ψάρια.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Α Φ Ρ Ι Κ Η.

(Πιν. ' .)

§. 1. Σύνορα.

Η Ἀφρικὴ συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀσίας δι' ἑνὸς ϛενοῦ ἰσθμοῦ, μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ· πρὸς ἄρκτον δὲ μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ὅπου διαιρεῖται ἀπὸ τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ Πορθμοῦ Γκιμπραλτάρ· πρὸς δυσμὰς μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Αἰθιοπικοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ πρὸς μεσημβρίαν ὁμοίως μετὰ τοῦ Αἰθιοπικοῦ. Λοιπὸν πανταχόθεν περικυκλοῦται ὑπὸ τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Θαλάσσης ἕως τὸν στενὸν ἰσθμόν, ὅστις ἑνώνει αὐτὴν μετὰ τῆς Ἀσίας, καὶ τὴν παρισάνει μίαν ἄπειρον χερσόνησον.

§. 2. Μέγεθος.

Ἡ Ἀφρικὴ μεταξὺ τῶν πέντε Ἠπείρων εἶναι ἡ τρίτη κατὰ τὸ μέγεθος, ἤτις ἐξισοῦται μὲ τὰ τρία τέταρτα τῆς Ἀσίας· πλὴν καὶ οὕτως εἶναι τριπλασία τῆς Εὐρώπης καὶ ἐπέκεινα, καὶ ἐπομένως δύνονται νὰ χωρέσωσιν εἰς αὐτὴν 45 τόποι ἴσοι μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν. Ἡ μεγίστη αὐτῆς ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον ἔκτασις εἶναι χιλίων μιλίων, ἀπὸ δὲ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἐννεακοσίων.

§. 3. Ὄρη.

Τὰ κεφαλαιώδη ὄρη ταύτης τῆς Ἠπείρου εἶναι: 1) ὁ Ἄτλας, ὁ διασημότατος μεταξὺ ὅλων τῶν Ἀφρικανῶν ὀρέων, ὅστις ἀρχόμενος ἐγγύθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐκτείνεται πρὸς ἄρκτον ἕως πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἐκεῖθεν δὲ στρέφεται πρὸς ἀνατολάς. Ἐκ τούτου ἴσως ὠνομάσθη ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός. Τὸ ὕψος τούτου τοῦ ὄρους — τοῦ ὁποίου αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι αἰωνίως χιονοσκέπαστοι — ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὸν μυθολογούμενον Ἄτλαντα, ὅστις ἐχρε-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὥστε νὰ βαστάζῃ τὸν Οὐρανόν· ἐκ δὲ ταύτης τῆς μυθολογίας προσετέθη μεταφορικῶς τὸ ὄνομα Ἄτλας καὶ ἐπὶ τοῦ ἀθροίσματος τῶν Γεωγραφικῶν πινάκων· 2) μία σειρὰ βουνῶν, προχωροῦσα πλαγίως διὰ τοῦ μέσου τῆς Ἀφρικῆς, ἀποχωρίζει τὰ κεφαλαιοπόταμα ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν αὐτῆς μερῶν, καὶ προβαίνει κατὰ τὸ μῆκος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης πρὸς τὸν Ἰσθμόν, διὰ τοῦ ὁποίου συνέχεται ἡ Ἀφρικὴ μετὰ τῆς Ἀσίας. Αὐτὴ δὲν ἔχει κανένα γενικὸν ὄνομα, ἀλλὰ μόνον ἕνα μέρος αὐτῆς ὀνομάζεται Σελήνης βουνόν, καὶ τοῦτο μέχρι τοῦ νῦν εἶναι τὸ γνωστότερον.

Ἡ Ἀφρικὴ ἔχει προσέτι καὶ δύο ὀνομαστὰ Ἀκρωτήρια: 1) τὸ Ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος, τὸ κατὰ τὴν μεσημβρινωτάτην ἄκραν αὐτῆς κείμενον· τοῦτο, ἐπειδὴ εἶναι τὸ διασημότατον πάντων τῶν γηΐνων ἀκρωτηρίων, ὠνομάσθη κοινότερον καὶ Κάπο (ἀκρωτήριον)· καὶ 2) τὸ πράσινον Ἀκρωτήριον, τὸ κατὰ τὴν δυτικωτάτην ἄρκαν αὐτῆς παριστανόμενον.

§. 4. Ὕδατα.

Οὗτος ὁ μεγάλος τόπος ἔχει μόνον τρία κεφαλαιοπόταμα:

1) τὸν Νεῖλον, ὅστις ἐπὶ τοῦ ἀνατολικωτάτου μέρους ταύτης τῆς Ἠπείρου, κατὰ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὴν πλευρὰν τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ῥέων ἀρκτικῶς, χύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον.

2) Τὸν Σενεγάλην, τὸν ἀπὸ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς Ἀφρικῆς ῥέοντα δυτικῶς εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

3) Τὸν Κάμπιαν, τὸν πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Σενεγάλου ῥέοντα ὡσάυτως δυτικῶς εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Πλὴν, ἐκτὸς τούτων ἡ Αφρικὴ ἔχει ἀναρίθμητα Θαλασσοπόταμα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ πίναξ δεικνύει τὸ μέγιστον, τὸ ῥέον ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, καὶ ὀνομαζόμενον τσαΐρας Ὁμοίως αὐτοῦ εὑρίσκονται τὰ περισσότερα καὶ μέγιστα Ἐρημοπόταμα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μέγιστον εἶναι ὁ Νίγερ, ὁ ῥέων μεταξὺ τοῦ Νείλου καὶ τοῦ Σενεγάλου, ὅστις εἶναι ἕνας τῶν διασημοτάτων μεγάλων ποταμῶν τοῦ Κόσμου, πλὴν δὲν φθάνει εἰς τὴν Θάλασσαν.

§. 5. Κλίμα.

Τὸ μέγιστον μέρος τῆς Ἀφρικῆς κεῖται ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην, ἔνθα ὅσον ὁ τόπος ἐκτείνεται πανταχόθεν, τοσοῦτον ἡ θερμότης συμβαίνει μεγαλητέρα. Αὐτοῦ εὑρίσκονται αἱ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μέγισται ἄφοροι πεδιάδες καὶ αἱ ἀμμώδεις ἐρημοὶ τοῦ Κόσμου, καὶ φυσᾷ, καθὼς ἐπὶ τῆς Ἀραβίας καὶ Περσίας, ὁ θερμότατος καὶ πνιγηρὸς ἄνεμος Σαμοὺμ, ὅστις αὐτοῦ ὀνομάζεται Πρέστερ. Κατὰ τὰ παραθαλάσσια ὁ Ἀὴρ εἶναι ὑγρὸς, θερμὸς καὶ λίαν νοσώδης. Τὸ ἀρκτικώτατον μέρος ταύτης, ἐκνεῦον ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, φθάνει εἰς τὴν ἀρκτικὴν εὔκρατον Ζώνην· ἐδῶ πρὸς τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου μετριάζεται ἡ ὑπερβολικὴ θερμότης διὰ τῶν θαλασσίων ἀνέμων, καὶ τοῦ Ἄτλαντος ὄρους. Ἡ δὲ μεσημβρινωτάτη ἄκρα, ἐκνεύουσα ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου, φθάνει εἰς τὴν ἀνταρκτικὴν εὔκρατον Ζώνην· ἀλλ' ἐπειδὴ κανένα μέρος αὐτῆς δὲν προχωρεῖ βαθέως εἰς οὐδεμίαν τῶν εὐκράτων Ζωνῶν, διὰ τοῦτο γενικῶς ἡ Ἀφρικὴ εἶναι τόπος θερμότατος.

§. 6. Προϊόντα.

Ἐπειδὴ ἡ Ἀφρικὴ κεῖται σχεδὸν ὅλη ἐπὶ τῆς διακεκαυμένης Ζώνης, καὶ κανένα μερος αὐτῆς δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπ' αὐτῆς, διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ παράγῃ τὰ παντοδαπῆ Ἀσιατικὰ προϊόντα· ἀλλ' ἔχει τοιαῦτα προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι μεγάλην θερμότητα. Ἐκ τῶν Θηρίων ἔχει τὸν Λέοντα, τοῦ ὁποίου ἡ πατρὶς εἶναι ἡ Ἀφρικὴ (Τίγριδα ὅμως μήτε ἕνα) τὸν Πάνθηρα καὶ ἄλλα

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀρπακτικὰ θηρία, ἔτι Ἐλέφαντας, Καμήλας, Δορκάδας, Πιθήκους, Παπαγάλους, Στρουθοκαμήλους καὶ ἄλλα, καὶ ἔτι Ὄφεις παμπόλλους, Κροκοδείλους καὶ τινὰ εἴδη ζώων, μόνον αὐτοῦ εὑρισκόμενα, οἷον: τὸν Λεοντοπάρδαλιν, τὸν Ζέβραν, τὴν Καμηλοπάρδαλιν καὶ ἄλλα. Τὸ δὲ ἐν αὐτῇ γένος τῶν Φυτῶν εἶναι πανταχοῦ — ἐξαιρουμένων τῶν ἀνύδρων μερῶν — εὐφορώτατον. Αὐτοῦ παράγονται Καφὲς, Ζαχαροκάλαμον, Βαμβάκι, ἐλαῖαι, μεσημβρινὰ πωρικὰ, συκαμινέαι, ἀνανάσια, πεπόνια, καὶ ἄλλα ἐξαίρετα πωρικὰ, μεγάλα δάση μὲ ἐξαίρετα δένδρα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι τὸ ἐμπανόζι, ἡ πολύριζος μάγκλη καὶ ἄλλα· τελευταῖον αὐτοῦ εὑρίσκονται ὄμπρα, κασσία, μαστίχα καὶ τὸ κάλλιστον κομμιύδι. Τὰ δὲ σημειωθέντα κεφαλαιώδη προϊόντα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ πίνακος εἶναι ταῦτα:

1) Γεννήματα, κυρίως δὲ σιτάρι καὶ ῥύζι τὰ περὶ τὴν Μεσόγειον μέρη, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ ἀνατολικὰ καὶ δυτικὰ ἔχουν δαψιλέστατα.

2) Κρασί, καὶ μάλιστα κάλλιστον γίνεται ἐπὶ τῶν νήσων, τῶν πρὸς δυσμὰς τῆς ἀρκτικῆς Ἀφρικῆς κειμένων, καὶ ἐπὶ τῶν μεσημβρινωτάτων αὐτῆς ἄκρων.

3) Ἡ Κτηνοτροφία, ἥτις ἐνεργεῖται κατ' ἐ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ξοχὴν ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς Α'φρικῆς, ὅπου τρέφονται κάλλιστοι ἵπποι, πρόβατα μὲ μαλλὶ λεπτότατον, καὶ ἄλλα εἴδη κερατοφόρων ζώων.

4) Τὸ Χρυσίον ἐσημειώθη διὰ τοῦ μεταλλικοῦ χαρακτῆρος· εὑρίσκεται δὲ τοσοῦτον ἐν τῇ Α'φρικῇ, ὥστε αὐτὴ κατὰ τοῦτο τὸ προϊὸν νομίζεται ὁ πλουσιώτατος τόπος τοῦ Κόσμου.

§. 7. Κάτοικοι.

Οἱ Νίγροι — οἵτινες εἶναι οἱ μελανώτατοι ἄνθρωποι τῆς Γῆς, καὶ διαφέρουσι τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν μορφὴν καὶ τὰς σωματικὰς δυνάμεις — ὑπερβαίνουσι κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἔκτασιν ὅλα τὰ λοιπὰ Α'φρικανὰ γένη: ἐπειδὴ αὐτοὶ κατοικοῦσι σχεδὸν ὅλον τὸν ἐν τῇ διακεκαυμένῃ Ζώνῃ τόπον τῆς Α'φρικῆς. Ἐκ τούτων λαμβάνουσιν οἱ Εὐρωπαῖοι τοὺς σκλάβους, τοὺς ὁποίους ὑποχρεώνουσιν εἰς τὰς ἐν τῇ Α'μερικῇ ἀποικίας των νὰ καλλιεργῶσι τὴν ζάχαριν, τὸν καφὲ καὶ ἄλλα Α'μερικανὰ προϊόντα· ὁ δὲ κατ' ἔτος ἀγοραζόμενος αὐτῶν ἀριθμὸς παρὰ τῶν Εὐρωπαίων ἐκ τῶν δυτικῶν παραθαλασσίων τῆς Α'φρικῆς, καὶ φερόμενος εἰς τὴν Α'μερικὴν, ὑπερβαίνει τὰς ἑκατὸν χιλιάδας. Κατ' ἀρχὰς οὗτοι

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

οἱ δυσυχεῖς, αἰχμαλωτιζόμενοι εἰς πολέμους, ἐπωλοῦντο: ἐπειδὴ τὰ πολλὰ γένη τῶν Νίγρων φέρουν πρὸς ἄλληλα πόλεμον αἰώνιον· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ ἐκεῖ ἀρχηγοί, καταγοητευθέντες ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐργοχείρων, ἐβιάσθησαν νὰ πωλῶσι τὰ τέκνα τῶν Ἰδίων αὐτῶν ὑπηκόων· ἡ δὲ ἄφευκτος χρεία, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς τὰς ἐπὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀποικίας των, ἀπεκατέστησε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἦναι τὸ ἀξιολογώτατον ἐμπορικὸν προϊὸν τῆς Ἀφρικῆς. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν γενῶν τὰ γνωσότερα εἶναι οἱ Κάφροι, οἱ Χοτεντόται, οἱ τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν τῆς Ἀφρικῆς κατοικοῦντες, καὶ οἱ Κόπται, οἱ ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν Αἰγυπτίων. Οἱ Κάφροι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα γένη τῶν Νίγρων τῆς ἐνδοτέρας Ἀφρικῆς εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον ὀρμητικοί, καὶ ἀσύμμετροι πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν. Οἱ Ἄραβες ἐξεπλώθησαν πολὺ ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς, μάλιστα δὲ κατὰ τὰ ἀρκτικὰ καὶ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια αὐτῆς. Ἐκ τούτων οἱ κατοικοῦντες εἰς πόλεις, ὀνομάζονται Μαῦροι, ἢ μῶροι. Ὁμοίως καὶ οἱ Ἑβραῖοι εἶναι πολυάριθμοι ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ Νίγροι καὶ οἱ Χοτεντόται εἶναι εἰδωλολάτραι, οἱ δὲ Ἄραβες Μωαμετάνοι. Εὑρίσκονται ἔτι ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ τινὲς Χριστιανικαὶ πολιτεῖαι, πλὴν ὁ χριστιανισμὸς αὐτῶν εἶναι πολὺ διεφθαρμένος. Ἡ αὐτοῦ ἀδιάκοπος καὶ ὑπέρμετρος θερμότης ἀποκαθιστᾷ τοὺς κατοίκους εὐήθεις καὶ ἀμελεῖς.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 8. Διαίρεσις.

Ἡ Ἀφρικὴ διαιρεῖται εἰς Ἀρκτικήν, Μεσαταν καὶ Μεσημβρινήν. Ἡμεῖς πρὸς περισσοτέραν εὐκρίνειαν ἐκλαμβάνομεν τοὺς δύο Τροπικοὺς ὡς διαιρετικὰς γραμμάς. Ἐὰν μεταβῶμεν διὰ τοῦ πορθμοῦ Γιμπραλτάρ — ὅστις ἔχει πλάτος τεσσάρων μιλίων — ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς, ἐρχόμεθα ἐν πρώτοις εἰς τὰ ἐνωμένα βασίλεια Φὲς καὶ Μαρόκον. Ἀπώτερον τούτων πρὸς ἀνατολὰς κεῖνται παρὰ τὴν Μεσόγγειον Θάλασσαν αἱ τρεῖς ληστρικαὶ πολιτεῖαι: τὸ Ἀλιτζίρι, τὸ Τούνεζι καὶ ἡ Τρίπολις· οὗτοι οἱ τόποι ὀνομάζονται γενικῶς Βαρβαρία. Μετὰ ταῦτα ἀκολουθοῦσιν αἱ Τουρκικαὶ ἐπαρχίαι, ἤτοι ἡ Μπάρκα καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἥτις εἶναι ὁ ἀνατολικώτατος τόπος τῆς ἀρκτικῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ ἀρκτικοῦ Τροπικοῦ. Πλησίον τῆς μεσημβρινῆς Αἰγύπτου, καὶ ὄπισθεν ὅλης τῆς Βαρβαρίας κεῖται ἡ ἔρημος Ζαχάρα, ἥτις ἐκτείνεται μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐπὶ δὲ τῆς μεσαίας Ἀφρικῆς, περὶ τοὺς ποταμοὺς Σενεγάλην καὶ Κάμπιαν, πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν κεῖται ἡ Σενεκάμπια, καὶ ἔτι μεσημβρινώτερον ἡ Κβινέα· αὐτόθεν δὲ ἐκτείνονται ἀκατοίκητα παραθαλάσσια, ἐκνεύοντα ἱκανῶς πέραν τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου. Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σενεκάμπιας καὶ πρὸς ἄρκτον τῆς Κβινέας κεῖται ἡ Νιγριτία περὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τὸν ποταμὸν Νίγερ. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῆς Νιγριτίας κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης κεῖνται οἱ τόποι Νουβία καὶ Ἀβισσινία. Πρὸς ἀνατολὰς ὅμως τῆς Κβινέας, ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἀφρικῆς εἶναι οἱ τόποι ἄγνωστοι. Ἔτι ἀνατολικώτερον, πρὸς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν, κεῖνται τὰ παραθαλάσσια τοῦ Σάνκβεμπαρ, καὶ πρὸς μεσημβρίαν αὐτῶν τὸ βασίλειον Μονομότα̃πα. Ἡ μεσημβρινὴ Ἀφρική, ἡ καὶ Καφιρία ὀνομαζομένη, δὲν περιέχει τινὰ ὀνομαστὸν τόπον, εἰμὴ μόνον τὸ Ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος. Τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς εἶναι εἰς ἡμᾶς μέχρι τοῦ νῦν πολλὰ ὀλίγον γνωστά, καὶ ἀρκετὰ μέρη αὐτῆς σχεδὸν πατάπασιν ἄγνωστα. Οἱ ἐπὶ τῶν ἡμετέρων πινάκων περιωρισμένοι τόποι εἶναι: τὸ Φὲς καὶ Μαρόκον, τὸ Ἀλιτζίρι, τὸ Τούνεζι, ἡ Τρίπολις, ἡ Ἀφρικανὴ Τουρκία (ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Μπάρκα), ἡ Νουβία, ἡ Κβινέα καὶ ἡ Μονομότα̃πα.

Τὸ Φὲς καὶ Μαρόκον.

Ὁριορίζεται ὑπὸ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, τοῦ Ἀλιτζίρι καὶ ὑπὸ τῆς ἐρήμου Ζαχάρας. Αὐτοῦ εὑρίσκεται τὸ ὄρος Ἄτλας· οἱ ἀμμώδεις τόποι εἶναι μεμιγμένοι μετὰ τῶν εὐφόρων, πλὴν καὶ οὕτως ὁ τόπος ὑπερπλουτεῖ κατὰ τὰ γεννήματα, τὰ μεσημβρινὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πωρικὰ καὶ τὴν καλλίσην Κτηνοτροφίαν· οἱ ἐκεῖ ἵπποι εἶναι ὀλίγον τι κατώτεροι τῶν Ἀραβικῶν. Ἡ διοίκησις τοῦ ἐκεῖ Σουλτάνου εἶναι ἀπεριόριστος καὶ διαδοχική· οἱ δὲ κάτοικοι εἶναι ἕνα μίγμα ἐκ Βαρβαρέσων (τῶν παλαιῶν κατοίκων) Μαύρων, νομαδικῶν Ἀράβων, Ἑβραίων καὶ Χριστιανῶν.

Τὸ Φὲς εἶναι μεγάλη καὶ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ πόλις.

Τὸ Μαρόκον, ἡ διάσημος πόλις, εἶναι ἡ πρωτεύουτα καὶ καθέδρα τοῦ Σουλτάνου.

Ληστρικαὶ Πολιτεῖαι.

Αὗται κεῖνται ἀλληλοδιαδόχως περὶ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν, ἔχουσαι κλίμα, προϊόντα, οἰκητὰς καὶ διοίκησιν τὰ αὐτά· καὶ τὰ μὲν προϊόντα καὶ οἱ οἰκηταὶ εἶναι καθὼς τοῦ Μαρόκου· αὗται δὲ διοικοῦνται ἀριστοκρατικῶς. Τὸ ἐν αὐταῖς Διβάνι (βουλευτήριον) ἔχει τὴν ὑπερτάτην δύναμιν· συγκροτεῖται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπισημοτάτων ἀρχιστρατήγων, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἔχει ἕνα ἐκλελεγμένον, ὅστις εἰς μὲν τὸ Ἀλιτζίρι καὶ τὴν Τρίπολιν ὀνομάζεται Νταής, εἰς δὲ τὸ Τούνεζι Μπέης. Αὐτοὶ πολεμοῦσιν ἀκαταπαύστως ἐναντίον τῶν Χριστιανικῶν πολιτειῶν, ὅθεν τὰ θαλασ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σοπόρα Ε'υρωπαϊκὰ γένη ἀναγκάζονται νὰ ἐξαγοράζωσι κατ' ἔτος τὴν εἰρήνην μὲ μεγάλα δῶρα· ἐκ τούτου τοῦ ληστρικοῦ ἐπαγγέλματος ἔλαβον καὶ τὸν κοινὸν τίτλον. Τὸ Α'λιτζίρι εἶναι τὸ δυνατώτατον μεταξὺ τούτων, πλὴν καὶ αἱ τρεῖς γνωρίζουσι τὸν Σουλτάνον τῆς Τουρκίας ὑπερασπιστὴν καὶ ἀυθεντην ἀνώτατον.

Τὸ Α'λιτζίρι, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Φὲς κείμενον, κατὰ τὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσογείου, εἶναι πόλις μεγάλη μετὰ προσφυεςάτου λιμένος.

Τὸ Τούνεζι, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Α'λιτζίρι, πλησίον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης κείμενον, εἶναι μία τῶν μεγίσων ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Α'φρικῆς. Πλησίον τοῦ Τούνεζι ἔκειτο ἡ τὸ πάλαι περίφημος πόλις Καρχηδών.

Η' Τρίπολις, ἡ ἔτι ἀπώτερον πρὸς ἀνατολάς, πλησίον τῆς Μεσογείου κειμένη, εἶναι πόλις διάσημος καὶ μεγαλέμπορος.

Αἴγυπτος.

Η' Αἴγυπτος συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Α'σιατικῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ε'ρυθρᾶς Θαλάσσης, πρὸς δὲ μεσημβρίαν μετὰ τῆς Νουβίας, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς ἐρήμου Ζαχάρας καὶ τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εὐτέλους Τουρκικῆς ἐπαρχίας Μπάρκας, πρὸς δὲ ἄρκτον μετὰ τῆς Μεσογείου Θαλάσσης. Αὕτη εἶναι διὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὰ σωζόμενα ἐν αὐτῇ τῆς παλαιότητος μνημεῖα, καὶ διὰ τὴν φυσικὴν αὐτῆς ποιότητα ἕνας τῶν ἀξιολογοτάτων τόπων τοῦ Κόσμου.

Αὐτὴ ἔχει πρὸς μὲν ἄρκτον — ὅπου τὸ αὐτῆς κεφαλαιοπόταμον ὁ Νεῖλος διαιρεῖται — ἕνα ἐκτεταμένον ἔδαφος καὶ βαλτῶδες, πρὸς δὲ τὴν μεσημβρίαν μίαν μακροτάτην καὶ στενὴν κοιλάδα, περικυκλουμένην ὑπὸ βράχων, διὰ τῆς ὁποίας ῥέει ὁ Νεῖλος· εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς πλευρὰν ἕνα βραχῶδες ὄρος κατέχει τὸν τόπον, ἕως τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν· πρὸς δὲ δυσμὰς κατὰ τὴν ἔρημον Ζαχάραν περιέχει ἕνα ἄκαρπον τόπον. Ὁ Νεῖλος κατ' ἔτος ἐν καιρῷ ὡρισμένῳ πλημμυρεῖ, καὶ ἀφίνει ἐπὶ τῶν πεδιάδων μίαν παχεῖαν ὕλην, ἥτις ἀραιώνει τὴν Γῆν. Ὅταν ἡ τοῦ Νείλου πλημμύρα φθάνῃ εἰς τὴν ἀκμήν, ὁ τόπος γίνεται εὐφορώτατος κατὰ τὰ γεννήματα, ὅθεν αὐτὰ καὶ μάλιστα τὸ ῥύζι εἶναι τὸ κεφαλαιῶδες προϊὸν τῆς Αἰγύπτου· ἐκτὸς τούτων ὅμως ἡ Αἴγυπτος παράγει μετάξι, ζάχαριν καὶ ἄλλα μεσημβρινὰ πωρικά· μεταξὺ δὲ ὅλων ὁ θάμνος τοῦ Παπύρου εἶναι μάλιστα ἀξιοσημείωτος: ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ κατεσκεύαζον ἐξ αὐτοῦ τὸ χαρτίον τοῦ γραφίματος. Τὸ φοβερώτατον γένος τῶν Κροκοδείλων ἀποκαθιζᾷ κινδυνώδη τὸν εὐεργετικὸν Νεῖλον, ἀλλὰ τύχῃ ἀγαθῇ εὑρισκόμενος αὐτοῦ ὁ Ἰχ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νεύμων, ἐλαττώνει πολὺ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Κανεὶς τόπος τῆς Γῆς δὲν ἔχει τοσαύτας ὄρνιθας, ὅσας ἡ Αἴγυπτος, τὰς ὁποίας αὐτοῦ ξεκλωσσίζουν διὰ τῆς βοηθείας τῶν φούρνων. Λείψανα τῆς παλαιότητος σώζονται ἔτι εἰς τὴν Αἴγυπτον αἱ Μούμιαι, τοῦτ' ἔστι τὰ ἀπολιθωμένα βαλσαμωτὰ σώματα τῶν παλαιῶν Αἰγυπτίων, αἱ Πυραμίδες καὶ οἱ Ὀβελίσκοι, τὰ ἀξιοθαύμαστα μνημεῖα τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων, καὶ τὰ μεγαλοπλεπῆ ἐρείπια τῶν παλαιῶν Αἰγυπτιακῶν πόλεων. Ὁ τόπος ὑπόκειται τῷ μεγάλῳ Σουλτάνῳ, πλὴν οἱ ἐντᾶυθα ἐπίσημοι ἐπαναστοῦσι συχνάκις.

Τὸ Κάϊρον, ἡ πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου, κεῖται παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου. Αὕτη εἶναι πόλις μεγίστη, ἐνεργοῦσα διὰ ξηρᾶς ἱκανῶς ἐκτεταμένον ἐμπόριον μετὰ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς Ἀφρικῆς, μετὰ τῆς Ἀβισσινίας καὶ ἄλλων τόπων.

Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶναι πόλις διάσημος, κειμένη παρὰ τὴν Μεσόγαιον Θάλασσαν, καὶ ἐνεργοῦσα διὰ Θαλάσσης μεγάλον ἐμπόριον.

Ζαχάρα.

Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη ἀμμώδης ἔρημος τοῦ Κόσμου, οὖσα μεγαλητέρα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας πεντάκις· ἐκτείνουσα δὲ πέραν τοῦ τροπικοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τοῦ Καρκίνου, φθάνει εἰς τὴν μεσαίαν Α'φρικήν· ἔχει ἔνθεν κἀκεῖθεν ἐρημοπόταμα καὶ εὐφόρους τόπους, διηρημένους εἰς πολλὰ γένη, ζῶντα σχεδὸν ὅλα νομαδικῶς· πλὴν καὶ οὕτως εὑρίσκονται ἐν αὐτῇ καὶ τινὲς πόλεις διεσπαρμέναι. Οἱ οἰκηταί, οἵτινες εἶναι Βαρβαρέσοι καὶ Μαῦροι, ἔχουν κομμύδι, γήϊνον ἅλας, τρίμματα χρυσίου, καμήλας, πρόβατα καὶ μελίσσια, καὶ διὰ τούτων ἐνεργοῦσι τὸ διὰ ξηρᾶς ἐμπόριον.

Σενεκάμπια.

Τὸ ὄνομα τοῦτο σύγκειται ἐκ τοῦ Σενεγάλου καὶ Κάμπια: ἐπειδὴ οὗτος ὁ τόπος κεῖται ἀνὰ μέσον τούτων τῶν δύο μεγάλων ποταμῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων μακρὰν πρὸς δυσμὰς προκύπτει τὸ Πράσινον Α'κρωτήριον. Αὐτὸς εἶναι ὁ θερμότατος καὶ νοσωδέστατος τόπος ὅλης τῆς Α'φρικῆς· ἔχει δὲ ἀλληλοδιαδόχως εὔφορα λειβάδια καὶ ἀμμώδεις ἐρήμους, καὶ διαιρεῖται εἰς πολλὰς μικρὰς καὶ μεγάλας πολιτείας. Οἱ οἰκηταὶ αὐτοῦ εἶναι Νίγροι καὶ Μαῦροι, τὰ δὲ διασημότατα προϊόντα, Ο'μπρα καὶ ἄλλα ἀρώματα, πολύτιμα ξύλα, βαμβάκι, χρυσίον καὶ κυρίως κομμύδι. Διὰ τὸ ἐμπόριον ἐβεβαίωσαν κατὰ τὰ παραθαλάσσια τούτου τοῦ τόπου οἱ Ε'υρωπαῖοι τινὰς ἀποικίας· οἱ μὲν Φρανσέζοι παρὰ τὸν Σενεγάλην, οἱ δὲ Α'γλοι παρὰ τὸν Κάμπιαν ποταμόν.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Νιγριτία.

Αὕτη εἶναι ἕνας μεγαλώτατος ἄφορος τόπος, ἔχων πυκνὰ ἐρημοπόταμα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ μέγας Νίγερ, ὁ διαβρέχων τὸ μέρος τούτου τοῦ τόπου. Πέριξ τῶν ποταμῶν εὑρίσκονται καλλιεργημένοι τόποι καὶ πόλεις, τῶν ὁποίων οἱ οἰκηταὶ εἶναι Νίγροι, ἐκ τῶν ὁποίων ὠνομάσθη καὶ ὁ τόπος. Αὐτοὶ διαιροῦνται εἰς πολλὰς φυλὰς καὶ πολιτείας, καὶ ἀντιπολεμοῦνται αἰωνίως· ἐκ τούτου δὲ προκύπτει τὸ μεγάλον πλῆθος τῶν σκλάβων, ὥστε εἶναι καὶ αὐτοί, καθὼς καὶ τὸ χρυσίον, ἕνα ἐμπορικὸν ἄρθρον τοῦ τόπου, διὰ τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐπισκέπτεται συχνάκις ὑπὸ τῶν κιρβανίων τῆς ἀρκτικῆς Α'φρικῆς, τῆς Σενεκάμπιας καὶ τῆς Κβινέας.

Σημ. Αὕτη ὠνομάζετο τὸ πάλαι Αἰθιοπία, ἢ μᾶλλον ἐνοεῖτο διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ὅλη ἡ γνωστὴ μεσαία Α'φρική· ἐκ δὲ τούτου καὶ τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ Δυτικοῦ Ω'κεανοῦ ὠνομάσθη Αἰθιοπικὸς ὠκεανός.

Νουβία καὶ Α'βισσινία.

Οὗτοι οἱ τόποι διαβρέχονται ὑπὸ τοῦ Νείλου· καὶ ἡ μὲν Νουβία κεῖται πρὸς ἄρκτον τῆς Α'βισσινίας, συνορεύουσα μετὰ τῆς Αἰγύπτου·

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

εἰς δὲ τὴν Ἀβισσινίαν εἶναι αἱ πηγαὶ τοῦ Νείλου. Ἡ Ἀβισσινία ἦτον πρὸ τινῶν αἰώνων τὸ ἰσχυρώτατον βασίλειον τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἕνα τῶν διασημοτάτων τοῦ Κόσμου, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέκειτο καὶ ἡ Νουβία· πλὴν οἱ Ἄραβες, οἱ Τοῦρκοι καὶ τὰ ἄγρια γένη τῆς ἐνδοτέρας Ἀφρικῆς τὸ κατερήμωσαν. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ τόποι διαιροῦνται τὴν σήμερον εἰς πολλὰς πολιτείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ Ἀβισσινία εἶναι ἔτι ἱκανῶς μεγαλητέρα, πλὴν καὶ οὕτως μικροτέρα τῆς Πορτογαλλίας. Οἱ Τοῦρκοι προσέτι ἐξουσιάζουσι τινὰς ἐπαρχίας τῆς Νουβίας πλησίον τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης.

Ἡ Ἀβισσινία, ἢ ὀρθότερον ἡ Χαμπεσία εἶναι καθ' ὑπερβολὴν βουνώδης τόπος. Ἐπὶ τῶν ὀρέων τούτου ὁ Ἀὴρ δὲν εἶναι τοσοῦτον θερμός, ὅθεν καὶ οἱ κάτοικοι δὲν ἔχουν τὴν μελανότητα τῶν Νίγρων. Αἱ καταπίπτουσαι συχναὶ καὶ ραγδαῖαι βροχαὶ ἐπὶ τούτης τῆς Ἀφρικανῆς Σφεῖτσαρίας, προξενοῦσι τὰς πλημμύρας τοῦ Νείλου. Ὁ τόπος παράγει γεννήματα, μεσημβρινὰ πωρικά, ζάχαριν, σιναμικήν, βαμβάκι, ἐμπανόζι, κτηνοτροφίας παντοδαπάς, μετάξι καὶ χρυσίον. Ἡ Ἀβισσινία εἶναι ἡ Ἀφρικανικὴ πατρὶς τοῦ Καφέ· ἐκ τούτου ὅμως δὲν φέρουν εἰς τὴν Εὐρώπην: ἐπειδὴ οἱ Αἰθίοπες ἐνεργοῦσι πολλὰ ὀλίγον ἐμπόριον. Οἱ Ἀβισσινοὶ εἶναι Χριστιανοί· ὁ δὲ Ἀυτο-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κράτωρ αὐτῶν διοικεῖ ἀπεριορίςως, ἔχων τίτλον μέγας Νέγος.

Η' Νουβία δὲν ἔχει τόσον πολλὰ βουνά, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου περισσοτέρας καὶ μεγαλητέρας ἀφόρους πεδιάδας, καὶ ἀμμώδεις ἐρήμους μέρος μὲ ἄμμον κινητήν. Προϊόντα ἔχει σχεδὸν τὰ αὐτὰ τῆς Α'θιοπίας. Οἱ Νούβιοι εἶναι μεμιγμένοι μετὰ τῶν Βαρβαρέσων· οἱ δὲ Αἰθίοπες μετὰ τῶν Τούρκων καὶ Ε'βραίων, πλὴν οἱ Μωαμετάνοι εἶναι περισσότεροι.

Κβινέα.

Οὗτος ὁ μεγάλος παραθαλάσσιος τόπος κεῖται πέριξ ἑνὸς μεγάλου κόλπου τοῦ Δυτικοῦ Ω'κεανοῦ, κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅθεν ὁ Α'τλαντικὸς Ω'κεανὸς χάνεται εἰς τὸν Α'ιθιοπικόν· διαιρεῖται δὲ εἰς Α'νω καὶ Κάτω Κβινέαν· καὶ ἡ μὲν ἔχει τὰ μεσημβρινά, ἡ δὲ Κάτω τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια. Πάλιν ἡ Α'νω Κβινέα ὑποδιαιρεῖται εἰς Πιπεροπαραθαλάσσια, Ε'λεφαντοπαραθαλάσσια, Χρυσοπαραθαλάσσια καὶ Σκλαβοπαραθαλάσσια. Δι' αὐτῶν τούτων τῶν ὀνομάτων δηλοποιοῦνται καὶ τὰ ἀξιολογώτατα προϊόντα τῆς Κβινέας, τὰ ὁποῖα εἶναι πιπέρι, πιπερόριζα, ἐλεφαντόδοντα, χρυσίον καὶ σκλάβοι, Τᾶυτα φέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον ἀπὸ τῶν ἐνδοτέ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρων τόπων, τῶν ὄπισθεν τῆς Κϐινέας κειμένων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐξερέωσαν οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Κϐινέας ἀποικίας· ἐπὶ μὲν τῆς Ἄνω οἱ Ἄγγλοι, οἱ Ὁλανδοί, οἱ Φρανσέζοι, καὶ οἱ Δάνοι· ἐπὶ δὲ τῆς Κάτω οἱ Πορτογάλλοι. Αἱ πλησίον τῶν παραθαλασσίων ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν κείμεναι νῆσοι — αἱ ὁποῖαι παράγουσι ζάχαριν πολλὴν — εἶναι διαμεμερισμέναι μεταξὺ τῶν Ἰσπανῶν καὶ Πορτογάλλων. Ὅλη ἡ Κϐινέα περιέχει πολλοτάτας μικρὰς πολιτείας, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ βασίλειον Κόγγον, τὸ ἐπὶ τῆς Κάτω Κϐινέας, κατὰ τὸ μεγάλον παραθαλάσσιον τζαΐρε κείμενον, εἶναι τὸ μέγιστον, ὅθεν ἐνίοτε ὀνομάζουσιν ὅλην τὴν Κάτω Κϐινέαν, παραθαλάσσια τοῦ Κόγγου. Οἱ κάτοικοι εἶναι ἐθνικοί· μόνον τινὰ μέρη τῆς Κάτω Κϐινέας, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ βασίλειον Κόγγον, ἐδέχθησαν οἱ κάτοικοι μετὰ τῶν βασιλέων αὐτῶν παρὰ τῶν Πορτογάλλων τὸν χριστιανισμόν, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τούτων τῶν τόπων· πλὴν τώρα μέρος μὲν ἐξηλείφθη, μέρος δὲ κατεδιεφθάρη.

Μονομόταπα.

Αὕτη κεῖται κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀφρικῆς, πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου· τοῦτο ἦτον τὸ πάλαι ἕνα τῶν διασημοτάτων καὶ μεγίστων βασιλείων τῆς Ἀφρικῆς, τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὁποίου ὁ βασιλεὺς ὠνομάζετο Α'υτοκράτωρ· τώρα ὅμως εἶναι διηρημένον εἰς ἕξ, ἢ ἑπτὰ βασίλεια. Τοῦτο ἔχει γεννήματα, Κτηνοτροφίαν, βαμβάκι, ζάχαριν, παντοδαπῆ μεσημβρινὰ πωρικά, πολύτιμα εἴδη ξύλων καὶ μάλιστα χρυσίον. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νίγροι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐθνικοί, καὶ ὀλίγοι τινὲς Χριστιανοί. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουν αὐτόθι διαφόρους ἀποικίας.

Σανκεμπάρ.

Διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ἐννοεῖται ὅλος ὁ μεγάλος παραθαλάσσιος τόπος, ὁ παρὰ τὸν Ἰνδικὸν Ω'κεανὸν ἐκτεινόμενος ἀπὸ τῆς Μονομοτάπας, ἕως τὴν ἀρκτικωτάτην ἄκραν, τὴν παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς Ε'ρυθρᾶς Θαλάσσης. Οὗτος διαιρεῖται εἰς πολλὰς πολιτείας. Οἱ πυκνοὶ βάλτοι ἀποκαθιστῶσιν εἰς πολλὰ μέρη τὸν Α'έρα νοσώδη· ἡ δὲ εὐφορία τοῦ τόπου δὲν εἶναι τοσοῦτον μεγάλη· ῥύζι, ὄμπρα καὶ ἀλόη εἶναι τὰ κάλλιστα αὐτοῦ προϊόντα· οἱ δὲ κάτοικοι εἶναι Μωαμετάνοι Ἄραβες. Οἱ Πορτογάλλοι ἔχουν κατὰ τὸ μῆκος τῶν παραθαλασσίων διεσκορπισμένα, πλὴν ἀξιόλογα ἀποκτήματα, καὶ οἱ περισσότεροι βασιλεῖς τοῦ τόπου χρέμονται ἐκ τούτων.

Τὸ **Μοτζαμβίκ** εἶναι ἡ πρωτεύουσα καὶ περιφανεστάτη ἐμπορικὴ πολις τῶν Πορτογάλλων

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κατ' αὐτὰ τὰ παραθαλάσια, ἥτις ἔχει λιμένα προσφυέστατον.

Ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος.

Τοῦτο εἶναι ἡ μεσημβρινωτάτη ἄκρα τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, ἢ τῆς Καφιρίας. Οἱ Κάφροι κατοικοῦσιν ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ καὶ ὄπισθεν τῆς Μονομοτάπας καὶ τοῦ Σάνκεμπαρ ἕως τὸν Ἰσημερινόν, ὅπου αὐτοὶ ἔχουν ἄλλους γείτονας Νιγρίτας, ἀγνωρίσους εἰς ἡμᾶς. Οὗτοι εἶναι ἐκ τῶν ἀγριωτάτων γενῶν τῆς Ἀφρικῆς, καὶ διαιροῦνται εἰς πολλὰς μικρὰς πολιτείας· ἔρχονται δὲ σπανίως εἰς τὰ παραθαλάσσια: ἐπειδὴ αὐτὰ πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς εἶναι ξηρὰ καὶ ἄφορα. Ἐκ πάντων τῶν γενῶν τῶν Κάφρων οἱ Χοτεντόται κατοικοῦσι πλησιέστερον εἰς τὸ Ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος, καὶ μέρος μὲν αὐτῶν εἶναι νομάδες, μέρος δὲ κυνηγοί. Ὁ τόπος εἶναι εἰς ἄκρον Βουνώδης, πλὴν καλλιεργούμενος καλῶς, γίνεται ἁρμοδιώτατος εἰς τὰ γεννήματα, τὴν Κτηνοτροφίαν καὶ τὰ μεσημβρινὰ πωρικά. Τὸ κεφαλαιῶδες προϊὸν αὐτοῦ εἶναι τὸ κάλλιστον καὶ περίφημον κρασὶ Καποβίνο. Οὗτος ὁ τόπος εἶναι ἕνα τῶν ἀξιολογωτάτων Ὁλανδικῶν ἀποκτημάτων, ὄχι διὰ τὰ αὐτοῦ προϊόντα, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ εἰς τὰς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἀνατολικὰς Ἰνδίας θαλασσοποροῦντες, καταλύοντες αὐτοῦ, ἀνανεώνουσι τὰ ἐφόδιάτων.

Ἡ μόνη πόλις τούτου τοῦ τόπου, τῆς ὁποίας τὸν λιμένα ἐπισκέπτονται συχνότατα, εἶναι διασημοτάτη, πλὴν ἀνώνυμος· ὀνομάζεται δὲ καταχρηστικῶς Κάπο, ἡ πόλις τοῦ Κάπο. Ἐκτὸς τούτης οἱ Ὁλανδοὶ ἔχουν προσέτι ἔνθεν κἀκεῖθεν πολλοὺς τόπους ἐπὶ τῆς γῆς τῶν Χοτεντότων, ἀπέχοντας τινὰς ἀπ' ἀλλήλων ἱκανῶς μακράν, εἰς τοὺς ὁποίους ἐνεργεῖται ἡ Γεωργική.

Νῆσοι.

Αὗται ἔχουν ὀλιγωτάτην συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ κατὰ μέρος ἀπέχουσι πολὺ ἀπ' αὐτῆς. Παρατρέχομεν δὲ πολλὰς μικροῦ λόγου ἀξίας, καὶ ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν λοιπῶν ἐν γένει.

Ἡ μεγίση μεταξὺ ὅλων εἶναι ἡ εὐφορωτάτη Μαδαγάσκαρ, ἥτις κεῖται πρὸς τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ Εὐρωπαῖοι ὄχι μόνον ἐπισκέπτονται αὐτὴν σπανιώτατα, ἀλλ' οὔτε κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ παντάπασιν: ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι — μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται καὶ Ἄραβες, καὶ πολλοὶ ἀρχηγοί — ὄντες πολεμικώτατοι, δὲν ὑποφέρουν ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος κανένα ξένον.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Αἱ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μαδαγάσκαρ πλησιέσατοι νῆσοι εἶναι: ἡ Ἰλ δὲ Φρὰνς καὶ ἡ Ἰλ δὲ Μπουρμπών, νῦν δὲ ὀνομαζόμεναι Ἰλ δὲ λὰ ρεουνιών. Αὗται ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Φρανσέζους, καὶ παράγουσι βαμβάκι πολύ, λουλάκι, καπνόν, ζάχαριν καὶ κατ' ἐξοχὴν καφέ.

Πρὸς ἄρκτον τούτων καὶ τοῦ Μαδαγάσκαρ μέχρι τοῦ Ἰσημερινοῦ κεῖνται πολλαὶ μικραὶ νῆσοι, ὀνομαζόμεναι Α'μιράνται. Πολαὶ ἄλλαι μικροῦ λόγου ἄξιαι εἶναι διεσκορπισμέναι πρὸς τὰ κατὰ τὴν μεσημβρίαν τοῦ Κάπο ἀνατολικὰ καὶ δυτικὰ μέρη.

Η' ἐν τῷ Αἰθιοπικῷ Ω'κεανῷ μεσημβρινωτάτη νῆσος, ἡ μεταξὺ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ Χειμερινοῦ τροπικοῦ κειμένη, εἶναι τῆς ἁγίας Ε'λένης, ἥτις ἀνήκει εἰς τοὺς Α'γγλους· ἐν ταύτῃ καταλύοντες οἱ εἰς τὰς Ανατολικὰς Ἰνδίας θαλασσοπορούντες Α'γγλοι, ἀνανεώνουσι τὰ ἐφόδια αὐτῶν. Πλησιέσερον πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν κεῖται ἡ Πορτογαλλικὴ νῆσος Α'στσενσιών.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Πρασίνου Α'κρωτηρίου κεῖνται αἱ οὕτως ὀνομαζόμεναι νῆσοι τοῦ Πρασίνου Α'κρωτηρίου (Π. 2.), αἱ ὁποῖαι ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Πορτογάλλους, παράγουσαι ἅλας, ζάχαριν καὶ θαλασσινὰς χελώνας. Η' διασημοτά-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τη ὀνομάζεται Σὰντ Γιάγγο· μία δὲ ἐκ τούτων ἔχει καὶ ἕνα Ἡφαίσιον βουνόν.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Μαρόκου κεῖνται αἱ Καναρίαι νῆσοι, ὀνομασθεῖσαι ἀπὸ τῆς μεταξὺ αὐτῶν μεγίσου νήσου Καναρίας. Αὗται ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἱσπανούς, καὶ παράγουσι κυρίως Κρασὶ κάλλιςον, εἶναι δὲ καὶ ἡ πατρὶς τῶν καναρίων. Ἡ νῆσος Φέρρος εἶναι ἀξιοσημείωτος: ἐπειδὴ διέρχεται δι' αὐτῆς ὁ συνήθης διαιρετικὸς κύκλος τῆς Τδρογείου Σφαίρας, ὅθεν φαίνεται καὶ ἐπὶ τῶν δύο ἐπιπέδων ἡμισφαιρίων (Π. 1. καὶ 2.)· μία ἐκ τούτων ἔχει ὁμοίως ἕνα Ἡφαίσιον βουνόν. — Μετὰ τῶν Καναρίων νήσων συναριθμοῦσι προσέτι καὶ τὴν νῆσον Μαδαῖραν, τὴν ἀρκτικώτερον ἀντικρὺ τοῦ Γιμπραλτὰρ κειμένην, καὶ ἀνήκουσαν τοῖς Πορτογάλλοις, ἥτις παράγει Κρασὶ κάλλιςον.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Α Μ Ε Ρ Ι Κ Η.

(Πιν. 2.)

§. 1. Σύνορα.

Η Α'μερικὴ περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης· καὶ ἐπομένως εἶναι μία ἀπειρομεγέθης νῆσος. Ε'ὰν δὲ μέχρι τοῦ νῦν δὲν εἶναι ἔτι πρὸς ἡμᾶς ἀκριβῶς ἐγνωσμένα ὅλα τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς, πλὴν τὰ παραθαλάσσια τοῦ παλαιοῦ Κόσμου περιεπλεύσθησαν, καὶ δὲν εὑρέθη ἕνα τι μέρος αὐτῶν, ὅτι ἔχει συνάφειαν μετὰ τῆς Α'μερικῆς. Αὕτη πρὸς ἀνατολὰς βρέχεται ὑπὸ τοῦ Δυτικοῦ Ω'κεανοῦ, ἢ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ Αἰθιοπικοῦ· πρὸς δὲ μεσημβρίαν πλησιάζει πολὺ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν παγωμένην Θάλασσαν· πρὸς δυσμὰς ἔχει τὸν Μεγάλον Ω'κεανον· τὸ δὲ ἀρκτικώτατον αὐτῆς μέρος διαιρεῖται

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς Ἀσίας διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κόοκ, ὅς τις μόλις ἔχει δέκα μιλίων πλάτος. Πρὸς τούτοις συμπεραίνομεν, ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ παραθαλάσσιοι αὐτῆς τόποι, οἱ πρὸς ἄρκτον — οἵτινες μέχρι τοῦ νῦν εἶναι πρὸς ἡμᾶς ἄγνωστοι — συνορεύουσι μετὰ τῆς Ἀρκτικῆς παγωμένης Θαλάσσης. Ἐὰν ὅμως αὐτὴ ἐκτείνεται πέραν τοῦ ἀρκτικοῦ Πόλου, ἢ ὄχι· ἢ πόσον πλησιάζει εἰς αὐτόν, ἢ εἰς τὴν ἀρκτικὴν Ἀσίαν, δὲν εἶναι ἔτι πρὸς ἡμᾶς γνωστόν.

§. 2. Μέγεθος.

Ἐπειδὴ λαπὸν αὐτὴ δὲν ἀνεκαλύφθη ὅλη, διὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς ἀκριβῶς. Ὁμοίως εἶναι δύσκολον, διὰ τὰ περὶ αὐτὴν διάφορα σχήματα, νὰ προσδιορισθῇ καὶ τὸ μῆκος καὶ πλάτος αὐτῆς. Ἡ μεγίστη εὐθεῖα γραμμή, ἥτις δύναται νὰ καταγραφθῇ ἀπὸ τῶν μεσημβρινωτάτων, ἕως τῶν ἀρκτικωτάτων ἄκρων αὐτῆς, καὶ διέρχεται καὶ δι' ἑνὸς μέρους τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, περιέχει ὑπὲρ τὰς δύω χιλιάδας μίλια· ἐκτείνεται ὅμως ἔτι ἀπώτερον πρὸς ἄρκτον, πλὴν δὲν ἐξεύρομεν ἕως ποῦ. Ὅση δὲ μᾶς εἶναι γνωστὴ μὲ ὅλους τοὺς ἀνήκοντας αὐτῇ τόπους, φαίνεται ἱκανῶς μεγαλητέρα τῆς Ἀσίας, καὶ τετραπλασία, ἢ πενταπλασία τῆς Εὐρώπης, τῆς δὲ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας μεγαλητέρα ὑπὲρ τὰ ἑξηκοντάκις.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 3. Ο'ρη.

Η' Α'μερικὴ ἔχει τὰ μέγιστα καὶ ὑψηλότατα ὄρη τοῦ Κόσμου. Ε'ξ αὐτῶν τῶν μεσημβρινωτάτων ἄκρων αὐτῆς ἀρχηνᾷ μία σειρὰ βουνῶν, ἥτις διαπερῶσα ὅλην τὴν μεσημβρινὴν Α'μερικὴν καὶ τὸν ἰσθμὸν, τὸν ἑνώνοντα αὐτὴν μετὰ τῆς ἀρκτικῆς, προχωρεῖ ἔτι καὶ διὰ τῆς ἀρκτικῆς, ὅπου μεριζομένη εἰς διαφόρους κλάδους, χαμηλώνει, καὶ μένει ἡ περαιτέρω ἔκτασις αὐτῆς ἄδηλος.

Τὸ κεφαλαιῶδες ὄρος τῆς μεσημβρινῆς Α'μερικῆς εἶναι ὁ διάσημος Κορδιλέρας, ἢ Α'ντες (κυρίως δέ, λὰ Κορδιλέρα δέλο σάντες). Τοῦτο ὅσον πλησιάζει πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν, τοσοῦτον ὑψώνεται· ἐγγύτατα δὲ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἔχει τὸ ὑψηλότατον βουνὸν τοῦ Κόσμου Κιμποράσον, τοῦ ὁποίου τὸ καταχάθετον ὕψος, μετρούμενον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Θαλάσσης, εὑρίσκεται σχεδὸν ἑνὸς μιλίου. Τοῦτο καὶ ὅλαι αἱ ὑψηλαὶ κορυφαὶ τοῦ ῥηθέντος ὄρους, ἂν καὶ κεῖνται ἐν τῷ μέσῳ τῆς διακεκαυμένης Ζώνης, πλὴν εἶναι αἰωνίως χιονοσκέπασοι. Τ'πὲρ τὰ εἴκοσι ἀπὸ τὰ βουνὰ τοῦ Κορδιλέρα εἶναι πυρίπνοα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τῆς ἀρκτικῆς Α'μερικῆς εὑρίσκονται πολλά.

Τὸ ἀξιολογώτατον Α'κρωτήριον τῆς Α'με-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρικῆς εἶναι τὸ Καπγόρον. Τοῦτο εἶναι ἡ μεσημβρινωτάτη ἄκρα τῆς μεσημβρινῆς Α'μερικῆς, ἥτις κεῖται ἐπίτινος νήσου.

§. 4. Υ'δατα.

Η' Α'μερικὴ ἔχει τοὺς μεγίσους ποταμοὺς τοῦ Κόσμου, καὶ γενικῶς εἶναι τὸ ὑδατοδέξατον μέρος τῆς Γῆς. Ε'κ τῶν τεσσάρων κεφαλαιοποτάμων αὐτῆς, οἱ μὲν δύο ῥέουσιν ἐπὶ τῆς Μεσημβρινῆς Α'μερικῆς:

1) ὁ ποταμὸς Λαπλάτας, ὁ πάντων μεσημβρινώτατος, ὁ ἀναβρύων κατὰ τὸν κλάδον τοῦ Κορδιλέρα, τὸν διαιροῦντα πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μεσημβρινὴν Α'μερικήν. Οὗτος ῥέων πρὸς μεσημβρίαν, δέχεται πολλότατα παραπόταμα, ὅθεν ἀποκαθισάμενος ἕνας πλατύτατος ποταμός, χύνεται εἰς τὸν δυτικὸν Ω'κεανόν. Παρὰ τὰς ὄχθας τούτου κεῖται ἡ πόλις Μπουένος Α'ϊρος.

2) Ο' Μαραγιών, κοινότερον δὲ ποταμὸς τῶν Α'μαζόνων ὀνομάζομενος, εἶναι ὁ μέγιστος τοῦ Κόσμου ποταμός, ὅς τις ἔχει τὰς πηγάς του ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτάτου βουνοῦ τοῦ Κόσμου, καὶ ῥέει διὰ τῆς μεγίστης πεδιάδος τοῦ Κόσμου. Οὗτος ῥέει πρὸς ἀνατολάς, καὶ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πληθυνόμενος ὑπὸ ἀναριθμήτων παραποτάμων — ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ εἶναι διασημότατα — χύνεται ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ.

Οἱ δὲ λοιποὶ δύο ῥέουσιν ἐπὶ τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς:

3) Ὁ μὲν Μισισίπης ἀναβρύων κατὰ τὸ ὄρος τῆς ἐνδοτέρας ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς, ῥέει πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον.

4) Ὁ δὲ Σαντλορένζος, λαμβάνων τὰ νερά του ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μισισίπου κειμένων λιμνῶν, χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Ὡς πρὸς ταῦτα τὰ τέσσαρα κεφαλαιοπόταμα οἱ λοιποὶ μεγάλοι ποταμοί, οἱ σημειωμένοι ἐπὶ τοῦ πίνακος, εἶναι Θαλασσοπόταμα, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ὁμιλήσει, ἐν τῇ εἰδικῇ περιγραφῇ τῆς Ἀμερικῆς.

Λίμνας ἔχει τινὰς ἡ Μεσημβρινὴ Ἀμερική, ἡ δὲ Ἀρκτικὴ πολλοτάτας, καὶ μεταξὺ τούτων καὶ μεγαλωτάτας, μὲ τὰς ὁποίας ὁ παλαιὸς Κόσμος δύναται νὰ συγκρίνῃ μόνον τὴν Κασπίαν Θάλασσαν. Ἐξ αὐτῶν αἱ ἀξιολογώταται εἶναι αὗται:

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

1) Ἡ λίμνη Ο᾽ντάριος, ἐκ τῆς ὁποίας ῥέει ἑποτακὸς Σαντλορένζος. Αὕτη εἶναι ἡ ἀνατολικωτάτη. Εὐθὺς ὄπισθεν αὐτῆς ὀλίγον τι πρὸς μεσημβρίαν εἶναι 2) ἡ λίμνη Ε᾽ρή. Ταύτης τὰ νερὰ χύνονται εἰς τὴν Ο᾽ντάριον. Μεταξὺ τούτων τῶν δύω λιμνῶν εἶναι ὁ μέγιστος Καταῤῥάκτης τοῦ Κόσμου (ὁ περίφημος Νιαγκάρας). Πρὸς ἄρκτον τῆς Ε᾽ρῆς εἶναι 3) ἡ λίμνη Γουρών, ἡ συγκειμένη κυρίως ἐκ δύω λιμνῶν. Πρὸς ἄρκτον ταύτης κεῖται 4) ἡ λίμνη Σουπεριόρα. Αὗται αἱ λίμναι κείμεναι ἡ μία ὑψηλότερον τῆς ἄλλης, χύνει ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην τὰ νερά της, πλὴν τὸ πλεύσιμον ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἐμποδίζεται ὑπὸ τοῦ ὁρμητικοῦ ῥεύματος τῶν ποταμῶν, καὶ τῶν συχνῶν καταῤῥακτῶν. Ἡ κοινὴ ἐκβολὴ αὐτῶν γίνεται διὰ τοῦ Σαντλορένζου ποταμοῦ.

Ὁ Δυτικὸς Ὠκεανὸς σχηματίζει τινὰς μεγάλους κόλπους ἐν τῇ Α᾽μερικῇ. Ἐκ τούτων ὁ ὑπὸ τὸν ἀρκτικὸν πολικὸν Κύκλον ἀρκτικὸς διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλους κόλπους, δι᾽ ἑνὸς σωροῦ μεγάλων νήσων· ὁ ἀρκτικώτερος αὐτῶν εἶναι 1) ὁ Μπάφις, ὁ πλεόμενος διὰ δύο πορθμῶν — τοὺς ὁποίους σχηματίζει ἡ ἐν τῷ μέσῳ κειμένη νῆσος — πρὸς μὲν ἀνατολὰς διὰ τοῦ πορθμοῦ Δαβίσου, πρὸς δὲ δυσμὰς διὰ τοῦ πορθμοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Μπάφεως. Πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Μπάφεως εἶναι 2) ὁ Γουτσών, ὅς τις ἔχει μὲν πολλοὺς πορθμούς, πλὴν ὁ μεσέτερος Γουτσὼν πορθμος εἶναι ὁ γνωστότατος. Α'νὰ μέσον τῆς ἀρκτικῆς καὶ μεσημβρινῆς Α'μερικῆς εἶναι 3) ὁ μεγάλος Μεξικανικὸς Κόλπος, ὁ δὲ ἑνὸς ϛενοῦ ἰσθμοῦ διαιρούμενος ἀπὸ τοῦ Μεγάλου, ἢ εἰρηνικοῦ Ω'κεανοῦ, καὶ δὲ ἑνὸς πλήθους νήσων ἀπὸ τοῦ Δυτικοῦ.

§. 5. Κλίμα.

Η' Α'μερικὴ ἐκτείνεται εἰς τὴν ἀρκτικὴν κατεψυγμένην Ζώνην, εἰς τὴν διακεκαυμένην καὶ εἰς τὰς δύω εὐκράτους Ζώνας· ἔχει λοιπὸν Α'έρας καὶ κλίματα παντοδαπῆ. Πλὴν καὶ οὕτως ἡ θερμότης ἐπὶ τῆς διακεκαυμένης Ζώνης εἶναι πολὺ μετριωτέρα ἀπὸ τῆς Α'φρικῆς: ἐπειδὴ εἶναι πλησιέστερος ὁ δροσερὸς Α'ὴρ τῆς Θαλάσσης, τὰ δὲ χιονοσκέπαστα ὄρη, οἱ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ τα δάση δροσίζουσι τὸν Α'έρα. Ε'κ τοῦ ἐναντίου αἱ εὔκρατοι Ζῶναι αὐτοῦ εἶναι ὑπὲρ τὸ σύνηθες ψυχραί, καὶ ὁ χειμὼν αὐτῶν πολὺ διαρκέστερος καὶ δριμύτερος ἀπὸ τῆς Ε'υρώπης. Τοῦτο ὁμοίως προξενεῖται ἐκ τῶν μεγίστων δασῶν, καὶ κυρίως ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς καλλιεργείας. Ο' Α'ὴρ εἶναι σχεδὸν πανταχοῦ καθαρὸς καὶ ὑγιεινός, ἐκτὸς τινῶν βαλτωδῶν μερῶν τῆς διακεκαυμένης Ζώνης.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

§. 6. Προϊόντα.

Η' Α'μερικὴ ἔχει σχεδὸν παντοχοῦ εὔφορον ἔδαφος, πεδιάδας ἀλληλοδιαδόχους, βουνὰ καὶ κοιλάδας, πλουσιώτατα καὶ συχνάκις περιττὰ ποτάμια, χωρὶς ἀμμώδεις ἐρήμους καὶ μεγάλας ἀφόρους πεδιάδας, ὅθεν εἶναι ἁρμοδία πρὸς τὴν παραγωγὴν ὅλων τῶν γηΐνων προϊόντων, καὶ ἔχει παντοδαπῆ καὶ τινὰ παντελῶς εἰς αὐτὴν ἴδια προϊόντα, οἷον: τὰ γεώμηλα, τὸν καπνόν, τὸ κακάον καὶ τὸ κοχενίλι, τῶν ὁποίων πατρὶς εἶναι ἡ Α'μερική. Οἱ Ε'υρωπαῖοι μετεχειρίσθησαν κάλλιστα τὴν γονιμότητα τούτου τοῦ τόπου: ἐπειδὴ ἀπολαμβάνουσιν ἐξ αὐτοῦ πολλὰ προϊόντα τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κόσμου, τὰ ὁποῖα μετακομίσαντες ἐκεῖθεν, ἐφύτευσαν αὐτοῦ μὲ εὐτυχεστάτην ἔκβασιν. Ε'πὶ δὲ τοῦ ἡμετέρου πίνακος ἐσημειώθησαν τὰ ἑφεξῆς:

1) Τὰ Μεταλλεῖα τοῦ χρυσίου καὶ κυρίως τοῦ ἀργυρίου. Ταῦτα εὑρίσκονται ἐν τῇ Α'μερικῇ τόσον πολλά, ὥστε ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῆς ηὐξήθησαν καθ' ὑπερβολὴν αἱ τιμαὶ ὅλων τῶν πραγμάτων ἐν τῇ Ε'υρώπῃ.

2) Οἱ Πολύτιμοι λίθοι καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ ἀδάμαντες, οἵτινες ἔχουσι τὰ δευτερεῖα,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἢ καὶ πολλάκις ἐξισοῦνται μὲ τοὺς ἀδάμαντας τῶν Α'νατολικῶν 'Ινδιῶν.

3) Ξύλα. Αὐτοῦ εὑρίσκονται δάση, ἔχοντα ὄχι μόνον ἐξαίρετον ξυλικὴν τῆς οἰκοδομίας, ἀλλὰ καὶ ὠφελιμότατα χρωματόξυλα, καὶ διάφορα πολύτιμα Ξύλα τῆς ξυλουργικῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ γνωστότατον εἶναι τὸ Μαγαγκόνι.

4) Ο' Καπνός, ὅστις καλλιεργεῖται μὲν ἱκανῶς ἐν τῇ Α'σίᾳ καὶ τῇ Ε'υρώπῃ, πλὴν εἰς τὴν πατρίδα του ἔχει ἕνα ἰδιαίτερον προτέρημα. Ο' καλλιτερος καπνὸς καὶ ταμπάκος φέρεται ἀπὸ τῆς Α'μερικῆς.

5) Ο' Καφὲς, καὶ 6) ἡ ζάχαρις. Ταῦτα κατ' ἀρχὰς ἦσαν Α'σιατικὰ προϊόντα, πλὴν μετεφέρθησαν καὶ εἰς τὴν Α'μερικὴν ὑπὸ τῶν Ε'υρωπαίων, ὁ δὲ κόπος αὐτῶν ἀντεβραβεύθη ἀφθόνως.

7) Τὸ Βαμβάκι. Τοῦτο εἶναι ἴδιον προϊὸν τῆς Α'μερικῆς, πλὴν ἐπληθύνθη εἰς ἄκρον διὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἀρότρου.

8) Η' Κτηροτροφία, ἥτις πρὸ τοῦ ἐρχομοῦ τῶν Ε'υρωπαίων δὲν ἦτον σχεδὸν παντάπασιν εἰς χρῆσιν: ἐπειδὴ μόνον οἱ Α'μερικά-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ὐδι τῆς διακεκαυμένης Ζώνης εἶχον τινὰ ἥμερα ἐπικαμπῆ πρόβατα, ἐκ τῶν ὁποίων μέχρι τοῦ νῦν κουρεύεται τὸ ἁπαλὸν μαλλὶ μπιγκόνι· τὰ δὲ λοιπὰ ζῶα ὅλα ἦσαν ἄγρια καὶ ἄχρηστα πρὸς τὴν Κτηνοτροφίαν. Ἀλλ' οἱ Εὐρωπαῖοι ἔφερον ἀπὸ ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἰδικῶμας οἰκιακῶν ζώων, ὥστε τώρα πλανῶνται περὶ τὴν μεσημβρινὴν Α'μερικὴν μεγαλώταται ἀγέλαι ἀγρίων ἵππων καὶ βοδίων· τὰ δὲ δέρματα τῶν κερατοφόρων ζώων ἀποτελοῦσιν εἰς πολλὰ μέρη τὸ ἀξιολογώτατον ἐμπορικὸν ἄρθρον.

9) Τὰ Γουναρικά, τῶν ὁποίων ἡ δαψίλεια καὶ ἡ καλλίστη ποιότης προξενοῦσι τὸν πλοῦτον τῆς ἀρκτικῆς Α'μερικῆς. Ὁμοίως καὶ

10) Η' Ψαρικὴ τῶν Φαλαίνων, καὶ

11) Η' Μεγάλη Ψαρικὴ, τοῦτ' ἔστι τῶν Στοκοφίσων, γεννῶσι τὸν πλοῦτον τῆς ἄρκτικῆς Θαλάσσης. Φαλαίναι ὅμως εὑρίσκονται συχνόταται καὶ εἰς τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τῆς ἀρκτικῆς Α'μερικῆς, καὶ τὸν Αἰθιοπικὸν Ὠκεανόν.

Ἐκτὸς τούτων τῶν σημειωθέντων προϊόντων ἡ Α'μερικὴ παράγει καὶ ἄλλα πολλά, οἷον: ἡ ἀρκτικὴ Α'μερικὴ παράγει πάμπολλα γεννήματα, κατ' ἐξοχὴν δὲ ῥύζι καὶ ἀραποσίτι, τὰ ὁποῖα

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κατὰ τὰ ἐνδότερα αὐτῆς μέρη, καθὼς καὶ ἡ βρόμη καὶ τὰ κλήματα, εὑρίσκονται αὐτοφυῆ. Ἔτι δὲ κακάον, λουλάκι, διάφορα ἀρώματα, οἷον: Φλούδαν τῆς Κίνας, Ἰπεκακουάγαν, Σασάφραν, Σασαπαρίλαν, Ἰσπανικὸν πιπέρι, Σάγκον, Βανέλι· ἐκ δὲ τῶν ζώων Ἀλιγατόρας, Πιθήκους, καὶ ἕνα εἶδος ἀνεπιβλαβῶν Λεόντων καὶ Τίγρεων, τὸν Γυποβασιλέα καὶ πολλὰ ἄλλα ὡραιόπτερα πτηνά, τὸ μικρότατον πτηνὸν Κολίμβριον, τοὺς ὡραιοτάτους Παπαγάλους, πλὴν καὶ τοὺς ὄφεις, τὰ σφαλάγγια, τοὺς βατράχους καὶ τὰς νυκτερίδας, τὰ φαρμακερώτατα καὶ καθ' ὑπερβολὴν μεγάλα· καὶ προσέτι τὰς μουσκιτόμυιας, ἐκ τῶν ὁποίων ὅλος ὁ Ἀὴρ γέμει.

§. 7. Κάτοικοι.

Οἱ παλαιοὶ ἐντόπιοι τῆς Α'μερικῆς ὀνομάζονται Ἰνδιάνοι, οἵτινες σύγκεινται ἐκ πολλῶν γενῶν, ἀνομοίων κατὰ τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἤθη. Αὐτοὶ σχεδὸν ἐδιώχθησαν παντοχόθεν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων πρὸς τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου, εἰς δάση καὶ βουνά, ὅπου τινὲς ζῶσιν ὡς ἄγριοι διὰ τοῦ κυνηγίου καὶ τῆς ψαρικῆς, καὶ ἄλλοι ὡς νομάδες, καὶ ὀλίγοι τινὲς ἔμαθον παρὰ τῶν Εὐρωπαίων τὴν Γεωργικήν. Εἰς πολλὰ μέρη ἡ σκληρότης τῶν Εὐρωπαίων τοὺς ἐξωλόθρευσε

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

παντελῶς. Οἱ Ε'υρωπαῖοι, οἱ ἐξουσιάζοντες τὸ περισσότερον μέρος τῆς Α'μερικῆς, καὶ προσμένοντες εὐκαιρίαν διὰ νὰ οἰκειοποιηθῶσι καὶ τὸ λοιπόν, ἢ εἶναι κυρίως Ε'υρωπαῖοι, γεννημένοι ἐν τῇ Ε'υρώπῃ, ἢ Κρεόλοι, γεννημένοι ἐν τῇ Α'μερικῇ ὑπὸ Ε'υρωπαίων προγόνων. Οἱ μεταξὺ αὐτῶν διαμερισάμενοι τὴν Α'μερικὴν Ε'υρωπαῖοι εἶναι: 'Ισπανοί, Πορτογάλλοι, Α'γγλοι, Ο'λανδοί, Φρανσέζοι καὶ Δάνοι· ἀνὰ μέσον τούτων εὑρίσκονται καὶ πάμπολλοι Γερμανοί. Διὰ τὰς βαρείας δουλείας ἔχουν εἰς τὰς ἀποικίας των οἱ Ε'υρωπαῖοι πλῆθος πολὺ Νιγριτῶν, τοὺς ὁποίους ἀλλάζοντες μὲ πραγματείας ἐν τῇ Α'φρικῇ, φέρουν εἰς τὴν Α'μερικήν, πλὴν ἐπειδὴ τοὺς μεταχειρίζονται σκληρότατα, κλίνουσι πάντοτε εἰς τὴν ἀποσασίαν. Ε'κ τῆς μίξεως τούτων τῶν διαφόρων φυλῶν γεννῶνται ἄλλαι νέαι. Τὰ παιδία τῶν Ε'υρωπαίων καὶ Νιγριτῶν ὀνομάζονται Μουλάτοι, οἵτινες εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πολυάριθμοι· τὰ δὲ ἐκ τῶν Ε'υρωπαίων καὶ 'Ινδιάνων ὀνομάζονται Μεστίτσοι.

§. 8. Διαίρεσις.

Η' Α'μερικὴ διαιρεῖται ἐκ φύσεως εἰς δύο μεγάλα ἥμισυ μέρη: εἰς Α'ρκτικὴν καὶ Μεσημβρινὴν Α'μερικήν, αἱ ὁποῖαι πρὸς τὰ ἀρκτῶα μέρη τοῦ 'Ισημερινοῦ συνέχονται διὰ τοῦ στενοῦ ἰσθμοῦ Δαρίου.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Α. Τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς τὰ ἐνδότερα μέρη καὶ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια δὲν εἶναι ἔτι ἐντελῶς γνωστά· ἐκ δὲ τῶν ἀρκτικῶν αὐτῆς παραθαλασσίων ἀνεκαλύφθησαν μόνον ὀλίγοι τινὲς τόποι. Οἱ μερικοὶ αὐτῆς τόποι εἶναι οἱ ἑφεξῆς: Ἡ Γρενλανδία, ὁ ἀρκτικοανατολικὸς τόπος, ὁ κατὰ τὰ μέρη τῆς ἄρκτου, ὅστις ἐσημειώθη ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πίνακος ὡς μία χερσόνησος· αὐτόθεν κυρτούμενος ὁ τόπος πρὸς δυσμὰς, σχηματίζει τοὺς δύο μεγάλους κόλπους: τὸν Μπάφιν καὶ τὸν Γουτσῶναι Ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν ἄκρων τοῦ Γουτσῶνος προχωροῦντα πάλιν τὰ παραθαλάσσια πρὸς ἄρκτον, σχηματίζουσι μεταξὺ τοῦ Γουτσῶνος καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ μίαν μεγάλην χερσόνησον, ὀνομαζομένην Λαμπραδόρον. Πρὸς μεσημβρίαν τῆς Λαμπραδόρου, κατὰ τὸ μῆκος τοῦ ποταμοῦ Σαντλορένζου κεῖται ἡ Κανάδα. Πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς τῆς Κανάδας, μεταξὺ ταύτης, τῆς Ἱσπανικῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, κεῖνται αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς. Πρὸς ἄρκτον τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν, μεταξὺ τοῦ Μπάφεως καὶ τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, κεῖται ἡ Ἰνδικὴ Ἀρκτικὴ Ἀμερικὴ· αὐτόθεν ἄρχονται τὰ Ἱσπανικὰ ἀποκτήματα. Πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν κεῖται ἡ Φλωρίδα: πρὸς δυσμὰς πέραν τοῦ Μισισίπου κεῖται τὸ Νέον Μεξικόν, ὁμοῦ καὶ ἡ χερσόνησος Καλλιφορνία. Παρὰ τὸν μεγάλον

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ω'κεανόν, πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Νέου Μεξικοῦ, ὅπου πλέον ἡ Γῆ συξέλλεται, κεῖται τὸ Παλαιὸν Μεξικόν, τὸ περιέχον ὅλον τὸν μακρὸν ἰσθμόν, καὶ ἐκτεινόμενον ἕως τὴν Μεσημβρινὴν Α'μερικήν. Ο' Μεξικανικὸς κόλπος περικλείεται πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ πολλῶν μικρῶν καὶ μεγάλων νήσων, αἱ ὁποῖαι ὅλαι ὁμοῦ ὀνομάζονται Δυτικαὶ Ἰνδίαι.

Γρενλανδία.

Αὕτη μέχρι τοῦ νῦν δὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς γνωστόν, ἐὰν ἦναι νῆσος, ἢ χερσόνησος τῆς Α'μερικῆς. Τοῦτο τὸ μέρος τῆς Α'μερικῆς εὑρέθη πρῶτον ὑπὸ τῶν Ε'υρωπαίων: ἐπειδὴ σχεδὸν πεντακοσίους χρόνους πρὸ τοῦ Κολόμβου Νορβέγοι τινὲς, ἐκπλεύσαντες πρὸς ἔρευναν τῆς τύχης αὐτῶν, ἀνεκάλυψαν αὐτὸ, ὅπου καὶ ἐβεβαίωσαν ἀποικίας· μετὰ ταῦτα ὅμως ἠμελήθη παντελῶς ἡ πρὸς τὰ ἐκεῖσε θαλασσοπορεία. Α'πὸ δὲ τοῦ Κολόμβου σχεδὸν μετὰ ἑκατὸν χρόνους ἀνεκαλύφθη καὶ δεύτερον, πλὴν οἱ παλαιοὶ Νορβέγοι ἐξαλειφθέντες ἐκεῖθεν, εὑρέθησαν ἀντ' αὐτῶν οἱ Ε'σκιμόοι, ὁ δὲ τόπος μεταβεβλημένος: ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ εὑρεταὶ, φθάσαντες ἀνεμποδίσως εἰς τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια αὐτοῦ, καὶ ἰδόντες τὴν πρασίνην αὐτοῦ θέαν, τὸν ὠνόμασαν Γρενλάνδ (πρασίνην γῆν)· τώρα ὅμως τὰ ἀνατολικὰ παραθαλάσσια διὰ τὸν ἐπικείμενον πάγον εἶναι παντελῶς ἀδιά-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πλευσα, ὁ δὲ τόπος φαίνεται ἐκ τῆς χιόνος ὅλος λευκός. Αὐτὸς εἶναι βραχώδης, τὰ δὲ βουνὰ αὐτοῦ εἶναι τεθαμμένα εἰς τὰς αἰωνίας χιόνας καὶ πάγους· μόνον πρὸς τὰ δυτικὰ αὐτοῦ παραθαλάσσια πρασινίζει ἡ γῆ τὸ θέρος, πλὴν καὶ αὐτὰ δὲν εἶναι ἐπιτήδεια πρὸς τὴν Γεωργικήν. Οἱ Ἐσκιμόοι εἶναι μικρόσωμοι, ἀδύνατοι καὶ δύσμορφοι, καθὼς ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν Πόλων· αὐτοὶ κατοικοῦσι πάντοτε ἐπὶ τῶν παραθαλασσίων, τρεφόμενοι διὰ τῆς ψαρικῆς, κατ' ἐξοχὴν τῶν Φαλαίνων, τὴν ὁποίαν ἐνεργοῦσι μὲ κόπους ὑπερβολικωτάτους, κινδύνους καὶ ἐπιτηδειότητα· δὲν εἶναι πολεμικοί, ἀλλ' οὔτε γνωρίζουν ἄλλην τινὰ δεσποτείαν παρὰ τὴν πατρικὴν, καὶ ταύτην ἐλευθέραν. Οἱ Δάνοι ἔχουν αὐτοῦ τινὰς ἀποικίας. Τὸ ἀξιολογώτατον καὶ μέχρι τοῦ νῦν μόνον προϊὸν τῆς Γρενλανδίας εἶναι αἱ Φαλαίναι — τὰς ὁποίας φαρεύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον οἱ Δάνοι — καὶ αἱ Φῶκαι, τὰς ὁποίας οἱ εἰς τὴν Γρενλανδίαν θαλασσοπορούντες σκοτώνουσι μόνον διὰ τὸ ὀξύγγιον καὶ τὰ δέρματά των.

Σημ. Α'ντικρὺ τῶν ἀνατολικῶν παραθαλασσίων τῆς Γρενλανδίας, καὶ πρὸς ἄρκτον τῆς Νορβεγίας (Πι. 1. καὶ 11.) κεῖται ἡ μεγάλη νῆσος Σπιτσμπέργη καὶ ἄλλαι τινὲς μικραί. Αὕτη εἶναι βραχώδης, ἄφορος, ἀκατοίκητος καὶ παγοχιονοσκέπαστος. Ε'ν ταύτῃ εἶναι ἡ ἐπισημοτάτη κατοικία τῶν διαιτωμένων ἐπὶ τῶν πάγων Α'ρκούδων, αἱ ὁποῖαι αὐτόθεν διὰ τῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἢ διὰ τῶν πλεόντων

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

χρυσαλλίων βουνῶν μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Γρενλανδίαν καὶ Ἰσλανδίαν. Αἱ φῶκαι αὐτοῦ εἶναι πολλαὶ καὶ καθ' ὑπερβολὴν μεγάλαι, ἡ δὲ θάλασσα γέμει φαλαίνων καὶ ἄλλων ψαρίων. Αὕτη ἡ νῆσος πλησιάζει εἰς τὸν πολον ὑπὲρ πάντας τοὺς γνωστοὺς τόπους, τὴν ὁποίαν τινὲς μὲν συγκαταλέγουσι μετὰ τῆς Εὐρώπης, ἄλλοι δὲ μετὰ τῆς Α'μερικῆς.

Λαμπραδόρος.

Αὕτη εἶναι μία μεγάλη χερσόνησος, περικυκλουμένη ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Γουτσῶνος, ὑπὸ τοῦ Α'τλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς Κανάδας· εἶναι ὁμοίως ἄφορος καὶ ψυχροτέρα τῆς Γρενλανδίας· νομίζεται δὲ ὡς ἓν Α'γγλικὸν ἀπόκτημα, ἡ κἂν τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς, πλὴν αὐτοῦ ζῶσιν ὀλίγοι Εὐρωπαῖοι· οἱ δὲ κατὰ τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου οἰκηταὶ εἶναι Ε'σκιμόοι. Αὐτόθι εὑρίσκονται Ρ'έννοι — οἵτινες εἶναι σπάνιαι ἐπὶ τῆς Γρενλανδίας — Τσακάλοι, Α'λώπεκες, Βίδραι καὶ ἄλλα ζῶα τῆς Γουναρικῆς· ἐν δὲ τῇ Θαλάσσῃ πάμπολλαι Φαλαῖναι, φῶκαι, Στοκοφίσα καὶ ἄλλα ψάρια.

Κανάδα.

Αὕτη γενικώτερον θεωρουμένη, καθὼς ἐδῶ ἐκλαμβάνεται, περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Α'τλαντι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κοῦ Ὠκεανοῦ, τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν, τῶν Ἰνδιῶν τῆς ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς καὶ ὑπὸ τῆς Λαμπραδόρου· κατ' αὐτοὺς ὅμως τοὺς δύο τελευταίους τόπους τὰ σύνορα αὐτῆς εἶναι ἀπροσδιόρισα. Καὶ αὐτὴ ὁμοίως εἶναι ψυχροτάτη, πλὴν καὶ οὕτως ἔχει πολλοὺς εὐφόρους τόπους· διὰ δὲ τῆς συνεχοῦς καλλιεργείας ἐλαττώνονται αἱ ψυχρότητες. Ὁ Σαντλορένζος (§. 4.) ὁ ἐξερχόμενος ἀπὸ τῶν ρηθεισῶν τεσσάρων, ἢ ὀρθότερον πέντε λιμνῶν, εἶναι τὸ κεφαλαιοπόταμον τοῦ τόπου. Αὐτοῦ ἐκτὸς τῶν ἀναγκαίων γεννημάτων εὑρίσκεται καὶ πολλὴ ξυλικὴ τῆς οἰκοδομίας καὶ σίδηρον· κατ' ἐξοχὴν δὲ νομίζεται ἀξιόλογος διὰ τὸ ἐκτελούμενον ἐν αὐτῇ ἐμπόριον τῶν γουναρικῶν μετὰ τῶν Ἰνδιάνων. Ὁ τόπος ἀνήκει εἰς τοὺς Ἀγγλους· οἱ περισσότεροι ὅμως Εὐρωπαῖοι οἰκηταὶ εἶναι Φρανσέζοι: ἐπειδὴ πρότερον αὐτὸς ὑπῆκειτο εἰς τὴν Φράνσαν.

Ἡ Κεμπέκη, ἡ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Σαντλορένζου κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Κανάδας, καὶ ἡ διασημοτάτη καὶ καλλίστη Ἀγγλικὴ πόλις τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς.

Σημ. Ἐκτὸς τῆς κυρίως Κανάδας ἔχουν οἱ Ἀγγλοι κατ' αὐτὰ τὰ μέρη καὶ τὰ ἑφεξῆς ἀποκτήματα: 1) τὴν νῆσον Νεοφουτλανδίαν, ἢ Τέρρα Νόβα (νεοευρεθεῖσαν γῆν), ἥτις κεῖται ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Σαντλορένζου, καὶ σχηματίζει μετὰ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Καναδας καὶ Λαμπραδόρου τὸν κόλπον τοῦ Σαντλορένζου· εἶναι δὲ ψυχρὰ καὶ ὁμιχλώδης, καὶ εὔφορεῖ μόνον κατὰ τοὺς πλησίον τῶν ποταμῶν τόπους· οἱ δὲ ποταμοὶ αὐτῆς εἶναι εἰς ἄκρον ἰχθυοτρόφοι. Τὸ ἀξιολογώτατον προϊὸν αὐτῆς εἶναι ἡ ψαρικὴ τῶν Στοκοφίσων, ἥτις αὐτοῦ εἶναι δαψιλεστέρα ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κόσμου. Πλησίον τῆς Νεοφουτλανδίας πρὸς μεσημβρίαν καὶ ἀνατολὰς εὑρίσκονται τινὲς ἀμμώδεις λόφοι, ἔχοντες νερὰ ῥηχὰ μὲ βορβορώδεις καὶ ἀμμώδεις πάτους. Ἐκ τούτων ὁ μέγας λόφος εἶναι κατ' ἐξοχὴν διάσημος: ἐπειδὴ αὐτοῦ ἔρχονται πολυάριθμα πλήθη Στοκοφίσων, τὰ ὁποῖα ἔλκουσιν ὁλοκλήρους σόλους τῶν Ἄγγλων, τῶν Φραντέζων καὶ τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν διὰ νὰ τὰ ψαρεύωσι. Αὕτη ἡ ἀξιολογωτάτη καὶ ἐπικερδεστάτη ψαρικὴ ἀποκαθιζᾷ εἰς τοὺς Ἄγγλους, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἐνεργοῦσι, τοῦτο τὸ ἀπόκτημα τῆς Νεοφουντλανδίας ἀξιολογώτατον: ἐπειδὴ ἐν ᾧ αὐτὴ κεῖται πλησίον τούτου τοῦ τόπου, ἔχει καὶ λιμένας προσφυεῖς. 2) πρὸς ἀνατολὰς τῆς Καναδας ἐκτείνεται μία χερσόνησος ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, ὀνομαζομένη Νέα Σοτλανδία· ἡ δὲ πρὸ αὐτῆς κειμένη ξηρά, ἕως τὸν Σαντλορένζου, ὀνομάζεται Νέον Μπρουνσφάϊγ. Οὗτοι οἱ τόποι ἔχουν μετὰ τῆς Νεοφουτλανδίας τὸ αὐτὸ κλίμα, πλὴν εἶναι εὐφορώτεροι, ὅθεν πάντοτε αὐξάνει ἡ καλλιέργεια αὐτῶν. Παρὰ τὰς ἀρκτικὰς ἄκρας τῆς χερσονήσου κεῖται ἡ μικρὰ νῆσος Κα-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

μπρετών, ἥτις ἀποκαθίσαται γνωστὴ διὰ τῆς ἁρμοδίας αὐτῆς θέσεως πρὸς τὴν ψαρικὴν τῶν Στοκοφίσων.

Η'νωμέναι Πολιτεῖαι.

Αὕτη ἡ μεγάλη Ε'λευθέρα Πολιτεία σύγκειται ἐκ δεκαεπτὰ Ε'παρχιῶν, καὶ ἔτι ἐκ τῆς Λουϊζιάνας καὶ τῆς Δυτικῆς ἐπικρατείας. Ε'κ τούτων πᾶσα πολιτεία εἶναι μία ἰδιαιτέρα Α'ριστοκρατία, πλὴν εἰς τὰς κοινὰς ὑποθέσεις γίνονται ἓν σῶμα, κατὰ τὸν τρόπον τῆς πρώην Πατάβικῆς Α'ριστοκρατίας, καὶ ἀνθίσανται ὡς μία. Η' μεγίστη αὐτῶν δύναμις ὑφίσαται εἰς τὸ Κονκρέσον (τὴν συγκλητον) τῶν πρέσβεων ὅλων τῶν πολιτειῶν, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ἐκλέγεται ἕνας Πρόεδρος. Α'πὸ ὅλας τὰς πολιτείας, τὰς βεβαιωθείσας ὑπὸ τῶν Ε'υρωπαίων κατὰ τὰς ἄλλας Η'πείρους, αὕτη εἶναι ἡ πρώτη, καὶ ἡ μέχρι τοῦ νῦν μόνη παντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς Ε'υρώπης. Πρότερον ὑπέκειτο ὅλος ὁ τόπος τῷ θρόνῳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας· οἱ οἰκηταὶ ὅμως καταντήσαντες μετὰ τῶν Α'γγλων εἰς διχονοίας, ὡμολογήθησαν ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι μετὰ ἕνα δεκαετῆ πόλεμον.

Τὰ σύνορα τοῦ τόπου, τὰ φαινόμενα εὐκρινῶς ἐπὶ τοῦ πίνακος, εἶναι ὁ Α'τλαντικὸς Ω'κεανὸς πρὸς ἀνατολάς· ἔνθα δὲ ὁ τόπος συμ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πίπτει μετὰ τῆς Κανάδας ἀντικρὺ τοῦ Σαντλορένζου, ἐντεῦθεν προχωροῦσι τὰ ἀρκτικὰ σύνορα πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Σαντλορένζου, καὶ διέρχονται διὰ τῶν τεσσάρων λιμνῶν: τῆς Ὀνταρίου, τῆς Ἐρῆς, τῆς Γουρῶνος καὶ τῆς Σουπεριόρος· ἀυτόθεν δὲ μεταβαίνουσι πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Μισισίπου, καὶ προχωροῦντα κάτω εἰς τὸ Νέον Μεξικὸν καὶ ἕως τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, διαιροῦσι πρὸς μεσημβρίαν τὴν Ἰσπανικὴν ἐπαρχίαν Φλωρίδαν, καὶ πάλιν ἀποκαταντῶσιν εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Αὕτη ὅμως ἡ ἔκτασις μόλις ὀλίγοντι ὑπὲρ τὸ ἥμισυ εἶναι καλλιεργημένη, ἢ ὀρθώτερον διαμεμερισμένη εἰς ὡρισμένους ἐξουσιασάς· τὸ δὲ λοιπὸν μέρος εἶναι δημόσιον, ἐκ τοῦ ὁποίου πωλοῦσιν εἰς τοὺς νέους ἀποίκους· πλὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖον εἶναι ἔτι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἰνδιάνων, οἵτινες ὑπερασπίζονται γενναίως τὴν ἑαυτῶν πατρίδα. Διὰ τούτου τοῦ τόπου προχωρεῖ ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον μία σειρὰ βουνῶν μετρίου ὕψους· ἐκ τούτων ῥέουσι πάμπολλα θαλασσοπόταμα, ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ πλησίον τῆς Θαλάσσης πλατυνόμενα πολὺ, γίνονται πλευσὰ καὶ σχηματίζουσι προσφυεῖς λιμένας. Εἰς ταύτην τὴν σειρὰν τῶν βουνῶν, πρὸς τὰ μακρὰ παραθαλάσσια, κεῖνται αἱ μεγαλήτεραι δεκατρεῖς ἐπαρχίαι. Τοῦτο δὲν εἶναι τὸ εὐφορώτερον μέρος τοῦ τόπου, πλὴν εἶναι τὸ μᾶλλον καὶ ἐπιμελέσατα καλλιερ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

γημένον· τὸ δὲ λοιπὸν μέρος, τὸ ὄπισθεν τοῦ ὄρους μεταξὺ τῶν λιμνῶν καὶ τοῦ Μισισίπου ἐμπεριεχόμενον, εἶναι μία ἀκαταμέτρητος πολύλοφος πεδιάς, ἥτις σκεπάζεται μὲ δάση καὶ λειβάδια, καὶ βρέχεται ὑπὸ τῶν παραποτάμων τοῦ Μισισίπου, μάλιστα δὲ ὑπὸ τοῦ ὡραίου ποταμοῦ Ὄϊου, ἔχουσα θερμότερον Α'έρα καὶ ἔδαφος εὐφορώτατον, πλὴν ἀκόμη ὀλίγον καλλιεργημένον, καὶ ἀφημένον εἰς τοὺς Ἰνδιάνους καὶ τὰς ἀγέλας τῶν ἀγρίων βοδίων, τῶν καφορχίων καὶ ἄλλων ζώων. Κατὰ τὰς ἀρκτικὰς ἐπαρχίας ὁ Α'ὴρ καὶ τὸ κλίμα εἶναι ψυχρά, κατὰ δὲ τὰς μεσημβρινὰς ἱκανῶς μετριώτερα, καὶ αἱ θεοῖναὶ καύσεις μεγάλαι. Ὅλαι εἶναι πλούσιαι κατὰ τὰ προϊόντα τῶν δασῶν, οἷον: τὰ ξύλα, τὴν πίσσαν, τὸ κατράνι, τὴν τρεπεντίναν, τὸ ποτάσι καὶ ἄλλα· ἔτι δὲ κατὰ τὰ γεννήματα καὶ τὴν Κτηνοτροφίαν, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ πρώτιστα μέσα τῆς τροφῆς τῶν κατοίκων· καὶ πρὸς τούτοις κατὰ τὰ μέταλλα, ἐξαιρέτως δὲ τὸ σίδηρον καὶ τὸ χάλκωμα. Αἱ δὲ μεσημβρινὰι προσέτι εἶναι πλούσιαι καὶ κατὰ τὸ ῥύζι, τὸ λουλάκι, τὴν ζάχαριν, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν κάλλιστον Καπνόν. Α'ξιόλογος ὁμοίως εἶναι καὶ ἡ τῶν παραθαλασσίων ψαρική, κατ' ἐξοχὴν δὲ ἡ μέθεξις τῶν Στοκοφίσων πλησίον τῆς Νεοφουτλανδίας. Οἱ οἰκηταὶ κατάγονται ἀπὸ τῶν Α'γγλων, τῶν Σκότων, τῶν Ἰρλανδῶν, τῶν Γερμανῶν, τῶν Ὁλανδῶν καὶ τῶν Φρανσέζων, οἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγεννήθησαν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αὐτοῦ· πλὴν καὶ οὕτως ἡ ἐλευθερία, ἡ βεβαιότης, τὸ κέρδος, ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ ἐπιτηδειότης ἔλκυσιν ἔτι κατ' ἔτος πλήθη Εὐρωπαίων εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Η' Μποστών, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κβεμπέκης κειμένη, εἶναι διάσημος καὶ ἀξιόλογος ἐμπορικὴ πόλις μετὰ προσφυεστάτου λιμένος.

Η' Φιλαδέλφεια, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Μποστόνος κειμένη, εἶναι πόλις μεγάλη, ὡραία καὶ κάλλιστα οἰκοδομημένη, ἥτις μέχρι τοῦ νῦν ἐχρημάτισεν ἡ καθέδρα τοῦ Κονκρέσου. Οὗτος εἶναι ὁ περιφανέστατος ἐμπορικὸς τόπος τῶν Η'νωμένων ἐπαρχιῶν.

Η' Καρλεστόβη, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς φιλαδελφείας κειμένη, εἶναι πόλις διάσημος καὶ ὡραία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτελεῖται μεγάλον ἐμπόριον καὶ θαλασσοπορεία.

Η' Βασινκτών, ἡ νέα πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἀριστοκρατίας, ἀπὸ δὲ τοῦ 1801 καὶ καθέδρα τοῦ Κονκρέσου, εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκμῆς της.

Η' Νέα Ορλεάση, ἡ πρωτεύουσα τῆς Λουϊζιάνας πόλις, κεῖται κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μισισίπου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ἰνδίαι τῆς Α'ρκτικῆς Α'μερικῆς.

Διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος ἐννοοῦνται ὅλοι οἱ τόποι, τοὺς ὁποίους ἀκόμη δὲν οἰκειοποιήθη καμμία Εὐρωπαϊκὴ πολιτεία, ἀλλ' οὔτε ἔχει ἄλλο τι δίκαιον εἰς αὐτοὺς παρὰ τὸ ἐμπορικόν. Αὕτη ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν, ὄπισθεν τῆς Κανάδας καὶ τῶν Η'νωμένων πολιτειῶν, ἀπὸ τοῦ Γουτσῶνος κόλπου ἕως τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια· πρὸς δὲ ἄρκτον ἀπὸ τῆς Γρενλανδίας ἕως τὸν πορθμὸν τοῦ Κόοκ, τὸν μεταξὺ τῆς Α'μερικῆς καὶ τῆς Α'σίας. Τὰ μεσημβρινὰ παραθαλάσσια τῶν κατὰ τὸν Πόλον μερῶν, τὰ πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς τοῦ Μπάφεως κόλπου κείμενα, εἶναι μέχρι τοῦ νῦν ὀλίγον γνωστά, καὶ προσέτι παντελῶς ἄγνωστον, πόσον μακρὰν ὄπισθεν αὐτῶν ὁ τόπος πρὸς ἄρκτον καὶ δυσμὰς ἐκτείνεται, καὶ ἂν συνίσταται ἐκ συνεχοῦς ξηρᾶς, ἢ νήσων. Αὐτοῦ δὲν ἐνδέχεται νὰ ἦναι ἄλλος τόπος, εἰμὴ ἄφορος καὶ ἀνωφελής, σκεπασμένος μὲ χιόνας καὶ πάγους. Τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τοῦ Γουτσῶνος ἐγνώσθησαν γνωστότερα· αὐτόθεν δὲ ἐπροχώρησαν βαθέως εἰς τὴν ἐνδοτέραν Α'ρκτικὴν Α'μερικήν. Τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τούτου τοῦ τόπου — τὰ ὁποῖα ὁ εὑρετὴς αὐτῶν Δράκος, Α'γγλος τὸ γένος, ὠνόμασε Νέον Α'λμπιον — πρὸ τινὸς καιροῦ ἐπεσκέφθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, καὶ ἐρευνήθησαν πρὸ ὀλίγου ἀκριβῶς· ἕνα μέρος

ΔΗΜΟΣΙΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τούτων συνίσαται ἐκ πολλῶν μεγάλων καὶ μικρῶν νήσων. Πρὸς τούτοις ἐκ τῶν πρὸς ἄρκτον τοῦ Κόοκ πορθμοῦ πρὸς ἀνατολὰς περικαμπτομένων παραθαλασσίων τῆς παγωμένης Θαλάσσης, ἀνεκάλυψαν τινὰ μέρη γῆς, τὰ ὁποῖα ἐσημειώθησαν ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐντὸς τοῦ πολικοῦ Κύκλου.

Καθ' ὅσον εἶναι πρὸς ἡμᾶς γνωστὴ ἡ ἔκτασις τούτου τοῦ τόπου, ἐξισοῦται ἐντελῶς μὲ τὸ μέγεθος τῆς Εὐρώπης· πλὴν σχεδὸν τὰ δύο αὐτοῦ τρίτα, τοῦτ' ἔστιν ὅλος ὁ τόπος, ὁ κείμενος πρὸς ἄρκτον μιᾶς εὐθείας γραμμῆς — ἥτις ἤθελε καταγραφθῇ ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς ἄκρας τοῦ Γουτσώνος, ἕως τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια — διὰ τὰς δριμυτάτας ψυχρότητας εἶναι ἀνεπιτήδειος πρὸς καλλιέργειαν. Καθ' ὅσον ἐπροχώρησαν εἰς τὰ ἐνδότερα, εὗρῆκαν διακεκομμένον τὸν τόπον ὑπὸ μετρίων βουνίσων ραχῶν, καὶ ὑπὸ ἀναριθμήτου πλήθους μεγάλων καὶ μικρῶν λιμνῶν, καὶ ποταμῶν μὲ νερὸν δροσερόν, οἵτινες ῥέουσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη. Ἐπὶ τοῦ πίνακος φαίνονται τινὰ ὄρη καὶ ποταμοί, ὁμοῦ καὶ αἱ τρεῖς μέγισται λίμναι. Ὅλος ὁ τόπος σχεδόν, ὁ κείμενος πρὸς τὰ μεσημβρινώτατα μέρη τούτου τοῦ ὑπερμεγέθους τμήματος, ὅσος δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων, εἶναι σκεπασμένος μὲ λειβάδια καὶ δάση. Ἡ ὑπερβολικὴ αὔξησις τῶν ἐν τοῖς δάσεσιν ἀγρίων δένδρων ἀποδεικνύει προδήλως τὴν ποιότητα ταύτης τῆς γῆς, καὶ τὴν εὐκρασίαν τοῦ Ἀέρος.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ταῦτα τὰ ἄπειρα δάση καὶ τὰ λειβάδια χρησιμεύουσι πρὸς τροφὴν καὶ κατοικίαν ἀναριθμήτων ἀγέλων τῶν ἀγρίων βοδίων, τῶν προβάτων, τῶν ἐλάφων, τῶν ἀγριογίδων, πλησιέστερον δὲ τοῦ πολικοῦ Κύκλου τῶν ἀλκῶν καὶ τῶν ῥέννων. Τὰ παραθαλάσσια τοῦ τόπου εἶναι πλουσιώτατα κατὰ τὴν ψαρικήν, μάλιστα δὲ τῶν Φαλαίνων. Τὸ χάλκωμα ἔνθεν κἀκεῖθεν εὑρίσκεται σωρηδὸν ἐπὶ τῆς Γῆς· πλὴν τὸ Κεφαλαιῶδες Προϊὸν ὅλης τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς εἶναι τὰ Γουναρικά.

Οἱ κάτοικοι πρὸς μὲν τὰ μέρη τοῦ πολικοῦ Κύκλου εἶναι Ἐσκιμόοι· μεσημβρινώτερον δὲ ἕως τὴν Κανάδαν, τὰς Ἡνωμένας ἐπαρχίας, καὶ ἐντὸς τῶν Ἱσπανικῶν τόπων εἶναι κυρίως οἱ ὀνομαζόμενοι Ἰνδιάνοι. Καὶ οἱ μὲν Ἐσκιμόοι εἶναι αὐτοῦ, καθὼς καὶ πανταχοῦ, οἰκηταὶ τῶν παραθαλασσίων καὶ ψαροφάγοι, πίνουσι τὸ ψαρόλαδον, καὶ εἶναι οἱ ἀκαθάρτωτατοι καὶ εὐηθέστατοι ἄνθρωποι τῆς Γῆς· ἂν καὶ περιπλανῶνται ἔμπροσθεν αὐτῶν μυριάριθμοι ἀγέλαι ῥέννων, πλὴν δὲν ἐμετέβαλον τὴν ἀγρίαν αὐτῶν ἰδιότητα εἰς τὴν σκηνιτικὴν ζωήν, καθὼς μετεβλήθησαν οἱ ἀρκτικοὶ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης. Τὸ τόσον ὠφελημότατον ζῶον ὁ Ῥέννος μένει αὐτοῦ ἄχρηστος καὶ ἀφημένος· ὁ δὲ Ἐσκιμόος δίδεται προτιμώτερον εἰς τοὺς ἀπιστεύτους κόπους καὶ κινδύνους τῆς ψαρικῆς, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ ἔπειτα τινὰς ἡμέρας τὴν ὀκνηρὰν ἀνάπαυσιν.

ΔΗΜΟΣΙΟ ΒΙΒΛΙΟ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Οἱ δὲ Ἰνδιάνοι διαφέρουσι παντελῶς τῶν Ἐσκιμόων: διότι αὐτοὶ εἶναι γενναιότεροι καὶ τολμηρότεροι, καὶ ἐχθροὶ τῶν ἀδυνάτων Ἐσκιμόων. Οὗτοι διαιροῦνται εἰς διαφόρους φυλάς, οἷον: εἰς Γουρόνους, Σιπεβαίους καὶ ἄλλας. Οἱ οἰκηταὶ τῶν δυτικῶν παραθαλασσίων εἶναι ψαράδες καὶ ψαροφάγοι, τινὲς δὲ καὶ ἀνθρωποφάγοι· οἱ δὲ λοιποὶ, περιπλανώμενοι κυνηγοί. Ὅσοι δὲ κατοικοῦντες ἡσύχως, καταγίνονται εἰς ἐνασχολίας, ἀπαιτούσας ἐπιμέλειαν καὶ σπουδήν — ὅθεν προξενεῖται ἡ αἰτία τῆς δοσοληψίας μετὰ τῶν ἀπωτέρων γενῶν — εἶναι κοσμιώτεροι κατὰ τὰ ἤθη, καὶ ὑποκλίνουν εἰς τὴν ἐξουσίαν μικρῶν βασιλέων καὶ μετρίως δεσποτικῶν. Αὐτοὶ καὶ οἱ κυνηγοὶ εἶναι διηρημένοι εἰς μικρὰς πατριάς· τὸ κυνήγι καὶ ὁ πόλεμος εἶναι ἡ πρωτίστη αὐτῶν ἐνασχολία· δὲν δέχονται προσαγὴν ἄλλου τινός, εἰς μὴ μόνον τῶν ἀνδρειοτέρων στρατηγῶν ἐν καιρῷ πολέμου, τὸν ὁποῖον ἐνεργοῦσι μετὰ τοσαύτης προνοίας καὶ φρονήσεως, μεθ' ὅσης ἀπελπισίας καὶ μανίας· δὲν τρώγουν κρέας ἀνθρώπινον, πλὴν ἔφερον εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν τὸ νὰ τυραννῶσι ἐπὶ μακροῦ τοὺς ἀνθρώπους μέχρι θανάτου διὰ τῶν δεινοτάτων τιμωριῶν, καὶ τὸ νὰ γίνωνται ἀνεπαίσθητοι εἰς τὰς φρικωδεστάτας τιμωρίας· ἡ ἐκδαρτικὴ μάχαιρα καὶ τὸ Τομαγαὺκ (εἶδος ἀξίνης) εἶναι τὰ φρικώδη αὐτῶν ἐργαλεῖα· πλὴν ἔχουν καὶ μίαν ῥάβδον τῆς εἰρήνης (τὸ καλουμέτ) καὶ τὴν πολυσήμαντον ζώνην βάμ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πουμ. Η' πρὸς τὴν φιλίαν πίστις αὐτῶν καὶ τὸ κατὰ τῆς ἀδικίας μῖσος εἶναι ἀπεριόριστα· εἰς τὴν φύσιν λατρεύουσι τὸν κύριον τῆς ζωῆς.

Η' εὑρισκομένη ἐπὶ τούτου τοῦ τόπου δαψίλεια τῶν ἐξαιρέτων γουναρικῶν, παρεκίνησε πρὸ πολλοῦ μίαν ἑταιρείαν Α'γγλων πραγματευτῶν, νὰ βεβαιώσῃ περὶ τὸν Γουτσόνα κόλπον ἕνα γουναρικὸν ἐμπόριον, πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ὁποίου ἐσύρησαν κατὰ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια τούτου τοῦ κόλπου, καὶ ἔτι κατὰ τὴν μεσόγειον, πάντοτε εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς δύσεως, ἐμπορικὰς οἰκίας, ὅπου οἱ αὐτῶν ἐπιτηρηταὶ λαμβάνουσι τὰ γουναρικὰ παρὰ τῶν Ἰνδιάνων, καὶ ἀντ' αὐτῶν δίδουσιν εἰς αὐτοὺς φιλίντας, μπαρούτι, μολύβι, σιδηρὰ ἐργόχειρα καὶ τὸ ἀγαπητότατον αὐτοῖς ῥακί. Οἱ Α'γγλοι ἐνεργοῦσιν ἕνα τοιοῦτον ἐμπόριον καὶ ἐπὶ τῆς Κανάδας. Πρὸ ὀλίγου δὲ ἐπεχείρισαν νὰ ἐπισκέπτωνται οἱ Ε'υρωπαῖοι ὁμοίως καὶ τὰ δυτικὰ παραθαλάσσια, ἤτοι τὸ Νέον Α'λμπιον, πλὴν τὰ ὑπὲρ τούτων τῶν τόπων ἐπίπλαξα αὐτῶν δίκαια γεννῶσιν ἔριδας.

Σημ. Μεταξὺ τοῦ Νέου Α'λμπίου καὶ τοῦ Κόοκ πορθμοῦ ἐκτείνεται μακρὰν πρὸς δυσμὰς μία μεγάλη χερσόνησος, ὀνομαζομένη Α'λάσκα, ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς ὁποίας καμπυλοῦται δυτικῶς πρὸς τὴν Καμτσάτκαν μία σειρὰ μικρῶν νήσων, αἵ ὁποῖαι ὀνομάζονται Α'λωπεκόνησοι.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Οἱ Ῥῶσσοι ἐλθόντες ἐκ τῆς Καμτσάτκας, ἐξουσίασαν αὐτὰς καὶ τὴν χερσόνησον, οἵ τινες λαμβάνοντες ἐντεῦθεν διὰ τῆς ἀλλαγῆς παρὰ τῶν κατοικούντων Ἐσκιμόων γουναρικά, πραγματεύονται δι' αὐτῶν.

Ἰσπανικὴ Ἀρκτικὴ Ἀμερική.

Αὕτη κατέχει τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς, περιέχουσα ταύτας τὰς ἐπαρχίας: τὴν Φλωρίδαν, τὸ Νέον Μεξικὸν μετὰ τῆς Καλλιφορνίας, καὶ τὸ παλαιὸν Μεξικόν. Ὅλοι οἱ ἐν τῇ Ἀμερικῇ Ἰσπανικοὶ τόποι διοικοῦνται ὑπὸ τοπαρχῶν καὶ ἀντιβασιλέων, οἵ τινες λαμβάνουσι τοὺς βαθμοὺς παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας.

Ἡ Φλωρίδα κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μισισίπου. Αὕτη εἶναι παραθαλάσσιον τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, ὅς τις σχηματίζεται ὑπὸ τῆς μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν ἐκτεινομένης χερσονήσου τῆς Φιλωρίδος. Αὐτόθι παράγεται ῥύζι, κακάον, βανέλι, βαμβάκι, λουλάκι, χιρμίζον, σασάφρα, μαγαγκόνι, χρωματόξυλα, ὄμπρα καὶ μαργαριτάρια.

Τὸ Νέον Μεξικὸν συνόρευει πρὸς μεσημ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Ερίαν μετὰ τοῦ Παλαιοῦ, ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ ποταμοῦ Μπράβου, ἕως τὸν πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ Μεγάλον Ὠκεανόν· πρὸς δὲ τὴν ἄρκτον εἶναι, καθὼς καὶ ἡ Λουϊζιάνα, ἀπροσδιόριστον. Τὰ πρὸς ἄρκτον ἐκτεινόμενα ὄρη μεταξὺ τοῦ Μπράβου καὶ τοῦ καλλιφορνικοῦ κόλπου εἶναι μία συνέχεια τοῦ ὄρους Ἄντες. Οὗτος ὁ τόπος εἶναι εὐφορώτατος κατὰ τὰ ἄνω ῥηθέντα προϊόντα. Ἡ ἀνήκουσα αὐτῷ μακρὰ καὶ στενὴ χερσόνησος Καλλιφορνία εἶναι πολὺ ψυχροτέρα καὶ ἀφορωτέρα ἀπὸ αὐτόν. Αὕτη ἐκτεινομένη μακρὰν πρὸς μεσημβρίαν, ἐκνεύει πέραν τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου· εἶναι δὲ πλουσία κατὰ τὰς θαλασσινὰς χελώνας καὶ τὰ μαργαριτάρια. Αὐτόθι οἱ Ἰνδιάνοι εἶναι μέχρι τοῦ νῦν πολυάριθμοι.

Τὸ Ἀντιβασίλειον Μεξικόν, τὸ ὀνομαζόμενον πρὸς διασολὴν τοῦ ἀνωτέρω Παλαιὸν Μεξικὸν καὶ Νέα Ἱσπανία, κεῖται μεσημβρινῶς πρὸς τὸ Νέον Μεξικόν, μεταξὺ τοῦ Μεγάλου Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ ἀπὸ τούτου ὀνομασθέντος Μεξικανικοῦ κόλπου, καὶ ἐκτείνεται πρὸς μεσημβρίαν ἕως τὸν ἰσθμὸν Δαρίον. Τὰ ἀνατολικὰ αὐτοῦ παραθαλάσσια εἶναι χαμηλά, σφόδρα βαλτώδη, νοσώδη, καὶ γέμοντα πυκνῶν δασῶν, τὰ ὁποῖα περιέχουσι πολύτιμα χρωματόξυλα, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς χερσονήσου Ἰουκατάς, τῆς ἀρκτικῶς πρὸς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον ἐκτεινομένης, ἥτις πρὸς μὲν ἀνατολὰς σχηματίζει τὸν Χονδούραν

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

κόλπον; πρὸς δὲ δυσμὰς τὸν Καμπέχην, ἐκ τοῦ ὁποίου παρωνομάσθη καὶ τὸ ξύλον Καμπέχιον. Τοῦτο τὸ πλούσιον Μεξικὸν περιέχει μεταλλεῖα, τὰ ὁποῖα ἀποδίδουσιν ἀργύριον ὑπέρμετρον καὶ χρυσίον μέτριον. Ἐκτὸς τούτων τῶν κεφαλαιωδῶν προϊόντων ὁ τόπος οὗτος παράγει καὶ γεννήματα, ζάχαριν, κακάον, βανέλι, καπνὸν, βαμβάκι, πιπερόριζαν, κοχενίλι, κίναν, λίθους πολυτίμους, μαργαριτάρια καὶ ἄλλα ὡραῖα προϊόντα. Μεταξὺ τῶν κατοίκων εὑρίσκονται μέχρι τοῦ νῦν πολλοὶ Ἰνδιάνοι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον σκλάβοι.

Τὸ Μεξικὸν εἶναι πόλις μεγάλη, πλουσία, καλῶς οἰκοδομημένη, μεγαλοπρεπὴς καὶ ἡ μεγίστη καὶ ὡραιοτάτη πασῶν τῶν ἐν τῇ Α'μερικῇ πόλεων· πρόσετι εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἀντιβασιλείου, καὶ ἡ ἐξιολογωτάτη ὅλων τῶν ἐν τῇ Α'μερικῇ Ἱσπανικῶν ἀποκτημάτων, ἡ καθέδρα τοῦ ἀντιβασιλέως, καὶ τὸ κέντρον τῶν ἀκαταμετρήτων θησαυρῶν, καὶ τοῦ ἐν τῇ Α'μερικῇ Ἱσπανικοῦ ἐμπορίου. Αὕτη κεῖται ἐντὸς μιᾶς λίμνης, διὰ τῶν πολλῶν μολωμάτων τῆς ὁποίας ὁδηγοῦνται εἰς τὴν πόλιν.

Δυτικαὶ Ἰνδίαι.

Τὸ πάλαι ὠνόμαζον οὕτως ὅλην τὴν Α'με-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρικήν: ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀποδώσωσιν ἄλλο προσφυέστερον ὄνομα εἰς ἕνα τοσοῦτον πλούσιον τόπον, παρὰ τὸ ὄνομα τῶν Ἰνδιῶν· ὅθεν τὰς μὲν ἐπὶ τῆς Ἀσίας παλαιὰς κυρίως Ἰνδίας ὠνόμασαν Ἀνατολικάς, τοὺς δὲ εἰς τὴν δύσιν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντας πλουσίους τόπους, Δυτικὰς Ἰνδίας. Πλὴν τώρα δυτικαὶ Ἰνδίαι ὀνομάζονται μόνον αἱ νῆσοι, αἱ μεταξὺ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ κείμεναι, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀρκτικῆς ἕως τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς ἐκτεινόμεναι.

Αὗται διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλους σωρούς. Αἱ πρὸς ἄρκτον, πλησίον τῆς Ἀρκτικῆς Ἀμερικῆς κείμεναι, ὀνομάζονται Βαγαμίαι, ἢ Λουκαΐκαι Νῆσοι, αἱ ὁποῖαι εἶναι πάμπολλαι, πλὴν καμμία δὲν εἶναι τόσον εὔφορος, ἀλλ' αἱ περισσότεραι εἶναι μόνον σκόπελοι. Ἡ ἀξιολογωτάτη μεταξὺ ὅλων εἶναι ἡ νῆσος Γκουαναχάνη: ἐπειδὴ οὗτος ὁ τόπος τῆς Ἀμερικῆς ἀνεκαλύφθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Κολόμβου. Αὗται ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους.

Ὁ δεύτερος σωρὸς ὀνομάζεται Ἀντίλαι, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμπεριέχονται ὅλαι αἱ λοιπαὶ νῆσοι, αἱ κείμεναι πρὸς μεσημβρίαν τῶν ἀνωτέρω, αἱ ὁποῖαι ὁμοίως εἶναι πολυάριθμοι. Αὗται εἶναι αἱ πλούσιαι Δυτικαὶ Ἰνδίαι, ὅθεν οἱ Εὐρωπαῖοι ἐξαντλοῦσι τὰ ἀναρίθμητα πλούτη. Αὐτόθι καλ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λιεργοῦνται μὲν πάνυ ὀλίγον τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα, ἀλλ' ἀξιώνονται τῆς περισσοτέρας ἐπιμελείας τὰ ἐμπορικὰ προϊόντα, ὅσα εἶναι ἁρμόδια εἰς τοῦτο τὸ θερμότατον, ὑγρότατον καὶ νοσώδες κλίμα. Ἐκ τούτων τὰ ἀξιολογώτατα εἶναι τὸ καλάμι, ὁ καπνός, τὸ λουλάκι, κυρίως δὲ τὸ βαμβάκι, ὁ καφὲς καὶ ἡ ζάχαρις. Πρὸς τὴν παραγωγὴν τούτων ὁ τόπος διηρέθη εἰς μικρὰς ἐπαρχίας, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους καλλιεργεῖται ἕνα τι εἶδος αὐτῶν. Μία τοιαύτη ἐπαρχία ὀνομάζεται Φυτεία, ὁ δὲ ταύτης ἐξουσιαστὴς, Φυτουργός. Τοιαῦται καφοφυτεῖαι, ζαχαροφυτεῖαι καὶ ἄλλαι εἶναι ἀναρίθμητοι. Ἐὰν αὗται αἱ φυτεῖαι ἐπρόσμενον τὴν καλλιέργειαν μόνον παρὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χειρῶν, βέβαια ἤθελαν ἀποκατασταθῶσιν αἱ πραγματεῖαι ἀκριβώταται. Οἱ παλαιοὶ κάτοικοι ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ, ἀλλοῦ μὲν ἐξολοθρεύθησαν παντελῶς, ἀλλοῦ δὲ ἠλαττώθησαν πολύ, διὰ τοῦτο φέρουσι κατ' ἔτος ἐκ τῆς Α'φρικῆς, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν παραθαλασσίων τῆς Κβινέας πολλὰς χιλιάδας Νίγρων, τοὺς ὁποίους ἀγοράζοντες οἱ φυτουργοὶ, τοὺς μεταχειρίζονται ὡς ἀνδράποδα εἰς τὰς φυτείας· ὅθεν οἱ Νίγροι εἶναι σχεδὸν δεκάκις περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἄσπρους, ἤτοι τοὺς Εὐρωπαίους.

Αἱ Α'ντίλαι διαιροῦνται εἰς μεγάλας καὶ μικράς· εἰς τὰς μεγάλας Α'ντίλας ἀποδίδονται αἱ πρὸς δυσμὰς κείμεναι τέσσαρες μεγαλήτεραι

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νῆσοι: 1) ἡ τοῖς Ἰσπανοῖς ἀνήκουσα Κούμπα, ἡ μεγίστη καὶ ἀρκτικωτάτη. Ἐν ταύτῃ εὑρίσκεται ὁ περίφημος λιμὴν Χαβάνας, ὅς τις εἶναι ἕνας τῶν ὡραιοτάτων καὶ εὐρυχωροτάτων λιμένων τοῦ Κόσμου. 2) Ἡ Ἰαμάϊκα, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κούμπης κειμένη, καὶ ἀνήκουσα τοῖς Ἄγγλοις. 3) Τὸ Σαντομένιγον, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τῶν δύω ῥηθεισῶν κείμενον, καὶ ἀνῆκον τοῖς Φρανσέζοις. 4) Τὸ Πορτορίκον, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σαντομενίγου κείμενον, καὶ ἀνῆκον τοῖς Ἰσπανοῖς. Ἐκ τῶν μικρῶν Ἀντίλων οἱ Ἄγγλοι, οἱ Φρανσέζοι καὶ οἱ Ἰσπανοὶ ἐξουσιάζουσι τὰς περισσοτέρας, τινὰς δὲ καὶ οἱ Δάνοι, καὶ ἄλλας οἱ Ὁλανδοί, οἱ δὲ Σβέκοι μόνον μίαν. Ἡ διασημοτάτη μεταξὺ ὅλων τῶν μικρῶν Ἀντίλων εἶναι ἡ ἀνήκουσα τοῖς Φρανσέζοις Μαρτινίκα. Τινὲς τούτων ἔχουν βουνὰ πυρίπνοα, καὶ πολλαὶ ὑπόκεινται συχνάκις εἰς τὰς φοβερωτάτας ἀνεμοταραχὰς καὶ τοὺς σεισμούς.

Σημ. 1. Ἀρκτικώτερον τῶν Ἀντίλων, ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Καρλεστόβης κεῖνται αἱ μικραὶ καὶ ἄφοροι νῆσοι Βερμοῦδαι. Αὗται ὑπόκεινται τοῖς Ἄγγλοις, καὶ ἐπαριθμοῦνται κοινῶς εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας.

Σημ. 2. Μεταξὺ τῶν ἐν ταῖς Ἀντίλαις παλαιῶν κατοίκων οἱ Καρίβαι, ἢ Κανιβάλοι, ὄντες ἀνθροποφάγοι ἄγριοι, ἀναφέρονται

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

παροιμιωδῶς. Ε'πί τινων μικρῶν Α'ντίλων, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται ἐκ τούτων Καραΐβικαι νῆσοι, εὑρίσκονται μέχρι τοῦ νῦν τινὰ λείψανα αὐτῶν τῶν ἀγρίων· πλὴν οἱ περισσότεροι κατοικοῦσι νῦν ἐν τῇ Κϐιάνᾳ, περὶ τὸν ποταμὸν Ο'ρενόκον.

Β. Η' Μεσημβρινὴ Α'μερικὴ διαιρεῖται εἰς τέσσαρα ἄνισα μέρη, τὰ ὁποῖα παρισάνονται διὰ τῶν συνορικῶν γραμμῶν, οἷον: εἰς δύο μέγιστα, καὶ εἰς δύο μικρά. Ε'κ τῶν μεγίστων, τὸ μὲν δυτικὸν ὑπόκειται τοῖς Ἱσπανοῖς, τὸ δὲ ἀνατολικὸν τοῖς Πορτογάλλοις. Ε'κ δὲ τῶν μικρῶν, τῶν κειμένων κατὰ τὰ ἀρκτικὰ παραθαλάσσια τῆς Μεσημβρωνῆς Α'μερικῆς, τὸ μὲν πρὸς δυσμὰς, ἐξουσιάζουσιν οἱ Ο'λανδοί, τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς, οἱ Φρανσέζοι· πλὴν πᾶσα ἐπαρχία, ἐκ τῶν ὁποίων αὗται αἱ ἐπικράτειαι συνιστῶνται, ἔχει ἴδιον ὄνομα. Ε'άν τις διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Δαρίου — ὅς τις συγκαταριθμεῖται μετὰ τῆς Μεσημβρινῆς Α'μερικῆς — μεταϐῇ εἰς τὴν ξηράν, ἅπαντα τὴν Τέρρα Φίρμα. Αὕτη ἡ ἐπαρχία ἐκτείνεται ἕως τὸν μεγάλον ποταμὸν Ο'ρενόκον, τὸν ἀναϐρύοντα κατὰ τὸ ὄρος Κορδιλέραν πρὸς ἄρκτον τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ χυνόμενον ἐν τῷ Δυτικῷ Ω'κεανῷ. Πρὸς μεσημϐρίαν τῆς Τέρρα Φίρμα, παρὰ τὸν Μεγάλον Ω'κεανὸν κεῖται ἡ Περοὺ ἕως τὸν τροπικὸν τοῦ Αἰγοκέρου, καὶ ἡ Χιλή· καὶ τῶν δύο τούτων τόπων τὸ πλάτος δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ Κορδιλέρου. Η' μεσημϐρινὴ ἄκρα τοῦ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Μαγελανικοῦ πορθμοῦ ἕως ἀντικρὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πλάτα ὀνομάζεται Μαγελανία Γῆ, ἡ Παταγονία. Ἐπί τῶν δύω πλευρῶν τοῦ Πλάτα ἕως τὰς πηγὰς αὐτοῦ κεῖται ἡ Παραγγουάη· πρὸς ἄρκτον δὲ τούτου ἕως τὸν ποταμὸν τῶν Ἀμαζόνων κεῖται ἡ Ἀμοζονία· καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν δύω, ἡ πρὸς ἀνατολὰς μιᾶς γραμμῆς, ἥτις δύναται νὰ καταγραφθῇ ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Πλάτα ἕως τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μαραγιῶνος, κεῖται ἡ Βρασιλία, καὶ πέραν τοῦ Μαραγιῶνος κεῖται ἡ Κβιάνα, ἥτις διαιρεῖται ἀπὸ τῆς Τέρρα Φίρμα διὰ τοῦ Ὀρενόκου.

Ἱσπανικὴ Μεσημβρινὴ Α'μερική.

Αὕτη περιέχει ὅλον τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσημβρινῆς Α'μερικῆς· σύγκειται δὲ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Τέρρα Φίρμα μετὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Δαρίου, ἐξ ἑνὸς μέρους τῆς Κβιάνας καὶ τῆς Α'μαζονίας, ἐκ τῆς Περοῦ καὶ τῆς Χιλῆς, καὶ ἐκ τοῦ μεγαλητέρου μέρους τῆς Παραγουάης. Οὗτοι οἱ τόποι ἐμπεριέχουσι τὰ ὑψηλότατα βουνὰ τοῦ Κόσμου, καὶ παράγουσι δαψιλῶς ὅλα τὰ προϊόντα τῆς ἐν τῇ διακεκαυμένῃ Ζώνῃ Α'μερικῆς, οἷον: κακάον, ζάχαριν, ταμπάκον, βαμβάκι, σασάφραν, κίναν καὶ ἄλλα ἀρώματα, ὡραῖα ξύλα καὶ τὰ λοιπά. Ἐις τινὰ παραθαλάσσια αὐτῶν εἶναι ψαρικὴ τῶν μαργαριταρίων, ἐπὶ δὲ τῶν

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

βουνῶν εὑρίσκονται ἀδάμαντες. Πλὴν οἱ μέγιστοι θησαυροὶ τῆς Τέρρα Φίρμα καὶ τῆς Περοῦ εἶναι τὰ ἀνεξάντλητα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ μεταλλεῖα, τῆς δὲ Παραγουάης ἡ ἐκ προβάτων, βοδίων καὶ ἵππων εὐτυχεστάτη Κτηνοτροφία. Οἱ κάτοικοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδογενεῖς Ἱσπανοί, πλὴν εὑρίσκονται ἕως τοῦ νῦν πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν παλαιῶν κατοίκων, τῶν ὁποίων τινὲς φυλαὶ ἐβεβαίωσαν μικρὰς τινὰς ἀνεξαρτήτους πολιτείας ἐπί τινων ἀφεσώτων τόπων καὶ βουνῶν, ὅπου δύνονται νὰ ἀνθίσανται κατὰ τῶν Ἱσπανῶν, καὶ ζῶσι νομαδικῶς.

Η' Κβιτὼν εἶναι πόλις μεγάλη, κειμένη ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν, ἐπί τινος εὐφορωτάτου καὶ τερπνοτάτου μέρους, τοῦ ὁποίου ἡ ὑψιλὴ θέσις μετριάζει τοσοῦτον τὴν θερμότητα, ὥστε ἐπικρατεῖ μία αἰωνία ἄνοιξις, πλὴν οἱ σεισμοὶ συμβαίνουσι συνεχῶς. Ταύτης τὰ ἐργόχειρα καὶ τεχνουργεῖα εἶναι ἀξιολογώτατα ὡς πρὸς τὴν Ἱσπανικὴν Μεσημβρινὴν Α'μερικήν. Αὐτὴ τῷ 1797. κατερημώθη ἐκ τινος σεισμοῦ. Αὐτόθι πλησίον κεῖται τὸ ὑψηλότατον βουνὸν τῆς Γῆς Κιμποράσον.

Η' Λίμα, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Κβιτόνος κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Περοῦ, καὶ ἡ καθέδρα ἑνὸς ἀντιβασιλέως. Αὕτη εἶναι μεγάλη, καλῶς οἰκοδομημένη, καὶ τὸ κέντρον τοῦ ἐμ-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

πορ'ου καὶ πλούτου τῆς 'Ισπανικῆς Μεσημβρινῆς Α'μερικῆς.

Η' Μπουένος-Α'ϊρες, ἡ ὀλίγον τι ἀνωτέρω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πλάτα κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Παραγουάης, καὶ ἡ καθέδρα ἑνὸς ἀντιβασιλέως.

Πορτογαλλικὴ Μεσημβρινὴ Α'μερική.

Αὕτη περιλαμβάνει ὅλον τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ τῆς Μεσημβρινῆς Α'μερικῆς, τὸ δὲ κεφαλαιῶδες συστατικὸν μέρος αὐτῆς εἶναι ἡ Βρασιλία, μετὰ τῆς ὁποίας συγκαταλέγεται τὸ πλεῖον μέρος τῆς Α'μαζονίας, καὶ ἕνα μέρος τῆς Κβιάνας καὶ τῆς Παραγουάης. Οὗτοι οἱ τόποι κεῖνται σχεδὸν ὅλοι ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην, πλὴν ἑνὸς ξενοῦ μέρους, κειμένου κατὰ τὴν μεσημβρινὴν εὔκρατον Ζώνην. Ο' τόπος τέμνεται δι' ἑνὸς βραχίονος τοῦ Κορδιλιέρου, ὅς τις αὐτοῦ μερίζεται πάλιν εἰς τινὰς κλάδους. Τὸ κεφαλαιοπόταμον αὐτοῦ εἶναι ὁ Ποταμὸς τῶν Α'μαζόνων, ἢ ὁ Μαραγιών, ὁ μέγιστος πάντων τῶν ποταμῶν τοῦ Κόσμου, ὅς τις αὐτόθεν δέχεται ἄλλους μεγαλωτάτους ποταμοὺς ὡς παραπόταμα· ἐπὶ δὲ τῆς ἀνατολικωτάτης Βρασιλίας ῥέει ὁ διασημότατος ποταμὸς Σανφρανζέσκος. Αὕτη ἔχουσα Α'ε-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρα ὑγιεινόν, εἶναι εὐφορωτάτη, πλὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον σκεπασμένη μὲ δάση, καὶ μάλιστα ἡ Α-μαζονία εἶναι ὅλη ἕνα δάσος. Εἰς αὐτὴν γίνονται ὅλα τὰ προϊόντα τῆς θερμῆς Α'μερικῆς, καὶ ἄλλα ἐξαιρέτου ποιότητος καὶ ποσότητος. Ἐκ τούτων τὰ κεφαλαιώδη εἶναι οἱ ἀδάμαντες καὶ ἄλλοι πολύτιμοι λίθοι, ἐν δὲ τοῖς μεταλλείοις, τὸ χρυσίον καὶ ἄλλα μέταλλα ἀπείρου ποσότητος, τὸ βρασιλιόξυλον — τοῦ ὁποίου τὸ κάλλιστον εἶδος ὀνομάζεται Φερναμπούκ, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ τόπος ἐπωνομάσθη — ὁ ὡραῖος καπνός, τὸ κάλλιστον βαμβάκι τῆς Α'μερικῆς, καὶ ἡ περιφανὴς Κτηνοτροφία, καὶ μάλιστα ἡ βουκολική· ὅθεν διὰ τῶν βοδινῶν δερμάτων καὶ τῶν ἀλατισμένων κρεάτων ἐκτελεῖται μεγάλον ἐμπόριον. Εἰς τὰ παραθαλάσσια αὐτῆς εἶναι μεγάλη ψαρική, μάλιστα δὲ ἐκ ταύτης τῆς Θαλάσσης ἕως τὴν μεσημβρινὴν παγωμένην Θάλασσαν αἱ Φαλαῖναι εἶναι τόσον πολλαί, ὥστε ἔρχονται πολλὰ καράβια ἀπὸ τῆς Α'γγλίας διὰ τὸ ψάρευμα αὐτῶν. Εἰς αὐτὰ λοιπὸν τὰ προϊόντα περιορίζεται κυρίως τὸ ἐμπόριον καὶ ὁ πλοῦτος τῆς Πορτογαλλίας. Ἐκ τῶν κατοίκων τινὲς εἶναι Πορτογάλλοι, τινὲς δὲ Νίγροι καὶ τινὲς ἐντόπιοι· οἱ δύο τελευταῖοι εἶναι ἱκανῶς περισσότεροι τῶν πρώτων, πλὴν ὑπόκεινται εἰς ἐκείνους· εἰς τὰ ἐνδότερα ὅμως μέρη τοῦ τόπου εὑρίσκονται ἔτι πολλαὶ φυλαὶ ἐντοπίων, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπόκεινται εἰς τινὰ Εὐ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ρωπαϊκὴν ἐξουσίαν. Ὁ τόπος διοικεῖται ὑπὸ τοπάρχων.

Ἡ Ρίο Ἰανεῖρος, κυρίως δὲ Ἅγιος Σεβαστιανός, ἡ πρὸς ὀρκτον τῆς Μπουένος Ἄϊρες, πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου κειμένη, εἶναι ἡ πρωτεύουσα πόλις ὅλων τῶν ἐν τῇ Α'μερικῇ Πορτογαλλικῶν ἀποκτημάτων, μὲ λιμένα προσφυῆ, τὸν ὁποῖον ἐπισκέπτονται συχνάκις.

Ὁ'λανδικὴ Μεσημβρινὴ Α'μερική.

Ἡ Ὁ'λανδικὴ καὶ ἡ Φρανσεζικὴ Μεσημβρινὴ Α'μερικὴ εἶναι ἐπίσης χρήσιμοι πρὸς τὰς φυτείας, καθὼς αἱ Δυτικαὶ Ἰνδίαι. Αὗται καὶ αἱ δύω κεῖνται ἐπὶ τῆς Κεϊάνας πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ὀρενόκου· ἔχουσι θερμὸν, ὑγρὸν καὶ ἐπομένως νοσώδη Ἀέρα· τῶν παραθαλασσίων ὁ τόπος εἶναι πολὺ χαμηλὸς, ὅθεν ὑπόκειται εἰς συχνὰς πλημμύρας· καλλιεργεῖται μόνον εἰς τὰ πέριξ τῶν ποταμῶν, οἵ τινες εἶναι ὅλοι Θαλασσοπόταμα, πλὴν πλευσοί, προχωροῦντες ἱκανῶς εἰς τὴν ξηράν. Αἱ πλεῖσται καὶ ἀξιολογώταται φυτεῖαι κεῖνται περὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Σουρινάμου, ὅθεν καὶ αὐταὶ παρωνομάσθησαν Σουριναμικαί. Τὰ διασημότατα προϊόντα εἶναι καφὲς, ζάχαρις καὶ κάπνός. Οἱ κάτοικοι εἶναι Ὁ'λανδοί, Ἑβραῖοι καὶ ἄλλοι, οἱ περισσότεροι δὲ σκλάβοι Νίγροι.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Φρανσεζική Μεσημβρινή Α'μερική.

Αὕτη κεῖται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ὁλανδικῆς, καὶ πρὸς ἄρκτον τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μαραγιῶνος, ἐκ δὲ τῶν πυκνῶν βάλτων καὶ δασῶν εἶναι νοσωδεςάτη, ὅθεν καὶ ὀλίγον καλλιεργημένη. Τὸ κάλλιςον μέρος αὐτῆς εἶναι ἡ μικρὰ νῆσος Καϊένα· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὕτη εἶναι πολὺ βαλτώδης, διὰ τοῦτο ἐκαλλιεργήθησαν μόνον τὰ ὑψηλὰ αὐτῆς μέρη, τὰ ὁποῖα κυρίως παράγουσι ζάχαριν, καφέ, κακάον, βαμβάκι καὶ λουλάκι. Ἡ ξηρὰ κατοικεῖται ὑπὸ ἐντοπίων, τοὺς ὁποίους πάντοτε ἀγωνίζονται νὰ πολίσωσι.

Σημ. 1. Ὁ ξενὸς τόπος, ὁ κείμενος πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Λαπλάτου ἕως τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν τῆς Α'μερικῆς, εἶναι ἡ Παταγονία, ἡ Μαγελανία, ἥτις, Παταγονία μὲν ὠνομάσθη ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς Παταγόνων, οἵτινες ἐν μέρει ἔχουν γιγαντιαῖον ἀνάσημα, εἶναι ἱππεῖς, καὶ ἐξουσιάζουσι τὸν ἄκαρπον, ἀμμώδη καὶ βαλτώδη αὐτῶν τόπον ἀνεξαρτήτως, ἂν καὶ οἱ Ἱσπανοὶ τὸν ἐπαριθμοῦσιν εἰς τὰ αὐτῶν ἀποκτήματα, ἐξουσιάζοντες τὰ δυτικὰ αὐτοῦ παραθαλάσσια, ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν Χιλήν· Μαγελανία δὲ πάλιν ὠνομάσθη ἐκ τοῦ πρώτου κοσμοπεριηγητοῦ Μαγελάνου, ὅς τις πλεύσας πρῶτος κάτω πρὸς τὸ μῆκος τῶν ἀνατολικῶν αὐτοῦ παραθαλασσίων, ἀνεκάλυψε τὸν ἀπ'

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

αὐτοῦ ὀνομασθέντα Μαγελανικὸν πορθμόν. Οὗτος περικλείεται πρὸς μεσημβρίαν ὑπὸ μιᾶς μεγάλης νήσου, ἥ τις ὀνομάζεται Τέρρα δὲλ φουόκο (Γῆ τοῦ πυρός), εἶναι δὲ ψυχροτάτη καὶ ἀφοροτάτη, κατοικουμένη ὑπό τινος εὐθεσάτου, ἀναισθήτου καὶ ἀμαθεσάτου γένους, οἵ τινες ὀνομάζονται Πεσερέβοι. Περὶ ταύτην τὴν μεγάλην νῆσον κεῖνται πολλαὶ ἄλλαι μικραί, ἐπὶ δὲ μιᾶς αὐτῶν εἶναι ἡ ἐξωτάτη μεσημβρινὴ ἄκρα τῆς Α'μερικῆς τὸ Καπγόρον.

Σημ. 2. Ἐκ τῶν νήσων, τῶν συγκαταλεγομένων μετὰ τῆς Μεσημβρινῆς Α'μερικῆς τῶν Ἰσπανῶν, δὲν εἶναι οὐδεμία ἀξιόλογος. Ὁ μεγαλήτερος σωρὸς αὐτῶν, αἱ Γαλοπάγοι, κεῖνται πρὸς δυσμὰς τῆς Κειτόνος ὑπὸ τὸν Ἰσημερινόν. Αἱ δὲ γνωσότατα εἶναι αἱ εὔφοροι, πλὴν ἀκατοίκητοι νῆσοι Ζουὰν Φερνάντες, ὅπου διέτριψε μόνος χρόνους πολλοὺς ὁ Ἄγγλος Σελκίρκ, ὅς τις ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τὴν μυθιστορίαν τοῦ Ρ'ομπινσὼν Κρουζοέ. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Μαγελανικοῦ πορθμοῦ κεῖνται αἱ ἄκαρποι καὶ ἀκατοίκητοι νῆσοι τῆς Φαλκλανδίας, ἢ Μαλοὔϊναι. Ἔτι ἀνατολικώτερον κεῖται ἡ νῆσος Μεσημβρινὴ Γεωργία, ἥ τις εἶναι αἰωνίως χιονοσκεπὴς· πλησίον ταύτης ἀνεκάλυψεν ὁ περικλὴς Κόοκ ἕνα μακρὸν χιονοπαραθαλάσιον, καὶ τὸ ὠνόμασε Σαντβιχ-

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λάνδ, καὶ μεσημβρινὴν Τούλαν. — Αἱ νῆσοι, αἱ κείμεναι πρὸς ἀνατολὰς τῆς Βρασιλίας ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ, εἶναι εὐτελεῖς, πλὴν καὶ αὗται ἐν μέρει κατεξουσιάζονται ὑπὸ τῶν Πορτογάλλων.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΑΟΥΣΤΡΑΛΙΑ.

(Πιν. 1. καὶ 2.)

Ἐκ τῶν πολλῶν μεγαλωτάτων καὶ μικρῶν νήσων, τῶν κειμένων μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς — αἱ ὁποῖαι ἀνεκαλύφθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὑπὸ τῶν κοσμοπεριηγητῶν, καὶ ἐγνώσθησαν τινὲς μὲν ἁπλῶς, τινὲς δὲ ἀκριβέστερον, κατά τε τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀπὸ τῶν λοιπῶν Ἠπείρων διάστασιν — συνέστησαν ἕνα ἰδιαίτερον, καὶ ἑπομένως τὸ πέμπτον μέρος τοῦ Κόσμου, καὶ τὸ ὠνόμασαν Ἀουστραλίαν, Πολυνήσιον, καὶ Μεσημβρινὰς Ἰνδίας, πλὴν τὸ πρῶτον ὄνομα εἶναι ἐπικρατέστερον.

Ἐπειδὴ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ Κόσμου δὲν συνέχεται μετά τινος ἄλλου, διὰ τοῦτο περιορί-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ζεται πανταχόθεν ὑπὸ τῆς Θαλάσσης, τοῦτ' ἔστιν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου, ἢ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, πρὸς μόνους δὲ τοὺς δυτικοὺς τόπους καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν σύγκειται ἐκ πολλῶν διεσκορπισμένων μερῶν, εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς τὸ μέγεθος αὐτοῦ, πλὴν καὶ οὕτως βεβαιότατα ὑπερβαίνει ἱκανῶς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὴν ἔκτασιν, τὴν δὲ Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν δεκαεξάκις, ἕως δεκαεπτάκις

Τινὲς ἐκ τούτων τῶν νήσων ἔχουν ἀξιόλογα βουνά, ἔτι δὲ καὶ ἡφαίστια· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ μεγάλαι νῆσοι εἶναι μόνον ἐγνωσμέναι κατὰ τὰ παραθαλάσσια, διὰ τοῦτο μέχρι τοῦ νῦν δὲν ἐπαρατηρήθησαν μεγάλα ὄρη, ἂν καὶ ἐνδέχεται νὰ εὑρίσκωνται τοιαῦτα, εἰμὴ μόνον τινὰ μεμονωμένα βουνά. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ περὶ τῶν ποταμῶν· μόνος ὁ κεφαλαιώδης τόπος δύναται νὰ ἔχῃ ποταμοὺς τοιούτους, ὥστε νὰ ἐπαριθμῶνται μεταξὺ τῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς Γῆς, πλὴν ἀκόμη δὲν ἀνεκαλύφθη κανεὶς τοιοῦτος.

Ὁ κεφαλαιώδης τόπος μὲ τὰς περισσοτέρας νήσους, τὰς ἀνηκούσας εἰς τοῦτο τὸ μέρος, κεῖται μεταξὺ τῶν δύο Τροπικῶν, ἤτοι ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην Ζώνην, πλὴν ἡ θερμότης μετριάζεται ἱκανῶς ὑπὸ τοῦ θαλασσίου Ἀέρος, ὥστε αἱ περισσότεραι νῆσοι ἔχουν Ἀέρα ὑγιεινὸν καὶ κλίμα τερπνόν. Ὡς πρὸς τὰ προϊόντα τοῦτο τὸ μέρος

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

τῆς Γῆς εἶναι πολὺ ἐνδεέστερον τῶν λοιπῶν: ἐπειδὴ ἕως τοῦ νῦν δὲν παράγει τίποτε ἁρμόδιον προϊὸν διὰ τὸ μεγάλον ἐμπόριον· ἀκόμη δὲ εὑρέθη αὐτοῦ κανένα ἴχνος πολυτίμων λίθων, ἢ μετάλλων· τὰ φυτὰ εἶναι ὅμοια μὲ ἐκεῖνα τῶν Ἰνδικῶν νήσων· τὰ δὲ διασημότατα εἶναι: ὁ καρυοφόρος κόκκος, τὸ πισάγ, ὁ κραμβοφοίνιξ ἡ ῥίζα γιάμ, τὸ πατάτον καὶ πρὸ παντὸς τὸ ὠφελημότατον ψωμόδενδρον, τὸ εὐγενέστατον καὶ ἰδικὸν προϊὸν τῆς Αὐστραλίας, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν νήσων τῆς Ἰνδίας. Ἐκ δὲ τῶν ἡμέρων ζώων αὐτοῦ εὑρίσκονται μόνον χοῖροι, σκύλοι καὶ ὄρνιθες, πλὴν καὶ αὐτὰ ὄχι πανταχοῦ. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ τὰ πτηνὰ εἶναι μάλιστα περισσότερα καὶ πολυποικιλώτερα, οἷον: οἱ παπαγάλοι, οἱ πελεκάνοι, αἱ περιστεραί, αἱ πάπιαι καὶ ἄλλαι. Ἡ δὲ Θάλλασσα δὲν εἶναι μόνον πανταχοῦ καθ' ὑπερβολὴν ἰχθυοτρόφος, ἀλλὰ περιέχει καὶ πλῆθος μεγάλον ὀστρακοδερμάτων, οἷον: χελώνας, στρείδια καὶ μύδια, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται πολλαχοῦ, ἐμπεριέχοντα τὰ ὡραιότατα μαργαρίταρια. Πολλαὶ ἐκ τῶν μικρῶν νήσων μέχρι τινὸς διαστήματος μετρίου εἶναι περικυκλωμέναι πρὸς τοὺς αἰγιαλοὺς μὲ πυκνὰ Κοράλια, ὡσὰν μὲ τοίχους. Οἱ κάτοικοι διαφέρουσι πολὺ ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὸ χρῶμα, τὴν μορφὴν, τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἤθη· πολλοὶ ἐκ τούτων εἶναι Νίγροι, ἢ παραπλήσιοι μὲ ἐκείνους· ἄλλοι δὲ ὡς πρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ τὸ σχῆμα εἶναι οἱ ὡραιότατοι ἄν-

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

θρωποι τοῦ Κόσμου· τινὲς εἶναι μεγαλόψυχοι, φιλόπονοι, ἀγχίνοες, πολύτεχνοι, ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐριστικοὶ, ἄγριοι, θηριώδεις καὶ ἀμβλύνοες· καὶ εἰς τὰ δύο εἴδη εὑρίσκονται ἀνθρωποφάγοι, ὅλοι δὲ εἶναι εἰδωλολάτραι. Οἱ Εὐρωπαῖοι οἰκειοποιήθησαν πολλὰς ἐκ τούτων τῶν νήσων — ἐπειδὴ αὐτοὶ νομίζουσιν, ὅτι ἡ πρώτη ἀνακάλυψις, ἢ ἡ ἀκριβεξέρα ἔρευνα ἑνὸς τόπου ἀποδίδει αὐτοῖς ὅλα τὰ δίκαια τῆς οἰκειοποιήσεως· ὅθεν εὐθὺς προσάπτουσιν εἰς αὐτὸν ἕνα Εὐρωπαϊκὸν ὄνομα, καὶ καρφώνουν εἰς τὸ ἔδαφος αὐτοῦ ἕνα παλούκι μὲ μίαν ἐπιγραφὴν τῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποίαν ἔχουν εἰς αὐτόν· τοῦτο λοιπὸν τὸ παλούκι περιέχει ὅλην τὴν ἀπόδειξιν τοῦ νομιζομένου αὐτῶν δικαίου — πλὴν ὀλίγας τινὰς ἐξουσίασαν, ἢ ἐκατοίκησαν βεβαίως.

Ἡ περιφέρεια τούτου τοῦ μέρους τοῦ Κόσμου δὲν εἶναι ἕως τοῦ νῦν ἀκριβῶς προσδιωρισμένη· ὅθεν τινὲς μὲν συγκαταλέγουσι μετ' αὐτοῦ περισσοτέρας, ἄλλοι δὲ ὀλιγωτέρας νήσους· ἐπὶ δὲ τοῦ ἡμετέρου πίνακος ἐσημειώθησαν αἱ ἐφεξῆς.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐπιπέδου ἡμισφαιρίου (Πι. 1.) φαίνεται ἡ δυτικωτάτη πασῶν τῶν λοιπῶν νήσων Νέα Ὁλανδία, ἥτις κεῖται πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, καὶ διατέμνεται ὑπὸ τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγόκερου. Οὗτος εἶναι ὁ μέγιστος καὶ κεφαλαιώδης τόπος ὅλης τῆς Α'ου-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σραλίας. Αὕτη δὲν πρέπει νὰ συναριθμῆται μετὰ τῶν νήσων: ἐπειδὴ δὲν εἶναι πολὺ μικροτέρα τῆς Εὐρώπης. Οἱ περιηγηταὶ τώρα πρῶτον περιέπλευσαν τὰ ἀρκτικὰ καὶ ἀνατολικὰ αὐτῆς παραθαλάσσια καὶ μέρος τῶν δυτικῶν, πλὴν καὶ αὐτὰ δὲν ἐρευνήθησαν τοσοῦτον ἀκριβῶς. Ἐκ δὲ τῶν μεσημβρινῶν αὐτῆς παραθαλασσίων ἀνεκαλύφθη ἀκριβέστερον μόνον ἡ μεσημβρινωτάτη αὐτῆς γωνία, ἡ ὀνομαζομένη Βαντίμενσλανδ, ἥτις κυρίως εἶναι μία νῆσος, διαιρουμένη ἀπὸ τῆς Νέας Ὁλανδίας, καθὼς πρὸ ὀλίγου ἔγινε γνωστὸν, δι' ἑνὸς εὐρυχώρου πορθμοῦ. Τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῆς μέρος ἐπροσδιωρίσθη συμπερασματικῶς διὰ μιᾶς ἐσιγμένης καμπύλης γραμμῆς. Τὰ ἐνδότερα τοῦ τόπου εἶναι μέχρι τοῦ νῦν παντελῶς ἄγνωστα· ὅθεν ἴσως ἐκτείνονται τινὲς περισσότεροι πορθμοὶ δι' αὐτοῦ, καὶ τὸν διαιροῦσιν εἰς νήσους. Τὰ ἀρκτικὰ καὶ δυτικὰ αὐτοῦ παραθαλάσσια νομίζουσιν ὡς ἴδιον ἀπόκτημα οἱ Ὁλανδοί, τὰ δὲ ἀνατολικὰ οἱ Ἄγγλοι, ὡς πρῶτοι εὑρεταὶ τούτων τῶν μερῶν. Οἱ Ἄγγλοι ἐβεβαίωσαν ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν αὐτοῦ παραθαλασσίων, κατὰ τὸν Μποτάνην πορθμὸν, μίαν ἀποικίαν ἐνόχων. Τὸ ἔδαφος τοῦ τόπου εἶναι ἱκανῶς διαφορετικόν· αὐτοῦ εὑρέθησαν τινὰ διαφορετικὰ εἴδη γεννημάτων, μοσχοκάρυδα, τινὰ διαφορετικὰ εἴδη φαγωσίμων ζώων, πολλότατα πτηνὰ, οἷον: ὀρτύκια, κίχλαι, κόσιφοι, ἄγριαι χῆναι καὶ πάπιαι, ὠτίδες, γέρανοι, ἀετοὶ καὶ ἄλλα σαρκοφάγα ὄρνεα, ἔτι ὄφεις καὶ ἐπιβλαβῆ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ἔντομα· ἡ δὲ θάλασσα γέμει μεγάλων ψαρίων καὶ ὀστρακοδερμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται μεγαλώταται φαλαίναι καὶ πάμπολλα μαργαριτόστριδα. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νίγροι, ἢ νιγροειδεῖς, ἄγριοι, εὐήθεις καὶ ἀνθρωποφάγοι, οἵτινες τρέφονται κυρίως διὰ τῶν ψαρίων καὶ τῶν προσφερομένων αὐτοῖς παρὰ τῆς φύσεως δώρων.

Πρὸς ἄρκτον τῆς Νέας Ὁλανδίας κεῖται ἡ Νέα Κϐινέα, τῆς ὁποίας τὸ δυτικὸν μέρος ὀνομάζεται Παπούα, ἢ Γῆ τοῦ Πάπου, καὶ φθάνει ἕως τὸν Ἰσημερινόν. Οὗτος ὁ μεγάλος τόπος εἶναι πλούσιος κατὰ τὰ ἀνωτέρω ῥηθέντα Α'ουστραλιακὰ φυτά· οἱ δὲ πολεμικοὶ οἰκηταὶ αὐτοῦ ἔχοντες σιδηρὰ ὅπλα, ἀνθίστανται ἰσχυρῶς εἰς τὰς ἀποϐάσεις τῶν Εὐρωπαίων.

Πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νέας Κϐινέας κεῖνται τέσσαρες νῆσοι μετρίου μεγέθους, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μεσημϐρινὴ ὀνομάζεται Λουιζιάδα, αἱ δὲ δύω, μεσαῖαι, Νέα Βρεταvία, καὶ ἡ ἀρκτικωτάτη, Νέα Ἰρλανδία. Ἐπὶ τούτων εὑρίσκονται πρὸς ταῖς ἄλλοις καὶ Ἰνδικὰ φυτὰ, οἷον: μοσχοκαρυδίαι, μπέτελ, ἀρέκα, ἀλόη καὶ ἄλλα. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νίγροι, ἢ ὀρθότερον παρόμοιοι μὲ ἐκείνους. Τῶν ἔτι ἀνατολικωτέρων νήσων μόλις ἐξεύρομεν τὰ ὀνόματα.

Πρὸς ἄρκτον τῆς Νέας Κϐινέας καὶ τοῦ Ἰσημερι-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

νοῦ, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν Φιλιππίνων κεῖται ὁ σωρὸς τῶν Παλαονήσων, ἢ Πελεβονήσων, αἱ ὁποῖαι κατοικοῦνται ὑπό τινος ὡραίου, σωφρονεστάτου καὶ εὐδιαθέτου γένους. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τῶν Παλαονήσων ἐκτείνεται μία μακρὰ σειρὰ μικρῶν νήσων, ἕως τὰ ἀνατολικὰ σύνορα τοῦ ῥηθέντος ἐπιπέδου ἡμισφαιρίου. Αὗται ὀνομάζονται Καρολίναι. Μετὰ ταύτας ἐκτείνεται μία ἄλλη σειρὰ νήσων πρὸς ἄρκτον ἕως τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται Λαδρόναι, ἢ Μαριάναι, καὶ εἶναι εὐφορώταται, πλὴν ὀλίγον κατοικημέναι· ἀνήκουσι δὲ τοῖς Ἰσπανοῖς, οἵτινες πρὸς τούτοις ὑποθέττουσι καὶ τὰς Πελεβονήσους καὶ τὰς Καρολίνας ὡς ἴδια αὐτῶν ἀποκτήματα, χωρὶς νὰ συσήσωσι τινὰ ἀποικίαν εἰς αὐτάς. Αἱ πρὸς ἀνατολὰς περὶ τὸν τροπικὸν σποράδην κείμεναι νῆσοι, εἶναι μικροῦ λόγου ἄξιαι.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἄλλου ἐπιπέδου ἡμισφαιρίου (Πι. 2.), κατὰ τὴν μεσημβρινὴν εὐκρατον Ζώνην, πίπτει εὐθὺς ὑπὸ τὴν ὅρασιν ἡ μεγάλη Νέα Ζεελανδία, ἥτις σύγκειται ἐκ δύω νήσων. Ὁ μεταξὺ τούτων πορθμὸς ὀνομάζεται πρὸς δόξαν τοῦ εὑρετοῦ Πορθμὸς τοῦ Κόοκ. Ὁ Ἀὴρ αὐτοῦ εἶναι χαριέστατος καὶ γαληνὸς, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον, ἂν καὶ αἱ δύω νῆσσοι εἶναι βουνώδεις. Τὸ κλίμα τῆς ἀρκτικῆς νήσου εἶναι ἀπαλώτερον καὶ εὐφορώτερον· ἔχουν δὲ ἀμφότεραι πολλὰ ὡραῖα δένδρα, χόρτα καὶ ῥίζας, οἷον ῥίζαν γιάμ.,

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

καὶ ἕνα διαφορετικὸν εἶδος τσαΐου καὶ λιναρίου, πολλὴν ἐξαίρετον ξυλικὴν, πλὴν δὲν εὑρίσκεται κανένα εὔφορον δένδρον, οὔτε ψωμόδενδρον. Οἱ αὐτόθι εὑρισκόμενοι σκύλοι τρέφονται μόνον διὰ νὰ φαγωθῶσι. Τὰ παραθαλάσσια εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἰχθυοτρόφα. Οἱ κάτοικοι, οἵτινες τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῶν ψαρίων καὶ ριζῶν, ἔχουσι χρῶμα κυτρινωπόν· εἶναι φιλόνεικοι, ἄγριοι καὶ ἀνθρωποφάγοι, καὶ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους αἰωνίως· διὰ νὰ προφυλάττωνται δὲ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν λοιπῶν, κατοικοῦσιν εἰς χωρία, οἰκοδομημένα ἐπὶ τῶν ἀκρωρειῶν καὶ λόφων, τὰ ὁποῖα περιχαρακώνουσι μὲ πάλους διπλοὺς καὶ χανδάκια.

Πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Αἰγοκέρου, πρὸς τὰ δυτικὰ ὅρια τοῦ ῥηθέντος ἡμισφαιρίου, κεῖται ἡ ὑπὸ τοῦ Κόοκ ἀνακαλυφθεῖσα μακρὰ νῆσος Νέα Καλλιδονία, ἥτις κατοικεῖται ὑπὸ ἀνθρώπων εὐδιαθέτων, καὶ ἔχει πολλὰ Ἰνδικὰ προϊόντα, οἷον: πισάγ, ζαχαροκάλαμον, συκὰς καὶ ἄλλα, ἔτι καὶ ἴδια εἴδη φυτῶν καὶ δένδρων, πολλότατα πτηνὰ, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται καὶ τινὰ εἴδη ἴδια εἰς αὐτήν. Πλησιέστατα πρὸς ἄρκτον τῆς Καλλιδονίας κεῖνται αἱ Νέαι Χεβρίδες. Αὗται εἶναι ἕνας σωρὸς ὡραίων νήσων, εἰς τὰς ὁποίας εὑρίσκονται δαψιλῶς τὰ περισσότερα Ἰνδικὰ φυτὰ, πλὴν εἶναι σχεδὸν παντελῶς ἀκατοίκητοι.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Πρὸς ἀνατολὰς τῶν Νέων Χεβρίδων κεῖνται αἱ Φιλικαὶ Νῆσοι. Αὗται εἶναι ἕνας μεγάλος σωρὸς ὡραίων νήσων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν Ἀέρα καθαρὸν, ὑγιεινὸν καὶ εὐωδέστατον, καὶ ἔδαφος εὐφορώτατον· εἶναι ἐπιμελῶς καλλιεργημέναι καὶ κατοικημέναι, καὶ παράγουσιν Ἰνδικὰ φυτὰ, ψωμόδενδρον καὶ ἄλλα ὡραῖα δένδρα· πλὴν δὲν ἔχουν ἄλλο ἥμερον ζῶον παρὰ χοίρους καὶ μεγάλας ὄρνιθας, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ πολλὰ ἄγρια πτηνὰ καὶ κελαδιστικά· εἶναι περικυκλωμέναι ὑπὸ κοραλίων, καὶ ὑπὸ σωρῶν μαργαριτοσριδίων. Αὗται ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ πράου καὶ φιλικοῦ ἤθους τῶν κατοίκων, οἵτινες εἶναι ἐπιμελέστατοι, ἐπιτήδειοι καὶ νοήμονες, πλὴν καὶ κλεπτικώτατοι, καὶ ἐνεργοῦσι μίαν τακτικὴν φυτουργίαν, ἐκ τῆς ὁποίας αἱ νῆσοι φαίνονται μακρόθεν ὡς κῆποι.

Ἔτι ἀπώτερον πρὸς ἀνατολὰς κεῖται ὁ πολὺ μακρὰν ἐκτεινόμενος σωρὸς τῶν Ἑταιρικῶν Νήσων. Αὗται εἶναι εὐφορώταται κατὰ τὴν ῥίζαν γιὰμ, τὰ ψωμόδερδρα, τοὺς καρυοφόρους κόκους, τὸ πισὰγ, τὸ ζαχαροκάλαμον, ἔτι εἰς διάφορα εἴδη πωρικῶν καὶ ἄλλα ὡραῖα δένδρα καὶ φυτά· ἔχουν παντοῖα εἴδη πτηνῶν, χοίρους, σκύλους, ὄρνιθας, μαργαριτάρια καὶ ἄλλα, καὶ περικυκλοῦνται ὑπὸ κοραλίων. Οἱ κάτοικοι αὐτῶν εἶναι εὐσχημότεροι, χρησοηθέστεροι καὶ ἐπιτηδειότεροι ἀπὰ τοὺς περισσοτέρους κατοίκους τῆς

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Α᾽ουστραλίας· καλλιεργοῦσι τὰς νήσους αὐτῶν ὡς κήπους, καὶ κατασκευάζουσι τὰ φορέματά των ἐκ τῆς παπυροσυκαμινέας, πλὴν εἶναι ὁμοίως προσηλωμένοι εἰς τὴν κλωπήν. Ἡ μεγίστη καὶ ἀξιολογωτάτη μεταξὺ ὅλων τῶν Ἑταιρικῶν νήσων εἶναι ἡ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ νῆσος Ταγαΐτη, ἢ Ὀταγαΐτη, ἥτις ἀνεκαλύφθη πρῶτον τῷ 1767 ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Βαλὶς, καὶ ὠνομάσθη Νῆσος Γεωργίου Βασιλέως τοῦ τρίτου, καὶ ἔκτοτε ἐπισκέπτεται συχνάκις ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων. Πρὸ τινῶν Χρόνων οἱ Ἄγγλοι ἐβεβαίωσαν αὐτοῦ μίαν ἀποικίαν, διὰ νὰ ἀποκατασήσωσι τοὺς κατοίκους ἐναρετωτέρους, χρησοηθεσέρους καὶ εἰ δυνατὸν καλοὺς Χρισιανούς. Μεταξὺ τῶν Ἑταιρικῶν νήσων περιέχονται πρὸς ἀνατολὰς αἱ Χαμηλαὶ Νῆσοι, σχηματίζουσαι ἕνα σωρὸν ἀναρίθμητον. Αὗται ὠνομάσθησαν οὕτως διὰ τὴν αὐτῶν ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν. Πρὸς ἄρκτον τούτων εὑρίσκονται αἱ Μαρκουέζαι· καὶ οἱ δύω σωροὶ εἶναι πλούσιοι κατὰ τὰ προϊόντα, καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν εἰς τὰ μεγάλα καὶ ὡραῖα μαργαριτάρια.

Πρὸς ἄρκτον τῶν πρώτων, πλησίον τοῦ τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου, κεῖνται αἱ νῆσοι Σαντοβίχ, αἱ ὁποῖαι τῷ 1778 ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ Κόοκ. Αὗται ἔχουν τὰ συνήθη καὶ πολλάκις ῥηθέντα προϊόντα, καὶ καλλιεργοῦνται ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐπιμελέσατα, οἵτινες ὑπερβαίνουσι σχεδὸν ὅλους τοὺς Α᾽ουσραλίτας, καὶ αὐτοὺς τοὺς Ὀταγαίτας κατὰ τὴν χρη-

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

σοήθειαν, τὸ φιλότεχνον καὶ τὴν ἐμπειρίαν. Κατὰ τὴν Ὀδαΐαν, τὴν μεγίστην ἐκ τούτων τῶν νήσων, ἐφονεύθη ἐν μιᾷ ἐπαναστάσει τῶν κατοίκων ὁ εὑρετὴς αὐτῶν Καπιτὰν Κόοκ, ὅστις ἐδούλευσε τοσοῦτον τὴν Γεωγραφίαν.

Αἱ λοιπαὶ νῆσοι, αἱ κείμεναι σποράδην ἐν τῷ Μεγάλῳ Ὠκεανῷ, εἶναι ἄλλαι μὲν εἰσέτι ἄγνωστοι, καὶ ἄλλαι εὐτελεῖς.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε! πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ Γῆ τῆς κτίσεώς σου.

Τέλος τῆς πρώτης Περιόδου.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΠΙΝΑΞ.

Α.

	Σελὶς.		Σελὶς.
Ἄαρ	136	Ἄθων	318. 331
Ἀάχη	129	Αἰγαῖον πέλαγος	76. 338
Ἀβισσινία	427	Αἴγυπτος	423
Ἄβος	216	Αἰθιοπία	427
Ἁγία Ἑλένη	436	Αἰθιοπικὴ θάλασσα	71. 427
Ἁγία Μαύρα	352	Αἶμος	318. 327
Ἅγιος Σεβαστιανὸς	474	Αἴτνη	74. 145
Ἀδριανούπολις	325	Ἀκροκεραύνια ὄρη	319
Ἀδριατικὸν πέλαγος	76. 145	Ἀκρωτήριον τῆς καλῆς ἐλπίδος	414. 432
Ἀζορικαὶ νῆσοι	105	Ἀλάσκα	462
Ἄης	224		
Ἀθῆναι	335		

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελὶς.
Α᾽λβανία	332
Α᾽λεξάνδρεια	425
Α᾽λιτζίρι	423
Α᾽λούτας 310.	319
Α᾽λπεις 133.	146
Α᾽λτάϊ 356.	405
Α᾽λωπεκόνησοι	465
Α᾽μαζόνων ποτ. 439.	472
Α᾽μαζονία	472
Α᾽μβϋίνα	397
Α᾽μερικὴ 68.	436
Α᾽μιράνται νῆσοι	434
Α᾽μούρης	406
Α᾽μουρία	406
Α᾽μφερδάμη	229
Α᾽νατολὴ	376
Α᾽νατολικαὶ Ἰνδίαι	391
Α᾽νδρος	339
Α᾽ντβέρπη	128
Α᾽ντες	438
Α᾽ντίλαι μεγάλαι	466
— μικραὶ	467
Α᾽νω Ἰταλία	154
Α᾽νω ῥῆνος 129.	200
Α᾽νωσαξωνικὸς κύκλος	210
Α᾽ξιὰ	340
Α᾽ξιὸς	320
Α᾽ξων	12
Α᾽ουξμποῦργον	17
Α᾽ουσραλία 68.	478
Α᾽ουσρία	191
Α᾽ουσριακὸς κύκλος	191
Α᾽πεννίναι	146
Α᾽ραβία	388
Α᾽ραβικὸς κόλπος	351
Α᾽ράλη	359
Α᾽ραρὰτ	387
Α᾽ρκτικὴ Α᾽μερικὴ	447
Α᾽ρμενία	378
Α᾽ρτσερουμ	378
Α᾽ρχάγγελος	291
Α᾽ρχιπέλαγος 76.	328
Α᾽ρωματικαὶ νῆσοι	396
Α᾽σαφενμπούργη	203
Α᾽σία 67.	354
Α᾽σσοὺρ	379
Α᾽σσυρία	379
Α᾽στσενσιὼν	434
Α᾽σραχὰν 407.	408
Α᾽τλας	413
Α᾽τλαντικὸς Ὠκεανὸς	70
Α᾽φρικὴ 67.	412
Α᾽χρειδὸς	318

Β.

	Σελὶς.
Βάαλ	225
Βαβυλὼν	380
Βαβυλωνία	379
Βαγαμίαι νῆσοι	466
Βαϊξέλης	296
Βαλὶς, ἢ βαλὲς	251
Βαλὶς ἀριστοκρατία	142
Βαλτικὴ θάλασσα	78

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελὶς.
Βὰν	378
Βαντίμεσλανδ	482
Βάρβαρία	420
Βαρδάρις	320. 331
Βάρνα	330
Βαρσάβα	300
Βάρτης	211. 296
Βασινκτῶν	457
Βάσσορα	380
Βέζερ	183
Βέλτης μέγας	28. 256
— μικρὸς	—
Βενερζέη	270
Βενετία	156
Βερμοῦδαι νῆσοι	468
Βέρρας	183
Βεσούβιος	146. 165
Βεσπούτσιος	63
Βεσφαλία	204
Βεσφαλικὸς κύκλος	204
Βετερζέη	270
Βιέννα	192
Βιδίνι	330
Βίλνα	291
Βιρτεμπέργη	197
Βλαχία	344. 347
Βοεμία	216
Βόλγας	28. 407
Βοθνικὸς κόλπος	78. 270
Βόρειον ἀκρωτήριον	255
Βουδίμη	314
Βουκορέσιον	347
Βουλγαρία	329
Βουνὸν τοῦ ἁγίου Κοδράτου	133
Βρασιλία	472
Βρετανικαὶ νῆσοι	237

Γ.

Γάγγης	358
Γαλάτσι	349
Γαλίτσια	302
Γαλοπάγοι	476
Γαρὼν	120
Γεδὼν	402
Γέκλη	265
Γενισσάης	358. 405
Γένοβα	131
Γερζάη	252
Γερμανία	170
Γερμανικὴ θάλασ.	77
Γέσεν	200
Γεωργία	403
Γῆ τοῦ πυρὸς	476
Γιάβα	394
Γιμπραλτὰρ	116. 252
Γιούρα	135
Γιούργιοβον	348
Γιτλανδία	256
Γκαΐζερ	265
Γκεταέλμπας	269
Γκιχὼν	359
Γκοα	393
Γκοτενμπούργη	276
Γκοτλανδία	277

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σελὶς.

Γκουαναχάνη 466
Γλομένης 257
Γουρὼν 441
Γουτσὼν κόλπος 442
— πορθμὸς 442
Γρενλανδία 249. 265

Δ.

Δαβίσης 441
Δαλματία 308
Δαμασκὼ 382
Δανιμαρκία 253
Δάντσικα 299
Δαρδανέλια 76. 337
Δαρίος ἰσθμὸς 464
Δελὴ 393
Δβινὰς 282
Δνιέπρ 281
Δνιέσερ 281. 304
Δνυέρος 101. 109
Δούναβις 182. 197. 319
Δουνὰς 281
Δουπλίνη 250
Δραῦος 310
Δροντχάϊμη 263
Δυτικαὶ Ἰνδίαι 465
Δυτικὸς Ὠκεανὸς 71
Δὼν 281

Ε.

Ε"ρος 320

Σελὶς.

Ε'δινμπούργη 250
Εἰρηνικὸς Ὠκεανὸς 72
Ε'κκλησιαστικὴ Πολιτεία 160
Ε'λανδία 277
Ε'λβετία 132. 129
Ε'λβετικὴ ἀριστοκρ. 140
Ε'λεφαντο παραθαλάσσια 423
Ε'λικὼν 319
Ε'λλὰς 319. 334
Ε'λλήσποντος 76. 337
Ε"λμπα 154
Ε"λμπας 183. 211. 217
Ε"μπρος 08
Ε"μσης 205
Ε'πτὰ ἡνωμέναι νῆσοι 350
Ε'πτάπολις 307
Ε'ρὴ 341
Ε'ρμανσάτη 315
Ε'ρτσγγεμπίργγε 181. 210
Ε'ρυθρὰ θάλασ. 355
Ε'ταιρικαὶ νῆσοι 46
Ε'τρουρία 145. 158
Ε'τρουρίας βασίλειον 158
Εὔβοια 338
Εὔριπος 338
Εὐρώπη 67. 73. 92
Εὐφράτης 357. 376

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σελὶς.

Ζ.

Ζάκυνθος 352
Ζαχάρα 425
Ζελανδία 256
Ζενέβα 130
— λίμνη 137
Ζετλανδικαὶ νῆσοι 251
Ζιδεριζέης 224
Ζουὰν φερνάντετς 476
Ζῶναι 21

Η.

Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς 254
Ἠπειροι 66
Ἤπειρος 332

Θ.

Θερμαϊκὸς κόλπος 331
Θεσσαλονίκη 332
Θρᾴκη 327
Θρακικὴ χερσόνησος 337
Θρακικὸς βόσπορος 77. 320

Ι.

Ἰαμαϊκα 468
Ἰαπονία 401
Ἰάσιον 349
Ἱερουσαλὴμ 383
Ἴζερ 182
Ἰθάκη 352
Ἰλ δὲ Φράνς 434
Ἰλ δὲ Μπουρπών
Ἰλυρία 356
Ἴν 183
Ἰνδίαι ἀνατολικαὶ 391
— ἀρκτικῆς Ἀμερ. 458
— δυτικαί 465
Ἰνδικαὶ νῆσοι 394
Ἰνδικὸς Ὠκεανὸς 71
Ἶνδος 358
Ἰόνιον πέλαγος 332
Ἰορδάνης 381
Ἰουκάτα 465
Ἰρκοῦτσκο 359. 411
Ἰρλανδία 236. 238
Ἴρτης 358. 405
Ἴσελ 225
Ἰσημερινὸς 18
Ἰσλανδία 264
Ἰσμαὴλ 346
Ἰσπανία 105
Ἰσπανικὴ ἀρκτικὴ Ἀμερικὴ 463
Ἰσπαχὰν 390
Ἰταλία 144
Ἰταλικὸν βασίλειον 154
Ἰωάννινα 333

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σελὶς.

Κ.

Καγλιάρὴ 168
Κάδιξ 114
Καζὰν 407. 408
Καϊένα 475
Κάϊρον 425
Καλὲς 77
Καλκούτά 393
Καλλίπολις 337
Καλλιφορνία 464
Καλμουκία 405
Καμπέχὴς 465
Κάμπιας 415
Καμπρετὼν 453. 454
Καμτσάτκα 411
Κανάλι 77
Καναρίαι νῆσοι 435
Κάνδια 343
Καντάχὰρ 391
Καντὼν 401
Καπγόρον 439
Κάπο 433
Καραϊβικαὶ νῆσοι 469
Καρλεσόὲη 457
Καρλσκρόνα 276
Καρολίναι νῆσοι 484
Καρπάθια ὄρη 303
Καρχηδὼν 423
Κασέλη 201
Κασπία θάλασ. 359
Καϛανιὰς 318
Κατεγάτης 78. 254
Κατερινούπολις 409

Σελὶς.

Κάτω Ἰταλία 164
Κάτω Ῥήνου κύκλος 202
Κατωσαξωνικὸς κύκλος 206
Κατωχώρα Αὐϛρίας. 128
Κατωχῶραι 221
Καύκασος 357
Καφιρία 432
Κεβαδαλκεβίρος 108
Κεβαδιάνας 109
Κεεμπέκὴ 452
Κεεζὰὴ 252
Κειάνα 407. 472
Κεινέα 429
Κειτὼν 471
Κεϊλάνὴ 394
Κέλεν 255 268
Κελέμπὴ 396
Κέλνη 129
Κελφέλζεν 255. 268
Κενιξμπέργη 299
Κεφαληνία 352
Κιλὶ 345
Κιμποράσον 438
Κίνα 398
Κλὲβ 205
Κόγγον 430
Κόμπη 405
Κόοκ πορθμ. 72. 355. 484
Κοπενχάγη 262
Κορδιλέρας 438
Κορέα 401

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελὶς.
Κόρινθος	336
Κόρκη	251
Κορομάνδελ	393
Κόρσικα	154
Κορυφοὶ	351
Κοτζὰ μπαλγὰμ	327
Κούμπα	368
Κουρίλαι νῆσοι 407.	411
Κουρλανδία	292
Κοχένχίνα	394
Κράκοβος	306
Κρήτη	342
Κρίμι	288
Κροατία	307
Κρονσάτη	290
Κύκλοι παράλληλοι	17
Κύκλοι πολικοὶ	21
Κύπρος	386
Κύτρινος ποταμὸς	399
Κωνσαντινούπολις	325

Λ.

Λάγγο μαγγιόρε	148
Λαδόγα	282
Λαδρόναι νῆσοι	484
Λαϊδένη	231
Λαμπραδόρος	451
Λάουσιτς 212.	220
Λαπλανδία	272
Λαπλάτας	439
Λαπονία	272
Λάρισσα	334
Λάρνακα	387
Λεβάντε	387
Λεβερπόλη	249
Λεϊμπέργη	306
Λειψία	212
Λὲκ	225
Λένας	358
Λέσβος	383
Λευκὴ θαλασ.	78
Λεχία	293
Λῆμνος	338
Ληξριαὶ Πολιτεῖαι	422
Λίβανος	381
Λιβόρνον	159
Λιγουρικὴ ἀρισοκρ.	131
Λίμα	471
Λιμπέκη	204
Λισαβὼν	109
Λόδη	151
Λοδομιρία	302
Λονδὼν	247
Λουάρης	120
Λουϊζιάδα	483
Λουϊζιάνα	454
Λουκαΐκαὶ νῆσοι	466
Λουμπαρδία	154
Λουσὼν	397
Λυὼν	127

Μ.

Μάας 121.	225
Μαγγιδάναος	397

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελὶς.
Μαγδεμπούργη	208
Μαγελανία	475
Μαγιόρκα	116
μαδαγάσκαρ	433
Μαδαΐρα	435
Μαδρίτη	113
Μάην 182.	203
Μαΐντση	229
Μάκασαρ	396
Μακεδονία	331
Μαλάγα	115
Μαλάκα	394
Μαλακὰς	318
Μαλάμπαρ	393
Μαλεδίβαι νῆσοι	394
Μαλούϊναι νῆσοι	476
Μάλτα	168
Μανίλα	397
Μανιλικαὶ νῆσοι	—
Μανχαΐμη	203
Μανχεσέρη	249
Μαραγιὼν	439
Μάρβε	230
Μαριάναι νῆσοι	484
μαρίτσα	320
Μάρκ	205
Μαρκουέζαι νῆσοι	487
Μαρμαρὰς θαλασ.	77
Μαρόκον	421
Μάρος	310
Μαρσιλία	126
Μαρτινίκα	468
Μαύρη θάλασ.	77

	Σελὶς.
Μεγάλη βρετανία 23.	237
Μεγάλος ποταμὸς	399
Μέγας λόφος	453
Μέγας τούρναβος	330
Μέγας Ωκεανὸς	71
Μεδινὰ	389
Μεκλεμπούργον	207
Μέκκα	389
Μελερζέη	270
Μέμελις	296
Μεξικανικὸς κόλπος	442
Μεξικὸν	465
Μέρη τοῦ κόσμου	13
Μεσαία Ἰταλία	158
Μεσήνα	168
Μεσημβριναὶ Ἰνδίαι	478
Μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ	460
— Ἱσπανικὴ	470
— Ὁλανδικὴ	74
— Πορτογαλλικὴ	72
Φρανσεζικὴ	475
Μεσημβρινὴ Γεωργία	476
Μεσημβρινὸς	16
Μεσημβρινὴ τούλα	477
Μεσόγειος θάλασ. 75.	145
Μεσοποταμία	378
Μικρὰ Ἀσία 376,	387
Μιλάνον	155
Μινδάναος	398
Μίνδεν	205

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελίς.
Μινόρκα	116
Μινσέρη	205
Μίνχη	195
Μίνχος	109
Μισισίπης	440
Μισρᾶς	336
Μιτυλήνη	383
Μῆλος	340
Μογγολία	404
Μοδένα	156
Μοζέλος	121
Μολδάος 183.	217
Μολδαβία 346.	348
Μολουκικαὶ νῆσοι	396
Μονομότατα	430
Μοντμπλὰνκ	119
Μοραβία	218
Μόσχα	290
Μοτζαμπὶκ	431
Μουσούλη	378
Μουσὰκ	383
Μπαγδάτι	3 9
Μπάδεν	197
Μπαζέλη	147
Μπαϊκάλη	359
Μπάντα	397
Μπάρκα	420
Μπαρτσελόνα	115
Μπάσρα	380
Μπάφις	441
— πορθμὸς	442
Μπασαραβία	345
Μπελιγράτη	344
Μπέργ	205
Μπέργη	363
Μπέχτε	225
Μπιρμιγκάμη	250
Μπλόξμπεργ 18.	206
Μπὸγ	281
Μπόγος	304
Μπόρνεος	396
Μπορομαϊκὴ νῆσος	148
Μπόσνα	344
Μποσὼν	340
Μποτάνης	482
Μπουένος-Αἴρες	472
Μπουργουνδικὸς κύκλος	128
Μπουρδὼ	126
Μπουρεμπούτερ	358
Μποχάρα	404
Μπραουνσφαΐγη	207
Μπριζόλη	249
Μπρόκεν 181.	206
Μωράβας	345
Μωρέας	335

N.

Ναϊζιδλερζέη	310
Ναϊφσατέλη	143
— Λίμνη	142
Ναϊφσατέλον 132.	142
Νάνκη	400
Νάντη	126
Νάξος	340
Ναύπλιον	336
Νέα Βρετανία	483

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σελίς.

Νέα Ζεελανδία 484
— Ἰρλανδία 483
— Ἰσπανία 484
— Καλλιδονία 485
— Κβινέα 483
— Ὁλανδία 481
— Σοτλανδία 453
Νεάπολις 165
Νεαπόλεως Βασίλει. 164
Νεῖλος 414
Νέκαρ 182 196
Νεκρὰ θάλασσα 381
Νεοφουτλανδία 452
Νέος Κόσμος 67
— Ἄλμπιον 418
— Μπραουνσφάϊγ 453
— μεξικὸν 463
Νέτσος 296
Νευὰς 280
Νιαγκάρας 441
Νίγερ 415
Νιγριτία 427
Νίδρα 341
Νικομπάραι 394
Νινευὴ 379
Νίπρος 281
Νιπὼν 402
Νιρενμπέργη 199
Νῖσρος 281. 304. 319
Νόβα ζέμλα 266. 414
Νορβεγία 257
Νορτκὰπ 255
Νουβία 427
Ντοφρεφίλδ 255

Σελίς.

Ο.

Ὀβάϊα 480
Ὄδερ 184. 211. 212
Ὄϊος 456
Ὄιτη 319
Ὀλάνδα 221
Ὀλδενμπούργον 205
Ὄλυμπος 319
Ὄμπης 358. 405
Ὀνέγα 283
Ὀντάριος 441
Ὀπόρτον 105
Ὀρεμπούργη 406
Ὀρενόκον 469
Ὀρίζων 13
Ὀρκάδες νῆσοι 251
Ὀσκαμπρὶκ 205
Ὀσφάλοι 204
Ὀσφρισλὰνδ 205
Ὀταγάϊτη 487
Οὐγγαρία 307
Ὀυκρανία 285
Ὀυραλικὸν ὄρος 280. 356
Ὀφένη 314

Π.

Παβαρία 194
Παβαρικὸς κύκλος 194
Παγγαῖος 318. 327
Παγωμένη ἀρκτικὴ θάλασσ. 69
— μεσημβρινὴ 70

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελίς.
Πάδος	147
Πάϊπος	283
Παλαιὸν μεξικὸν	465
Παλαιὸς κόσμος	66
Παλαισίνη	381
Παλαόνησοι	484
Παλέρμον	167
Παξοὶ	351
Παπούα	483
Παραγουάη	472
Παρίσιον	125
Πάρμα	157
Παρνασὸς	3 9
Παταβία	395
Παταγονία	475
Πεγγάλα	392
Πεγγοὺ	394
Πελεβόνησοι	484
Πελοπόννησος	335
Πενκὴ	400
Πεντέρι	346
Περλίνη	214
Πέρνη	142
Περοὺ 469.	470
Περσία	389
Περσικὸς κόλπος	390
Περσέπολις	391
Πέρσα	314
Πετρούπολις	289
Πιεμόντον 130.	145
Πιεμπίνον	160
Πίνδον	319
Πιπεροπαραθαλάσσια	429
Πλατενζέη	310
Πὸ	147
Ποζένη	300
Πόλοι	12
Πολυνήσιον	478
Πομερανία	213
Πονδιχέρη	390
Πόρτον	105
Πόρτο ρίκο	468
Πορτογαλλία	99
Πορτσμούτη	248
Ποτένη	184
Πράγα	217
Πρᾶλα	348
Πραντέμπουργ	213
Πρασινον ἀκρωτηρ.	414
— νῆσοι τοῦ αὐτοῦ	434
Πρέγελις	296
Πρεμένη	209
Πρεσλάβη	210
Πρεσμπούργη	314
Πρισέλη	128
Προποντὶς	77
Προῦσα	378
Προυσία	194
Προῦτος 304.	319
Πυρηναῖον ὄρος	107

P.

Ῥαγούζα 349.	350
Ῥαφενσμπούργη	205
Ῥεγγενσμπούργη	195
Ῥῆνος 121. 136. 182.	225

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελὶς.
Ρ῾ίγα	290
Ρ῾ιζενγγεμπίργγε	181
Ρ῾ίο ἰανείρος	474
Ρ῾οδανὸς 120.	136
Ρ῾οδόπη 318.	327
Ρ῾όδος	385
Ρ῾οτερδάμη	210
Ρούμελη	327
Ρ῾ουχτσούκι	330
Ρ῾ώμη	162
Ρ῾ωμυλία	327
Ρ῾ὼν 120.	136
Ρ῾ωσσία	278

Σ.

Σαάλις 184.	211
Σαβοία 130.	145
Σάλτσμπουργ 192.	194
Σάμος	385
Σανκβεμπάρ	431
Σαντβιχλὰνδ	476
Σάντ Γιάγγο	435
Σαντλορένζος	440
Σάντοβιχ	487
Σανφρανζέκος	472
Σαντομένιγον	468
Σαξωνικὲν κουρφιρσάτον	212
Σαράϊον	345
Σαρδινία	167
Σαρδινίας βασίλειον	—
Σαῦος 310	319
Σαφχάουζον	141
Σαὼν	121
Σβεκία	207
Σεβίλλα	114
Σεῖνος	119
Σελάνη	394
Σέλδης 121.	226
Σελήνης βουνὸν	414
Σενεγαλὴς	415
Σενεκάμπια	426
Σερβία	343
Σερετης	319
Σέρραι	332
Σιὰμ	394
Σιβηρία	409
Σικελία	166
Σικελίας βασίλειον	—
Σίναιον	387
Σίον	142
Σιρὰς	390
Σίτεν	142
Σκάρδος	318
Σκλαβοπαραθαλάσσια	429
Σκόδρα	333
Σκοτία	233
Σκύρος	339
Σλαβονία	307
Σλεζία	218
Σλεσβίκη	262
Σμύρνη	377
Σόγδης	404

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελίς.
Σοτλανδία	233
Σουμάτρα	399
Σούνδας πορθμὸς	395
Σουνδικαὶ νῆσοι	—
Σουνδικὸς πορθμὸς 78. 256.	268
Σουπεριόρα	441
Σουρινάμης	474
Σοφία	330
Σπέτσιαι	342
Σπιτσμπέργη 266.	450
Στετίνη	215
Στοκχόλμη	275
Στρασμπούργη	127
Στροφάδες νῆσοι	353
Στουτγάρτη	197
Συρία	380
Σφαμπία	196
Σφαμπικὸς κύκλος	196
Σφάρτς-βάλδ	181
Σφειτσαρία	132

Τ.

Ταγαίτη	487
Ταΐς	310
Τάναϊς	281
Ταταρία 288.	403
Ταῦρος 357.	376
Τέϊος 101.	109
Τέμζης	239
Τεμισβάρη	315
Τέμπη	319
Τεξέλη	232
Τέρρα δὲλ φουόκο	476
Τέρρα νόβα	452
Τέρρα φίρμα	469
Τῆνος	339
Τίβερις	148
Τίγρις	376
Τιμπὲτ	397
Τίριγγεν	213
Τίριγγεν-βάλδ	181
Τιρόλη	191
Τορπόλσκη	410
Τοσκάνα	158
Τουγγουζία	406
Τούνεζι	423
Τουρίνον	130
Τουρκία	316
— Ἀσιατικὴ	376
Τρανσιλβανία	307
Τρέσδη	212
Τριέστι	193
Τρίπολις	234
Τριπολιτσὰ	336
Τροπικοὶ	19
Τσαΐρας	415
Τσιρίγον	353
Τσιρίχη	141

Υ.

Υ΄	224

Φ.

Φαλκλανδίας νῆσοι	476

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σελίς.
Φαλὼν	275
Φάτκο δὲ Γκάμα	63
Φεόρε νῆσοι	264
Φέρρος	435
Φὲς	421
Φιλαδέλφεια	457
Φιλανδία	276
Φιλικαὶ νῆσοι	486
Φιλιππίναι νῆσοι	397
Φιλιππούπολις	329
Φινικὸς κόλπος	78
Φιονία	236
Φίχτελμπεργ	181
Φλωρεντία	159
Φλωρίδα	463
Φοινίκη	381
Φούλδας	183
Φραγκονία	198
Φραγκονικὸς κύκλος	198
Φραγκφούρτη παρὰ τὸν Μάην.	201
— παρὰ τὸν Ὄδερ	215
Φράνσα	117

Χ.

Χαβάνας	468
Χάκη	231
Χαλδαία	379
Χαλέπι	382
Χαμηλαὶ νῆσοι	487
Χαμπούργη	208
Χανόβερον	207
Χαρλέμη	231
Χάρτς	181. 206
Χάφελ	184. 211
Χεβρίδες νῆσοι	251
— νέαι	485
Χειμάρρας ὄουνὰ	319
Χιλὴ	469
Χίος νῆσος	384
Χονδούρας	464
Χοτίνη	349
Χούμβερος	239
Χρισιάνα	263
Χρυσοπαραθαλάσσια	429

Ψ.

Ψαρὰ	385

Ω.

Ὠκεανὸς.	70

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

Ἐν Βιέννῃ	Σώματα.
Ὁ λογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κὺρ Νεόφυτος Δούκας	5
Ὁ Εὐγενὴς Νικόλαος Δημητρίου. .	10
Οἱ κύριοι ἀυτάδελφοι Οἰκονόμου . .	10
Ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει εὐγενὴς Ἀδὰμ Τσετίρη	10
Ὁ Εὐγενὴς Δημήτριος Τσετίρη . .	5
Ὁ Εὐγενὴς Ναοὺμ Νίτα	10
Ὁ Εὐγενὴς Ἀναςάσιος Ἀδὰμ Γκίρα .	10
Ὁ κὺρ Νικόλαος Δόρα	10
Ὁ κὺρ Μηχαὴλ Κωνςαντίνου Κούρτης .	10
Ὁ κὺρ Σίμων Γεωργίου Σίνα . .	10
Ὁ κὺρ Γεώργιος Ποποβίκης . . .	10
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Ἀδὰμ καὶ συντροφία .	10
Ὁ κὺρ Δημήτριος Λάζου . : .	10
Ὁ κὺρ Βρέτας Τσεχάνη . . .	10
Ὁ κὺρ Δημήτριος Μ. Τσουπάνου . .	10
Ὁ κὺρ Ζήσης Ν. Λεπουρίτση . .	10
Ὁ κὺρ Βροῦτος Τσετίρη . . .	5
Ὁ κὺρ Λάσκαρις Λάμπρου . . .	10
Ἡ κυρία Φωτεινὴ Χατζῆ Μηχαὴλ . .	5
Ὁ κὺρ Κῦρος Νίκολιτς	5
Οἱ κύριοι ἀυτάδελφοι Ζερτζούλη . .	2

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σώματα.
Ὁ κὺρ Ἀγγελὴς Βασιλικόπουλος . .	2
Ὁ κὺρ Νικόλαος Κουτκουτάκη . .	5
Ὁ κὺρ Γεώργιος Κ. Μπετλὴς . .	5
Ὁ κὺρ Γεώργιος Νισλὴς . . .	2
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Μανούσης . . .	5
Ὁ κὺρ Κωνσαντῖνος Σπίρτα . .	2
Ὁ κὺρ Βασίλειος Κωνσαντᾶς . .	10
Ὁ κὺρ Στέφανος Μαργαρίτου . .	3
Ὁ κὺρ Κωνσαντῖνος Τσουλὴς . .	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Δοΐου . . .	1
Ὁ κὺρ Κυριακὸς Ἀναγασίου Στασάκος .	2
Ὁ κὺρ Γεώργιος Βασιλικόπουλος . .	1
Ὁ κὺρ Σπεῖρος Βασιλικόπουλος . .	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Στεφάνου . . .	2

Ἐν Ἰασίῳ

Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μολδαβίας κὺρ Βενιαμίν	5
Ὁ Πανιερώτατος Εἰρηνουπόλεως κὺρ Γρηγόριος	3
Ὁ Πανιερώτατος Ἱεραπόλεως κὺρ Γρηγόριος	1
Ὁ Θεοφιλέσατος Ῥωμάνου κὺρ Γεράσιμος	3
Ὁ Θεοφιλέσατος Χουσίου κὺρ Μελέτιος .	2
Ὁ Πανοσιώτατος Ἐσφιγμένου κὺρ Θεοδώρητος	2
Ὁ Πανοσιώτατος Γαλατὰς Διονύσιος .	1
Ὁ Πανοσιώτατος Τσαταλζοτίενος κὺρ Ἀρσένιος	1
Ὁ ΠανοσιώτατοςἈρχιμανδρίτης κὺρ Σωφρόνιος	2
Ὁ Προηγούμενος Χελενταρίου καὶ ἔξαρχος τῶν τριῶν ἱεραρχῶν κὺρ Συνέσιος .	1

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σώματα.

Ὁ Προηγούμενος Τσαχλαῆ καὶ ἔξαρχος τοῦ Παχλικοῦ κὺρ Διονύσιος. . 1
Ὁ τῆς Μητροπόλεως διάκων κὺρ Ἀθανάσιος 1
Ὁ τῆς Μητροπόλεως Ἐκκλησιάρχης κὺρ Ἰωακέντιος. 1
Ὁ τῆς Μητροπόλεως Λογοθέτης κὺρ Ἰωαννίτσας 1
Ὁ Διάκων Ῥωμάνου κὺρ Γεράσιμος . 1
Ὁ σοφολογιώτατος κὺρ Δανιὴλ . 3
Ὁ Ἱερομόναχος τῆς Κούρτης κὺρ Διονύσιος 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Βόρνικος Θεόδωρος Πάλσας 3
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Βόρνικος Κωνσαντῖνος Παλάδης . . . 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Βισιάρης Γεώργιος Ῥόσέτος 2
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Ἀγας Δημήτριος Γκίκας 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Σπαθάρης Ἀλέξανδρος Γκίκας 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Σπαθάρης Νικόλαος Πάλσας 1
Ὁ Εὐγενὴς Γεώργιος Γκίκας . . . 2
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Μπάνος Γρηγόριος Ῥασκάνος 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Σλουτσάρης Φιλακτάκης . 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Καμινάρης Γεώργιος Πουξενέσκος. . . . 2
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Καμινάρης Γεώργιος Προῦγκος 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Στόλνικος Μηχαλάκης . 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Στόλνικος Ζαφυράκης . 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Σερδάρης Χουρμουζάκης 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Μεδελνιτσιάρης Σανδουλάκης 1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Παχάρνικος Σταυρὴς . 1

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σώματα.
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Πιτάρης Ἰωάννης Κωνσαντίνου . . .	1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Παχάρνικος Ἀλέκος .	1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Καμινάρης Παναγιώτης Καζιμίρης . . .	1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Καμινάρης Γεώργιος Τζόρτζης	2
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Πιτάρης Βασίλειος Κορομ	1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Γρηγόριος Κοδρεάνος .	1
Ὁ Εὐγενὴς ἄρχων Βασίλειος Βούρνεβος .	1
Ὁ Ἐξοχώτατος Εὐσάθιος . . .	1
Οἱ κύριοι αὐτάδελφοι Ἀλτίνι Μιδιλτσιάρης Εὐσάθιος, Ἰωάννης καὶ Γεώργιος	10
Ὁ κὺρ Νικόλαος Κάψας . . .	1
Ὁ κὺρ Χρισόδουλος Ἰωάννου . . .	1
Ὁ κὺρ Ἀπόστολος Ἰωάννου . . .	1
Ὁ κὺρ Εὐσάθιος Δήμου . . .	1
Ὁ κὺρ Ρήγας χ. Μιχαήλου . . .	1
Ὁ κὺρ Κωνσαντῖνος Ἀναστασίου . .	1
Ὁ κὺρ Πέτρος Ἰγνατίου	1
Ὁ κὺρ Ἀπόστολος χ. Σπείρου . . .	1
Ὁ κὺρ Μιχαὴλ Πάσκος	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Παπᾶ Ἰωάννου . .	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος Γεωργίου . . .	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Κυριανόπουλος . .	1
Ὁ κὺρ Νικόλαος Ρίζογλου . . .	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Γομουλέτσης . . .	1
Ὁ κὺρ Ζήσης Δαούτη	1
Ὁ λογιώτατος Ἀνανίας Ἀδαμίδης .	2

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σώματα.

Ο λογιώτατος Νικόλαος Πύργος . . 4
Ο λογιώτατος Διονύσιος Κρεβατᾶς . . 1
Ο λογιώτατος Α'δὰμ ὁ ἐξ Α'γχιάλου . . 1
Ο λογιώτατος Α'λέξανδρος Βλασὸς . . 1
Ο λογιώτατος Βενέδικτος Ἱεροδιάκων . . 1
Ο Α'ρχων Πιτάρης Ε'υαγγελινὸς . . 1
Ο Διδάσκαλος τῶν γραμματικῶν ἐν τῇ Σχολῇ Βοΐκος 1
Ο Πανοσιώτατος Γαβριὴλ ὁ ἐξ Ἰωαννίνων 1
Ο Πανοσιώτατος Νικόδημος Ἰθακήσιος . 1
Ο κὺρ Α'λέξανδρος Παναγιώτου . . 1
Ο Ε'υγενὴς Θεόδωρος Μουσάκας . . 1
Ο Εὐγενὴς ἄρχων Καμινάρης Κωστῖνος Κάρπος 1
Ο Εὐγενὴς Α'λέξανδρος Σκορτσέκος . 1
Ο Εὐγενὴς Α'ναξάσιος . . . 1

Ε'ν Σμύρνῃ.

Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Σμύρνης κὺρ Α'νθιμος. 1
Ο Θεοφιλέσατος Ε'ρυθρῶν κὺρ Καλλίνικος 1
Ο κὺρ Χρύσανθος Ἱερομόναχος ὁ τῆς κατὰ Σμύρνην Σχολῆς ἐπιςάτης . . 1
Ο κὺρ Γεράσιμος διδάσκαλος τῆς ἐν Σμύρνῃ Σχολῆς 1
Ο κὺρ Ἰωάννης Μαμάκης διδάσκαλος . 1
Ο κὺρ Διονύσιος Ἱερομόναχος διδάσκαλος 1
Ο τῆς Μαθηματικῆς Προφέσορ κύριος Α'ντώνιος Α'σλὰν . . . 1

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σώματα.
Μπατῆς ὁ ἐκ παλαιῶν Φωκίων . .	1
Ἀντώνιος ὁ ἐξ Ἰθάκης	1
Ὁ λογιώτατος Ἰωάννης Μικέλης Κρὴς .	1
Ὁ Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Ζωοδόχου τάφου κὺρ ἐπιφάνειος	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Περάκης Σκοῦφος Σμυρναῖος	1
Ὁ κὺρ Κωνσαντῖνος Ἀμοιρᾶς Σμυρναῖος .	1
Ὁ κὺρ Βασίλειος Ἀμοιρᾶς . . .	1
Ὁ κὺρ Ἀνδρέας Πειναιτέλης Χῖος . .	1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης Διλμπέρογλου . .	1
Ὁ κὺρ Χατζὴ Ἰωάννης Γιαγιτζόγλους Καισαρεὺς	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος Τουφεκτσόγλου . .	5
Ὁ κὺρ Βαρθολομαῖος Ἱεροδιάκων ὁ ἐκ Θειρῶν	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Καλλιγὰς Κεφαληνεὺς .	1
Ὁ κὺρ Παΐσιος Ἱερομόναχος Ἰθακήσιος .	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος χατζῆ Νικολάου . .	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Ἀντωνίου Πάτμιος .	1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης χατζῆ Γούσου Θεσσαλονικεὺς	1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης Κωνσαντίνου Σκιαθήτης Θεσσαλονικεὺς . . .	1
Ὁ κὺρ Στυλιανὸς Χατζῆ Γεωργίου Σμυρναῖος	1
Ὁ κὺρ Χατζὴς Θεολόγης Χα. Παναγιώτου Θεσσαλονικεύς . . .	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος Δημητρίου Περδίκου .	1

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σώματα.

Ὁ κὺρ Ἀθανάσιος Κωνσαντίνου τουφεκτσόγλου μοσχοπολίτης . . . 1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Νικολάου Θεσσαλονικεύς 1
Ὁ κὺρ Μανουὴλ Λουκάκης . . . 1
Ὁ κὺρ Χατζὴς Κωνσαντῖνος Πεσελματζόγλους 1
Ὁ κὺρ Μηχαὴλ Παπαδάκης . . 1
Ὁ κὺρ Βασίλειος Λεονάρδου Ταμιράλης . 1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Κωνσαντίνου μεταξᾶ . 5
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Βασιλείου χατζῆ Τσιράκη 1
Ὁ κὺρ Ἀνδρέας Σμυρναῖος . . . 1
Ὁ ἐκ Σμύρνης Ῥουχπανίδης . . 1
Ὁ κὺρ Διονύσιος Μανουὴλ Σμυρναῖος . 1
Ὁ κὺρ Ζωρζὴς Νικολάου Σμυρναῖος . 1

Ἐν Κυδωνίαις τῆς Ἀσίας.

Ἡ τῆς Σχολῆς βιβλιοθήκη . . . 3
Ὁ Γυμνασιάρχης κύριος Βενιαμὶν Λέσβιος 1
Ὁ σοφολογιώτατος Γεώργιος καὶ διδάσκαλος σαράφης κυδωνιεὺς . . 1
Ὁ ὑποδιδάσκαλος Νεόφυτος φασουλάρης Συμαῖος 1
Ὁ Ἱεροδιάκων κὺρ Ἄνθιμος Σωζουπολίτης 1
Ὁ κὺρ Ἰωσὴφ Θεσπρωτεὺς ὁ ἐκ τῆς λάυρας τοῦ Ἄθωνος . . . 1
Ὁ κὺρ Σωφρόνιος ἱεροδιάκων ὁ ἐκ Μολδαβίας 1

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

	Σώματα.
Ὁ κὺρ Ἀξέριος Φιλιππίδης ὁ ἐκ Γαλατίσης	1
Ὁ κὺρ Παρθένιος Ἱεροδιάκων Ὑδραῖος	2
Ὁ κὺρ Ἰωαννίκιος Τήνιος ὁ τοῦ Ζαχαρίου	1
Ὁ κὺρ Ἀκίνδυνος Ἱεροδιάκων Ἰθηρίτης ὁ ἐξ Αἴνου	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Δημητρίου ὁ ἐκ Μολδαβίας	1
Ὁ κὺρ Παΐσιος Ῥηγόπουλος Ἱεροδιάκων τοῦ ἁγίου Ἐφέσου	1
Ὁ κὺρ Δημήτριος Μάγνης	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Ἰζουμογλους ὁ Ἀδριανουπολίτης	1
Ὁ κὺρ Ἰάκωβος Σαντοριναῖος	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης ὁ ἐκ Βλαχίας	1
Ὁ κὺρ Διονύσιος Ἱερομόναχος ὁ ἐκ Κασανίας τῆς Θετταλίας	1
Ὁ κὺρ Παῦλος Παπᾶ Δημητρίου Κυδωνιεὺς	1
Ὁ κὺρ Εὐσράτιος Νικολάου ὁ ἐκ τουσλῶν	1
Ὁ κὺρ Σεραφὶμ ὁ ἐκ Τρίκκης τῆς Θετταλίας	1
Ὁ κὺρ Νικόλαος Τήνιος ὁ τοῦ Ἰωάννου	1
Ὁ κὺρ Ἰωάσαφ Ἱεροδιάκων ὁ ἐξ Αἴνου	1
Ὁ κὺρ Δαμασκηνὸς Ἱεροδιάκων ὁ ἐκ Πολυγύρου	1
Ὁ κὺρ Κωνσαντῖνος Προυσαεὺς	1
Ὁ κὺρ Κωνσαντῖνος Ἰωάννου ὁ ἐξ Ἰωαννίνων	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Σεργίου ὁ ἐκ Μαγνησίας	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Ἀναξασιάδης ὁ Φιλιππουπολίτης	1
Ὁ κὺρ Χρισόδουλος Σκιαθίτης	1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Πελοποννήσιος	1
Ὁ κὺρ Ἀναξάσιος Ἰθακήσιος	1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Πελοποννήσιος	1
Ὁ κὺρ Λεόντιος Γεωργιάδης Καμπάνης ὁ ἐξ Ἄνδρου	1
Ὁ κὺρ Διονύσιος Ἀντωνιάδης Καμπάνης ὁ ἐξ Ἄνδρου	1

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σώματα.

Ὁ κὺρ Διονύσιος Γεωργιάδης Καμπάνης ὁ ἐξ Ἄνδρου 1
Ὁ κὺρ Γαβριὴλ Ἱεροδιάκων ὁ ἐξ Ἄνδρου 1
Ὁ κὺρ Ἰωάσαφ Ἱεροδιάκων ὁ ἐξ Ἄνδρου 1
Ὁ κὺρ Γρηγόριος Ἱεροδιάκων Κρουπένσκης ὁ ἐκ Μπογδανίας . . . 1
Ὁ κὺρ Κυπριανὸς Ἱεροδιάκων Καισαρεὺς . 1
Ὁ κὺρ Νικόλαος χατζῆς ὁ Ἀδριανουπολίτης 1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Μπόγδανος . . . 1
Ὁ κὺρ Γρηγόριος Ἱερομόναχος ὁ ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης . . . 1
Ὁ κὺρ Κύριλλος Μολδαβεὺς . . . 1
Ὁ κὺρ Σεραφὶμ Πελοποννήσιος Καρίτης . 1
Ὁ κὺρ Ἀναγνώστης Ἴμβριος . . . 1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης Ἰθακήσιος . . . 1
Ὁ κὺρ Στέφανος Ἀδριανουπολίτης . 1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Τενέδιος . . . 1
Ὁ κὺρ Ἰωακεὶμ Ἱεροδιάκων Κύπριος . 1
Ὁ κὺρ Ἰωσὴφ Πελοποννήσιος . . 1
Ὁ κὺρ Σταμάτης Ἀλεξανδρῆ ὁ ἐκ Μακρυνίτσας 1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Ἰωάννου Ζαγοραῖος . 1
Ὁ κὺρ Φραντσέσκος Κωνσαντινίδης ὁ ἐκ τοῦ Χάνδακος τῆς Κρήτης . 1
Ὁ κὺρ Ἄνθιμος Ἱεροδιάκων Μάγνης . 1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης Γιαννῆ Κυδωνιεὺς . 1
Ὁ κὺρ Ἰωάννης χατζῆ χρισόφα Κυδωνιεὺς 1
Ὁ κὺρ Χαραλάμπης Πατσάλη Κυδωνιεὺς 1

Ἐν Μιτυλήνῃ.

Ἡ Αὐτόθι Σχολὴ 1
Ὁ κὺρ Θεοφάνης Ἱερομόναχος Μιτυληναῖος ὁ σχολάρχης . . . 1

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

Σώματα.

Ἡ ἐν τῷ Πλουμαρίῳ Σχολὴ 1
Ὁ κὺρ Φιλόθεος ὁ ἐξ Ἀνδρου ὁ Σχολαρχῶν ἐν αὐτῇ 1
Ὁ κὺρ Παναγιώτης Πλουμαρίτης Δημητριάδης 1
Ὁ κὺρ Χρισόδουλος Δημητριάδης Μπουλαλᾶς 1
Ὁ κὺρ Παρθένιος Ἱερομόναχος Γεωργιάδης Πλουμαρίτης 1
Ὁ κὺρ Διονύσιος Γεωργιάδης ὁ ἐξ Ἀνδρου 1
Ὁ Πανιερολογιώτατος Μεθύμνης κύριος Παναρέτος 1
Ἡ ἐν Μεθίμνῃ Σχολὴ 1
Ὁ ἐν αὐτῇ Σχολαρχῶν κὺρ Ἰωάννης Μιτυληναῖος 1
Ὁ τοῦ Ἁγίου Μεθίμνης ἀρχιδιάκων κὺρ Δανιὴλ 1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Δρακολιάδης Τσουκαλοχωρίτης 1
Ὁ κὺρ Γρηγόριος Νικολαΐδης ἐκ κώμης Ἄγρας 1
Ὁ κὺρ Γρηγόριος Ἱεροδιάκων γραμματεὺς τοῦ ἁγίου Μεθίμνης ὁ ἐκ Πέτρας 1
Ὁ κὺρ Δημήτριος τζαναδης ὁ ἐκ μολύβου 1
Ὁ κὺρ Παπᾶ Ἰάκωβος ὁ ἐκ Μολύβου . 1
Ὁ κὺρ Παπᾶ Συνέσιος ὁ ἐκ Μολύβου . 1
Ὁ κὺρ Μαλιάκας Ἰωαννίδης ὁ ἐκ Καλωνῆς 1
Ὁ τοῦ ἁγίου Μεθύμνης ἔξαρχος κὺρ Καλλίνικος 1
Ὁ κὺρ Γεώργιος Νικολαΐδης ὁ ἐξ Ἄγρας . . 1
Ὁ κὺρ Μακάριος Μοναχὸς ὁ ἐκ Πέτρας 1
Ὁ κὺρ Πατρίκιος Ἱεροδιάκων ὁ ἐκ Ματαμάτου 1

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Απηόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης